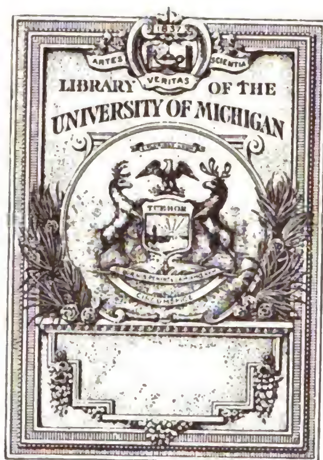
Notulen van de algemeene en directie-verg...

Lembaga Kebudajaan Indonesia

1837
ARTES
SCIENTIA
VERITAS
LIBRARY OF THE
UNIVERSITY OF MICHIGAN
TUEBOR

NOTULEN

VAN DE

ALGEMEENE EN DIRECTIEVERGADERINGEN

VAN HET

BATAVIAASCH GENOOTSCHAP

VAN

KUNSTEN EN WETENSCHAPPEN

OPGERICHT 1778.

DEEL XLIV — 1906

BATAVIA
G. KOLFF & Co.

'S-GRAVENHAGE
M. NIJHOFF.

1907.

Brieven, enz. voor de Directie bestemd, zijn te adresseeren aan den Secretaris van het Genootschap, zonder vermelding van diens naam.

Behalve van de oudere jaargangen, zijn er ook van de laatstverschenen edita enkele uitgeput; H. H. Leden, die daarvan waarlooze exemplaren mochten bezitten, zullen de Directie met toezending daarvan bijzonder verplichten. Het zijn de volgende: Verhandelingen deel XLIX 2e stuk, deel L 2e stuk, Notulen deel XXXIV afl. 3, Ned. Ind. Plakaatboek deel XVI.

Inzonderheid op het XVI deel van het Nederlandsch-Indisch Plakaatboek wordt prijs gesteld, en wordt dit deel voor rekening van het Genootschap door den Secretaris opgekocht voor f 2.50 per exemplaar.

INHOUD.

Notulen der eerste Directievergadering, gehouden op Maandag den 15en Januari 1906.

Aanwezig de Heeren: Dr. C. SNOUCK HURGRONJE, President, Dr. G. A. J. HAZEU, Dr. Ph. S. VAN RONKEL, V. ZIMMERMANN, C. M. PLEIJTE, P. DE ROO DE LA FAILLE en H. N. STUART, Secretaris.

Afwezig de Heer: F. A. LIEFRINCK.

De Notulen der vorige vergadering, zijnde die van 11 December 1905, worden goedgekeurd en gearresteerd.

De President

I. Neemt in behandeling de navolgende uit de rondlezing terug ontvangen stukken:

a. De door den Thesaurier ingediende Rekening en Verantwoording over 1905 en de begrooting voor 1906.

De Rekening en Verantwoording geene aanleiding tot bemerking gegeven hebbende, wordt besloten, ingevolge art. 13 van het Reglement van Orde, tot het verifieeren daarvan in Commissie te stellen de Heeren VAN RONKEL en DE ROO DE LA FAILLE.

Tengevolge van eene inmiddels van de landsdrukkerij ingekomen rekening en van eene van de N. I. Gasmaatschappij ontvangen circulaire, worden de posten voor het werk „de Java Oorlog" aanvankelijk begroot op *f* 700.— en voor „Verlichting", waarvoor *f* 120.— is uitgetrokken, verhoogd met respectievelijk *f* 200.— en *f* 30.— en gebracht op *f* 900.— en *f* 150.—

Overigens wordt de begrooting ongewijzigd vastgesteld.

b. Schrijven van den Heer J. HABBEMA te 's Gravenhage,

dd°. 14 November 1905, ten geleide van eene voor het Tijdschrift aangeboden lijst van Soendasche woorden.

Overwegende, dat een supplement op woordenboeken minder op zijne plaats is in een tijdschrift, en dit supplement bovendien niet voldoet aan de eischen, die men aan zulk een werk zou moeten stellen, wordt tot terugzending besloten.

c. Enz.

d. Schrijven van den Heer R. VAN DEN BROEK D'OBRENAN, lid van het uitvoerend comité van het Huldeblijk voor H. M. de Koningin, dd°. 30 December a. p., van den volgenden inhoud:

„Indertijd was de Heer DEN HAMER zoo vriendelijk mij te helpen aan photo's van enkele lampjes (palita), in het Museum van uw genootschap aanwezig. Ik zond deze aan den Heer VAN ES, die in Holland het Huldeblijk van Indië voor H. M. de Koningin in elkaar zet. Die hier schreef mij nu onlangs hem, zoo mogelijk, een afgietsel van het lampje N°. 1074 te zenden, en kon dit niet, dan photo's van voren, van achteren en op zijde.

Hij wilde dan, met de motieven aan dit lampje te ontleenen, lampen ter verlichting van de Indische zaal ontwerpen.

Ik betwijfel of het wel gelukken zal een behoorlijk afgietsel te maken, terwijl photo's hem m. i. weinig zullen leeren.

Kon Uw Bestuur besluiten — daarbij het doel in aanmerking nemende — mij het bedoelde lampje voor een half jaar hoogstens af te staan, dan zou ik het naar Holland opzenden, en de Heer VAN ES zou zeker dan het best geholpen zijn.

Ik waag het, dit denkbeeld aan uw oordeel te onderwerpen, in de hoop, dat de bezwaren niet te wichtig zullen blijken".

Het verzoek van den Heer R. VAN DEN BROEK D'OBRENAN is bereids toegestaan, onder voorwaarde dat de verantwoordelijkheid voor die leening en de vergoeding tot een bedrag van *f* 75.— in geval van beschadiging of te loor gaan, door

hem persoonlijk zal gedragen worden, terwijl van een en ander een geteekend bewijs zal behooren afgegeven te worden.

Bedoeld bewijs is intusschen ontvangen en door den Secretaris te behoorlijker plaatse opgeborgen.

e. Renvooi van den Gouv. Secretaris, ddº. 21 Sept. a. p. Nº. 24623, met verzoek om consideratie en advies omtrent een rekest van DJOJOASMORO te Sampang, ddº. 20 Aug. a. p., gericht aan Z. E. den G. G., houdende mededeeling, dat zich in de Kaboepaten van Bangkalan nog een groot gedeelte der rijkssieraden van het oude zelfbestuur bevindt, met verzoek deze voorwerpen in het museum van het Bataviaasch Genootschap te doen bewaren.

De Resident van Madoera, aan wien deze zaak vooraf in handen is gesteld, heeft geadviseerd om die voorwerpen op eene publieke vendutie te Soerabaja te doen verkoopen, doch drie stel gamelans in gebruik te doen afstaan aan de Kaboepaten te Bangkalan, ten dienste bij ceremonieele gelegenheden.

Over de vraag of er bij die voorwerpen ook zijn, waarop voor het museum zou prijs gesteld worden, kan niet geoordeeld worden, omdat de opsomming in het proces-verbaal, gevoegd bij 's Residents missive, te weinig licht verspreidt omtrent de waarde dier voorwerpen, weshalve besloten wordt den Landvoogd in overweging te geven, den Resident van Madoera uit te noodigen, om door een Europeesch ambtenaar eene lijst dier goederen met duidelijke en volledige omschrijving te doen opmaken, ten einde daardoor tot een nader gemotiveerd voorstel te kunnen komen.

II. Brengt ter tafel de navolgende ingekomen stukken:

a. Missive van den Gouv. Secretaris, ddº. 11 Dec. a. p. Nº. 4110, waarin wordt bekend gesteld dat het door de Regeering ontvangen verslag van de door den Controleur E. W. F. VAN WALCHREN gemaakte reis naar de Apo-Kajan, bereids in het begin van September den minister van Koloniën

is aangeboden, onder bijvoeging, dat het, met uitsluiting van de daaraan toegevoegde „Beschouwingen en Gevolgtrekkingen" voor publicatie kan in aanmerking komen, waartoe het Tijdschrift van het Kon. Nederl. Aardrijksk. Gen. zich het best schijnt te leenen. Onder die omstandigheden zal, naar het Z. E. voorkomt, het reisverslag bezwaarlijk in het door het Genootschap uitgegeven tijdschrift kunnen worden opgenomen en doet het den Landvoogd leed zijne toestemming daartoe thans niet te kunnen verleenen (zie Notulen Aug. '05 VI en November '05 I *a*).

Wordt besloten: 1° het verslag onder dankbetuiging en met mededeeling van het vorenstaande aan den Heer VAN WALCHREN terug aan te bieden; 2° der Regeering er op opmerkzaam te maken, dat in Indië het Batav. Genootschap de eenige wetenschappelijke vereeniging is voor de beoefening der taal-, land- en volkenkunde, waarom de Directie de hoop uitdrukt de voorkeur te mogen genieten voor kennisneming van verslagen van wetenschappelijke waarde, ten einde te kunnen beoordeelen of deze in aanmerking komen om gepubliceerd te worden.

b. Renvooi van de Alg. Secretarie van 15 December j.l., met drie boekwerken betreffende de Bedevaartstatistiek, jaargang 1904-1905.

Bibliotheek.

c. Missive van den Directeur van O., E. en N., dd°. 12 December a. p. N°. 20692, met eene ordonnantie van betaling groot *f* 50.23, ter restitutie van de voorgeschoten emballage- en verzendingskosten van de Balineesche handschriften (zie Notulen November '05 II *i*).

Thesaurier het noodige.

d. Missive van denzelfden dd°. 3 Januari j.l. N°. 87, met een ex. van het Jaarboek van het Mijnwezen in N. I. van den jaargang 1905.

Bibliotheek.

e. Schrijven van den Vertegenwoordiger der Billiton Maatschappij te Tandjong Pandan, dd°. 8 Dec. a. p. N°. 344, houdende aanbieding van het verslag dier maatschappij over het boekjaar 1904/5.

Bibliotheek.

f. Schrijven van den Directeur der School tot opleiding van Inl. Artsen van 18 December a. p. N°. 174, houdende dankbetuiging voor de toezending van het Tijdschrift, deel 48, afl. 2.

Informatie.

g. Schrijven van de Académie Malgache te Tananarivo van 30 November a. p. waarin onder dankbetuiging voor de toezending van een ex. van Tjandi Djago, leedwezen wordt uitgesproken wegens het overlijden van Dr. BRANDES.

Informatie.

h. Schrijven van Dr. N. ADRIANI te Posso van 28 Nov. a. p., ten geleide van de sedert eenige jaren in bruikleen gehoudene Blanco Woordenlijsten N°s. 32a, 32b, 33-41, 51, 51a, 64 en 75, onder dankbetuiging voor de welwillendheid om ze zoo langen tijd ten gebruike af te staan en onder mededeeling dat de perscopie van de „Tontemboansche Teksten" en van het „Tontemboansch-Nederlandsch Woordenboek met Nederlandsch-Tontemboansch Register" naar Holland is gezonden, zoodat de uitgave daarvan wellicht in het begin van 1907 zal plaats hebben.

Tevens wordt hierbij, mede namens den Heer Alb. C. KRUIJT een exemplaar van de door dezen en schrijver te zamen vervaardigde monographie over het kloppen van boombast tot kleedingstof, aangeboden, welke in 1901 in het „Internationales Archiv für Ethnographie" is verschenen en thans door de zorgen van Dr. J. D. E. SCHMELTZ aangevuld, als afzonderlijke uitgave van 's Rijks Ethnographisch Museum is verschenen.

Informatie en onder dankbetuiging in de Bibliotheek.

i. Schrijven van den Directeur van 's Rijks Ethnographisch Museum te Leiden, dd°. 21 November a. p. N°. 421, ten geleide van twee photographiën van het Ganeça-beeld, bedoeld bij Notulen October 1905, VIII *d.*

Onder dankbetuiging in de verzameling foto's.

j. Schrijven van denzelfden dd°. 7 December a. p. N°. 427, met het volgende verzoek:

Op bl. 120 van den 4en druk (Supplement) van den door wijlen den Heer J. A. VAN DER CHIJS bewerkten Catalogus der Ethnogr. verzameling, wordt onder N°. 6122 van een voorwerp gewaagd, dat met den naam van rijststamper wordt bestempeld en naar hetgeen daaromtrent nader wordt medegedeeld groote overeenkomst moet vertoonen met een voorwerp in het museum alhier aanwezig, afkomstig van de Koloniale Tentoonstelling te Amsterdam, 1883 en vermeld in den Catalogus dier Tentoonstelling onder Groep II 10e klasse bl. 174, N°. 193 als werktuig (toegal) om kuiltjes te maken bij het zaaien van padi en djagoeng. Deze laatste opgaaf komt mij in verband met andere soortgelijke stukken, die te mijner beschikking zijn, als betrouwbaar voor, terwijl ik vrees dat de opgaaf bij het in Uwe verzameling aanwezige stuk onjuist zal blijken te zijn.

Tot oplossing der bestaande kwestie zou het zeer veel kunnen bijdragen, van het bedoelde voorwerp eene photographie of teekening met een korte omschrijving, benevens afmetingen van het voorwerp zelf, ter beschikking te hebben.

Schrijver roept daarom de hulp der Directie in ter verkrijging van het verlangde.

Op dit schrijven is door den Heer PLEYTE het volgende aangeteekend: De vrees van de onjuistheid der benaming van het onder N°. 6122 opgesomde voorwerp is ongegrond. Dat voorwerp, afkomstig van de Kajan-dajaks is wel degelijk een rijststamper, gelijk uit den naam *aloe* ten overvloede blijkt. Het bijgevoegde *bĕranak*, voorzien van kinderen, doelt op de losse houtstukken, bij de bewerking uitgespaard, die

bij het stampen op en neder springen en een klikklakkend geluid maken.

Wat de bewerking aangaat, stemt het voorwerp overeen met het door SAL. MÜLLER, in Verhandelingen Pl. 57 N°. 29 afgebeelde. Het laatste is echter een poothout (*toegal*). Bedrieg ik mij niet, dan is uit de collectie van het voormalig kabinet van zeldzaamheden een rijststamper, volkomen gelijk aan den hier aanwezigen, in het bezit van 's Rijks Ethnographisch Museum overgegaan. De lengte van het hier aanwezige exemplaar bedraagt 205 c.M.

Wordt besloten het bovenstaande aan den Directeur v^d^. mede te deelen, onder bijvoeging van eene teekening, daar het voorwerp zich niet goed tot fotographeeren leent.

k. Verzoek van den Heer H. KRAYER, hulpprediker te Loki, West-Ceram, om een aantal boekwerken uit de Bibliotheek in bruikleen te mogen ontvangen.

Wordt besloten aan het verzoek te voldoen, doch de gevraagde werken achtereenvolgens bij gedeelten toe te zenden, aangezien een zoo groot aantal werken niet tegelijkertijd uit de Bibliotheek gemist kan worden; tevens om de ethnographische verzameling in de aandacht van den Heer KRAYER aan te bevelen.

III. Biedt ten geschenke aan:

a. namens Mevrouw de Wed. BRANDES, de particuliere aanteekeningen op wetenschappelijk gebied, door wijlen haren echtgenoot nagelaten.

b. de brochure van Prof. Dr. A. E. J. HOLWERDA „Kunnen wij niet anders worden?"

Onder dankbetuiging in de Bibliotheek.

IV. Stelt voor den Heer J. P. MOQUETTE te Buitenzorg, vooral met het oog op het beheer der Numismatische verzameling uit te noodigen in de directie zitting te nemen.

Conform.

V. De Heer ZIMMERMANN

a. bericht dat de numismatische verzameling, thans geheel in orde is en voor het publiek wederom toegankelijk kan gesteld worden.

b. biedt ten geschenke aan:

1°. de navolgende munten:

Atjeh, g.
Arkat, z.
China, Kwang Tung, 44 cand., z.
Italië, Kerkelijke Staat, 10 soldi, 1867, z.
East India Company, 2 anna, 1841, z.
Frankrijk, 5 cent., 1854, k.
„ 5 „ 1856, k.
„ 5 „ 1863, k.
Italië, 5 centesimi, 1861, k.
Griekenland, 5 depta, 1879, k.
N. I. een recepis, 1 Gld. papier.

2°. 1 foto van de onderwerping van den pretendent-sultan van Atjèh T. MOEHAMAD DAOED, benevens 3 foto's van de Lombokschatten;

3°. eenige fraai besneden voorwerpen van bamboe en kalebas, afkomstig van de Humboldtsbaai;

4°. een exemplaar van de Arabische atlas van SAJJID OESMAN.

Onder dankbetuiging in de verschillende verzamelingen.

VI. De Heer PLEYTE

biedt ten geschenke aan:

a. namens den Heer C. J. DE JAAGER een Tĕnggĕrsch wierookvat van hout gesneden met steenen schotel;

b. namens den Regent van Serang eenige zaken ter versiering van het rijtuig, gebruikt bij gelegenheid der besnijdenis van twee van 's Regents broertjes.

VII. De Heer VAN RONKEL

a. bericht de ontvangst van een schrijven van den Heer J. BIENFAIT te Soerabaja van 10 Dec. j.l., houdende mede-

deeling, dat hem dezer dagen in handen kwam een koperen plaat met inscriptie (43 × 13 c.M.), welke voor *f* 100.— te koop werd aangeboden. De plaat werd opgegraven op de Kawi met andere voorwerpen, w. o. een dandang met oud geld, koperen bakjes en een half gebroken bronzen schaal. Van de plaat worden twee photographische afbeeldingen aangeboden, met verzoek om bericht of het Genootschap op den aankoop prijs stelt.

Wordt besloten, alvorens eene beslissing te nemen, de inscriptie, ter beoordeeling van de belangrijkheid, in handen van Dr. HAZEU te stellen.

b. biedt ten geschenke aan namens Dr. H. TEN KATE een drietal werkjes, handelende over Ceylon en het Cingaleesch.

Onder dankbetuiging in de Bibliotheek.

c. deelt mede dat het bij Notulen December a. p., V *a*, bedoelde voorstel tot ruiling met de Carnegie Institution te Washington, niet tevens tot de Kon. Natuurk. Vereeniging is gericht, een stelt voor onder toezending van de ontvangen werken, bedoeld voorstel als tot die Vereeniging gericht te beschouwen.

Conform.

d. brengt ter tafel verzoeken om ruiling van edita van de „Museum für Natur- und Heimatkunde" te Magdeburg en van de „Amales des Facultés de Droit et des Lettres d'Aix".

Beide instellingen in geheel andere richting als het Genootschap werkzaam zijnde, wordt besloten op het verzoek niet in te gaan.

VIII. De Secretaris

a. verzoekt prijsbepaling van het vierde deel van „de Java Oorlog", thans verschenen.

Wordt besloten deze aangelegenheid over te laten aan het onderling overleg van Bibliothecaris en Secretaris, daarbij rekening houdende met de reeds vroeger verschenen deelen.

b. herinnert, naar aanleiding van het bericht van den Heer ZIMMERMANN onder IV *a*, aan het feit dat het op nieuw rangschikken van de geheele muntverzameling, te danken is aan de goede zorgen door Mevrouw H. FRASER-VAN DER CHIJS daaraan gewijd en stelt voor HEd., die bereids naar Europa is vertrokken, den schriftelijken dank der Directie te betuigen.

Conform.

IX. In voldoening aan art. 10 van het Reglement van Orde worden in Commissie benoemd:

voor de Archaeol. en Ethnograph. verzamelingen de Heeren: LIEFRINCK en DE ROO DE LA FAILLE;

voor de Bibliotheek de Heeren: HAZEU en PLEIJTE;

voor de numismatische verzameling de Heeren: VAN RONKEL en STUART;

voor de handschriften verzameling de Heeren: DE ROO DE LA FAILLE en STUART.

X. Worden afgevoerd van de ledenlijst:

op verzoek wegens vertrek de Heeren: O. NETSCHER, Mr. J. W. Th. COHEN STUART, J. H. B. OOMEN, J. VAN DEN BROEK D'OBRENAN, Mr. C. G. J. B. HENNY en L. A. MARTENS;

op verzoek de Heeren: R. C. L. BOSCH, C. CANNE, J. VAN AALST, A. A. DE JONGH, H. J. A. RAEDT VAN OLDENBARNEVELT, Ds. C. J. MULDER, TIO TIK HO, J. H. NIEUWENHUIJS en P. A. M. VERMEULEN.

Wordt wederom op de ledenlijst gebracht: Mr. A. L. E. GASTMANN, Directeur van Justitie.

Worden benoemd tot lid de Heeren: W. DE KEIZER, Controleur B. B., G. M. BELZER, Chef der firma JACOBSON VAN DEN BERG & Co. te Semarang, A. M. G. GIJSELMAN, makelaar te Batavia, Mr. H. ZAALBERG, ambtenaar t. b. van den Directeur van B. B., Mr. F. D. E. VAN OSSENBRUGGEN, leeraar aan de school tot opleiding van Inl. ambtenaren te

Magelang, Mr. J. VAN DAVELAAR, President v/d Raad van Justitie te Soerabaja en J. G. SNETHLAGE, Commandant van de Zeemacht.

Niets meer te behandelen zijnde, wordt de vergadering gesloten.

Aldus goedgekeurd en gearresteerd in de Vergadering van den 12^{en} Februari 1906.

C. SNOUCK HURGRONJE,
President.

H. N. STUART,
Secretaris.

Notulen der tweede Directievergadering, gehouden op Maandag den 12en Februari 1906.

Aanwezig de Heeren: Dr. C. SNOUCK HURGRONJE, President, F. A. LIEFRINCK, Dr. G. A. J. HAZEU, Dr. Ph. S. VAN RONKEL, C. M. PLEIJTE, P. DE ROO DE LA FAILLE, J. P. MOQUETTE en H. N. STUART, Secretaris.

De vergadering wordt mede bijgewoond door het eerelid Dr. J. G. F. RIEDEL.

Afwezig de Heer V. ZIMMERMANN.

De Notulen der vorige Vergadering, zijnde die van 15 Januari j.l. worden goedgekeurd en gearresteerd.

De President

I. Heet den Heer MOQUETTE welkom in deze vergadering en spreekt de hoop uit, dat zijne optreding als Directielid moge strekken tot verhooging van den bloei van het Genootschap, speciaal ten opzichte van de numismatische verzameling, voor zooverre zulks met het oog op den afstand van zijne woonplaats (Buitenzorg) mogelijk is.

De Heer MOQUETTE verklaart het conservatorschap van de numismatische verzameling gaarne te willen aanvaarden, doch wijst er op dat hij voorloopig niet veel meer zal kunnen verrichten dan conserveeren, in het vooruitzicht stellende, dat over ongeveer een jaar, als wanneer hij zich voorneemt zich voor goed te Batavia te vestigen, hij zich geheel aan de zorgen voor het kabinet zal kunnen wijden.

II. Brengt ter tafel de navolgende ingekomen stukken:

1°. Gouvernements Besluit van 14 Januari j.l. N°. 31, houdende machtiging om de door de erfgenamen van wijlen den ambtenaar voor de beoefening van Indische talen, Dr.

J. L. A. Brandes, aan de Regeering ten geschenke aangeboden werken te aanvaarden en deze tot wederopzeggens in bruikleen af te staan aan het Genootschap.

Wordt besloten de lijst van al de handschriften te publiceeren als bijlage achter de Notulen.

2°. Gouv. Besluit van 3 Februari j.l. N°. 10, waarbij wordt bepaald dat van de door het N. I. Gouvernement in beslag genomen blanke wapens, welke dienst hebben gedaan bij de expeditie der Goareezen naar Djampoea: *a* aan het Genootschap ter bewaring worden afgestaan, de wapens, genoemd in den aan dit besluit gehechten staat A; *b* voor rekening van den Lande zullen worden gezonden aan 's Rijks Ethnographisch Museum te Leiden, de wapens, vermeld in den aan dit besluit gehechten staat B; *c* voor rekening van den Lande in het openbaar zullen worden verkocht de wapens, vermeld in den aan dit besluit gehechten staat C (zie Notulen November 1905, V *a*).

Informatie.

3°. Missive van den Gouv. Secretaris, dd°. 8 Februari j.l. N°. 372, waarin op last van den G. G. wordt medegedeeld, dat Z. E. gaarne, wanneer zich geen bijzondere omstandigheden voordoen, welke publicatie in een ander tijdschrift wenschelijk maken, aan het Genootschap de voorkeur zal schenken voor de kennisneming van verslagen van wetenschappelijke waarde, ten einde te kunnen beoordeelen of deze in aanmerking komen om in 's Genootschaps tijdschrift opgenomen te worden.

Voor het reisverslag van den Controleur E. W. F. van Walchren scheen het Tijdschrift van het Nederl. Aardrijksk. Genootschap meer in het bijzonder aangewezen, omdat daarin ook zijn opgenomen de verslagen van Dr. A. W. Nieuwenhuis en van den toenmaligen Controleur van Beraoe, A. H. Spaan, eveneens handelende over reizen naar te voren onbekende streken van Noordoost-Borneo (zie Not. Januari j.l., II *a*).

Informatie.

4°. Woordenlijst in het Windessisch dialect, ingevuld door den Zendeling-leeraar J. A. VAN BALEN te Windessie (Noord-Nieuw Guinea) en aangeboden door den Directeur van O., E. en N. bij missive van den 8sten Februari j.l. N°. 2175.

In de verzameling woordenlijsten.

5°. Renvooi van den Directeur van O., E. en N. dd°. 8 Februari j.l. N°. 3243/06, ten geleide der missive van den Resident der Preanger-Regentschappen van 27 Januari j.l. N°. 1408/34, met een gouden ring door den Inlander WIRTA van de desa *Tji-Gadog*, district *Singaparna*, afd. *Soekapoera* in diens milikgrond gevonden en getaxeerd op een bedrag van *f* 47.—

De ring van niet genoegzaam belang zijnde, wordt tot terugzending besloten.

6°. Toezending ten geschenke door den Resident van Semarang bij missive dd°. 3 Februari j.l. N°. 2497/68, namens den Heer P. F. SYTHOFF alhier, van een exemplaar van deel XVI van het N. I. Plakaatboek.

Onder dankbetuiging in het boekenfonds.

7°. Missive van den Civiel- en Militair Resident der Z. en O. afd. van Borneo, dd°. 30 Januari j.l. N°. 756/23, houdende aanbieding van eén gobog en een stuk van een pilaar-dollar in de afdeeling Midden Doesoen aangetroffen en toebehoord hebbende aan het bendehoofd RADEN DJOJO BIN PANDJIE.

Onder dankbetuiging in de Numismatische verzameling.

8°. Schrijven van den Heer J. P. MOQUETTE te Buitenzorg van 4 Februari j.l., mededeelende dat hij de benoeming tot Directielid gaarne aanvaardt (zie Not. Januari j.l. IV).

Informatie.

9°. Verzoek van de Royal Asiatic Society te Londen van 6 Januari j.l., om toezending van een ex. van het werk Tjandi Djago.

Wordt besloten aan het verzoek te voldoen; tevens om te doen nagaan welke andere instellingen, waarmede het Genootschap in ruiling staat, voor de ontvangst van dat werk in aanmerking komen, onder voorbehoud echter, dat de noodige exemplaren overblijven om aan eventueele aanvragen tot aankoop te kunnen voldoen.

10°. Bericht van den Heer A. H. J. G. WALBEEHM te Parakan, dd°. 4 Februari j.l., dat hij goed geslaagde cliché's heeft van de Tj. Pringapoes, Tj. Perot en van den Krater van den Soembing, met verzoek om mededeeling met het oog op het kleine formaat (9 × 12 c.M.) of op de toezending van afdrukken prijs wordt gesteld.

In bevestigenden zin beantwoorden.

11°. Verzoek van den Heer C. OOSTERS, onderwijzer aan de Kweekschool voor Inlandsche onderwijzers te Fort de Kock, om mededeeling of de nummering der voorwerpen in de ethnologische afdeeling van het Museum nog is zooals die is aangegeven in den betrekkelijken Catalogus van 1880, des neen, waar de nieuwste druk van bedoelden Catalogus te bekomen is.

Mededeelen dat de Catalogus van 1880 niet meer in overeenstemming is met de bestaande nummering; dat evenwel de laatst verschenen Catalogus van 1885 met supplementen van 1894 en 1901 geheel is uitverkocht, doch dat, indien de Heer OOSTERS slechts wil berichten, wat hij met betrekking tot dien Catalogus wenscht te weten, zooveel mogelijk aan zijn verzoek zal gevolg gegeven worden.

12°. Schrijven van den Heer V. ZIMMERMANN van 11 Februari j.l., houdende, met het oog op zijn aanstaand vertrek naar Europa, verzoek om ontslag als bestuurslid.

Wordt besloten het ontslag, onder dankbetuiging, schriftelijk te verleenen.

13°. Verzoek van den Heer H. A. VAN HIEN te Bandoeng,

dd°. 10 Februari j.l., *a* om, behalve een bepaaldelijk aangegeven aflevering van het Tijdschrift, toezending van andere afleveringen, waarin de beschrijving voorkomt van de goden en andere wezens van het Brahmaansch en Boeddhistisch Pantheon en van de op Java vereerd wordende duivels en geesten, voortgesproten uit den natuurdienst, het spiritisme en animisme; *b* om eene hem toebehoorende verzameling stokken, voorzien van knoppen, met Catalogus van de op Java voorkomende houtsoorten, aan te koopen.

Wordt besloten ad *a* mede te deelen, dat het Tijdschrift verkocht wordt bij geheele deelen à *f* 8.— en niet bij afzonderlijke afleveringen; dat bovendien de overige bedoelde afleveringen niet bestaan, met verzoek om bericht of hij op de toezending van deel XLVI prijs stelt; ad *b* dat het Genootschap op zijn voorstel niet wenscht in te gaan.

III. Biedt ten geschenke aan:

a. namens den Adviseur-honorair voor Arabische zaken Sejjid Oesman bin Abdallah bin Akiel bin Jahja Alawi, diens opus 112 „Fatsal kewadjiban pada mentjari kehidoepan".

b. uit eigen hoofden de navolgende voorwerpen:

1. De *tjòt* (of *tjò'*) *jang* genaamde soort van glîwang (Atjèh).

2. *Slagwapen*, zonder opgave van naam of juiste herkomst te Bangkaoeloe (Benkoelen) verkregen.

3. *Kapmes* uit de Preanger.

4. *Reuntjōng oelèë poentōng* (Atjèh).

5. *Teurapan apoej* (om keumeunjan of sentanggi) in te branden (Atjèh).

6. *Keupiah roedja sam* (Atjèh).

7. *Keupiah rimau* (Pidië).

8. *Sangè Daja* (deksel van een dalōng met spijzen, Atjèh).

9. Nagemaakte dubbele *tjab* (zegel) van den Pretendent-Soeltan van Atjèh, gedurende eenigen tijd gebruikt door zekeren Krani Amin van Soesōh, om daarmede als diens quasi-gemachtigde gelden in te zamelen.

10. Groote *toedōng* van eene soort van seukè-bladeren (d. i. bĕngkoeang = pandan).

11. Kleine idem.

Onder dankbetuiging in de verschillende verzamelingen.

IV. Stelt voor de Heeren J. DE BOOY, Hoofdingenieur van den Waterstaat en D. VAN HINLOOPEN LABBERTON, leeraar aan de afd. B van het Gymnasium Willem III, uit te noodigen zitting in de Directie te nemen.

Conform.

V. De Heer LIEFRINCK

bericht de ontvangst van een particulier schrijven van den Heer JOH. F. SNELLEMAN, Directeur van het Maritiem Museum en Museum Prins Hendrik te Rotterdam, waarin deze zich aanbevolen houdt voor de toezending van duplikaten op ethnographisch gebied.

Aangezien duplikaten hoofdzakelijk voorkomen bij door de Regeering is handen der Directie om advies gestelde collecties, wordt besloten bij voorkomende gelegenheid ook op de belangen van bovenbedoeld museum te letten.

VI. De Heer RIEDEL

legt over eene Nota naar aanleiding van eene door hem geconstateerde vergissing voorkomende in het werk „Reisen in Celebes" van de Heeren SARASIN en verzoekt opname daarvan als bijlage achter de Notulen.

Conform.

VII. De Heer DE ROO DE LA FAILLE

verzoekt diligent verklaard te worden ten opzichte van de hem in de vorige vergadering opgedragen commissies, waarvan hij zich, wegens afwezigheid van de plaats, nog niet heeft kunnen kwijten.

Conform.

VIII. De Heer Hazeu

a. bericht dat de Heer Mr. A. Paets tot Gansoijen wederom van zijne belangstelling heeft doen blijken, door de aanbieding van een paar lontars, gekocht van een doekoen op het Tĕnggĕr-gebergte. Eén hiervan bestaat uit eene verzameling mantra's, terwijl de inhoud der andere nog niet bekend is.

b. biedt namens den Heer Moquette ten geschenke aan eene verzameling lontar-handschriften van Oost-Java, w. o. een Damar Woelan, een lakon, een soort van Babad en een paar wichelboekjes o. a. eén van de Tĕnggĕr.

Onder dankbetuiging in de verzameling handschriften, terwijl de later op te maken lijst van de onder *b* genoemde lontars als bijlage achter de Notulen zal opgenomen worden.

IX. De Heer Pleijte

a. brengt, ook namens den Heer Hazeu het volgend verslag uit:

„De Commissie, in de Januari-vergadering aangewezen om verslag uit te brengen omtrent den toestand der Bibliotheek, kan met genoegen constateeren, dat het, op initiatief van den betreurden vroegeren bibliothecaris Dr. Brandes aangevangen, drukken en binden in eigen beheer onder leiding van diens opvolger krachtig wordt voortgezet.

Terwijl van alle nieuw-inkomende boekwerken direct de titels op slips worden gedrukt, is onderwijl het drukken van den slip-catalogus gevorderd tot in de letter B.

Een practische maatregel was de, in de laatste maanden tot stand gekomen transcriptie in Latijnsch schrift van alle op de oudere slips voorkomende in Arabische of Javaansche karakters geschreven titels van boekwerken.

Door de terugzending aan de Koninklijke Natuurkundige Vereeniging van alle boekwerken, die daar meer dan hier thuis behoorden (zie Not. Oct. '04, I *c* pag. 84 en Mei '05, V *b* pag. 52), werd een aanzienlijke en tevens zeer gewenschte ruimte in de kasten verkregen, zoodat thans het reeds drei-

gende gevaar van plaatsgebrek, althans voor de eerste jaren, is bezworen. Dit geldt evenwel niet voor de folianten: de daarvoor beschikbare ruimte zal weldra geheel gevuld zijn, vooral tengevolge van het steeds toenemend aantal hier verschijnende couranten.

Tot verdere opmerkingen vond de commissie geen aanleiding: dat een wetenschappelijke catalogus onzer bibliotheek nog steeds een desideratum is en blijft, is even bekend als de omstandigheid dat alleen een bibliothecaris, die elken dag het leeuwendeel van zijn tijd in de bibliotheek zou kunnen doorbrengen, zulk een omvangrijken arbeid zou kunnen ondernemen".

b. enz.

c. verzoekt toestemming om voor rekening van het Genootschap afdrukken te doen vervaardigen van de cliché's bedoeld bij Notulen Dec. '05 II *g*, pag. 121.

De kosten per stuk op *f* 0.35 geraamd zijnde, wordt besloten de gevraagde toestemming te verleenen, onder bepaling dat van elke cliché twee afdrukken zullen vervaardigd worden.

d. biedt namens den Heer F. L. F. LA CHAPELLE ten geschenke aan een mandje voor sirih-benoodigdheden, afkomstig van de Lampongs.

Onder dankbetuiging in de Ethnograph. verzameling.

X. De Heer VAN RONKEL

a. deelt mede, dat in de verzameling handschriften enz., afkomstig van wijlen Dr. BRANDES, en door de Regeering aan het Genootschap in bruikleen afgestaan, een 40-tal gedrukte boeken voorkomen, welke thans zijn gestempeld als „Gouvernements-Eigendom" en in de Bibliotheek zijn opgenomen en stelt voor de betrekkelijke lijst als bijlage achter de Notulen op te nemen.

Conform.

b. bericht dat de wetenschappelijke aanteekeningen van wijlen Dr. BRANDES thans geinventariseerd zijn en stelt voor de daarvan opgemaakte lijst als bijlage achter de Notulen

op te nemen, nadat de daarop betrekking hebbende inleiding bij de Directieleden in rondlezing zal zijn geweest.

Conform.

c. brengt, ook namens zijne medeleden, respectievelijk de Heeren STUART en DE ROO DE LA FAILLE de navolgende verslagen uit:

1°. omtrent de numismatische verzameling:

„De commissie in de Januari-vergadering aangewezen om verslag uit te brengen over den toestand der numismatische verzameling heeft zich den 10en Januari van haar taak gekweten. Haar onderzoek gaf aanleiding tot de volgende opmerkingen:

Toen de Heer ZIMMERMANN het beheer der verzameling op zich nam bleek hem dat de duplicaten van de sleutels der toonkasten onder des mandoer's bereik waren, zoodat noodig geacht werd nieuwe sloten aan te brengen. Door het hameren tegen de kasten zijn de daarin liggende munten door een geschud en verschoven; de onvermoeide bijstand van Mevrouw FRASER- VAN DER CHIJS heeft de op bovenbedoelde wijze ontstane wanorde doen eindigen. Aan Hed.'s werk, geheel belangeloos en met groote toewijding verricht, wenscht de commissie hare welgemeende hulde te brengen.

In het afgeloopen jaar is de verzameling verrijkt met 24 stuks, voornamelijk Spaansche matten.

De Heer J. DINGER gaf twee verzamelingen van imitaties van oude Japansche munten in lijst.

Tot verdere opmerkingen vond de commissie geene aanleiding".

2°. ten opzichte van het finantieel beheer van den Thesaurier:

„De commissie in de Januari-vergadering aangewezen om verslag uit te brengen over het in het afgeloopen jaar gevoerd financieel beheer, heeft zich den 15en Januari van haar taak gekweten.

Door haar zijn de quitantiën vergeleken met het kasboek, de deposito-bewijzen nagezien, de totalen der maandelijksche uitgaven en ontvangsten, opgegeven in den ingediendeu staat

over het jaar 1905, vergeleken met de in het kasboek geboekte sommen, de bedragen van de deposito-renten nagegaan en al wat verder aan bewijzen van debita en credita ter beschikking was nauwkeurig onderzocht. De commissie constateerde dat het geldelijk beheer alleszins nauwgezet en stipt is gevoerd, en geeft derhalve in overweging den Penningmeester acquit en décharge over zijn beheer in 1905 te verleenen".

Conform.

d. geeft in overweging om niet in te gaan op eene voorgestelde ruiling van het „Agricultural Journal of India" met onze edita, omdat dat tijdschrift zich op geheel ander gebied beweegt als het Genootschap.

Conform.

e. brengt ter tafel eene volledige uitgave van het Râmâyâna in het Sanskrit, hetwelk door eene toevallige omstandigheid in zijn bezit is gekomen en waarvan de eigenaar ten behoeve van het Genootschap afstand wenscht te doen, indien hem een of ander equivalent daarvoor in de plaats worde gegeven.

Wordt besloten het werk voor de bibliotheek te behouden en den eigenaar schadeloos te stellen, door hem een afschrift van de Babad Mangkoeboemi (Jav. H.S. Bat. Gen. N°. 525), dan wel indien de kosten daarvan te hoog blijken te zijn een ex. van de „Tjandi Djago" aan te bieden.

XI. De Secretaris

1° biedt namens den Heer ZIMMERMANN ten geschenke aan:

a. eene foto, voorstellende eene zoo juist veroverde benteng in het Bonische;

b. eene bronzen medaille, ter herinnering van het zeshonderdjarig bestaan van de Zwitsersche federatie.

Onder dankbetuiging in de verschillende verzamelingen.

2°. brengt namens den Heer R. VON HEMERT het verzoek van den Heer W. C. BONEBAKKER te Soerabaja over, om van een achttal dagbladen den jaargang 1889 voor onbepaalden tijd in bruikleen te mogen ontvangen.

Met het oog op het groote gevaar van te loor gaan of beschadiging dezer dagbladen (waarvan de meeste unica zijn), verbonden aan eene verzending buiten Batavia, wordt besloten het verzoek af te wijzen, doch overigens om op alle wijzen behulpzaam te zijn, indien raadpleging dezer periodieken noodig wordt geacht.

3°. biedt namens den Heer H. L. LEYDIE MELVILLE aan de Directie aan een plattegrond- en aanzicht-teekening van de voetstukken der vijf beelden van Tjandi Banon, welke thans in de vestibule van het museum zijn opgericht geworden.

Wordt besloten den Heer MELVILLE voornoemd den dank der Directie te betuigen.

XII. Worden afgevoerd van de ledenlijst, op verzoek de Heeren: J. L. O'BRIEN, H. VAN DER WOLK, Ed. G. TAYLOR, J. BREUKINK, O. STILL en H. R. DE VRIES.

Worden benoemd tot lid de Heeren: G. F. DE BRUIJN KOPS, resident van Bali en Lombok en D. TOLLENAAR, Regeerings-Commissaris voor de decentralisatie.

Niets meer te behandelen zijnde, wordt de vergadering gesloten.

Aldus goedgekeurd en gearresteerd in de vergadering van den 26en Maart 1906.

C. SNOUCK HURGRONJE,
President.

H. N. STUART,
Secretaris.

Notulen der derde Directievergadering, gehouden op Maandag den 26en Maart 1906.

Aanwezig de Heeren: Dr. C. SNOUCK HURGRONJE, President, F. A. LIEFRINCK, Dr. G. A. J. HAZEU, Dr. Ph. S. VAN RONKEL, C. M. PLEYTE, P. DE ROO DE LA FAILLE, J. DE BOOY, D. VAN HINLOOPEN LABBERTON en H. N. STUART, Secretaris.

Afwezig de Heer J. P. MOQUETTE.

De Notulen der vorige vergadering, zijnde die van 12 Februari j.l., worden goedgekeurd en gearresteerd.

De President

I. Heet de Heeren DE BOOY en VAN HINLOOPEN LABBERTON welkom in deze vergadering en spreekt de hoop uit dat beider werkzaamheden veel zullen bijdragen tot verhooging van den bloei van het Genootschap.

II. Neemt in behandeling de navolgende uit de rondlezing terug ontvangen stukken:

1°. Missive van den Directeur van O., E. en N. ddo. 14 Februari j.l. No. 2538, houdende aanbieding ter kennisneming van het 18e rapport der Oudheidkundige Commissie, met als bijlagen: *a* het litterarisch-archaeologisch overzicht der residentie Semarang en *b* idem der residentie Kedoe.

Onder dankbetuiging terug aan den Directeur vd.

2°. Schrijven van de Commissie van Bijstand voor het oudheidkundig onderzoek op Java en Madoera van 25 Jan. j.l., van den volgenden inhoud:

„Na gehouden vergadering onzer Commissie van Bijstand en van ons Instituutsbestuur op Zaterdag 20 dezer, hebben

wij de eer de twee volgende vragen tot Uw Genootschap te richten.

1°. Nu Maandag, 15 dezer, van het Departement van Koloniën werden ontvangen de laatste oudheidkundige studiën van wijlen Dr. J. L. A. BRANDES, eene over de wolkentooneelen aan Tjandi Panataran en eene een monographie bevattend over Tjandi Singasari, heeft het Bestuur van ons Instituut, op aanzoek onzer Commissie van Bijstand, in hare maandvergadering op 20 Januari besloten in beginsel goed te keuren de uitgave dezer twee studiën, waarschijnlijk te zamen, in den vorm van de reeds verschenen Beschrijving van Tjandi Djago; en daartoe eveneens in beginsel beschikbaar gesteld eene som van circa *f* 1000.— als het aandeel van het Instituut, gelijk ook voor de uitgave van Tjandi Djago als Instituuts-bijdrage benoodigd was.

Dientengevolge komen wij tot Uw Genootschap met de vraag, of eveneens Uw Genootschap *in beginsel* de uitgave der studiën over Tj. Panataran's Wolkentooneelen en over Tj. Singasari op den voet der Beschrijving van Tj. Djago *goedkeurt;* en eveneens *ca. f 1000.—* weer wil beschikbaar stellen tot genoemd doel?

Mocht op deze vraag een toestemmend antwoord verkregen worden, dan zal het Bestuur van ons Instituut, dadelijk na ontvangst dier toestemming, zich richten tot den Minister van Koloniën met het verzoek om *f* 2000.— ten bate van deze nieuwe uitgave als subsidie te willen uittrekken op de Indische Begrooting voor 1907, evenals voor de Tjandi Djago-uitgave een gelijk subsidie genoten werd. Na goedkeuring van dezen post door de Staten-Generaal, zal dan in Januari 1907 met kracht begonnen kunnen worden aan die nieuwe uitgaaf-zelve, waartoe te voren reeds alle voorloopige maatregelen genomen zullen kunnen zijn, zoodat deze tweede Monographie in ca. Mei of Juni 1907 kan verschijnen.

De vraag of de studie der Wolkentooneelen aan Tjandi Panataran en de menographie van Tj. Singasari *te zamen* tot ééne uitgaaf vereenigd zullen worden zal dezerzijds het

onderwerp wezen van nauwkeurig nader onderzoek der betrekkelijke handschriften; ook al mag het nu reeds gezegd, dat het *gezamenlijk* uitgeven van den laatsten oudheidkundigen arbeid van den zoo diep betreurden Dr. BRANDES het meest in overeenstemming lijkt te zijn met de gevoelens van piëteit die de beide Wetenschappelijke Genootschappen zijn nagedachtenis toedragen.

Of het geraamde bedrag van ca. *f* 4000.— voldoende zal blijken voor deze vereenigde uitgaaf, is een vraag die onmogelijk nu reeds beantwoord kan worden. Voorshands is het alleen mogelijk, *eene gelijke som* voor de tweede Monographie-uitgave te zamen als die van Tjandi Djago gekost heeft. Een eventueel hooger bedrag zoude door de beide Wetenschappelijke Genootschappen te zamen natuurlijk ook gedragen moeten worden; daar het niet aanbevelenswaardig zou zijn eene hoogere subsidie aan het Departement van Koloniën te vragen dan *f* 2000.—, gelijk ook voor de uitgaaf van Tjandi Djago werd toegestaan.

2°. Gaarne zoude onze Commissie van Bijstand vernemen, *hoeveel exemplaren* der Monographie van Tjandi Djago over het jaar 1905 in Indië verkocht zijn geworden?

Daar Uw Genootschap zeker ook gaarne zal willen weten hoeveel exx. ons Kon. Instituut in Europa verkocht heeft, teekenen wij aan dat in December 1904 — toen het boekwerk hier het eerst in den boekhandel kwam — 4 exx., en over 1905 28 exx. verkocht zijn, terwijl 6 exx. nog in den boekhandel rond gaan.

Wij vragen dit, omdat het later een punt van overweging zal uitmaken of wellicht niet door vermindering der oplage (thans 400 exx.), samengaande met het tegelijk uitgeven eener b.v. Fransche vertaling van den tekst, eenerzijds gelijkblijving der onkosten verkregen, anderzijds meer debiet aan volgende serie-nummers verzekerd kan worden".

Wordt besloten te antwoorden: ad 1° dat de Directie zich geheel met het plan der Commissie kan vereenigen en het geraamde bedrag à *f* 1000.— daarvoor gaarne beschikbaar

stelt; ad 2° dat in Indië slechts twee exemplaren van de Tjandi Djago zijn verkocht geworden en het derhalve in verband met het aantal in Nederland verkochte exemplaren wel gewenscht voorkomt de oplaag van de thans uit te geven monographieën tot een kleiner aantal te beperken; dat de Directie het aanbevelenswaardig zoude achten, vooral met het doel om noodelooze verhooging der kosten te voorkomen, om die uitgave te doen plaats hebben, niet in het Nederlandsch met gelijktijdige vertaling in eene vreemde taal, doch geheel in eene vreemde b. v. de Fransche taal, aangezien eene dergelijke wijze van uitgaaf niet alleen zal bijdragen tot meerdere verspreiding en bekendmaking van een zoo belangrijk resultaat der oudheidkundige studiën van wijlen Dr. Brandes, doch tevens, wijl zij volkomen voldoende is om de belangstelling van beschaafde Nederlanders in deze materie blijvend gaande te houden.

III. Neemt in behandeling de volgende tusschentijds ingekomen stukken:

1°. De van den Gouvernements Secretaris in afschrift ontvangen missive aan den Resident van Madoera, dd°. 19 Februari j.l. N°. 467, houdende mededeeling dat de Landvoogd bezwaar heeft gevolg te geven aan het door genoemden Resident gedaan voorstel, om de in de Kaboepaten te Bangkalan berustende goederen, afkomstig van het voormalig zelfbestuur, gedeeltelijk te doen verkoopen en over de rest op andere wijze te beschikken. Deze beslissing is gebaseerd op het besluit van 22 Augustus 1885 N°. 2/*c*, waarbij o. m. werd bepaald, dat de tot den inventaris van den kraton behoorende zaken van waarde (waarbij later nog werden gevoegd eenige tot de rijkssieraden behoorende voorwerpen, als lansen en geweren), welke niet als eigenlijke rijkssieraden waren te beschouwen, aan den Regent van Bangkalan zouden worden overgegeven, onder uitdrukkelijke bepaling, dat zij niet zouden mogen worden vervreemd en van opvolger tot opvolger in het bezit der Regenten van Bangkalan zouden overgaan. In

verband met het bovenstaande acht de Landvoogd het niet wel geoorloofd om aan de hoogervermelde goederen thans eene andere bestemming te geven, tenzij met volledige instemming van den Regent (zie Notulen Januari '06, I *e*).

Ten einde te kunnen beoordeelen of het de moeite loont de vereischte instemming van den Regent van Bangkalan te erlangen, wordt besloten bij de Regeering nogmaals pogingen in het werk te stellen om den destijds verlangden inventaris te doen vervaardigen.

2°. Missive van den Gouvernements Secretaris, dd°. 27 Februari j.l. N°. 574, waarin onder mededeeling dat van twee Segai-Dajaksche hoofden uit Boven-Boeloengan, die onlangs hun opwachting maakten bij den G. G. als bewijs van eerbied ten geschenke is ontvangen een Dajaksch kleedingstuk van boomschors, de vraag wordt gesteld of het Genootschap er prijs op stelt dat kleedingstuk ter bewaring in haar Museum op te nemen.

Wordt besloten de daartoe vereischte toestemming te verzoeken.

3°. Nota van de Algemeene Secretarie, dd°. 17 Maart '06, ter aanbieding van een exemplaar van het werk „Mouvement Général du pélérinage du Hedjaz par les ports de la Mer Rouge 1904-1905".

Bibliotheek.

4°. Missive van den Directeur van O., E. en N. dd°. 19 Februari '06 N°. 2789, houdende mededeeling, dat de verzending van de in art. 1 sub *b* van het Gouv. Besluit van 3 Feb. j.l. N°. 10 genoemde goederen, is opgedragen aan den Algemeenen Pakhuismeester alhier.

De bovenbedoelde wapens, zoomede die sub *c* van hetzelfde besluit genoemd zijn bereids aan den Alg. Pakhuismeester afgegeven (zie Not. Februari '06, II 2°).

5°. Missive van denzelfden, dd°. 27 Februari j.l. N°. 3303, waarbij, onder aanbieding van het Gouv. renvooi van 12 Feb.

N°. 3562 en bijlagen, aan de Directie het verzoek wordt gedaan, hare bemiddeling te willen verleenen voor de samenstelling van eene beredeneerde omschrijving van de ingevolge art. 1 sub *a* van het Gouv. Besluit van 22 October 1905 N°. 3, aan het Genootschap ter bewaring afgestane, door den Centroleur B. B., E. W. F. VAN WALCHREN op zijne reis naar het brongebied der Kajanrivier verzamelde ethnographica.

Dit verzoek is uitgegaan van den Directeur van 's Rijks Ethnographisch Museum te Leiden, ten einde, in verband met het aan bedoeld museum afgestane gedeelte dier verzameling, tot eene vergelijking te kunnen komen met andere aldaar aanwezige vormen, waarvan het resultaat dan ook in de aanvulling op den Catalogus zoude opgenomen kunnen worden.

Hoe gaarne het Genootschap den Directeur van 's Rijks Ethnogr. Museum ter wille wenscht te zijn, zoo zal deze ten volle begrijpen dat voor het door hem verlangde speciaal tijd en werkkracht benoodigd is, twee factoren die, waar het leidsche museum het noodige, van staatswege bezoldigde personeel te zijner beschikking heeft, hier grootendeels ontbreken en waarvan het gemis zich herhaaldelijk op pijnlijke wijze doet gevoelen.

De Conservator onzer ethnographische verzameling is bij zijn arbeid geheel op eigen krachten aangewezen en kan daartoe slechts besteden den tijd die niet door zijne ambtsbezigheden in beslag wordt genomen. Deze omstandigheden zijn dan ook de oorzaak, dat het Genootschap zelf niet in het bezit is van eenen beredeneerden Catalogus zijner ethnographica, hoe gewenscht ook zulk een werk voor de vele bezoekers zoude zijn. De Directeur van het museum te Leiden, niet bekend met de bezwarende omstandigheden waaronder hier gewerkt wordt, zal dan ook thans wel begrijpen dat voor de voldoening van het door hem gedaan verzoek speciaal tijd noodig is, weshalve besloten wordt den Directeur van O., E. en N. onder mededeeling van het vorenstaande te antwoorden,

dat te zijner tijd gaarne aan het verzoek zal worden voldaan, doch dat het onmogelijk is onmiddellijk daaraan gevolg te geven.

6°. Missive van denzelfden, dd°. 3 Maart j.l. N°. 3651, waarbij, ter kennisneming wordt aangeboden de missive der oudheidkundige Commissie van 14 Februari j.l. met verzoek die bescheiden t. z. t. te mogen terug ontvangen ter opzending naar Nederland.

Onder dankbetuiging terug.

7°. Missive van denzelfden, dd°. 9 Maart '06 N°. 3998, ten geleide eener in afschrift aangeboden missive der Algemeene Rekenkamer van 12 Dec. a. p. N°. 16014, houdende mededeeling dat bij haar de vraag is gerezen of geene maatregelen noodig zijn ter verzekering van 's Lands belangen, ten deze ook met het oog op art. 72 sub *c* der comptabiliteitswet, ten aanzien van de door de Regeering achtereenvolgens aan het Genootschap in bewaring gegeven voorwerpen aangezien deze landsgoederen zijn en eene groote waarde vertegenwoordigen.

De Rekenkamer geeft mitsdien in overweging het daarheen te leiden, dat van al die goederen nauwkeurige opgaven aan den Directeur v^d worden verstrekt, kunnende alsdan door eene door ZHEG. te benoemen commissie eens in het jaar worden nagegaan, of alle voorwerpen in de opgaven vermeld, ook aanwezig zijn.

Tevens zoude die kamer gaarne vernemen of voor het in bewaring nemen, door het Gonootschap rechtsgeldige bewijzen worden afgegeven ter verzekering van de eigendomsrechten van den Lande op de in bewaring genomen Gouvernements goederen.

De Directeur van O., E. en N. verzoekt naar aanleiding van bovengenoemde missive, te willen mededeelen of de Directie zich met de volgende regeling zou kunnen vereenigen.

De voorwerpen welke ter bewaring zijn afgestaan worden

bij dit Departement opgenomen in eene lijst, voorzien van een doorloopend nummer (kolom I).

Die lijst wordt gezonden aan de Directie om in eene kolom II in te vullen de letters, kasten of nummers, waaronder de genoemde voorwerpen in het museum van het Genootschap zijn opgenomen.

Telkenmale, dat voorwerpen in bewaring worden gegeven, wordt de lijst bij het Departement aangevuld en ter nadere aanvulling gezonden aan de Directie.

In de maand Januari van elk jaar zal eene commissie van twee ambtenaren van het Departement moeten nagaan of de voorwerpen, voorkomende op de lijst, aanwezig zijn.

Tevens zoude de Directeur gaarne vernemen of de Directie genegen is om rechtsgeldige bewijzen af te geven, als bedoeld in de laatste alinea van de missive der Algemeene Rekenkamer, zullende in het toestemmend geval de noodige stukken daarvoor in gereedheid worden gebracht.

In principe bestaat bij de Directie tegen het gerezen denkbeeld geen enkel bezwaar, doch het zal blijken, dat aan de uitvoering eene groote moeilijkheid verbonden is. In het jaar 1900 toch heeft de toenmalige Directeur van O., E. en N. zich reeds tot de Directie gewend met verzoek om toezending van eenen inventaris der bedoelde Regeerings deposita. Bij de behandeling dezer zaak werd toen gereleveerd dat ingevolge art. 3 alinea 7 van het Reglement van Orde aan den Secretaris is opgedragen een inventaris aan te houden van de bedoelde voorwerpen en daarvan jaarlijks een afschrift aan het betrokken Departement in te dienen. Zulks is dan ook in vroeger jaren geschied, doch de laatste inventaris loopt niet verder dan tot Augustus 1879, terwijl daarna aan bedoeld voorschrift de hand niet meer schijnt gehouden te zijn. Doch al waren ook alle inventarissen compleet, dan zoude de zaak slechts op het papier in orde zijn en niet in werkelijkheid, omdat wegens het twee malen herhaald vernummeren der voorwerpen in het museum aanwezig, het in

vele gevallen onmogelijk zal zijn vast te stellen of een zeker voorwerp, dat zich onder meerdere dergelijke bevindt, nu juist datgene is hetwelk de regeering in bewaring heeft afgestaan (zie Notulen 1900, pag. 77 en 123).

Wordt besloten 1° den Directeur v^d^. mede te deelen, dat de Directie zich met de voorgestelde regeling wel kan vereenigen; dat echter de gebrekkige methode van catalogiseering in vroeger tijd en de herhaalde vernummering der voorwerpen aanleiding zullen zijn, dat omtrent de identiteit van tal van voorwerpen uit vroeger tijd onzekerheid bestaat; dat echter die onzekerheid omtrent de voorwerpen, na Augustus 1899 in bewaring gegeven, is voorkomen door eene betere catalogiseering en het aanbrengen van de nummers met verf op die voorwerpen; voorts dat bij de Directie geen bezwaar bestaat tegen het afgeven van de bedoelde rechtsgeldige bewijzen.

2°. de Heeren PLEYTE en DE ROO DE LA FAILLE (die zich daartoe bereid verklaren) uit te noodigen, ten opzichte van deze aangelegenheid in samenwerking met het Departement van O, E. en N. het noodige te willen verrichten.

8°. Renvooi van denzelfden, dd°. 13 Febr. j.l. N°. 3990/06, ten geleide der missive van den Resident der Preanger Regentschappen, van 6 Februari '06 N°. 2082/34, met twee aarden potjes, door den Inlander DJOEMSANI van de desa *Tjikadoe*, district en afdeeling *Soemedang*, bij het bewerken van zijn tuin in den grond gevonden.

Behouden tegen de getaxeerde waarde van *f* 0.50.

9°. Renvooi van denzelfden, dd°. 17 Febr. j.l. N°. 4472/06, ten geleide der missive van den Resident van Besoeki, van 10 Febr. '06 N°. 1758, met een koperen doosje, inhoudende twee stel gouden oorversierselen, door den inl. PA PATIHA van de desa *Kedemanganwetan*, distr. en afd. *Bondowoso* op zijn erf gevonden.

Wordt besloten het eene stel aan te houden tegen de getaxeerde waarde van *f* 20.74 en te adviseeren het andere stel aan te koopen voor het oudheidkundig museum te Leiden.

10°. Renvooi van denzelfden, dd°. 15 Maart j.l. N°. 7845/06, ten geleide der missive van den Resident van Kedoe, dd°. 10 Maart '06 N°. 2049/10, met dertig zilveren ma-muntjes, door den inlander WAGIMIN van de desa *Getos*, distr. *Kaloran*, afd. *Temanggoeng* bij het grassnijden gevonden en getaxeerd op eene waarde van *f* 1.50.

In handen van den Conservator der numism. afdeeling.

11°. Missive van den Directeur der B. O. W., dd°. 20 Februari '06 N°. 2777/S.S., houdende aanbieding van een exemplaar „Statistiek van het vervoer op de spoor- en tramwegen in Nederl.-Indië over 1904".

Onder dankbetuiging in de Bibliotheek.

12°. Missive van den Chef van het Wapen der Artillerie, dd°. 12 Februari j.l. N°. 700/137, met verzoek om antwoord op de missive van 1 Dec. a. p. N°. 5002/137, (zie Notulen Dec. 1905, II *e*, pag. 121).

Aan bedoelden wapenchef is bereids medegedeeld op welke lila's door het Genootschap prijs wordt gesteld.

13°. Nota van het Departement van O., E. en N. dd°. 14 Februari j.l., houdende verzoek om te willen doen afhalen de „deur met snijwerk" bedoeld bij Notulen November a. p., II *q* (pag. 112).

Onder dankbetuiging aan de schenker in de Ethnograph. verzameling.

14°. Missive van den Resident van Kedoe, dd°. 21 Maart 1906 N°. 2324/10, waarbij, onder aanbieding ter inzage van eene kennisgeving van den Hoofd-Inspecteur, chef van den Post- en Telegraafdienst, houdende mededeeling, dat een postwissel à *f* 17.— genomen door den Thesaurier van het Batav. Gen. op 17 Juni a. p. ten name van den Resident bovengenoemd, nog niet is uitbetaald, verzocht wordt te willen berichten, bij welke missive bedoelde postwissel werd toegezonden, aangezien aldaar niets blijkt van de ontvangst.

Wordt besloten 1° den Resident voornoemd mede te deelen dat bedoelde postwissel, middels het Dept. van O., E. en N. aan den Resident werd aangeboden, doch dat bij diens schrijven, dd°. 26 Juli a. p. N°. 6120/10, aan genoemden Departementschef bedoelde wissel wederom werd teruggezonden, omdat de eigenaar der voorwerpen, waarop de storting betrekking had, zich met niet minder dan *f* 40.— tevreden wilde stellen; dat daarop onzerzijdsch bij missive, dd°. 15 Augustus 1905 N°. 226 (van welke missive afschrift zal worden aangeboden), onder uiteenzetting der zaak, de beslissing van den Directeur van O., E. en N. is ingeroepen, welke beslissing zich evenwel tot nu toe heeft laten wachten; dat echter thans op antwoord zal worden aangedrongen en dat bedoelde postwissel zich thans nog in het bezit der Directie bevindt.

2°. den Directeur v^{d}. uit te noodigen, zoo mogelijk spoedig, ons een antwoord te willen doen geworden op het verzoek vervat in dezerzijdsche missive dd°. 15 Aug. a. p. N°. 226.

15°. Brieven van de Heeren J. DE BOOY en D. VAN HINLOOPEN LABBERTON, houdende kennisgeving, dat zij gaarne het lidmaatschap van de Directie aanvaarden.

Informatie.

16°. Dankbetuiging namens den Heer W. C. BONEBAKKER te Soerabaja door den Heer R. VON HEMERT voor de hulp verleend bij het raadplegen der dagbladen (zie Not. Febr. 1906, XI 2°).

Informatie.

17°. Aanbieding door den Heer J. BREUKINK, Controleur B. B. met verlof te 's Gravenhage van een ingevulde Woordenlijst, betrekking hebbende op de Gorontalosche taal, met verzoek te mogen vernemen of dergelijke Woordenlijsten in druk verschenen.

Onder dankbetuiging voor de toezending, de vraag ontkennend beantwoorden.

18°. Schrijven van den Heer W. L. NERING BÖGEL te Karang Ampel (Cheribon), van 23 Feb. '06, waarbij, een oude tafel met een blad uit eén stuk voor *f* 100.— te koop wordt aangeboden.

Wordt besloten op het aanbod niet in te gaan.

19°. Schrijven van den Heer Mr. J. H. ABENDANON te 's Gravenhage, dd°. 18 Februari j.l., houdende aanbieding ten geschenke van twee bankbiljetten van Haiti, respectievelijk van 1 en 2 gourdes en van eenige op een bijgevoegd lijstje genoemde, doch afzonderlijk verzonden munten.

Onder dankbetuiging in de Numism. verzameling.

20°. Schrijven van den Directeur van 's Rijks Ethnogr. Museum, dd°. 19 Februari j.l. N°. 490, waarin onder dankbetuiging voor de verstrekte inlichtingen, waardoor evenwel naar zijne meening de bestaande kwestie geenszins uit den weg geruimd is, wordt aangedrongen op de toezending der beloofde teekening (zie Notulen Januari 1906, II *j*).

Alsnog zoo spoedig mogelijk aan het verzoek voldoen.

21°. Schrijven van de Société Philomatique te Parijs, van 22 Januari '06, waarin, onder mededeeling dat door die instelling sedert eenigen tijd de édita van het Genootschap niet meer worden ontvangen, het verzoek wordt gedaan te willen berichten of die toezending gestaakt is, dan wel of zulks aan eene vergissing is toe te schrijven.

In handen van den Bibliothecaris.

IV. Verzoekt in de Notulen aan te teekenen, dat voor de ontvangst in bruikleen van de door de erfgenamen van wijlen Dr. J. L. A. BRANDES aan de Regeering ten geschenke aangeboden werken, een door de Directie geteekend bewijs is afgegeven (zie Notulen Februari '06, II 1°, pag. 12).

Conform.

V. Brengt ter tafel een van den Hoofdpanghoeloe van Batavia, ontvangen opgave van boeken, toebehoorende aan

zijnen grootvader den vorigen panghoeloe, welke thans nog voorhanden zijn en waarop wellicht een bod zou gedaan kunnen worden.

Informatie.

VI. Biedt ten geschenke aan

a. namens den adviseur-honorair voor Arabische zaken SEJJID OESMAN BIN ABDALLAH BIN AKIEL BIN JAHJA ALAWI: twee tabellen, waarvan één betreffende de adzan en de andere bevattende eene soort van encyclopedie van de wetenschappen.

b. uit eigen hoofde:

1°. een tiental Atjèhsche matten;

2°. een stuk Gajō-tabak, bestemd tot geschenk aan voornamen en hoofden, in de daartoe behoorende origineele verpakking (pinang bladscheede met rotanband) *anak tōng;*

3°. eene medaille geslagen op den 70sten verjaardag van Prof. LEO REINISCH;

4°. twee gouden munten, n.l. een turksche *ghâzijah* uit Mekka en een Atjèhsche *deureuham*, benevens een pakje Atjèhsche looden munten;

5°. eenige voorwerpen op 8 November 1903 ten geschenke ontvangen van Sultan Kasepoehan te Cheribon en betrekking hebbende op de 7 maandsche „doedoek peroet" van diens RADEN AJOE;

6°. een viertal Soendaneesche Kains, zooals deze tegenwoordig zelden meer geweven worden en eén Kain, ten geschenke ontvangen van den Sultan van Siak, dus vermoedelijk Siaksch.

Onder dankbetuiging in de verschillende verzamelingen.

VII. De Heer DE ROO DE LA FAILLE, brengt ook namens zijne mede-commissieleden de volgende verslagen uit:

a. omtrent de Ethnographische en Archaeol. verzamelingen:

„Aan ethnographica werden gedurende het verslagjaar (1905) niet minder dan ruim 700 nummers ontvangen.

Hieronder bevindt zich o. a. eene collectie van Korintjische voorwerpen, zoomede eene belangrijke verzameling Atjehsche

sieraden, afkomstig uit de nalatenschap van TOEKOE OEMAR, — beiden door de Regeering in beheer afgestaan, — welke laatste eene te meer welkome aanvulling is, wijl de, voorheen aan het Genootschap toevertrouwde, Atjehsche regalia aan den Pretendent Sultan zijn teruggegeven.

Mede werd de beschikking erlangd over een groot deel der door den Controleur bij het Binnenlandsch Bestuur E. W. F. VAN WALCHREN op zijne reis bijeengebrachte voorwerpen uit de Boven-Kajanstreek, die de reeds voorhanden, uit Centraal-Borneo afkomstige serieën doeltreffend completeeren.

Ook van particuliere zijde ontving het Genootschap blijken van belangstelling: van den Heer J. A. T. SCHWARTZ, eenige met de primitieve, godsdienstige begrippen der Minahassische bevolking in verband staande heilige voorwerpen; van den Heer F. A. LIEFRINCK een volledig stel utensiliën, bij de Boeddhistische priesters op Lombok in gebruik; en van Zijne Hoogheid den Sultan van Siak eene uitgebreide verzameling van op zijn rijk betrekking hebbende ethnographica, welke in verband met de nog niet geheel voltooide ordening van dit gedeelte van 's Genootschaps Verzameling, langzamerhand definitief eene plaats vindt.

Met betrekking tot deze geheel nieuwe rangschikking en groepeering van 's Genootschaps Ethnogr. Verzameling, overeenkomstig het door wijlen Mr. L. SERRURIER aangegeven systeem, brengt de Commissie een woord van hulde aan Mevr. M. SERRURIER- TEN KATE, die bijgestaan door Mej. E. GEERTS, met groote toewijding zich van deze vrijwillig op zich genomen taak kweet.

De aan dezen, bijkans ten einde gebrachten, moeitevollen en tijdroovenden arbeid bestede zorg en smaak kunnen niet genoeg geroemd worden, en dank zij deze bemoeienis is niet alleen de Ethnographische Verzameling, waar eveneens de uit een historisch-oeconomisch oogpunt zeer aantrekkelijke Compagnie's Kamer (Notulen 1904 blz. 87-89) zoowel voor den beoefenaar der wetenschap, alsook voor andere belang-

stellenden overzichtelijk, en eene beschouwing ten volle waard geworden.

Bij dien arbeid is terecht opgeruimd de zgn. „Gruwelkamer", in welke, met behulp van houten poppen, van inferieure, nieuwe makelij, staaltjes van meest legendarische, oostersche wreedheid waren veraanschouwelijkt.

De met zorg beheerde Archaeologische Verzameling mag bogen op een 74 tal aanwinsten, waaronder zeer belangrijke, welke het Genootschap te danken heeft o. a. aan de H. H. Mr. A. Paets tot Gansoyen en Bienfait, beide te Soerabaja.

Na overbrenging van de tot de Bandjarmasinsche rijksornamenten behoord hebbende kanonnen naar het vóórplein, werden in de voorhal van het Museum een vijftal van Tjandi Banon (res. Kedoe) afkomstige, fraaie beelden in flauw gebogen lijn opgesteld, — eene waardige inleiding tot de in menig opzicht belangwekkende verzameling van Hindoeistische beelden en kunstwerken.

Een oppervlakkige blik in de bij die voorhal aansluitende rotonde en een bezoek aan de loodsen op het achterplein, bewijzen overtuigend dat de ruimte te kort schiet om dien rijken schat voldoende te doen uitkomen, en waar die ruimte ontbreekt, schijnt het een onbegonnen werk reeds nu te trachten om tot eene andere groepeering over te gaan, — eene groepeering, die overigens niet ongewenscht voorkomt om de kunstwaarde van verschillende werken beter in het licht te stellen, althans deze collectie voor het oog meer aantrekkelijk te maken.

In de Goudkamer werd door de zorgen der H. H. Pleyte en Hazeu de midden-vitrine opnieuw geordend, en ofschoon ook hier archaeologie en schoonheidsleer moeilijk vereenigbaar bleken, kan getuigd worden dat de tentoongestelde voorwerpen, in verband met de beschikbare middelen en ruimte, voldoende geëxposeerd zijn.

De Commissie meent dit Verslag niet te mogen eindigen,

dan na de aandacht te hebben gevestigd op een volslagen gemis, zoowel met betrekking tot de Ethnographische als Archaeologische Verzameling van eene op de behoefte van een niet-wetenschappelijk, doch overigens belangstellend publiek berekenden Museum-Gids, naast en behalve een aan zuiver wetenschappelijke eischen voldoenden Catalogus.

Zonder zulk een Gids, — liefst door eenige photographische afbeeldingen opgeluisterd — schijnt bezwaarlijk te kunnen worden verwacht dat een belangstellende van een bezoek van 's Genootschaps Verzamelingen een anderen indruk meedraagt dan die van eene vermoeiende wandeling, gedurende welke men van louter boomen het woud niet ziet.

De Commissie meent zich tot het aanstippen van dit punt te kunnen bepalen: eene nadere gedachtenwisseling daaromtrent schijnt haar echter — in het belang van het Genootschap zelf — niet ongewenscht".

b. omtrent de Handschriften-Verzameling:

„Gedurende het verslagjaar (1905) werd de Handschriften-Verzameling vermeerderd met een zevental Maleische, enkele Atjehsche en een 13-tal Arabische manuscripten, waaronder 12 tijdens de jongste Boni-expeditie buitgemaakte, terwijl de Javaansche afdeeling werd verrijkt met een achttal nummers, waaronder eene uit het oud-Archief der Algemeene Secretarie afkomstige Hollandsche vertaling eener Serat Kanda (Not. 1904 blz. 129 vlg.), terwijl het Genootschap de overige handschriften dankt deels aan Mr. J. W. Th. Cohen Stuart, die eenige, tot de nalatenschap van wijlen zijn vader Dr. A. B. Cohen Stuart behoord hebbende manuscripten ten geschenke aanbood, deels, wat de twee van den Tĕnggĕr afkomstige kropaks betreft, aan de welwillendheid van den Heer J. Knebel, Lid van de Commissie voor Oudheidkundig onderzoek op Java en Madoera.

Tegenover deze aanwinsten staat te boeken in zekere mate een verlies, dat deze Verzameling leed door de opzending aan de Verzameling der Oostersche Handschriften der Uni-

versiteits Bibliotheek te Leiden van den tijdelijk ter raadpleging gegeven, tijdens de Lombok-expeditie van 1894 in handen gevallen, zoomede door terugzending aan het Nederlandsch Bijbelgenootschap te Amsterdam van de door deze Vereeniging aan wijlen Dr. BRANDES ter catalogiseering en bestudeering gegeven handschriften.

Tot verdere opmerkingen nopens deze met zorg beheerde verzameling, vindt de Commissie geen aanleiding".

Onder dankbetuiging voor de opnamen en de uitgebrachte rapporten, wordt besloten de Heeren PLEYTE, DE ROO DE LA FAILLE en DE BOOY uit te noodigen zich in commissie te stellen, ten einde te overwegen de uitvoerbaarheid van het geopperde denkbeeld tot vervaardiging van een Museumgids en de wijze waarop zulk een gids zou samengesteld behooren te worden.

VIII. De Heer Dr. HAZEU

a. brengt ter tafel een exemplaar van de juist verschenen Nederlandsch-Atjèbsche Woordenlijst van Th. VELTMAN en stelt voor den verkoopprijs daarvan te bepalen op *f* 1.25.

Conform.

b. deelt mede, van de firma ALBRECHT & Co. het schriftelijk verzoek te hebben ontvangen, om bovenbedoelde woordenlijst, c. q. ook andere door het Genootschap uitgegeven werken, zooals b. v. „Tjandi Djago" in commissie ten verkoop te mogen ontvangen, tegen eene korting van 25 % op den verkoopsprijs, terwijl in dat geval door genoemde firma voor de aankondiging dier werken zal worden zorggedragen.

Wordt besloten, bij wijze van proef, het verzoek toe te staan en aan de firma ALBRECHT & Co. tien exempl. van de Ned. Atj. Woordenlijst en drie ex. van Tjandi Djago ten verkoop in commissie te geven.

c. doet namens den Heer Th. VOLMERING, Controleur van de onderafd. Boven Kapoeas het verzoek om toezending van een blanco-woordenlijst.

Conform.

IX. De Heer PLEYTE

a. biedt ten geschenke aan namens den Heer Ch. L. J. PALMER VAN DEN BROEK, benoemd assistent-resident van West-Nieuw Guinea, 1° eene collectie ethnographica uit te Padangsche Bovenlanden, waarvan de beschrijving echter later zal worden toegezonden; 2° vier cliché's (waarvan eén gebroken) van oudheden aan de boven Batang-Hari en stelt voor de noodige fondsen voor het afdrukken daarvan beschikbaar te stellen.

Conform en onder bijzondere dankbetuiging in de verschillende verzamelingen.

b. deelt namens den president mede, dat dezelfde Heer V. D. BROEK in het fototechnisch bureau van de Kramats-apotheek heeft achtergelaten ter reproduceering een stel cliché's van foto's van landschappen uit de Padangsche Bovenlanden en stelt voor tot genoemden Heer het verzoek te richten, toestemming te willen verleenen om het Genootschap daarvan een dubbel stel afdrukken te laten nemen, op de wijze welke het goedkoopst zal blijken te zijn.

Conform.

X. De Heer Dr. VAN RONKEL

biedt ten geschenke aan namens den Heer A. F. VON DEWALL: twee bundels officieele bescheiden en particuliere brieven, betrekking hebbende op het woordenboek van H. VON DEWALL.

Onder dankbetuiging in de handschriften-verzameling, naast het exemplaar van het Mal. Woordenboek in handschrift.

XI. De Heer VAN HINLOOPEN LABBERTON

biedt voor de handschriften-verzameling ten geschenke aan een afschrift van een Balineesch-Javaansch handschrift, toebehoorende aan de familie STORTENBEKER alhier, vergezeld van een daaromtrent opgemaakt verslag en stelt voor de familie STORTENBEKER uit te noodigen, bedoeld handschrift aan het Genootschap te willen afstaan.

Conform, tevens om het verslag als bijlage achter de Not. op te nemen.

XII. Ter vervulling eener vacature als lid der Directie wordt besloten Mr. J. G. POTT, wd. Directeur van O., E. en N. uit te noodigen als zoodanig zitting te willen nemen.

XIII. De Voorzitter alsnu het woord nemende brengt in herinnering, dat hij na een zeventienjarig verblijf in Indië op Donderdag den 29sten Maart a. s. met verlof naar het vaderland zal terugkeeren en derhalve tot zijn leedwezen verplicht is het presidium van het Genootschap neder te leggen. Voordat hij zulks echter doet, voelt hij zich gedrongen uiting te geven aan de beste wenschen voor den bloei van het Genootschap en welgemeenden dank te betuigen aan de mede-directieleden voor den steun en de samenwerking ondervonden bij het voeren van het presidium.

Voorts doet hij de mededeeling, dat het de algemeene wensch der Directieleden is dat de Heer LIEFRINCK hem als president zal vervangen.

De Heer LIEFRINCK, zich bereid verklarende het voorzitterschap te aanvaarden, wendt zich thans tot den Heer SNOUCK HURGRONJE om enkele woorden van hulde en erkentelijkheid te uiten voor al hetgeen deze gedurende zijn verblijf in Indië voor het Genootschap heeft gedaan.

Spreker brengt in herinnering, dat het was in de Meivergadering van het jaar 1889, welke ook door hem als gast werd bijgewoond, dat de toenmalige voorzitter Mr. N. P. VAN DEN BERG den Heer SNOUCK HURGRONJE welkom heette en de belangen van het Genootschap bij hem aanbeval. In het sedert dien verloopen zeventienjarig tijdperk heeft de Heer SNOUCK HURGRONJE zeer veel tot den bloei er van bijgedragen. Reeds spoedig in het bestuur zitting nemende en aan vele werkzaamheden zijne krachten wijdende, trad later eene periode in, die in het belang van land en volk zijn afwezen herhaaldelijk noodzakelijk makende, hem noopte als Directielid af te treden. Toen deze beletselen zich echter niet meer deden gevoelen, gaf hij gaarne gehoor aan de roepstem om niet alleen wederom deel uit te maken van de Directie, doch

tevens de leiding harer werkzaamheden op zich te nemen, eene leiding welke hij op uitstekende en aangename wijze ten einde toe heeft in handen gehad. Een groot gedeelte der werkzaamheden van den Heer SNOUCK HURGRONJE heeft bestaan in het banen van den weg voor degenen wier taak het is om de heerschappij over Atjeh te bevestigen en die heerschappij tevens tot zegen te doen verstrekken van zijne bewoners. Het bezit eener grondige kennis van land en volk is daartoe een onafwijsbaar vereischte en vele jaren van moeite en inspanning heeft hij zich dan ook getroost, om die kennis te vergaren en tot nut van anderen te doen strekken. Zijne bevindingen heeft hij nedergelegd niet alleen in zijn afzonderlijke werken over Atjèh en de Gajō-landen, doch buitendien in Taalstudies en andere artikelen in ons Tijdschrift verschenen. Voorts heeft hij op zijne veelvuldige reizen steeds de belangen van het Genootschap in het oog gehouden en door zijne vele relaties er grootelijk toe bijgedragen om het Genootschap populair te maken en verzamelaars aangespoord hunne collecties aan het museum af te staan. Op die wijze is het Genootschap in het bezit gekomen van verscheidene waardevolle verzamelingen op verschillend gebied.

Voelt spreker zich derhalve genoopt innig leedwezen uit te drukken over het vertrek van 's Genootschaps voorzitter, hij kan tevens de verzekering geven, dat door alle directieleden met genoegen teruggedacht zal worden aan de uren alhier in zijn gezelschap doorgebracht en de aangename wijze waarop steeds de vergaderingen geleid werden. De wensch om een blijk van waardeering te geven en om de naam van den Heer SNOUCK HURGRONJE blijvend aan het Bataviaasch Genootschap te verbinden, moge uiting vinden in het verzoek, hem namens de Directie gedaan, om het eere-lidmaatschap te willen aanvaarden.

De Heer SNOUCK HURGRONJE zegt den lof, hem ten opzichte van het Genootschap toegezwaaid, niet geheel en al te kunnen aanvaarden, en dien dan ook meer als een blijk van sympathie, dan als een juiste taxatie te moeten beschouwen.

Intusschen wordt het eerelidmaatschap als blijk van onderscheiding dankbaar door hem aanvaard, en de hoop uitdrukkende dat het Genootschap onder leiding van den Heer LIEFRINCK eene vruchtbare periode moge tegemoet gaan, beveelt hij zich bij allen in vriendschappelijk aandenken aan.

XIV. Worden op verzoek afgevoerd van de ledenlijst de Heeren: Dr. W. G. BOORSMA, C. H. HALL, F. G. NETSCHER, H. J. HOFMAN, W. W. G. A. ELENBAAS, H. J. HEIJTING, E. DHOMEN, Dr. E. BONEBAKKER, J. B. PRINS, J. H. RERING, en A. M. HENS.

Wordt wederom op de ledenlijst gebracht de Heer Mr. I. A. NEDERBURGH, Raadsheer in het Hooggerechtshof.

Niets meer te behandelen zijnde, wordt de vergadering gesloten.

Aldus goedgekeurd en gearresteerd in de vergadering van den 25en Juni 1906.

F. A. LIEFRINCK,
President.

H. N. STUART,
Secretaris.

Notulen der vierde Directievergadering, gehouden op Maandag den 7en Mei 1906.

Aanwezig de Heeren: F. A. LIEFRINCK, President, Mr. J. G. POTT, Dr. G. A. J. HAZEU, Dr. Ph. S. VAN RONKEL, C. M. PLEYTE, J. P. MOQUETTE, D. VAN HINLOOPEN LABBERTON, en H. N. STUART, Secretaris.

Afwezig de Heeren: P. DE ROO DE LA FAILLE en J. DE BOOY.

Uit eene aanteekening op het rondlezingsvel gebleken zijnde, dat de Heer J. DE BOOY eene redactie-wijziging van II 2° van de Notulen der vorige vergadering wenschelijk acht, wordt besloten, wegens de afwezigheid van genoemd Directielid, de beslissing omtrent deze aangelegenheid tot de volgende vergadering uit te stellen.

De President

I. Heet den Heer Mr. J. G. POTT welkom in deze vergadering en drukt de hoop uit, dat zijn arbeid als Directielid moge bijdragen tot den bloei van het Genootschap.

Tevens wordt in voldoening aan den wensch van het bestuur den Heer POTT het vice-presidium opgedragen, welke functie door Mr. POTT welwillend wordt aanvaard.

II. Neemt in behandeling de navolgende uit de rondlezing terug ontvangen stukken:

a. Schrijven van den Heer R. C. VAN DEN BOR te Soeroelangoen, dd°. 13 Januari j.l., houdende aanbieding ter publiceering van eene Sassaksche woordenlijst (zie Not. December 1904, I *e*, pag. 118), benevens bericht van afzending van een klein bronzen Ganeça-beeld, hetwelk indertijd in de afdeeling Padang Lawas (res. Tapanoeli) werd opgegraven.

Het beeldje bereids ontvangen zijnde, wordt besloten: 1° de woordenlijst op te nemen in de Verhandelingen; 2° het Ganeça-beeld onder dankbetuiging aan den schenker te plaatsen in de Archaeologische verzameling.

b. Kĕmali, Pantang en Rĕboe bij de Karo Bataks, voor het Tijdschrift aangeboden door den Heer J. H. Neumann, zendeling-leeraar te Si Bolangit (Deli).

Plaatsing in het Tijdschrift.

c. Schrijven van den Heer W. P. Groeneveldt te 's Gravenhage, dd°. 7 Maart j.l., met een opstel over Hindoe-Javaansche portretbeelden.

Wordt besloten bedoeld opstel, door een drietal foto's, dan wel eén combinatie-foto verlucht, in het Tijdschrift op te nemen.

d. Schrijven van het bestuur van den N. I. Kunstkring alhier, dd°. April 1906, houdende verzoek om eene geldelijke bijdrage voor de tot standkoming van eene voorgenomen tentoonstelling van reproducties naar een vijftigtal werken van Rembrandt, bij gelegenheid der herdenking van diens 300sten geboortedag in de maand Juli a. s.

Eene medewerking tot het gewenschte doeleinde geheel buiten 's Genootschaps arbeidsveld liggende, is spoedshalve bereids geantwoord, dat de Directie tot haar leedwezen aan het verzoek niet kan voldoen.

e. „De Compagnie's Kamer van het Museum van het Bataviaasch Genootschap van Kunsten en Wetenschappen," door Mevrouw M. Serrurier- ten Kate, naar aanleiding van het verzoek van den Nederlandsch Oudheidkundigen Bond te Leiden om voor het bulletin van dien bond een artikeltje over die Kamer te willen toezenden (zie Notulen Dec. 1905, IV *a*, pag. 122).

Van het artikel met de grootste belangstelling kennis genomen zijnde, rijst de vraag, of, juist met het oog op het

belang dat Indische lezers bij de kennisneming er van zouden hebben, het niet te bejammeren zoude zijn, indien het opstel niet in de eigen edita van het Genootschap verscheen, aangezien aangenomen mag worden dat het bulletin van bedoelden oudheidkundigen bond, zoo al, dan toch voorzeker onder de aandacht van slechts hoogst enkele personen in Indië zal komen.

Wordt besloten: het opstel aan den Nederlandsch Oudheidkundigen Bond te Leiden aan te bieden, met verzoek om mededeeling of er zijnerzijds bezwaar tegen bestaat, dat het Genootschap het eveneens in zijne edita opneemt; 2° des neen, om na bekomen toestemming van Mevrouw SERRURIER, het opstel ook in 's Genootschaps Tijdschrift te publiceeren.

III. Brengt ter tafel de navolgende ingekomen stukken:

a. Gouv. Besluit dd°. 30 Maart 1906 N°. 16, houdende bepaling, dat het door twee Segai-Dajaksche hoofden uit Boven Boeloengan aan Z. E. den G. G. als huldeblijk aangeboden Dajaksch kleedingstuk op den voet van het besluit van 11 December 1858 N°. 77 (B. B. N°. 3121) aan het Genootschap ter bewaring wordt afgestaan (zie Not. Maart '06, III 2°).

Informatie.

b. Missive van den Gouv. Secretaris, dd°. 24 Maart '06, N°. 870, waarbij wordt medegedeeld dat de Landvoogd er voorshands geen bezwaar tegen heeft, dat het rapport van den Zendeling-arts Dr. J. WINKLER over zijne onderzoekingsreis op het eiland Enggano van 4 October tot 19 November 1904 t. z. t. in 's Genootschaps Tijdschrift wordt gepubliceerd, doch dat het thans nog niet ter beschikking der Directie kan worden gesteld, aangezien het o. a. nog moet worden geraadpleegd bij de overweging van eerlang in te dienen voorstellen tot het nemen van maatregelen om de ontvolking van genoemd eiland te keeren.

Voor informatie; tevens om Dr. J. WINKLER met het bovenstaande in wetenschap te stellen.

c. Missive van denzelfden, dd°. 14 April j.l. N°. 1088^{VIII}, houdende aanbieding van een exemplaar der Fransche uitgave van de „Geologische beschrijving van het eiland Ambon," samengesteld door den gepensionneerden Hoofdingenieur, Chef van het Mijnwezen in N. I. Dr. R. D. M. VERBEEK.

Bibliotheek.

d. Missive van den 1en Gouv. Secretaris, dd°. 23 April 1906 N°. 1166, houdende verzoek om door tusschenkomst van den Directeur van B. B. te willen mededeelen, welke der zich thans in het gebouw van het Genootschap bevindende, in Boni en Goa buitgemaakte voorwerpen, met uitzondering van den sambalbak en de 4 sirihdoozen, die als zijnde privaat eigendom van den gewezen Radja van Boni, aan dezen zullen worden teruggegeven, voor eene opneming in 's Genootschaps Museum, en welke voor opzending ten behoeve van Musea in Nederland, in aanmerking komen.

Wordt besloten de Heeren PLEYTE, HAZEU en STUART in commissie te stellen, ten einde aan de opdracht uitvoering te geven.

e. Missive van den Directeur van O., E. en N. dd°. 18 April '06 N°. 6544, met verzoek te willen toezenden:

a. den inventaris van voorwerpen, door de Regeering in bewaring gegeven, loopende tot Augustus 1879 en genoemd in dezerzijdsche missive van 24 Sept. 1900 ag. N°. $O\frac{0}{101}$,

b. de in de eerste alinea der missive van den vorigen Directeur van O., E. en N. van 1 November 1900 N°. 14435, genoemde opgaven.

Na de ontvangst dier bescheiden zal bij het Departement vd. een zoo volledig mogelijke lijst worden samengesteld, ten einde die als grondslag te nemen voor verder overleg met de Directie (zie Not. Maart '06, III 7°).

Aangezien de hier bedoelde bescheiden in 's Genootschaps Archief aanvankelijk te vergeefs werden gezocht, besloten de Heeren HAZEU en STUART aan de hand van de Notulen

en in onderlinge samenwerking, na te sporen welke goederen sedert het jaar 1858 (het jaar waarin de Regeering het besluit nam om bepaalde goederen en voorwerpen aan het Genootschap in bewaring af te staan; zie hierover Notulen van 6 November 1858, pag. 8 en 5 Februari 1859, pag. 43) en, voorzoover de jaren 1867-1898 betreft, met gebruikmaking van de door Mr. J. A. VAN DER CHIJS vervaardigde Registers op die Notulen, op den voet van het besluit van 11 Dec. 1858 N°. 77, in deposito waren ontvangen. Als resultaat van dien omvangrijken arbeid is thans eene soort van inventaris van al die goederen ontworpen, met vermelding van de besluiten waarbij ze in bewaring zijn afgestaan en van de Notulen, waarbij de bewaargeving is behandeld.

Na de samenstelling van dien inventaris, kwamen de boven bedoelde bescheiden, welke door den vorigen Secretaris met alle overige stukken op de bewaargeving betrekking hebbende, buiten het archief in een afzonderlijken bundel waren opgeborgen, te voorschijn. Zij zijn toen vergeleken met de resultaten van den nieuw verrichten arbeid, waardoor thans met betrekking tot de onderwerpelijke aangelegenheid over gegevens wordt beschikt welke aan nauwkeurigheid weinig te wenschen zullen overlaten.

Wordt besloten bedoelden inventaris als legger aan te houden en een afschrift daarvan aan den Directeur v^d. aan te bieden.

f. Renvooi van denzelfden, dd°. 15 Maart j.l. N°. 7845/06, ten geleide der missive van den Resident van Kedoe, dd°. 10 Maart j.l. N°. 2049/10, met dertig zilveren knoopjes (ten rechte muntjes) door den inlander WAGIMIN van de desa *Getos*, distr. *Kaloran*, afd. *Temanggoeng* bij het grassnijden gevonden.

Voor de Numism. verz. aan te houden tegen de getaxeerde waarde van *f* 1.50.

g. Renvooi van denzelfden, dd°. 6 April j.l. N°s. 10081/06 en 10113/06, ten geleide: *a* der missive van den Resident

van Kedoe, dd°. 31 Maart '06 N°. 2646/10, met een gouden ring door den inlander MOEHAMADMOEHSIM van de desa *Wilajoe*, distr. en afd. *Wonosobo* bij het bewerken van zijn erf in den grond gevonden; *b* van een afschrift der missive van den ass.-res. van Wonosobo aan den Res. van Kedoe, dd°. 24 Maart '06 N°. 711/10, met verzoek den ring (bedoeld bij dezerz. missive van 15 Aug. 1905 N°. 226, zie ook Notulen Juli '05, III *g*, pag. 62 en Aug. '05, III *d*, pag. 74) voor den vinder terug te vragen, zoo het Genootschap den gevraagden prijs van *f* 40.— niet wil betalen.

Wordt besloten ad *a* den ring, als hebbende geene Archaeologische waarde, terug te zenden; ad *b* de zaak aan te houden tot antwoord van den Directeur van O., E. en N. zal zijn ontvangen op dezerz. missive van 15 Aug. 1905 N°. 226, aan de afdoening waarvan herinnerd werd bij missive van 3 April '06 N°. 104 (zie ook Notulen Maart '06, III 14°).

h. Missives van den Directeur van Justitie van 7 April en 5 Mei j.l. N°s. 3001 en 3761, houdende aanbieding van nieuwsbladen en van boekwerken waarop het auteursrecht is voorbehouden.

Onder dankbetuiging in de Bibliotheek.

i. Missive van den Chef van het Wapen der Artillerie, dd°. 7 April j.l. N°. 1585/137, aanbiedende een uittreksel van het Gouv. Besluit van 22 Maart 1906 N°. 45, waarbij, is bepaald te schrijven als volgt:

Aan
den Heer Minister van Koloniën.

„Naar aanleiding van het vroeger door verschillende Uwer ambtsvoorgangers reeds meermalen uitgedrukt verlangen om bij het eventueel in Indië beschikbaar komen van buitgemaakte Inlandsche wapenen met de belangen van de inrichtingen van militair onderwijs in Nederland (Koninklijke Militaire Academie of Hoofdcursus te Kampen) en van het Rijksmuseum te Amsterdam rekening te houden, heb ik de

eer Uwer Excellentie aan te bieden een staat van in Djambi in beslag genomen Inlandsche wapenen, met verzoek mij te willen mededeelen, of opzending daarvan naar Nederland al dan niet wenschelijk wordt geacht.

In het bevestigend geval zou ik tevens gaarne vernemen het aantal en de soort wapenen, die voor elk der bovengenoemde inrichtingen dan wel voor het Rijksmuseum moeten worden bestemd.

Ik teeken hierbij nog aan, dat op het in bedoelden staat met rooden inkt onderstreepte veel prijs wordt gesteld ten behoeve van het Bataviaasch Genootschap van Kunsten en Wetenschappen". (N.B. bedoeld worden de lila's vermeld onder *a*, *b* en *c* in het dezerzijdsch schrijven van 26 Febr. '06 N°. 69).

De Gouverneur-Generaal van Nederlandsch-Indië
(w.g.) J. B. van Heutsz.

(Zie Not. Dec. '05, II *e*, pag. 121 en Maart '06, III 12°).

Informatie.

j. Missive van den ass.-res. van Cheribon, dd°. 30 Maart 1906 N°. 2899/62, van den volgenden inhoud:

„Door het Hoofd van de Kanoman-familie hier ter plaatse worden te koop aangeboden de na te noemen voorwerpen van waarschijnlijk oudheidkundige waarde tot de daarachter bekendgestelde prijzen.

Zij zijn:

(I).	één gouden haan met holle ruimte (sawoeng galeng mas)	*f* 5000.—
(II).	één gouden tasch (kimpoel mas)	„ 3300.—
(III).	één gouden draak met holle ruimte (singasingaän mas)	„ 2500.—
(IV).	één groen glazen gĕndi met goud gemonteerd, zonder het op de foto aangegeven watervat (bokor) (kendi gadjah idjo pake mas)	„ 350.—
(V).	één wit glazen gĕndi met goud gemonteerd, zonder het op de foto aangegeven watervat (bokor) (kendi glas pake mas)	„ 150.—

Op de bijgaande fotografische voorstelling van deze zaken zijn zij op de zelfde wijze genummerd als hiervoren in volgorde is geschied.

Onder mededeeling van het vorenstaande, heb ik de eer Uwer Directie beleefd in overweging te geven mij t. g. t. te willen doen melden, of Uwerzijds tot den aankoop van een en ander mocht worden overgegaan."

Enkele dergelijke voorwerpen, hoewel niet van zoo groote waarde, reeds in het Museum aanwezig zijnde, wordt, speciaal met het oog op de geringheid der beschikbare geldmiddelen, besloten op het voorstel niet in te gaan.

k. Schrijven van de Heeren A. W. NIEUWENHUIS, C. A. VAN OPHUYSEN, C. VAN VOLLENHOVEN en C. W. JANSSEN, gedacteerd $\frac{\text{Leiden}}{\text{Amsterdam}}$, 7 Maart '06 N°. 5, van den volgenden inhoud:

„Het zij ons geoorloofd met een enkel woord aan Uw Genootschap mede te deelen, dat het allereerste begin is gemaakt met een tegelijk wetenschappelijk en praktisch bedoelde bijeenbrenging van onze kennis omtrent de Bataklanden, welke arbeid naar gehoopt wordt, binnen niet te langen tijd zal kunnen uitloopen op de stichting van een *Bataksch Instituut.*

De Heer M. JOUSTRA, Zendeling met verlof van het Nederlandsch Zendeling Genootschap, is voorloopig met den wetenschappelijken arbeid belast, in samenwerking met de ondergeteekenden, die een voorloopig directorium vormen.

Wij stelden er prijs op, van deze plannen uw genootschap niet onkundig te laten."

Wordt besloten dank te betuigen voor dit schrijven, onder mededeeling dat de Directie met belangstelling van den inhoud heeft kennis genomen.

l. Schrijven van den Heer Dr. J. H. F. KOHLBRUGGE te Sidhoardjo, van 1 April j l., houdende mededeeling dat het „main bĕripat", zooals dat door den Heer DOORMAN in het Tijdschrift beschreven is, op volkomen gelijke wijze voorkomt

bij de Tenggereezen, dat het evenwel zelden beoefend wordt en dat de naam waaronder dit vechten met rotans aldaar wordt aangeduid aan schrijver niet bekend is.

Informatie.

m. Aanbieding bij schrijven, van 16 Maart j.l. N°. 277, van een exemplaar van de medaille van het Koloniaal Museum te Haarlem ten behoeve van het penningkabinet.

Onder dankbetuiging in de numismatische verzameling.

n. Verzoek van den Heer G. P. ROUFFAER te 's Gravenhage, bij schrijven van 17 Maart j.l., om ten geschenke te mogen ontvangen eén ex. van Deel I en II van de Java Oorlog, benevens een ex. van het Register op de Notulen 1869 t/m 1878.

Aan dit verzoek voldoen.

o. Kennisgeving namens de nagelaten betrekkingen, van het overlijden op den 19^{en} Maart j.l. van 's Genootschaps Eerelid den Heer G. A. SCHERER, oud Lid in den Raad van Ned.-Indië.

Aan de familie een brief van rouwbeklag zenden.

p. Schrijven van Mevrouw J. STORTENBEKER-WARNSINCK van 7 April j.l., houdende mededeeling dat zij het Balineesch-Javaansch handschrift van wijlen haren echtgenoot niet aan het Genootschap kan afstaan (zie Not. Maart '06, XI).

Informatie.

q. Schrijven van den Heer Mr. J. G. POTT, van 8 April j.l., meldende dat hij zijne benoeming tot lid der Directie gaarne aanvaardt.

Informatie.

r. Missive van den w^{d}. Britsch-Consul alhier, dd°. 30 April j.l. N°. 128, houdende aanbieding namens de Britsch-Indische Regeering van een ex. van het Boekwerk getiteld „Acts 1905".

Onder dankbetuiging in de Bibliotheek.

s. Schrijven van de firma ALBRECHT & Co. alhier, van 2 Mei j.l., de goede ontvangst berichtende van de in Commissie toegezonden 3 ex. van „Tjandi Djago" en 10 ex. van „Atjèhsche Woordenlijst", bedoeld bij Not. Maart '06, VIII *b*.
Informatie.

IV. De Heer MOQUETTE

a. stelt in opdracht van den Heer P. A. OUWENS te Soekaboemi de vraag of het Genootschap genegen is voor den prijs van *f* 200.— over te nemen een standaard voor een gong, madoereesch snijwerk, bestaande uit twee in elkaar gekronkelde slangen met daarboven een garoeda. De standaard heet een geschenk van eenen panembahan te zijn aan eenen anderen en moet reeds een paar honderd jaar oud zijn.

De Heer PLEYTE is niet voor de aanschaffing, omdat de gong zelve niet meer aanwezig is en derhalve het voorwerp niet van ethnographisch belang is, doch alleen als kunstsnijwerk dient beschouwd te worden.

Wordt besloten eene beslissing aan te houden, totdat bij voorkomende gelegenheid de betrokken conservator het voorwerp in oogenschouw zal hebben genomen.

b. biedt ten geschenke aan:

1°. een beeldje van terra-cotta, indertijd te Soerabaia gekocht en waarschijnlijk van den Penanggoengan afkomstig;

2°. twee gebatikte doeken uit Soerabaia, ongeveer een 30-tal jaren oud, het eene voorstellende verschillende visschen en het andere zoogdieren.

c. deelt mede dat hij thans het beheer van de numismatische verzameling heeft op zich genomen, doch dat hij met den Secretaris is overeengekomen dat ieder van hen een sleutel der kasten zal bewaren, aangezien zoolang hij niet definitief te Batavia woonachtig is, de mogelijkheid niet is uitgesloten dat een der legkasten geopend moet worden en er in dat geval geen sleutel ter plaatse aanwezig zoude zijn.
Informatie.

V. De Heer PLEYTE
brengt ter tafel afdrukken van de cliché's van oudheden aan de boven Batang-hari, bedoeld bij Notulen Maart '06, IX 2°, bestaande uit een boeddhistisch beeld, misschien *Amoghapaça* met inscriptie aan de achterzijde en verder een Çiwa met voetstuk, en stelt voor eerstgenoemde foto's aan Prof. KERN te doen toekomen, met verzoek de inscriptie te willen ontcijferen.

Conform.

VI. De Heer Dr. VAN RONKEL
a. legt over een aan de Directie gericht schrijven van den Heer J. BIENFAIT van 28 Maart j.l., waarbij genoemde heer mede namens den Heer Mr. A. PAETS TOT GANSOYEN te Soerabaia ten geschenke aanbiedt de koperen plaat met inscriptie, op de Kawi opgegraven, bedoeld bij Notulen Jan. 1906, VII *a.*

Onder dankbetuiging aan de schenkers in de betrokken verzameling.

b. vestigt de aandacht op het feit, dat de Koninkl. Natuurk. Vereeniging thans de noodige stappen heeft gedaan om directe toezending te verkrijgen van die tijdschriften, betrekking hebbende op exacte wetenschappen, waarvan de vroeger verschenen afleveringen door het Genootschap in bruikleen aan de K. N. V. zijn afgestaan en stelt voor, om in verband daarmede de ruiling van edita met de instellingen van welke die tijdschriften afkomstig zijn te staken. Voorts om evenzoo te handelen ten aanzien van die Genootschappen en Instellingen, welke voortdurend onze edita ontvangen, doch waarvan het Genootschap niets in ruil terugkrijgt.

Conform.

c. bericht de ontvangst aan een schrijven van den Heer W. G. SHELLABEAR, Amerikaansch Zendeling te Singapore, waarin deze, onder mededeeling dat hem van gouvernementswege is opgedragen eene uitgave te bewerken van den roman Hang Toewah, het verzoek doet in bruikleen te mogen ont-

vangen, middels de Royal Asiatic Society, de twee te Batavia aanwezige handschriften van bedoelden roman.

In principe geen bezwaar bestaande tegen de inwilliging van een dergelijk verzoek, wordt besloten er op in te gaan, op voorwaarde dat het van de Royal Asiatic Society zelve uitga.

d. brengt ter tafel een exemplaar in steendruk van een Formosaansch Koop-contract, deel uitmakende van een oplage van ruim 600 exemplaren, welke indertijd bestemd waren om met eene toelichtende nota in het Tijdschrift gepubliceerd te worden, doch welke publicatie klaarblijkelijk nimmer heeft plaats gevonden (zie Notulen Maart 1876, V pag. 31 en Januari 1888, VII *i*, pag. 16) en stelt voor bedoeld contract te stellen in handen van den Heer W. P. Groeneveldt te 's Gravenhage, met verzoek zoo mogelijk daarvan eene beschrijving te geven, waarna de uitgave alsnog zou kunnen plaats vinden.

Comform.

VII. De Secretaris deelt mede, dat nog geene prijsbepaling heeft plaats gehad van Verhandelingen LVI, stuk 2 en 3 en stelt voor zulks als naar gewoonte over te laten aan het overleg van Bibliothecaris en Secretaris.

Conform.

VIII. Worden afgevoerd van de Ledenlijst de Heeren: P. J. M. Meyboom, D. D. Fraser, N. J. Struick du Moulin, G. D. van Ravenswaaij, Th. L. Bogaardt, J. F. Hoedt en Mr. J. Th. Stok.

Worden wederom op de Ledenlijst gebracht de Heeren: P. A. M. Spaan, controleur B. B. te Djoewana, H. C. A. G. de Vogel, resident van Semarang, P. Landberg, chef der firma P. Landberg & Zoon en H. F. Hesselaar, assistent-resident van Bengkalis.

Worden benoemd tot lid de Heeren: B. ter Kuile, notaris te Soerabaia, S. J. Veenstra, Directeur der Zoutverpakking

te Kalianget, J. C. J. van Bemmel, Directeur van de opleidingschool voor Inlandsche ambtenaren, Mr. F. Sieuwerts, leeraar aan id., J. Hulshof Pol, Gouvernements-Secretaris, E. Moresco, referandenis ter Alg. Secretarie, Mr. H. 's Jacob, Chef der firma Reynst & Vinju, C. F. Julius tijd. lid der Alg. Rekenkamer, N. H. van Maren, hoofdinspecteur der I. en U. rechten en accijnsen, Dr. M. J. van der Meer, leeraar aan de Koningin Wilhelmina School, H. F. Roll, Directeur van de School tot opleiding van Inlandsche artsen en J. C. Bertsch, chef van het Kadaster.

IX. Ten slotte wijst de Voorzitter er op, dat deze vergadering op verzoek van eenige leden in den vooravond is gehouden en verzoekt omtrent het denkbeeld in den vervolge zulks als regel aan te nemen, de opinie der aanwezigen te mogen vernemen.

De meeste Directieleden vóór de bedoelde wijziging zijnde, wordt besloten de vergaderingen voortaan in den vooravond te doen plaats hebben.

Niets meer te behandelen zijnde, wordt de vergadering gesloten.

Aldus goedgekeurd en gearresteerd in de vergadering van den 25en Juni 1906.

F. A. LIEFRINCK,
President.

H. N. STUART,
Secretaris.

Notulen der vijfde Directievergadering, gehouden op Maandag den 25^{en} Juni 1906.

Aanwezig de Heeren: F. A. Liefrinck, President, Mr. J. G. Pott, Dr. G. A. J. Hazeu, Dr. Ph. S. van Ronkel, J. P. Moquette, D. van Hinloopen Labberton en H. N. Stuart, Secretaris.

Afwezig de Heeren: C. M. Pleyte, P. de Roo de la Faille en J. de Booy.

Bij de behandeling der Notulen van de vorige vergadering, zijnde die van 7 Mei j.l., komt ter sprake de door den Heer de Booy bij II 2° van de vergadering van 26 Maart j.l., voorgestelde redactie-wijziging. De Heer de Booy andermaal afwezig zijnde, wordt overwogen dat eene langere aanhouding dezer aangelegenheid, vooral met het oog op het drukken der Notulen, niet wenschelijk is en besloten de oorspronkelijk door den Secretaris voorgestelde redactie te behouden. Vervolgens worden de Notulen van beide vergaderingen goedgekeurd en gearresteerd.

De President

I. Neemt in behandeling de navolgende uit de rondlezing terug ontvangen stukken:

a. „Raden Mending Laja di Koesoema", Een oude Soendasche Ridderroman, door C. M. Pleyte.

Wordt besloten tot opneming in het Tijdschrift.

In het, de aanbieding begeleidend schrijven van 19 Mei j.l., doet de Heer Pleyte het verzoek om, van wege de belangrijke uitgaven, die het onderzoek gevorderd heeft — zoo o. a. het doen komen en laten zingen van toekang-pantoen — hem een honorarium van *f* 25.— per vel toe te staan.

Aangezien het tot dusverre geen gewoonte was, aan auteurs van artikelen, welke in de edita van het Genootschap geplaatst werden, een honorarium toe te kennen, vermeent de vergadering aan het verzoek, althans in den vorm waarin het gedaan is, niet te mogen voldoen.

Niettemin wordt besloten, aan de wenschen van den schrijver in zooverre te gemoet te komen, dat hem bij wijze van schadeloosstelling voor de gemaakte kosten een bedrag van *f* 100.— zal worden aangeboden.

b. Schrijven van den Heer E. F. Jochim alhier, van 5 Juni j.l., houdende aanbieding ter publicatie in het Tijdschrift van een opstel over „Sangka Schelpen".

Conform.

II. Brengt ter tafel de navolgende tusschentijds ingekomen stukken:

a. Nota van de Algemeene Secretarie, van 25 Mei j.l., waarbij wordt aangeboden een ex. van deel VIII 1° stuk, van het werk van Prof. K. Martin, getiteld „Beiträge zur Geologie Ost Asiens und Australiens".

Bibliotheek.

b. Renvooi van den Directeur van O., E. en N. dd°. 8 Mei j.l. N°. 12891/'06, ten geleide der missive van den Resident van Banjoemas, dd°. 2 Mei j.l. N°. 5946/29, met een gouden ring, gevonden door den Inlander Karjawitana bij het bewerken van zijn sawahveld in de desa *Silado*, district *Soekaradja*, regentschap *Banjoemas* en geschat op eene waarde van *f* 5.—

Wordt besloten den ring voor de Archaeol. verzameling te behouden tegen de alhier getaxeerde waarde van *f* 7.—.

c. Renvooi van denzelfden, dd°. 12 Mei j.l. N°. 13387/06, ten geleide der missive van den Resident der Preanger Regentschappen, van 5 Mei j.l. N°. 6950/34, met een letter-*c*-vormig stuk goud, door den inlander Madhasim van de desa *Rantja-*

poeroet, distrikt en afdeeling *Soemedang* bij het bewerken van den tuin van den inlander INTASIM in voormelde desa in den grond gevonden.

Geen prijs op het behoud van bedoeld stuk goud gesteld wordende, wordt tot terugzending besloten.

d. Renvooi van denzelfden, van 31 Mei j.l. N°. 9381, met een ex. van de „Woordenlijst der Tobelo-Boèng taal", door J. L. D. VAN DER ROEST, voor de boekerij ten geschenke aangeboden.

Bibliotheek.

e. Renvooi van denzelfden, van 12 Juni j.l. N°. 15855/06, ten geleide der missive van den assistent-resident van Malang, dd°. 30 Mei '06 N°. 372/44, met eenige gouden en andere voorwerpen door de inlanders KASBI en SARIM van de desa *Karangtengah Kidoel* (Senggoeroeh) bij het bewerken van den grond gevonden en geschat op eene waarde van *f* 113.—

In handen van den Conservator der Archaeologische verzameling.

f. Renvooi van denzelfden, van 15 Juni j.l. N°. 16454, ten geleide der missive van den Resident van Kedoe, dd°. 8 Juni '06 N°. 4620/10, met een gouden vogelklauwtje, door de inlandsche vrouw BOK TAROENODIKROMO, van de desa *Kadipolo*, distr. *Salam*, afd. *Magelang*, gevonden in een bron in genoemde desa en geschat op eene waarde van *f* 6.—

In handen van den Conservator der Archaeologische verzameling.

g. Missive van den Directeur van B. B., dd°. 16 Mei j.l. N°. 1452, houdende mededeeling dat de Algemeene Pakhuismeester is uitgenoodigd voor de afhaling en verzending der aan den gewezen Radja van Boni terug te geven goederen, bedoeld bij de missive van den 1^en Gouvernements Secretaris van 23 April j.l. N°. 1166, het noodige te verrichten (zie Notulen Mei 1906, III *d*).

De hier bedoelde sambalbak met toebehooren en de vier

sirihdoozen zijn bereids aan bovengenoemden ambtenaar afgegeven, terwijl ingevolge het rapport uitgebracht door de Heeren Hazeu, Pleyte en Stuart aan den Directeur van B. B. een voorstel is ingediend ten aanzien van de bestemming te geven aan de in Boni en Gowa buitgemaakte goederen, bij dezerzijdsche missive van 11 Juni j.l. N°. 172.

De munten, waaromtrent een nader voorstel is voorbehouden, worden thans in handen gesteld van den Conservator der numismatische verzameling ten fine van advies, onder aanteekening voorts dat het zakje met kleine metalen stiftjes, geborgen in den zak met gouden munt, geenerlei waarde heeft.

h. Renvooi van den Resident van Madioen, dd°. 29 Mei j.l. N°. 5334/35, op een afschrift der missive van den assistent-resident van Ngawi, dd°. 25 Mei j.l. N°. 3014/25, waarbij wordt aangeboden een afschrift schrijven van den Controleur van Ngrambé, dd°. 4 Mei j.l. N°. 516/25, houdende mededeeling betreffende gevonden overblijfselen van fossielen aard, met verzoek om bericht af deze al dan niet naar het Genootschap moeten worden opgezonden.

Overwegende, dat het verzamelen van fossielen niet tot den werkkring van het Genootschap behoort, wordt besloten den Resident voornoemd onder dankbetuiging in overweging te geven, de gevonden fossielen en skelet-deelen aan te bieden, hetzij aan de Kon. Natuurk. Vereeniging alhier, dan wel aan het departement van Landbouw te Buitenzorg.

i. Aanbieding door den Chef van den Topographischen Dienst van een ex. van het Jaarverslag van den Topographischen Dienst in Nederl.-Indië over 1905 (Eerste jaargang).

Bibliotheek.

j. Schrijven van den Adjudant van den Gouverneur-Generaal, van 14 Mei j.l., houdende aanbieding ten geschenke namens Z. E. van een lans afkomstig van den Sultan van Soembawa en eenige ethnologische voorwerpen van Berau.

Onder dankbetuiging in de Ethnogr. verzameling.

k. Schrijven van den Nederl. Oudheidkundigen Bond te Leiden, van 12 Mei j.l., houdende erkenning ontvangst van toegezonden edita en toezegging van het door die vereeniging uitgegeven Bulletin te beginnen met een volledigen jaargang van het vorige jaar.

l. Missive van het voorloopig directorium in zake het aanstaande Bataksch Instituut, van 14 Mei j.l. N°. 13, met een lijst van artikelen voorkomende in het Tijdschrift en de Verhandelingen, van welke artikelen het Instituut gaarne exemplaren zou wenschen te ontvangen (zie Notulen Mei 1906, III *k*).

Wordt besloten aan het verzoek te voldoen, onder opmerking dat de gevraagde nummers 5, 6, 7, 8, 10 en 18 der Tijdschrift-artikelen en nummer 44 der Verhandelingen-artikelen foutief zijn aangehaald en in onze edita niet voorkomen.

m. Missive van den w[d]. assistent-resident der Gajō- en Alaslanden van 14 Mei j.l. N°. 144, waarbij de toezending wordt geadviseerd van twee kisten inhoudende ethnographische voorwerpen afkomstig van de Bataklanden en door den Civiel en Militair Gouverneur van Atjèh en Onderhoorigheden aan het Genootschap ten geschenke aangeboden. Een inventaris der genummerde voorwerpen is tegelijkertijd bij het schrijven gevoegd.

Onder dankbetuiging in de ethnographische verzameling.

n. Brieven van den Heer J. S. A. van Dissel respectievelijk van Soekaboemi en Weltevreden, van 18 Mei en 15 Juni j.l., met verzoek om het drukken van het in 1904 door den Directeur van O., E. en N. ter publicatie aangeboden „Overzicht van de Kapauersch-Papoesche Spraakkunst" welke thans bij de Landsdrukkerij ter perse is, te staken en het manuscript te retourneeren, ten einde de thans door hem wenschelijk geachte verbeteringen daarin te kunnen aanbrengen (zie Notulen 1904, pag. 2, 47 en 70).

Wordt besloten aan het verzoek te voldoen.

o. Schrijven van den Heer A. H. J. G. WALBEEHM te Semarang, van 27 Mei j.l., met twee stel van 4 foto's, bedoeld bij Notulen van 12 Februari '06, II 10°.

Onder dankbetuiging in de verzameling photographieën, terwijl een stel aan het Kon. Instituut in den Haag zal toegezonden worden.

p. Verzoek van Mevrouw A. G. VAN SANTEN- DE STURLER DE FRIENISBERG te Goenoeng Toenggal (Rangkas Betoeng), bij schrijven van 6 Juni j.l., om de hindoe-bidschel aan het Genootschap in bruikleen afgestaan, wederom terug te mogen ontvangen (zie Notulen 1902, pag. 12, 17 en 29).

Aan het verzoek is bereids voldaan en de bidschel afgevoerd van den inventaris.

q. Ingevulde blanco-woordenlijst in het Savoeneesch door den posthouder J. H. VEEKMAN, aldaar.

In de verzameling woordenlijsten.

r. Afrekening van de firma ALBRECHT & Co. betreffende de in commissie gegeven 3 ex. van Tj. Djago en 10 ex. van de Atjèhsche woordenlijst, welke alle verkocht zijn, terwijl van een inmiddels aangevraagd tiental ex. der laatste wederom reeds twee ex. zijn van de hand gezet (zie Not. Maart '06, VIII *b* en Mei '06, III *s*).

Wordt besloten bedoelde firma af te vragen of zij ook van Tj. Djago nog wellicht eenige ex. in commissie wenscht te ontvangen.

III. De Heer Dr. HAZEU

1°. doet de volgende mededeeling:

„De door de Heeren Mr. PAETS VAN GANSOIJEN en BIENFAIT aan het Bataviaasch Genootschap geschonken koperen plaat heeft een lengte van 43 c.M. bij een breedte van 13 c.M. Zij is op de gewone wijze (de letters er in gegraveerd, en in de gleuven witte verf aangebracht) beschreven met een

fraai en zeer duidelijk oud-Javaansch schrift, op elke zijde 9 regels. Blijkbaar is zij één van een stel platen, waarop een oorkonde geschreven was, doch bij onderzoek bleek zij bij geen der in onze verzameling aanwezige losse platen zich aan te sluiten (zie Not. Jan. '06, VII *a* en Mei VI *a*).

't Fragment van een schenkingsakte, dat deze plaat ons te lezen geeft, bevat nagenoeg uitsluitend het eedformulier, waarin de schenker van het bedoelde vrije rechtsgebied (of landsmark), onder aanroeping van een groot aantal bij name genoemde goden en geesten als getuigen, dengene (onverschillig of hij Brahmaan, Kshatriya, Waiçya of Çûdra zij) die de vrijheid van het geschonken rechtsgebied mocht aanranden, met een vreeselijken vloek bedreigt. „Wie dat mocht wagen, wie dat mocht onderstaan", zoo leest men, „worde door u, o goden! gedood, hij sterve door uwe bestiering, zonder dat hij den tijd hebbe rugwaarts te blikken, hij worde gebeten door een giftige slang, als hij in 't bosch gaat worde hij door een tijger verslonden, in 't water vertoevende worde hij door een krokodil gegrepen; wanneer hij een berg beklimt stuite hij op een rotspunt; bij 't dalen moge hij een mispas doen, struikelen, te pletter vallen; op vlak terrein rake hij afgemat, doodelijk vermoeid; als het regent worde hij door den bliksem getroffen, in huis verwijlende, moge het bliksemvuur op hem nedervallen, worde hij door het vuur overdekt en verbrand," enz. enz.

N. B. Dit vervloekingsformulier komt bijna letterlijk overeen met dat, voorkomende in de oorkonde van Çaka 782, door Prof. KERN gepubliceerd en toegelicht in Versl. en Meded. Kon. Academie van Wetenschappen, afd. Letterk., IIe reeks, 10de deel, p. 77 sqq."

2°. bericht de ontvangst van een schrijven van Dr. N. ADRIANI, waarin wordt gemeld, dat deze bij den Heer ENGELENBERG, assistent-resident van Midden-Celebes geweest zijnde, aldaar aantrof een Catalogus van Javaansche, Balineesche en Sassaksche handschriften (grootendeels kropaks), in totaal 226 stuks, indertijd door den Heer ENGELENBERG bijeengebracht

welke handschriften door het Genootschap wellicht waren over te nemen, dan wel in bruikleen aan te vragen.

Spreker stelt voor de verzameling voorloopig in bruikleen aan te vragen, ten einde te kunnen nagaan wat zij bevat, om daarna een voorstel te doen hetzij tot aankoop van het geheel of een gedeelte, dan wel het verzoek te doen de geheele verzameling in bruikleen te mogen behouden.

Conform.

3°. brengt ter tafel een afschrift van den Inventaris bedoeld bij Notulen Mei '06, III *e* en stelt voor dit thans aan den Directeur van O., E. en N. aan te bieden.

Conform.

4°. biedt namens den Heer MOQUETTE ten geschenke aan een plaatje van onbekende stof, waarschijnlijk van een ring afkomstig, met inschrift, vermoedelijk Ç̣ra-ia.

Onder dankbetuiging in de Archaeol. verzameling.

IV. De Heer Dr. VAN RONKEL

1°. biedt namens den Heer E. W. F. VAN WALCHREN ten geschenke aan eenige kleedingstukken en andere voorwerpen afkomstig van de Boven-Kajan en stelt voor genoemden Heer 's Genootschaps dank te betuigen, zoomede voor den afstand der indertijd (zie Not. Aug. 1905, VII pag. 82) bij de verzameling ethnografica van de Apo-Kajan zich bevindende en persoonlijk aan den Heer VAN WALCHREN toebehoorende voorwerpen.

Conform.

2°. bericht dat van den Heer J. WOLTERBEEK MULLER, Luitenant t/z 2e klasse alhier, ten geschenke is ontvangan een kist, inhoudende huisraad en andere artikelen afkomstig van Riouw en van verschillende gedeelten van Celebes, terwijl genoemde heer 's Genootschaps Museum thans andermaal verrijkt heeft met een „Sesambong" tweesnarig instrument van Bonthain en een stuk van een weefgetouw, waartegen de weefster leunt, afkomstig van Singaradja, Bali.

In de ethnogr. verzameling onder dankbetuiging aan den schenker.

3°. vestigt de aandacht op het feit dat ook in deze vergadering geene van de firma NIJHOFF te ontvangen boekwerken zijn ter tafel gebracht kunnen worden, aangezien in den laatsten tijd wederom geen toezending heeft plaats gehad.

De toestand wordt langzamerhand onhoudbaar. Werd reeds herhaaldelijk door den Bibliothecaris schriftelijk geklaagd over de niet- of slechts gedeeltelijke uitvoering van sedert jaren gedane bestellingen en werd bij missive van de Directie van 10 Maart 1904 N°. 84, ook al uitvoerig er op gewezen, dat zelfs aangevraagde boekwerken welke juist waren verschenen en waarvan de uitgevers in de onmiddellijke nabijheid woorden, niet werden toegezonden, niets mocht helpen, de firma NIJHOFF bewaarde het stilzwijgen en nam niet de minste notitie van de ingebrachte klachten. Ten einde den omvang van het euvel te doen kennen, brengt spreker thans ter tafel eene lijst, eenige bladzijden bestaande, van gedurende de laatste jaren onuitgevoerde bestellingen; hij vermeent dat het niet onnut zoude zijn, hem bij gelegenheid van zijn aanstaand vertrek naar Europa de opdracht te geven, de firma NIJHOFF omtrent het ongewenschte van den toestand mondeling te onderhouden en besprekingen te houden die tot eene betere regeling dezer aangelegenheid zouden kunnen leiden.

Met algemeene instemming wordt op het voorstel ingegaan, terwijl tevens wordt besloten aan de firma NIJHOFF vooraf van de komst des Heeren VAN RONKEL en van de hem verstrekte opdracht mededeeling te doen.

4°. deelt mede dat hij op den 5en Juli a.s. met verlof naar Europa vertrekt en dientengevolge zijne verschillende functies ter beschikking der Directie wenscht te stellen. De Heer HAZEU heeft zich bereid verklaard gedurende zijn afwezen toezicht te houden op de Maleische en Arabische handschriften, doch voor de functien van Bibliothecaris, Redacteur van het Tijdschrift en Conservator der Sphragistische verzameling zal een andere titularis dien en aangewezen te worden.

Nadat op verzoek van den president de Heer VAN RONKEL zich bereid heeft verklaard, na terugkomst van verlof zijne

verschillende functies wederom te aanvaarden, wordt besloten in de waarneming daarvan tijdelijk te voorzien en den Heer VAN HINLOOPEN LABBERTON uit te noodigen zich daarmede te belasten. Genoemd bestuurslid geeft te kennen daartegen geen bezwaar te hebben.

V. De Heer VAN HINLOOPEN LABBERTON biedt ten geschenke aan een stel bamboelatjes om vuur te maken (paranti miroeha) uit de bergstreken van het Buitenzorgsche met de navolgende verklaring:

„Bij de bergbevolking in de Soenda-streken nog algemeen in gebruik om door wrijving vuur te maken, vooral ook bij het betreden van een oerwoud waar het gebruik van lucifers *pamali* wordt geacht.

Zoo men niet beschikt over eenig ander ouderwetsch gereedschap (als vuursteen = *panitik* of *panèkèran* en zwam = *kawoel* of *loengloem*) draagt men de voor het *miroeha* benoodigde 3 of 4 bamboe-latjes met zich mede. De *awi hidöng* wordt voor het doel het beste geacht, daar bij wrijving hiervan het spoedigst vuur ontstaat.

Het is noodig eenige latjes mede te nemen, daar pas gekapte bamboe te vochtig is.

Het gebruik is eenvoudig, maar er zijn toch eenige technische bijzonderheden bij. Het langste latje (± 1½ voet) waaraan een scherpe kant is gemaakt, wordt met het schuin afgekapte benedeneinde schuins in den grond gestoken en tusschen de teenen van een van de voeten vast gehouden.

Twee latjes (van ± 1 voet bij $^3/_4$ duim) worden met gelijk gesneden zijkant tegen elkaar gehouden, zóó dat de buitenschil van de bamboe in een vlak komt te liggen. In die schil is eene oppervlakkige insnijding gemaakt van enkele millimeters, terwijl op de plek waar de beide insnijdingen zouden samenkomen, in elk van de latjes een keepje is gemaakt, zoodat daar thans een rond gaatje tot beneden toe doorloopt. Achter de beide latjes kan men nu, om ze goed in verband te houden, nog een derde nemen, even breed als

de beide andere samen, en het toestel is gereed. Wrijft men nu die 2 (of 3) met de twee handen horizontaal gehouden latjes met de insnijding over de scherpe kant van het in den grond staande op en neer, dan vult zich het gaatje met heele fijne door de hitte gebruinde bamboe vezeltjes, en als men dan langzamerhand het tempo versnelt, begint deze zwam spoedig te smeulen en te branden, wat door brandlucht en rook wordt aangekondigd.

Daar de insnijding in de bamboelatjes door de bewerking diep wordt ingegleufd, maakt men voor 'n tweede gebruik 'n nieuwe insnijding met bijbehoorende keepjes."

In dank in de ethnogr. verzameling.

VI. De Secretaris

1°. biedt namens den afgetreden Resident van Batavia, den Heer Ch. R. Bakhuizen van den Brink, ten geschenke aan de laatstelijk door dien hoofdambtenaar in zijne functie gebezigde gouden pajong, het gebruik van welk waardigheidsteeken door den tegenwoordigen landvoogd is afgeschaft.

In de historische verzameling.

2°. brengt ter tafel een door het eerelid den Heer Dr. J. G. F. Riedel voor het Tijdschrift aangeboden opstel over prohibitorische middelen of teekenen, in gebruik bij de oorspronkelijke bewoners van het westelijk gedeelte van het eiland Timor.

In rondlezing.

3°. deelt mede dat de bediende Darsan met 1 Juni j.l., op zijn verzoek ontslagen is en in diens plaats is aangesteld de inlander Sain, voorheen inlandsch-archivaris ter Algemeene Rekenkamer.

VII. De president, zich thans tot den Heer van Ronkel wendende, betuigt dezen uit naam van alle directieleden welgemeenden dank voor de groote toewijding aan de belangen van het Genootschap en hem toewenschende dat zijn verlof naar Europa aan zijne verwachtingen moge beantwoorden,

wordt de hoop uitgedrukt dat de heer van Ronkel, na terugkomst, wederom met dezelfde opgewektheid en ijver zijn taak als Directielid zal hervatten.

VIII. Worden op verzoek afgevoerd van de ledenlijst de Heeren: K. H. F. Roos, S. J. M. van Geuns, Th. J. Veltman, A. Pecqueur, J. K. J. Chambrij, H. Halkema, D. K. A. van Loghem, J. H. de Sitter, B. Hoetink, S. Schaafsma, Mr. A. C. J. Helfrich, B. Coops, Dr. C. M. van Deventer, K. A. James en met ultimo van het loopende jaar de Heer W. de Keizer.

Wordt wederom op de ledenlijst gebracht de Heer H. Th. de Santy, Controleur B. B. te Kediri.

Wordt benoemd tot lid de Heer G. W. Ribbius, mijningenieur te Muntok.

Niets meer te behandelen zijnde, wordt de vergadering gesloten.

Aldus goedgekeurd en gearresteerd in de vergadering van den 6 Augustus 1906.

F. A. LIEFRINCK,
President.

H. N. STUART,
Secretaris.

Notulen der zesde Directievergadering, gehouden op Maandag den 6en Augustus 1906.

Aanwezig de Heeren: F. A. Liefrinck, President, Mr. J. G. Pott, Dr. G. A. J. Hazeu, C. M. Pleyte, P. de Roo de la Faille, J. de Booy, D. van Hinloopen Labberton en H. N. Stuart, Secretaris.

De vergadering wordt mede bijgewoond door het Eerelid Dr. J. G. F. Riedel.

Afwezig de Heer J. P. Moquette.

De Notulen der vorige vergadering, zijnde die van 25 Juni j.l., worden goedgekeurd en gearresteerd.

De President

I. Neemt in behandeling de navolgende uit de rondlezing terug ontvangen stukken:

a. Een artikel van den Heer Dr. J. G. F. Riedel, getiteld: Probibitieve teekens en Tatuage vormen op het eiland Timor.

Plaatsing in het Tijdschrift.

b. Missive van den Directeur van O., E. en N. dd°. 23 Juli j.l. N°. 12791, ten geleide van het 19e rapport (Januari tot en met Juni 1906) der Commissie in N. I. voor oudheidkundig onderzoek op Java en Madoera.

Onder dankbetuiging terugzenden.

II. Brengt ter tafel de navolgende tusschentijds ingekomen stukken:

a. Besluit van den G. G. van N. I., dd°. 17 Juli j.l. N°. 27, houdende bepaling, dat van de door het N. I. Gou-

vernement tijdens de expeditie in *Zuid-Celebes*, in de landschappen *Boni* en *Gowa* buitgemaakte voorwerpen:

a. op den voet van het besluit van 11 December 1858 N°. 77 (B. B. N°. 3121), ter bewaring worden afgestaan aan het Bataviaasch Genootschap van Kunsten en Wetenschappen, de voorwerpen genoemd in den aan dit besluit gehechten staat A;

b. voor rekening van den Lande zullen worden gezonden aan:

1. 's Rijks Ethnographisch Museum te Leiden, de voorwerpen vermeld in den aan dit besluit gehechten staat B;

2. 's Rijks Museum te Amsterdam, de voorwerpen vermeld in den aan dit besluit gehechten staat C;

c. zullen worden vernietigd de voorwerpen vermeld in den aan dit besluit gehechten staat D (zie Not. Juni 1906, II *g*).

Wordt besloten den staat A als bijlage achter de Notulen op te nemen.

b. Missive van den 1[en] Gouv. Secretaris, van 6 Juli j.l. N°. 1923, waarbij wordt aangeboden een ex. der publicatie van het International Koloniaal Instituut te Brussel, getiteld „Les différents systèmes d'Irrigation".

Bibliotheek.

c. Missive van denzelfden, dd°. 18 Juli j.l. N°. 2087, houdende mededeeling, dat door den Resident van Amboina, in opdracht der Regeering aan het Genootschap is toegezonden eene collectie aardewerk, bestaande uit 25 oude borden en 12 oude kommen, als boete opgebracht door de negorij Roemahsoal op Ceram, met verzoek te willen dienen van consideratie en advies nopens de aan die voorwerpen te geven bestemming.

De Resident van Amboina heeft bij schrijven, van 20 Juni j.l. N°. 3326, bericht van de afzending gegeven, bij welk schrijven tevens is gevoegd een Inventaris met toelichtingen.

De voorwerpen bereids ontvangen zijnde wordt besloten ze te stellen in handen van den conservator der ethnologische verzameling.

d. Missive van den Directeur van O., E. en N. dd°. 9 Juli j.l. N°. 11922, houdende dankbetuiging voor de zorgvuldige bewerking van den inventaris der goederen, welke den Lande behooren en op den voet van het G. B. van 11 December 1858 N°. 77 (B. B. N°. 3121), aan het Genootschap in bewaring zijn gegeven (zie Notulen Juni '06, III 3°).

Informatie.

e. Missive van denzelfden, dd°. 19 Juli j.l. N°. 12557, in antwoord op dezerzijdsche missives, van 15 Aug. 1905 N°. 226 en 3 April j.l. N°. 104 en ten geleide van een afschrift der door bedoelden Departementschef aan den Resident van Kedoe, gerichte missive van denzelfden datum N°. 12556, luidende als volgt:

„Blijkens Uwe missive van 26 Juli 1905 N°. 6120/10, mij laatstelijk in herinnering gebracht bij Uw schrijven van 30 Juni j.l. N°. 5264/10, is de Inlander KERTODIKROMO, hoofd der desa Glapan (Wonosobo), niet genegen de door hem op zijn tegalveld gevonden voorwerpen, n. l. een gouden ring en 40 zilverstukjes, voor het door den deskundigen taxateur van het Bataviaasch Genootschap aangegeven bedrag van *f* 17.— af te staan, maar vordert hij daarvoor *f* 40.—

Naar aanleiding van dat bericht werd nader in correspondentie getreden met de Directie van het Bataviaasch Genootschap. Deze wees er op dat sedert jaren alle goud- en zilverwerken, welke als gevonden aan het genoemde Genootschap ter overneming worden toegezonden, door den Heer OLISLAEGER, goudsmid alhier, worden getaxeerd.

De door dezen vastgestelde taxatieprijs wordt daarna aan den vinder aangeboden. Somtijds is de taxatie van den heer OLISLAEGER lager, maar meermalen ook hooger dan de ter plaatse, dikwijls door daartoe onbevoegden, aan de vondst toegekende waarde. Nimmer is daartegen echter eenige klacht gerezen.

Het behoeft overigens geen betoog dat de *oudheidkundige* waarde van gevonden voorwerpen hoogst zelden plaatselijk

kan worden beoordeeld. De plaatselijke taxatie betreft dan ook zoo goed als altijd de waarde aan edel metaal enz.

Nu moet ik er al dadelijk op wijzen, dat blijkens de bijlagen van Uwe missive van 30 Mei 1905 N°. 4388/10, welke ter raadpleging hierbij worden gevoegd *met verzoek om terugzending*, plaatselijk de gouden ring op *f* 30.— en de 40 zilverstukjes op *f* 1.— werden getaxeerd, of te zamen op *f* 31.— terwijl thans de vinder *f* 40.— voor den ring alleen vordert. Aan dezen eisch kan in geen geval worden voldaan. Het is niet geheel zeker of in ten tweede van het Gouvernements Besluit van 31 Januari 1873 N°. 52 (Bijblad N°. 4282), met de woorden „na taxatie" is bedoeld „plaatselijke taxatie" dan wel de taxatie, welke door den Directeur van Onderwijs, Eeredienst en Nijverheid wordt uitgelokt.

Uit het vervolg van genoemd besluit leid ik voor mij echter af dat de Regeering het oog heeft gehad op de waarde, waarop gevonden voorwerpen plaatselijk worden getaxeerd. Maar in geen geval kan er sprake van zijn dat de waarde wordt bepaald door den vinder zelf.

In casu is de gouden ring op een waarde van *f* 30.— getaxeerd door drie inlanders, die ongetwijfeld van de werkelijke waarde van dergelijke voorwerpen geen begrip hebben en er waarschijnlijk maar een slag in geslagen hebben.

Daarentegen verdient de taxatie van den deskundige Olislaeger vertrouwen en ik ben van oordeel dat de vinder, voor wien de zaak dan toch in elk geval een buitenkansje is, zich bij die taxatie behoort neder te leggen.

Mocht hij, nadat hem het bovenstaande voor zooveel noodig zal zijn medegedeeld, toch ongenegen blijven de gevonden voorwerpen voor *f* 16.— + *f* 1.— = *f* 17.— af te staan en UHEdG: meenen dat op grond van Bijblad N°. 4282 de plaatselijke taxatie den doorslag moet geven, dan zal ik aan de Regeering moeten voorstellen aan Kertodikromo slechts de helft van de plaatselijk vastgestelde waarde, dus *f* 15.50, te doen uitkeeren en zulks op grond van de volgende overwegingen.

De voorwerpen zijn door hem gevonden op zijn tegalveld.

Ik veronderstel dat die grond hem toebehoort in erfelijk individueel bezit, dan wel communaal bezit is. In elk geval is volgens het grondbeginsel onzer agrarische wetgeving de Staat eigenaar van dien grond. De voorwerpen zijn dus gevonden op den grond van een ander en de vinder heeft slechts recht op de helft van de waarde. Deze bepaling van artikel 587 van het Burgerlijk Wetboek is voor den vinder gunstiger dan het dienaangaande door de Moslimsche rechtsgeleerden aangenomen beginsel dat, wanneer men een schat op den grond van iemand anders vindt, de vondst wordt geacht door den eigenaar van dien grond te zijn gedaan (zie Mr. L. W. C. VAN DEN BERG. De beginselen van het Mohammedaansche recht, Derde druk, 1883, bladzijde 117).

De Regeering heeft zich, blijkens de overwegingen van het Gouvernements Besluit, van 18 Juni 1875 N°. 9 (Bijblad N°. 2831), ten einde te voorkomen dat voorwerpen van oudheidkundige waarde aan de beschikking van het Gouvernement worden onttrokken, ten deze op dit standpunt gesteld: het Gouvernement mag wel over de helft van op een domein van den staat gevonden schat naar verkiezing beschikken, maar in beginsel is aangenomen dat den vinder ook die wederhelft, dus de geheele opbrengst, zal worden toegekend. Bij toepassing van dit beginsel wordt dus aan den vinder een gunst bewezen.

Wanneer KERTODIKROMO nu niet tevreden is met de door de Directie van het Bataviaasch Genootschap aangeboden som (*f* 17.—), bestaat er m. i. alle aanleiding te zijnen aanzien van bedoeld beginsel af te wijken en hem slechts de som, waarop hij recht heeft, d. i. de helft van de plaatselijke vastgestelde waarde, dus *f* 15.50, uit te keeren.

Ik teeken nog aan dat wel is waar naar Inlandsche opvatting de grond, door een Inlander erfelijk individueel of communaal bezeten, zijn grond is maar dat belet niet dat, zooals U natuurlijk bekend is, volgens onze agrarische wetgeving die grond ook behoort tot het domein van den staat. In Bijblad N°. 2831 wordt dan ook daarvan uitgegaan;

volgens dat Bijblad behooren gevonden voorwerpen alleen dan geheel aan den vinder, wanneer ze zijn gevonden in grond, waarvan hij, dus een ander dan de Staat, eigenaar (d. i. volgens het Europeesche recht) is.

Mocht KERTODIKROMO agrarisch eigenaar zijn van het tegalveld waarin hij de voorwerpen vond, dan heeft hij natuurlijk recht op de volle getaxeerde waarde (*f* 31.—).

Ten slotte merk ik op dat van teruggave der gevonden voorwerpen aan KERTODIKROMO geen sprake kan zijn; hij moet ze in elk geval aan het Gouvernement afstaan. Er kan alleen verschil bestaan over de som die zal moeten worden uitbetaald.

Ik heb de eer UHEdG: te verzoeken mij, na KERTODIKROMO te hebben ingelicht of doen inlichten, nader ter zake te berichten en mij tevens mede te deelen welk recht door hem op het bewuste tegalveld wordt uitgeoefend.

De afdoening van deze aangelegenheid is tot mijn leedwezen door verschillende omstandigheden vertraagd."

Aan dit schrijven is door den Directeur v^d^. nog het volgende toegevoegd:

„Met Uwe Directie ben ik van oordeel dat tegen de thans gevolgde wijze van taxatie van gevonden voorwerpen van oudheidkundige waarde, waarop voor het Genootschap prijs wordt gesteld, op zich zelf geenerlei bezwaar bestaat.

De voorschriften in Bijblad N°s. 2831 en 4282 zijn daarmede echter niet geheel in overeenstemming.

Na onderzoek ben ik toch tot de conclusie gekomen, dat in Bijblad N°. 4282, alleen bedoeld is plaatselijke taxatie van gevonden voorwerpen, terwijl het twijfelachtig is wat in die Regeeringsbeschikking is te verstaan onder „waarde".

De vraag is bij mij gerezen of het geen aanbeveling verdient aan de Regeering in overweging te geven om de plaatselijke waardeering van voorwerpen van oudheidkundige waarde af te schaffen en uitdrukkelijk op te dragen aan den Directeur van O., E. en N., als in deze het Gouvernement vertegenwoordigend in overleg met de Directie van het

Bataviaasch Genootschap, dan wel te bepalen dat de plaatselijke taxatie behouden blijft (omdat die misschien soms wel gemak kan opleveren) maar slechts tot richtsnoer zal dienen, zonder dat de Departementschef en de Directie daaraan gehouden zullen zijn.

Gaarne zou ik nopens dit denkbeeld Uw gewaardeerd advies ontvangen en dan tegelijkertijd wenschen te vernemen van welke waarde — de intrinsieke of de Archaeologische — naar Uwe meening bij de taxatie behoort te worden uitgegaan. Ook omtrent dit laatste punt zou ik dan c. q. een voorstel aan de Regeering willen doen.

Uit mijn brief aan den Resident van Kedoe zal u verder blijken, dat naar mijne meening hij, die voorwerpen van oudheidkundige waarde vindt in grond, waarvan hij geen eigenaar (in den zin van het Europeesch recht) is, die voorwerpen behoort af te staan aan het Gouvernement, dat dan op zijn beurt natuurlijk bevoegd is die voorwerpen aan het Bataviaasch Genootschap af te staan. Dit volgt implicite uit art. 587 van het Burgerlijk Wetboek en is ook niet in strijd met de adat. Van eene nadere uiteenzetting, welke van juridischen aard zou moeten zijn, meen ik mij te mogen onthouden.

De vraag of de vinder de geheele opbrengst, dan wel de helft van zijn vondst behoort te ontvangen is in mijn schrijven aan den Resident besproken.

Naar ik vertrouw zal Uwe Directie zich met mijne opvatting ten deze kunnen vereenigen.

Zoodra ik antwoord van den Resident heb ontvangen, zal ik Uwe Directie daarvan in kennis stellen" (zie Notulen Aug. 1905, III *d* en Maart 1906, III 14°).

Nadat de Heer Mr. Pott de onderwerpelijke zaak nog nader mondeling heeft toegelicht en een onverwijld antwoord op zijn schrijven niet noodzakelijk heeft verklaard, wordt besloten het toegezegde bericht af te wachten.

f. Missive van denzelfden, dd°. 3 Augustus j.l. N°. 13723, waarin wordt medegedeeld dat de verzending van de in art. 1

sub *b* van het G. B. van 17 Juli j.l. N°. 27 bedoelde voorwerpen is opgedragen aan den Algemeenen Pakhuismeester alhier, aan wien verzocht is de voorwerpen bij het Genootschap te doen afhalen.

De op de staten B en C van bovengenoemd G. B. bedoelde voorwerpen, zijn bereids aan den Algemeenen Pakhuismeester afgegeven, tegen een bewijs van ontvangst, door den persoon met de afhaling belast onderteekend (zie deze Notulen, II *a*).

g. Missive van denzelfden, dd°. 3 Augustus N°. 13725, aanbiedende een ex. van eenige publicaties over de resultaten der bij het Geneeskundig Laboratoruim alhier verrichte onderzoekingen.

Bibliotheek.

h. Renvooi van denzelfden, dd°. 15 Juni j.l. N°. 16454, ten geleide der missive van den Resident van Kedoe, dd°. 8 Juni j.l. N°. 4620/10, met een gouden vogelklauwtje, door de inlandsche vrouw Bok Taroenodikromo van de desa *Kadipolo*, distr. *Salam*, afd. *Magelang* gevonden in een bron in genoemde desa en getaxeerd op eene waarde van *f* 6.—

Het voorwerp van geen Archaeologisch belang zijnde, wordt tot terugzending besloten.

i. Renvooi van denzelfden, dd°. 12 Juni j.l. N°. 15855, ten geleide der missive van den ass.-res. van Malang van 30 Mei j.l. N°. 372/44, met eenige gouden en andere voorwerpen door de inlanders Kasbi en Sarim van de desa *Karangtengah Kidoel* (*Senggoeroeh*), bij het bewerken van den grond gevonden, tot eene getaxeerde waarde van *f* 113.—

De voorwerpen voor de Archaeol. verzameling van geen waarde zijnde, wordt tot terugzending besloten.

j. Renvooi van denzelfden, dd°. 5 Juli j.l. N°. 18261, ten geleide der missive van den w^d^. ass.-res. van Mataram (Jogjakarta), dd°. 26 Juni j.l. N°. 4027/33, met eenige oudheden, toebehoorende aan de inlanders Samidjo c. s. van de

kampong *Koewasan*, distr. *Prambanan*, regentschap *Kalasan*, afd. *Mataram* en getaxeerd op eene waarde van *f* 25.—

Wordt besloten, de zich onder die voorwerpen bevindende twee zilveren kommen voor de Archaeol. verzameling aan te houden en deze afzonderlijk door den Heer OLISLAEGER te doen taxeeren.

k. Renvooi van denzelfden, dd°. Juli j.l. N°. 18778, ten geleide der missives van den Resident van Madioen, van 15 Juni en 3 Juli j.l. N°s. 5966/25 en 6447/25, met een gouden beeldje, door den inlander TOKARIO van de desa *Watoepatoh*, gevonden aan den oever van de Kalimas in het onderdistrikt *Bandar*, afd. *Patjitan*, circa 15 c.M. diep in den grond begraven. De plaats der vondst behoort tot het vrije staatsdomein, waarop dus geen bezitrechten worden uitgeoefend. Het voorwerp is plaatselijk getaxeerd op *f* 217.—

Het beeldje van bijzonder Archaeologisch belang zijnde, wordt tot aankooping besloten tegen den prijs van *f* 260.—, daaraan door 's Genootschaps taxateur als waarde toegekend.

l. Missive van den Directeur der B. O. W., van 25 Juni 1906 N°. 9704/S.S., ten geleide van een ex. van het verslag der Staatsspoorwegen in N. I. over 1904.
Bibliotheek.

m. Missive van denzelfden, van 13 Juli '06 N°. 10724/A, met een ex. van het rapport omtrent de waarnemingen in de vaarwaters naar Soerabaia, met de bijbehoorende bijlagen en 68 teekeningen.
Bibliotheek.

n. Missive van den w^d^. Britschen Consul, van 10 Juli '06 N°. 192, met een ex. van het boekwerk getiteld „The Bengal Code, 3rd Edition, Vol. IV, 1906".
Bibliotheek.

o. Missive van het Indisch Comité voor Wetenschappelijke Onderzoekingen, dd°. 7 Juli j.l. N°. 6, houdende aanbieding

ter kennisneming van het schrijven van de Maatschappij ter bevordering van het natuurkundig onderzoek der Nederlandsche Koloniën van 30 April j.l. N°. 1283, waarin o. a. voorkomt:

„Tevens kunnen wij u berichten, dat eene verdeeling heeft plaats gehad van de ethnographische voorwerpen, medegebracht door de Noord-Nieuw-Guinea expeditie. Hierbij is eene aanzienlijke collectie (± 300 voorwerpen) toegewezen aan het Ethnographisch Museum van het Bataviaasch Genootschap van Kunsten en Wetenschappen. De Directeur van 's Rijks Ethnographisch Museum te Leiden, Dr. J. D. E. SCHMELTZ, zal zich gaarne met de verpakking belasten. De verzendingskosten komen echter voor rekening van genoemd Museum te Batavia. Het zou het bestuur onzer Maatschappij bijzonder verheugen, zoo gij u de moeite getroosten wildet van informaties in te winnen bij het bestuur van het Bataviaasch Museum, of dit geneigd is bedoelde verzendingskosten voor zijne rekening te nemen, en welke wijze van verzending het als de meest verkieslijke beschouwt. Na ontvangst van antwoord zal dan terstond tot verzending worden overgegaan, met bijvoeging der noodige lijsten."

Spoedshalve is bereids geantwoord dat het Genootschap de verzendingskosten gaarne voor zijne rekening neemt en aan eene expeditie per Mij. „Nederland" of „Rotterdamsche Lloyd" de voorkeur geeft.

p. Schrijven van den Ned. Oudheidkundigen Bond te Leiden, van 25 Juni j.l., waarin onder mededeeling van de ontvangst van het artikel van Mevrouw SERRURIER over de Compagnie's Kamer, toestemming verleend wordt om door opname in onze edita aan dat artikel ruimere verspreiding te geven, onder aanbieding om de gebruikte cliché's voor de helft van den kostenden prijs over te nemen.

Tevens wordt de Directie uitgenoodigd den oprechten dank van den bond te willen betuigen aan Mevr. SERRURIER voor haar belangrijk en zeer gewaardeerd artikel (zie Notulen Mei 1906, II *e*).

Wordt besloten: *a* het artikel niet in het Tijdschrift, zooals aanvankelijk bepaald was, doch afzonderlijk uit te geven; *b* op het aanbod tot overneming van de cliché's niet in te gaan, aangezien de reproductie der foto's op grooter schaal zal geschieden; *c* aan Mevrouw SERRURIER der dank van den Oudheidkundigen Bond over te brengen.

q. Schrijven van den Heer Mr. J. J. C. ENSCHEDÉ te Wonokromo (Soerabaia), van 18 Juli j.l., waarin de afzending wordt bericht van een ex. „Bijdragen voor de Vaderlandsche Geschiedenis en Oudheidkunde", voor de Bibliotheek ten geschenke aangeboden.

Het werk bereids ontvangen zijnde, wordt besloten het onder dankbetuiging aan den schenker in de Bibliotheek te plaatsen.

r. Schrijven van den Heer ALFRED K. NEWMAN te Wellington, New-Zealand, dd°. 30 Juni j.l., waarin, onder aanbieding van een wissel à £ 2.—, het verzoek wordt gedaan, voor dat bedrag te willen aankoopen en aan schrijver toezenden photographien van onderdeelen van Javaansche tempels, ten einde daarmede het oude gesneden beeldhouwwerk der Maori's te vergelijken. Schrijver zegt verder: „Our Maoris came through Java en route from India. Our Maori religious carvings is a very striking figure. A god with on each side of him a bird-headed figure (dewa) pecking his cheek. I know this is to be seen in your temples. It is a pair of garudas. Do you know the Gods name. You might add any other book or pamphlet bearing on this.

Is it certain that Java was colonized partly by Hindoos and partly by Egyptians? Whilst the Maori mythology is clearly largely from India, the names of the gods are largely Egyptian and there is clearly a blending:

Egyptian Ra, the sun, Maori Ra, the sun,
Tin Tin
Tane Tane

There are many others.

I shall be greatly obliged if you will help me as a fellow worker in this matter. I would not ask you to take the trouble, but I cannot get what I want out of our limited libraries. There was I believe a big book published in Dutch on Boro-Bodor, but I fancy this goes far beyond my limits".

Wordt besloten dit schrijven te stellen in handen van den Heer PLEYTE, met uitnoodiging zooveel mogelijk aan het daarin vervat verzoek te voldoen.

s. Schrijven van het Comité der Nederlandsch-Indische-Kunst-Tentoonstelling in het Kaiser-Wilhelm-Museum te Krefeld, gedagteekend $\frac{\text{Haarlem}}{\text{Arnhem}}$ Juli 1906, houdende uitnoodiging om aan bovengenoemde tentoonstelling te willen deelnemen door het inzenden van manuscripten en werken in het bezit van het Genootschap, alsmede de door het Genootschap uitgegeven werken, die betrekking hebben op de kunst in Nederlandsch-Indië.

Wordt besloten mede te deelen: dat het Genootschap als principe heeft aangenomen om nimmer aan tentoonstellingen deel te nemen, waarom dan ook bij vroegere gelegenheden dergelijke uitnoodigingen steeds van de hand zijn geslagen; voorts dat wat de edita van het Genootschap betreft, deze te bekomen zijn bij het Ministerie van Koloniën.

III. De Heer PLEYTE

1°. Bericht de ontvangst van een schrijven van Prof. KERN uit Apeldoorn, waarin wordt medegedeeld dat uit eene oppervlakkige beschouwing der foto's van het beeld van de Batang Hari reeds is gebleken, dat de inscriptie Sanskrit is; de karakters zijn weinig of niet verschillend van de oud-Javaansche; de inscriptie moet dus op Java, in alle geval niet in Voor-Indië aangebracht zijn. De uitkomst van het nader in te stellen onderzoek zal Prof. KERN ter opneming in het Tijdschrift van het Genootschap toezenden (zie Not. Mei 1906, V).

Met belangstelling vernomen.

2°. Brengt ter tafel een welgeslaagde foto van den stamper, bedoeld bij Notulen Maart '06 III, 20°, waarnaast ter vergelijking is geplaatst een pootstok, eveneens met losse houtstukken, die bij het gebruiken daarvan een klikklakkend geluid maken, en verzoekt deze foto's te willen opzenden aan den Directeur van 's Rijks Ethnographisch Museum te Leiden.

Conform.

3°. Stelt ter bezichtiging afdrukken van de cliché's bedoeld bij Notulen December 1905, II *g* en verzoekt deze, benevens een stel der foto's bedoeld bij dezelfde Notulen onder *h*, vergezeld van een bijgevoegd schrijven, aan het Kon. Instituut in den Haag te willen aanbieden.

Conform.

4°. Deelt mede, dat hij zich in verband met de hem door de Regeering verleende opdracht tot het doen van onderzoekingen op het gebied der inlandsche nijverheid in West-Java, door de daaraan verbonden drukke werkzaamheden genoodzaakt ziet het conservatorschap der ethnologische afdeeling neder te leggen.

Wordt besloten den Heer PLEYTE onder dankbetuiging voor bewezen diensten, te ontheffen van zijn aandeel in het beheer der ethnologische verzameling en Mevrouw SERRURIER uit te noodigen, dat beheer thans in zijn vollen omvang op zich te nemen, tot tijd en wijle een ander functionaris die taak van haar zal kunnen overnemen.

IV. De Heer Dr. HAZEU

1°. Brengt namens den Heer A. GEERTSEMA BECKERING te Meulaböh, het verzoek over om aan den Heer VELTMAN, die bereids met verlof naar Europa vertrokken is, alsnog 15 exemplaren van zijn Atjèhsche Woordenlijst toe te willen zenden, aangezien de 10 ex. welke reeds vroeger naar Atjeh zijn gezonden, bestemd waren ter uitreiking aan sommige aldaar verblijvende personen, waardoor dus de auteur zelf geene ex. te zijner beschikking heeft.

Conform.

2°. Brengt ter tafel eene lijst van drukfeilen, voorkomende in de Tettum-Hollandsche Woordenlijst en aangeboden door den auteur den Heer A. MATHYSEN te Atapoepoe, met verzoek die lijst afzonderlijk uit te geven als verbeterblad bij de bovenbedoelde Woordenlijst.

Conform.

V. De Secretaris

legt namens den Heer MOQUETTE een staat over van de munten, behoorende tot de collectie buitgemaakte voorwerpen in Boni, op welken staat tevens is aangegeven op het behoud van welke muntstukken prijs wordt gesteld voor de Numismatische verzameling.

Wordt besloten, alvorens een voorstel aan de Regeering te doen, den Heer MOQUETTE uit te noodigen te willen opgeven, of onder de overige munten er ook voorkomen, die voor toezending aan eenig museum in Nederland in aanmerking komen (zie Notulen Juni '06, II *g*).

VI. Worden afgevoerd van de ledenlijst de Heeren: A. J. N. ENGELENBERG, C. A. KROESEN, A. DE QUANT, F. B. VODEGEL, Th. A. MEISTER, Ph. J. VAN MARLE, G. VON FREIJBURG, L. P. J. VERMEULEN en J. H. HISSINK.

Worden wederom op de ledenlijst gebracht de Heeren: J. PH. VAN DRIEST, assistent-resident van Koetei, C. A. DE MUNNICK, Controleur B. B., F. L. K. STORM VAN 's GRAVESANDE, resident van Palembang, L. H. C. COSTER VAN VRIJENHOEVEN, chef der firma ANEMAET & Co. te Soerabaia, P. WIJERS, ass.-res. van Tegal, H. H. F. J. NUSSELEIN, Controleur B. B.

Worden benoemd tot lid de Heeren: W. B. VAN GOOR, Hoofdiug. B. O. W. te Soerabaia, J. H. LOUDON, chef der firma MACLAINE WATSON & Co., L. H. VAN 'T SANT, Directeur der N. I. Levensv. en Lijfrente Mij. te Batavia, Mr. G. VISSERING, President der Javasche Bank te Batavia, F. K.

OVERDUIJN, resident van Bantam, S. A. TOENS, lid van de Factorij der Ned. Handelmij., F. A. LIEFRINCK, Inspecteur van finantiën te Batavia, M. C. BRANDES, agent van de Cultuur Mij. der Vorstenlanden te Semarang, D. M. KAN, procuratiehouder de firma GEO WEHRY & Co. te Soerabaia en S. K. WIELING, ambtenaar ter beschikking van den Directeur van B. B.

Niets meer te behandelen zijnde, wordt de vergadering gesloten.

Aldus goedgekeurd en gearresteerd in de vergadering van den 3en September 1906.

MR. J. G. POTT,
Vice-President.

H. N. STUART,
Secretaris.

Notulen der zevende Directievergadering, gehouden op Maandag den 3en September 1906.

Aanwezig de Heeren: Mr. J. G. POTT, Vice-President, Dr. G. A. J. HAZEU, J. P. MOQUETTE, J. DE BOOY, D. VAN HINLOOPEN LABBERTON en H. N. STUART, Secretaris.

De vergadering wordt mede bijgewoond door het eerelid Dr. J. G. F. RIEDEL.

Afwezig de Heeren: F. A. LIEFRINCK, President, C. M. PLEYTE en P. DE ROO DE LA FAILLE.

De Notulen der vorige vergadering, zijnde die van 6 Aug. j.l., worden goedgekeurd en gearresteerd.

De Vice-President

I. Neemt, onder mededeeling dat de President door drukke ambtsbezigheden verhinderd is de vergadering bij te wonen, de leiding daarvan op zich en brengt ter tafel de navolgende uit de rondlezing terug ontvangen stukken:

a. Drie Nota's van den Heer Ch. L. J. PALMER VAN DEN BROEK betreffende Kota Besar en onderhoorigheden en de Batang-Hari districten, door de Regeering ter publicatie aangeboden.

Wordt besloten de Nota's met de daarbij gevoegde statistische gegevens in hun geheel in het Tijdschrift op te nemen.

b. I. Legenden over de plaatsen van vereeniging (poeṇḍen), de plaatsen waar offers gebracht worden (panjadranan), de plaatsen waar geloften worden gedaan (kahoelan, panadaran), of waar men zich afzondert om eene openbaring te ontvangen (panĕpen) in het regentschap Madioen. [Uit het Javaansch naverteld].

II. De Asoera in de Doerga-voorstelling van de Hindoe-beeldhouwkunst op Java, beide opstellen door den Heer J. KNEBEL voor het Tijdschrift aangeboden.

Wordt besloten tot plaatsing.

c. Verzoek van den Heer C. M. PLEYTE om ten behoeve van de „Kampoeng Karadjinan" gedurende de Pasar-Gambir van 26 Augustus tot 2 September, de beschikking te mogen hebben over de gamĕlan „Soeka rame Bantĕn".

Tegen de inwilliging van het verzoek geen bezwaar bij de Directieleden zijnde, is de bedoelde gamĕlan voor het beoogde doel afgestaan en op heden reeds wederom in ongeschonden staat terug ontvangen.

d. „Eenige aanteekeningen over West- en Noord Ceram" van den Heer H. KRAYER VAN AALST te Loki, voor het Tijdschrift aangeboden.

Wordt besloten het opstel alsnog te stellen in handen van den Heer RIEDEL, onder uitnoodiging daarover in de eerstvolgende vergadering te willen rapporteeren.

II. Neemt in behandeling de navolgende tusschentijds ingekomen stukken:

a. Missive van den Directeur van O., E. en N. dd°. 8 Aug. j.l. N°. 13962, waarbij het verzoek wordt gedaan ten behoeve van den Regeeringsalmanak voor 1907, eene opgave te willen doen toekomen betreffende de samenstelling van de Directie.

Door den Secretaris is bereids aan het verzoek voldaan.

b. Missive van denzelfden, dd°. 28 Aug. j.l. N°. 15187, houdende aanbieding van een afschrift der ministerieele dépèche van 4 Juli j.l. l^a A^1 N°. 18/1557, van den volgenden inhoud:

„In de ontwerp-begrooting voor 1907 heb ik onder onderafdeeling 62 van het II Hoofdstuk aangetroffen een post van *f* 28.467 wegens restauratie van den Mendoet-tempel, waarop indertijd betrekking hadden de bij mailrapport 1904 N°. 1 (61 en 1289), ontvangen bescheiden.

Blijkens die stukken zijn de gewichtige bezwaren, welke oorspronkelijk door de Indische Regeering tegen die restauratie waren gemaakt, vervallen na de ontvangst van de nadere toelichting van de Directie van het Bataviaasch Genootschap, dd°. 19 October 1904 N°. 336, welke ten doel had het voornemen tot wederopbouw van genoemden tempel te doen handhaven.

Ik heb in die toelichting evenwel geen argumenten gevonden krachtig genoeg om in de gegeven omstandigheden eene afwijking te rechtvaardigen van de na rijp beraad aangenomen gedragslijn om de zorg der Regeering voor de Hindoe-oudheden te beperken tot de conserveering en het vastleggen van het bestaande in afbeeldingen. Mitsdien heb ik op de in het Raadsadvies aangevoerde gronden geen vrijheid kunnen vinden om den betrokken post op de begrooting te handhaven". (Zie Not. Mei '04, II *f*, pag. 48, Juli '04, I *a*, pag. 64, Oct. '04, II *o*, pag. 95 en Maart '05, III 4°, pag. 30).

Aangezien door deze beschikking van den Minister van Koloniën het eerste gedeelte van het indertijd door den Resident van Kedoe, uitgebrachte en door de Directie zoo krachtig ondersteunde voorstel tot algeheele restauratie van den top en het portaal der Tjandi Mendoet niet tot verwezenlijking zal komen, blijft het thans een onafwijsbare eisch om terug te komen op het tweede gedeelte van bedoeld voorstel, n.l. de zeer noodig geachte verankering en afwerking van het tempel-lichaam en de afsluiting daarvan, zoodat het gerestaureerde gedeelte op het bovenvlak tegen inwatering wordt beveiligd en waarvan de kosten geraamd zijn op *f* 6775.—, omtrent welke aangelegenheid de Heer Mr. POTT op zich neemt te trachten nadere inlichtingen te verkrijgen, ten einde die zoo mogelijk op de eerstvolgende vergadering ter kennis van de Directie te brengen.

c. Renvooi van denzelfden, dd°. 13 Aug. j.l. N°. 21753, ten geleide der missive van den Resident van Kedoe, dd°.

6 Aug. j.l. N°. 6133/10, met 4 presenteerbladen en de stukken van een koperen kom, gevonden op de sawah van den inlander KASANDIKROMO, van het gehucht *Tjileboeng*, desa *Geneng*, distr. *Tegalredjo*, afd. *Magelang* en getaxeerd op eene waarde van *f* 2.50.

Aangezien op het behoud van twee der presenteerbladen prijs wordt gesteld en het overige kan geacht worden zonder waarde te zijn, wordt besloten de geheele bezending voor den getaxeerden prijs over te nemen.

d. Renvooi van denzelfden, van 15 Aug. j.l. N°. 14431, waarbij het bij dezerzijdsche missive van 3 April j.l. N°. 101 terug gezonden en bij de missive van den Resident van Besoeki van 10 Februari '06 N°. 1758 behoorende procesverbaal, wederom aan de Directie wordt aangeboden (zie Not. Maart '06, III 9°, pag. 31).

Daar uit het renvooi niet blijkt met welke bedoeling de weder-aanbieding is geschied, neemt de Heer Mr. POTT op zich dienaangaande nadere inlichtingen in te winnen.

e. Missive van den Directeur van B. B., dd°. 7 Aug. '06 N°. 2306, houdende verzoek om de voorwerpen, vermeld in den bij het G. B., van 17 Juli j.l. N°. 27, behoorenden staat L^a D, aan zijn departement te willen doen toekomen, opdat uitvoering kunne worden gegeven aan de bij art. 2, van dat besluit verstrekte opdracht (zie Not. Aug. '06, II *a*).

Door den Secretaris is aan het verzoek bereids voldaan.

f. Missive van den Directeur der B. O. W. van 7 Aug. j.l. N°. 12124/A, waarbij wordt aangeboden een ex. van de „Bescheiden betreffende de verbetering van het Westgat van Straat Madoera".

Bibliotheek.

g. Missive van den Consul der Nederlanden voor Japan te Kobe, dd°. 19 Juli j.l. N°. 697, houdende aanbieding van een ex. van het nummer 21 van Juni 1906 van het te

Nagasaki verschijnende maandblad „Cherry Blosoms", waarin op de bladzijden 9, 10 en 11 een lezenswaard artikel voorkomt over de voormalige Nederlandsche nederzetting op Desima.

Wordt besloten den schenker dank te betuigen en het artikel in rondlezing te zenden.

h. Schrijven van den Heer MOQUETTE te Buitenzorg, van 21 Aug. j.l., naar aanleiding van de opdracht bedoeld bij Not. Aug. j.l. V, mededeelende, dat hij niet in het bezit is van Catalogi van Nederlandsche muntverzamelingen, uitgezonderd die van het Kon. Oudheidkundig Genootschap te Amsterdam en derhalve bezwaarlijk een advies kan uitbrengen.

Wordt besloten, alvorens deze zaak nader te behandelen, te doen nagaan van welke Nederlandsche Munt-Kabinetten Catalogi in de Bibliotheek voorhanden zijn.

i. Bericht van Mevrouw M. SERRURIER-TEN KATE, van 20 Aug. j.l., waarbij HEd. zich bereid verklaart het geheele beheer der Ethnographische verzameling voorloopig op zich te nemen (zie Not. Aug. '06, III 4°).

Met waardeering hiervan kennis genomen.

j. Aanbieding door Mevrouw SERRURIER namens Monseigneur E. S. LUYPEN, apostolisch vicaris en pastoor van Batavia, van eene collectie ethnographica afkomstig van het landschap Fialaran (Midden-Timor) en door een der R. C. zendelingen bijeengebracht.

Onder dankbetuiging in de Ethnogr. verzameling.

k. Schrijven van den Heer J. VAN AALST te Buitenzorg, van 21 Aug. j.l., waarin de aandacht wordt gevestigd op de celluloid-lak, door de firma H. THIEMANN Jr. te Stolp in Pommeren, sedert eenige jaren in den handel gebracht en uitnemend geschikt om bij boekwerken en metalen voorwerpen de werking van vocht en roest tegen te gaan.

Wordt besloten den schrijver voor zijne mededeeling den dank der Directie te betuigen.

l. Schrijven van het Hoofdbestuur der N. I. vereeniging tot bescherming van dieren, van 24 Augustus j.l. N°. 51[a], houdende aanbieding der verslagen van de Nederl. Zustervereeniging over de jaren 1886, 1895 en 1898 t/m 1905.

Onder dankbetuiging in de Bibliotheek.

m. Schrijven van den Heer W. Wijnaendts van Resandt, 1[e] Luit. Adj. der Cavalerie te Batavia, dd°. 26 Aug. j.l. van den volgenden inhoud:

„Ik heb de eer U beleefd mede te deelen, dat door mij ten geschenke aan de Bibliotheek van Uw Genootschap zijn aangeboden: twee overdrukken van eenige mijner geschriften betrekking hebbende op Indië, t. w.:

1°. Huwelijken te Batavia in den Compagniestijd.

2°. Oude Indische families, I en II.

Ter toelichting diene het volgende:

ad 1. Hiervoor werd als bron gebezigd het archief van commissarissen van huwelijksche- en kleine gerechtszaken, thans berustende op 's Landsarchief alhier. De thans gedrukte bundel omvat de te Batavia verleende toestemming op de huwelijken tusschen 1718-1807 voorzooverre de registers nog aanwezig waren.

Waar het in mijn bedoeling ligt de op 's Landsarchief berustende huwelijksregisters van 1616 tot 1676 eveneens te excerpeeren, zal alzoo t. g. t. alles wat hier nog te vinden is betreffende voltrokken huwelijken, in druk verschenen en daardoor tegen eventuëel verlies gewaarborgd zijn.

Een juiste opgave van de jaren waarover de aanteekeningen loopen, gelieve U te vinden aan het slot op blz. 138 van den overdruk.

ad 2. In de „Inleiding", welke deze opstellen vooraf gaat, is kortelijks aangegeven van welke bronnen ik gebruik maakte. De bedoeling is de familie-geschiedenis te geven van een groot aantal van die compagnies-hoogere ambtenaren en hun afstammelingen, welke in den tijd der O. I. C. een meer of minder bekenden rol hebben gespeeld. In het U aan-

geboden deel wordt de geschiedenis behandeld der Indische families BANGEMAN (uitgestorven) en Senn van Basel, terwijl in volgende nog te verschijnen overdrukken geregeld zal voortgegaan worden met de geschiedenis van andere dergelijke oud-indische geslachten, zoodat ik mij voorstel geregeld aan Uwe bibliotheek een exemplaar te blijven toezenden. Overigens spreekt de inhoud van het boekje voor zich zelf."

Wordt besloten de overdrukken te plaatsen in de Bibliotheek en den schrijver onder dankbetuiging mede te deelen, dat de Directie zich ten zeerste aanbevolen houdt voor de toezending zijner verdere werken op genealogisch gebied.

n. Aanbieding door den Heer Dr. F. DE HAAN van een overdrukje, naar aanleiding van de door ZEdGel. verstrekte toelichting op het verzoek van het „Ministry of the Interior" te Bangkok, bedoeld bij Notulen Juli '05, III *u*, pag. 65 en Aug. '05, III *i*, pag. 76).

Onder dankbetuiging in de Bibliotheek.

III. Deelt mede, dat naar aanleiding van de plaats gehad hebbende Pasar-Gambir, bij welke gelegenheid ook was tot stand gebracht een „Kampoeng Karadjinan" (galerie de travail), waarin een exposé werd gegeven van verschillende op Java, Palembang, Atjeh, etc. door de inlandsche bevolking uitgeoefende bedrijven, op verzoek van Mevrouw SERRURIER door den president spoedshalve beschikbaar is gesteld een bedrag van *f* 300.— voor den aankoop aldaar van verschillende in het museum ontbrekende ethnographica, dan wel ter aanvulling van reeds bestaande collecties en verzoekt de vergadering hare goedkeuring aan gemelde handeling te willen verleenen.

Onder kennisneming van de lijst der ingekochte voorwerpen en uit overweging, dat in het werkelijk belang van het Genootschap is gehandeld, wordt eenstemmig besloten aan de handeling van den president goedkeuring te hechten.

IV. De Heer Dr. HAZEU
biedt namens TEUKOE TJOET ACHMAT, jongere broeder van TEUNGKOE TJHI' PEUREULA', thans te Bandoeng verblijf houdend ten geschenke aan een Atjèhsche sarong: Idja Krōng Lam goegōb, meukasab.

Onder dankbetuiging in de ethnographische verzameling.

V. De Heer MOQUETTE
vestigt er de aandacht op dat hem meermalen is gebleken, dat inlandsche hoofden en andere personen genegen zouden zijn schenkingen aan het Museum te doen, doch daarvan werden terug gehouden uit overweging dat zij er niets voor in de plaats krijgen, en zou daarom in overweging wenschen te geven, om, ten blijke dat die bedoelingen ten zeerste worden op prijs gesteld, een diploma of gedenkpenning uit te reiken aan diegenen die zich op 's Genootschaps gebied bijzonder verdienstelijk hebben gemaakt. Mocht het denkbeeld van een zoodanig blijk van appreciatie van wege het Genootschap minder aanbeveling verdienen, dan zoude wellicht van den kant der Regeering iets dergelijks kunnen geschieden.

Voor en aleer verder op dit voorstel in te gaan, wordt besloten zich te wenden tot den Directeur van O., E. en N. met het verzoek zoo mogelijk te willen mededeelen op welke wijze in Nederland door de Regeering schenkingen beloond worden.

VI. De Heer VAN HINLOOPEN LABBERTON
brengt ter tafel eene in de duitsche taal gestelde circulaire van de Technische Hoogeschool te Delft, waarin onder aanbieding van de eerste dissertatie, waarop aan die school een technoloog is gepromoveerd, het verzoek wordt gedaan tot ruiling van edita.

Overwegende dat werken van uitsluitend technischen aard niet behooren tot die welke in onze Bibliotheek worden opgenomen, wordt besloten op het verzoek niet in te gaan.

VII. De Secretaris
biedt ten geschenke aan namens 's Genootschaps eerelid Mr. N. P. van den Berg:

een medaille geslagen bij gelegenheid der herdenking van den drie-honderd-jarigen geboortedag van Rembrandt (z.) en

een medaille met de beeltenis van G. K. Graaf van Hoogendorp en op de keerzijde: November 1813 (br.).

Onder dankbetuiging in de Numismatische verzameling.

VIII. Worden afgevoerd van de ledenlijst de Heeren: W. van Heusden, O. Anton en Mr. H. C. Beijerman.

Wordt benoemd tot lid de Heer H. B. W. Bakhuijs, employé Sf. Adiwerna, Tegal.

Niets meer te behandelen zijnde, wordt de vergadering gesloten.

Aldus goedgekeurd en gearresteerd in de vergadering van den 22 October 1906.

Mr. J. G. POTT,
Vice-President.

H. N. STUART,
Secretaris.

Notulen der achtste Directievergadering, gehouden op Maandag den 22en October 1906.

Aanwezig de Heeren: Mr. J. G. POTT, Vice-President, C. M. PLEYTE, P. DE ROO DE LA FAILLE, J. DE BOOY, D. VAN HINLOOPEN LABBERTON en H. N. STUART, Secretaris.

Afwezig de Heeren: F. A. LIEFRINCK, President, Dr. G. A. J. HAZEU en J. P. MOQUETTE.

De Notulen der vorige vergadering, zijnde die van 3 Sept. j.l. worden goedgekeurd en gearresteerd.

De Vice-President,

I. Neemt in behandeling de navolgende uit de rondlezing terug ontvangen stukken:

1°. Het in de laatste vergadering in handen van den Heer RIEDEL gesteld opstel van den Heer H. KRAYER VAN AALST te Loki. „Eenige aanteekeningen over West- en Noord-Ceram".

Bij uitvoerige nota heeft ook de Heer RIEDEL zijne meening over dit stuk te kennen gegeven, eene meening die in verband met het gevoelen van het meerendeel der Directieleden tot het besluit leidt, om den schrijver het stuk terug aan te bieden, onder mededeeling dat het wellicht aanbeveling verdient, het in de mededeelingen van een of ander Zendinggenootschap te doen publiceeren.

2°. Schrijven van den Heer J. E. JASPER te Soerabaia, dd°. 8 September j.l. N°. 6 Kn., waarin, onder mededeeling van het hem door de Regeering opgedragen onderzoek naar de Inlandsche Kunstnijverheid in N. I., schrijver zijne belangelooze tusschenkomst aanbiedt bij de aanschaffing van

voorwerpen, werktuigen en modellen, welke voor het Museum bruikbaar of interessant geacht zouden kunnen worden.

Wordt besloten den Heer JASPER mede te deelen, dat zijn aanbod op hoogen prijs wordt gesteld, doch dat voorshands geene behoefte bestaat tot aankoop van bepaaldelijk aan te geven voorwerpen. Mocht echter, gedurende den termijn voor het onderzoek gesteld, die behoefte zich op eenigerlei wijze openbaren, dan zal gaarne van de aangeboden gelegenheid worden gebruik gemaakt.

II. Brengt ter tafel de navolgende ingekomen stukken:

1°. Gouvernements-besluit van 12 October 1906 N°. 24, houdende machtiging op den Directeur van O., E en N. om voorwerpen van oudheidkundige waarde, die na taxatie zullen blijken de geldswaarde van *f* 1000.— niet te boven te gaan, ten behoeve van een Rijksmuseum in Nederland aan te koopen en die voorwerpen vrachtvrij op te zenden aan de inrichting, voor welke zij bestemd zijn.

Informatie.

2°. Missive van den 1en Gouv. Secretaris, van 17 Sept. j.l. N°. 2757, houdende mededeeling dat blijkens van den Directeur van B. B. ontvangen bericht, door dien Departementschef van den Gouverneur van Celebes en Onderhoorigheden is ontvangen en in bewaring genomen een gouden ketting met medaille van hetzelfde metaal, waarop aan de eene zijde het Nederlandsche wapen en aan de andere zijde het opschrift „Het Nederlandsch Indisch Gouvernement aan LAPAWAWOOI KRAENG SEGERIE", welk onderscheidingsteeken den gewezen Leenvorst van Boni geschonken werd voor de door hem als Poenggawa van dat landschap bewezen diensten gedurende de verwikkelingen in de afdeeling Noorder-districten in de jaren 1876-1877, met verzoek om mededeeling, welke bestemming aan bedoeld voorwerp zoude zijn te geven.

Wordt besloten te adviseeren de medaille met ketting te bestemmen voor het Rijksmuseum te Amsterdam.

3°. Missive van denzelfden, van 16 October j.l. N°. 3075, waarbij worden aangeboden een zestal van de Radja's der ADJA-TAPPARANG en MAIWA (Celebes en Onderhoorigheden) terug ontvangen in geel zijden band gebonden en met eenig goudwerk versierde politieke contracten, met verzoek te willen mededeelen of voor het Museum van het Genootschap wellicht prijs wordt gesteld op een of meer dier documenten.

Overwegende dat bedoelde contracten als geschiedkundige curiositeit voor het Genootschap van zeer veel belang zijn, wordt besloten de Regeering in overweging te geven, dezelve alle op de gewone wijze in bewaring te geven.

4°. Renvooi van den w^d^. Gouv. Secretaris, van 1 Oct. j.l. N°. 24159, ten geleide der aan den Landvoogd gerichte missive van den Minister van Koloniën van 27 Aug. j.l. N°. 6/1962^a^, waarbij in herinnering wordt gebracht, dat de afdeeling Indië bij het Rijksmuseum van Oudheden te Leiden is opgeheven en de daartoe behoorende voorwerpen aan 's Rijks Ethnographisch Museum zijn overgedragen, zoodat voorwerpen als de onderwerpelijke aan laatstgenoemde instelling toegezonden moeten worden.

Informatie.

5°. Missive van den Directeur van O., E. en N. dd°. 7 Sept. j.l. N°. 15790, houdende aanbieding van een exemplaar van het Jaarboek van het Mijnwezen in N. I. (wetenschappelijk gedeelte) Jaargang 1905.

Bibliotheek.

6°. Missive van denzelfden, dd°. 15 September j.l. N°. 16337, ten geleide van een afschrift van het Gouv. Besluit van 21 Augustus j.l. N°. 22, houdende opdracht aan den Controleur in Commissie J. E. JASPER tot het instellen van een technisch-artistiek onderzoek naar de Inlandsche Kunstnijverheid in Nederlandsch-Indië.

Informatie.

7°. Missive van denzelfden, van 15 Sept. j.l. N°. 16338, ten geleide van een afschrift van het Gouv. Besluit, van 30 Juni j.l. N°. 43, houdende opdracht aan den Leeraar in de geschiedenis en de land- en volkenkunde van N. I. aan de afdeeling B van het Gymnasium Willem III C. M. PLEYTE tot het instellen van een onderzoek naar de Inlandsche nijverheid in West-Java.

Informatie.

8°. Missive van denzelfden, van 17 Sept. j l. N°. 16432, ten geleide van afschriften van het Gouv. Besluit, van 5 dezer N°. 36, van de missive van den 1[en] Gouv. Secretaris van dien dag N°. 2608*a* en van het schrijven van den Adviseur voor Inlandsche en Arabische zaken met verlof Dr. C. SNOUCK HURGRONJE, dd°. 's Gravenhage, 3 Juli 1906 N°. 3*y*, betwelk aanleiding heeft gegeven tot het bij voormelde besluit gelaste en aan den Heer H. L. LEYDIE MELVILLE opgedragen oudheidkundig onderzoek in het voormalig rijk van Pasè.

Het boven aangehaalde tot Z. E. den G. G. gericht schrijven van den Heer SNOUCK HURGRONJE luidt als volgt:

„In den loop der laatste twee jaren ontving ik van het gewestelijk bestuur van Atjeh en Onderhoorigheden eenige photographien van met goed bewaarde opschriften voorziene grafsteenen, die zich te Koeta Kareuëng en op andere plaatsen in de omstreken van Gendong (onderafdeeling Lhō' Seumawè van het Gouvernement Atjeh en Onderhoorigheden) bevinden.

Weldra bleek mij, dat men daar te doen heeft met overblijfselen der begraafplaatsen van het oudtijds wijd vermaarde rijk van Pasè, het oudste Mohammedaansche rijk van Sumatra, wellicht van den geheelen Indischen Archipel. De naam van dit rijk komt ons telkens onder de oogen, wanneer wij kennis nemen van de Inlandsche overleveringen betreffende de invoering van den Islam op Sumatra en Java, en, al zijn de daar medegedeelde bijzonderheden van goeddeels legendarischen aard, zooveel blijkt ondubbelzinnig, dat vóór het bestaan

van Pidië of Atjèh het vorstendom Pasè in het uiterste Oosten eene domineerende plaats innam.

Behalve eene vluchtige vermelding door Marco Polo in het begin der 13e eeuw en eene meer belangrijke beschrijving door den Arabischen schrijver Ibn Batoetah uit de eerste helft der 14e eeuw (in Arabischen tekst met Fransche vertaling uitgegeven door de Fransche Orientalisten De Fremery en Sanguinetti) beschikken wij over uiterst weinige betrouwbare gegevens betreffende het vorstendom Pasè. De door Dulaurier uitgegeven Maleische „Hikajat radja-radja Pasè" toch is blijkbaar zoo lang na den bloei van dat rijk opgesteld, dat mythe en legende in de volksherinnering de gedachtenis der historische feiten grootendeels reeds verdrongen hadden. Des te verrassender was het na de onderwerping der Pasèstreek te ervaren, dat daar om en bij de oude hoofdplaats van het oude rijk grafmonumenten bewaard gebleven waren, waarvan sommige althans zoo goed als ongeschonden in steen gebeitelde opschriften vertoonden, die behalve Quoranspreuken en soortgelijke, ook nauwkeurig gedateerde grafschriften bevatten met opgave van de namen en de afstamming der begravenen.

Voorloopig kunnen wij volstaan met de mededeeling, dat twee dier grafsteenen gewijd zijn aan de nagedachtenis van vorstinnen van Pasè, dat de geslachtsboom van eene dezer teruggaat tot den man, die ook in de legendarische overlevering der Hikajat radja-radja Pasè als stichster des rijks vermeld wordt en dat een bijzonder karakteristiek versierd grafmonument den naam geeft van eenen evenals die vorstinnen in het begin der 15e eeuw in Pasè overleden Abbasidischen prins, kleinzoon van eene der aan het door de Mongolen onder de Abbasidische chaliefen te Baghdad in de 13e eeuw aangerichte bloedbad ontkomen vorstentelgen.

Nu zijn het slechts enkele bijzonder gaaf bewaarde duidelijkst leesbare inscripties, die men tot dusverre heeft afgebeeld. Er bevinden zich echter in de bedoelde omgeving, deels in grootere begraafplaatsen vereenigd, deels geisoleerd, nog tal

van grafsteenen of fragmenten van grafsteenen boven den grond, terwijl zelfs een oppervlakkig onderzoek reeds geleerd heeft, dat bovendien vele van die nonumenten door de langdurige veronachtzaming van de zijde der bevolking onder de aarde zijn bedolven geraakt.

Majoor SWART deed mij toen hij als civiel gezaghebber de onderafdeeling Lho Seumawè bestuurde, eene opgave toekomen van de ligging en de tegenwoordige namen van eenige der thans bij de onwonende bevolking meest bekende grafmonumenten, met bijvoeging van sommige legendarische verhalen, die het nageslacht aan die gedenkplaatsen heeft vastgeknoopt. Dat rapport kan ik thans niet raadplegen, maar de rapporteur wees o. a. daarin op het gevaar van geheel teloorgaan, waaraan die begraafplaatsen in onzen tijd blootgesteld zijn. Gelijk men zoo vaak gezien heeft, dat rivieren ter Noord- en Oostkust van Atjeh in den loop des tijds eene nieuwe bedding zochten, schijnt namelijk de Pasè rivier thans bij elke bandjir een gedeelte van de haren beneden loop begrenzende oevers weg te vreten, en moeten met name sommige dier verzamelplaatsen van monumenten van het vernielende element veel te lijden hebben.

Waar nu, inzonderheid sedert de onderwerping van Atjeh en Onderhoorigheden aan het Nederlandsch gezag, eene zoo kostbare verzameling van tot dusverre onbekende gegevens betreffende het verleden van Sumatra aan de Indische Regeering ter bewaring is toevertrouwd, spreekt het wel van zelf, dat deze die schatten niet ongebruikt mag laten liggen, veel minder aan verdere verweering, of zelfs bedelving onder den grond of verzwelging door het water blootgesteld mag laten.

Men zou niets liever wenschen dan met spoed eene zoo volledig mogelijke uitgraving en opname der nog vindbare monumenten van Pasè bewerkstelligd en door eene stelselmatige beschrijving van de historische gegevens, die zij bevatten, gevolgd te zien. Het lijdt geen twijfel dat eene regeering, die over meer middelen en werkkrachten de be-

schikking had dan de onze, in de gegeven omstandigheden onverwijld met kracht de handen aan den arbeid zou slaan, al ware het slechts om het verwijt te ontloopen van zoo belangrijke hulpmiddelen voor de kennis der geschiedenis van de eigen bezittingen, en in het algemeen van die der uitbreiding van den Islam in vroeger eeuwen onbenut verloren te hebben laten gaan.

Maar al moeten wij erin berusten, niet al datgene te kunnen doen, waarvan zelfs de urgentie gebleken is, dat mag toch geen reden zijn om geheel lijdelijk en werkeloos te blijven. En nu zijn er, als ik mij niet bedrieg, juist op dit oogenblik door bijzondere omstandigheden krachten en middelen beschikbaar om de zoo even aangewezen taak, zoo al niet ten einde toe te volvoeren, dan toch met hare vervulling een ernstig begin te maken.

De vervanging van wijlen Dr. Brandes als leider der oudheidkundige opname van Java zal nog geruimen tijd op zich laten wachten, daar de hiervoor gewenschte man, Dr. Vogel, in verband met zijne verplichtingen jegens de Britsch Indische Regeering, althans eerst na verloop van een jaar beschikbaar zal komen; zelfs indien hij den hem aangeboden werkkring aanvaardt, hetgeen nog onzeker is, zullen dus de werkzaamheden van bedoelde opname nog een jaar moeten rusten.

Nu zullen de leden der oudheidkundige commissie, die tot dusverre geheel volgens de aanwijzigingen van Dr. Brandes werkten, zich in dien tusschentijd wel kunnen bezig houden met de uitvoering van sommige opdrachten, die Dr. Brandes tijdens zijn leven reeds met hen besprak maar waar hij, die alles tot in bijzonderheden placht te regelen, aan de wetenschap ontvallen is, zal het toch wenschelijk zijn, dat gewichtige arbeid blijve rusten totdat de leiding weder in bevoegde handen is gekomen. In ieder geval is hier geen periculum in mora, te minder wanneer de beschikbare werkkrachten elders voor een dringend werk uiterst nuttig besteed kunnen worden.

De Heer LEYDIE MELVILLE is zeker volkomen berekend om, met behulp van de noodige aanwijzingingen, het terrein, waarop zich de monumenten bevinden, in eene goede situatie-teekening vast te leggen, de noodigste maatregelen ter behoorlijke bewaring, althans ter voorkoming van verder bederf of teloorgaan, aan te wijzen en een aantal van de belangrijkste grafsteenen door photographie of teekening in beeld te brengen, allereerst zulke, die geheel of fragmentarisch bewaarde opschriften bevatten, verder zulke, die door hunne ornamentiek al dadelijk daarvoor in aanmerking komen.

De tegenwoordige Gouverneur van Atjeh heeft bij meer dan eene gelegenheid getoond, een zoo helder inzicht in het belang van wetenschappelijk onderzoek van het door hem beheerde gewest te bezitten, dat aan krachtigen steun van de zijde van het bestuur bij de uitvoering der aangeduide opdracht niet te twijfelen valt.

Het zou zeker ten bate der resultaten van den te ondernemen arbeid strekken, wanneer de Gouverneur op grond der locaal voorhanden gegevens, de volgorde der in teekening te brengen plaatsen wilde aangeven, en zich nu en dan van den gang der werkzaamheden vergewissen.

Tegen de kosten, die zulk eene tijdelijke werkzaamheid van den Heer MELVILLE vereischen zal, weegt zeker de besparing op, die de ontstentenis van eenen leider der archaeologische opname van Java oplevert.

Op grond van het bovenstaande zou Uwe Excellentie kunnen goedvinden, den zooeven voorgestelden maatregel aan de overweging van Zijne Excellentie den Gouverneur-Generaal aan te bevelen. Voor het geval, dat de Landvoogd zich er mede vereenigt en den Heer LEYDIE MELVILLE eene opdracht in dien zin laat verstrekken, zal het aanbeveling verdienen de teekeningen en photographieën, naarmate die gereedkomen, in mijne handen te stellen, om de opschriften zooveel mogelijk te ontcijferen en de resultaten van het geheele onderzoek geleidelijk tot publiek eigendom te maken.

Door die toezending geleidelijk te doen plaats hebben en niet

daarmede te wachten totdat het werk is afgeloopen, bevordert men trouwens de mogelijkheid, dat ik op grond der kennismaking van het reeds verkregene, betreffende de richting van het verdere onderzoek de noodige voorstellen doe".

Met belangstelling kennis genomen.

9°. Missive van denzelfden, dd°. 24 Sept. j.l. N°. 16847, houdende verzoek om mededeeling of aan de gewone gouvernements subsidie voor het Genootschap ook in het jaar 1908 werkelijk behoefte zal bestaan.

In bevestigenden zin beantwoorden.

10°. Missive van denzelfden, dd°. 25 Sept. j.l. N°. 16932, waarin wordt medegedeeld dat volgens bericht van den Resident van Kedoe, de Inlander KARTODIKROMO er in berust heeft om de door hem gevonden ring en veertig zilverstukjes voor *f* 17.— af te staan (Zie laatstelijk Notulen Augustus 1906, II *e*).

Op deze missive is gevolgd die van 4 October j.l. N°. 17602, houdende bericht, dat de bij dezerzijdsch schrijven van 19 Juni 1905 N°. 160 toegezonden postwissel groot *f* 17.— op onverklaarbare wijze is zoek geraakt, zoodat bedoeld bedrag uit de gelden voor schrijfbehoeften van het Departement is voorgeschoten, ter voldoening van het aan belanghebbende toekomende, met verzoek dat bedrag te willen restitueeren.

De postwissel evenwel niet verloren geraakt, doch op den onwil van belanghebbende om het bedrag te ontvangen, bij renvooi van Den Directeur v^d. van 4 Aug. 1905 N°. 20394^a, aan het Genootschap terug gezonden zijnde, is deze thans, na verkregen machtiging van den Chef van den Post- en Telegraafdienst aan den Thesaurier terug betaald geworden, waarna het bedrag à *f* 17.— aan het Departement van O., E. en N. is gerestitueerd.

11°. Missive van denzelfden, dd°. 1 October '06 N°. 17359, naar aanleiding van het voorstel van den Heer MOQUETTE,

bedoeld bij Notulen September j.l. V, van den volgenden inhoud:

„Naar aanleiding van het bij Uwe missive van 13 Sept. j.l. N°. 260, gedaan verzoek om inlichtingen nopens de wijze, waarop in Nederland schenkingen aan Rijksinstellingen worden beloond, heb ik de eer Uwe Directie mede te deelen, dat zulks doorgaans geschiedt in den vorm eener schriftelijke mededeeling van de Regeering, waarbij deze aan de gevers Haar dank of ook wel (nl. bij schenkingen van groote waarde) Haar bijzonderen dank betuigt, dan wel hun een speciaal daartoe ingestelde medaille (eerepenning) toekent. (Vergelijk de Koninklijke besluiten van 24 Mei 1897 N°. 87 en 22 Juni 1898 N°. 43, respectievelijk in de Staatscourant N°. 148 en N°. 155 van die jaren).

Hoewel het boven medegedeelde uit den aard der zaak schenkingen betreft ten behoeve van de verschillende wetenschappelijke en kunstverzamelingen *des Rijks*, bestaat mijnerzijds in beginsel geen bezwaar tegen een dergelijke wijze van belooning, waar het de belangen van Uw Genootschap geldt, aangezien dit, ofschoon geen Gouvernementsinstelling, daarmede toch in vele opzichten kan worden gelijkgesteld. Voorshands zou naar mijne meening kunnen worden volstaan met een schriftelijk blijk van waardeering als bovenbedoeld.

In verband met het bovenstaande zal een eventueel voorstel van Uwe Directie, daartoe strekkende, dat de Regeering aan gevers van schenkingen ten behoeve van het Genootschap een schriftelijk blijk van waardeering zal doen toekomen, telkenmale wanneer daartoe Uwerzijds een gemotiveerd voorstel wordt gedaan, gaarne door mij met een gunstig advies worden voorgebracht.

Naar het mij voorkomt zal echter zoodanig blijk van waardeering alleen gegeven moeten worden voor schenkingen van eenige beteekenis".

Gaarne zal van de aangeboden gelegenheid, in voorkomende gevallen van belangrijke schenkingen, worden gebruik gemaakt, doch tevens wordt door een der directieleden het

denkbeeld geopperd om in sommige gevallen ook van wege het Genootschap een medaille beschikbaar te stellen, ter belooning voor bewezen diensten door Inlanders en daarmede gelijk gestelden, weshalve aan de Heeren PLEYTE en STUART wordt opgedragen dit denkbeeld in nadere overweging te nemen en daaromtrent in eene volgende vergadering rapport uit te brengen, zoo mede over de beste wijze, waarop, indien daartoe mocht besloten worden, aan deze zaak publiciteit ware te geven.

12°. Missive van denzelfden, van 18 October j.l. N°. 18424, waarin antwoord wordt verzocht op de missive van zijnen ambtsvoorganger van 8 Mei 1903 N°. 7432. (Zie Notulen Aug. 1903, pag. 63, I *a*).

In het bijzonder wordt prijs gesteld op eenig bericht ten aanzien van het voorkomende in den daarbij met de bijlagen overgelegden brief van den toenmaligen Resident der Preanger-Regentschappen, van 11 Mei 1902 N°. 4609/34, daar door den tegenwoordigen Resident om inlichtingen is gevraagd.

De afdoening dezer aangelegenheid, welke indertijd in handen van den Voorzitter der oudheidkundige Commissie is gesteld, is door het overlijden van Dr. BRANDES nog steeds achterwege gebleven, weshalve thans besloten wordt den Heer PLEYTE uit te noodigen, deze zaak ter hand te nemen en van dit besluit mededeeling te doen aan den Directeur v[d].

13°. Renvooi van denzelfden, dd°. 18 Sept. j.l. N°. 2466C/6, ten geleide der missive van den Resident van Pekalongan, van 7 Sept. t. v. N°. 8916/56, met een massief gouden ring door den inlandschen Knaap DJINDIL, van de desa *Widoeri*, district en afdeeling *Pemalang*, bij het bewerken van een sawah in die desa gevonden.

Geen prijs op het behoud van den ring gesteld wordende, wordt besloten tot terugzending.

14°. Missives van den Directeur van Justitie, van 6 Sept.

en 22 October j.l. N°s. 7711 en 8868, houdende aanbieding van eenige dagbladen en boekwerken.

Onder dankbetuiging in de Bibliotheek.

15°. Missive van den Directeur van B. B., van 18 October 1906 N°. 3214, waarin, onder aanbieding van de missive van den Commandant van het Leger van 1 dezer N°. 3576/137, het verzoek wordt gedaan te willen mededeelen, welke specifiek Inlandsche wapens, als in de vierde alinea van dat schrijven bedoeld, naar de meening der Directie alsnog aan de verzamelingen der Koninklijke Militaire Academie en van den Hoofdcursus zouden zijn toe te voegen en welke andere ethnographica naar haar oordeel in aanmerking zouden kunnen komen om eventueel aan genoemde inrichtingen van militair onderwijs te worden opgezonden.

Aanleiding tot dit schrijven is eene missive van den Inspecteur van het militair onderwijs, dd°. 's Gravenhage 1 Mei 1906 N°. 403, gericht aan den Minister van Oorlog, waarin bericht wordt dat ten behoeve van het onderwijs gewenscht wordt, dat aan de Koninklijke Militaire Academie aanwezig waren geheele stellen wapens van enkele belangrijke Inlandsche volksstammen; als b. v. van de Atjehers; lading, roedoes, sadel, sikin pandjang, sikin pasangan, klewang tebal oedjoeng, galajang tokong, pedang, kazok, parang gedak, rentjong, kapak, enz.; van de Gajō's roedòs, loedjoe alang, parang, gedoebang; van de Bataks: pisan mariboer, djonap, kalasan of klewang, pedang hoedjoer, badik, kapala djangkap, pisan rempoe, sekin, djon djoleng; van de Riouwsche Maleiers: lembing, kerispandjang, kampilan, toembak, tjempa boeang, djinawi, bladan, tjenangkas, tomboehlada, badei, golok, perisai (schilden), soempitan, etc. Behalve wapens zouden ook andere ethnographica zeer welkom zijn.

Na breedvoerige bespreking dezer aangelegenheid wordt besloten den Directeur v^{d}. mede te deelen, dat de Directie tot haar leedwezen niet in staat is de gevraagde hulp te verleenen, daar zij volstrekt niet kan aangeven welke wapens

en andere ethnographica bij het militair onderwijs gewenscht zijn, eene zaak welke slechts door een officier kan beoordeeld worden. Tevens ware in overweging te geven, om bij gelegenheid van expedities in beslag genomen wapenen niet, zooals gebruikelijk, te vernietigen, doch deze ter beschikking van de Kon. Mil. Academie te stellen.

16°. Aanvraag van het Departement van Oorlog, van 52 ex. van het 4e deel van de Java Oorlog.

Conform verstrekken.

17°. Schrijven van de firma M. NYHOFF te 's Gravenhage, houdende aanbieding van verontschuldigingen over de minder vlugge bediening in de laatste tijden en toezegging dat orders steeds de stiptste en vlugste uitvoering zullen ontmoeten. (Zie Not. Juni '06, IV, 3°).

Wordt besloten dit schrijven in beraad te houden tot na de ontvangst van bericht van Dr. VAN RONKEL.

18°. Missive van den Resident van Palembang, dd°. 13 Oct. '06 N°. 6044/5, waarbij wordt aangeboden een afschrift en vertaling in het maleisch van de inscripties voorkomende op de hoornen en bekkens bedoeld bij Notulen December 1905, pag. 117, II *c*.

Wordt besloten: *a* den Resident van Palembang den dank der Directie te betuigen voor zijne verleende hulp; *b* de transcriptie en vertaling te stellen in handen van den Heer DE ROO DE LA FAILLE.

19°. Schrijven van den Heer H. LYSTER JAMESON, Professor of Biology at the Transvaal University College, dd°. Johannesburg, 13 Augustus 1906, houdende verzoek om inlichting omtrent het al of niet bestaan van een Staatsbureau voor Ethnology, dan wel van een dergelijke organisatie in verband met het bestaande museum, en omtrent de inrichting daarvan en de wijze van organisatie, verzamelen en rangschikken van gegevens, betrekking hebbende op inlandsche gewoonten, overleveringen, folk-lore, enz.

Onder toezending van een exemplaar van het Algemeen Reglement en Reglement van Orde, mededeelen dat een dergelijk bureau hier niet bestaat.

20°. Schrijven van den Heer Dr. Ph. S. VAN RONKEL, dd°. Oosterbeek, 20 Augustus 1906, ten geleide van eene nota des Heeren W. P. GROENEVELDT te 's Gravenhage, betrekkelijk het Formosaansche Koopcontract, bedoeld bij Not. Mei 1906, VI *d*.

Wordt besloten het contract, vergezeld van de nota van den Heer GROENEVELDT, bij gelegenheid in het Tijdschrift op te nemen.

21°. Schrijven van den Heer H. KRAYER VAN AALST te Loki (West-Ceram), dd°. 29 Aug. j.l., waarin o. a. antwoord gevraagd wordt ten opzichte van de vrachtbetaling der te zenden oude borden.

Niets bekend zijnde van eene aanbieding van oude borden, wordt besloten den Heer KRAYER VAN AALST vooraf om nadere inlichtingen dienaangaande te verzoeken.

22°. Missive van den Directeur van 's Rijks Ethnographisch Museum te Leiden, dd°. 4 September '06 N°. 658, mededeelende, dat zijn afgezonden twee kisten en een pak, inhoudende de voor het Museum bestemde voorwerpen, afkomstig van de Noord Nieuw-Guinea expeditie onder leiding van Prof. WICHMAN en aangeboden door de Maatschappij tot Bevordering van het Natuurkundig Onderzoek der Nederlandsche Koloniën, terwijl de Catalogus dier bezending afzonderlijk is toegezonden.

De Catalogus bereids ontvangen zijnde, wordt besloten op ontvangst der ethnographica dank te betuigen aan de Maatschappij v[d]., tevens aan den Directeur van 's Rijks Ethnogr. Museum voor diens welwillende tusschenkomst in deze.

23°. Briefkaart van den Heer C. VAN DE VELDE te Rengat, dd°. 4 Sept. j.l., houdende aanbieding ten geschenke van

eenige Woordenlijsten (niet alle compleet) van de bahasa tanah in eenige negorijen der afd. Saparoea (Res. Amboina).

Onder dankbetuiging in de verzameling Woordenlijsten.

24°. Dankbetuiging van het voorloopig Curatorium in zake het a. s. Bataksch Instituut voor de toezending der gevraagde werken, bedoeld bij Notulen Juni 1906, II *l*.

Deponeeren.

25°. Dankbetuiging namens het Kon. Instituut voor de T., L en Volkenk. van N. I. te 's Gravenhage voor de toegezonden foto's, bedoeld bij Notulen Augustus 1906, III 3°.

Deponeeren.

26°. Schrijven van den Heer JOHN HEWITT, Curator van het Museum te Serawak, dd°. 21 Sept. 1906, van den volgenden inhoud: „I have of late been very much interested in some curious images made of sago-pith and used by certain natives of this comutry (Milanos) in the healing of diseases. The images are representations of „Antus" (evil spirits) and these antus are the cause of the disease. Some of these antus dwell in the sea, others in jungle, and others in the air. If a sea-antu is the cause of some particular sickness the corresponding pith image is put in the river and it floats down to the sea, where it bears its message to the antu in question.

I write to you hoping that you will be able to throw light on the origin of the custom. It appears to be isolated amongst this particular tribe in Borneo.

Some of the images look very like the conventional Buddha, another is that of a man bearing a shield and throwing a spear. Such an antu causes „pains in the side". The dragon enters largely into these images.

The names of a few are:

Belalangan iang,

Dohiq (Doriq iang),

Naga terbang,

Rabong langgit,
Buou to,
Tin berantai,
Semalaiang langgit.

There are over 50 differents kinds of these pith images. I have suspected a Javanese origin.

The Milanos too press heads of children and possibly the custom in question will be found amongst other natives of the Archipelago who have the same head-pressing custom.

Anything you can tell me on this subject will be much appreciated by me".

In handen van den Heer PLEYTE ter beantwoording.

27°. Missive van den w^d^. assistent-resident der Gajō- en Alaslanden te Koeta-Radja, dd°. 2 October j.l. N°. 404, houdende aanbieding ten geschenke namens den Civiel en Militair Gouverneur van Atjèh en Onderhoorigheden van 2 Bataksche geschriften op boomschors, vervat in een mengelmoes van Tōbasch, Karōsch en Simĕloengoensch en handelend uitsluitend over geneesmiddelen voor verwonding, ziekten, enz. De Heer WESTENBERG, ass.-res. voor de Bataksche aangelegenheden te Seriboe Dōlok, wiens tusschenkomst te dezer zake is ingeroepen geworden, heeft geen kans gezien van die boekjes een eenigszins bruikbare vertaling te verschaffen, daar zij wemelen moeten van verouderde termen en vooral van namen van planten en gewassen.

Onder dankbetuiging in de verzameling handschriften.

III. Deelt mede, naar aanleiding van de toezegging gedaan bij Notulen September j.l., II *b*, dat de kwestie omtrent de Tjandi Mendoet in zooverre tot eene gewenschte oplossing is gekomen, dat op de begrooting voor 1907 eene post is opgebracht voor de verankering en afwerking van het tempellichaam en afsluiting daarvan ter beveiliging tegen inwerking van water.

Met genoegdoening vernomen.

IV. De Heer PLEYTE

a. brengt ter tafel een 16 tal foto's betrekking hebbende op de afdeeling „Kampoeng Karadjinan" der onlangs gehouden Pasar Gambir, welke door hem zijn aangekocht voor *f* 14.50.

Wordt besloten tot plaatsing in de verzameling photographieën en machtiging op den thesaurier tot uitbetaling van bedoeld bedrag.

b. doet de navolgende mededeeling:

„In de *pantja niti* behoorende tot de Kabopaten te Serang staat sedert jaren een geschonden Nandi in den vloer gemetseld. Deze stier werd destijds bij het aanleggen van het kanaal, dat Karang Hantoe met de zee verbindt, opgedolven. Het beeld getuigt van een begaafd beeldhouwer, doch heeft hier en daar nog al geleden, doordat men er, vóór dat het naar Serang werd overgebracht, gereedschappen op geslepen heeft; ook is het onderste gedeelte van den kop afgebroken.

Desniettegenstaande is het 't beste specimen van Hindoebeeldhouwkunt dat Bantĕn opgeleverd heeft en zonderling is het zeker, dat het tot nog toe aan de waarneming ontsnapte.

De hedendaagsche Bantĕner kent de strekking van het beeld natuurlijk niet meer; met dat al heeft de voorstelling hem toch getroffen en ziet hij er den versteenden Lĕmboe Sari in, den zoon van een rund, die koning werd. Zijn makker was Amoeng Sari, de welp eens tijgers; hun lotgevallen worden bezongen in de Wawatjan Amoeng Sari djeung Lĕmboe Sari, een gedicht van 1029 verzen!

Later werden mij nog eenige stukjes goud vertoond, overblijfselen van een sieraad, bij den aanleg van een sawah gevonden.

Tijdens mijn verblijf te Madja Laja in Juli j.l., vernam ik, dat te Sela Kaso, onderdistrict Patjet, Preanger-Regentschappen, onder de hoede van zekeren PA ARSAH enkele metalen oudheden uit den Hindoetijd berusten. Plaatselijk onderzoek leerde mij, dat zij bestaan in:

1 fraai bronzen Akshobhya-beeldje.

5 bidschellen met verschillende handvatsels, Sangjang Kĕling geheeten.
4 stootwapens.
4 lanspunten waarvan één met goud ingelegd.
2 dolken.
1 kris.
1 mes.
3 belletjes.
1 ijzeren staf, *ĕntjis*.
2 ijzeren pinangscharen.
3 koperen kanonnetjes.

Nog moet er een kropak geweest zijn, die in 1902 door den Wadana van Tji-heulang naar Bandoeng werd gebracht.

Naar aanleiding van deze oudheden werd mij medegedeeld:
„Te djaman baheula doemoegi ka ajeuna dismipĕnan dina hidji saoeng sapĕrtos papangopengan de Roembia.
Hierin worden zij ook nog heden geborgen.
Awit ti nalika ratoe boeda djoemĕnĕngan Ratoe Manabaja doemoegi kana sapoeloeh padjĕnĕngan anoe masih kawĕngkoe koe alam agama boeda.
Dĕwi djĕnĕnganana pararatoe anoe sapoeloeh toeroenan teja, ijeu kasĕbat di handap:

Ratoe Maharadja Intĕn djadi radja Manabaja
(zijn verblijf is thans de G. Poetri bij Tji-panas, Garoet)
Kagĕntos koe
Sangjang Wiroena njoeroepna Batara Wisnoe
Kagĕntos koe
Ratoe Rawana
Kagĕntos koe
Praboe Manabaja
Kagĕntos koe
Praboe Boedjangga Lawa
Kagĕntos koe
Praboe Poespa Lawa
Kagĕntos koe

Praboe Harijang djamboel poetih (met den witten kuif)
Kagĕntos koe
Praboe Wastoe Agoeng
Kagĕntos koe
Praboe Radja Agoeng
Kagĕntos koe
Praboe Panglimanan .
anoe parantas islam.

V. De Heer VAN HINLOOPEN LABBERTON brengt naar aanleiding van eenige daartoe strekkende bij hem ingekomen verzoeken, het denkbeeld ter sprake de Directie de bevoegdheid te doen erlangen om de categorie van leden welke 's jaars *f* 20.— contributie betalen en die thans alleen bestaat uit controleurs en aspirant-controleurs bij het B. B., uit te breiden met enkele andere groepen van personen, z. a. in de eerste plaats onderwijzers werkzaam bij het Inlandsch onderwijs, en eventueel ook ingenieurs beneden den rang van hoofdingenieur, subalterne officieren enz. hopende door dien maatregel zoowel het aantal leden uit te breiden, als betrekkingen met en belangstelling in het streven van het Genootschap te verhoogen.

Verscheidene leden, de vrees koesterende dat de voorgestelde maatregel niet het gewenschte gevolg zal hebben en uit overweging, dat de behandeling van een dergelijk ingrijpende zaak in eene algemeene vergadering zal dienen plaats te hebben, wordt besloten, alvorens het voorstel verder in overweging te nemen de terugkomst van den voorzitter af te wachten.

VI. De Secretaris-Thesaurier

1°. biedt namens den Heer HAZEU aan:

a. het afschrift van de Babad (Sĕrat) Mangkoeboemi, bedoeld bij Notulen Febr. 1906, pag. 21, X *e*, en stelt voor dit thans aan den daarbij bedoelden persoon aan te bieden.

Conform.

b. een overdruk van een in de Journal of the Siam Society verschenen, aan ons tijdschrift ontleend „In memoriam of Dr. BRANDES". Schrijver hiervan schijnt de Ingenieur HOMAN VAN DER HEIDE te zijn.

Bibliotheek.

2°. brengt het verzoek van den Heer HAZEU over om een 5 à 6 tal exemplaren van de woordenlijst van SEYNE KOK ter beschikking te mogen stellen van den leider der a. s. Nieuw-Guinea expeditie, Mr. LORENTZ.

Conform.

3°. biedt ten geschenke aan, namens den Heer Mr. H. P. G. QUACK te Amsterdam, twee verschillende medailles in brons, geslagen bij gelegenheid van de herdenking van den 300-jarigen geboortedag van REMBRANDT.

Onder dankbetuiging in de numismatische verzameling.

4°. deelt mede, dat de Heer W. J. F. KROON, gewezen Secretaris van Palembang, op zijn doorreis naar Europa, hem het verzoek heeft gedaan om de Bibliotheek van het gewestelijk bureau te Palembang op te nemen onder de leden, tegen eene contributie op den voet van Controleur bij het B. B., dan wel die Bibliotheek op eene andere wijze in de gelegenheid te stellen 's Genootschaps werken te ontvangen.

Met het oog op de gevolgen, ten opzichte van andere dergelijke instellingen, geen antecedent wenschende te stellen, wordt besloten den Resident van Palembang ondershands te wijzen op de bestaande bepaling dat voor een ieder de werken van het Genootschap tegen den vastgestelden prijs te bekomen zijn.

5°. bericht de ontvangst van de lijst der Ethnographica uit Midden Sumatra, ten geschenke aangeboden door den Heer CH. PALMER VAN DEN BROEK thans ass.-res. van West-Nieuw-Guinea en bedoeld bij Notulen Maart 1906, pag. 40, IX *a.*

In handen van Mevrouw SERRURIER.

6°. brengt ter tafel den staat van gedane betalingen, waaruit blijkt dat het in dit jaar toegestane bedrag à *f* 1450.—

voor de reorganisatie van het Museum, niet alleen geheel verwerkt, doch reeds met een som van ± *f* 60.— is overschreden. Thans is door Mevrouw SERRURIER eene lijst opgemaakt van benoodigdheden, om de reorganisatie nog in dit jaar tot een goed einde te brengen, uit welke lijst blijkt dat behalve voor de aanschaffing en bekleeding van kasten, het opstellen van een prauw, het politoeren van etalage-tafels, het maken van een schutsel ter afscheiding van de ethnographische en historische verzamelingen, het verven van rekken, etc., waarvoor *f* 330.— is opgebracht, nog een bedrag van ± *f* 70.— zal benoodigd zijn voor groote en kleine gedrukte étiquetten, de landstreken vermeldende en landkaartjes om de op de voorwerpen betrekking hebbende landen met kleuren aan te duiden, in totaal *f* 400.— Indien dit bedrag, vermeerderd met de bovenbedoelde reeds bovende begrooting uitgegeven *f* 60.—, alsnog wordt toegestaan, zal de post „reorganisatie Museum" het volgend jaar uit de begrooting verdwijnen en de kosten voor de ethnographische verzameling wederom op den ouden voet begroot worden.

Conform wordt besloten.

VII. Worden afgevoerd van de ledenlijst de Heeren: H. A. VAN DRONGELEN, L. F. DINGEMANS, A. A. BURGDORFFER, Mr. P. W. FILET, J. F. H. KOOPMAN, F. VAN DER DUSSEN, Mr. F. SIEUWERTS, W. J. F. KROON en G. L. GONGGRIJP.

Wordt wederom op de ledenlijst gebracht de Heer E. MEERTENS ass.-res. van Buitenzorg.

Worden benoemd tot lid de Heeren: C. A. DE MEYIER, Chef der firma VAN PUTTEN & Co. te Tegal, B. H. WASSMANN, Chef der firma ERDMANN & SIELCKEN te Batavia, J. HOFLAND, Resident van Batavia, R. H. BLOEMENDAL, Chef van de N. I. Stoomtram te Batavia, A. F. MARMELSTEIN, agent van de Factorij te Soerabaia, A. C. VAN DER WILDE, agent van de Intern. Cred. en Hand. Vereeniging Rotterdam te Semarang, F. A. TH. WARNECKE, Chef der firma ERDMANN & SIELCKEN te Semarang, Th. W. L. STEINMETZ, voorzitter van het

Comité van Bestuur der N. I. Spoorweg Mij. te Semarang en A. J. Baron Quarles de Quarles, Resident van Amboina.

Niets meer te behandelen zijnde, wordt de vergadering gesloten.

Aldus goedgekeurd en gearresteerd in de vergadering van den 26 November 1906.

F. A. LIEFRINCK,
President.

H. N. STUART,
Secretaris.

Notulen der negende Directievergadering, gehouden op Maandag den 26en November 1906.

Aanwezig de Heeren: F. A. LIEFRINCK, President, Mr. J. G. POTT, Dr. G. A. J. HAZEU, C. M. PLEYTE, J. P. MOQUETTE, D. VAN HINLOOPEN LABBERTON en H. N. STUART, Secretaris.

Afwezig de Heeren: P. DE ROO DE LA FAILLE en J. DE BOOY.

De Notulen der vorige vergadering, zijnde die van 22 Oct. j.l. worden goedgekeurd en gearresteerd.

De President,

I. Neemt in behandeling de navolgende uit de rondlezing terug ontvangen stukken:

a. Het schriftelijk verzoek van den Heer A. DIEMONT, Directeur van „het Centrum" alhier, ddo. 31 October j.l., naar aanleiding van het voorkomende in Notulen Dec. 1905, VI, pag. 125, hem in de gelegenheid te stellen foto's te vervaardigen van de meest belangrijke en fraaiste beelden, wapenen en andere voorwerpen in de Ethnographische verzameling aanwezig, terwijl hij zich bij eene gunstige beschikking tevens verbindt om ook die voorwerpen te reproduceeren, die hem door de Directie als bijzonder belangrijk worden aangewezen, zullende van ieder cliché *drie* afdrukken ten behoeve van het Genootschap worden afgestaan.

De Heer PLEYTE licht dit verzoek toe met de mededeeling, dat het plan daartoe oorspronkelijk van hem is uitgegaan, met het doel om op die wijze in het bezit te komen van een typen-album, terwijl alsdan de Heer DIEMONT zijne onkosten ruimschoots gedekt zoude zien door den verkoop der af-

drukken van de in zijn bezit blijvende cliché's. Zooals echter het verzoek thans is gesteld, zoude spreker tegen inwilliging zijn, omdat alsdan eene contrôle op hetgeen al dan niet gereproduceerd dient te worden, geheel gemist wordt.

De vergadering echter is van meening, dat het voornemen van den Heer DIEMONT op zich zelf reeds aanbeveling verdient, omdat daardoor veel belangrijks in het Museum aanwezig, op kostelooze wijze onder de aandacht van het algemeen wordt gebracht en het derhalve veel zal bijdragen tot populariseering van den rijken Museum-inhoud, terwijl het doel van den Heer PLEYTE niet op den achtergrond behoeft te geraken, indien tegelijkertijd slechts systematisch wordt aangegeven, van welke voorwerpen de reproductie speciaal door de Directie wordt wenschelijk geacht.

Wordt besloten, het verzoek toe te staan, met dien verstande dat de Heer DIEMONT zal worden uitgenoodigd den museum-inhoud vooraf op te nemen en aan te geven welke zaken hij vermeent dat voor reproductie in aanmerking komen, terwijl dan ook tevens Mevrouw SERRURIER en de Heeren PLEYTE en HAZEU ieder op eigen gebied, eene fotografeering van daartoe wenschelijk geachte voorwerpen aan de Directie in overweging zullen kunnen geven.

II. Brengt ter tafel de navolgende tusschentijds ingekomen stukken:

1°. Gouv. Besluit van 29 October 1906 N°. 2, waarbij in afwachting van de ingeroepen beslissing van het opperbestuur omtrent den afstand aan het Genootschap van enkele der in Djambi buitgemaakte kanonnen deze vuurmonden in bewaring worden gegeven op den voet als aangegeven in het besluit van 11 December 1858 N°. 77 (B. B. N°. 3121).

(Zie Notulen Mei '06, III *i*, pag. 50).

Informatie.

2°. Gouv. Besluit van 9 November j.l. N°. 13, houdende bepaling dat de in 1905 van de Radja's der ADJA-TAPPARANG en MAIWA (Celebes en Onderhoorigheden) terugontvangen,

in geel zijden banden gebonden zes politieke contracten op den voet van het besluit van 11 December 1858 N°. 77, ter bewaring worden afgestaan (zie Notulen Oct. '06, II 3°).

Informatie.

3°. Telegram van den 1en Gouv. Secretaris, van 4 Nov. j.l. N°. 1052, houdende verzoek namens den Landvoogd om de door H. M. „KONINGIN WILHELMINA" aangebrachte op Bali buitgemaakte preciosa, enz. voorloopig in bewaring te nemen, den inventaris en het procesverbaal van overneming spoedig toe te zenden en t. z. t. een voorstel tot bestemming dier goederen in te dienen.

Den dag na ontvangst van dit telegram heeft de Heer PLEYTE zich naar Tandjong-Priok begeven, aan boord van de Koningin Wilhelmina de bedoelde goederen in ontvangst genomen en daarvoor een bewijs aan den Commandant afgegeven. Daarna zijn die goederen onder militair geleide naar het Genootschap overgebracht en in de goudkamer opgeborgen, waarna de begeleidende door den Majoor der Infanterie J. BRYAN opgemaakte inventaris van den inhoud der verschillende kisten en pakken aan de Regeering is toegezonden geworden. Al dadelijk moest hierbij worden vermeld, dat bedoelde inventaris sprak van *negen* kisten, terwijl er slechts *acht* aanwezig waren en dat dus eene nadere inventariseering slechts kan uitmaken waaraan dit verschil was toe te schrijven. Op verzoek van den vice-president stelden de Heeren PLEYTE, HAZEU en STUART zich in commissie om die nadere inventariseering tot stand te brengen, waarbij bleek dat de door Majoor BRYAN ten tweeden male genoemde kist N°. 4, inhoudende Balische Kains, niet aanwezig was. Nader zal derhalve dienen uitgemaakt te worden of een kist is achtergebleven of verloren geraakt, dan wel in den inventaris een schrijffout is geslopen.

Nadat de nieuwe inventaris eveneens aan de Regeering was aangeboden is de commissie overgegaan tot het uitzoeken en sorteeren der verschillende voorwerpen, ten einde te kunnen

komen tot een voorstel nopens de aan de verschillende voorwerpen te geven bestemming. Als uitslag van dien arbeid wordt thans een staat ter tafel gebracht, waarbij eene verdeeling is aangegeven der voorwerpen tusschen het Museum van het Genootschap, 's Rijks Ethnographisch Museum en andere Musea in Nederland, terwijl een aantal uit ethnografisch oogpunt waardelooze stukken en fragmenten voor verkoop worden voorgedragen.

De voorzitter kan zich met de voorgestelde verdeeling niet vereenigen op grond van de overweging, dat van het voor Nederland bestemde het overgroote deel aan 's Rijks Ethnogr. Museum te Leiden is toegekend geworden, terwijl de andere Musea in Nederland, zooals b. v. het Museum PRINS HENDRIK te Rotterdam en het Koloniaal Museum te Haarlem zeer stiefmoederlijk bedeeld zijn geworden.

Ten einde aan dit bezwaar te gemoet te komen en uit de overweging dat eene billijke verdeeling tusschen de Musea in Nederland het best daar beoordeeld kan worden, wordt besloten der Regeering in overweging te geven voor het Genootschap te bestemmen de voorwerpen daartoe aangegeven in den overgelegden staat en de overige naar Nederland op te zenden met het voorstel aan den Minister aldaar te doen uitmaken op welke wijze de verdeeling tusschen de verschillende Nederlandsche Musea zal plaats hebben.

4°. Missive van den Directeur van O., E. en N. dd°. 24 October j.l. N°. 18803, houdende mededeeling dat bij het ministerieele ontwerp der begrooting voor 1907 is uitgetrokken een bedrag van *f* 8000.— voor de ontgraving van het tempelterrein rondom de Tjandi Sewoe en een som van *f* 850.— ten einde den hoofdtempel van dat monument voor verder verval te behoeden. Wanneer, bij het toestaan der voormelde bedragen door den begrootingswetgever, met de betrekkelijke werkzaamheden zal kunnen worden aangevangen, kan echter nog niet met zekerheid gezegd worden.

Informatie.

5°. Missive van denzelfden, dd°. 27 October j.l. N°. 18986, aanbiedende een afschrift der ministerieele dépèche, van 4 Juli j.l. letter A.I. N°. 18/1557, waaruit blijkt, waarom de Minister van Koloniën de voor de restauratie van den Mendoet-tempel benoodigde som van ƒ 28467.— niet op de door hem ingediende ontwerp-begrooting voor 1907 heeft gebracht. Daarentegen komt op dat ontwerp wel voor een bedrag van ƒ 6800.—, benoodigd voor de verankering en de afwerking van het tempellichaam en de afsluiting daarvan, ten einde inwatering te voorkomen.

Bedoelde dépèche luidt:

„In de ontwerp begrooting voor 1907 heb ik onder onderafdeeling 62 van het IIe Hoofdstuk aangetroffen een post van ƒ 28.467.— wegens restauratie van den Mendoet-tempel, waarop indertijd betrekking hadden de bij mailrapport 1904 N°s. 1061 en 1289 ontvangen bescheiden.

Blijkens die stukken zijn de gewichtige bezwaren, welke oorspronkelijk door de Indische Regeering tegen die restauratie waren gemaakt, vervallen na de ontvangst van de nadere toelichting van de Directie van het Bataviaasch Genootschap, dd°. 19 October 1904 N°. 336, welke ten doel had het voornemen tot wederopbouw van genoemden tempel te doen handhaven.

Ik heb in die toelichting evenwel geen argumenten gevonden, krachtig genoeg om in de gegeven omstandigheden eene afwijking te rechtvaardigen van de na rijp beraad aangenomen gedragslijn, om de zorg van de Regeering voor de Hindoe-oudheden te beperken tot de conserveering en het vastleggen van het bestaande in afbeeldingen. Mitsdien heb ik in de in het Raadsadvies aangevoerde grond geen vrijheid kunnen vinden om den betrokken post op de begrooting te handhaven."

Informatie.

6°. Missive van denzelfden, dd°. 3 Nov. j.l. N°. 19423, aanbiedende de missive van den Resident der Lampongsche

districten, van 26 Januari te voren N°. 84, naar aanleiding van de circulaire van den 1en Gouv. Secretaris van 30 October 1902 N°. 3691, aangaande oudheden in zijn gewest.

Laatstgenoemde missive stellen in handen der Commissie in N. I. tot oudheidk. onderzoek op Java en Madoera. (Zie laatstelijk Notulen Maart 1905, III 2°, pag. 30).

7°. Missive van denzelfden, dd°. 23 Nov. j.l. N°. 20503, waarbij met verwijzing naar het Gouv. Besluit, van 17 Juli j.l. N°. 27 (zie Notulen Augustus '06, II *a*, pag. 70) wordt aangeboden een afschrift der missive van den Directeur van 's Rijks Ethnographisch Museum te Leiden, van 30 Sept. j.l., letter G, N°. 1157, gericht aan Z. E. den G. G., onder aanteekening dat de Resident van Bali en Lombok is verzocht geworden met den Heer Nieuwenkamp in overleg te treden omtrent het verkrijgen van de daarbij bedoelde ethnologische voorwerpen van Bali ten behoeve van dat Museum, met uitnoodiging tevens om den Directeur vd. met het resultaat van dat overleg in kennis te stellen.

Bedoelde missive luidt:

„Ik heb de eer Uwer Excellentie de goede ontvangst te berichten eener verzameling voorwerpen, buit gemaakt in de landschappen Gowa en Boni, mij geworden door tusschenkomst van Zijne Excellentie den Minister van Koloniën.

Die verzameling bevat een aantal hoogst belangrijke stukken, die tot nog toe in de afdeeling Celebes van deze Rijksinstelling ontbraken, en reken ik het mij derhalve tot eenen plicht Uwer Excellentie voor dit blijk van belangstelling in het Museum onder mijn beheer mijnen eerbiedigen dank te betuigen.

Het zij mij vergund van deze gelegenheid gebruik te maken Uwe Excellentie eerbiedig te verzoeken ook betreffende eenen eventueelen buit gedurende den krijgstocht op Bali op de belangen dezer Rijksinstelling te willen doen letten en wel te meer omdat mij uit de couranten bekend is geworden dat aan den schilder W. O. J. Nieuwenkamp, die in Mei j.l.

naar Indië ten behoeve van het bijeenbrengen van ethnographica is vertrokken, verlof werd verleend dien tocht mede te maken en het gevaar bestaat dat de door hem bijeen te brengen voorwerpen, gelijk die zijner eerste, door hem zelf betaalde reis, naar het buitenland verzeild raken en de zoo slecht bedeelde verzamelingen van voorwerpen van Bali en Lombok van dit Museum van eene vermeerdering dan verstoken zullen blijven.

Naar aanleiding daarvan meen ik tot Uwe Excellentie het verzoek te mogen richten den Heer NIEUWENKAMP de belangen dezer Rijksinstelling te willen aanbevelen. Natuurlijk is het mijn voornemen, aangezien hij de kosten zijner reis moet dekken, voor de voorwerpen door mij ter aanvulling van het Museum wenschelijk geacht, eenen redelijken prijs te betalen".

Informatie.

8°. Renvooi van denzelfden van 30 Oct. j.l. N°. 28297/6, ten geleide der missive van den Resident van Kedoe, dd°. 17 October 1906 N°. 7883/10, met een grooten gouden versiersel (kaloeng mas) getaxeerd op . . . . . *f* 76.—
twee gouden ringen . . . . „ 80.—
twee langwerpig gouden ringen (njamat mas). . „ 106.—
twee zilveren ringen . . . . „ 2.—
stukken zilver van een kom . . . . „ 2.—
f 266.—
door de Inlanders GOENOWIDJOJO en GOENOARDJO van de desa *Wonokromo*, distrikt *Garoeng*, afd. *Wonosobo*, opgegraven bij het maken van eene waterleiding.

Wordt besloten het voorwerp aangeduid als kaloeng mas te behouden tegen den alhier getaxeerden prijs van *f* 108.—, de twee gouden ringen welke alhier getaxeerd zijn op *f* 132.— (plaatselijke taxatie *f* 80.—) in aanmerking te brengen voor aankoop ten behoeve van 's Rijks Ethnographisch Museum (afd. Oudheden van Indië) te Leiden en het overige wederom ter beschikking van de vinders te stellen.

9°. Missive van den Directeur der B. O. W., dd°. 26 October j.l. N°. 16636 F, aanbiedende een exemplaar van het verslag der B. O. W. in N. I. over 1904.

Bibliotheek.

10°. Missive van den Directeur van B. B., dd°. 14 Nov. j l. N°. 3496, houdende verzoek om omtrent de te geven bestemming aan de van Boni afkomstige muntstukken, zoo mogelijk spoedig, een voorstel in te dienen (zie Notulen Juni '06, II *g*, en Aug. '06, V.

Aangezien geene catalogi van 's Rijks Muntverzamelingen in de Bibliotheek aanwezig zijn, is den Directeur v^d. alleen nog pas medegedeeld kunnen worden op welke munten voor het Genootschap prijs wordt gesteld.

Thans wordt besloten, den Directeur van O., E. en N. te verzoeken, bij de Regeering een voorstel te doen, om uit Nederland voor onze boekerij aan te vragen, catalogi van de Rijksmuntverzamelingen en zoo mogelijk ook van andere openbare Munt- en Penningkabinetten.

11°. Missive van den Resident van Madoera, van 24 October j.l. N°. 8044/11°, houdende aanbieding van eene van den Controleur F. H. G. J. van Leeuwen ontvangen woordenlijst van de Kambangsche taal, zooals die op de eilanden van het onderdistrict Sepeken (distr. Kangean) wordt gesproken, vergezeld van eene toelichting.

Onder dankbetuiging in de verzameling woordenlijsten.

12°. Missive van den Resident van Soerabaia, dd°. 6 November j.l. N°. 21797/37, met een gouden ring, door den Inlander Sabin gevonden in een suikerrietveld van de desa *Kebowanpasar*, distr. *Gedangan*, afd. *Sidhoardjo* en getaxeerd op eene waarde van *f* 15.—

Den ring voor de archaeologische verzameling behouden.

13°. Missive van den assistent-resident van Toeloeng-Agoeng, dd°. 7 November j.l. N°. 4194/11, met een gouden

schaamplaatje (of fragment van een collier?) en twee dunne gouden armringen, welke bij opgraving gevonden zijn in de desa *Karangsono*, district *Ngoenoet* dier afdeeling en getaxeerd op minstens *f* 70.—

De beide voorwerpen alhier getaxeerd zijnde op respectievelijk *f* 38.25 en *f* 33.50, wordt besloten het gouden plaatje voor de Arch. verzameling te behouden en de ringen wederom ter beschikking van den vinder te stellen.

14°. Schrijven van den Heer F. H. G. J. van Leeuwen, Controleur B. B. te Tanahmerah (Bangkalan), van 21 Oct. j.l., houdende bericht van toezending en aanbieding ten geschenke van een op de bast van den *Dloebang*-boom geschreven verhaal van Djohar in het Javaansch met Arabisch letterschrift. Tevens wordt daarin de vraag gesteld, of het Genootschap prijs stelt op een Balineesch geschrift op lontarbladeren, indertijd op eene vendutie gekocht.

Het toegezonden manuscript onder dankbetuiging in de handschriften-verzameling, en mededeelen, dat op de toezending van het Balineesch handschrift mede veel prijs wordt gesteld.

15°. Schrijven van den Directeur van 's Rijks ethnogr. Museum te Leiden, van 30 September j.l. N°. 682, houdende dankbetuiging voor de toezending van foto's van rijststamper en pootstok (Catalogus N°s. 6122 en 6170), welke afbeeldingen van groot belang zijn bij eene studie van het Kapittel „Arbeit und Rhytmus", zooals t. z. t. uit den Catalogus der afdeeling Borneo, die thans ter perse is, zal blijken (zie Notulen Maart '06, III 20°, pag. 34).

Informatie.

16°. Schrijven van den Heer H. J. Bernelot Moens, Controleur der Toengkal te Pelaboean Dagang, dd°. 19 Oct. j.l., houdende aanbieding ten geschenke van een pakket wapens, vervaardigd in de doesoen Merloeng.

Onder dankbetuiging in de ethnographische verzameling.

17°. Schrijven van den Heer L. J. C. VAN Es te Delft, van September j.l., waarbij de terugzending wordt bericht van het lampje N°. 1074, bedoeld bij Notulen Jaunari '06, I *d*, pag. 2.

Het lampje bereids ontvangen zijnde, wordt besloten het bewijs van leening aan den Heer R. VAN DEN BROEK D'OBRENAN terug te geven.

18°. Schrijven van den Heer Dr. Ph. S. VAN RONKEL te 's Gravenhage, dd°. 9 October j.l., naar aanleiding van de opdracht hem verstrekt in de vergadering van Juni j.l. (zie Not. Juni '06, IV 3°, pag. 66), ten opzichte van de vertraging in de uitvoering onzer bestellingen door de firma M. NYHOFF.

Daar het zich thans laat aanzien dat in den vervolge allezins verbetering in den toestand te wachten is en ook bereids door die firma aan een goed deel der achterstallige bestellingen uitvoering is gegeven, wordt besloten den Heer VAN RONKEL dank te betuigen voor zijne gewaardeerde tusschenkomst in deze.

19°. Schrijven van den Heer A. F. VELDERS, Controleur B. B. te Tjampaka-Tjibeber, van 16 October j.l., houdende verzoek om bericht of het Genootschap prijs stelt voor het Museum op toezending van eenige houten gietvormen voor Inlandsche gebakjes.

In bevestigenden zin beantwoorden.

20°. Schrijven van den Heer C. KAAG, Hzn. te Jogjakarta, van 8 Nov. j.l., waarin, onder overlegging van eene lijst van Javaansche boekwerken, de vraag wordt gedaan of het Genootschap genegen is deze voor zijne Bibliotheek over te nemen.

In handen van den Bibliothecaris.

III. Deelt mede, dat bij gelegenheid van de expeditie naar Bali eene groote collectie lontar-geschriften is verzameld, voornamelijk uit de poeri van Dèn Pasar; sommige hiervan,

zooals agama's e. d. zullen denkelijk aldaar moeten blijven ten gebruike bij de rechtspraak, doch voor de meeste andere bestaat waarschijnlijkheid dat ze naar hier zullen kunnen opgezonden worden.

Wordt besloten den Resident van Bali te verzoeken, bedoelde geschriften, voor zooverre zij gemist kunnen worden, ter beschikking van het Genootschap te stellen, onder uitnoodiging tevens, aan die geschriften, zoo mogelijk, eene niet al te beknopte beschrijving van den inhoud te willen toevoegen.

Naar aanleiding van het bovenstaande deelt de Heer VAN HINLOOPEN LABBERTON mede, dat hij van eenen officier een in zeer goeden staat verkeerende Balineesche *tjakĕpan* bevattende 12 lĕmparans ten geschenke heeft gekregen, welks inhoud thans door hem wordt onderzocht, waarna hij deze voor 's Genootschaps Handschriften verzameling wenscht te bestemmen, terwijl hem voorts eenige uit Bali afkomstig lontar bladen ter inzage zijn gegeven, die bij onderzoek zijn gebleken een fragment uit een Amir Hamzah te bevatten en wel een poepoeh Ḍanḍang goela compleet en van twee andere poepoeh's kleine gedeelten. Van een en ander is door hem ten behoeve van de Handschriften verzameling een afschrift vervaardigd.

IV. De Heer MOQUETTE

a. bericht de ontvangst van een schrijven der firma FREDERIK MULLER te Amsterdam, waarbij à *f* 400.— te koop werd aangeboden een uiterst zeldzame Java-Munt n. l. een dubbele dukaat van 1748 gestempeld „dinar" (zie Resolutie van 17 Maart 1747) en waaromtrent bij NETSCHER en VAN DER CHIJS (De Munten van N. I.) op pag. 9 te lezen is: „Het is ons echter niet gebleken, dat aan dit besluit uitvoering is gegeven, daar al de ons bekende exemplaren van de hier bedoelde gouden munt het woord „derham" voeren".

Aangezien om telegraphisch antwoord verzocht werd, heeft spreker op eigen verantwoordelijkheid die munt aangekocht, om reden het aangeboden exemplaar voor zooverre bekend

uniek is en hij het bezit er van voor de Bataviaasche verzameling ten zeerste gewenscht acht.

De vergadering, overwegende de groote aanwinst door deze curiositeit verkregen en in aanmerking nemende het spoedeischende van het geval, besluit, hoewel de beperkte, finantiën van het Genootschap slechts bij hooge uitzondering den aankoop van zulke kostbare munten zullen toelaten, de handeling van den heer MOQUETTE goed te keuren en de post à *f* 50.— uitgetrokken voor den aankoop van Munten, waarvan tot dusverre slechts een kleine som is verbruikt geworden, te verhoogen met zoodanig bedrag als voor de aanschaffing benoodigd zal blijken te zijn.

b legt over een stel platen van munten bestemd voor zijne in het Tijdschrift verschijnende publicaties over Indische munten, met verzoek die reeds nu te willen doen reproduceeren, opdat de bij zijne aanstaande definitieve komst te Batavia te vervaardigen beschrijving dier munten spoediger het licht kunnen zien.

In handen van den Redacteur van het Tijdschrift.

V. De Heer HAZEU

biedt namens den Heer Mr. A. PAETS TOT GANSOIJEN ten geschenke aan de Tĕnggĕrsche Almanak waarover vroeger reeds geschreven en gerapporteerd is. Eene afbeelding van een dergelijke papan komt voor in Bijdr. Kon. Inst. 4[e] volgr., deel III (1879), pag. 142—143.

Onder dankbetuiging in de betrekkelijke verzameling.

VI. De Heer PLEYTE

a. bepleit de wenschelijkheid om de fraaie en belangwekkende zaken, welk thans op Bali zijn buitgemaakt, door foto's en eene beschrijving in ruimen kring bekend te maken en stelt voor de noodige fondsen daarvoor beschikbaar te stellen.

Met het oog op de aanstaande dienstreis van den Heer PLEYTE wordt besloten deze zaak aan te houden tot de eerstvolgende vergadering die door den Heer PLEYTE zal bijgewoond worden.

b. biedt namens den Heer Ph. J. AGERBEEK, Mil. Apo-

thekers-bediende ten geschenke aan eene foto van Zuid-Nieuw-Guinea en een Muziekinstrument van bamboe.

Onder dankbetuiging in de verschillende verzamelingen.

VII. De Heer VAN HINLOOPEN LABBERTON

a. deelt mede, enz.

b. bericht de ontvangst van een schrijven van de Smithsonian Institution te Washington, van 28 Sept. j.l., waarin, onder mededeeling dat door den brand te San Francisco, welke volgde op de aardbeving van 18-20 April, de waardevolle verzamelingen en de boekerij van de „California Academy of Sciences" geheel verwoest zijn, het verzoek wordt gedaan een geheel nieuw stel van alle edita van het Genootschap te mogen ontvangen.

Wordt besloten aan het verzoek zooveel mogelijk te voldoen.

VIII. De Secretaris

biedt ten geschenke aan een van de Nationale Bibliotheek te Rio de Janeiro ontvangen medaille, ter herdenking van de inwijding van het nieuwe Bibliotheeksgebouw.

In de verzameling gedenkpenningen.

IX. Worden afgevoerd van de ledenlijst, op verzoek, de Heeren: Mr. F. D. E. VAN OSSENBRUGGEN, Mr. J. W. KOOL, H. G. HEIJTING, W. A. DE KANTER, J. A. G. BRUGMAN en H. TH. DE SANTY.

Wordt benoemd tot lid de Heer H. TH. DAMSTÉ, controleur B. B., van verlof uit Europa teruggekeerd.

Niets meer te behandelen zijnde, wordt de vergadering gesloten.

Aldus goedgekeurd en gearresteerd in de vergadering van den 24 December 1906.

F. A. LIEFRINCK,
President.

H. N. STUART,
Secretaris.

Notulen der tiende Directievergadering, gehouden op Maandag den 24^en^ December 1906.

Aanwezig de Heeren: F. A. LIEFRINCK, President, Mr. J. G. POTT, Dr. G. A. J. HAZEU, J. P. MOQUETTE en H. N. STUART, Secretaris.

Afwezig de Heeren: C. M. PLEYTE, P. DE ROO DE LA FAILLE, J. DE BOOY en D. VAN HINLOOPEN LABBERTON.

De Notulen der vorige vergadering, zijnde die van 26 November j.l., worden na enkele aangebrachte wijzigingen goedgekeurd en gearresteerd.

De President

I. Neemt in behandeling het navolgende uit de rondlezing terug ontvangen stuk:

Missive van den Directeur van O., E. en N. dd°. 20 Augustus j.l. N°. 14734, luidende als volgt:

„Door den Heer W. F. ENGELBERT VAN BEVERVOORDE, voorheen assistent-resident van Djokdjakarta, thans Resident van Pekalongan, is bij zijn overgelegd aan de Regeering gericht schrijven van 23 Mei j.l. het verzoek gedaan om de door hem samengestelde en hierbij overgelegde „Monografie der Solosche enclaves Pasar Gede en Imägiri, gelegen in de residentie Djokdjakarta" van Regeeringswege te doen uitgeven.

Aangezien bedoeld werk, ook naar het oordeel van mijn ambtgenoot van Binnenlandsch Bestuur, wiens advies door mij werd ingewonnen, en van den schrijver zelf, hoofdzakelijk alleen wetenschappelijke waarde heeft, zou het mij zeer aangenaam zijn ter zake Uw gevoelen te mogen vernemen.

Ik heb mitsdien de eer Uwer Directie te verzoeken mij

nopens bedoeld verzoek Uw oordeel te willen mededeelen en, voor het geval uitgave van dit werk voor rekening van het Gouvernement wenschelijk mocht worden geacht, tevens te willen opgeven hoe groot de oplaag zou moeten zijn.

Een van de Algemeene Secretarie nader ontvangen rol teekeningen, behoorende bij meerbedoeld manuscript, gaat mede hierbij."

De bij deze missive bedoelde rol teekeningen werd niet ontvangen, terwijl er, zonder afzonderlijke geleidemissive van den Directeur v^d^., aan was toegevoegd een nader schrijven van den Heer ENGELBERT VAN BEVERVOORDE aan Z. E. den G. G., van 19 Juli j.l., waarbij ten vervolge van het bovengenoemd schrijven werd aangeboden eene „Beschrijving van de Begraafplaats Tegalwangi of Tegalaroem nabij Tegal, residentie Pekalongan" met verzoek daarmede te willen handelen als in eerstvermeld schrijven in overweging is gegeven.

Uit het rondlezingsvel blijkende dat het naar het inzicht der bestuursleden geene aanbeveling verdient, genoemd werk voor eene uitgave van Regeeringswege in aanmerking te brengen, wordt besloten den Directeur v^d^., onder bekend stelling der tot die conclusie geleid hebbende overwegingen, de manuscripten terug aan te bieden.

II. Brengt ter tafel de volgende tusschentijds binnengekomen stukken:

a. Besluit van den Directeur van O., E. en N. van 20 December 1906 N°. 22312, houdende bepaling dat voor een som van *f* 132.— zullen worden aangekocht twee gouden ringen, gevonden in de afd. Wonosobo der residentie Kedoe, ter opzending aan 's Rijks Ethnographisch Museum te Leiden (zie Notulen November '06, II 8°).

Informatie.

b. Renvooi van denzelfden, dd°. 27 Nov. j.l. N°. 31229/6, ten geleide der missive van den Resident van Madioen, van 14 Nov. '06 N°. 10539/25, met een oud beeldje door den

inlander KASANAWI van de desa *Pageroekir*, afd. *Ponorogo*, bij het bewerken van het erf van zijn desagenoot SONOMEDJO gevonden, en getaxeerd op *f* 15.—

Wordt besloten het beeldje voor de Archaeol. verzameling aan te koopen.

c. Renvooi van denzelfden, dd°. 29 Nov. j.l. N°. 25736, houdende aanbieding van een ex. van het „Verslag van de Wees- en Boedelkamers over het dienstjaar 1905".

Bibliotheek.

d. Renvooi van denzelfden, dd°. 15 Dec. j.l. N°. 32770, ten geleide der missive van den Resident van Kedoe, van 5 Dec. '06 N°. 8915/10, met twee gouden ringen en eenige stukjes van een gebroken ketting, door eenige inlanders van de desa *Kemiriombo*, distr. *Tjandiroto*, afd. *Temanggoeng* in den grond gevonden.

Van niet genoegzaam belang zijnde, wordt besloten tot terugzending.

e. Renvooi van denzelfden, dd°. 15 Dec. j.l. N°. 32951, ten geleide der missive van den Resident van Rembang, van 5 December '06 N°. 14283/1, met eenige gouden voorwerpen, een goetji en een zilveren kom, door den inlander NGARIP van de desa *Bawah* (*Kragan*), onderdistr. *Lodan* bij het bewerken van zijn sawah gevonden.

De voorwerpen niet van waarde voor het Museum zijnde, wordt tot terugzending besloten.

f. Missive van den Directeur van B. B., van 24 Nov. j.l. N°. 3626, met verzoek om eene opgave der jaargangen van de bij Notulen Nov. j.l., II 10°, bedoelde gouden munten, voor zoover daarop geen prijs wordt gesteld voor 's Genootschaps verzameling, opdat c. q. aan den Minister van Koloniën de vraag kunne worden onderworpen, of die munten wellicht aan een der Musea in Nederland kunnen worden afgestaan. Tevens houdt de Directeur vd. zich aanbevolen

voor de mededeeling welke (goud) waarde aan de dubloenen en de peso's kan worden toegekend.

Aan beide verzoeken is bereids door den Secretaris voldaan.

g. Missive van den Chef van het wapen der Artillerie, van 26 Nov. j.l. N°. 4136/203, waarin, onder mededeeling dat in het Magazijn van Oorlog te Makasser een 19-tal in Midden- en Zuid-Celebes veroverde bronzen kanonnen en lila's aanwezig zijn, en met verwijzing naar eene bijgevoegde beschrijving van de op die vuurmonden zich bevindende ornamenten en inscripties, het verzoek wordt gedaan te willen mededeelen of door het Genootschap op het bezit van enkele daarvan wordt prijsgesteld.

Wordt besloten, onder terug aanbieding van de bijlage, de daarop aangeteekende vier vuurmonden voor 's Genootschaps Museum aan te vragen.

h. Missive van den Directeur der B. O. W., van 6 December j.l. N°. 18678/S.S., houdende aanbieding van een exemplaar „Statistiek van het vervoer op de spoor- en tramwegen in N. I. over 1905".

Onder dankbetuiging in de Bibliotheek.

i. Missive van den assistent-resident van Salatiga, dd°. 12 December j.l. N°. 7804/68, met een gouden ring, gevonden in het gehucht *Gemah*, desa *Pakis*, onderdistrict *Bringin* dier afdeeling, waarvan de eigenaresse tegen vergoeding van *f* 32.50 afstand wenscht te doen.

De ring van niet genoegzaam archaeologisch belang zijnde, wordt tot terugzending besloten.

j. Schrijven van den Curator van het Sarawak Museum, dd°. 25 November j.l., houdende dankbetuiging voor de ontvangen inlichtingen, omtrent het voorkomen in onzen Archipel van beeldjes vervaardigd uit Sagomerg, etc. (Zie Notulen October '06, II 25°).

Informatie.

k. Schrijven van den Heer H. C. DOUWES DEKKER, waarin, onder mededeeling dat hij in het bezit is van ruim 400 diverse romeinsche en ook een 60-tal grieksche munten, welke hij gaarne van de hand wil doen, de vraag wordt gesteld of hij deze verzameling op zicht kan zenden.

Wordt besloten mede te deelen, dat het Genootschap, niet speciaal werk makende van de bedoelde soort munten, van het aanbod geen gebruik zal maken.

l. Schrijven van den Heer A. F. VELDERS te Tjampaka, van 30 Nov. j.l., ten geleide van de 3 houten gietvormen voor Inlandsch gebak, bedoeld bij Notulen Nov. '06, II 19°, houdende voorts de mededeeling, dat hij zich gaarne beschikbaar stelt voor de aanschaffing van andere voorwerpen uit de Preanger, waarop het Genootschap prijs mocht stellen.

Onder dankbetuiging mededeelen, dat met instemming van zijn aanbod is nota genomen en dat te gelegener tijd daarvan gaarne gebruik zal worden gemaakt.

m. Missive van den Hoofd-Inspecteur, Chef van den Post- en Telegraafdienst, van 4 December '06 N°. 8456, houdende aanbieding van eene, op twee na, volledige verzameling N. I. postzegels, en de mededeeling dat wellicht binnen kort ze met de twee ontbrekende gecompleteerd zal kunnen worden, terwijl latere emissies geregeld zullen toegezonden worden. Mocht het Genootschap eveneens prijs stellen op eene dergelijke verzameling van alle overige landen der wereld-postunie, dan zou het reeds dadelijk mogelijk zijn eene vrij wel complete verzameling der na 1898 verschenen postzegels aan te bieden, terwijl over eenigen tijd ook de emissies vóór 1898 verschaft zouden kunnen worden, voor zoover deze althans nog bij de verschillende postadministraties beschikbaar zijn.

Wordt besloten dit geschenk onder dankbetuiging te aanvaarden, tevens om den Hoofd-Inspecteur mede te deelen, dat ook op het bezit van de postzegels van de overige landen der wereld-postunie ten zeerste prijs wordt gesteld.

n. Aanbieding door de Billiton-Maatschappij van een ex. van het jaarverslag 1905/06, bij missive van 9 Dec. j.l. N°. 524.

Onder dankbetuiging in de Bibliotheek.

o. Schrijven van den Heer R. HANITSCH, Curator van het Raffles Museum te Singapore, van 15 Dec. j.l., waarin wordt herinnerd aan de gedane belofte tot toezending van eenige duplicaat-munten in ruil voor de aangeboden tinnen munten van Malakka (zie Notulen Febr. '05, II *p*, pag. 16). Voor het geval er geene munten beschikbaar zijn, zullen ook eenige ethnographica van Sumatra welkom zijn.

In handen van den Conservator der Numismatische verzameling ten fine van advies in hoever aan dit verzoek kan worden voldaan.

p. Schrijven van den Heer J. ROEST, Controleur B. B. te Bagan Api-api van 12 Dec. j.l., houdende verzoek om mededeeling of indertijd in het Tijdschrift het reisverslag van den Controleur B. B. 2e kl. E. VAN ASSEN naar de Rokanstaatjes is opgenomen, en op welke wijze hij in het bezit daarvan kan geraken.

Bedoeld reisverslag niet in 's Genootschaps edita verschenen zijnde, wordt besloten bij de Algemeene Secretarie te informeeren of het wellicht elders gedrukt is, zoo neen, of het ter Alg. Secretarie in origineel aanwezig is en in het bevestigend geval of het, voor boven omschreven doeleinde, voor eenigen tijd aan het Genootschap zoude afgestaan kunnen worden.

III. De Heer Mr. POTT

biedt namens den Chef der firma CHARLS EN VAN ES & Co. eene vergroote foto aan van het graf van wijlen Dr. BRANDES.

Wordt besloten, onder dankbetuiging aan den schenker, de foto te laten encadreeren en eene plaats te geven aan den wand van de Kamer van den Bibliothecaris.

IV. De Heer Dr. HAZEU

1°. bericht de ontvangst van een schrijven van den Heer ENGEL te Jogjakarta, houdende dankbetuiging voor de toezending van het afschrift van de Babad Mangkoeboemi, bedoeld bij Notulen Febr. '06, X *e*, pag. 21, onder mededeeling dat dit afschrift aan den Sultan is ter hand gesteld.

Informatie.

2°. biedt namens iemand die onbekend wenscht te blijven ten geschenke aan:

„Gegevens betreffende de zelfstandige Rijkjes op Bali" met schetskaart van Midden-Bali en „Balineesche Woordenlijst" welke werkjes bij de jongste Bali-expeditie aan de officieren tot voorlichting zijn verstrekt geworden.

Bibliotheek.

3°. brengt ter tafel eenige Madoereesche brieven door den Heer L. G. BERTSCH, Inspecteur van het Inlandsch Onderwijs, voor de handschriften-verzameling ten geschenke aangeboden.

Onder dankbetuiging aanvaarden.

4°. deelt mede, van den Heer Dr. W. VAN BEMMELEN, die pas van een studiereis, onderzoek naar het aardmagnetisme in het Oosten van den Archipel ten doel hebbende, is teruggekeerd, vernomen te hebben, dat in den laatsten tijd enkele officieren op Timor gedeelten van dat eiland bezocht hebben, waar nog nimmer een Hollander geweest was; dat naar vermoed wordt, van deze tochten aanteekeningen gemaakt en den Resident van Timor aangeboden zijn; stelt voor den Resident van genoemd gewest uit te noodigen, indien rapporten van dergelijke tochten bestaan, deze aan het Genootschap te willen toezenden.

Conform.

V. De Secretaris

a. deelt mede, dat de bediende SAIN ontslag heeft gevraagd en stelt voor in diens plaats aan te stellen den Inlander ALI, die reeds vroeger aan het Genootschap is verbonden geweest, doch wegens ziekte ontslag heeft verzocht.

b. bericht, dat op de begrooting voor 1907 de post „Reorganisatie van het Museum" niet meer zal voorkomen, aangezien Mevrouw SERRURIER thans met hare werkzaamheden zoover gevorderd is, dat daarvoor geene afzonderlijke gelden behoeven uitgetrokken te worden; dat evenwel voor het volbrengen van hare taak Mevrouw SERRURIER de hulp nog zal behoeven van den Inlander SANIP; stelt voor op de post „buitengewone bedienden" gelden beschikbaar te stellen voor de bezoldiging van bedoelden SANIP.

Conform.

VI. Worden afgevoerd van de ledenlijst; op verzoek de Heeren: A. L. M. CLIGNETT, J. P. VAN DRIEST, H. A. HARTOG HEIJS VAN DE LIER, Dr. H. C. VAN DEN VRIJHOEF, J. H. F. TER MEULEN, P. F. J. KARTHAUS, S. CHAVANNES, H. C. DOUWES DEKKER, A. E. J. BRUINSMA, J. P. J. BARTH, Dr. C. WINKLER, R. H. EBBINK en J. H. DOEVE.

Op verzoek wegens vertrek naar Europa de Heeren: W. C. VAN DER MEULEN, Jhr. L. DE STUERS, Jhr. A. A. A. PLOOS VAN AMSTEL en W. DOORNIK.

Worden wederom op de ledenlijst gebracht de Heeren: R. A. KERN, Controleur B. B., C. J. W. VAN ARCKEN, juwelier te Batavia en C. J. WESTENBERG, assistent-resident ter Oostkust van Sumatra.

Wordt benoemd tot lid de Heer G. SCHOLTEN, asp. Controleur B. B. te Ngimbang.

Niets meer te behandelen zijnde, wordt de vergadering gesloten.

Aldus goedgekeurd en gearresteerd in de vergadering van den 21 Januari 1907.

F. A. LIEFRINCK,
President.

H. N. STUART,
Secretaris.

BIJLAGE I.

LIJST

DER HANDSCHRIFTEN INDERTIJD IN BERUSTING BIJ Dr. J. L. A. BRANDES EN DOOR DE REGEERING IN BRUIKLEEN AAN HET GENOOTSCHAP AFGESTAAN BIJ G. B. dd°. 14 JANUARI '06, N°. 31.

(Volgens een door hem zelven vervaardigden Alphabetischen Inventaris, zie Notulen Febr. '06, X *a*).

Javaansch.

Abdoelkadir 17.
Abdoerakim 229.
Abdoerakim 247.
Abdoerakim 310.
Aboenawas 10.
Açramawâsaparwa, zie parwa 522.
Adigama (laatste ged.) 463.
Adigama (beg. met. comm.) 479.
Adigama (einde) 480.
Adiloelah 56.
Adiparwa, eigenhandig afschrift 655.
Adipurana 540.
Adjar Pikatan 326.
Adji Darmå vgl. 431, 329.
Adji Darmå, nieuwe afschrift vgl. 329, 431.
Adji Kĕmbang 12.
Adji Pamasa 577.
Adji Såkå 63.
Afschrift oud-Java. Wetboeken 144.

Maleisch.

Soendaasch.

Perzisch.

Arabisch.

Kitab Miradj. 299.
Kitab Nahoe 316.
Kitab Pakils 300.
Kitab Pakils 301.
Kitab Sjahbatal iman 302.
Miradj. 205.

Andere talen.

Iloco-teksten, afschrift 646.
F. Lopez. Grammatica Iloco, afschrift 647.
Grammatica della lengua Febuana, afschrift 653.
Andres de San Augustin, Gramm. Bicol, afschrift 654.

LIJST VAN BOEKEN

DOOR WIJLEN DR. J. L. A. BRANDES VOOR GOUVERNEMENTS-REKENING AANGEKOCHT EN THANS BERUSTENDE IN DE BIBLIOTHEEK VAN HET BATAV. GENOOTSCHAP.

(*Gouvernementsbesluit dd°. 14 Januari 1906, N°. 31*).

(Zie Notulen Februari 1906, X *a*).

Alabaster (*H.*), The wheel of the law. Buddhism illustrated from Siamese sources by the modern Buddhist, a life of Buddha, and an account of the Phrabat. London 1871. 8°. (N°. 593 Dr. BRANDES).

Alwis (*C.*), The Sinhalese Hand-book, in roman characters. Second edition, with improvements and additions. Colombo 1880. 8°. (N°. 134 Dr. BRANDES).

Bate (*J. D.*), A dictionary of the Hindee language. London 1875. 8°. (N°. 130 Dr. BRANDES).

Bechstein's (*Ludwig*), Märchenbuch. Leipzig 1889. 12°. (N°. 161 Dr. BRANDES).

Bugarin (*J.*) c.s., Diccionario Ybanog-Espagñol. Manila 1854. fol. (N°. 153 Dr. BRANDES).

Creuzer (*F.*), Symbolik und Mythologie der alten Völker, besonders der Griechen. 4 Theile. Leipzig und Darmstadt 1837. 8°. (N°. 166 Dr. BRANDES).

Csoma (*A.*), Analyse du Kandjour, recueil des livres Sacrés au Tibet. Traduite de l'Anglais et augmentée de diverses et remarques par L. FEER. — Annales du Musée Guimet II. (N°. 591*c* Dr. BRANDES).

Cuevas (*J. M. F.*), Arte nuevo de la lengua Ybanóg. 2ª Edicion. Manila 1854. 8°. (N°. 152 Dr. BRANDES).

Sĕrat *Djajalĕngkara* anjarijossakĕn lalampahannipoen Praboe DJAJALĔNGKARA negentos doemoegi djoemĕnĕngipoen ratoe Pandji KOEDAWANENGPATI ing negari Djĕnggala, mawi sekar matjapat. 1e deel. Semarang 1889. 8°. (N°. 143 Dr. BRANDES).

Sĕrat *Djohar Manik* anjarijossakĕn awit Kandjĕng Soeltan BADROELKAMARI retoe ing nĕgari Badhad ngantos doemoegi Praboe LAPARI ANDAROESSAM Kratoe ing Karsinah bade prang Kalajan Praboe KALABANGKARA nĕgari Kalokodrat mawi Kasĕkarakĕn. Semarang 1886. 8°. (N°. 242 Dr. BRANDES).

Fallon (*S. W.*), A new Hindustani-English dictionary, with illustrations from Hindustani literature and folk-lore. Banâcas 1879. 8°. (N°. 132 Dr. BRANDES).

Sĕrat Babad Soerakarta ingkang oegi nama babad *Gijanti*, 3 dln. Soerakarta 1885-1888. 8°. (N°. 22 Dr. BRANDES).

Gundert (*H.*), A Malayalam and English dictionary. Mangalore, London, Basel 1872. 8°. (N°. 129 Dr. BRANDES).

Hardy (*R. Spence*), Eastern monachism: an account of the origin, laws, discipline, sacred writings, mysterious rites, religions ceremonies, and present circumstances, of the order of mendicants founded by Gotama Buddha (compiled from Singhalese Mss. and other original sources of information); with comparative notices of the usages and

institutions of the Western ascetics, and a review of the monastic system. London 1850. 8°. (N°. 594 Dr. BRANDES).

Hardy (*R. Spence*), A manual of Buddhism, in its modern development; translated from Singhalese Mss. Second edition. London, Edinbnrg 1880. 8°. (N°. 595 Dr. BRANDES).

Sĕrat *Kantjil* awit kantjil karahirakĕn ngantos doemoegi pĕdjahipoen wontĕn ing negari Mĕsir mawi kasĕkarakĕn. Semarang 1879. 8°. (N°. 93 Dr. BRANDES).

Kellogg (*S. H.*), A grammar of the Hindi language: in which are treated the standard Hindi', Braj and the eastern Hindi' of the Ra'ma'yan of Tulsi' da's, also the colloquial dialects of Marwar, Kumaon, Avadh, Baghelkhand, Bhojpur, etc.; with copious philological notes. Calcutta — London 1876. 8°. (N°. 131 Dr. BRANDES).

Kiesewetter (*K.*), Der Occultismus des Altertums I. Akkader — Babylonier — Chaldäer — Assyrier — Meder — Perser — Inder — Aegypter — Hebräer. Leipzig z. j. 8°. (N°. 558 Dr. BRANDES).

Kiesewetter (*C.*), Geschichte des neueren Occultismus. Geheimwissenschaftliche Systeme von Agrippa von Nettesheym bis zu Carl du Prel. Leipzig z. j. 8°. (N°. 589 Dr. BRANDES).

Kiesewetter (*C.*), Die Geheimwissenschaften. Zweiter Teil der Geschichte des neueren Occultismus. Leipzig 1895. 8°. (N°. 590 Dr. BRANDES).

Sĕrat *babad* bĕdahipoen ing *Mangir* anjarijossakĕn doek Kjahi Wanabaja Kĕpanggihipoen Kalajan Raden Adjĕng Pémbajoen ngantos doemoegî pĕdjahipoen wontén ing Matawis kapĕtak sasta kaewahan dening Raden Wadana Sasrawinata abdidalem ingkeng Sipoehoen Kandjĕng Soeltan ing Ngajogjakarta di ningrat. Semarang 1872. 4°. (N°. 65 Dr. BRANDES).

Maltby (*T. J.*), A practical handbook of the Uriya or O'diya' language. Calcutta 1874. 8°. (N°. 135 Dr. BRANDES).

Sĕrat *Menak*. Deel I-VIII. Idem deel VIII bl. 1-224. Idem deel IX en X in handschrift. Semarang 1883-89. 8°. (N°. 92 Dr. BRANDES).

Mihara (*Vahara*), The Brihat Jataka. Translated into English by N. Chidambaran Iyer. — Ariyan miscellany. Astrological series. Madras 1885. 8°. (N°. 137 Dr. BRANDES).

Sĕrat *Moehammad*. 2 dln. Semarang 1891. 8°. (N°. 239 Dr. BRANDES).

Müller (*F. Max*), Textes sanscrits découverts au Japon. Lecture devant la „Royal Society of Great Britain and Ireland". Traduit de l'Anglais par M. de Milloué. Revu, corrigé et annoté par l'auteur. — Annales du Musée Guimet II. (N°. 59*a* Dr. BRANDES).

Nanjio (*Bumjiu*), A catalogue of the Chinese translation of the Buddhist Tripitaka the sacred canon of the Buddhists in China and Japan (compiled by order of the secretary of State for India, by —. Oxford 1883. 4°. (N°. 592 Dr. BRANDES).

Sĕrat *Paramajoga* anjarijossakĕn lalampahannipoen kangdjĕng Nabi Adam akalijan kalampahan sarta tĕrah toemĕrahipoen para dewa ingkang akahjangan ing tanah Hiṇḍoestan. Soerakarta 1884. 8°. (N°. 119 Dr. BRANDES).

Sĕrat *Pasindèn* Jasadalĕm ingkang sinoewoen kangdjĕng Soeltan Amĕngkoeboewana . . . . . djoemĕnĕng kapinghèm. Semarang 1873. 8°. (N°. 96 Dr. BRANDES).

Sĕrat *Pawoekon* katèḍakkan saking Karaṭon Soerakarta. Semarang 1870. 8°. (N°. 116 Dr. BRANDES).

Sĕrat *babad Pĕdjadjaran.* 4 dln. Semarang 1885-90. 8°. (N°. 94 Dr. Brandes).

Sĕrat *babad Pĕtjina* anjarijossakĕn doek ri kala bĕḍahipoen ing nagari Kartasoera djoemĕnĕngipoen Soenan Koening djĕdjoeloek Amangkoerat Amangkoe Boewana ngantos doemoegi kondoeripoen malih Kangdjĕng Soenan Pakoeboewana ingkeng kapingkalih. Semarang 1874. 8°. (N°. 66 Dr. Brandes).

Ploix (*C.*), Le surnaturel dans les contes populaires. Paris 1891. 8°. (N°. 160 Dr. Brandes).

Sĕrat *Poestakaradja* Poerwa. Deel I—IV. Djokjakarta 1884-1888. 8°. (N°. 118 Dr. Brandes).

Sĕrat *Pranatjitra* manoet babonipoen lami karampingakĕn dening toewan C. F. Winter Sr. Semarang 1888. 8°. (N°. 67 Dr. Brandes).

Regnaud (*P.*), La métrique de Bharata. Texte Sanscrit de deux chapitres du Nâtya-Çâstra. Publié pour la première fois et suivi d'une interprétation française. — Annales du Musée Guimet II. (N°. 591*b* Dr. Brandes).

Schultze (*F.*), Der Fetichismus. Ein Beitrag zur Anthropologie und Religionsgeschichte. Leipzig 1871. 8°. (N°. 162 Dr. Brandes).

Steingass (*F.*), The student's Arabic-English Dictionary. Companion volume to the author's English-Arabic Dictionary. London 1884. 8°. (N°. 165 Dr. Brandes).

Stevenson (*J.*), The principles of Murathee grammar. Third edition. Bombay and Calcutta 1854. 8°. (N°. 136 Dr. Brandes).

Sĕrat *Tjabolek* anjarijossakĕn ing nalika kĕraton Kartasoera

pandjenengannipoen kangdjĕng Soesoehoennan Soemareng-lawejan ing wĕktoe Mas Kĕtib Anem Koedoes Pabĕn kalajan hadji Amad Moeṭamakim doesoen Tjabolek bewah nĕgari Toeban bab prakawis ngelmoe moetekad. Semarang 1886. 8°. (N°. 240 Dr. Brandes).

Sĕrat *Tadjoesalatin* anjarijossakĕn lalampahannipoen para ratoe ingkang nista madja oetama toewin lalampapannipoen para pandita saking karangannipoen imam Boechari djangkĕp kawan likoer fasal mawi Kasĕkarakĕn. Semarang 1885. 8°. (N°. 241 Dr. Brandes).

Sĕrat *Wangsallan* pasinḍen baḍaja toewin srimpi ing Soera-karta. Semarang z. j. 8°. (N°. 95 Dr. Brandes).

Yates (*W.*), Introduction to the Bengálí language. In two volumes. Elementary part. Containing a grammar, a reader, and explanatory notes, with an index and vocabulary. Second edition, enlarged. Calcutta 1874. 8°. (N°. 133 Dr. Brandes).

LIJST

VAN WETENSCHAPPELIJKE AANTEEKENINGEN, NAGELATEN DOOR WIJLEN Dr. J. L. A. BRANDES.

(Zie Notulen Februari '06, X *b*).

De door Dr. J. Brandes nagelatene wetenschappelijke aanteekeningen hebben een grooten omvang.

Het voornaamste gedeelte daarvan bestaat uit eene verzameling transscripties van opschriften, o. a. van alle in het Museum aanwezige beschreven steenen, eene voor latere onderzoekers onschatbare collectie, eene verzameling schemata van Voor-Indische en Javasche metriek, vele door in dien arbeid opgeleide inlandsche schrijvers gemaakte inhoudsopgaven van Javaansche geschriften, zeer vele overzichtslijsten van Javaansche metrische werken, door den overledene zelven gemaakte inhoudsopgaven van Javaansche en Maleische verhalen, uitvoerige woordenlijsten van de Sangireesche taal, op de uitgegeven Sangireesche teksten vervaardigd, en van talen der oostelijke eilanden van den Archipel, en omvangrijke aanteekeningen over tijdrekenkunde.

Ten slotte bevinden zich in Brandes'nalatenschap vele door anderen vervaardigde woordenlijsten, en door anderen verzamelde teksten, waarvan enkele voorzien zijn van aanteekeningen van zijne hand. Voor zoover mogelijk — de ongelijksoortigheid der verzameling en het voorloopige karakter van vele notities maakten eene consequente verdeeling van het geheel zeer moeilijk — is hetgeen tot één onderdeel der nalatenschap behoort in de lijst in opëenvolgende nummers bijeengevoegd, en gemeenlijk wordt daar het feit dat aanteekeningen slechts even zijn aangevangen zonder dat van voortzetting blijkt, met een enkel woord aangegeven.

INVENTARIS

VAN DE WETENSCHAPPELIJKE NALATENSCHAP VAN Dr. J. BRANDES.

N°. 1. Diversen. Concepten van artikelen en andere stukken.

„ 2. Menangkabausche, Bataksche dongeng's en aanteekeningen over dongengs in 't algemeen.

„ 3. Javaansche dongeng en andere verhalen.

„ 4. Concepten van artikelen over Jav. literatuur.

„ 5. Aanteekeningen over geschiedenis, o. a. overzicht-babad-Tjĕrbon, Chineesche oorlog, 3e Jav. successie-oorlog.

„ 6. Aanteekeningen over wajang.

„ 7. Aanteekeningen over Damar Woelan en Jav. Cosmographie.

„ 8. Aanteekeningen over Lampongsch, Menangkabausch enz.

„ 9. Afschrift van de Simboer-tjaja in het Lampoengsch.

„ 10. Aanteekeningen over Redjangsch schrift.

„ 11. Verschillende Oendang-oendang. Maleisch (Menangkabausch), tekst en transscriptie.

„ 12. Inhoudsopgave van de hikajat Djaran Ganti Asmara.

„ 13. Aanteekeningen over Indische Oudheidkunde.

„ 14. Extracten uit Reisverhalen (Ibn Baṭoeṭa enz.) over den Ind. archipel.

N°. 15. Oudheidkundige aanteekeningen.
„ 16. Aanteekeningen over opschriften of ringen.
„ 17. Concept-verhandeling: slecht werk aan de Hindoe-oudheden op Java, besproken om het betere in het goede zooveel te meer uit te laten komen.
„ 18. Concept-verhandeling: Een fout in het ornament aan het soubasement van de Tjandi Mendoet of een groote finesse?
„ 19. Over snijwerk e. d.
„ 20. Copie van een stuk „De vereerde goden van Bali".
„ 21. Aanteekeningen over inscriptie's.
„ 22. Aanteekeningen over oudheden.
„ 23. „ „ „
„ 24. „ „ „
„ 25. Photo's met beschrijvingen.
„ 26 en 27. Copieën van Oud-Jav. kidoeng's.
„ 28. Enkele aanteekeningen over den Rama.
„ 29, 29[a]. Afschriften van kropak's.
„ 30. Afschriften van Soetasoma, Tantri (Dĕmoeng) Loebdhaka, uittreksel uit Bramartani, 28 April 1887, afschrift van een Oud-Jav. verhaal ontvangen van Prof. Bastian en van den Wighnotsawa (volgens Tjantaka Parwa).
„ 31. Djapa's enz. van de Tenggereezen (?).
„ 32. Sĕrat Manoehara.
„ 33 en 33[a]. Sĕdjarah Ragasela.
„ 34. Jav. geschrift over geneesmiddelen en enkele losse aanteekeningen.
„ 35. Dasa-Nama en Tjandra Sĕngkala.
„ 36. Aanteekeningen over den Menak.
„ 37. Sadjarah van Mas Ngabehi Wiradikrama.
„ 38. Wangsalan's verzameld door Mangkoe Negara IV.
„ 39. Slokantara, copie van Hs. B. G. Cohen Stuart N°. 27 daar genoemd Tjaraka Basa.

Nº. 40. Soerja ngalam.
„ 41. Copie van een hds. (Jav.) bevattende een fragment (slot) der tjarita Nabi Joesoep.
„ 42. Sĕrat Basa Tidarsa Salokantara, fragment.
„ 43. Excerpt uit een Oud-Jav. handschrift.
„ 44. Ardjoena Sasra door Yaçadipura II (uitg. te Semarang 1853, met de uitgave vergeleken).
„ 45. Bratajoeda (tĕmbang gĕde).
„ 46. Sĕrat Witjara Kĕras door R. T. Prawiradipoera, Klaten.

„ 47. Oude notittes over bibliografie.
„ 48. Bibliografie over Noord-Celebes.
„ 49. „ „ Bali en Lombok.
„ 50. „ „ de talen der Filippijnen, van Melanesië en Madagascar.
„ 51. Aanteekeningen over bibliografie.

„ 52. Aanteekeningen over Jav. Hss. in de bibliotheek en het Museum van Oudheden te Leiden.
„ 53. Inventaris der Hss. in de bibliotheek van het Kon. Inst. v. d. T. L. en V. te 's Hage.
„ 54. Aanteekeningen omtrent Hss. in 's Rijks Ethnograf. Museum te Leiden, de Delftsche Inrichting, het Koloniaal Museum te Haarlem en Natura Artis Magistra te Amsterdam.
„ 55. Aanteekeningen omtrent Hss. van het Nederlandsch Bijbelgenootschap.

„ 56. Inhoud van het Tijdschrift van Ned.-Indië, jaargang 1838 — 1880.
„ 57. Inhoud der Bijdragen Kon. Instituut.
„ 58. „ Indisch Archief, Kopiist en Indisch Magazijn.

„ 59. Meteorologie en platen van den sterrenhemel.

„ 60. Oude aanteekeningen over linguistiek.

N°. 61. Oude aanteekeningen over grammatica.
„ 62. Aanteekeningen over het Malagasy.

„ 63. Sĕngkala's en plaat, en diversen.
„ 64. Over tjandra-sĕngkala's.

„ 65. Over Jav., Mal. en Madoer. Litteratuur.
„ 66. Inhoudsopgaven van Pandjiverhalen.
„ 67. Inhoudsopgave van en aanteekeningen over den Bajan Boediman.
„ 68. Inhoudsopgave van den Jav. Damar Woelan.
„ 69. „ „ „ Damar Woelan (Hs. uit Banjoewangi).
„ 70. „ „ „ Salokadarma.
„ 71. „ „ „ Jav. Wiwaha (Friederich).
„ 72. „ „ „ Jav. Ahmad Moehamad.
„ 73. „ „ „ Jav. Mintaraga.
„ 74, 74[a]. „ „ „ Jav. Moedadjaja.
„ 75. „ „ „ Jav. Sĕrat Djajalĕngkara Pamrihan (Hs. B. G. N°. 226).
„ 76. „ „ „ Jav. Djajalĕngkara, N°. 3.
„ 77, 77[a]. „ „ „ Jav. Bajan Boediman.
„ 78. „ „ „ Jav. Djaran Sari en Djaran Poernama.
„ 79. „ „ „ Jav. Tjĕṇṭini.
„ 80. „ „ „ Jav. Bali Wikrama.
„ 81. „ „ „ Jav. Babad Banjoemas.
„ 82. „ „ „ Jav. Rama.
„ 83. „ „ „ Jav. Abdoerakam Abdoerakim.
„ 84. „ „ „ Jav. Radja Kaṇḍak.
„ 85. „ „ „ Jav. Lahad.
„ 86. „ „ „ Soend. wawatjan Sultan Amir.
„ 87. „ „ „ Soend. Menak (Hs. B. G. N°. 32).

N°. 88. Inhoudsopgave van den Soend. Salarasa.
„ 89, 89[a]. „ „ „ Jav. Rĕngganis.

„ 90. Aanteekeningen over sterrekunde en tĕmbang.

„ 91. Diversen, meest oudheden.

„ 92. Over telwoorden in talen van de O. helft des archipels.
„ 93. Aanteekeningen over Oud-Javaansch.
„ 94. Woordenlijst op Arjoena Wiwaha, zang I en II en Aanteekeningen over het Bicol.

„ 95. Aanteekeningen over de Philippijnsche talen.
„ 96. „ „ het Tahiti, Fidji enz.
„ 97. Varia van linguistischen aard.
„ 98. Over vergelijkende spraakkunst der Mal. Polyn. talen.
„ 99, 1—5. Over taalvergelijking.

„ 100. Copieën van gedeelten van legenden in het Mal.

„ 101. Aanteekeningen, vooral bibliografische, over de talen van den Ind. Archipel.
„ 102. Oude linguistische aanteekeningen.
„ 103. Taalkundige aanteekeningen.
„ 104. Losse taalkundige aanteekeningen.
„ 105. Allerlei linguistische en literarische aanteekeningen.

„ 106. Nota over Hollandsche vertaling van den Babad.

„ 107. Niet voltooid afschrift van de Poerwa-tjarita.
„ 108. Aanteekeningen en excerpten uit de Sĕrat Bandoeng Cdx. 1868 Leiden, overgenomen van Dr. G. A. J. Hazeu.
„ 109. Copie van eene Mal. vertaling van den babad Banjoewangi.
„ 110. Copie van den Soeria Alam.

N°. 111. Copieën van kleine Javaansche geschriften.
„ 112. Copie van Hs. Leiden, N°. 1832 (oude wetten in proza.
„ 113. „ „ den Rĕrĕpen.
„ 114. „ „ het begin van den Tantoe Panggĕlaran.
„ 115. „ „ een Hs. van den Rĕngganis uit Banjoemas.
„ 116. „ „ begin en slot van een sĕrat nabi Joesoep.
„ 117. „ „ een Angling Darma uit Bali (= Winter, bl. 66—81).
„ 118. „ „ „ Nawala Pradata Awal.
„ 119, 119[a]. „ „ „ Djoegoel Moeda.
„ 120. „ „ „ Anggĕr Tradata akir.
„ 121. „ „ „ fragment Pĕpakĕm Tjĕrbon.
„ 122. „ „ „ Wadoelhadji.
„ 123. „ „ „ sĕrat Poestaka Radja Poerwa.
„ 124. „ „ „ Lampoengsch Hs. vgl. Not. B. G. Juni, 1896.
„ 125. Schetsen van lakon's uit den Ramacyclus.
„ 126. Copie van een Damar-Woelan Hs. van den Tĕnggĕr, Hs. B. G. N°. 779.
„ 127. Idem, B. G. lontar N°. 791.
„ 128. Copie van een Jav. primbon.
„ 129. Primbon-Pawoekon in het Jav.
„ 130. Een Jav. babad.
„ 131. Een Jav. handschrift.

„ 132, 132[a]. Aanteekeningen over Jav. gramm. en over Soenda lĕmĕs.
„ 133. Enkele aanteekeningen over Jav. en Soend. spraakkunst.
„ 134. Enkele aanteekeningen over Jav. en Oud-Javaansch spraakkunst en over taalsoorten.
„ 135. Aanteekeningen over Maleische spraakkunst.
„ 136. „ „ taalsoorten in het Javaansch.
„ 137. „ „ Oud-Jav. vooral uit den Wirâṭa-parwa.

N°. 138. Aanteekeningen van lexicografischen aard over Javaansch.
„ 139. Aanteekeningen over Jav. spraakk. en bibliografie.
„ 140. Enkele oude aanteekeningen over Jav. litteratuur.
„ 141. Enkele oude aanteekeningen over Jav. litteratuur.

„ 142. Register op den Menak.
„ 143. Glossarium op den Wṛtta Sañcaya.
„ 144. „ „ „ Koentara Mânawa.

„ 145. Copieën van uittreksels van handschriften (soeloek's e. a.).

„ 146. Aanteekeningen op den Catalogus van A. C. Vreede.

„ 147. Concept van het artikel over Dwerghert-verhalen, Jav.-verhalen.
„ 148. Voorwerk voor N°. 147.

„ 149. Copieën van Jav. handschriften van zedekundige aard.
„ 150. Copie van een liederenbundel uit Lombok.
„ 151. Copie van een Jav. Hs. (Bhiṣma Parwa).

„ 152. Enkele aanteekeningen over Soendasche partikels opgesteld door Hadji Hasan Moestapa.
„ 153. Afschrift van Soendasche lontars.
„ 154. Soend. handschriften o. a. Tjioeng Wanara.
„ 155. Afschriften van Soendasche kaboejoetan-handschriften afkomstig van K. F. Holle.

„ 156. Mal. Hs. Silsilah açal radja-radja Sambas.

„ 157. Geslachtslijst van Limbangan.
„ 158. Soend. wawatjan.
„ 159. Idem.
„ 160. Idem.
„ 161. Idem, tjarios Soerianingrat.

N°. 162. Inhoud van den Soend. Omar Amir.
„ 163. „ „ „ „ Oemar Maja.
„ 164. „ „ „ „ Rĕngganis.
„ 165. „ „ „ „ Tjaban.
„ 166. Afschrift van het Soend. Hs. B. G. N°. 46.
„ 167. „ „ „ „ „ „ „ „ 34.

„ 168. Aanteekeningen over tijdrekening.

„ 169. Alphabetische lijst van Jav. wangsalan's.
„ 170. Lijst van in wangsalan's omschreven woorden en uitdrukkingen.
„ 171. Babasan's en Sloka's.
„ 172. Groote verzameling wangsalan's.
„ 173. Tjangkriman's.

„ 174. Schemata van Jav. metriek.
„ 175. Register der Groote maten.
„ 176. Allerlei gegevens over metriek.
„ 177. Groote maten van Britsch-Indië.
„ 178. „ „ „ Java.

„ 179. Inhoud van de Hikajat Amir Hamzah.
„ 180. „ „ „ „ „ „ Singap. ed.
„ 181. „ „ den Menak.
„ 182. Eigennamen van den Rama, Pandawadjaja en Boma (Maleisch).
„ 183. Eigennamen uit den Pandji (Maleisch).

„ 184. Copie van een gedeelte van den legger der Hss. in het Bat. Gen.

„ 185. Aanteekeningen over Jav. Hss., excerpten en inhoudsopgaven.

„ 186. Indische alphabetten; teekeningen.

„ 187. Lijst van bekende inscripties.

N°. 188. Lijst van bekende inscripties, met afteekeningen.
„ 189. Opgaven van inscripties met litteratuur.

„ 190. Talilintangan, afgeschreven van een beschilderd doek B. G. Ethn. verz. N°. 3568.
„ 191. Copie van een niet verder aangeduid Hs. over tijdrekenkunde.
„ 192. Lijst der Jav. en Moh. jaren.
„ 193. „Oplossingstabellen" van Europ., Jav. en Moh. jaren.
„ 194. Lijsten van woekoejaren.
„ 195. Lijst van de „dagen vóór de zichtbare nieuwe maan".
„ 196. „ „ de „dagen waarop twee datums vallen".
„ 197. „ „ zons- en maansverduisteringen.
„ 198. „ „ planetenstanden.
„ 198[a]. Chronologische gegevens uit Bali.
„ 199. „Dagen na nieuwe maan van H. D. 701 — A. D. 2000" en „Begindagen der Hindu-jaren 701 — A. D. 2000".
„ 200. Inleiding tot een werk over Jav. tijdrekenkunde.
„ 201. Lijst van datumnamen.
„ 202. Allerlei gegevens omtrent tijdrekenkunde.

„ 203. Copieën van kleine teksten in Minahastalen.
„ 204. Alphab. opsomming van planten in de Minahasa.
„ 205. Aanteekeningen over „Alfoersch", o. a. begin eener spraakkunst, van een artikel over de talen van Noord-Celebes, van eene spraakkunst van het Tomboeloesch.
„ 206. Verzameling Minahas. teksten.
„ 207. Bundels bevattende een woordenboek van Minah., Maleisch en andere daar gesproken talen.
„ 208. Tomboeloesche woordenlijst.
„ 209. Aanteekeningen over de Minahas. talen.
„ 210. Woordenlijst van „de taal der Minahasa".

„ 211. Kitab bahasa Roma, terkarang oleh D. M. Lokollo, afkomstig van K. F. Holle.

N°. 212. „Korte beschrijving van talen die op Wetter gesproken worden, met een zamenspraak en een fabel vertaald in de Lür Teîlòr en Lür Lêmar door W. Heiette", afkomstig van K. F. Holle.

„ 213. „Kitab salinan behasa Melajoe pada behasa Kisser" door A. Sahupala.

„ 214. „Kitab salinan behasa Melajoe pada behasa Kisser" door A. Sahupala.

„ 215. „Perkataän behasa Letti tersalin dengen behasa Melajoe" door J. D. Nendissa.

„ 216. Kitab salinan behasa Melajoe kapada behasa Moa" door R. P. Lawalata.

„ 217. Woordenlijst in Maleisch, Kisser, Letti, Moa en Roma, afkomstig van K. F. Holle.

„ 218. „Beberapa Tjeritera peroepamaän Molmolonne nakenija Wanakoenoe korwawakara" door A. Sahupala in het Kissersch vertaald.

„ 219. Woordenlijst van het Mangarai (Sikka).

„ 220. Copie van „Specimens of the dialects of Timor and of the chain of islands extending thence to New-Guinea" by Geo Windsor in Journ. of the Ind. Archip. II, bl. 695.

„ 221. Kissersche woordenlijst.

„ 222. Eene lade met bibliografische en andere gegevens omtrent Oud-Batavia.

„ 223. Gramm. aanteekeningen over het Rĕdjangsch (van een onbekende).

„ 224. Rĕdjangsche teksten, ontvangen van A. C. Aeckerlin.

„ 225. Pelesih en de tijeer met den karbouw (Redjangsch).

„ 225b. Aanteekeningen over het Redjangsch, benevens teksten.

„ 226. Drie Atjehsche vertellingen met woordenlijst en vertaling van een onbekende.

N°. 227. Salibaboo woordenlijst (van A. de Stuers in Tijdschr. van N. I. 4e jaargang deel II).

„ 228. Formosaansche Woordenlijst (uit 't Sideis formulier" door M. J. Klaprott, Mém. j. 354 vlg.).

„ 229. Woordenlijst van het Sasaksch (van Zollinger in het Tijdschr. van N. I.).

„ 230. „A vocabulary of the Kayan language . . . . ." by R. Burns (Journal Indian Archip. 1849, p. 182 — 192).

„ 231. Soehoeksche Woordenlijst, van een onbekende.

„ 232. Woordenlijst uit Nottingham's Dajaksche vertaling van Marcus.

„ 233. Een Malagasy verhaal uit Journal Asiatique 1893.

„ 234. Over Tagalogsche versificatie.

„ 235. Madoereesche brieven.

„ 236. Kropak, Balisch wichelboekje.
„ 237. Djajendrija, Bal. kropak.
„ 238. Kropak, Bal. oendang-oendang.
„ 239. Kropak, Jav. uit Lombok.
„ 240. Een bundel lontar-bladen.
„ 241. Een kropak, Oud-Jav. uit Lombok.

„ 242. a, b, c, en d. Vier bundels met transcripties van opschriften, waarvan de nummers 1—3 chronologisch gerangschikt.

„ 243. Bundel met overzichtslijsten uit de Jav. litteratuur.
„ 244. Copie van een Jav. Hs. (onbija?).
„ 245. Bundel overzichtslijsten uit babad's.
„ 246. „ „ van Soend. metrische geschriften.

N°. 247. (a — c). Drie bundels bevattende gramm. aanteekeningen over het Sangireesch, en een woordenboek op de uitgegeven Sang. teksten.

„ 248. (a — e). Vijf kistjes met papiertjes bevattende Siameesche schrift-oefeningen.

„ 249. Bundeltje met strooken papier over taalvergelijking.

„ 250. Aanteekeningen over Oud-Javaansch op losse papieren.

„ 251. Aanteekeningen over Jav. litteratuur op losse papieren.

„ 252. Sangireesche woorden op losse papieren.

„ 252[a]. „ „ „ „ „

„ 253. Woorden in eene Minahas (?) taal op losse papieren.

„ 254. Een kistje met kleine taalkundige notities.

„ 255. Eigennamen uit den babad op losse papieren.

„ 256. Bibliografische notities op losse papieren.

„ 257. Aanteekeningen over Jav. litteratuur op losse papieren.

„ 258. Woorden, waarschijnlijk Holontalo, op losse papieren.

„ 259. Boekje met kleine notities over verschillende talen.

MEDEDEELING VAN DR. J. G. F. RIEDEL.

(Zie Notulen Februari 1906, VI).

Bij het doorlezen van de „Reisen in Celebes" van de Heeren PAUL en FRITZ SARASIN heb ik ettelijke vergissingen aangetroffen. Hierover zal ik echter vooralsnog niet uitweiden. Alléén wil ik, opdat er geene verkeerde gevolgtrekkingen gemaakt worden — als zouden er in de Minahasa huisgoden hebben bestaan — thans de aandacht vestigen op pag. 51, deel 1 van genoemd werk, waarin gesproken wordt van de „Minahassische Hausgottheit Tételes" en waarvan eene afbeelding op Ca. 1/6 der Nat. Gr. is gegeven.

Tĕtĕlĕs is geen Hausgottheit. Het woord duidt dit ten volle aan. Tumĕlĕs beteekent verkoopen. Tĕtĕlĕs kan door koopwaar worden vertaald. Bovendien kent men in de Minahasa geen godheden. De ĕmpungs zijn geesten van voorouders van het mannelijk en vrouwelijk geslacht, die te Tuhur in tanah, te Kalahwahkan, Kasosoran, Kasendukan en Karondoran — het Toumbuluhsch elysium — verblijfhoudende, des noodig of uit behoefte, op vastgestelde wijzen, door hunne nakomelingen worden aangeroepen. Enkele hunner wonen tijdelijk op de toppen van bergen, in boomen en steenen, ook wel in de diepte der aarde [1]).

Wil een bewoner van de Minahasa een pas geboren kind voorspoed doen deelachtig worden en een lang leven verzekeren, dan draagt de vader, of degene die het kind geadopteerd heeft, den betrokken Walian-tulus op, om van Sumedeng hout, Tabernaemontana, sp. een door de ĕmpungs gewaardeerde soort, een tinoutou of beeld te vervaardigen, met het

---

1) Zie mijn opstel getiteld: »Das Toumbuluhsch Pantheon, Abhandl. d. Königl. Anthrop. u. Ethnogr. Museum. Dresden 1894 No. 6.

doel dit aan de ĕmpungs Mainalo, m. en Lingkambene, vr. zoogenaamd te verkoopen, of als een gewijd voorwerp tegen datgene, dat ten behoeve van het kind gevraagd wordt, in ruil te geven. Door het aanbieden van het beeld, dat het kind representeert, kan ingevolge volksgeloof het kind aanspraak maken op hunne bijzondere bescherming.

Na van de ĕmpungs op de gebruikelijke wijze, door invocatie, hulp en bijstand afgesmeekt te hebben, begeeft de Walian zich naar het bosch om het bewuste hout te halen. Teruggekeerd, wordt dit met de benoodigde sirih-pinang door hem op een schotel gelegd en plegtiglijk naar de raragĕsan — offerplaats aan de Oostzijde van het huis — gebracht. Vervolgens worden Lumimuut en de overige ĕmpungs verzocht in tegenwoordigheid van het nog onbewerkt stuk hout, het geofferde door den vader van het kind te nuttigen. Na eenigen tijd plaatst de Walian het afgewerkte beeld op dezelfde raragĕsan en bedekt dit met roode, geele en zwarte matten. Op den, door den vogelwichelaar vooraf bepaalden dag wordt het kind vóór de raragĕsan gebracht en na de matten verwijderd te hebben dicht bij, of in aanraking met het beeld, geplaatst. Onder het luid aanroepen der ĕmpungs om getuigen te zijn manipuleert de Walian met gekleurde tawaän bladeren, Dracaena terminalis, boven het hoofd van het kind, ten einde het met de tĕtĕlĕs te allieeren. Het beeld wordt op die wijze als vervanger van het kind aan de ĕmpungs gewijd. Daarop neemt de Walian het kind in zijne armen en reikt het over aan de, in de nabijheid aanwezige moeder, of aan een der vrouwelijke familieleden. De tĕtĕlĕs zorgvuldig ingepakt, wordt door hem onder de raragĕsan bewaard, als eene herinnering aan de gebeurtenis.

Deze plechtigheid afgeloopen zijnde wordt de posan mereraun — feest ter eere der ĕmpungs — gevierd en de negarigenooten met spijs en drank overvloedig onthaald.

Op leeftijd gekomen, of na den dood van het kind neemt men van het beeld geen notitie meer. Velen werpen de tĕtĕlĕs zelfs weg.

Bij ziekte maakt men ook gebruik van de tĕtĕlĕs. Het hoofd des huisgezins of awuh, regelt alsdan alles op ongeveer gelijke wijze als bij de wijding van een kind, met dit verschil slechts, dat de zieke vóór de raragĕsan komt en het beeld aan den ĕmpung Marinoja en aan zijne vrouw Sinendeman wordt aangeboden in ruil tegen de ziel, nimuhukur van den zieke, die men veronderstelde door den ĕmpung Miohio gevangen te zijn genomen. Na de herstelling worden er feesten gegeven, doch bij overlijden de tĕtĕlĕs, als iets dat ongeluk aanbrengt, uit het huis verwijderd.

Het is meer dan waarschijnlijk dat de Heeren SARASIN zulk een weggeworpen exemplaar hebben in bezit gekregen.

VERSLAG NOPENS EEN BAL.-JAV. PALMBLAD HANDSCHRIFT TOEBEHOORENDE AAN DE FAMILIE STORTENBEKER.

(Zie Notulen Maart 1906, XI, pag. 40).

Bedoelde tjakĕpan, met Bal. letter geschreven, bestaat uit 76 aan weerszijden beschreven lĕmpirans van lontarblad met 3 oogjes en een koord door het middelste, te zamen met een aantal nog onbeschreven bladen geborgen in een stevige houten doos met ingelaten deksel, waarop eenige bloemen zijn uitgesneden, bruin geverfd en met gouden bloemranken beschilderd.

Het koord, dat door het deksel heen loopt, is aan het einde voorzien van een Chineesche duit. De zij-oogjes van het bovenste blad zijn met rood garen omboord, terwijl touwtjes door een der zij-oogjes eene verdeeling van het verhaal naar de zangen aangeven, en een lusje van een grasprietje gemaakt — aangebracht tusschen het beschreven en het blanko gedeelte — den afschrijver, die zijn taak zooals blijken zal slechts ten deele heeft voltooid, tot bladwijzer diende.

Het handschrift heeft toebehoord aan wijlen Mr. Dr. W. STORTENBEKER. Over tijd en plaats van herkomst konden diens nabestaanden geen uitsluitsel geven. Het werd in mijne handen gesteld met verzoek om het te determineeren en op te geven of het eenige waarde vertegenwoordigde. Op een voorloopig advies om het aan de Directie van het Genootschap aan te bieden, werd voorshands niet ingegaan.

Bij onderzoek van den inhoud en vergelijking met de „Beschrijving" der handschriften uit de nalatenschap van der Tuuk bleek het volgende.

Het handschrift is een *Amir* overeenkomende met N°. 61 (Kawitan Amir) in genoemde „Beschrijving". Op Java zou het een „Ménaq laré" worden geheeten.

Aan de redactie volgens N°. 61 ontbreken hier in den eersten zang 9 pådå's Pangkoer, in plaats waarvan de afschrijver een andere opzet heeft gekozen in 4 pada's Asmarandånå, welke hieronder volgen, voorafgegaan door 'n „Bismillah".

Bedoeld tekstgedeelte luidt:

„Bismillahirahmanirahhim.

1. Proewakaning soen-anoelis, dina soma manis ikoe, lalawan angĕn ngarĕko, miwah oelane poenika, oel Hadji namanekan, oekoe Bala rèke ikoe, lawan taoen é poenika.
2. Jen kirang mangke woewoehi, jen langkoeng lah longĕna, adja katoekoel ing tĕmbang mangko, den sami rahajoe ika, don-awas oenining sastra, adja katoekoel ing lakoe, sastraningsoen lĕbih-koerang.
3. Anging panĕnĕḍa mami, maring kang amoerbang djagat, toeloesĕna awaq-ingong, tĕtĕpĕna ing agama, tjĕgaka neng doersila sakweh ing moemin kang anoet, ing nabi oetoesaning hyang;
4. Singgih nabi doeta teki, Hamzah anĕḍang ampoera, miwah nabi Brahim rĕko, lawan nabi Daoed nika, lan nabi Isa Moesa, nabi Adam nĕddhi toeloeng, ingkang akasakten toewan".

Hierna volgt als eerste zang in Pangkoer, doch ingeleid met eene onduidelijke aanwijzing, welke ik onder voorbehoud lees als: „Poeh pangoendang santa" het volgende, behoudens onbeduidende afwijkingen geheel overeenkomende met de pada's 10 en 11 van het genoemde N°. 61.

I. „1. Sakwehing poedji panĕmbah, kahatoera marang hyang Maha-soetji, kaping ro ingkang anĕboet, maring nabi Moehamat, maga soenga sapahat ing hyang Agoeng; tabe ja ingsoen amarnana, riwahjat ing nabi wali.

2. Anĕnggih Bagindah Hamzah kang winarna tjaritane poeniki, wong Menaq Hamzah poenikoe, anĕnggih

poetranira Abdoelmoetalib ika, ja misoehoer ikoe, toerasnja [1]) Dipati Měkkah, kaloka loembrah ing boemi".

De zang telt 177 pada's. Daarop volgt in Sinom, ingeleid door „Poeh sarahita".

II. „Petal djěmoer ika mědal". 134 pada's.

Dan in Doerma, met dezen naam aangeduid:

III. „Dadya ana koeda mdal s(ak)ing djro lěmah". 109 pada's.

Voorts in Asmarandånå ingeleid door „Taroena midang".

IV. „Kawarnaha sira endjing". 86 pada's.

Dan in Měgatroeh aangewezen met „pasah njawa".

V. „Sira Hamzah běndoenira maring ajoen". 16 pada's

Voorts in Blabaq aangeduid met „Poeh labang".

VI. „Kaget awoengoe sir(a) Hamzah". 22 pada's.

En ten slotte weder Pangkoer aangegeven door „Pangoendang santa".

VII. „Hamzah ingong soemampala". 29 pada's.

In deze poepoeh blijft het verhaal steken, terwijl N°. 61 v. d. „Beschrijving" nog 5 zangen meer heeft.

De slot-strophe luidt:

„Lir kajoe waringin ika, moempoeng doeroeng djakar ojotireki, bědolěn dipoen-kadahoet, ojotipoen den-tělas, jenora kadahoet mangke poenikoe, atěmahan loerah Arab, aneng djrone tangan kami".

Ten slotte kan ik een voorloopig afschrift voor 's Genootschaps collectie aanbieden. Dit behoeft nog eene zorgvuldige collationneering, waartoe ik echter geene gelegenheid meer had, daar het origineel eenige dagen geleden op verzoek van de eigenaren weder in hunne handen is gesteld. Vandaar

1) In No. 61 »Beschrijving" pag. 44 rechts, regel 2 v. o. is »ngoe" blijkbaar een schrijffout voor »toe".

dat ik vrijheid vond tot het voorbrengen van de zaak zooals zij thans is.

Wellicht zou er aanleiding bestaan om van Directieswege om afstand of in bewaargeving van het origineel te verzoeken, terwijl dan desgewenscht in ruil daarvoor eene transcriptie met Latijnsche karakters zou kunnen worden gegeven.

D. VAN HINLOOPEN LABBERTON.

LIJST

van ingekomen boekwerken gedurende het 1e kwartaal 1906.

Alabaster (*H.*), The wheel of the law. Buddhism illustrated from Siamese sources by the modern Buddhist, a life of Buddha, and an account of the Phrabat. London 1871. 8°. (N°. 593 Dr. Brandes.) (*Gouvernements eigendom*).

Alderwerelt (*J. de Roo van*), Historische aanteekeningen over Soemba (residentie Timor en onderhoorigheden.) (Overgedr. uit het Tijdschrift voor Ind. taal-, land- en volkenk. deel XLVIII.) Batavia 1906. 8°.

Alwis (*C.*), The Sinhalese Hand-book, in roman characters. Second edition, with improvements and additions. Colombo 1880. 8°. (N°. 134 Dr. Brandes.) (*Gouvernements eigendom*).

Andersson (*E.*), Ausgewählte Bemerkungen über den Bohairischen Dialect im Pentateuch Koptisch. Akademisk Afhandling. Uppsala 1904. 8°.

Ardiwinata, Piwoelang ka noe tani. Soepaja daroek ngampihan rĕdjĕki djeung bisa ngadjeudjeuhkeunana. Noeroetkeun piwoeroek toewan A. C. H. de Bie. Batawi 1906. 8°.

Asselt (*G. van*), Achttien jaren onder de Bataks. Rotterdam z. j. 8°.

Bate (*J. D.*), A dictionary of the Hindee language. London 1875. 8°. (N°. 130 Dr. Brandes.) (*Gouvernements eigendom*).

Bechstein's (*Ludwig*) Märchenbuch. Leipzig 1889. 12°. (N°. 161 Dr. Brandes.) (*Gouvernements eigendom*).

Bendall (*Cecil*), Zie Mahâmahopâdyaya Hara Prasâd Sâstri.

Berg (*N. P. van den*), Het octrooi van de Javasche Bank. (Overg. uit de Economist 1906.) Z. p. 8°.

Boekoe peladjaran baroe aken bergoena boewat anak-anak jang hendak moelai beladjar membatja bahasa Melajoe. Batavia 1905. 12°.

Bugarin (*J.*) c.s., Diccionario Ybanog-Espagñol. Manila 1854. fol. (N°. 153 Dr. Brandes) (*Gouvernements eigendom*).

Creuzer (*F.*), Symbolik und Mythologie der alten Völker, besonders der Griechen. 4 Theile. Leipzig und Darmstadt 1837. 8°. (N°. 166 Dr. Brandes.) (*Gouvernements eigendom*).

Csoma (*A.*), Analyse du Kandjour, recueil des livres sacrés au Tibet. Traduite de l'anglais et augmentée de diverses additions et remarques par L Feer. — Annales du Musée Guimet II. — (N°. 591*c* Dr. Brandes.) (*Gouvernements eigendom*).

Cuevas (*J. M. F.*), Arte nuevo de la lengua Ybanóg. 2ª Edicion. Manila 1854. 8°. (N°. 152 Dr. Brandes.) (*Gouvernements eigendom*).

Djadoeal al adzân. Batavia 1323 H. plano.

Sêrat *Djajalĕngkara* anjarijossakĕn lalampahannipoen Praboe Djajalĕngkara ngantos doemoegi djoemĕnĕngipoen raṭoe Pandji Koedawanengpati ing nagari Djĕnggala mawi sĕkar matjapat. 1e deel. Sĕmarang 1889. 8°. (N°. 143 Dr. Brandes.) (*Gouvernements eigendom*).

Sêrat *Djohar Manik* anjarijossakĕn awit kangdjĕng Soeltan Badroelkamari raṭoe ing nĕgari Bahdad ngantos doemoegi Praboe Sapari Andaroessam siratoe ing Karsinah bade prang kelajan Praboe Kalabangkara nĕgari Kalakodrat mawi kasĕkarakĕn. Semarang 1886. 8°. (N°. 242 Dr. Brandes.) (*Gouvernements eigendom*).

Fallon (*S. W.*), A new Hindustani-English dictionary, with illustrations from Hindustani literature and folk-lore. Banâras 1879. 8°. (N°. 132 Dr. Brandes.) (*Gouvernements eigendom*).

Fernling (*G. O. F.*), Första kapitlet af mišnatrataten Pireke ᶜAbot Hebraïska texten med parallellställen ur Midraš, Mišnā och Talmud jämte inledling, ofversättning och kommentar. Akademisk Afhandling. Uppsala 1904. 8°.

Francke (*A. H.*), Zie Kesar-saga.

Sĕrat *babad* Soerakarta ingkang oegi nama babad *Gijanti*. 3 deelen. Soerakarta 1885—1888. 8°. (N°. 22 Dr. Brandes.) (*Gouvernements eigendom*).

Graux (*Lucien-*), Proportionnalité directe entre le point cryoscopique d'une eau minérale de la classe des bicarbonatées et la composition de cette eau exprimée en sels anhydres et en monocarbonates. (Extr. des Comptes rendus des séances de l'Académie des Sciences.) Paris 1906. 4°.

Gundert (*H.*), A Malayalam and English dictionary. Mangalore, London, Basel 1872. 8°. (N°. 129 Dr. Brandes.) (*Gouvernements eigendom*).

Hardy (*R. Spence*), Eastern monachism: an account of the origin, laws, discipline, sacred writings, mysterious rites, religious ceremonies, and present circumstances, of the order of mendicants founded by Gótama Buddha (compiled from Singhalese Mss. and other original sources of information); with comparative notices of the usages and institutions of the Western ascetics, and a review of the monastic system. London 1850. 8°. (N°. 594 Dr. Brandes.) (*Gouvernements eigendom*).

Hardy (*R. Spence*), A manual of Buddhism, in its modern development; translated from Singhalese Mss. Second edition. London, Edinburg 1880. 8°. (N°. 595 Dr. Brandes.) (*Gouvernements eigendom*).

Hazewinkel (*J. J.*), De chemische contrôle in de suikerfabriek. (Overg. uit het Archief voor de Java-Suikerindustrie 1906.) Soerabaia. 8°.

Hazewinkel (*J. J.*), De onderlinge contrôle in het jaar 1905. (Overg. uit het Archief voor de Java-Suikerindustrie 1906.) Soerabaia 1906. 8°.

Herderschee (*A. Franssen*), Verslag der Tapanahoni-expeditie. (Overg. uit het Tijdschrift van het Kon. Aardrijksk. Genootschap 1905.) Leiden 1905. 8°.

Hikajat Pandja Tanderan, jaïtoe jang dinamaï oleh orang Melajoe Hikajat Galilih dan Daminah. Kitab batjaan bagi moerid sekolah melajoe. Leiden 1904. 8°.

Holwerda (*A. E. J.*), Kunnen wij niet anders worden? Een woord vooral tot zijn liberale landgenooten. Leiden 1905. 8°.

I K'toet Nasa en I Goesti Poetoe Dj'lantik, Balineesch leesboekje. 3 st. Batavia 1905-06. 8°.

Jasper (*J. E.*), Verslag van de eerste tentoonstelling-jaarmarkt te Soerabaia. Batavia 1906. 8°.

De suikercultuur op *Java*. (Overg. uit „De nieuwe Courant.") Amsterdam 1905. 8°.

Het arbeidscontract op *Java* en de wettelijke regeling daarvan. Nota aangeboden door het Bestuur van het Algemeen Syndicaat van Suikerfabrikanten op Java, dd. Februari 1906, aan Zijne Excellentie den Gouverneur-Generaal van Nederlandsch-Indië. (Soerabaia 1906). 8°.

Kajfijjat chatm ḳoerân. Z. pl. 1299 H. 8°.

Kama'la 'D-Dîn Aḥmad and *ʿAbdu 'L-Muqtadir*, Catalogue of the Arabic and Persian manuscripts in the library of the Calcutta Madrasah. With an introduction by E. Denison Ross. Published by order of the Government of Bengal. Calcutta 1905. 8°.

Kamerling (*Z.*), De verdamping der rietplant. (Overg. uit het Archief voor de Java-Suikerindustrie 1906.) Soerabaia. 8°.

Sĕrat *kantjil* awit kantjil kalahirakĕn ngantos doemoegi pĕdjahipoen wontĕn ing nagari Mĕsir mawi kasĕkarakĕn. Samarang 1879. 8°. (N°. 93 Dr. Brandes.) (*Gouvernements eigendom*).

Karlberg (*G.*), Den långa historiska inskriften i Ramses III: s tempel i Medînet-Habu öfversatt och kommenterad. Akademisk Afhandling. Uppsala 1903. 8°.

Keith (*A. B.*), Zie Winternitz.

Kellogg (*S. H.*), A grammar of the Hindi language: in which are treated the standard Hindi', Braj and the eastern Hindi' of the Ra'ma'yan of Tulsi' da's, also the colloquial dialects of Marwar, Kumaon, Avadh, Baghelkhand, Bhojpur, etc.; with copious philological notes. Calcutta-London 1876. 8°. (N°. 131 Dr. Brandes.) *Gouvernements eigendom*).

A lower Ladakhi version of the *Kesar-saga*. Thibetan text, abstract of contents, notes and vocabulary of the new words and phrases, by A. H. Francke. Calcutta 1905. 8°. (Bibliotheca Indica.) fasc. 1.

Kiesewetter (*K.*), Der Occultismus des Altertums. I. Akkader—Babylonier — Chaldäer — Assyrier — Meder — Perser — Inder — Aegypter — Hebräer. Leipzig z. j. 8°. (N°. 588 Dr. Brandes) (*Gouvernements eigendom*).

Kiesewetter (*C.*), Geschichte des neueren Occultismus Geheimwissenschaftliche Systeme von Agrippa von Nettesheym bis zu Carl du Prel. Leipzig z j. 8°. (N°. 589 Dr. Brandes.) (*Gouvernements eigendom*).

Kiesewetter (*C.*), Die Geheimwissenschaften. Zweiter Teil der Geschichte des neueren Occultismus. Leipzig 1895. 8°. (N°. 590 Dr. Brandes.) (*Gouvernements eigendom*).

Knebel (*J.*), Prototype en variant in de Doergavoorstelling van de Hindoesche beeldhouwkunst op Java. (Overg. uit het Tijdschrift voor Ind. taal-, land- en volkenk. deel XLVIII.) Batavia 1906. 8°.

Kobus (*J D.*) en Th. Marr, Onderzoek van bodemlucht. (Overg. uit het Archief voor de Java-Suikerindustrie 1906.) Soerabaia. 8°.

Bab lara *Kolerah* sarta redakadaja angrĕksa awak. Batawi 1905. 8°.

Labberton (*D. van Hinloopen*), Lajang Damar-Woelan tanpå tembang; anjaritàqáké pandjinengané Praboe Kĕnjå, poetrané Praboe Bră-widjåjå, kang kapisan ing Mådjåpait sartå perangé mengsah ratoe ing Balambangan,

toewin lalakon Raden Damar-Woelan åpå-déné, daoepé karo Praboe Kĕnjå maoe, 'mbandjoer djoemeneng nåtå ånå ing nägårå Mådjå-pait, adjadjoeloeq Praboe Bråwidjåjå. — Met machtiging van de Directie van het Bataviaasch Genootschap van Kunsten en Wetenschappen opnieuw bewerkt naar deel XXX van de Verhandelingen dier instelling. Batavia 1905. 4°.

Labberton (*D. van Hinloopen*), Zie H. L. C. te Mechelen.

Maltby (*P. J.*), A practical handbook of the Uriya or O'diya'language. Calcutta 1874. 8°. (N°. 135 Dr. Brandes.) (*Gouvernements eigendom*).

Sĕrat *babad* bĕdahipoen ing *Mangir* anjarijossakĕn doek Kjahi Wanabaja kĕpanggihipoen kalajan Raden Adjĕng Pĕmbajoen ngantos doemoegi pĕdjahipoen wontĕn ing Matawis kapĕtak sarta kaewahan dening Raden Wadana Sasrawinata abdidalem ingkang Sipoehoen kangdjĕng Soeltan ing Ngajogjakarta di ningrat. Semarang 1872. 4°. (N°. 65 Dr. Brandes.) (*Gouvernements eigendom*).

On ma soerat na markasaja toe daganak na giot marsipoda *marbilang*. Bagian na paopatkon dohot palimahon. Batawi 1906. 8°.

Mas Soemohardjo, Eerste verzameling van rekenkundige vraagstukken voor kweek- en normaalscholen, samengesteld door W. H. Wisselink. In het Javaansch vertaald door —. Met antwoorden. Batavia 1906. 8°.

Mechelen (*H. L. C. te*), Translitteratie van de verzameling Javaansche brieven (gelithografeerd) bijeengebracht door —. (Uitgegeven krachtens Gouvernements-besluit, dd. 4 Augustus 1905, N°. 4.) Batavia 1905. fol.

Sĕrat *Menak*. Deel I—VIII.

Idem deel VIII (bl. 1—224).

Idem deel IX en X in handschrift. Semarang 1883-89. 8°. (N°. 92 Dr. Brandes.) (*Gouvernements eigendom*).

Mihara (*Vahara*), The Brihat Jataka. Translated into English by N. Chidambaran Iyer. — Ariyan miscellany. Astro-

logical series. Madras 1885. 8°. (N°. 137 Dr. Brandes.) (*Gouvernements eigendom*).

Sĕrat *Moehammad*. 2 dln. Semarang 1891. 8°. (N°. 239 Dr. Brandes.) *Gouvernements eigendom*).

Müller (*F. Max*), Textes sanscrits découverts au Japon. Lecture devant la „Royal Asiatic Society of Great Britain and Ireland." Traduit de l'Anglais par M. de Milloué. Revu, corrigé et annoté par l'auteur. — Annales du Musée Guimet II. (N°. 591*a* Dr. Brandes.) (*Gouvernements eigendom*).

Nanjio (*Bunyiu*), A catalogue of the Chinese translation of the Buddhist Tripitaka, the sacred canon of the Buddhists in China and Japan (compiled by order of the secretary of State for India, by —. Oxford 1883. 4°. (N°. 592 Dr. Brandes.) (*Gouvernements eigendom*).

Verzameling van voorschriften ten dienste van havenmeesters of als zoodanig fungeerende ambtenaren in *Nederlandsch-Indië*. (Officieele uitgave.) Batavia 1905. 8°.

Bescheiden betreffende de nieuwe faillissements-verordening voor *Nederlandsch-Indië*. (Staatsblad 1905 N°. 217.) Batavia 1905. fol.

Sajjid ᶜOethman bin ᶜAbdallâh al Alawî, Fasal kawadjiban pada mĕntjari kahidoepan. Batawi 1313 H. 12°.

Sajjid ᶜOethman bin ᶜAbdallâh bin Jahjâ al ᶜAlawi, Djadoeal mabâdî 'lᶜoelôem. Batawi 1324 H. plano.

Sĕrat *Paramajoga* anjarijossakĕn lalampahannipoen kangdjĕng Nabi Adam akalijan kalampahan sarta tĕrah toemĕrahipoen para dewa ingkang akahjangan ing tanah Hiṇḍoestan. Soerakarta 1884. 8°. (N°. 119 Dr. Brandes.) (*Gouvernements eigendom*).

Sĕrat *Pasinden* Jasadalĕm ingkang Sinoewoen kangdjĕng Soeltan Amĕngkoeboewana . . . . djoemĕnĕng kaping nĕm. Samarang 1873. 8°. (N°. 96 Dr. Brandes.) (*Gouvernements eigendom*).

Sĕrat *Pawoekon* katĕḍakkan saking karaṭon Soerakarta. Semarang 1890. 8°. (N°. 116 Dr. Brandes.) (*Gouvernements eigendom*).

Sĕrat *babad Pĕdjadjaran.* 4 deelen. Semarang 1885-1890. 8°. (N°. 94 Dr. Brandes.) (*Gouvernements eigendom*).

Sĕrat *babad Pĕtjina* anjarijossakĕn doek ri kala bĕḍahipoen ing nagari Kartasoera djoemĕnĕngipoen Soenan Koening djĕdjoeloek Amangkoerat Amangkoe Boewana ngantos doemoegi kondoeripoen malih kangdjĕng Soenan Pakoeboewana ingkang kapingkalih. Semarang 1874. 8°. (N°. 66 Dr. Brandes.) (*Gouvernements eigendom*).

Pleyte (*C. M.*), Uit Soenda's voortijd. (Overg. uit Het Daghet 1905.) 4°.

Ploix (*C.*), Le surnaturel dans les contes populaires. Paris 1891. 8°. (N°. 160 Dr. Brandes.) (*Gouvernements eigendom*).

Sĕrat *Poestakaradja* Poerwa. Deel I — IV. Djokjakarta 1884-1888. 8°. (N°. 118 Dr. Brandes.) (*Gouvernements eigendom*).

Sĕrat *Pranatjitra* manoet babonipoen lami karampingakĕn dening toewan C. F. Winter Sr. Semarang 1888. 8°. (N°. 67 Dr. Brandes.) (*Gouvernements eigendom*).

Râmâyaṇa. Sanskrit-tekst, met commentaar. Bombay 1859. 3 dln. fol.

Regnaud (*P.*), La métrique de Bharata. Texte Sanscrit de deux chapitres du Nâtya-Çâstra. Publié pour la première fois et suivi d'une interprétation française. — Annales du Musée Guimet II. (N°. 591*b* Dr. Brandes.) (*Gouvernements eigendom*).

Resandt (*W. Wijnaendts van*), Oude Indische families, I. (Overg. uit het „Maandblad van het Geneologisch-heraldiek genootschap „de Nederlandsche Leeuw" 1905"). Z. p. en j. 8°.

Rietveld (*H.*), Stijloefeningen voor de hoogste klasse der lagere scholen. Tweede stukje. Semarang-Soerabaia 1905. 8°.

Ryder (*A. W.*), The little clay cart (Mṛcchakaṭika). A Hindu drama attributed to king Shûdraka, translated from the original Sanskrit and Prâkrits into English prose and verse. Cambridge, Massachusetts 1905. 8°. (Vol. IX van Harvard Oriental series).

H. S., Die Kesselpauke des deutschen Heeres. Ihre religiöse Bedeutung. Luxemburg-Bahnhof 1905. 8°.

Saḍdarsana-Samuccaya by Haribadra with Guṇaratna's commentary Tarkarahasya-Dipika edited by Luigi Suali of Bologna. (Bibliotheca Indica.) Calcutta 1905. 8°. fasc. 1.

Sâstri (*Mahâmahopâdhyaya Hara Prasâd*), A catalogue of palm-leaf en selected Mss. belonging to the Durbar library, Nepal. To which has been added a historical introduction by Professor Cecil Bendall. Calcutta 1905. 8°.

Schmeltz (*J. D. E.*) und G. A. Koeze, Crania ethnica Philippinica. — Zur Abwehr einer Besprechung des Werkes im „Anthropologischen Zentrallblatt" 1905, durch Prof. F. von Luschan. Leiden 1906. 8°.

Schultze (*F.*), Der Fetichismus. Ein Beitrag zur Anthropologie und Religionsgeschichte. Leipzig 1871. 8°. (N°. 162 Dr. Brandes.) (*Gouvernements eigendom*).

Steingass (*F.*), The student's Arabic-English Dictionary. Companion volume to the author's English-Arabic dictionary. London 1884. 8°. (N°. 165 Dr. Brandes.) (*Gouvernements eigendom*).

Stevenson (*J.*), The principles of Murathee grammar. Third edition. Bombay and Calcutta 1854. 8°. (N°. 136 Dr. Brandes.) (*Gouvernements eigendom*).

Sĕrat *Tadjoesalatin* anjarijossaken lalampahannipoen para ratoe ingkang nista madja oetama toewin lalampahannipoen para pandita saking karangannipoen imam Boechari djangkĕp kawan likoer fasal mawi kasĕkarakĕn. Semarang 1885. 8°. (N°. 241 Dr. Brandes.) (*Gouvernements eigendom*).

Tervooren (*H. A. P. M.*), IJken van juistheidswerktuigen ten behoeve der laboratoria van suikerfabrieken. — Niet in den handel. Tegal 1906. 8°.

Sĕrat *Tjabolek* anjarijossakĕn ing nalika kĕraton Kartasoera pandjenengannipoen kangdjĕng Soesoehoennan Soemarenglawejan ing wĕktoe Mas Ketib Anem Koedoes

Paběn kalajan hadji Amad Moeṭamakim doesoen Tjabolek bawah nĕgari Toeban bab prakawi's ngelmoemoetekad. Semarang 1886. 8°. (N°. 240 Dr. Brandes.) *Gouvernements eigendom*).

Veltman (*Th.*), Nederlandsch-Atjèhsche woordenlijst. Uitgegeven door het Bataviaasch Genootschap van Kunsten en Wetenschappen. Batavia 1906. 8°.

K. W., Diederik Baltzerdt op reis Maart-November 1905. Brieven aan Het Nieuws van den Dag voor Ned.-Indië. Batavia 1905. 8°.

Sĕrat *Wangsallan* pasinḍen baḍaja toewin srimpi ing Soerakarta. Semarang z. j. 8°. (N°. 95 Dr. Brandes.) (*Gouvernements eigendom*).

Welcker (*Adair*), A dream of realms beyond us. San Francisco 1906. 8°.

Wely (*F. P. H. Prick van*), Koloniaal Nederlandsch — Engelsch, Fransch, Duitsch aanvullend hulpwoordenboek, supplement op alle in Nederland verschenen lexica. — Tweede verbeterde en zeer vermeerderde uitgave van Indische woorden en hunne equivalenten in de moderne talen. Batavia 1906. 8°.

Wely (*F. P. H. Prick van*), Neerland's taal in 't verre Oosten, eene bijdrage tot de kennis van het Hollandsch in Indië. Semarang-Soerabaia 1906. 8°.

Winter (*K. F.*), Darmawasito, zedeleer vertaald uit het Nederlandsch en Engelsch in het Javaansch. Zesde druk. Batavia 1905. 8°.

Winternitz (*M.*) and A. B. Keith, Catalogue of Sanskrit Manuscripts in the Bodleian library. Vol. II. With a preface by E. W. B. Nicholson. Oxford 1905. 4°.

Yates (*W.*), Introduction to the Bengálí language. In two volumes. Elementary part. Containing a grammar, a reader, and explanatory notes, with an index and vocabulary. Second edition, enlarged. Calcutta 1874. 8°. (N°. 133 Dr. Brandes.) (*Gouvernements eigendom*).

STAAT

VAN VOORWERPEN, BUITGEMAAKT IN DE LANDSCHAPPEN BONI EN GOWA, WELKE AAN HET BATAVIAASCH GENOOTSCHAP IN BEWARING ZIJN AFGESTAAN.

(Zie Notulen Aug. 1906, II *a*).

Inventaris nummer.	Aantal.	BENAMING DER VOORWERPEN.
12456/58	3	Presenteer- en schenkbladen.
12459	1	Gouden pasangtimpo (kris met gouden scheede) met bijbehoorende gouden maili.
12460	1	Badik met gouden scheede.
12461	1	Gouden tabaksdoos met gouden tjaping-tjaping.
12462	1	Eenvoudige pao-pao met gouden pasimbangs.
12463	11	Moestika's (talisman) in zilver gevat.
12464	1	Djimat.
12465	1	Gouden kroon, bezet met gesteenten.
12466/70	5	Gouden krissen met hindoegevest en gouden scheeden, waaronder met gesteenten.
12471	1	Gouden kris met scheede.
12472/73	2	Zwaarden met scheede met goud bezet.
12474	2	Geornamenteerde gouden armbanden.
12475	2	„ „ beenringen.
12476	2	Slangvormige gouden armbanden.
12477	2	Gedreven „ „
12478	2	Geornamenteerde gouden filigraan armbanden.
12479	2	Slangvormig gedraaide gouden armbanden.
12480	1	Slangvormige armband met valsche steenen.
12481	25	Gladde gouden arm- en beenringen.

Inventaris nummer.	Aantal.	Benaming der voorwerpen.
12482	2	Gedraaide zilveren armbanden.
12483	2	Zilveren draadvormig samengestelde armbanden.
12484	1	Metalen plaat, blijkens opschrift geschenk van het Engelsche Gouvernement aan den Vorst van Gowa, jaartal 1811.
12485/91	7	Halskettingen.
12492/94	3	Buikbanden, gedeeltelijk van goud.
12495/97	3	Hoofddeksels voor mannen.
12498/515	18	Hoofdtooisels voor vrouwen.
12516/18	3	Metalen presenteerbladen.
12519	1	Metalen sirihpot (ten rechte spuwbak).
12520	1	„ theepot (ten rechte theeketel).
12521/22	2	„ tabaksdoozen.
12523/26	4	„ vingerkommen.
12527/28	2	„ sigarenhouders.
12529	1	Vaas van paarlemoer met metalen beslag.
12530/34	5	Potjes met deksel en metalen beslag.
12535/45	11	Metalen deksels.
12546/66	21	„ bakjes.
12567	1	„ sirihdoos.
12568	1	Doosje gedeeltelijk metaal en glas.
12569	1	Mes met beenen heft.
12570/73	4	Kinder armbandjes.
12574	2	Oorknoppen.
12575/76	36	Knoppen.
12577/82	32	Metalen knoppen.
12583/86	4	Vingerringen.
12587	2	Oorknoppen.
12588	1	Sirihdoos met goud beslag.
12589	1	Vierkant gouden doos met djimat.
12590	1	Zilveren zegelring met cijfer-koetika.

Inventaris nummer.	Aantal.	Benaming der voorwerpen.
12591	1	Zilveren ornamentstuk.
12592	2	„ gordelknoopen.
12593	1	„ gordelhaak.
12594	1	„ schaamplaatje.
12595	1 stel.	Belegsel voor sirihtasch.
12596/97	2	Gouden dekseltjes.
12598	1	Charivari.
12599	1	Boeli-boeli voor amuletten.
12600	4	Zilveren haarspelden.
12601	1 paar.	„ haarspelden.
12602	1 „	Haarspelden voor danseres.
12603	5 stuks.	Filigraan in bewerking.
12604	1	Albasten vaasje (gebroken).
12605	1	Gevlochten doosje met 15 kleine parels.
12606	1	Djimat.
12607/11	5	Banden waarop metalen staafjes gehecht zijn.

LIJST

van ingekomen boekwerken gedurende het 2e en 3e kwartaal 1906.

ʿAbdoe'llah (*Mas*), Pemimpin, jaitoe beberapa peladjaran bahasa Melajoe akan goena sekolah goeroe, sekolah pegawai D. S., B. I. Batavia 1906. 8°.

Abendanon (*J. H.*), De middelen welke van Staatswege in het werk zouden zijn te stellen om in de inlandsche maatschappij op Java en Madoera nijverheid en handel tot bloei te brengen en daarnaast ook de uitoefening van kunst en nijverheid te bevorderen. — Voorlezing ter gelegenheid der jaarlijksche vergadering van den Raad van het Koloniaal Museum te Haarlem op 2 Juni 1906. (Overg. uit „De Indische Mercuur" 1906.) Amsterdam. 8°.

Acte van concessie door de landsgrooten aan aanvragers van mijnontginningen. Batavia z. j. fol.

Adam (*A. J. H. L.*), Handhaving van bestaande verordeningen door de regeerings-reglementen van Nederlandsch-Indië, Suriname en Curaçao. Academisch proefschrift. Leiden 1905. 8°.

Adler (*C.*), Progress of oriental science in Amerika during 1888. From the Smithsonian report for 1888. Washington 1890. 8°.

Aegyptische monumenten van het Nederlandsche Museum van oudheden te Leiden uitgegeven op last der Hooge Regeering. Suten-Xeft, Het Koninklijk boek. Uitgave in lichtdruk. — Supplement op afl. 34 der Aegyptische monumenten. Leiden 1905. fol.

Ahmad Al Majihî Asj-Sjaibînî, Hâsjijah ʿalâ sjarh Ahmad Ar Ramlî ʿalâ matn as Sittîn. Z. p. en j. 8°.

Ahmad bin Ahmad as Soedjâʿî, Fath al Djalîl ʿalâ sjarh Ibn ʿAkîl. Cairo 1298. 8°.

Ahmad ibn Hidjâzî al Fasjanî, Kitâb al madjâlis as soennijjah fî'l kalâm ʿalâ 'larbaʿîn al noêrijjah. Cairo 1306. 8°.

Atwater (*W. O.*) and F. G. Benedict, A respiration calorimeter with appliances for the direct determination of oxygen. Washington, D. C. 1905. 8°. (Carnegie Institution of Washington publication N°. 42).

Barbeyrac (*J.*), Défense du droit de la compagnie Hollandaise des Indes orientales contre les nouvelles prétensions des habitans des Pays-Bas Autrichiens, et les raisons ou objections de la compagnie d'Ostende. La Haye 1725. 4°.

Blumentritt (*F.*), P. Castaño's Nachrichten über Bikols, Cimarronen und Agtas. Adolf Bastian gewidmet. Z. p. en j. 8°.

Boissevain (*J. W.*), Het Indische tooneelstuk Prabodhacandrodaya I. Toelichting en beoordeeling. Academisch proefschrift. Amsterdam 1905. 8°.

Bolk (*F. W.*), Gegevens voor de beoordeeling eener verbranding. Bepaling van het koolzuurgehalte, enz. in de rookgassen, en de waarde daarvan in de praktijk. (Overg. uit het Archief voor de Java-Suikerindustrie 1906.) Soerabaia. 8°.

Borel (*Henri*), Chineesche Kunst. Naar aanleiding van de tentoonstelling gehouden te Batavia door den Nederlandsch-Indischen Kunstkring. Amsterdam 1906. 8°.

Handbook of British *North Borneo* compiled from reports of the Governor and officers of the residential staff in Borneo, and other sources of information of an authentic nature. With an appendix of documents, trade returns, &c., showing the progress and development of the company's territory to the latest date. London 1890. 8°.

Bremekamp (*H.*), Over lichtvoortplanting in dispergeerende middenstoffen. Academisch proefschrift. Groningen 1905. 8°.

Brooshooft (*P.*), Molukkenreis in vogelvlucht. (Overg. uit De Locomotief.) (Semarang 1894.) 8°.

Burgh (*J. Ph. C. van der*), Opmerkingen over des rechters toetsingsbevoegdheid. Academisch proefschrift. Z. p. en j. 8°.

Calogeras (*J. P.*), As minas do Brasil e sua legislaçao. 2 vol. Rio de Janeiro 1904-1905. 8°.

Memorien betrekkelijk het eiland *Ceylon*, door den heer Rijklof van Goens, den jonge, gouverneur van dat eiland, bij het verlaten van het Gouvernement overgegeven aan zijn opvolger, den heer Laurens Pijl, 3 December 1679. Medegedeeld door Jhr. C. A. Rethaan Macaré. (Overdruk).

Coblentz (*W. W.*), Investigations of infra-red spectra. Part I. Infra-red absorption spectra. Part II. Infra-red emission spectra. Washington, D. C. 1905. 8°. (Carnegie Institution of Washington publication N°. 35).

Damsté (*J. H. R. Sinninghe*), Beschouwingen over het Rijksfiscaal strafrecht. Academisch proefschrift. Den Haag 1904. 8°.

Dorsey (*G. A.*), Traditions of the Caddo collected under the auspices of the Carnegie Institution of Washington. Washington, D. C. 1905. 8°. (Carnegie Institution of Washington publication N°. 41).

Dijkstra (*J. F.*), De corruptie in de Nederlandsch-Indische ambtenaarswereld, of: Mr. Rhemrev als regeeringscommissaris. Rotterdam 1906. 8°.

A voyage to the *East* Indies in 1747 and 1748, containing an account of the islands of St. Helena and Java, of the city of Batavia, of the government and political conduct of the Dutch, and of the empire of China. London 1762. 8°.

Ehrenreich (*P.*), Die Mythen und Legenden der Südameri-

kanischen Urvölker und ihre Beziehungen zu denen Nordamerikas und der alten Welt. Supplement zu Zeitschrift für Ethnologie 1905. Berlin 1905. 8°.

Elout, Bijdragen tot de kennis van het Koloniaal beheer getrokken uit de nagelaten papieren van wijlen den minister van staat —. 's Gravenhage 1851. 8°.

Ephraim (*H.*), Ueber die Entwicklung der Webetechnik und ihre Verbreitung ausserhalb Europas. (Mitteilungen aus dem Städtischen Museum für Völkerkunde zu Leipzig, Band I, Heft 1.) Leipzig 1905. 4°.

Eschauzier (*J. J. C.*), Het faillissement van een lid van eene gemeenschap. Academisch proefschrift. Leiden 1905. 8°.

Farlow (*W. G.*), Bibliographical index of North American fungi. Vol. I, part I. Abrothallus to Badhamia. Washington 1905. 8°. (Carnegie Institution of Washington publication N°. 8).

Finsch (*O.*), Zur Erforschungsgeschichte der Ornis Java. (Abdruck aus: Journal für Ornithologie. April-Heft 1906.) 8°.

Furness (*Caroline E.*), Catalogue of stars within two degrees of the North pole deduced from photographic measures made at Vassar college observatory. Washington D. C. 1905. 8°. (Carnegie Institution of Washington publication N°. 45).

Geerligs (*H. C. Prinsen*), De chemische samenstelling van de vezelstof van het suikerriet. (Overg. uit het Archief voor de Java-Suikerindustrie 1906.) Soerabaia. 8°.

Geiger (*A.*), Was hat Mohammed aus dem Judenthume aufgenommen? Eine von der Königl. Preussischen Rheinuniversität gekrönte Preisschrift. Bonn 1833. 8°.

Goudoever (*H. van*), Bijdragen tot de leer der zaakwaarneming. Academisch proefschrift. Leiden 1905. 8°.

Le Musée *Guimet* à Paris. Paris 1886. 8°.

Gulick (*J. T.*), Evolution, racial and habitudinal. Washington, D. C. 1905. 8°. (Carnegie Institution publication N°. 25).

Haastert (*J. A. van*), Vergelijkende cultuurproeven met verschillende zaadrietvariëteiten, oogstjaar 1904/5. (Overg. uit het Archief voor de Java-Suikerindustrie 1906.) Soerabaia. 8°.

Haberlandt (*M.*), Musealstudien in London und Holland. (Separatabdruck aus Band VI der Annalen des K. K. Naturhistorischen Hofmuseums.) Wien 1891. 8°.

Handleiding bij fabricatiestaten ten dienste der fabriekscontrôle en de onderlinge contrôle voor 1906. — Niet in den handel. Tegal 1906. 8°.

Harper (*R. A.*), Sexual reproduction and the organisation of the Nucleus in certain mildews. Washington, D. C. 1905. 8°. (Carnegie Institution of Washington publication N°. 37)

Hein (*A. R.*), Mäander, Kreuze, Hakenkreuze und urmotivische Wirbelornamente in Amerika. Ein Beitrag zur allgemeinen Ornamentgeschichte. Wien 1891. 8°.

Henriksen (*G.*), On the iron ore deposits in Sydvaranger Finmarken-Norway and relative geological problems. Christiania 1905. 8°.

Hensen (*J.*), Verslag der verloskundige kliniek en polikliniek van het Academisch ziekenhuis te Leiden, gedurende den cursus 1897/98 en 1898/99. Academisch proefschrift. Tilburg 1905. 8°.

Hill (*G. W.*), The collected mathematical works of —. Vol. I. Published by the Carnegie Institution of Washington 1905. 4°.

Hoek (*J. van den*), Verzekering tegen de geldelijke gevolgen van werkloosheid. Academisch proefschrift. Rotterdam (1905). 8°.

Hohlenberg (*M. H.*), De oorsprong en verdere lotgevallen der Christelijke kerk in Hindostan, enz. tot aan de helft der zestiende eeuw oordeelkundig onderzocht. Uit het Latijn vertaald en met aanteekeningen en bijlagen vermeerderd door F. C. van der Meer van Kuffeler. Leyden 1842. 8°.

Hoops (*J.*), Waldbäume und Kulturpflanzen im germanischen Altertum. Straszburg 1905. 8°.

Horovitz (*J.*), Spuren griechischer Mimen im Orient. Mit einem Anhang über das egyptische Schattenspiel von F. Kern. Berlin 1905. 8°.

Houtsma (*M. Th.*), De strijd over het dogma in den Islâm tot op el-Ash'ari. Akademisch proefschrift. Leiden 1875. 8°.

Howitt (*A. W.*), Australian group relations. From the Smithsonian report for 1883. Washington 1885. 8°.

Hunsel (*J. H. F. E. van*), Bijdrage tot de kennis van de aetiologie van olecranofracturen. Academisch proefschrift. Leiden 1905. 8°.

Japikse (*J. N.*), Een strijd tegen de verbruikscoöperatie. Academisch proefschrift. Rotterdam 1905. 8°.

Jenks (*A. E.*), The Bontoc Igorot. — Department of the interior Ethnological survey publications I. Manila 1905. 8°.

Kley (*D. A.*), Hulp- en bergloon. Academisch proefschrift. Rotterdam 1904. 8°.

Kostlivy (*S.*), Untersuchungen über die klimatischen Verhältnisse von Beirut, Syrien. Vorgelegt in der Sitzung der Königl. Böhm. Gesellschaft der Wissenschaften in Prag. Prag 1905. 8°.

Krämer (*F. J. L.*), E. W. Moes en P. Wagner, Je maintiendrai. Een boek over Nassau en Oranje. Geschiedkundige bijdragen bijeengebracht onder leiding van —. Opgedragen aan Hare Majesteit de Koningin der Nederlanden. I. Leiden z. j. 4°.

Labberton (*D. van Hinloopen*), Verslag nopens een Bal. Jav. palmblad handschrift toebehoorende aan de familie Stortenbeker. (Overg. uit de Notulen van de Alg. en Bestuursvergad. van het Bat. Gen. 1906.) Batavia. 8°.

Lagemann (*H.*), Ein Heldensang der Niasser. Gesang der Gäste beim Feste eines Häuptlings, als er sich den Titel „Balugu" beilegte. Uebersetzt von —. (Overg.

uit Tijdschr. voor Ind. taal-, land- en volkenk. deel XLVIII.) Batavia 1906. 8°.

Loebèr jr. (*J. A.*), Het „ikatten" in Nederlandsch-Indië. (Overg. uit Onze Kunst, voortzetting van de Vlaamsche school.) Niet in den handel. Z. p. en j. 8°.

Lejonquière (*E. Lunet de*), Ethnographie du Tonkin septentrional rédigée sur l'ordre de M. P. Beau, Gouverneur général de l'Indo-Chine française, par —. D'après les Etudes des Administrateurs civils et militaires des Provinces septentrionales. Paris 1906. 8°.

Luschan (*F. von*), Beiträge zum Ethnographie von Neu-Guinea. (Sonderabdruck aus der Bibliothek der Länderkunde Bd. V/VI.) Berlin 1899. 8°.

Maas (*J. F.*), Over de oorzaak van den dood bij de acute peritonitis. Academisch proefschrift. Leiden 1905. 8°.

Macler (*F.*), Contes arméniens traduits de l'arménien moderne. Paris 1905. 8°.

Kitab *Madjĕmoe* door Ismail bin Sech (Shaik) Badal te Singapore. Soerabaja 1905. 4°. (Javaansch met Arabische karakters).

Bescheiden betreffende de verbetering van het Westgat van Straat *Madoera*. Bijlagen en teekeningen behoorende bij die bescheiden. 's Gravenhage 1906. fol.

Majumdar (*Purna Ch.*), The Musnud of Murshidabad (1704-1904), being a synopsis of the history of Murshidabad for the last two centuries, to which are appended notes of places and objects of interest at Murshidabad. Murshidabad 1905. 8°.

The Peninsular *Malays* I. Malay beliefs by R. J. Wilkinson. London-Leiden 1906. 8°.

Margoliouth (*D. S.*), Mohammed and the rise of the Islam. New York-London 1905. 8°.

Mclaughlin (*A. Cunningham*), W. Adams Slade and E. Dorman Lewis, Writings on American history 1903. A bibliography of books and articles on United States history published during the year 1903, with some

memoranda on other portions of America, prepared by —. Washington, D. C. 1905. 8°. (Carnegie Institution of Washington publication N°. 38).

Milloué (L. de), Catalogue du Musée Guimet. Première partie. Inde, Chine et Japon. Précédée d'un aperçu sur les religions de l'extrême Orient et suivie d'un index alphabétique des noms des divinités et des principaux termes techniques. Lyon 1883. 8°.

Moehammad ar Râzî Fachraddîn, al moesjtahar bichaṭîb ar Rai, Mafâtîḥ al graib al moesjtahar bittafsîr al kabîr. 8 deelen. Z. p en j. 8°.

Moehammad bin Soelaimân al Koerdî al Madanî, Al Ḥawâsji al Madanijjah ᶜalâ sjarḥ Aḥmad bin Ḥadjar al Haitawî al Makkî ᶜalâ moechtaçar ᶜAbdallâh Bâfaḍl Al Ḥaḍramî. 2 dln. Cairo, z. j. 8°.

Monchy (S. J. R. de), De Nederlandsche wetgever tegenover de armoede. Academisch proefschrift. Leiden 1905. 8°.

Müller (F. Max), Oriental scholarship during the present century. From the Smithsonian report for 1893. Washington 1894. 8°.

Muncker (F.), Wandlungen in den Anschauungen über Poesie während der zwei letzten Jahrhunderte. Festrede gehalten in der öffentlichen Sitzung der K. B. Akademie der Wissenschaften zu München. München 1906. 4°.

Nederburgh (I. A.), Nogmaals: Rechtshervorming in Ned.-Indië. Nabetrachting op het verhandelde ter vergadering van het Indisch Genootschap op 2 December 1905. Met 2 ontwerpen en toelichting. 's Gravenhage 1905. 8°.

Nienhuis (J. F. C.) en J. Kuijper, Handleiding voor het keuren van levensmiddelen enz. Batavia 1906. 8°.

Nieuwenkamp (W. O. J.), Bali en Lombok. Tweede zwerver uitgave, eerste gedeelte. Z. p. 1906. 4° oblong.

Nieweg (J.), Frederick William Robertson. Academisch proefschrift. Groningen 1905. 8°.

Nijhoff (*Is. An.*) c. s., Bijdragen voor vaderlandsche geschiedenis en oudheidkunde. Reeks I—III. Arnhem 1837-1866. 's Gravenhage 1867-1899. 8°.

1e Reeks 10 dln. 1837-1856.
2e „ 10 „ 1859-1879.
3e „ 10 „ 1882-1899.

Nijhoff (*Is. An.*), Registers op de eerste tot derde reeks der Bijdragen (deel I—XXX.) 's Gravenhage 1900. 8°.

Offerhaus Ez. (*H.*), Lineaire kegelsneestelsels en -weefsels. Academisch proefschrift. Groningen 1905. 8°.

Offerhaus (*H. K.*), Eene mechanische oorzaak voor het ontstaan van appendicitis. Academisch proefschrift. 's Gravenhage 1905. 8°.

Oman (*J. Campbell*), The mystics, ascetics, and saints of India. A study of Sadhuism, with an account of the Yogis, Sanyasis, Bairagis, and other strange Hindu sectarians. London 1903. 8°.

Oorthuijs (*G.*), De anthropologie van Zwingli. Akademisch proefschrift. Leiden 1905. 8°.

Oost en *West*. Tentoonstelling van Nederlandsch-Indische Kunstnijverheid (vierde groep) te 's Gravenhage in de Gothische zaal van het paleis op de Kneuterdijk.

Catalogus van Oost- en West-Indisch vlechtwerk, weefsel-versiering en kaartweefsel. 21 Augustus — half October 1902. Z. p. en j. 8°.

Oosterzee (*J. F. N. van*), Schets van een dèsa-bestuur in de bergdistricten van het regentschap Cheribon. Overdruk. Z. p. en j. 8°.

Os (*W. A. E. van*), Het recht der politie. Academisch proefschrift. Groningen 1905. 8°.

Pannier (*J.*) et Mad. J. Pannier, Trois ans en Indo-Chine. Notes de voyage. Toulouse 1906. 8°.

Paulus (*J.*), Het burgerlijk geding voor de King's bench division in hoofdtrekken geschetst. Academisch proefschrift. Scheveningen 1905. 8°.

Commemoraçao civica do Marechal Floriano *Peixoto*, 29 Junho 1895 — 29 Junho 1899. Z. p. en j. 4°.

Philipse (*A. M. F. H.*), Bac. anthracis mirabilis. Een eigenaardige variëteit van miltvuurbacillen. Academisch proefschrift. Groningen 1905. 8°.

Piepers (*M. C.*), Praktische wenken voor niet deskundigen omtrent het verzamelen en bewaren van Lepidoptera in den Indischen Archipel. Uitgegeven door de Kon. Natuurk. Vereeniging. Batavia 1906. 8°.

Geschiedenis der *Preanger Regentschappen*. Kort overzicht. Bandoeng 1898. 8°.

Prins (*J. J.*), De fluctueerende variabiliteit van microscopische structuren bij planten. Academisch proefschrift. Groningen 1904. 8°.

Proeven op het gebied van suikerriet-cultuur en de fabricage tot tafelstroop. Premie van „De Indische Mercuur". Amsterdam 1906. 8°.

Quast (*H. C. E.*), Verslag nopens den politieken toestand in de Rokanstaatjes. (Overg. uit Tijdschr. voor Ind. taal-, land- en volkenk. deel XLVIII.) Batavia 1906. 8°.

Resandt (*W. Wijnaendts van*), Huwelijken te Batavia in den Compagniestijd, medegedeeld door —. (Overg. uit het Maandblad van het Genealogisch-heraldiek genootschap „de Nederlandsche Leeuw" 1905.) Z. p. en j. 8°.

Ribbe (*Carl*), Zie O. Schneider.

Riedel (*J. G. F.*), Mededeeling. (Overg. uit de Notulen der Alg. en Bestuursvergad. van het Bat. Gen. 1906.) Batavia 8°.

Rockhill (*W. Woodville*), Explorations in Mongolia and Thibet. From the Smithsonian report for 1892. Washington 1893. 8°.

Rockhill (*W. Woodville*), Diary of a journey through Mongolia and Thibet in 1891 and 1892. Washington 1894. 8°.

Roest (*J. L. D. van der*), Woordenlijst der Tobelo-Bòing-taal. Uitgegeven door het Koninklijk Instituut voor de taal-,

land- en volkenkunde van Nederlandsch-Indië. 's Gravenhage 1905. 8°.

Rothpletz (*A.*), Gedächtnisrede auf Karl Alfred von Zittel gehalten in der öffentlichen Sitzung der K. B. Akademie der Wissenschaften zu München. München 1905. 4°.

Rouffaer (*G. P.*), De Hindostansche oorsprong van het „Negenvoudig" Sultans-Zegel van Atjeh, aangetoond o. a. door een merkwaardig Hindostansch schilderijtje van c^a^ 1700. Tevens onder herkenning eener teekening van Rembrandt. (Overdruk uit „Bijdragen tot de taal-, land- en volkenkunde van Ned.-Indië 1906.) 4°.

Schneider (*O.*), Muschelgeld-Studien. Nach dem hinterlassenen Manuscript bearbeitet von Carl Ribbe. Herausgegeben vom Verein für Erdkunde zu Dresden. Dresden 1905. 8°.

Schoute (*C.*), Het Thomson-effect in kwikzilver. Academisch proefschrift. Groningen 1905. 8°.

Sjihâb addîn Aḥmad al Absjîhî, Kitâbal moestaṭraf fî koelli fann moestaẓraf. 2 dln. Cairo 1300. 8°.

Smith (*Erwin F.*), Bacteria in relation to plant diseases. Vol. I. Methods of work and general literature of bacteriology exclusive of plant diseases. Washington D. C. 1905. 8°. (Carnegie Institution of Washington publication N°. 27).

Poenika Sĕrat *Soeloek* kagoenganipoen Raden Ngabehi Soṇṭasoemarta. Semarang 1905. 4° obl.

Rapport omtrent den waarnemingsdienst der vaarwaters naar *Soerabaia.* (Met 309 Bijlagen w. o. 293 Teekeningen.) 's Gravenhage 1906. fol.

Portefeuille met bijlagen en teekeningen B 60*.

Sol (*J. W. E.*), Art. 245 der gemeentewet. Academisch proefschrift. Leiden 1904. 8°.

Stevens (*N. M.*), Studies in spermatogenesis with especial reference to the „accessory chromosome." Washington, D. C. 1905. 8°. (Carnegie Institution of Washington publication N°. 36).

Stokvis, La colonisation et l'hygiène tropicale. Overdruk. Paris 1896. 8°.

Tahupeiory (*J. E.*), Onder de Dajaks in Centraal Borneo. Een reisverhaal. Batavia 1906. 8°.

Taverne (*H. J.*), De monosulfonbenzoëzuren (pheencarbonsulfonzuren) en hunne door reëel salpeterzuur gevormde nitroderivaten. Academisch proefschrift. Leiden 1904. 8°.

Taylor (*G. P.*), The student's Gujarâtî grammar, with exercises and vocabulary. London 1893. 8°.

Velde (*C. van de*), Nota betreffende het landschap Loeboeq Ramo. (Overg. uit het Tijdschrift van het Kon. Ned. Aardrijksk. Genootschap 1906.) Leiden. 8°.

Vermeulen (*H.*), Plaatsbepaling der isomere dinitroanisolen. Academisch proefschrift. Groningen 1905. 8°.

Versteeg (*J.*), Opmerkingen over het beheer van gemeentelijk grondbezit. Academisch proefschrift. Leiden 1905. 8°.

Verwey (*N. J.*), Nota in zake Gouvernements voorbereidend onderwijs in Nederlandsch-Indië, aangeboden aan Zijne Excellentie den Minister van Koloniën en aan de leden van de beide Kamers der Staten-Generaal. Gorinchem z. j. 8°.

Vervolg op bovenstaande nota. Batavia 1906. 8°.

Vriesendorp (*I.*), De physiologische en therapeutische werking van het colloidale zilver. Academisch proefschrift. Leiden 1904. 8°.

V. S., Mohamedaansch-godsdienstige broederschappen door een oud-O. I. ambtenaar. Batavia 1890. 8°.

Warneck (*J.*), Tobabataksch-Deutsches Wörterbuch. Batavia 1906. 8°.

Wessels (*L.*), De opheffing van het monopolie en de vervanging van de gedwongen koffiecultuur op Java door een staatscultuur in vrijen arbeid. 's Gravenhage 1890. 8°.

Wilbrink (*G.*), Tweede verslag van de selectie-proeven met de Natal-indigoplant. (Buitenzorg z. j.) 8°.

Wildervanck Lzn. (*J. C.*), De verschillende krommingen eener gewrongen kromme in de vierdimensionale ruimte. Academisch proefschrift. Groningen 1904. 8°.

Wilkinson (*R. J.*), Zie Peninsular Malays.

Woelderen (*R. van*), De privaatrechtelijke zedelijke lichamen. Academisch proefschrift. Leiden (1905). 8°.

Woudstra (*H. W.*), Over de werking van electrolyten op kolloidale zilveroplossingen en over het proces der coagulatie. Academisch proefschrift. Zalt-Bommel 1905. 8°.

Zaalberg (*A. L.*), Differentiaal-meetkundige eigenschappen van stralenstelsels. Academisch proefschrift. Leiden 1905. 8°.

Zaalberg (*F. H. K.*), Een vacantie in Noord-Madoera. (Extra bijvoegsel van het Bat. Nieuwsblad.) Z. p. en j. 8°.

Zeeman (*C. F.*), Een kleine bijdrage tot het Inlandsch Onderwijs-vraagstuk. Voordracht gehouden in de algemeene vergadering dd°. 19 December 1905 der Vereeniging „Moederland en Koloniën". Z. p. en j. 8°.

Zeeman (*C. F.*), Een en ander over Britsch-Indië. Vertaling van eenige hoofdstukken uit het werk „India in the Victoria age" van Romesh Dutt, C. I. E., onder vergelijking met andere bronnen. Amsterdam 1906. 8°.

Ost-Indisches Gespräch, in dem Reiche der Todten, zwischen Bartholomäo *Ziegenbalg* und Johann Cocceo, darinnen nicht allein die gantze Beschaffenheit der Malabarischen Heyden-Bekehrung und Erbauung der Evangelisch-Lutherischen Kirche und Schulen zu Tranqvebar in Ost-Indien, wie sich solches Werk mit Gott angefangen, fortgesetzet, und bis jetzo Seegens-voll ausgebreitet, sondern auch dieser Heydnischen Nation irriger Glaube, Gottesdienst, Sitten und Gebräuche, nebst vielen Merckwürdigkeiten, gründlich beschrieben ist. Franckfurt 1732. 4°.

LIJST

van ingekomen boekwerken gedurende het 4e kwartaal 1906.

Abdesselam ben Choaib, L'Esprit de la philosophie du droit Musulman. Tlemcen 1901. 8°.

Abendanon (J. H.), Eenige opmerkingen over de ontwerp-begrooting van Ned.-Indië voor 1907. (Orgaan der Vereeniging „Moederland en Koloniën".) Den Haag 1906. 8°.

Adams (Frank D.) and Ernest G. Coker, An investigation into the elastic constants of rocks, more especially with reference to cubic compressibility. Washington, D. C. 1906. 8°. (Carnegie institution of Washington publication N°. 46).

Arnold (A.), Das indische Geldwesen unter besonderer Berücksichtigung seiner Reformen seit 1893. Jena 1906. 8°.

Gegevens betreffende de zelfstandige rijkjes op *Bali*. Batavia 1906. 12°.

Balineesche Woordenlijst, bevattende de meest voorkomende woorden. Batavia 1906. 12°.

Barth (A.), L'Inscription du reliquaire de Piprawa. (Extr. du Journal des Savants, Octobre 1906.) Paris. 4°.

Bartholomae (C.), Die Gatha's des Awesta. Zarathushtra's Verspredigten. Straszburg 1905. 8°.

Barus (C.), The nucleation of the uncontaminated atmosphere. Washington, D. C. 1906. 8°. Carnegie Institution of Washington, publication N°. 40.

Bataksche verhalen en sprookjes. Batavia 1906. 8°.

Bailey (T. Grahame), Panjâbî grammar. A brief grammar

of Panjâbî as spoken in the Wazîrabâd district. Lahore 1904. 8°.

Beekman Mzn. (*E. H. M.*), Geschiedenis der systematische mineralogie. Academisch proefschrift. 's Gravenhage 1906. 8°.

Benattar (*C.*) *c. s.*, L'esprit libéral du Coran. Paris 1905. 8°.

Berg (*N. P. van den*), Levensbericht van E. de Waal. (Overg. uit de Levensberichten van de Maatsch. der Nederl. Letterk. te Leiden, 1905-1906.) Leiden 1906. 8°.

Berg (*N. P. van den*), Plannen voor een Staats Domeinbank en een Stads Girobank. (Mededeelingen uit het Oud-Archief van de Nederlandsche Bank.) (Overg. uit de Versl. en Meded. der Kon. Akad. van Wetensch., Afd. Letterkunde, 4e reeks, deel VIII.) Amsterdam 1906. 8°.

Bezemer (*T. J.*), Door Nederlandsch Oost-Indië. Groningen 1906. 8°.

Aflevering 1—7.

Bezold (*C.*), Orientalische Studien, Theodor Nöldeke zum siebzigsten Geburtstag (2 März 1906) gewidmet von Freunden und Schülern und in ihrem Auftrag herausgegeben von —. Zwei Bde. Gieszen 1906. 8°.

Die *Bhagavadgîtâ* aus dem Sanskrit übersetzt mit einer Einleitung über ihre ursprünglichen Gestalt, ihr Lehren und ihr Alter von Richard Garbe. Leipzig 1905. 8°.

Bland (*R. Norman*), Historical tombstones of Malacca mostly of Portuguese origin. London 1905. 4°.

Blumentritt (*F.*), List of native tribes of the Philippines and of the languages spoken by them. From the Smithsonian report for 1899. Washington 1901. 8°.

Boers (*K. H.*), De officier bij de landmacht in Nederlandsch-Indië. Regelingen zijner inkomsten, bevordering, ontslag en op non-activiteitstelling, pensioen en onderstand, verloven, huwelijk, enz. Alsmede bepalingen op de hoogere vorming van dien officier. Leiden 1906. 8°.

Bouwman (*H.*), Verklarende en tekstcritische aanteekeningen

op Maerlants „Historie van den Grale" en „Merlyns boeck". Academisch proefschrift. Groningen 1905. 8°.

Brabrook (*E. W.*), The past progress and present position of the anthropological sciences. From the Smithsonian report for 1898. Washington 1900. 8°.

Breukink (*J.*), Bijdragen tot eene Gorontalo'sche Spraakkunst Sjart behasa Gorontalo. (Gedrukt voor rekening van het Kon. Inst. voor de taal-, land- en volkenk. van Ned. Indië.) 's Gravenhage 1906. 8°.

Brinkley (*F.*) *c. s.*, An unabridged Japanese-English Dictionary. Tokyo 1896. 8°.

Brockelmann (*C.*), Semitische Sprachwissenschaft. Leipzig 1906. 12°.

Cabaton (*A.*), Nouvelles recherches sur les Chams. Paris 1901. 8°.

Carus (*P.*), The history of the devil and the idea of evil, from the earliest times to the present day. Chicago, London 1900. 8°.

Chamberlain (*B. H.*), A romanized Japanese reader: consisting of Japanese anecdotes, maxims, etc., in easy written style; with an English translation and notes. Part I. Japanese text. — Part II. English translation. — Part III. Notes. London, Yokohama 1886. 8°.

Clifford (*H.*), Further India; being the story of exploration from the earliest times in Burma, Malaya, Siam and Indo-China. London 1905. 8°.

Coolsma (*S.*), In het voorportaal van den Islam. Voordracht gehouden op den zendingsdag der Nederl. Zendingsvereeniging te Rotterdam, in 1906. (Overdruk uit de Stemmen voor waarheid en vrede.) Utrecht. 8°.

Courtillier (*G.*), Le Gîta-Govinda, pastorale de Jayadeva. Traduite par —. Avec une préface de M. Sylvain Lévi. Paris 1904. 12°.

Crosby (*O. Terry*), Tibet and Turkestan. A journey through old lands and a study of new conditions. New York and London 1905. 8°.

Dahlke (*P.*), Boeddhistische vertellingen. Uit het Duitsch door H. Leiden 1905. 8°.

Davenport (*C. B.*), Inheritance in poultry. Washington, D. C. 1906. 8°. (Publications of the Carnegie institution of Washington, N°. 52).

Deli in woord en beeld. Amsterdam 1905. fol. obl.

Derenbourg (*H.*), Opuscules d'un Arabisant 1868—1905. Paris 1905. 8°.

Deshima, the old Dutch settlement at Nagasaki. Uit „Cherry blossoms", June 1906.) Nagasaki 1906. 4°.

Dubois (*J. A.*), Hindu manners, customs and ceremonies. Translated from the author's later french Ms. and edited with notes, corrections, and biography by Henry K. Beauchamp. With a prefatory note by the right hon. F. Max Müller. Third edition. Oxford 1906. 8°.

A supposed *Dutch* translation of a Siamese state paper in 1688. (Overdruk z. p. en j.) 4°.

Dutt (*Romesh Chundra*), Indian poetry. Selections rendered into English verse. London 1905. 12°.

Dijk (*G. van*), De zilvervoltameter. Academisch proefschrift. Groningen 1905. 8°.

E (*J.*), De inlandsche bestuursambtenaar op Java en Madoera. In verband met de Nederlandsch-Indische begrooting van 1907. 's Gravenhage 1906. 8°.

Ernest, „Fatum." Oorspronkelijk Indisch tooneelstuk in vier bedrijven. Weltevreden 1906. 8°.

Ferguson (*J. H.*), De wetten der maatschappelijke ontwikkeling. Eene natuurwetenschappelijk-staatkundige en godsdienstige handleiding der sociologie voor de zedenleer der beschaving. Eene Nederlandsche bewerking van „The philosophy of civilization." 's Gravenhage 1906. 8°.

Ferrand (*G.*), Un texte Arabico-Malgache du XVI° Siècle transcrit, traduit et annoté d'après les Mss. 7 et 8 de la bibliothèque nationale. Paris 1904. 4°.

Finck (*F. N.*), Die Aufgabe und Gliederung der Sprachwissenschaft. Halle a. d. S. 1905. 8°.

Fischer (*H*), Edouard Piette 1827—1906. Rennes z. j. 8°.

Foy (*W.*), Festgabe zur Eröffnung des Rautenstrauch-Joest-Museums 12. November 1906. Führer durch das Museum (Museum für Völkerkunde) der Stadt Cöln. Cöln 1906. 8°.

Friederici (*G.*), Skalpieren und ähnliche Kriegsgebräuche in Amerika. Inaugural-Dissertation. Braunschweig 1906. 8°.

Galante (*A.*), Licinus Tonsor. Carmen praemio aureo ornatum in certamine poetico Hoeufftiano. Accedunt duo carmina laudata. Amstelodami 1906. 8°.

Garbe (*Richard*), Zie Bhagavadgîtâ.

Gast (*S. de*), Beginselen der rekenkunde. In het Javaansch vertaald door Mas Boediardjo. Batavia 1906. 8°. (Jav. karakter).

Geerligs (*H. C. Prinsen*), Keuring van suiker door ijzerverbindingen. (Overg. uit het Archief voor de Java-Suikerindustrie 1906.) Soerabaia. 8°.

Geerligs (*H. C. Prinsen*), De anorganische bestanddeelen van het rietsap en hun verband met de zuiverheid van het sap. (Overg. uit het Archief voor de Java-Suikerindustrie 1906.) Soerabaia. 8°.

Geerligs (*H. C. Prinsen*), Invloed van het vezelstof-gehalte van riet op de contrôle-cijfers van den molenarbeid. (Overg. uit het Archief voor de Java-Suikerindustrie 1907.) Soerabaia. 8°.

Gériolles (*A. de*), Un Parisien à Java. Paris 1905. 8°.

Geuns (*M. van*), De groei der Indische steden. Naar aanleiding van het Semarangsche woningvraagstuk. (Overg. uit het Soerab. Hblad van October 1906.) Soerabaia. 8°.

Goebel (*K.*), Zur Erinnerung an K. F. Ph. Martius. Gedächtnisrede bei Enthüllung seiner Büste im K. Botanischen Garten in München. München 1905. 4°.

Gonnaud (*P.*), La colonisation hollandaise à Java, ses antécédents, ses caractères distinctifs. Paris 1905. 8°.

Gouvêa (*H. de*), A conferencia internacional de Copenhague sobre a tuberculose (de 26 a 29 de Maio de 1904). Relatorio apresentado ao Exmo. Snr. Dr. J. J. Seabra, ministro da Justiça e negocios interiores pelo —. Paris (1904). 4°.

Gray (*J.*), Elements of Pali grammar adapted for schools and private study. Published under the patronage of the Education Department, British Burma. Rangoon 1883. 8°.

Green (*A. O.*), A collection of modern Arabic stories, ballads, poems and proverbs. Cairo 1886. 8°. Engelsche vertaling.

Hetzelfde werk, Arabische text. London 1893. 8°.

Grimme (*H.*), Mohammed. München 1904. 8°.

Groneman (*J.*), De vorderingen der Pamor-Smeedkunst. (Meteoor- en Nikkelpamor.) Soerabaia 1906. 8°.

Groneman (*J.*), Een Karmalegende. — Een merkwaardige beeldengroep aan de Tjandi B̊år̊åboedoer. Soerabaia 1906. 8°.

Grotefend (*H.*), Taschenbuch der Zeitrechnung des deutschen Mittelalters und der Neuzeit. Zweite vermehrte und verbesserte Auflage. Hannover und Leipzig 1905. 8°.

H. (*J. H. v. d.*), In memoriam of Dr. J. L. A. Brandes. (Extract from the Journal of the Siam Society, vol. II, 1905.) 4°.

Hamilton (*A.*), Korea. London 1904. 8°.

Harder (*E.*), Deutsch-Arabisches Handwörterbuch. Heidelberg 1903. 8°.

Hartmann (*A.*), Repertorium op de literatuur betreffende de Nederlandsche Koloniën in Oost- en West-Indië voor zoover zij verspreid is in tijdschriften en mengelwerken. Tweede vervolg (1901-1905). Met een alphabetisch zaak- en naamregister. 's Gravenhage 1906. 8°.

Hasselbach (*W. H.*), Nederlandsche Spraakkunst. 2 dln. Groningen 1905. 8°.

Heigel (*K. Th. von*), Zu Schillers Gedächtniss. Rede in der

öffentlichen Sitzung der K. B. Akademie der Wissenschaften. München 1905. 4°.

Hepburn (*J. C.*), A Japanese-English and English-Japanese Dictionary. Abridged by the Author. Second edition, revised and enlarged. Tôkyô, Yokohama 1905. 8°.

Heyligers (*J. C. Th.*), Traces de Portugais dans les principales langues des Indes Orientales Néerlandaises. La Haye 1889. 8°.

Hien (*H. A. van*), De Javaansche geestenwereld en de betrekking die tusschen de geesten en de zinnelijke wereld bestaat, verduidelijkt door petangan's of tellingen, bij de Javanen en Soendaneezen in gebruik. 5 dln. Vierde en met één deel vermeerderde druk. Bandoeng 1906. 8°.

Hirt (*H.*), Die Indogermanen, ihre Verbreitung, ihre Urheimat und ihre Kultur. Erster Band. Strassburg 1905. 8°.

Hogarth (*D. G.*), The penetration of Arabia. A record of the development of western knowledge concerning the Arabian peninsula. London 1905. 8°.

Hultzsch (*E.*), Pârijâtamañjarî or Vijayas'rî, a nâṭikâ composed about A. D. 1213 by Madana. Edited by —. Leipzig 1906. 8°.

Hurgronje (*C. Snouck*), The Achehnese. Translated by the late A. W. S. O'Sullivan. With an index by R. J. Wilkinson. 2 vols. Leyden 1906. 8°.

Iterson (*G. Roessingh van*), Waar vele millioenen reeds gebleven zijn en waar vele millioenen nog zullen blijven. — Nog weder een en ander over het slechte van het geldelijk beheer in Nederlandsch-Indië met eene vraag aan eenige leden van de Tweede Kamer der Staten-Generaal. Den Haag 1906. 8°.

Jacob (*G.*), Zie Türkische Bibliotheek.

Jagatjit Singh, My travels in China, Japan and Java, 1903. London 1905. 8°.

Jasper (*J. E.*), Het eiland Bawean en zijn bewoners. (Overg. uit het Tijdschr. voor het Binn. Best. 1906.) Batavia 1906. 8°.

Jespersen (*O.*), Lehrbuch der Phonetic. Autorisierte Uebersetzung von Hermann Davidsen. Leipzig und Berlin 1904. 8°.

Jongh (*A. A. de*), Verslag omtrent eenige aangelegenheden betreffende de tinwinning op Banka. Batavia 1906. fol.

Juynboll (*H. H.*), Adiparwa. Oudjavaansch prozageschrift. (Gedrukt voor rekening van het Kon. Inst. voor de taal-, land- en volk. van Ned. Indië.) 's Gravenhage 1906. 8°.

Khan (*Hadji*) and Wilfrid Sparroy, With the pilgrims to Mecca. The great pilgrimage of A. H. 1319; A. D. 1902. With an introduction by professor A. Vambery. London and New York 1905. 8°.

Knebel (*J.*), De Asoera in de Doerga-voorstelling van de Hindoe-beeldhouwkunst op Java. (Overg. uit het Tijdschrift voor Ind. taal-, land- en volkenk. deel XLVIII.) Batavia 1906. 8°.

Knebel (*J.*), Legenden over de plaatsen van vereering (poeṇḍèn), de plaatsen waar offers gebracht worden (panjadranan), de plaatsen waar geloften worden gedaan (kahoelan, panadaran), of waar men zich afzondert om eene openbaring te ontvangen (panĕpèn), in het regentschap Madioen. Uit het Javaansch naverteld. (Overg. uit het Tijdschrift voor Ind. taal-, land- en volkenk. deel XLVIII.) Batavia 1906. 8°.

Kobus (*J. D.*), Het winnen van zaadrietvariëteiten door kruising gecombineerd met scheikundige celectie. (Overg. uit het Archief voor de Java-Suikerindustrie 1907.) Soerabaia. 8°.

Führer durch die Niederländisch-Indische Kunst-Ausstellung im Kaiser-Wilhelm-Museum zu *Krefeld* 1906. Mit Beiträgen von A. W. Nieuwenhuis, E. A. von Saher, M. Tonnet, J. D. E. Schmeltz, C. P. Rouffaer, J. A. Loebèr. Krefeld. 8°.

Kunst (*J.*), De bifilair-magnetische methode ter bepaling van de horizontaal-intensiteit der aardmagneetkracht. Academisch proefschrift. Groningen 1905. 8°.

Labberton (*D. van Hinloopen*), De opkomst van „Het Mataramsche Huis" door een Mataramschen bril bekeken. Bijeengelezen uit de Javaansche Kronieken (Babad tanah Djawi). (Overg. uit „Het Dagbet" 1906.) 4°.

Landon (*P.*), A Lhassa la ville interdite. Description du Tibet central et des coutumes de ses habitants, relation de la marche de la mission envoyée par le gouvernement anglais (1903-1904). Paris 1906. 8°.

Langley (*S. P.*), The fire walk ceremony in Tahiti. From the Smithsonian report for 1901. Washington 1902. 8°.

Ludwig (*A.*), Ueber das Râmâyana und die Beziehungen desselben zum Mahâbhârata. Prag 1894. 4°.

Maass (*A.*), Die primitive Kunst der Mentawai-Insulaner. (Sonderabdruck aus Zeitschrift für Ethnologie, Jahrgang 1906.) Berlin 1906. 8°.

Malabari (*Behramji M.*), Gujarát and the Gujáratis; pictures of men and manners taken from life. Third edition. Bombay 1889. 8°.

Maurer (*F.*), Völkerkunde, Bibel und Christentum. I. Teil. Völkerkündliches aus dem alten Testament. Leipzig 1905. 8°.

Mayer (*L. Th.*), Het Ngroewat en het wajangverhaal Moerwakala. Een bijdrage tot de kennis van het volksgeloof op Java. Weltevreden 1906. 8°.

Menzel (*Th.*), Zie Türkische Bibliothek.

Meulen (*A. J. van der*), Studies over het Ministerie van Van de Spiegel. Academisch proefschrift. Leiden 1905. 8°.

Molhuijsen (*P. C.*), Geschiedenis der Universiteits-Bibliotheek te Leiden. Aldaar 1905. 8°.

Moquette (*J. P.*), Iets over de munten van Bandjarmasin en Maloeka. (Overg. uit het Tijdschrift voor Ind. taal-, land- en volkenk. deel XLVIII.) Batavia 1906. 8°.

Motman (*C. J. van*), Herdruk van tusschen 1904 en 1906 verschenen stukken betreffende de particuliere landerijen op Java, verzameld door —. 's Gravenhage z. j. 8°.

Müller (*S.*), Urgeschichte Europas. Grundzüge einer prähistori-

schen Archäologie. Deutsche Ausgabe unter Mitwirkung des Verfassers besorgt von Otto Luitpold Jireczek. Strassburg 1905. 8°.

Mijnordonnantie (Staatsblad 1906 N°. 434). Batavia. 8°.

Neumann (*J. E*), Kĕmali, pantang en rĕboe bij de Karo-Bataks. (Overg. uit het Tijdschrift voor Ind. taal-, land- en volkenk. deel XLVIII.) Batavia 1906. 8°.

Nicholson (*Reynold A.*), Zie F. du Pré Thornton.

Oldenberg (*H.*), Vedaforschung. Stuttgart und Berlin 1905. 8°.

Piette (*E.*), Etudes d'Ethnographie préhistorique. IX. Le chevètre et la semidomestication des animaux au temps pléistocènes. (Extr. de L'Anthropologie, t. XVII, 1906.) Paris 1906. 8°.

Piette (*E.*), Fibules pléistocènes. (Extr. de la Revue préhistorique 1e année 1906.) Paris 1906. 8°.

Piette (*E.*), Déplacements des glaces polaires et grandes extensions des glaciers. Saint-Quentin 1906. 8°.

Pigafetta (*Antonio*). Zie J. A. Robertson.

Pleyte (*C. M.*), Soendasche schetsen. Bandoeng 1905. 8°.

Pleyte (*C. M.*), Raden Moending Laja di Koesoema, een oude, Soendasche ridderroman. Met eene inleiding over den toekang pantoen. (Overg. uit Tijdschrift voor Ind. taal-, land- en volkenk. deel XLIX.) Batavia 1906. 8°.

Pope (*G. M.*), A handbook of the ordinary dialect of the Tamil language. Part V. A Tamil prose reader adapted to the handbook. Seventh edition. Oxford 1906. 8°.

Pratt (*A. E.*), Two years among New Guinea cannibals. A naturalist's sojourn among the aborigines of unexplorated New Guinea, by —. With notes and observations by his son Henry Pratt, and appendices on the scientific results of the expedition. Second edition. London 1906. 8°.

Rahidy (*B.*), Cours pratique de langue malgache. Première partie: Grammaire. — Deuxième partie: Dialogues usuels et vocabulaire français-malgache. — Troisième partie: Exercises et vocabulaire malgaches-français. Paris 1895. 8°.

Ram (*Susila Tahl*), Cosmopolitan Hinduani. Depicting Muhammedan and Hindu life and thought in story form. Lahore 1902. 8°.

Reinsch (*P. S.*), Colonial Administration. New York 1905. 8°.

Retana (*W. E.*), Supersticiones de los Indios Filipinos. — Un libro de Aniterías. Madrid 1894. 12°.

Robertson (*J. A.*), Magellan's voyage around the world by Antonio Pigafetta. The original text of the Ambrosian MS., with English translation, notes, bibliography, and index, by —. 2 vol. and 1 vol. index. Cleveland U. S. A. 1906. 8°.

Rupprecht Prinz von Bayern, Reise-Erinnerungen aus Ost-Asien. München 1906. 8°.

Sarasin (*P.*) und F. Sarasin, Materialien zur Naturgeschichte der Insel Celebes. Vierter Band. Entwurf einer geographisch-geologischen Beschreibung der Insel Celebes. Wiesbaden 1901. 4°.

Sarasin (*P.*) und F. Sarasin, Materialien zur Naturgeschichte der Insel Celebes. Fünfter Band. Versuch einer Anthropologie der Insel Celebes. Erster Teil. Die Toála-Höhlen von Lamontjong. Wiesbaden 1905. 4°.

Schmeltz (*J. D. E.*), Ethnographie. (Overg. uit „de Pionier", Handleiding voor het verzamelen en waarnemen op natuurkundig gebied, inzonderheid in tropische gewesten door Dr. L. Serrurier. 2e geheel omgewerkte druk.) Leiden 1906. 12°.

Schrader (*O.*), Sprachvergleichung und Urgeschichte. Linguistisch-historische Beiträge zur Erforschung des indogermanischen Altertums. Dritte neubearbeitete Auflage.

I. Teil: Zur Geschichte und Methode der linguistisch-historischen Forschung.

II. Teil, 1. Abschnitt: Die Metalle.

Jena 1906. 8°.

Schrijnen (*J.*), Inleiding tot de studie der vergelijkende Indogermaansche taalwetenschap vooral met betrekking tot de klassieke en Germaansche talen. — Bibliografie. —

Geschiedkundig overzicht. — Algemeene beginselen. — Klankleer. Leiden (1905). 8°.

Schweden. Ein kurzer Führer durch Schwedens Geschichte, Wirthschaftsgebiete, soziale Verhältnisse, Unterrichtswesen, Sport, Kunst, Natur etc. Herausgegeben som Verein zur Förderung des Fremdenverkehrs (Turisttrafikförbundet) Stockholm. Stockholm 1906. 8°.

Snelleman (*Joh. F.*), Siermotieven van de Geelvincksbaai. (Overg. uit „Elsevier's Maandschrift 1906.") Z. p. en j. 4°.

Söhngen (*N. L.*), Het ontstaan en verdwijnen van waterstof en methaan onder den invloed van het organische leven. Akademisch proefschrift. Delft 1906. 8°.

Sorg (*L.*), Traité théorique et pratique du droit Hindou applicable dans les etablissements français de l'Inde. Cours professé à l'Ecole de droit de Pondichéry. Pondichéry, Paris 1897. 8°.

Sundermann (*H.*), Die Insel Nias und die Mission daselbst. (Mit Anhang: „Niassische Lèteratur".) Barmen 1905. 8°.

Supan (*A.*), Die territoriale Entwicklung der Europäischen Koloniën. Gotha 1906. 8°.

Oriental fairy *tales*, folklore and legends. London z. j. 8°.

Taylor (*I.*), The origin of the Aryans. An account of the prehistoric ethnology and civilisation of Europe. London 1892. 8°.

Thornton (*F. du Pre*), Elementary Arabic. A grammar by — being an abridgment of Wright's Arabic grammar to which it will serve as a table of contents. Edited by Reynold A. Nicholson. Cambridge 1905. 8°.

Observaciones gramaticales sobre la lengua *Tiruray* por un p. misionero de la compañía de Jesús. Manila 1892. 8°.

Türkische Bibliothek. Herausgegeben von Dr. Georg Jacob. 2. bis 6. Band. Berlin 1905/06. 8°.

Band II. *Menzel* (*Th.*), Mehmed Tevfiq, Ein Jahr in Konstantinopel. Erster Monat. Tandyr baschy (der Wärmekasten).

Band III. *Menzel* (*Th.*), Mehmed Tevfiq, Ein Jahr in Konstantinopel. Vierter Monat: Die Ramazan-Nächte.

Band IV. *Menzel* (*Th.*), Mehmed Tevfiq, Ein Jahr in Konstantinopel. Zweiter Monat: Halvasohbeti (Die Helva-Abendgesellschaft.)

Band V. *Jacob* (*G.*), Xoros kardasch (Bruder Hahn.) Ein orientalisches Märchen- und Novellenbuch, aus dem Türkischen zum ersten Mal ins Deutsche übertragen.

Band VI. *Menzel* (*Th.*), Mehmed Tevfiq, Ein Jahr in Konstantinopel. Dritter Monat: Kjatxane (Die süssen wasser von Europa.

Vissering (*G.*), De Javasche Bank. De geldsomloop in de residentie der Oostkust van Sumatra. Rapport. Batavia 1906. 8°.

Vollenhoven (*C. van*), Het adat-recht van Nederlandsch-Indië. Leiden 1906 —. 8°.

Vreede (*A. C.*) en J. G. H. Gunning, Fac-Simile's van Javaansche brieven ten gebruike bij het onderwijs in het Javaansch, bijeengebracht door —. Leiden 1906. fol.

Walleser (*M.*), Die buddhistische Philosophie in ihrer geschichtlichen Entwicklung. Erster Teil: Die philosophische Grundlage des älteren Buddhismus. Heidelberg 1904. 8°.

Weil (*G.*), Die Behandlung des Hamza-Alif im Arabischen besonders nach der Lehre von Az-Zamahs'arî und Ibn Al-Anbârî. Inaugural-Dissertation. München 1905. 8°.

Whalley (*P.*), Hindi etymologies. Notes on etymologies of Hindi Rural words. Calcutta, Simla and London 1904. 8°.

Whitney (*W. Dwight*), Atharva-Veda Saṁhitâ. Translated with a critical and exegetical commentary by —. Revised and brought nearer to completion and edited by C. Rockwell Lanman. 2 vols. Cambridge, Massachusetts 1905. 8°. (Deel VII en VIII van Havard's Oriental series).

Williams (*H. W.*), Grammatische Skizze der Ilocano-Sprache mit Berücksichtigung ihrer Beziehungen zu den anderen Sprachen der Malayo-polynesischen Familie. Inaugural-Dissertation. München 1904. 8°.

Winkler (*C.*) en J. Noordhoek Hegt, Aanteekeningen naar aanleiding van Dr. J. H. F. Kohlbrugge's opstel over den vaccinatietoestand in Nederlandsch-Indië. Uitgegeven door de Vereeniging tot bevordering der geneeskundige wetenschappen in Nederlandsch-Indië. Batavia 1906. 8°.

Wünsche (*A.*), Die Pflanzenfabel in der Weltliteratur. Leipzig und Wien 1905. 8°.

AANWINSTEN

VAN DE

ETHNOGRAPHISCHE VERZAMELING IN 1906.

Soematra.

Uit de Bataklanden, geschenk van den Civiel- en Militair Gouverneur van Atjèh en Onderhoorigheden, G. C. E. van Daalen. Not. 25 Juni 1906, II *m*, pag. 62.

12249. Gevelversiering van een woonhuis, *Takal Singa.* Pakpaklanden.

12250. Gevelversiering van een *balei. Takal Singa.* Pakpaklanden.

12251. Versiering voor een trap. *Persoeké.* Pakpaklanden.

12252. Afgodsbeeld van hout, om aan het dak te worden bevestigd. *Gana-gana.* Pakpaklanden.

12253. Weeftoestel met begonnen Kain-*Tenoen.* Pakpaklanden.

12253[a]. Weeftoestel als boven met de bijbehoorende spoelen. *Tenoen.* Pakpaklanden.

12254. Boog met pees om ruwe kapas van de pitten te Zuiveren. *Pinalè.* In gebruik bij de Karō- en Pakpak Bataks.

12255. Vierkante rijstwan. 2 stuks. *Ndĕro.* Karō- en Pakpak Bataks.

12256. Tooverstaf met in hout gesneden menschenhoofd, voorzien van zwart, lang haar. *Tongkat.* Pakpaklanden.

12257. Schepnet. *Doeroeng.*

12258. Bamboe blaasroer, *Eltĕp*, met twee *Nangkah*-pijltjes. Gebruikt om vogels en zelfs vrij groote apen te schieten, die gaarne gegeten worden door de Karō- en Pakpak-Bataks.

12259. Hark met twee tanden voor de bewerking van drooge rijstvelden en *ladangs* voor tweede gewassen. *Padoek-Padoek.* Karō- en Pakpak-Bataks.

12260. Lederen patroonhasch, *Kampil bedil*, met voorlaad geweer ladingen. Karō-Bataks en Pakpaklanden.

12261. Haak, *Sangkĕtan*, in vogelvorm met gebogen hals, dienende om in huis, gedroogde visch of zakken zout of suiker op te hangen. Karō-Bataks en Pakpaklanden.

12262. Draagmand, *Raga*, met twee openingen van boven om een stok door te steken. Dient voor vervoer van verschillende artikelen en boschproducten. Karō-Bataks en Pakpaklanden.

12263. Rotan voetstuk om bij den maaltijd van aanzienlijken de borden op te plaatsen. *Kĕrpei.* Karō-Bataks en Pakpaklanden.

12264. *Sajoer*-pot, *Goembar*, van klapper met rotan vlechtwerk omgeven. Pakpak-Bataks.

12265[a]. Kleine, zwarte fuik, *Boeboe*, voor het vangen van vischjes. Fleschvormig. Pakpak-Bataks.

12265[b]. Dito-dito. *Boeboe.*

12266. Fleschvormig mandje met wijde opening, *Bahoel-bahoel*, om kleine vischjes te bewaren. Pakpak-Bataks.

12267. Deksels van vlechtwerk in *toedoeng*-vorm, *Toetoep*, met veelkleurige lapjes en passement versierd. 2 stuks. Pakpak-Bataks.

12268. Korte, dikke speer, *Lĕmbéng* met één weêrhaak van ijzer. Gebruikt op jacht. Pakpaklanden.

12269. Zware speer met breede, ijzeren punt, omwonden met runderhuid. *Lĕmbéng.* Pakpaklanden.

12270. Zwart houten lans met bladvormig ijzer. De steel is versierd met een aantal koperen ringen. *Lĕmbéng* Pakpaklanden.

12271. Dunne rotan speer met ijzeren punt. Jachtwapen. *Lĕmbéng*. Pakpaklanden.

12272. Korte, dikke speer met breed ijzer, met drie fijne rotan banden aan den steel verbonden. *Lĕmbéng*. Pakpaklanden.

12273. Lange, rotan speer met breed, doch spits toeloopend ijzer. *Lĕmbéng*. Pakpaklanden.

12274. Fraaie lans geheel van ijzer, met breede punt en scheede, *Semboeng*. Pakpaklanden.

12275. Donker houten lans met zilveren montuur en breede punt. Pakpaklanden.

12276. Rotan spies met wêerhaak aan één zijde gebroken en met lederen banden aan den steel bevestigd. Pakpaklanden.

12277. Zwart houten speer met 6 gebogen, korfvormig uitstaande, ijzeren punten. *Lĕmbéng Kawét*. Na het eindigen van den oorlog wordt dit wapen door een der volgelingen van den *Radja* naar de *Koeta* gedragen. Aan elke punt wordt alsdan een stuk karbouwen-, herten- of varkensvleesch gehangen, ter uitdeeling aan de in de *Koeta* verzamelde mindere hoofden, die met ijver aan den oorlog hebben deelgenomen. Pakpak-Bataks.

12278. Net om vogels te vangen, *Dauran*; wordt op vier staken uitgezet. Karō-Bataks en Pakpaklanden.

Uit de Padangsche Bovenlanden, geschenk van den Heer Ch. L. J. Palmer van den Broek. Not. 26 Maart 1906, IX *a*, pag. 40.

12279. Mat van *roembai*-bladeren met een voering van *pandan*-blad, waartusschen rood en blauw doek is gelegd dat doorschijnt. Het wordt aan den muur

opgehangen achter de eereplaats voor een bruidspaar. *Lapie' Sampai.* Tandjong Bĕlit a/d Batang Asam.

12280. Muurhanger voor kris of *sewa*, die men binnenshuis steeds aflegt. *Sampaian Karih.* Vervaardigd van *pandan*-blad, *à jour* bewerkt, met goudblad en lapjes-franje versierd. Rantau-Ikir a/d Batang Djoedjoekan.

12281. Krishanger, *Sampaian Karih* (kris) als boven, doch anders van vorm. Rantau-Ikir.

12282. Krishanger, *Sampaian Karih*, van *Koemiah* (een kleine *pandan*-soort.) Poelau Poendjoeng, Batang Hari Districten.

12283. Krishanger *Sampaian Karih*, van *roembai*-bladeren, niet te verwarren met *roembia* of sagopalm. *Roembai* is een gewas zonder stam en wordt aangeplant om de bladeren voor dakbedekking en vlechtwerk te bezigen. Soengai Limau, a/d Batang Asam.

12284. Krishanger, *Sampaian Karih*, als boven, doch van *pandan-gadang* bladeren en versierd. Batoe Kangkoeng a/d Batang Asam.

12285. Opengewerkt kokertje van *roembai*-bladeren met franje versiering. Wordt gebruikt om een flesch of kopje op te hangen. *Antoeĕng-antoeĕng.* Poelau Poendjoeng.

12286. Hanger voor flesch of kopje, *Antoeĕng-antoeĕng*, vervaardigd uit gevlochten reepjes *roembai*-bladeren, en met lapjes versierd. Poelau Poendjoeng.

12287. Tabakszakje van fijn, opengewerkt *pandan*-vlechtwerk, met gouddraad en kwastjes versierd. *Kampiĕ timbakau.* Poelau Pandjang. Loeboeĕ' Oelang Aliëng.

12288. Vijf aan elkander verbonden zakjes van *pandan*-vlechtwerk, dienende om na den oogst met kleefrijst gevuld, aan aanzienlijken ten geschenke te worden aangeboden. *Kampiĕ.* Aiĕ Amo, IX Kota.

(Zie Ethnographische Atlas, Midden Sumatra, Plaat LXXX).

12289. Smalle gordel van *rotan sago*, met houten sluitstuk. *Kabe' pinggang*. Tandjoeng Bĕlit a/d Batang Asam.

12290. Dito maar breeder en met patroon gevlochten. Tandjoeng Bĕlit.

12291. Dito in *à jour* vlechtwerk. Poelau Poendjoeĕng (Batang Hari Districten).

12292. Opengewerkt, rond mandje van *rotan-sago* en *rotan-manau*. *Sanggan siriĕh*. Padang Boenggoeĕ (Batang Siè').

12293. Rond, opengewerkt mandje met voetstuk van rood gekleurd hout en randversiering. *Sanggan siriĕh*. Vervaardigd door een Djambiër, van hout en *rotan-sago* en gebruikt voor *pinang* en *sirih*. Indamar. (Batang Djoedjoehan).

12294. Opengewerkte, rotan draagmand met draagbanden van gebloemd katoen, dienende voor veldvruchten. *Amboeĕng*. Batoe Kangkoeng a/d Batang Asam.

12295. Fijne, opengewerkte rotan draagmand met gekleurde rotan draagbanden en met 4 pootjes. *Amboeĕng galèh*. Wordt gebruikt om goederen ter markt te brengen.

12296. Mutsjes zonder rand, van fijn vlechtwerk, één ongekleurd, één donkerbruin. *Koepiah*. Gemaakt uit de vezels der *rasam*-stengels (Gleichenia). 2 stuks. Abai, XII Kota, onderafd. Moeara Laboeh.

12297. Deksel voor *talam* of *doelang* met rijst, *Toedoeĕng sadji*; versierd met figuren in rood en zwart uit de schutbladeren der *bamboe-betoeng*-halmen. Dit werk is een tak van huisvlijt voor vrouwen in de Hari Districten, Si Tioeng en Soengai Langsè.

12298. Zeer groote *toedoengs* van *pandan*-blad, *Toedoeĕng panèh*, voor vrouwen die naar de *pakan* gaan. Timpèh. 2 stuks.

12299. Geel aardewerk waterkruik met ingekraste figuren versierd, *Kèndi*. Si Kabau (de eenige plaats in de

Batang Hari Districten waar de pottebaksters dezen tak van nijverheid beoefenen).

12300. Dito waterkruik, doch minder versierd, *Kèndi*. Si Kabau.

12301. Geel aarden watervat op sierlijke wijze met ingekraste streepjes bewerkt. *Laboe Tanah*. Si Kabau.

12302. Dito dito; eenigszins afwijkend van N°. 12301. *Böngò'*, gebruikt voor stroop, *randang*, enz. Si Kabau.

12303. *Saroeng* van donkerblauw met rood en wit weefsel, *Kaiën Saroeëng*. Padang Boengoeĕ, Batang Siè'.

12304. *Saroeng* als boven. Herkomst idem.

12305. Rood geruite *saroeng* met effen rand. Herkomst als boven.

12306. Donkerblauw, grof-geweven lendenkleed, *Kabè' pinggang*. Het kleed is van witte, tot koord gedraaide franje voorzien. Ampang Koerandji. Alléén in de negoriën Bondjan Abai, Padang Boengoeĕ en Ampang Koerandji (allen aan de Batang Sie') in de Batang Hari Districten wordt nog katoen verbouwd en door de vrouwen het spinnen en weven nog beoefend.

12307. Lendenkleed als boven, doch wit met ingeweven rand en roode en witte franje, *Kabè' pinggang*. Ampang Koerandji.

12432. Bruigomsbaadje van zwaar, zwart satijn met een breeden rand van rijk goud-borduursel en een gebloemd-katoenen voering. *Badjoe Batakat*. Vervaardigd in de negri Pitalak (Babipoeh en X Kota's). Afkomstig van Padang Pandjang.

Uit Kĕrintji, vulgo Korintji, geschenk van den Heer H. K. Manupassa, Controleur van Indĕrapoera.

12187. Een paar zilveren oorhangers, *Anting-anting; Talings orang tjoepak*, van dik, in ronde figuren gedraaid zilverdraad.

12188. Een paar zilveren oorringen, versierd met afhangende kettinkjes en hangertjes.

Uit BANGKAOELOE, vulgo BENKOELEN, geschenk van Dr. C. SNOUCK HURGRONJE. Not. 12 Februari 1906, III *a*, pag. 16.

12153. Breed uitloopend slagwapen met eenige weêrhaken bij het zwart hoornen en weinig versierde gevest. De scheede van bruin hout is geheel onversierd en overal even breed.

Uit LAMPONG, geschenk van den Heer F. L. F. LA CHAPELLE. Not. 12 Februari 1906, IX *d*, pag. 19.

12151. Donkerbruin, langwerpig mandje voor *sirih*, om onder den arm te dragen. Daartoe is het deksel aan beide uiteinden hoog, in het midden, daarentegen, uitgehold.

Uit ATJÈH, geschenk van Dr. C. SNOUCK HURGRONJE. Not. 12 Februari 1906, III *a*, pag. 16 en Not. 26 Maart 1906, VI, pag. 35.

12155. Dolk met onversierde, omgebogen hoornen greep, *Reuntjong oelèë poentōng.* De geel houten scheede is met figuren ingekrast en met rood veterband omwonden.

12152. Zwaard met breed uitloopend ijzer en zwart hoornen greep. Scheede ontbreekt. *Tjòt.*

12156. Zwart aardewerk wierookbrander *Teuropan apoej*, met deksel met gaatjes en uitstekend handvat.

12157. Komvormige, rood aardewerk wierookbrandes op voet met opengewerkt deksel.

12158. Mutsje zonder rand, *Keupiah roedja Sam*, van gekleurd garen. Atjèh.

12159. Mutsje als boven, *Keupiah rimau*, doch van fijn, zwart en ongekleurd vlechtwerk. Pidië.

12160. Spijs deksel, *Sangè daja*, in *toedoeng*-vorm, met goudblad en groen en rood, in vakken verdeeld. Atjèh.

12161. Nagemaakte dubbel, ijzeren zegel *tjab*, van den Pretendent-Soeltan van Atjèh, gedurende eenigen tijd gebruikt door zekeren Krani Amin van Soesōh, om als quasi-gemachtigde, daarmede gelden in te zamelen. Het zegel past in een donkerbruin, zeskantig mandje met deksel.

12162. Groote hoed van *Seukè*-bladeren (*pandan*), met puntig uitsteeksel en zwaren, rotan band.

12163. Dito dito, doch kleiner.

12177-12187. Zitmatjes van wit vlechtwerk, met donker bruine figuren doorweven. Tien stuks van verschillende patronen, zéér dun en ongevoerd.

12170. Tabak als geschenk voor voorname lieden. *Anaktōng*. Gajō-landen.

Aangekocht op Pasar-Gambir, Augustus-September 1906.

12430. Wit Katoenen bruigomsbaadje, rijk met zilverdraad versierd, Atjèh.

12431. Wit baptisten *slendang* geheel geborduurd met figuren in zilverdraad, Atjèh.

Uit Palembang, geschenk van Dr. C. Snouck Hurgronje.

12167. Geel-bruin aardewerk vat met deksel.

12168. Idem.

Geschenk van den Heer I. de Clercq Zubli. Not. Nov. 1905, II *g*, pag. 112.

12211. Yzerhouten huisdeur met fraai snijwerk in rozetvorm versierd en van een ijzeren ring voorzien. Batoe Radja.

AANGEKOCHT.

12375. Klein grasmes, *Koedi*, met krisheft en geel lederen scheede. Het mes heeft den vorm van het rijdier van Mohammed, genaamd *Burâq*, waarop de profeet ten hemel voer. Met een vogelkop heeft het dier een zeer lang lichaam als een viervoeter en is van een plat zadel, midden op den rug, voorzien. Een inscriptie, half in het Arabisch, half in het Maleisch, geeft uitlegging van hetgeen wordt voorgesteld.

AANGEKOCHT OP PASAR-GAMBIR, AUGUSTUS-SEPTEMBER 1906.

12406. Kussen om kant te maken met begonnen kantwerk en een aantal klossen garen, van het kussen afhangende.

12407. Drie verschillende soorten Palembangsche kant.

12408. Donkerrood zijden *tjindé*, met licht roode bloemen, door *ikatten*, vóór het weven, verkregen. Chineesch borduursel als rand en gouddraad motieven in het midden.

12409. *Slendang* van donkerroode zijde met kant van gouddraad en lange, gouden franje omzet.

12410. Halfzijden, geruite *saroeng* bestaande uit twee smalle, lange stukken die aan elkander moeten worden gezet. Handweefsel.

12411. Geruite *saroeng* met veel zijde doorweven, uit twee stukken bestaande.

12412. Dito dito.

12413. Machinaal geweven, geruite *saroeng* van katoen.

12414. Dito dito, eveneens uit één stuk.

12415. Dito dito.

12416. *Kain-prada*, n. l. een rood katoenen sarong met figuren bedrukt en opgelegd met goudblad, dat door middel van uit *pisang*-stam verkregen lijm, op het katoen wordt geplakt, op de door de gedrukte figuren aangegeven plaatsen. Zie N°s. 12424 — 12429.

12417. Werkmandje van verguld en verlakt vlechtwerk.
12418. Langwerpig vierkant, rood verlakt *sirih*-toestel met koperen potjes voor kalk, *sirih* enz.
12419. Borduurraam met opgespannen werk van open naaisel en kettingsteek-borduursel, nog niet voltooid.
12420. Omgebogen haakje, noodig bij het kettingsteek-borduursel, bij N°. 12419 vermeld.
12421. Afgewerkt zakdoekje met kettingsteek-borduursel.
12422. Zakdoekjes met opengewerkten rand. 2 stuks.
12423. Lap baptist met breeden rand van open naaisel in bloemmotief.
12424. Onafgewerkte *kain-prada*. (Zie N°. 12416), met de gereedschappen. (N°s. 12425 — 12429).
12425. Reepjes bast van den jongen *pisang-batoe*-stam, waaruit de lijm voor de bewerking van *kain-prada* wordt gekookt.
12426. Flesch met lijm, verkregen door het afkoken van N°. 12425.
12427. Blaadjes goudblad ter versiering van *kain-prada*.
12428. Kopje en bordje, gebruikt bij de bewerking van *kain-prada*.
12429. Twee Chineesche penseeltjes, gebruikt bij de bewerking van *kain prada*.
12911. Oude, zijden hoofddoek, waarvan het middenstuk *tjindé*, de rand *prada*-werk is. Zie N°s. 12424 — 12429.
12912. Rood zijden *slendang* met donkergroen middenstuk, omgeven door een rand van gele nopjes door „*tie and dye*"- bewerking verkregen, en met groen zijden franje afgewerkt.
12913. Rood zijden *tjindé* met een rand van met goud doorweven roode zijde en met dunne franje afgezet.

Uit SOEMATRA, zonder nadere herkomst opgave geschenk van Dr. C. SNOUCK HURGRONJE. Not. 26 Nov. 1906.

12175. Zijden weefsel met goud, rood en blauw. Behoort te worden doorgeknipt vóór het gebruik.

Java.

a. West-Java.

Uit SERANG (BANTĔN), geschenk van den Regent van Serang, ACHMAD DJAJADININGRAT. Not. 15 Jan. 1906, VI *a*, pag. 8.

12134. Nabootsing in gekleurd en goud papier van groote slangen, gebruikt bij het besnijdenis feest te Serang. *Naga Sasra.*

12135. Groote vogel, *Garoeda*, in goud- en gekleurd papier nagebootst. Herkomst als voren.

12136. Groote visch, op dezelfde wijze vervaardigd. *Ikan.*

12137. Garnaal van het zelfde materiaal. *Mangkara.*

12138. Een bundel lotus bloemen en stengels van papier. Als boven.

Uit BANTĔN, geschenk van den Heer C. M. PLEYTE.

12139. Grijsachtig-roode tegel van gebakken aarde, vroeger gebruikt voor graftomben. Afkomstig van een inlandsch kerkhof.

Uit de PREANGER REGENTSCHAPPEN, geschenk van Dr. C. SNOUCK HURGRONJE. Not. 12 Februari 1906, III *b*, pag. 16.

12154. Kapmes met fraai hertshoornen heft en koperen montuur, met een scheede van bruin hout.

Van BATAVIA, geschenk van den Resident, Ch. R. BAKHUIZEN VAN DEN BRINK.

12361. Gouden pajong, gebruikt door den Resident van Batavia, tot 1905, toen de vergunning is ingetrokken.

Geschenk van LIM TIANG BOUW, directeur der Maatschappij *Hap Hong*. Tanah-Abang.

12435-12446. Koperen stempels tot het drukken van kleedjes en *saroengs. Batang tjanting tjap batik.*

12447. Fragmenten van rood koperen *tjaps* (zie N°s. 12435—12446) in bewerking, 19 stuks.

12448. Grijze tegel om koperen *tjaps* op te maken.

12449. Yzeren buigtang, gebruikt voor hetzelfde doel.

12450. Grove en fijne passer. 2 stuks. Als boven.

12451. Kleine tang om de *tjaps* in elkander te zetten.

12452. Fijne hamer. Als boven.

12453. Zware schaar om het koper voor de *tjaps* te knippen.

12454. Grove vijl om het koper gelijk te maken.

12455. Mes, gebruikt bij de bewerking der *tjaps*.

12390. Kinder-*saroeng*. Batavia, Tanah-Abang.

Van SOEMEDANG, aangekocht op PASAR-GAMBIR, 1906.

12391. Koperen vat in kwispedoor-vorm.

12392. Een stel glad koperen armringen.

Van BUITENZORG, geschenk van den Heer D. VAN HINLOOPEN LABBERTON.

12364. Een stel bamboe-latjes om vuur te maken, afkomstig uit de bergstreken boven Buitenzorg. Het spits afgesneden latje wordt schuins in den grond gestoken en met één der voeten stevig vastgehouden. Twee of drie horizontaal gehouden latjes, welke op het vereenigingspunt een gaatje vertoonen, worden met kracht gewreven tegen het in den grond gestoken bamboe-staafje, waardoor de fijne vezels binnen in de gaatjes vuur vatten. *Paranti Miroeha.* 7 stuks.

Van PARAKAN HONDJE bij TASIKMALAJA, aangekocht op PASAR-GAMBIR, Augustus-September 1906.

12398. Langwerpige mat van ongekleurde en roode vlechtreepen in ruitpatroon.
12399. Dito, doch onafgewerkt.
12400. Dito dito. Ander patroon.
12401. De nog ongespleten, ongekleurde bamboe vlechtreepen.
12402. Dezelfde reepen, reeds gespleten en gekleurd, gereed om te vlechten.
12403. Stuk boordsel van ongekleurde bamboe vlechtreepen.
12404. Sikkelvormig mesje ter bewerking der matten.
12405. Platte waaier van bamboe-reepen in zwart en ongekleurd.

Van GAROET, aangekocht op PASAR-GAMBIR, Augustus-September 1906.

12384. Gebatikte *kain pandjang.*
12385. Dito *saroeng.*
12386. Dito dito.
12387. Dito *kain pandjang.*
12388. Dito hoofddoek.
12389. Dito *slendang.*
12333. Half afgewerkte, gebatikte hoofddoek, oorspronkelijk uit Solo afkomstig en te Garoet op nieuw gebatikt.
12334. Half afgewerkte hoofddoek, geheel Garoet-arbeid.

Van JAVA, zonder nadere herkomst opgave, geschenk van Dr. C. SNOUCK HURGRONJE.

12166. Vat voor drinkwater met deksel, van geelachtiggrijs aardewerk.

Van BANDOENG, geschenk van Dr. C. SNOUCK HURGRONJE. Not. 26 Maart 1906, VI 6°, pag. 35.

12171. Weefsel voor *saroeng*, gebruikt. Donkerrood. *Poleng bang haleng.*
12172. Dito dito, lichter van kleur. *Poleng bang haleng.*

12173. Dito dito, uit twee smalle banen bestaande. *Poleng bang haleng.*

12174. Dito dito, vaal zwart met wit. *Poleng balangko.*

Van TJI-RĔBON, geschenk van Dr. C. SNOUCK HURGRONJE. Not. 26 Maart 1906, VI 5°, pag. 35.

12176. Een aantal voorwerpen, die aan vrienden en bekenden gezonden zijn bij gelegenheid van, en ter uitnoodiging voor het offermaal in de 7de maand der eerste zwangerschap van de Raden Ajoe Pangeran Adipati, van Sultan Kasepoehan, op 8 November 1903, te weten:

a. Een bordje, vierkant omlijst. *Piring tatrap terhiri.*
b. Een baptisten doekje.
c. Een klein spiegeltje.
d. Een zilveren zalfdoosje.
e. Een klein mesje.
f. Een geel zijden kussentje met één gouden en één zilveren naald.
g. Een *pinang*-schaar in vogelvorm.
h. Een ronde kam van bruin hout.
i. Een dubbele kam van wit been, met roode tanden.
j. Een naalden-kokertje van wit papier.
k. Een mesje zonder heft.
l. Een schaar met stompe punten.
m. Een gouden doosje met reukballetje en deksel met knop.
n. Een sikkelvormig mesje met verguld houten heft.

b. Midden- en Oost-Java.

Van TĔNGGĔR, geschenk van den Heer C. J. DE JAAGER. Not. 15 Jan. 1906, VI *a*, pag. 8.

12140. Kwast van gedroogde *tonolaja*-bladeren en *sĕniker*-bloemen, verbonden door pisangblad, omwikkeld met *aren*-blad en *bamboe-apoes*-touw. *Pètro.* Bij overlijden gebruikt.

12141. Popje, *oeboek-oeboek*, op een bundel gelijkend van:

1. *tonolajoe*-bladeren.
2. *pampoeng*-bladeren.
3. *pisang*-bladeren.
4. *njongkoek*- of *tlotol*-bladeren.
5. *poetijan*-bladeren.
6. *andong*-bladeren.
7. *aren*-bladeren.
8. sĕnikir-bladeren en bloemen bij den *Slamĕtan* op den 1000[sten] dag na het overlijden en bij rampspoed gebruikt. Alsdan wordt het popje gekleed in het gewaad van den doode, waarna het in optocht wordt gebracht naar een plaats, waar het wordt bewierookt, opdat de ziel van den doode zich in het popje incarneere, waarop men het offer aanbiedt. 8 stuks.

12142. Wierookbrander van zwaar donker hout met handvat.

Van Oost-Java, zonder nadere herkomstopgave, geschenk van Mr. A. Paets tot Gansoyen. Not. 6 November 1905, IV, pag. 113.

12143. Vingerkommetje met ingegrift Qorân vers, gebruikt door *Santri's*.

12144. Dekschaaltje van koper met *gobog's* in nabootsing versierd. Licht van kleur.

Van Soerabaja, geschenk van den Heer J. P. Moquette. Not. 7 Mei 1906, IV *b*, pag. 54.

12365. Donkerroode, gebatikte doek met verschillende zoogdieren in wit en zwart, met onderschrift der Maleische namen, met latijnsche drukletters.

12366. Dito doek, doch donkerblauw met visschen in wit.
12367. Grijsachtig rood steenen beeldje, dragende het type der oude Hindoebeelden.

Uit Solo, aangekocht op Pasar-Gambir, Augustus-September 1906. Not. 3 Sept. '06, III, pag. 91.

12376. *Kain pandjang* met daarbij passende hoofddoek.
12377. Dito dito, fijner batikwerk.

Uit Jogjåkårtå. Not. Sept. '06, III, pag. 91.

12378. Kleed dat als *kain pandjang* en tevens als *saroeng* gebruikt kan worden.
12379. *Kain pandjang*.
12380. Hoofddoek.

Uit Pekalongan. Not. Sept. 1906, III, pag. 91.

12181. Gebatikte *saroeng*.
12182. Dito *kain pandjang*.
12183. Dito kinder-*saroeng*.

Uit Japara. Not. Sept. 1906, III, pag. 91.

12393. Onafgewerkt stuk snijwerk, gedeeltelijk nog met papier bedekt.
12394. Dito dito.
12395. Houten hamer, voor het indrijven der beiteltjes bij het snijwerk gebruikt.
12396. Met snijwerk versierde doos met schuifdeksel, inhoudende een veertigtal beiteltjes.
12397. Hard, zwart borsteltje om de achtergelaten stukjes hout van het snijwerk te verwijderen.

Borneo.

Uit Centraal-Borneo, geschenk van Zijne Excellentie den Gouverneur-Generaal, J. B. van Heutsz. Not. 26 Maart '06, IX *d*, pag. 19.

12165. Feestbaadje van boombast, versierd met kralen, vederen en gebloemd katoen. Segai Dajaks.
12369. Fraai zwaard met gesneden gevest, met scheede. *Mandau.*
12370. Dito, rijk versierd, met scheede. *Mandau.*
12371. Dito dito, met scheede. *Mandau.*
12372. Zwaard, met wit beenen greep en scheede. *Mandau.*
12373. Zwaard, met beenen greep en scheede. *Mandau.*
12374. Baadje van boombast, op den rug met rood flanel versierd.

Van LEPOE MAOET, KĔNJA STAM, i. d. S. BAHAN, linker zij-rivier van de KAJAN- of BOELONGAN-RIVIER; geschenk van den Heer E. W. F. VAN WALCHREN, Controleur van BERAOE. Not. Juni 1906, IV 1°, pag. 65.

12353. Zwart baadje van boombast, door vrouwen en kinderen gedragen.
12354. Baadje van ongekleurden boombast, voor vrouwen en kinderen.
12355. Donkerbruin baadje van boombast.
12356. Dito dito.
12357. Lendengordel van donkerblauw gekleurden boombast.
12358. Dito, geheel donkerrood, voor vrouwen en kinderen.
12359. Zwaar tinnen oorversiersel, voor knapen en jonge mannen.
12360. Dito, iets kleiner.

Selebes.

Uit ZUID-SELEBES, geschenk van den Heer J. WOLTERBEEK MULLER. Not. 25 Juni 1906, IV 2°, pag. 65.

12189. Korf voor vechthanen, *Tobang ajam.* Donggala.
12190. Garenwinder met fraai snijwerk versierd. *Tinkereh.* Pare-Pare.

12191. *Kain* met geïkatte schering. Bonthain.

12192. *Slendang* met dik ingeweven sterren en franje. Rantja Panggoeng.

12193. Qorân lezenaar van geschilderd hout. *Teradong.* Makassar.

12194. Krabber voor opiumpijpen. Badjoa.

12195. Metalen armband met klem-sluiting. Gowa.

12196. Kalk kokertje van bamboe met fijn graveerwerk. Loewoe.

12196[a]. Dito dito. Loewoe.

12197. Bamboe kalkdoosje met graveerwerk. Loewoe.

12198. Rood koperen kwispedoor. Boni.

12199. Rood koperen bakje. Boni.

12200. Patroontasch met percussie-zakje en patroonpapier. Badjoa.

12201. Dito dito, gevuld. Badjoa.

12202. Vuurpot van aardewerk, gebroken. Badjoa.

12203. Zwart aardewerk watervat zonder deksel. Badjoa.

12204. Zes-kantig met figuren versierd watervat. Badjoa.

12205. Watervat als N°. 12204. Badjoa.

12206. Bandweefsel, ter versiering van kleedingstukken gebruikt. Badjoa.

12208. Twee fraai gesneden houten grafpalen, *Maesan.* Makassar, Bontoe-ala, n. l. een heilige begraafplaats.

12363. Muziek-instrument in gitaar-vorm en tweesnarig. *Sesambong.* Bonthain.

Uit ZUID-SELEBES, geschenk van Zijne Excellentie den Gouverneur-Generaal J. B. VAN HEUTSZ. Not. 25 Juni 1906, II *j*, pag. 61.

12368. Lans, waarvan de steel geheel bedekt is met goudbeslag. Scheede van hout met zilveren montuur. Afkomstig van den Sultan van Soembawa, geschonken aan den Gouverneur-Generaal.

Afgestaan door de NEDERLANDSCH-INDISCHE REGEERING aan het BATAVIAASCH GENOOTSCHAP van KUNSTEN EN WETENSCHAPPEN. Gouvernements Besluit, dd°. 17 Juli 1906, N°. 27. Not. Dec. 1905, II *d*, pag. 119.

Van BONI.

12456. Metalen presenteer-blad. In Boni buitgemaakt.
12457. Dito dito. In Boni buitgemaakt.
12458. Dito dito. „ „ „
12459. Gedamasceerde kris met gedreven gouden scheede. *Pasang timpo.*
12460. Lancetvormig wapen met gedreven gouden scheede. *Badik.* Herkomst als boven.
12461. Ronde, gedreven gouden tabaksdoos; *Djaping-djaping.* Herkomst dito.
12462. Blauw lakenschen sirih tasch met gedreven gouden sluitplaten. *Paopo* met *pasimbangs.*
12463. Talisman, bestaande uit 11 steentjes in zilveren beslag. *Moestikas.* Herkomst als boven.
12464. Talisman, *Djimat*, met gouden sluitknoop. Herkomst als voren.

Van GOWA.

12465. Gouden kroon in hoed-vorm. Buitgemaakt in Gowa.
12466. Gevlamde kris met gouden hindoe-greep en scheede. Herkomst als boven.
12467. Gouden kris met hindoe-greep en fraaie scheede. Herkomst idem.
12468. Gevlamde kris met gouden hindoe-greep en scheede. Alsvoren.
12469. Gevlamde en opgewerkte kris met gouden hindoe-greep en scheede. Alsvoren.
12470. Alsvoren.
12471. „
12472. Lang, recht zwaard met scheede. Buitgemaakt in Gowa.

12473. Dito dito, eenigszins anders.
12474. Een paar gouden filigraan armbanden.
12475. „ „ „ „ enkelbanden.
12476. Een paar zwaar gouden armbanden in slangvorm.
12477. Gedreven gouden armbanden. 2 stuks.
12478. Zwaar „ „ 2 „
12479. „ „ enkelring in slangvorm.
12480. Twee gouden armbanden.
12481. Holle, glad gouden armringen. 25 stuks.
12482. Twee zilveren armbanden.
12483. „ „ „
12484. Ovale, metalen plaat met inscriptie. Geschenk van het Engelsche Gouvernement, aan den Radja van Gowa in 1811.
12485. Halsketting van goud met zilver.
12486. „ „ gouden filigraankralen.
12487. Gouden halskettinkje met valsche steenen.
12488. Halsketting van goudband.
12489. Gouden halsketting, met 12 verschillende voorwerpen.
12490. Halsketting met een gouden doosje, waarschijnlijk voor een amulet gebruikt.
12491. Gouden halsketting, waaraan platen met valsche steentjes.
12492. Gouden buikgordel uit platen samengesteld.
12493. Zilveren buikgordel met gouden schuiven.
12494. Zilverdraad buikgordel met inscriptie.
12495. Puntig mutsje van gouddraad.
12496. „ „ „ zwart en gouddraad.
12497. Zwart mutsje met zilveren rand en kruin.
12498. Haartooisel van rood flanellen band met plaatjes gouden filigraan-werk opgelegd.
12499. Dito dito.
12500. „ „
12501. „ „
12502. „ „
12503. „ „

12504. Dito dito.
12505. " "
12506. " "
12507. " "
12508. " "
12509. " "
12510. Haartooisel, samengesteld van zilveren en gouden staafjes op rood flanellen band genaaid.
12511. Dito dito.
12512. " "
12513. " "
12514. " "
12515. " "
12516. Rond zilveren presenteerblad.
12517. Dito dito.
12518. Langwerpig, houten presenteerblad met zilveren rand.
12519. Zilveren spuwbak.
12520. Zwaar zilveren thee-ketel met goud versierd.
12521. Ronde, zilveren tabaksdoos met ketting.
12522. Dito, doch kleiner.
12523. Zilveren vingerkom.
12524. Dito, doch kleiner.
12525. Dito dito.
12526. " "
12527. Zilveren sigarenhouder.
12528. Dito dito.
12529. Bloemvaas van paarlmoer met goud-beslag.
12530. Porceleinen potje met houten deksel met goud.
12531. Dito met zilveren beslag.
12532. Grijs potje met goud-beslag.
12533. Bruin potje met goud-beslag.
12534. Rood potje met gouden deksel.
12535. Glazendeksel met goud versierd.
12536. Dito van gedreven zilver.
12537. Dito dito.
12538. " "

12539. Metalen glazendeksel.
12540. Dito dito.
12541. Gouden glazendeksel. Filigraanwerk.
12542. Dito dito.
12543. Houten glazendeksel met metaal beslag.
12544. Dito, met filigraan-werk versierd.
12545. Dito, doch kleiner.
12546. Gedreven gouden bakje.
12547. Gedreven zilveren bakje.
12548. Dito dito; anders van vorm.
12549. Zilveren bakje.
12550. Dito dito.
12551. „ „
12552. „ „
12553. „ „
12554. „ „
12555. Zilveren bakje op voetje.
12556. Dito dito.
12557. Vierkant zilveren bakje.
12558. Dito dito.
12559. Achtkantig zilveren bakje.
12560. Rond zilveren doosje.
12561. „ „ „ op voetje.
12562. Rond doosje van gedreven zilver.
12563. „ „ „ „ goud.
12564. Zilveren doosje met goud versierd.
12565. Balvormig metalen doosje.
12566. Dito dito.
12567. Filigraan doos voor *sirih*, van zilver.
12568. Vijfkantig gouden doosje, aan kettinkjes verbonden.
12569. Mesje met wit beenen heft.
12570. Kinderarmbandje van kralen.
12571. Dito dito.
12572. „ „
12573. „ „
12574. Een paar diamanten oorknoppen.

12575. Twintig gouden knoopen.
12576. Zestien filigraan gouden knoopjes.
12577. Negen knoopjes met granaatsteentjes.
12578. Twee groene knoopjes.
12579. Zeven kleine gouden knoopjes.
12580. Vier gouden knoopjes.
12581. Zeven filigraan gouden knoopjes.
12582. Drie stel filigraan gouden knoopjes. 6 stuks.
12583. Metalen ring met inscriptie. Zegel?
12584. Gouden ring met smaragd.
12585. „ „ „ diamant.
12586. Koperen vingerring met bruin steentje.
12587. Gouden oorhangers in houten doos.
12588. Sirihdoos van schildpad met goud.
12589. Platte, gouden doos, een *djimat* bevattende.
12590. Zilveren zegelring met cijfer-*koetika*.
12591. Ornament-stuk voor de scheede van een zwaard. Gedreven zilver.
12592. Zilveren gordelknoopen. 2 stuks.
12593. „ gordelhaken.
12594. „ schaamplaatje.
12595. Een stel gedreven zilveren platen voor een sirihtasch. 2 stuks.
12596. Gouden dekseltje.
12597. Gouden dekseltje zonder knop.
12598. Charivari, bestaande uit verschillende kleine voorwerpen van filigraan-goud, aan een kettinkje.
12599. Porceleinen potje met gouden filigraan montuur, om een amulet in te bewaren.
12600. Vier zilveren haarspelden.
12601. Twee „ „
12602. Haarversiersel van goud-filigraan voor een danseres.
12603. Onafgewerkt filigraan-werk in goud. 5 stuks.
12604. Wit albasten vaasje met goud. Gebroken.
12605. Klein mandje, inhoudende 15 kleine parels. (Eén parel ontbreekt).

12606. *Djimat*, bestaande uit twee donkere steentjes.
12607. Flanellen lapje met zilverdraad en van koordjes, als sluiting voorzien. Armband?
12608. Dito dito.
12609. Dito met staafjes belegd.
12610. „ „ „ van filigraan.
12611. „ „ gouden staafjes belegd en twee knoopjes.

Nieuw-Guinea.

Uit NIEUW-GUINEA, zonder verdere herkomst-opgave, geschenk van den Heer V. ZIMMERMANN. Not. Jan. 1906, V 3°, pag. 8.

12143. Kalebas, als schaambedekking voor mannen in gebruik.
12144. Dito met ingebrand ornement.
12145. Kalebas als kalkkoker.
12146. Dito dito.
12147. „ „
12148. Bamboekoker met snijwerk versierd.
12149. Dito maar kleiner.
12150. Ketting van zeer kleine, versierde kalebasjes. 14 stuks.

Van de NOORDKUST VAN NIEUW-GUINEA, geschenk van de MAATSCHAPPIJ TER BEVORDERING VAN HET NATUURKUNDIG ONDERZOEK DER NEDERLANDSCHE KOLONIËN, verzameld gedurende de expeditie in 1903, onder leiding van Prof. C. E. A. WICHMANN, door den Heer G. A. J. VAN DER SANDE. Not. Augustus 1906, II *o*, pag. 79.

12612. Lepel van cocosnootschaal.
12613. Dito, versierd. 3 stuks.
12614. Dito van wit been. *Da.* Tobádi.
12615. Dito dito, grooter. *Nè.* Thaë.
12616. Houten vork; *Dintong* of *Sidoi.* Ingrås.
12617. Houten eetstokjes. *Chaibe.* Ingrås.

12618. Staaf om klappers te openen. *Jār.* Ingrås.
12619. Zwart aarden pot. Abar.
12620. Dito, kleiner. Abar.
12621. Rotan krans om potten op te zetten. *Mĕdĕnárŏ.* Kajó Entsau.
12622. Dito van vezels. Kajō.
12623. Houten etensschaal. Asé.
12624. Houten rijstlepel. *Járu.* Ingrås.
12625. Waterschepper van klapper. *Kŏrei.* Ingrås.
12626. Tabaksrolletje uit boomschors. Abār.
12627. Mandje voor tabak. Oinake.
12628. Tabakskoker. *Pŏsè.* Sentáni meer. Ajápo.
12629. Dito dito. *Pŏsè* of *Ponsè*: Sentáni meer. Ajápo.
12630. „ „ „ „ „ „ „ „
12631. „ „ „ „ „ „ „ „
12632. „ „ „ „ „ „ „ „
12633. „ „ *Chŏ.* Kajó Entsau.
12634. „ „ *Pŏ.* Jámbuë.
12635. „ „ *Aru dŏbrè* of *odjeè.* Kwatisoré.
12636. „ „ „ „ „ „ „
12637. Tabakspijp. Napar.
12638. Vuurslag van bamboe. Napar.
12639. Kalebas voor kalk. Ifār.
12640. Dito dito.
12641. „ „ Oinåke.
12642. Haarkoker van bamboe. *Adu dŏbrè.* Kwatisoré.
12643. Pruik van kroeshaar. *Pédedŏ* of *pepidau.* Kaptian.
12644. Bamboe koker met zwartsel. Tobádi.
12645. Lange kam. *Rówai.* Mápia.
12646. Dito; gebroken. „ „
12647. Versierde bamboe kam. Andái.
12648. Kam, versierd met menschelijk figuur. Mapār.
12649. Dito met een blauwe kraal. *Máhè ĕri.* Kwatisoré.
12650. Palmhouten kam. *Lafi.* Thaë.
12651. Hoofddeksel, uit den tempel afkomstig. Oinake.
12652. Rotan hoofdring. *Erai.* Asé.

12653. Hoofdband van Casuaris vederen. *Chātuar arú.* Tobadi.
12654. Dito, grooter. *Chātuar arú.* Ingrås.
12655. Neusstaaf van schelp. *Narí.* Thaë.
12656. Dito van bamboe. *Eu* of *leumŏh.* Thaë.
12657. Neusversiering van schelp. *Wăke.* Numbúran.
12658. Dito van varkenstanden. Ajápo.
12659. Dito, grooter. Sumbårå.
12660. Bamboe oorversiersel. *Tainĕbån.* Kaptian.
12661. Schildpadden oorringen. *Entsji.* 2 stuks. Tobádi.
12662. „ oorring. Asé.
12663. „ oorringen met schelp. Asé.
12664. Dito met blauw glazen ringetje. Thaë.
12665. Snavels van Buceros als oorversiersels. 2 stuks. Săgeisårå.
12666. Oorring voor getrouwde vrouw. *Unanté.* Tobadi.
12667. Slagpennen van Casuaris als oorhangers gebruikt. *Dukwa mérian.* 3 stuks. Sawéh? Numbúran?
12668. Dito dito. *Căsipĕdè.* Kaptian.
12669. Oorversiersel van schelp en schildpad. *Sĕkawir.* Mawes.
12670. Dito dito. *Ondúm.* Tanah Merah.
12671. Halsring van varkenstanden. Seisårå.
12672. Dito van schelpjes. *Ambrarè.* Kwatisoré.
12673. Borstschild met varkenstanden, *saga*-pitten en schelpjes. *Chendóri.* Tobadi.
12674. Bandeliers van touw met schelpjes. *Hitong.* 2 stuks. Defect. Thaë.
12675. Schaamgordel van boomschors. *Gintsjoike.* Ingrås.
12676. Middengordel van vlechtwerk.
12677. Dito voor vrouwen. *Uaida?* Kaptian.
12678. Middengordel van rood koord. *Sirĕ.* Ingrås.
12679. „ met *Coix*-zaden. *Sirĕ uruār.* Ingrås.
12680. Schaambedekking voor mannen van kalebas. 2 stuks. Kajó Entsán.
12681. Kalebas aan beide zijden doorboord. Waba.

12682. Rokken van boombast. *Jaurèn.* 4 stuks. Kaptian.
12683. Schaamschortje voor vrouwen, van touw gemaakt. *Déba.* Sáweh.
12684. Rotan armring, Seisårå.
12685. Gevlochten armband. *Tahari.* Sáweh.
12686. Zwarte armband van *mycelium.* *Jakå.* Nimbúran.
12687. Dito met schelpversiering. *Nà.* Thaë.
12688. Conusring voor armband. *Chămĕrèr.* Ingrås.
12689. Armring uit *Trochus niloticus.* *Aduór.* Wári.
12690. Armband van touw en kraaltjes. *Măkbĕrke.* Tarfia.
12691. Dito dito.
12692. Snoer met schelpschijven als polsband. *Boblè.* Liki.
12693. Stel kuitbanden met *Coix*-zaden. 2 stuks. *Uruár.* Tobádi.
12694. Kuitband met kraaltjes. *Ènĕdi.* Ingrås.
12695. Dito met bal van *cucus*-huid. *Ème.* Kajó Entsau.
12696. Schelp, (*Ovula Ovum*) om tasschen te versieren. Seisårå.
12697. Klok uit schelp gemaakt. *Charindè* (*conus*). Tobádi.
12698. Pakje *Coix*-zaden om voorwerpen te versieren. Ifăr.
12699. Houten ophanghaak. *Chanjou.* Săgeisårå.
12700. Dito, grooter. *Chinjau.* Ingrås.
12701. Houten hoofdsteunsel. *Pouchă.* Săgeisårå.
12702. Dito dito. *Pouchă.* Năcheibe.
12703. Hoofdplank. *Afia.* Mios Kórwár.
12704. Opgestopte vischhuid als huisversiering. *Tĕmĕru.* Ingrås.
12705. Varkenslans. Asé.
12706. Fijn besneden stokje om de vezels van luchtwortels af te rukken. Hekelhoutje. *Saomé.* Tobádi.
12707. Spoel voor het maken van netten gebruikt. *Soámie* of *tsoáne.* Tobádi.
12708. Handnet. *Fĕrfáre.* Tobadi.
12709. Visch-speer. *Chitjai.* Tobádi.
12710. Sago klopper. *Wa-ú.* Ingrås.
12711. Steenen bijl. *Tsè.* Sentáni-meer.

12712. Dito dito. *Tsè.* Sentáni-meer.
12713. Dito, kleiner. „ „ „
12714. Rond mandje. Kwati soré.
12715. Groote draagmand, door vrouwen gebruikt. *Etăhè.* Anga-di.
12716. Draagnet voor vrouwen. *Tār.* Tarfia.
12717. Dito, voor vrouwen. *Sĕtĕboi.* Asé.
12718. Kleine draagtasch van touw. *Srosror.* Ingrås.
12719. Dito, kleiner voor mannen. *Kĕbŏ.* Numbúran.
12720. Tasch van touw, in bewerking. *Sŏgĕri.* Ingrås.
12721. Model van een vaartuig. Speelgoed. Oinake.
12722. Riem voor een vaartuig. *Tĕm.* Door mannen gebruikt. Asé.
12723. Dito, fraai besneden. *Isjau* (*warĕpu*). Tobádi.
12724. Hoosvat uit bladscheede. Tobádi.
12725. Stukken schildpad, gereed voor den handel. 3 stuks. Wari.
12726. Schrapper van Varkenstand. *Por chéab.* 2 stuks. Tobádi.
12727. Beitel. *Sigĕri ŏri* of *ări ŏri.*
12728. Houten hamer. Asé.
12729. Dolk uit een casuaris tibia. Kajo Entsáu.
12730. Dito dito. *Māndåu.* Nimbúran.
12731. „ „ „ „
12732. Dolk uit proximal einde van tasso-metatar-susv. Casuaris. *Ådim.* Kaptian.
12733. Lans met ijzeren punt. *Frei.* Wári.
12734. Dito dito. *Frei.* Wári.
12735. Lans van ijzerhout. Inagoi.
12736. Pijltjes voor klein wild. *Nŏ.* Tobádi en Ingrås.
12737. Pijl voor varkens. *Ubrè*, *Ubrèrè*; *brèrè.* Tobadi en Ingrås.
12738. Pijltje voor varkens. Speelgoed. *Ubrè.* Tobádi en Ingrås.
12739. Pijl voor varkens. *Mankaini.* Tobádi en Ingrås.
12740. Dito dito. *Jèdri*, *rugwè.* Tobádi en Ingrås.

12741. Pijl voor visch. *Súse.* Tobádi.
12742. Dito dito. *Súse Chărim.* Tobádi.
12743. Dito met 6 punten. *Sĕndom monit.* Tobádi.
12744. Pijl. *Pisjère.* Tobádi.
12745. Dito. *Brasrè, brăsĕrè.* Tobádi.
12746. „ „ „ „
12747. „ *Suám rarike.* „
12748. „ „ „ „
12749. „ *Pabu.* Ingrås.
12750. „ „ „
12751-12754. „ „ Jotéfabaai.
12755-12762. Pijl. „ Tobádi.
12763. Pijl. *Watu-watu.* Ingrås.
12764. Dito. „ „
12765. „ „ „
12766. „ „ *anarchi waitji.* Ingrås.
12767. „ „ „ „ „
12768. Pijl. „ Tobádi.
12769. Dito. *Anarchi wai.* „
12770. „ „ „
12771. „ „ „
12772-12775. Pijl. *Watĕrori, anarchi wai.* Tobádi.
12776. „ *Sĕmai-sĕmai.* Tobádi.
12777. „ „ „
12778-12784. „ *Sichåre.* Tobádi.
12785. „ *Dugĕri-libenan.* Tobádi.
12786. Dito. *Atĕtáwi.* „
12787. „ „ „
12788. „ *Pŏ* of *fŏ.* „
12789. „ *Simĕsĕre.* „
12790. Pijl. *Umrŏ.* Tobádi.
12791. Dito. *Chontjuwi.* Ingrås.

12792. Dito. *Chontjuwi.* Ingrås.
12793. Kleine pijltjes voor kinderen. *Sŏmĕrarĭke.* 7 stuks. Tobádi.
12794-12800. Pijl voor varkens. *Haututè.* Waba.
12801. Pijl voor visch. *Sŏchai.* Asé.
12802. Dito. *Fabu.* Asé.
12803. „ „ „
12804. „ *Fabu-fĕroi-fĕroi.* Asé.
12805. „ *Fabu.* „
12806. „ „ „
12807. „ *Fĕra.* „
12808. „ *Fĕra nĕgŏ.* „
12809. „ *Fĕrĕchanki.* „
12810. „ „ „
12811. „ *Fŏtum, pŏtum.* „
12812. „ *Săbĕroi.* „
12813. „ „ „
12814. „ *Sĕtume.* „
12815. „ *Sutu-mĕ.* „
12816. „ *Uburi.* „
12817. Pijl voor visch. *Wèndum?* „
12818. „ „ „ Gègi (N. W. van Sentámi-meer).
12819. „ „ „ „ „ „ „ „
12820. Pijl. Ajápo.
12821. „ Seisårå.
12822. „ „
12823-12826. „ Dojo.
12827-12833. „ Kaiwăre.
12834-12837. „ *Pli.* Thaë.
12838-12842. „ *Năkai.* Thaë.
12843. „ voor varkens. *Suru.* Tanah-Merah.

12844-12846. Pijl. *Sagwéti.* Tanah-Merah.
12847. „ *Măkanddnl.* „
12848. „ „ „
12849. „ *Arĕbusu.* „
12850. „ „ „
12851. „ *Săgĕweiti.* Jakari.
12852. „ *Mangĕtaine.* „
12853. „ *Senĕkö.* Jakari en Tarfia.
12854. „ „ „ „ „
12855. „ „ „ „ „
12856. „ „ „ „ „
12857. „ *Gadu, geidu.* Nimbúran.
12858. „ *Herudi.* „
12859. „ voor varkens. *Nĕkutim.* Kaptian.
12860. „ „ „ *Kanté.* „
12861-12864. „ „ „ „ „
12865. „ *Maigionga?* Kaptian.
12866. „ *Munsĕfar?* „
12867-12871. „ *Tarsĕwèr.* „
12872. „ voor varkens. *Nukwå.* Sawéh.
12873. „ *Ikoi.* Mios Kórwar.
12874-12887. Dunne pijl met scherpe punt van hout. *Ikori.* Wári.
12888. Pijl. *Towarĕ.* Augadi.
12889-12891. „ Inagói.
12892. Palmhouten sierboog. *Pembi.* Ingrås.
12893. Boog. *Tja.* Thaë.
12894. „ *Pårå.* Inagói.
12895. „ *Amårè.* Angádi.
12896. „ *Pembi.* Tobádi.
12897. „ Inagói.
12898. Werpspeer. *Sendom chărim.* Tobádi.

12899. Werpspeer. *Sendom chărim.* Tobádi.
12900. Werpspeer voor visch. *Såwå.* Jakari.
12901. Houten schild. *Tari.* Gevonden te Thaë, maar afkomstig van een oorlogsbuit op lieden van Tsay (Seka?) die in 1898 ongeveer hun kampong aanvielen. Dus oorspronkelijk toebehoorende aan een oostelijken stam.
12902. Lang, houten schild. *Adai* of *Atai.* Wári.
12903. Bamboe trom, *Mĕsintji.* Tobádi.
12904. Dito. *Mĕsintji.* Tobádi.
12905. Tempelfluit. *Bukåb ide.* Tobádi.
12906. „ *Wărĕbŏ.* Năcheibe.
12907. „ *Limachin.* Kajō Entsáu.
12908. „ met zijdelingsche opening. *Waima.* Kajō Entsáu.
12909. Fluit voor den tempel. *Pui.* Mabo.
12910. Amulet in menschen gedaante uit hout gesneden. *Ahărĕ.* Kwatisoré.

Timor en Onderhoorigheden.

Van Midden-Timor, Landschap Fialaran, geschenk van Monseigneur E. S. Luijpen, verzameld door een der Roomsch-Katholieke Zendelingen. Not. Sept. 1906, II *j*, pag. 89.

12308. Twee deksels voor offerspijzen. *Hanek matan.*
12309. Mandje voor de offerspijzen. „ „
12310-12312. Mandjes met deksels voor offerspijzen. „ „
12313. Mandje met deksel, *Tanasak makérèk*, met aarden potje *Sasanau*, voor aanzienlijken om voedsel te koken.
12314. Gevlochten *sirih*-kokertje met deksel. *Koba mané.*
12315. Knapzak voor vrouwen. *Koĕ.*
12316-12327. Ronde kokertjes met deksels, *Koba mané*, gevlochten van orchidee-stengels in heete asch geprepareerd.

12328- 12338. Platte *sirih*-kokertjes met deksels, *Koba mané;* als boven.
12339. Hoornen kam, *Sasoeët.*
12340. Bamboe drinkkoker, *Feloe.* Behoort in N°. 12315.
12341. Kalkkoker van kalebas.
12342. Bamboe muziekinstrument met 5 snaren. *Dakadôo.*
12343. Lepels van klapperdop, *Noeroe.* 5 stuks.
12344. Kleine slijpsteen, *Fatoek Kadi.*
12345. Mes met scheede, *Soerik.*
12346. Etensdrager van netwerk, *Kadaëu.*
12347. Knapzak voor mannen, *Kakaloek.*
12348- 12350. Enkelringen van geitenhaar, *Kabaro.*
12351. Houten etensnap.
12352. Timor'sche kogels van riviersteen, voor trompladers, *Kilat foean.* 6 stuks.

Van Bali.

Geschenk van den Heer J. Wolterbeek Muller. Not. Juni 1906, IV 2°.

12362. Buitengewoon fraai besneden rugsteunsel voor een weeftoestel.

Van Riouw en Onderhoorigheden.

Geschenk van den Heer J. Wolterbeek Muller. Not. Juni 1906, IV 2°.

12209. Rood verlakte koker voor reukstokje. Chineesch werk, van Tandjong Pinang afkomstig.
12210. Een paar altaar-kandelaars van grijs aardewerk, van Tandjong Pinang afkomstig.

Van Landen buiten den Oost-Indischen Archipel.

Uit Mĕkah, geschenk van Dr. C. Snouck Hurgronje.

12169. Drinkwater kruiken, *Sjèrbèk*, op rood gelakte krukjes. 2 stuks.

LIJST

der voorwerpen, die in het jaar 1906 voor de Archaeologische Verzameling zijn verkregen.

20ste Vervolg van den Catalogus.

A. VOORWERPEN VAN STEEN.

18*e*. (Invent. 4847). **Wisnoe**, vierarmig, vrij-gebeeldhouwd, staande op lotuskussen. Zorgvuldig bewerkt ornaat, bestaande in diadeem met driehoekige versierselen, waaruit het haar omhoog rijst; twee haartressen vallen op de schouders af. Ovale glorie. Oorlellen langgerekt met sieraden; de oorschelpen met ringen. De handen afgebroken, zoo ook de staf rechts. Koordvormige oepawita, borstketenen en buikbanden geornamenteerd. Achter het beeld de Garoeḍa met half uitgebreide vleugels, zwaar hoofdhaar doch roofvogelkop en sieraden rond de klauwen. Fraai werk uit de 7e — 10e eeuw (?). Hoog 206. — Not. Oct. 1905, pag. 102. Tjandi Banon.

63*b*. (Invent. 4846). **Çiwa als goeroe**, tweearmig, vrijgebeeldhouwd, staand; glorie afgebroken. Zorgvuldig bewerkt ornaat, bestaande in diadeem waaruit het hooge kapsel, waarin links de maansikkel oprijst, gekroond door een lotusknop; twee tressen dalen op de schouders af. Oorlellen langgerekt met sieraden; oorschelpen met ringen. Oepawita, een breede band, daarnevens nog een borstsnoer; dubbele buikband met afhangende slippen; pols- en armbanden. De linkerhand houdt den hals der afgebroken waterkruik. Links en rechts, op het voetstuk de kniestukken van een knielenden devoot

(cf. N°. 60 en 60ᵃ). Fraai werk uit de 7ᵉ — 10ᵉ eeuw (?), Hoog 196. — Not. Oct. 1905, pag. 102. Tjandi Banon.

186*b*. (Invent. 4845). **Ganeça**, als *ekadanta*, vierhandig, vrij-gebeeldhouwd, zittend op dubbel lotuskussen, rustend op eene achthoekige plaat. Zorgvuldig bewerkt ornaat, bestaande in glorie, oepawita — eene cobra-slang wier kop tegen den linkerschouder rust —, diadeem met vijf juweelvormige ornamenten in den voorband, waaruit het haar in dikke tressen oprijst en gekroond wordt door een lotusknop; pols- en armbanden, borstsieraad uit vierkante schakels bestaande, heupgewaad met duidelijk kain-kĕmbang-patroon; menschelijke voeten. De voorhanden omvatten links den nap, rechts den afgebroken tand, de achterhanden rechts het bidsnoer, links den strijdbijl. Fraai werk uit de 7ᵉ — 10ᵉ eeuw (?). Hoog 148. — Not. Oct. 1905, pag. 102. Tjandi Banon.

534*a*. (Invent. 4839). **Ganeça**, *brons*. Zittend op voetstuk met achterstuk waarboven een pajoeng; op dat voetstuk ligt een rond kussen met een eenvoudige lijnversiering gegraveerd, welk kussen gedragen wordt door een lotus waarvan de kelkbladen naar beneden zijn gericht. Het linkerbeen, met den voetzool naar boven gekeerd, is onder het lijf gevouwen en rust dus met den kuit op 't kussen; het rechter daarentegen hangt van het kussen af en steunt op een lotusbloem met korten, binnenwaarts gebogen stengel, die uit het voetstuk ontspruit. Ter plaatse waar de stengel uit het voetstuk ontspringt, is vóór dezen de rat aangebracht. Rond de enkels zijn schellebanden aangebracht; boven deze zijn de beide beenen gegraveerd ter aanduiding van een broekvormig gewaad. Het graveeren van de beenen, zoowel als van 't kussen, moet na het gieten hebben plaats gehad. Het beeld is verder naakt. Onder de tepels gaat een snoer door, waardoor de borst onder deze sterk samengetrokken wordt, zoodat de zware buik sterk naar voren springt. Over den linkerschouder, in een golvende lijn afhangend, bevindt zich de oepawita, die

onder den rechter voorarm doorgaande, boven het rechteroor uitkomt in den vorm van een nâga met naar voren gestoken kop. 't Beeld heeft vier armen, waarvan de rechtervoorhand een lotusknop draagt, die door den slurf, welke dus hier naar rechts — instede van naar links — gebogen is, wordt aangeraakt. De rechter achterhand mist het attribuut; evenzoo de linkerachterhand, terwijl de linkervoorhand het afgebroken stuk tand omvat. De kop draagt een diadeemvormig sieraad, boven hetwelk een zware haardos waaiervormig opgemaakt hoog uitsteekt. De ooren staan wijd af en zijn eenigszins gegolfd. Rondom den rand van het achterstuk gaat een verhoogde band met parelrand aan den buitenkant tot op het bovenvlak van het voetstuk, waar deze ombuigt en een gestyleerd nâga-makara-ornament vertoont. Hoog 20. — Not. Mei 1906, pag. 45. Afkomstig van Djambi, gezonden door den controleur R. C. van den Bor.

602*g*. (Invent. 4854). **Wadjrasattwa of Ghantapâni**, *goud*. Gezeten in çilâ-houding. 't Voetstuk ontbreekt. Met eenvoudige glorie. Gewoon Bodhisattwa-ornaat. Op de palm van de voor 't lijf gehouden rechterhand steunt de wadjra. De linkerhand, rustend tegen de zijde, omklemt de ghaṇṭa. Een soort saroeng met kĕmbang bedekt het onderlijf. Hoog ruim 7 c.M. — Not. Aug. 1906, pag. 78. Gevonden aan den oever van de Kalimas, desa Watoepatoh, onderdistr. Bandar, afd. Patjitan, Madioen.

674*a*. (Invent. 4855). **Bhawâni of Wadjrawarâhi**, *brons*. Vrouwelijk beeld, gezeten op een liggenden leeuw met den kop naar links en rustend op een lotuskussen. Op de dij zit een mannelijk figuurtje met afhangende beenen en de handen op de knieën, vastgehouden door de linkerhand der vrouw. In de opwaartsgeheven rechterhand een lotuspol. Zie verder beschrijving, met 2 platen, van C. M. Pleyte in Tijdschr. Bat. Gen. deel 49, pag. 178 — 180. Hoog . — Not. Dec. 1906, pag. 131/132. Desa Pageroekir, afd. Ponorogo, Madioen.

B. VOORWERPEN VAN METAAL.

1246*e*. (Invent. 4844). **Potje**, *koper*, rond, langwerpig met deksel, dat steunt op een uitstekenden rand van het potje. N.B. Hierin werden gevonden de fraaie oorhangers N°. 1443*b*, (Invent. 4842 en 4843). Hoog 8,8. — Not. Maart 1906, pag. 31. Desa Kadĕmangan-wetan, distr. en afd. Bondowoso.

1359*a*. (Invent. 4856). **Ring**, *goud*. Klein, eenvoudig, met ronde zegelplaat, waarin gegraveerd de syllabe çrî, sterk gefigureerd. — Not. Dec. 1906, pag. 124. Desa Keboan-Pasar, distr. Gĕḍangan, Soerabaja.

1376*a*. (Invent. 4849). Steen van een **ring**. De ring zelf ontbreekt. De kleurlooze steen is plat, zeshoekig, misschien *phenakit* (?). Op den steen een inscriptie in oud-Jav. letters, waarschijnlijk *çraya* (steun, hulp). — Not. Juni 1906, pag. 65. Afkomstig van Oost-Java. Geschenk van den Heer J. P. Moquette.

1443*b*. (Invent. 4842 en 4843). **Oorhangers**, een paar, *goud*, van zeer fraai drijf- en kantillewerk. Voor- en achterkant zijn beide van een knop voorzien en fraai versierd; de voorkant loopt bovendien uit in een lange punt of staart. Aan den achterkant van het voorstuk zijn twee kleine versierde zijstukken bevestigd, waarin het achterstuk past met twee uitstekende oogen, die door een pennetje worden vastgehouden. Deze sieraden werden gevonden, geborgen in een koperen potje (zie N°. 1246*e*, Invent. 4844), — Not. Maart 1906, pag. 31. Desa Kadĕmangan-wetan, distr. en afd. Bondowoso.

1468*e*. (Invent. 4848). **Oorsieraad**, *goud*. Kleine ronde ring met fraaie filigraanversiering buitenop. Van binnen hol. Grootste diameter: 1,6. — Not. 1906, pag. 59. Desa Silado, distr. Soekaradja, Banjoemas.

1494*a*. (Invent. 4857). **Hals- of borstsnoer** (gedeelte van een —), *goud*. Een hartvormige, bijna driehoekige plaat,

met ringetjes aan de drie hoeken ter bevestiging aan de overige, hier ontbrekende, gedeelten van het snoer. Boven op de plaat en relief de *Çangkha* omringd door ornament, het geheel ingesloten door een parelrand. Lang 6,1 c.M. — Not. Nov. 1906, pag. 124/125. Desa Karangsono, distr. Ngoenoet, afd. Toeloeng-Agoeng, Kediri.

1546*d*. (Invent. 4858). **Sieraad**, *goud*, waarschijnlijk deel uitgemaakt hebbend van een snoer. Een cylindervormige flacon, bestaande uit twee volkomen gelijkvormige gedeelten, waarvan de beide uiteinden voorzien zijn van een stop in den vorm van een dierenkop (ram?) slechts een dier stoppen is evenwel afneembaar. Een ringetje aan elk der beide uiteinden ter bevestiging van het voorwerp aan een snoer. Lang 13,8. — Not. Nov. 1906, pag. 123. Desa Wonokromo, distr. Garoeng, afd. Wonosobo, Kedoe.

1713*a*. (Invent. 4850). **Kom of kopje**, *zilver*. Rond, ondiep. 't Voetstuk ontbreekt. Hoog 4,6; diameter boven 10,4 c.M. — Not. Aug. 1906, pag. 77. Kampoeng Koewasan, distr. Prambanan, Jogjakarta.

1715*h*. (Invent. 4851). **Kom of kopje**, *zilver*. De rand in vier bogen verdeeld. De zijwanden versierd met eenvoudig snijwerk. Het voetstuk ontbreekt. In den bodem zijn eenige oud-Javaansche letters ingegrift, die niet goed meer leesbaar schijnen. Hoog 4,4; grootste diameter boven 10 c.M. — Not. Aug. 1906, pag. 77. Kampoeng Koewasan, distr. Prambanan, Jogjakarta.

1803*n*. (Invent. 4852). **Metalen Blad**, *brons*. Vrij hooge buitenwaarts hellende rand, bovenaan naar buiten omgebogen. Op het binnenvlak een dikbuikige vaas, omringd door bladornament. Daaromheen drie concentrische, smalle randen, waarbinnen één rand van driehoeken, met de punten binnenwaarts gekeerd. De lichamen der driehoeken zijn gevuld met een soort harceering. Diameter 49,4. — Not. Sept. 1906,

pag. 87. Gehucht Tjĕlĕboeng, desa Geneng, distr. Tegalredjo, afd. Magelang, Kedoe.

1803*o*. (Invent. 4853). **Metalen Blad**, *brons*. Vrij hooge buitenwaarts hellende rand, bovenaan naar buiten omgebogen. Op 't binnenvlak een kleine dikbuikige bloemvaas, staande op een breed onderstel, waaromheen bladornament, 't geheel ingesloten door twee (of drie) smalle streepjesranden. Diameter ruim 39 c.M. — Not. Sept. 1906, pag. 87. Gehucht Tjĕlĕboeng, desa Geneng, distr. Tegalredjo, afd. Magelang, Kedoe.

C. VOORWERPEN VAN AARDEWERK.

1908*a*. (Invent. 4841). **Kommetje** met deksel van grijs porcelein met fletsblauwe bladfiguren-versiering. Hoog 11½. — Not. Maart 1906, pag. 31. Desa Tjikadoe, distr. en afd. Soemedang, Preanger.

1909*d*. (Invent. 4840). **Potje**, van grijs porcelein met flauwe blauwgrijze versiering. Bovenin kleine ronde opening met klein deksel. Hoog 10½. — Not. Maart 1906, pag. 31. Gevonden desa Tjikadoe, distr. en afd. Soemedang.

AANWINSTEN

VOOR DE

NUMISMATISCHE VERZAMELING IN 1906.

Munten: Atjèh, g.
Arkat, z.
China, Kwang Tung, 44 cand. z.
Italië, Kerkelijke Staat, 10 soldi 1867, z.
East India Company, 2 anna, 1841, z.
Frankrijk, 5 cent, 1854, k.
„ „ „ 1856, k.
„ „ „ 1863, k.
Italië, 5 centesimi, 1861, k.
Griekenland, 5 depta, 1879, k.

Papier: N. I. een recepis, 1 gld. (Zie Not. Jan. 1906, V *b*, pag. 8), geschenk van den Heer V. ZIMMERMANN.

1 Gobog, en een kwart real batoe. (Zie Not. Febr. 1906, II 7°), geschenk van den Resident der Z. en O. afd. van Borneo.

29 stuks Hindoe muntjes. (Zie Not. Maart 1906, III 10° en Not. Mei 1906, III *f*).

2 Bankbiljetten van Haiti. 1 en 2 Gourdes.
1. Haiti, 5 centimes 1904, nikkel.
} Geschenk van Mr. J. H. ABENDANON. (Zie Not. Maart 1906, III 19°).

1. Dominikaansche Rep. 1 Peso 1897, zilver. id.
1. „ „ 10 centavos 1897, zilver. id.
1. „ „ 2½ „ 1888, nikkel. id.
1. „ „ 10 centesimos 1891, koper. id.
1. „ „ 5 „ 1891, „ id.

1. Venezuela, 5 centimos 1896, nikkel.
1. „ 10 „ 1893, zilver.

Geschenk van Mr. J. H. ABENDANON. (Zie Not. Maart 1906, III 19°).

1.	Deensch West-Indië,	20	cents	1878,	zilver.	id.
1.	„ „	10	„	1879,	„	id.
1.	„ „	5	„	1859,	„	id.
1.	„ „	5	„	1878,	„	id.
1.	„ „	3	„	1859,	„	id.
1.	„ „	1	„	1883,	koper.	id.
1.	Canada,	1	„	1904,	„	id.
1.	Indo Chine Francaise,	1	„	1900,	„	id.
1.	Martinique,	5	centimes	1898,	„	id.
1.	Ver. Staten N. Amer.	1	dime	1899,	zilver.	id.
1.	„ „ „ „	5	cents	1902,	nikkel.	id.
1.	„ „ „ „	1	cent	1904,	koper.	id.

1. Medaille gesl. op den 70sten Verjaardag van Prof. LEO REINISCH (1902).

1. Turksche Ghazyjah uit Mekka, goud.
1. Atjeh, deureuham, goud.
eenige looden munten van Atjeh.

Deze en de bovenstaande medaille zijn een geschenk van Dr. SNOUCK HURGRONJE. (Zie Not. Maart '06, VI, 3° en 4°).

1. Medaille Koloniaal Museum te Haarlem, brons. (Zie Not. Mei 1906, III *m*).

1. Gedenkpenning GYSBERT KAREL GRAAF VAN HOGENDORP.
1. Gedenkpenning REMBRANDT, 1606-1906. (Zie Not. Sept. 1906, VII).

Geschenk van Mr. N. P. VAN DEN BERG.

2. verschillende gedenkpenningen REMBRANDT, 1606/1906. Geschenk van Mr. H. P. G. QUACK. (Zie Not. Oct. 1906, VI 3°).

Medaille, brons, ter herinnering aan het zeshonderdjarig bestaan der Zwitsersche federatie. (Zie Not. Febr. '06, XI *b*). Geschenk van den Heer V. ZIMMERMANN.

1. Gedenkpenning van de eerste steenlegging van het nieuwe Bibliotheek-gebouw te Rio de Janeiro, 15/8-1905. Aangeboden. (Zie Not. Nov. 1906, VIII).

1. Dubbele Java dukaat, (goud), 1748 met „dinar" i. p. v. „derhamin" (gekocht). (Zie Not. Nov. 1906, IV *a*).

Verder werden van het Gouv. van Ned.-Indië, in bewaring ontvangen.

22 gouden Dubloenen van Mexiko, diverse jaren.
17 „ „ „ Spanje, „ „
6 „ „ „ Zuid Amerikaansche staten, diverse jaargangen.
4 hollandsche dukaten, diverse jaargangen.
19 Sovereigns van Engeland, diverse jaargangen, en nog
4 pesos (zilver) van Spanje, diverse jaren.

(Zie hieromtrent Notulen 1906, pag. 61, 83, 89, 124, 132 en Gouv. Besluit dd°. 27 Febr. 1907, N°. 8).

AANWINSTEN

VAN DE

HANDSCHRIFTEN-VERZAMELING IN 1906.

Lontars.

814. 118 bladen. 33½ c.M. Sĕrat Anbia Joesoep. Oost-Java. Geschenk van den Heer J. P. MOQUETTE. Not. Febr. 1906, p. 18.

815. 145 bladen. 43 c.M. Toetoer nabi Joesoep. Oost-Java. Geschenk van den Heer J. P. MOQUETTE. Not. Febr. 1906, p. 18.

816. 108 bladen. 30 c.M. Sĕrat R̊ām̊ā. Oost-Java. Geschenk van den Heer J. P. MOQUETTE. Not. Febr. 1906, p. 18.

817. 173 bladen. 34,5 c.M. Tjarita Joesoep. Oost-Java. Geschenk van den Heer J. P. MOQUETTE. Not. Febr. 1906, p. 18.

818. 176 bladen. 31 c.M. Wajangverhaal (sĕrat kaṇḍa ning ringgit poerwa), waarin o. a. een huwelijk van Gaṭotkatja beschreven wordt. Oost-Java. Geschenk van den Heer J. P. MOQUETTE. Not. Febr. 1906, p. 18.

819. 149 bladen. 20,5 c.M. Sĕrat Damar-Woelan. Oost-Java. Geschenk van den Heer J. P. MOQUETTE. Not. Febr. 1906, p. 18.

820. 115 bladen. 35 c.M. Verhaal van Raden Soeksma-Winasa, zoon van den vorst van Samarkandi, die trouwt met poetri Soepijah.

821. 135 bladen. 34½ c.M. Sĕrat Ahmad-Moehammad. Oost-Java. Geschenk van den Heer J. P. MOQUETTE. Not. Febr. 1906, p. 18.

822. 165 bladen. 26 c.M. De pagineering zeer verward. Een gedeelte bevat het verhaal van Raden Soeparta en de prinsessen dewi Ambarsari van Waṇḍan-Poera en Rĕtna Kĕntjanawati van Wadja-mĕnoer. Wat er verder volgt is gedeeltelijk onleesbaar. Oost-Java. Geschenk van den Heer J. P. MOQUETTE. Not. Febr. 1906, p. 18.

823. 158 bladen. 40 c.M. Toetoer nabi Joesoep. Oost-Java. Geschenk van den Heer J. P. MOQUETTE. Not. Febr. 1906, p. 18.

824. 177 bladen. 25 c.M. Babad (Gedeelte van een—), voornamelijk de geschiedenis van Soerapati. Oost-Java. Geschenk van den Heer J. P. MOQUETTE. Not. Febr. 1906, p. 18.

825. 112 bladen. 28,5 c.M. Sĕrat Rĕngganis (of Menak?). Oost-Java. Geschenk van den Heer J. P. MOQUETTE. Not. Febr. 1906, p. 18.

826. 87 bladen. 39 c.M. Sĕrat Nabi Joesoep. Oost-Java. Geschenk van den Heer J. P. MOQUETTE. Not. Febr. 1906, p. 18.

827. 127 bladen. 43 c.M. Sĕrat nabi Joesoep. Oost-Java. Geschenk van den Heer J. P. MOQUETTE. Not. Febr. 1906, p. 18.

828. 112 bladen. 40 c.M. Sĕrat nabi Joesoep. Oost-Java.

Geschenk van den Heer J. P. MOQUETTE. Not. Febr. 1906, p. 18.

829. 87 bladen. 40 c.M. Sĕrat nabi Joesoep. Oost-Java. Geschenk van den Heer J. P. MOQUETTE. Not. Febr. 1906, p. 18.

830. 79 bladen. 41 c.M. Sĕrat Menak (Amdjah). Oost-Java. Geschenk van den Heer J. P. MOQUETTE. Not. Febr. 1906, p. 18.

831. 128 bladen. 39 c.M. Tjarita Joesoep. Oost-Java. Geschenk van den Heer J. P. MOQUETTE. Not. Febr. 1906, p. 18.

832. 160 bladen. 44 c.M. Tjarita Joesoep. Oost-Java. Geschenk van den Heer J. P. MOQUETTE. Not. Febr. 1906, p. 18.

833. 41 bladen. 19 c.M. Primbon, o. a. handelend over de watĕk in dewata (nl. Prameswara, Mahisowara, Brama, Loedra, Mahadewa, Sangkara, Wĕsnoe, Samboe, Siwah) enz. Oost-Java (Tĕnggĕr). Geschenk van den Heer J. P. MOQUETTE. Not. Febr. 1906, p. 18.

834. 112 bladen. 12 c.M. Zwaar beschadigd. Mohammedaansche Primbon (vermaningen, toovermiddelen, sadat djati enz.). Oost-Java. Geschenk van den Heer J. P. MOQUETTE. Not. Febr. 1906, p. 18.

835. 59 bladen. 14 c.M. Primbon. Modern (de jaartallen 1849 en 1851 komen er in voor). Aan 't eind een aantal eigennamen.

836. 44 bladen. 16 c.M. Primbon. Wicheltabellen.

837. 113 bladen. 23 c.M. Primbon. Wicheltabellen, kalender enz.

838. 20 bladen. 23 c.M. Primbon, formulieren. Afkomstig van de Tĕnggĕreezen. Geschenk van Mr. A. PAETS TOT GANSOYEN. Not. Febr. 1906, p. 18.

839. 47 bladen. 21½ c.M. Formulieren en wicheltabellen. Afkomstig van de Tĕnggĕreezen. Geschenk van Mr. A. PAETS TOT GANSOYEN. Not. Febr. 1906, p. 18.

Handschriften.

Javaansch.

541. Afschrift van een lontar-handschrift, toebehoorende aan de familie van wijlen Mr. Dr. W. STORTENBEKER. Amir Hamdjah. Not. Maart 1906, p. 40 en Bijlage V bij Not. 1906.

542. 53 pagina's, oct. Papier van Pånåråğå. Sĕrat Djohar Manikĕm (?). Pegon.

Inscriptie's.

Een koperen plaat, 43 × 13 c.M. Geschenk van de heeren J. BIENFAIT en Mr. A. PAETS TOT GANSOYEN. Not. 1906 p. 8, 55 en 64.

KORTE INHOUD

VAN HET

BEHANDELDE IN DE NOTULEN VAN HET BATAVIAASCH GENOOTSCHAP VAN KUNSTEN EN WETENSCHAPPEN OVER HET JAAR 1906.

Archaeologie.

Ethnographie.

Ethnographica uit de Pad. Bovenlanden van den Heer Palmer van den Broek, p.p. 40, 114.
Buitgemaakte voorwerpen van Boni en Gowa, p.p. 48, 60, 70/71, 76/77.
Gouden voorwerpen van het hoofd der Kanoman-familie te Cheribon, p. 51.
Mededeeling van den Heer Kohlbrugge, omtrent het voorkomen onder de Tĕnggĕreezen van het „main bĕripat", p. 52.
Standaard voor een gong van den Heer Ouwens, p. 54.
Gebatikte doeken uit Soerabaia, p. 54.
Lans van Sumbawa en ethnographica van Berau, p. 61.
Ethnographica uit de Bataklanden, p. 62.
Kleedingstukken, etc. van de Boven-Kajan, van den Heer van Walchren, p. 65.
Voorwerpen van Riouw, Celebes en Bali van den Heer J. Wolterbeek Muller, p. 65.
Bamboelatjes om vuur te maken uit het Buitenzorgsche, p. 67.
Gouden pajong van den Resident van Batavia, p. 68.
Oude borden en kommen van Roemah-soal op Ceram, p. 71.
Verzameling ethnographica afkomstig van de Noord Nieuw-Guinea expeditie, p.p. 78/79, 108.
Voorwerpen afkomstig van Fialaran (Midden-Timor), p. 89.
Aankoop van voorwerpen op de Pasar-Gambir, p. 91.
Atjèhsche saroeng van Teukoe Tjoet Achmat, p. 92.
Oude borden van den Heer Krayer van Aalst, p. 108.
Beeldjes van sago-merg in Serawak, p.p. 109, 133.
Preciosa op Bali buitgemaakt, p.p. 119/120.
Wapens vervaardigd in de desa Merloeng (Toengkal, Djambi), p. 125.
Houten gietvormen voor inlandsche gebakjes, p.p. 126, 134.
Muziek-instrument van bamboe, p. 128.
Bronzen kanonnen en lila's van Midden- en Zuid-Celebes, p. 133.
Aanteekeningen en rapporten omtrent Timor, p. 136.

Linguistiek.

Koperen plaat met inscriptie van de Kawi, van de Heeren Bienfait en Paets tot Gansoyen, p.p. 8/9, 55.

Woordenlijst in het Windessisch dialect, p. 14.

Lontars van het Tĕnggĕr-gebergte van den Heer Paets tot Gansoyen, p. 18.

Lontar-handschriften van Oost-Java, van den Heer Moquette, p. 18.

Woordenlijst van de Gorontalosche taal, p. 33.

Woordenlijst van de Tobelo-Boèng taal, p. 60.

Woordenlijst van de Savoeneesche taal, p. 63.

Koperen bekkens en horens met inscriptie uit Palembang, p. 107.

Woordenlijst van de bahasa-tanah in eenige negorijen der afd. Saparoea, p.p. 108/109.

Bataksche geschriften op boomschors, van den Gouverneur van Atjèh, p. 110.

Woordenlijst van de Kambangsche taal (Kangean), p. 124.

Verhaal van Djohar in het Javaansch met Arabisch letterschrift, op de bast van den Dloebangboom geschreven, van den Heer van Leeuwen, Control. B. B. te Tanah Merah, p. 125.

Balineesch geschrift op lontarbladeren, van denzelfden, p. 125.

Lontar geschriften, verzameld gedurende de Bali-expeditie, voornamelijk uit de poeri van Dèn Pasar, p.p. 126/127.

Tĕnggĕrsche almanak van den Heer Paets tot Gansoyen, p. 128.

Historie.

Rijkssieraden van Bangkalan, p.p. 3, 26.

Penningkunde.

Op nieuw rangschikken van de numismatische verzameling, p.p. 8, 10.

Nieuwe aanwinsten, p.p. 8, 14, 21, 35, 53.

Bibliotheek, Handschriften, Prenten, Kaarten en Photographische Collectie.

Werkjes over Ceylon in het Cingaleesch, p. 9.
Werken en handschriften van wijlen Dr. Brandes, p.p. 12, 19, 34.
Aanbieding van een ex. van Deel 16 N. I. Plakaatboek, p. 14.
Lontars van den Těnggěr en van Oost-Java, p. 18.
Afdrukken van cliché's van foto's van den Heer G. J. Koopman, p. 19.
Volledige uitgave van het Râmâyânâ in het Sanskrit en afschrift van de Babad Mangkoeboemi, p.p. 21, 113, 136.
Foto van een veroverde benteng in het Bonische, p. 21.
Statistiek van het vervoer op de Spoor- en Tramwegen in N. I. over 1904, p. 32.
Foto's van landschappen uit de Padangsche Bovenlanden, p. 40.
Bescheiden en particuliere brieven betrekkelijk het woordenboek van H. von Dewall, p. 40.
Balineesch-Javaansch handschrift van de familie Stortenbeker, p.p. 40, 53.
Geologische beschrijving van Ambon door Dr. R. D. M. Verbeek, p. 48.
Acts 1905, p. 53.
Jaarverslag van den Topographischen Dienst, p. 61.
Javaansche, Balineesche en Sasaksche handschriften van den Heer Engelenberg, p. 64.
Les différents systèmes d'Irrigation, p. 71.
Resultaten der bij het Geneeskundig Laboratorium verrichte onderzoekingen, p. 77.
Verslag der Staatsspoorwegen in N. I. over 1904, p. 78.
Rapport omtrent de waarnemingen in de vaarwaters van Soerabaia, p. 78.
The Bengal Code, 3rd Ed. Vol. IV, 1906, p. 78.
Bijdragen voor de Vaderlandsche Geschiedenis en Oudheidkunde, p. 80.
Foto's van een rijststamper en een pootstok, p.p. 82, 125.
Foto's van Rantau van den Heer G. J. Koopman en van Modjopait van den Heer Revius, p.p. 19, 82.

Bescheiden betreffende de verbetering van het Westgat van Straat Madoera, p. 88.

Cherry Blosoms, p.p. 88/89.

Verslagen der Vereeniging in Nederland tot bescherming van dieren, p. 90.

Artikelen op genealogisch gebied van den Heer W. Wijnaendts van Resandt, p.p. 90/91.

Ruiling van edita, p.p. 9, 21, 34, 92.

Foto's van de Kampoeng „Karadjinan" op de Pasar-Gambir van 1906, p. 111.

„In memoriam of Dr. Brandes" uit de „Journal of the Siam Society", p. 114.

Photographeering van alle belangrijke zaken in het Museum, door den Heer A. Diemont, p.p. 117/118.

Verslag der B. O. W. in N. I. over 1904, p. 124.

Javaansche boekwerken ter overname aangeboden door den Heer C. Kaag, Hzn. te Jogjakarta, p. 126.

Foto van Zuid Nieuw-Guinea, p. 129.

Verslag van de Wees- en Boedelkamers over 1905, p. 132.

Statistiek van het vervoer op de Spoor- en Tramwegen in N. I. over 1905, p. 133.

Foto van het graf van wijlen Dr. Brandes te plaatsen in de Kamer van den Bibliothecaris, p. 135.

Jaarverslag der Billiton-Maatschappij 1905/06, p. 135.

„Gegevens betreffende de zelfstandige Rijkjes op Bali" en „Balineesche woordenlijst", p. 136.

Madoereesche brieven, ontvangen van den Heer L. C. Bertsch, p. 136.

Door de Regeering in bewaring gegeven voorwerpen op den voet van het Gouv. Besluit van 11 December 1855, No. 77 (B. B. 3121) en onder andere voorwaarden.

Werken en handschriften van wijlen Dr. Brandes (G. B. 14 Januari 1906, N°. 31), p.p. 12, 13, 19, 34.

Blanke wapens, afkomstig van den tocht der Goareezen naar Djampoea (G. B. 3 Febr. 1906, N°. 10), p. 13.

Dajaksch kleedingstuk (G. B. 30 Maart 1906, N°. 16), p. 47.
Voorwerpen buitgemaakt in Boni en Gowa (G. B. 17 Juli 1906, N°. 27), p.p. 70, 88.
Vijf in Djambi buitgemaakte vuurmonden (G. B. 29 October 1906, N°. 2), p. 118.
Zes politieke contracten van de Radja's der Adja-Tapparang en Maiwa (G. B. 9 Nov. 1906, N°. 13), p p. 118/119.

Financiën.

Rekening en Verantwoording, p. 1.
Begrooting, p. 1.
Remuneratie aan den Heer Pleyte, p. 59.
Gouvernements Subsidie over 1908, p. 103.
Verhooging van het bedrag toegestaan voor de reorganisatie van het Ethnographisch Museum, p.p. 114/115, 137.

Diversen.

Een bronzen lampje (Archaeol. Catal. N°. 1074) in bruikleen afgestaan aan den Heer L. J. C. van Es te 's Gravenhage, p p. 2, 126.
Balineesche handschriften, p. 4.
Terugzending door Dr. Adriani van eenige Blanco Woordenlijsten, p. 5.
Onderzoek door den Directeur van 's Rijks Ethn. Museum te Leiden naar een rijststamper (Ethn. Catal. N°. 6122), p p. 6, 34, 82, 125.
Ruiling van edita, p.p. 9, 21, 34, 92.
Verslagen van wetenschappelijke waarde, door de Regeering ter publiceering aangeboden, p. 13.
Verzoek om inlichting door den Heer Oosters te Fort de Kock, nopens den Catalogus der Ethnogr. afdeeling, p. 15.
Rapporten der oudheidkundige Commissie, p.p. 23, 70.
Uitgave der „Wolkentooneelen aan Tj. Panataran" en „Monographie over Tj. Singasari", p. 23/26.
Catalogiseering en jaarlijksche inspectie der van de Regeering in bruikleen ontvangen voorwerpen, p.p. 29/31, 48, 65, 72.

Edita in commissie bij de firma Albrecht & Co., p.p. 39, 54, 63.
Verzoek van den N. I. Kunstkring om eene bijdrage voor de Rembrandt-viering, p. 46.
Bataksch Instituut, p.p. 52, 62, 109.
Afstand van werken aan de Kon. Natuurk. Vereeniging, p. 55.
Toezending in bruikleen van twee afschriften der Hang Toewah aan W. G. Shellabear, p. 55.
Formosaansch koopkontrakt, p.p. 56, 108.
Vergaderingen in den vooravond te houden, p. 57.
Overblijfselen van fossielen aard uit Madioen, p. 61.
Nederlandsche Oudheidkundige Bond te Leiden, p.p. 62, 79.
Onuitgevoerde bestellingen door de firma M. Nijhoff te 's Gravenhage, p.p. 66, 107, 126.
Over taxatie van Archaeol. voorwerpen, p.p. 72, 103.
Verzoek van den Heer Newman te Wellington, om toezending van foto's betrekkelijk onderdeelen van Javaansche tempels, p. 80.
Verzoek van het Comité der N. I. Kunst-tentoonstelling te Krefeld, om deelname aan genoemde tentoonstelling, p. 81.
Toezending aan den Heer T. Veltman van 15 ex. van diens Atjèhsche Woordenlijst, p. 82.
Drukfeilen in de Tettum-Hollandsche Woordenlijst, p. 83.
De gamelan „Soeka rame Bantĕn" ter beschikking gesteld van den Heer Pleyte, bij gelegenheid van de Pasar-Gambir, p. 86.
Restauratie van de Tj. Mendoet, p.p. 86/87, 110, 121.
Middelen om boekwerken en metalen voorwerpen tegen de werking van vocht en roest te beschermen, p. 89.
Erkenning van verdiensten wegens belangrijke schenkingen aan het Genootschap, p.p. 92, 103/105.
Onderzoek naar de Inlandsche Kunstnijverheid door J. E. Jasper, p.p. 95, 97.
Machtiging op den Directeur van O., E. en N. om oudheidkundige voorwerpen beneden ƒ 1000.— geldswaarde, ten behoeve van een Rijksmuseum in Nederland aan te koopen, p. 96.

Gouden ketting met medaille van Lapawawooi, gewezen leenvorst van Boni, p. 96.

Politieke contracten van Adja-Tapparang en Maiwa, p.p. 97, 118/119.

Onderzoek naar de Inlandsche nijverheid in West-Java door C. M. Pleyte, p. 98.

Oudheidkundig onderzoek in het voormalig Rijk van Pasè door H. L. Leydie Melville, p. 98-103.

Verzamelingen van inlandsche wapenen voor de Koninkl. Militaire Academie te Breda, p. 106.

Verzoek uit Transvaal om inlichting of alhier een Staatsbureau voor ethnologie bestaat, p. 107.

Uitbreiding van de categorie van leden welke *f* 20.— 's jaars contributie betalen, p. 113.

Een zestal ex. van Seyne Kok's woordenlijst ter beschikking gesteld van Mr. Lorentz, p. 114.

Over lidmaatschap van de Bibliotheek van het gewestelijk bureau te Palembang, p. 114.

Ontgraving van het tempelterrein rondom de Tj. Sewoe, p. 120.

Verkrijging van ethnographica van Bali en Lombok voor 's Rijks Ethnogr. Museum te Leiden, p.p. 122/123.

Catalogi van Rijks-muntverzamelingen en van andere openbare Munt- en Penningkabinetten, p. 124.

Toezending van alle edita aan de California Academy of Sciences, p. 129.

Advies omtrent eene „Monographie der Solosche enclaves Pasar Gedé en Imogiri" en „Beschrijving van de begraafplaats Tegalwangi of Tegalaroem", p. 131.

Gouden ringen aangekocht voor 's Rijks Ethnogr. Museum te Leiden, p. 131.

Postzegels van N. I. en van de overige landen der wereldpostunie, p. 134.

Verslag van de reis in 1881 van den Controleur 2e kl. E. van Assen naar de Rokanstaatjes, p. 135.

Foto van het graf van wijlen Dr. Brandes, te plaatsen in de Kamer van den Bibliothecaris, p. 135.

Aanteekeningen en rapporten omtrent Timor, p. 136.

Personalia.

De Heer J. P. Moquette, lid der Directie en Conservator van de Numismatische verzameling, p.p. 7, 12, 14.

Verzoek om ontslag als Directielid door den Heer V. Zimmermann, p. 15.

De Heeren J. de Booy en D. van Hinloopen Labberton, leden der Directie, p.p. 17, 23, 33.

Benoeming van den Heer Mr. J. G. Pott tot lid der Directie, tevens vice-president, p.p. 41, 45, 53.

Aftreden van den Heer Dr. C. Snouck Hurgronje als president en benoeming als zoodanig van den Heer F. A. Liefrinck, p. 41.

De Heer Dr. C. Snouck Hurgronje benoemd tot eerelid, p. 42.

Overlijden van het eerelid den Heer G. A. Scherer, p. 53.

De Heer Dr. Ph. S. van Ronkel vertrekt met verlof naar Europa en wordt als Bibliothecaris tijdelijk vervangen door den Heer D. van Hinloopen Labberton, p.p. 66/67, 68.

De bediende Darsan ontslagen en vervangen door Sain, p. 68.

De Heer Pleyte legt het conservatorschap der Ethnographische afdeeling neder; Mevrouw M. Serrurier wordt tijdelijk met het beheer belast, p.p. 82, 89.

De bediende Sain ontslagen en vervangen door Ali, p. 136.

Edita.

J. Habbema. Lijst van Soendasche woorden, p. 1.

E. W. F. van Walchren. Verslag eener reis naar de Boven-Kajan, p.p. 3, 13.

Uitgave Tontemboansche Teksten en van het Tontemboansch-Nederlandsch Woordenboek, p. 5.

Ruiling van edita, p.p. 9, 21, 34, 92.

Aanvraag om een ex. van Tj. Djago, door de Royal Asiatic Society te Londen, p. 14.

Nota van den Heer Dr. J. G. F. Riedel over de „Reisen in Celebes" van de Heeren Sarasin, p. 17.

Rapporten der oudheidkundige Commissie, p.p. 23, 70.

Uitgave der „Wolkentooneelen aan Tj. Panataran" en „Monographie over Tj. Singasari", p.p. 23-26.

Th. Veltman. Nederlandsch-Atjèhsche Woordenlijst, p. 39.

R. C. van den Bor. Sasaksche Woordenlijst, p. 45.

J. H. Neumann. Kĕmali, Pantang en Reboe bij de Karo-Bataks, p. 46.

W. P. Groeneveldt. Hindoe-Javaansche portretbeelden, p. 46.

Mev. M. Serrurier- ten Kate. De Compagnie's Kamer, p.p. 46, 79.

Dr. J. Winkler. Rapport over zijne onderzoekingsreis op Enggano, p. 47.

C. M. Pleyte. Raden Moending Laja di Koesoema; Een oude, Soendasche Ridderroman, p. 58.

E. F. Jochim. Sangka schelpen, p. 59.

J. S. A. van Dissel. Overzicht der Kapauersch-Papoesche Spraakkunst, p. 62.

Dr. J. G. F. Riedel. Prohibitorische teekens en Tatuagevormen op Timor, p.p. 68, 70.

Dr. H. Kern. Over de inscriptie voorkomende op de achterzijde van een beeld aan de Boven-Batang-Hari, p. 81.

Ch. L. J. Palmer van den Broek. Drie nota's betreffende Kota Besar en Onderhoorigheden en de Batang-Hari districten, p. 85.

J. Knebel. Legenden over de plaatsen van vereering, de plaatsen waar offers gebracht worden, de plaatsen waar geloften worden gedaan, of waar men zich afzondert om eene openbaring te ontvangen, in het regentschap Madioen. (uit het Javaansch naverteld), p. 85.

J. Knebel. De Asoera in de Doerga-voorstelling van de Hindoe-beeldhouwkunst op Java, p. 86.

H. Krayer van Aalst. Eenige aanteekeningen over West- en Noord-Ceram, p.p. 86, 95.

Afbeelding en beschrijving van de op Bali buitgemaakte preciosa, p. 128.

LIJST
DER LEDEN VAN HET BATAVIAASCH GENOOTSCHAP
VAN
KUNSTEN EN WETENSCHAPPEN
op 31 December 1906.

Beschermheer.

Zijne Excellentie de Gouverneur-Generaal van Nederl.-Indië **J. B. van Heutsz.**

Directie.

F. A. Liefrinck, President.

Mr. J. G. Pott, Vice-President.

H. N. Stuart, Secretaris, Thesaurier, Redacteur der Notulen.

Dr. G. A. J. Hazeu, Redacteur der Verhandelingen, Conservator der Archaeologische verzameling en mede-Conservator der Handschriften-verzameling.

D. van Hinloopen Labberton, Bibliothecaris, Redacteur van het Tijdschrift en mede-Conservator der Handschriften-verzameling.

C. M. Pleyte, mede-Conservator der Archaeologische verzameling.

J. P. Moquette, Conservator van het Numismatisch kabinet.

P. de Roo de la Faille.

J. de Booy.

Tijdelijk belast met het beheer van het ethnographisch museum en van de Historische verzameling: Mevrouw M. Serrurier- ten Kate.

Eereleden.

Mr. J. H. Abendanon, 's Gravenhage.
Z. K. H. Alexis Alexandrovitch, Grootvorst van Rusland.
A. Barth, Parijs.
Mr. N. P. van den Berg, Amsterdam.
Prof. Mr. L. W. C. van den Berg, 's Gravenhage.
H. D. H. Bosboom, 's Gravenhage.
M. J. van Bosse, 's Gravenhage.
G. C. E. van Daalen, Koeta-Radja.
W. P. Groeneveldt, 's Gravenhage.
H. Helb, Buitenzorg.
Prof. Dr. J. H. C. Kern, Utrecht.
Mr. J. W. van Lansberge, 's Gravenhage.
Dr. B. F. Matthes, Nijmegen.
Mr. J. C. Mulock Houwer, Bandoeng.
Prof. Dr. A. W. Nieuwenhuis, Leiden.
Dr. J. G. F. Riedel, Soekaboemi.
Mev. M. Serrurier- ten Kate, Batavia.
Prof. Dr. C. Snouck Hurgronje, Leiden.
Z. M. Somdet Phra Paramendr Maha Chalulonkorn, Koning van Siam, Bangkok.
Dr. R. D. M. Verbeek, 's Gravenhage.
W. F. Versteeg, Amsterdam.
J. W. Yzerman, Amsterdam.

Correspondeerende Leden.

Prins Roland Bonaparte, Parijs.
Dr. R. Brandstetter, Luzern.
Dr. J. Burgess, Edinburgh.
J. Chailley-Bert, Parijs.
Dr. Clive Day, Newhaven (Connecticut).
Dr. A. Ehrenfels, Weenen.
A. G. Ellis, Amsterdam.
Prof. Dr. J. M. de Goeje, Leiden.
Prof. Dr. J. J. M. de Groot, Leiden.

Dr. B. Hagen, Domburg (Reinpfalz).
Dr. E. Hultzsch, Halle a. d. Saale.
Prof. Dr. C. M. Kan, Amsterdam.
Dr. H. ten Kate, Kobe.
Dr. J. Kohler, Berlijn.
G. Lavino, Nederland.
Mr. O. J. W. Graaf van Limburg Stirum, 's Gravenhage.
Aristide Marre, Vaucresson, St. Cloud.
A. Meulemans, Brussel.
Dr. A. B. Meyer, Dresden.
Dr. E. Modigliani, Florence.
Prof. C. Poensen, Delft.
G. P. Rouffaer, 's Gravenhage.
Dr. Hugo Schuchardt, Graz.
Z. K. H. Krommun Sommot Amarabandhu, Bangkok.
Rajah Sourindro Mohun Tagore, Calcutta.
Th. Speidel, Parijs.
Mr. S. R. Steinmetz, 's Gravenhage.
Prof. Dr. A. C. Vreede, Leiden.
Alfred Russel Wallace, Londen.

Buitengewone Leden.

Dr. N. Adriani, Posso (Celebes).
K. Cephas, Jogjakarta.
S. Coolsma, Rotterdam.
Dr. I. Groneman, Jogjakarta.
Dr. F. de Haan, Batavia.
O. L. Helfrich, Djambi.
J. Knebel, Batavia.
F. Kramer, Nias.
J. Kreemer, Bandoeng.
A. Kruyt, Modjowarno.
A. C. Kruyt, Posso (Celebes).
H. L. Leydie Melville, Batavia.
Prof. Ch. A. van Ophuysen, Leiden.
J. A. T. Schwarz, Soerabaia.

W. H. Sundermann, Nias.
Sajjid Oethman bin Abdullah bin Akil bin Jahja Alawi, Batavia.

Gewone Leden.

R. T. Achmad Djajadiningrat, Serang.
C. J. Adamse, Soepajang (Pad. Bovenlanden).
H. Altmann, Indramajoe.
O. Anton, Batavia.
C. J. W. van Arcken, Batavia.
Mr. N. B. H. F. Arriëns, Batavia.
H. B. W. Bakhuijs, Tegal.
D. Bakker, Keboemen.
J. Ballot, Medan.
C. L. Barentz, Koeala Kapoeas (Z. en O. afd. van Borneo).
F. H. Barkey, Nanga Pinoeh (W. afd. van Borneo).
Mr. J. Barlage Bussemaker, Soerabaia.
S. Bédier de Prairie, Koetoardjo.
G. M. Belzer, Semarang.
J. C. J. van Bemmel, Bandoeng.
Dr. W. van Bemmelen, Batavia.
J. J. Benjamin, Soerabaia.
M. W. J. den Berger, Soerabaia.
E. M. vau den Bergh van Heinenoord, Bondowoso.
Mr. J. H. L. Bergsma, Semarang.
L. Berkhout, Djambi.
H. J. Bernelot Moens, Moeara Tembesi (Djambi).
J. C. Bertsch, Batavia.
L. G. Bertsch, Jogjakarta.
Billiton-Maatschappij (Vertegenwoordiger), Tandjoeng Pandan.
G. P. A. Bischoff, Batavia.
R. H. Bloemendal, Batavia.
C. P. J. Blok, Soerakarta.
W. F. L. Boissevain, Madioen.
W. C. Bonebakker, Soerabaia.
R. C. van den Bor, Moeara Tembesi (Djambi).

Mr. V. A. van den Bossche, Batavia.
J. A. Boulet, Cheribon.
D. F. van Braam Morris, Batavia.
M. C. Brandes, Semarang.
D. F. A. Brautigam, Djambi.
J. A. van der Breggen, Soekaboemi.
Th. Brouwer, Soemenep.
Mr. H. J. de Bruijn, Soerabaia.
G. F. de Bruijn Kops, Singaradja.
B. L. van Bijlevelt, Kraksaän.
J. W. Campagne, Smitan.
E. H. Carpentier Alting, Batavia.
H. M. la Chapelle, Batavia.
W. G. A. C. Christan, Batavia.
S. Cohen, Fzn., Djember.
F. D. Cochius, Batavia.
W. J. Coenen, Muntok.
Secretaris Societeit Concordia, Batavia.
E. Constant, Kediri.
A. Coomans, Bolaäng Mongondou.
V. C. Coster van Voorhout, Soerabaia.
L. C. Coster van Vrijenhoeven, Soerabaia.
J. R. Couperus, Jogjakarta.
F. C. H. Cramer, Bandoeng.
H. Th. Damsté, Moesi Ilir (Palembang).
Mr. J. van Davelaar, Soerabaia.
Mr. C. Th. van Deventer, 's Gravenhage.
J. A. E. van Deventer, Temanggoeng.
J. Dinger, Batavia.
L. E. Dom, Buitenzorg.
E. J. W. van Dijk, Indramajoe.
R. H. Ebbink, Soerabaia.
H. van Eck, Djambi.
J. A. Einthoven, Sawah Loentoe.
P. S. J. Eman, Buitenzorg.
W. J. Enger, Tjebongan (Jogjakarta).

Mr. J. J. C. Enschedé, Soerabaia.
J. J. van Eupen, Soekaboemi.
Mr. P. Feenstra, Soerabaia.
J. J. Feijtes, Koedoes.
C. J. Feith, Ambarawa.
D. A. N. Fischer, Tjilatjap.
F. Fokkens, Pamakasan.
P. H. Frölich, Sidhoardjo.
Mr. A. L. E. Gastmann, Batavia.
Mr. A. van Gennep, Soerabaia.
S. G. Ginsel, Karimondjawa.
W. B. van Goor, Soerabaia.
K. E. C. Groen, Batavia.
H. J. Grijzen, Sidjoendjoeng.
A. M. G. Gijselman, Batavia.
D. Haagmans, Medan.
Mr. W. F. Haase, Probolinggo.
Th. R. Haasmann, Batavia.
F. A. Heckler, Padang.
Mr. C. W. Baron van Heeckeren, Semarang.
Mr. J. J. de Heer, Medan.
W. K. F. Hekmeijer, Ngawi.
R. L. A. Hellwig, Merauke (Zuid Nieuw-Guinea).
H. F. Hesselaar, Bengkalis.
J. G. van Heijst, Magelang.
D. Heijting, Soreang (Bandoeng).
J. W. van Hille, Toeal.
H. Hissink, Batavia.
L. F. Hoeke, Marabahan.
J. Hofland, Batavia.
H. C. van den Honert, Medan.
Mr. P. R. Hoorweg, Batavia.
D. A. Hooijer, Batavia.
A. C. van der Hout, Batavia.
J. P. W. Houtman, Ponorogo.
J. Hulshof Pol, Buitenzorg.

P. A. Hijnekamp, Soerabaia.
J. G. van Ingen, Batavia.
C. J. de Jaager, Buitenzorg.
Mr. H. 's Jacob, Batavia.
J. P. Jannette Walen, Batavia.
E. F. Janssen van Raaij, Timor.
H. J. G. Janssen van Raaij, Batavia.
E. F. Jochim, Batavia.
C. F. Julius, Batavia.
Z. H. Kamerling, Padang.
D. M. Kan, Soerabaia.
J. S. C. Kasteleijn, Padang Boelan.
H. Kerbert, Batavia.
P. K. W. Kern, Tjitjalengka.
R. A. Kern, Patjitan.
W. P. A. Kloprogge, Kadjeu (Pekalongan).
R. M. Ario Koesoemo Joedho Soemiodo, Batavia.
D. C. J. Kool, Semarang.
J. Kreemer Jr., Kota Nopan.
L. Kreischer, Batavia.
C. A. J. Kroesen, Bandoeng.
C. C. Krom, Djambi.
M. J. A. Kruseman, Tasikmalaja.
B. ter Kuile, Soerabaia.
H. Kuijp, Soemedang.
C. A. M. Laane, Soerabaia.
Mr. S. J. Lagerweij, Batavia.
P. Landberg, Batavia.
Mr. N. M. Lebret, Kedawoeng (Pasoeroean).
J. A. van der Lee, Demak.
F. H. G. J. van Leeuwen, Tanah-Merah (Madoera).
P. L. Ch. Lesueur, Tj. Pandan (Billiton).
F. A. Liefrinck, Batavia.
J. H. Liefrinck, Sidhoardjo.
Lim Liang Boe, Batavia.
K. Lorch, Palembang.

Mr. J. Loudon, Batavia.
J. H. Loudon, Batavia.
E. S. Luijpen, Batavia.
Mr. A. Maclaine Pont, Batavia.
E. A. Mantz, Manondjaja.
H. K. Manupassa, Natal.
A. F. Marmelstein, Soerabaia.
J. M. Masset, Padang Sidempoean.
R. A. Maurenbrecher, Bandoeng.
Dr. M. J. van der Meer, Batavia.
E. Meertens, Buitenzorg.
Mr. R. Tj. Mees, Batavia.
A. P. Melchior, Batavia.
J. W. Mesman, Cheribon.
J. J. Meijer, Banjoemas.
C. A. de Meijier, Tegal.
G. H. Mohr, Batavia.
J. F. A. C. van Moll, Pekalongan.
F. R. Monteiro, Boentok.
E. Moresco, Buitenzorg.
A. Mulder, Poespo.
C. A. de Munnick, Wlingi.
Mr. I. A. Nederburgh, Batavia.
F. Neumann, Batavia.
A. J. Ch. de Neve, Pontianak.
Mr. C. H. Nieuwenhuijs, Batavia.
H. H. F. J. Nusselein, Bandjermasin.
R. M. Toemenggoeng Oetoijo, Japara.
L. A. van Oosterzee, Manokwari (Noord Nieuw-Guinea).
G. A. F. J. Oosthout, Bandoeng.
G. J. Oudemans, Utrecht.
F. K. Overduijn, Serang.
Mr. A. Paets tot Gansoijen, Soerabaia.
C. L. J. Palmer van den Broek, Fak-fak (West Nieuw-Guinea).
M. J. van der Pauwert, Pasoeroean.
Mr. Th. B. Pleyte, Semarang.

W. H. P. du Pon, Samarinda.
H. C. A. Poublon, Sitoebondo.
A. J. Baron Quarles de Quarles, Ambon.
R. M. E. Raaff, Jogjakarta.
D. F. W. van Rees, Buitenzorg.
G. W. Ribbius, Muntok.
J. F. P. Richter, Bandoeng.
H. F. Roll, Batavia.
M. B. Rost van Tonningen, Batavia.
Mr. Th. A. Ruijs, Batavia.
W. J. H. van Rijck, Sampang.
L. H. van 't Sant, Batavia.
H. van Santwijk, Batavia.
H. A. de Santij, Amsterdam.
R. Adipati Sasra di Ningrat, Soerakarta.
R. Toemenggoeng Sasra Negara, Jogjakarta.
M. C. Schadee, Ambon.
B. Schagen van Soelen, Modjokerto.
Mr. W. F. Schimmel, Soerabaia.
J. H. Schmiedell, Batavia.
L. Th. Schneider, Soerakarta.
G. Scholten, Ngimbang (Djombang).
J. S. Scholten, Batang.
Mr. J. Schoutendorp, Batavia.
Mr. Dr. W. M. G. Schumann, Batavia.
Mr. H. Schuijten, Batavia.
H. J. E. F. Schwartz, Singaradja.
P. J. Seelig, Soerakarta.
J. N. Smith, 's Gravenhage.
J. G. Snethlage, Batavia.
H. Somermeijer, Kediri.
P. A. M. Spaan, Djoewana.
H. E. Steinmetz, Batavia.
Th. W. L. Steinmetz, Semarang.
H. F. van Stipriaan Luiscius, Batavia.
J. A. Stoop, Dordrecht.

F. L. K. Storm van 's Gravesande, Palembang.
W. B. P. H. Stortenbeker, Wonosobo.
A. F. van Suchtelen, Batavia.
P. F. Sythoff, Batavia.
Mr. Th. Thomas, Batavia.
S. A. Toens, Batavia.
D. Tollenaar, Buitenzorg.
Prof. Dr. M. Treub, Buitenzorg.
A. C. Veenhuijzen, Makasser.
N. H. Veenstra, Bajan (Riouw).
S. J. Veenstra, Kalianget (Madoera).
C. van de Velde, Benkoelen.
A. F. Velders, Tjampaka-Tjibeber.
J. R. F. Verschoor van Nisse, Menado.
J. F. H. de Vignon Vandevelde, Batavia.
Mr. G. Vissering, Batavia.
H. C. A. G. de Vogel, Semarang.
J. van Vollenhoven, Medan.
T. A. de Vries Reilingh, Batavia.
S. Wächter, Batavia.
A. H. J. G. Walbeehm, Semarang.
F. A. Th. Warnecke, Semarang.
J. M. Wassink, Kebajoran (Mr. Cornelis).
B. H. Wassmann, Batavia.
A. van Wetering, Ambon.
G. L. Weijnschenk, Jogjakarta.
S. K. Wieling, Bali.
A. J. G. A. Wiemans, Batavia.
A. C. van der Wilde, Soerabaia.
Mr. E. H. Winkelman, Batavia.
Jhr. O. van der Wijck, Batavia.
P. Wijers, Tegal.
Mr. H. Zaalberg, Batavia.
E. A. Zeilinga, Batavia.
Mr. B. H. P. van der Zwaan, Batavia.

NOTULEN

VAN DE

ALGEMEENE EN DIRECTIEVERGADERINGEN

VAN HET

BATAVIAASCH GENOOTSCHAP

VAN

KUNSTEN EN WETENSCHAPPEN.

OPGERICHT 1778.

DEEL XLV — 1907

BATAVIA
G. KOLFF & Co.

'S GRAVENHAGE
M. NIJHOFF.

1908.

Brieven, enz. voor de Directie bestemd, zijn te adresseeren aan den Secretaris van het Genootschap, zonder vermelding van diens naam.

Behalve van de oudere jaargangen, zijn er ook van de laatstverschenen edita enkele uitgeput; H. H. Leden, die daarvan waarlooze exemplaren mochten bezitten, zullen de Directie met toezending daarvan bijzonder verplichten. Het zijn de volgende: Verhandelingen deel XLIX 2e stuk, deel L 2e stuk, Notulen deel XXXIV afl. 3, Ned. Ind. Plakaatboek deel XVI.

Inzonderheid op het XVI deel van het Nederlandsch-Indisch Plakaatboek wordt prijs gesteld, en wordt dit deel voor rekening van het Genootschap door den Secretaris opgekocht voor f 2.50 per exemplaar.

INHOUD.

Notulen der eerste Directievergadering, gehouden op Maandag den 21 Januari 1907.

Aanwezig de Heeren: F. A. Liefrinck, President, Mr. J. G. Pott, Dr. G. A. J. Hazeu, C. M. Pleyte, P. de Roo de la Faille, J. de Booy, D. van Hinloopen Labberton, J. P. Moquette en H. N. Stuart, Secretaris.

De Notulen der vorige vergadering, zijnde die van 24 December 1906, worden goedgekeurd en gearresteerd.

De President

I. Neemt in behandeling de navolgende uit de rondlezing terug ontvangen stukken:

a. Missive van den Directeur van Onderwijs, Eeredienst en Nijverheid dd°. 15 December a. p. N°. 22007, van den volgenden inhoud:

„Nadat na het overlijden van Dr. Brandes was getracht om dezen in zijne hoedanigheid van Voorzitter der Oudheidkundige Commissie te vervangen door den Heer G. P. Rouffaer, die echter om gezondheidsredenen niet naar Indië wenschte te gaan, werd in onderhandeling getreden met Dr. J. Ph. Vogel, Superintendant Archaeological Survey Pundjab and United Provinces te Lahore, laatstelijk bij de hierbij in afschrift aangeboden missive van den 1sten Gouvernements-Secretaris van 14 September j.l. N°. 2700.

Blijkens zijn met de bijlage hierbij ter kennisneming en met verzoek om terugzending alsmede aangeboden schrijven van 6 November j.l. is Dr. Vogel ongenegen om de hem aangeboden betrekking van oudheidkundig ambtenaar tevens voorzitter der oudheidkundige commissie te aanvaarden.

De Regeering heeft mij uitgenoodigd om te dienen van consideratiën en advies omtrent hetgeen nu te doen staat.

Het zij wij vergund Uwer Directie te verzoeken mij te willen mededeelen of U ook iemand bekend is, die geschikt wordt geacht om de leiding der oudheidkundige commissie op zich te nemen, dan wel hoe thans verder de arbeid dier commissie ware te regelen".

Uit de aanteekeningen op het rondlezingsvel blijkt, dat alle leden zich hebben kunnen vereenigen met het door den Heer Dr. HAZEU uitgebracht praeadvies, hetwelk in hoofdzaak hierop neerkomt, dat, voor zoover bekend, voorshands noch in Indië, noch in Nederland iemand beschikbaar is, die, hetzij uit hoofde van reeds gebleken technische bekwaamheden, hetzij wegens degelijke kennis van Java's palaeographie, literatuur en geschiedenis, thans reeds voor het presidentschap van de oudheidkundige commissie in aanmerking kan komen;

dat nog zooveel door Dr. BRANDES voorbereid en aangegeven werk op uitvoering wacht, dat de tegenwoordige leden der commissie daarmede nog geruimen tijd bezig kunnen zijn;

dat, alvorens in deze eene beslissing genomen wordt, het wenschelijk zal zijn, de commissie van Bijstand in Nederland te raadplegen, welke commissie ongetwijfeld bereid zal worden gevonden om zoolang nog geen president beschikbaar is, dan hier geleverden archaeologischen arbeid te beoordeelen en — voor zoover dat op een afstand doenlijk is — eenige leiding aan het werk te geven;

dat, afgescheiden van de besproken presidentsvacature, het van dringend belang is, dat het archaeologisch onderzoek op Java en Madoera de beschikking heeft over iemand die vertrouwd is, — of althans de noodige voorbereidende studiën heeft gemaakt om zich vertrouwd te kunnen maken — met de Javaansche epigraphie en de oud-Javaansche literatuur en geschiedenis, weshalve de Regeering maatregelen dient te nemen om — zij het ook eerst over eenige jaren — de beschikking te erlangen over een in de Sanskṛt- en oud-Javaansche literatuur, de Javaansche palaeographie en aanverwante vakken degelijk onderlegd persoon; dat wellicht onder de thans

te Leiden in de Indische letteren studeerende jongelieden, iemand gevonden zou kunnen worden, geschikt en genegen om onder de leiding van Prof. SPEYER, Prof. KERN en den Heer ROUFFAER, in de aangegeven richting zich verder te bekwamen, welke persoon, na voleindiging zijner studiën, tot ambtenaar voor de beoefening van Indische talen benoemd en aan de archaeologische commissie toegevoegd zou kunnen worden, voorloopig als lid, later misschien als leider.

Wordt besloten het schrijven van den Directeur v^d^. op de hierboven aangegeven wijze te beantwoorden.

b. Missives van den Heer H. VAN OORDT, Consul der Nederlanden voor Japan te Kobe, van 8 December a. p. N°s. 1356 en 1361, houdende aanbieding van 1 ex. „The Japan Chronicle" van 4 December 1906 en van 1 ex. „Cherry Blosoms" N°. 25 (December 1906), waarin een paar voor de geschiedenis van Nederland en Nederl.-Indië belangwekkende artikelen voorkomen.

Onder dankbetuiging in de Bibliotheek.

II. Brengt ter tafel de volgende tusschentijds ingekomen stukken:

1°. Gouv. Besluit van 15 Januari j.l. N°. 20, waarbij, wordt bepaald dat de aan den gewezen leenvorst van Boni, LA PAWAWOOI KRAENG SEGERIE, als poenggawa van het landschap Boni toegekende gouden medaille met gouden ketting, welke voorwerpen door het N. I. Gouvernement tijdens de expeditie in Zuid-Celebes werden buit gemaakt, voor rekening van den Lande zullen worden gezonden aan 's Rijks Museum te Amsterdam (zie Notulen October 1906, II 2°).

Informatie.

2°. Aanbieding door de Algemeene Secretarie van een ex. van de Bedevaartstatistiek getiteld „Mouvement Général du Pélérinage du Hedjaz par les ports de la Mer Rouge 1905/06.

Bibliotheek.

3°. Aanbieding door den Directeur van Justitie bij schrijven van 7 Januari j.l. N°. 143, van eenige dagbladen.

Bibliotheek.

4°. Missive van den Resident der Preanger-Regentschappen, van 22 December a. p. N°. 17421/34, houdende bericht dat op verzoek van den Heer PLEYTE aan het Genootschap is toegezonden een groote aarden pot, waarvan de vindplaats volgens opgave van den ass.-resident van *Soekapoera* niet meer met juistheid is op te geven, maar die waarschijnlijk uit het onderdistrict *Maleër*, district *Singaparna* afkomstig is.

Onder dankbetuiging de goede ontvangst vermelden.

5°. Missive van den Resident van Bali en Lombok, van 2 Januari j.l. N°. 8/1, waarin wordt medegedeeld dat aan het door de Directie gedaan verzoek (zie Notulen November 1906, III) gaarne zal worden voldaan, doch dat een vrij geruime tijd zal verstrijken alvorens de opzending der lontars, met beknopte beschrijving van den inhoud, zal kunnen plaats hebben.

De wenschelijkheid overwegende om zoo spoedig doenlijk van den inhoud der lontars kennis te nemen, wordt besloten den Resident v^d. te verzoeken, dezelve, voor zoover zij reeds gemist kunnen worden, aan de Regeering aan te bieden, met het voorstel ze ter beschikking van het Genootschap te stellen.

6°. Missive van den ass.-resident van Toeloengagoeng, dd°. 8 Januari j.l. N°. 128/11, waarbij, eventueel ter overneming, worden toegezonden tien gouden voorwerpen, bij opgraving gevonden in de desa *Panggoengredjo*, district *Toeloengagoeng*.

De voorwerpen, bestaande uit twee oorhangers en acht ringetjes, reeds voldoende in de archaeol. verzameling vertegenwoordigd zijnde, wordt tot terugzending besloten.

7°. Schrijven van den Bibliothecaris van de Technische Hoogeschool te Delft, van 28 November a. p., waarbij onder overlegging van een uitknipsel uit het *Algemeen Handelsblad*,

van 21 November a. p., houdende mededeeling van een bericht, voorkomende in „*Ons Volksbestaan*" orgaan van de groep N. I. van het *Alg. Ned. Verbond*, waarin afkeuring wordt uitgesproken over het in het Duitsch stellen van een door genoemde Hoogeschool gedaan voorstel aan het Genootschap tot ruiling van edita, het verzoek wordt gedaan, om ingelicht te mogen worden omtrent de herkomst van bedoeld bericht.

Overwegende dat het niet op den weg van het Genootschap ligt een onderzoek in te stellen omtrent de herkomst van het bedoelde bericht, wordt besloten den Bibliothecaris voornoemd met zijn verzoek te verwijzen naar den toenmaligen redacteur van „*Ons Volksbestaan*", den Heer Mr. Dr. W. M. G. SCHUMANN alhier.

8°. Schrijven van den Directeur van 's Rijks Ethnographisch Museum te Leiden, van 6 December a. p. N°. 767, houdende dankbetuiging voor de toezending van den beredeneerden catalogus van de aan het Genootschap afgestane verzameling van den Heer E. W. F. VAN WALCHREN, met verzoek tevens van zijne erkentelijkheid te willen doen blijken tegenover Mevr. M. SERRURIER- TEN KATE, die zich de moeite der samenstelling van den Catalogus getroost heeft (zie Not. Maart '06, III 5°, pag. 27).

Informatie en conform.

III. Stelt aan de orde:

de in rondlezing geweest zijnde *a* conceptbegrooting voor het jaar 1907 en *b* rekening en verantwoording over 1906 met de daarbij behoorende bescheiden.

In gevolge art. 13 alinea 8 van het Reglement van Orde wordt de rekening en verantwoording ten fine van onderzoek in handen gesteld van de Heeren DE ROO DE LA FAILLE en DE BOOY, met uitnoodiging tevens om in verband met de voorgestelde begrooting van advies te willen dienen, omtrent eene wijziging in de rentegevende uitzetting der niet dadelijk voor gebruik benoodigde middelen.

IV. Ter voldoening aan art. 10 van het Reglement van Orde, worden door den Voorzitter in commissie gesteld tot opneming:

1°. van de Archaeologische en Ethnographische verzamelingen, de Heeren Mr. POTT en DE ROO DE LA FAILLE;

2°. van de Bibliotheek, de Heeren Dr. HAZEU en PLEYTE;

3°. van de Numismatische verzameling, de Heeren VAN HINLOOPEN LABBERTON en STUART;

4°. van de handschriften verzameling, de Heeren MOQUETTE en VAN HINLOOPEN LABBERTON.

V. De Heer Mr. POTT
stelt voor den Heer H. VAN OORDT, Consul der Nederlanden voor Japan te Kobe, die zich in de laatste jaren ten opzichte van practische, zoowel als van wetenschappelijke aangelegenheden, Nederlandsch-Indië betreffende, bijzonderlijk geinterresseerd heeft, bij zijn aanstaande komst te Batavia, op een of andere wijze van 's Genootschaps belangstelling in zijne aanwezigheid te doen blijken.

Conform.

VI. De Heer MOQUETTE

a. brengt ter tafel een houten wicheltabel, afkomstig van Bali, hem te koop aangeboden en stelt voor deze voor den daarvoor gevraagden prijs van *f* 20.— voor de ethnogr. verzameling aan te koopen.

Conform.

b. bericht de ontvangst van een schrijven van den Conservator van het Koninklijke Nederlandsch Genootschap voor Munt- en Penningkunde te Amsterdam, houdende verzoek tot ruiling van edita. De Vereeniging geeft een Tijdschrift uit, waarvan 4 malen 's jaars eene aflevering verschijnt.

Wordt besloten voor bedoeld Tijdschrift het door het Genootschap uitgegeven Tijdschrift in ruil aan te bieden.

c. stelt voor dat de Commissieleden welke benoemd zijn om de Numismatische verzameling op te nemen, ook zijne

persoonlijke munt-verzameling zullen komen bezichtigen, om bij die gelegenheid een overzicht te verkrijgen van dat waaruit de aanwinsten voor 's Genootschaps munt- en penningkabinet (bedoeld bij Notulen 1905, pag. 106, I *d*, 2° en pag. 116, I *b*), ongeveer zullen bestaan.

Conform.

VII. De Heer PLEYTE

vestigt de aandacht op het beeldje afkomstig van de desa *Pageroekir*, afd. *Ponorogo* (bedoeld bij Notulen December '06, II *b*), hetwelk door hem vermoed wordt te zijn eene afbeelding van Bhawânî of Wadjrawarâhî. Spreker heeft van bedoeld beeldje een beschrijving in gereedheid gebracht en verzoekt deze vergezeld van twee platen in de eerstvolgende aflevering van het Tijdschrift op te nemen.

Conform.

VIII. De Heer Dr. HAZEU

a. deelt mede, dat de verzameling Javaansche, Balineesche en Sassaksche handschriften bedoeld bij Notulen Juni '06, III 2°, pag. 64, door den Heer ENGELENBERG aan het Genootschap in bruikleen is afgestaan en bereids alhier is ontvangen. De verzameling is vergezeld van eene genummerde inhoudsopgave, weshalve wordt voorgesteld deze lijst achter de Notulen op te nemen en de handschriften voorloopig in de verzameling op te nemen.

Conform.

b. bericht de ontvangst van een schrijven van den Heer JUYNBOLL te Leiden, houdende mededeeling dat de bereids ontvangen verzameling handschriften van Lombok (zie laatstelijk Notulen November '05, II *i*, pag. 110) ter beschrijving in zijne handen is gesteld; dat hij echter vernomen heeft dat zich bij het Genootschap een door wijlen Dr. BRANDES opgemaakte inventaris dier verzameling bevindt, weshalve het verzoek wordt gedaan dien inventaris tot raadpleging te zijner beschikking te willen stellen.

Wordt besloten aan het verzoek te voldoen, onder bepaling dat de inventaris slechts in bruikleen gegeven en na gemaakt gebruik terug verwacht wordt.

c. verzoekt machtiging om een overdruk der Nota's van den Heer PALMER VAN DEN BROEK betreffende Kota-Besar en de Batang-Hari districten (zie Notulen September '06, I *a*, pag. 85), ter hand te stellen aan den Heer ALFRED MAASS, buitengewoon hoogleeraar te Berlijn, die zich alhier op een studiereis bevindt.

Conform.

d. stelt voor voor de Bibliotheek aan te schaffen, het in het maleisch te Singapore uitgegeven tijdschrift „Al Imam".

Conform.

IX. De Heer VAN HINLOOPEN LABBERTON

a. doet het voorstel, in het belang eener vluggere verzending en betere verpakking der edita, over te gaan tot de aanschaffing van bedrukte, stevige papieren omslagen waardoor de verzendingskosten blijkens ingewonnen informatiën weliswaar iets hooger zullen zijn (waarop bij de concept-begrooting trouwens reeds gerekend is), doch waardoor 's Genootschaps werken in veel beter conditie de geadresseerden zullen bereiken.

Conform.

b. deelt mede dat de „Inhoudsopgave tevens Prijslijst der Werken" van het Genootschap welke van 1897 dateert, noodwendig aanvulling behoeft, weshalve door hem thans in gereedheid wordt gebracht een nieuwe Prijslijst, waarbij zal worden gevoegd een naam- en zaakregister, en stelt voor deze mettertijd te publiceeren.

Met algemeene instemming wordt overeenkomstig besloten.

c. brengt ter tafel een paar deelen van de officieele beschrijving der Philippijnen, getiteld „The Philipine Islands 1493-1803", waarvan de eerste 40 deelen loopende tot 1691, bereids verschenen en tegen *f* 12.— per deel verkrijgbaar zijn. Dr. DE HAAN, wiens oordeel omtrent dit werk gevraagd is, adviseerde voor de aanschaffing er van met het oog op

het vele belangrijke, uit het oogpunt van onze eigen geschiedenis, hetwelk daarin voorkomt, doch spreker wenscht geen besluit daaromtrent te nemen, alvorens de vergadering hierin is gehoord.

Na eenige bespreking wordt, de uitgebreidheid ende groote kosten van het werk in aanmerking nemende, na stemming besloten voorshands niet tot de aanschaffing over te gaan.

X. De Secretaris

biedt namens den Heer H. KETNER, gewezen administrateur van Tanah-Radja ten geschenke aan: eenig particulier locaal geld

1°. uitgegeven door de Kedeh „Tsin Hin" van de nieuwe Asahan Tabakmaatschappij „Tanah-Radja" te Asahan;

2°. uitgegeven door de Asahan Tatakmaatschappij „Silau";

3°. uitgegeven door de Kedeh „Hap Thye";

benevens een aantal spaansche matten, waarvan de in het muntkabinet ontbrekende jaargangen, behouden mogen worden.

Onder dankbetuiging aanvaard.

XI. Worden afgevoerd van de ledenlijst op verzoek de Heeren: S. H. SCHAANK en P. J. VAN SANTEN;

op verzoek wegens vertrek naar Europa de Heeren N. H. VAN MAREN en B. VLIELANDER HEIN.

worden benoemd tot lid de Heeren: H. J. VAN BRINK, referendaris ter algemeene Secretarie en C. J. A. L. F. HILGÉ, Controleur B. B. te Menes.

Niets meer te behandelen zijnde, wordt de vergadering gesloten.

Aldus goedgekeurd en gearresteerd in de vergadering van den 18 Februari 1907.

F. A. LIEFRINCK,
President.

H. N. STUART,
Secretaris.

Notulen der tweede Directievergadering, gehouden op Maandag den 18 Februari 1907.

Aanwezig de Heeren: F. A. LIEFRINCK, President, Mr. J. G. POTT, Dr. G. A. J. HAZEU, P. DE ROO DE LA FAILLE, J. DE BOOY, D. VAN HINLOOPEN LABBERTON, J. P. MOQUETTE en H. N. STUART, Secretaris.

Afwezig de Heer C. M. PLEYTE.

De Notulen der vorige vergadering, zijnde die van 21 Januari j.l., worden goedgekeurd en gearresteerd.

De President

I. Stelt wederom aan de orde

de rekening en verantwoording over het jaar 1906 en de begrooting voor het jaar 1907, welke bescheiden in de vorige vergadering ten fine van onderzoek in handen zijn gesteld van de Heeren DE ROO DE LA FAILLE en DE BOOY.

De commissie, van hare bevindingen verslag uitbrengende, deelt mede dat zij het gevoerde geldelijk beheer geheel in orde heeft bevonden, weshalve zij voorstelt den penningmeester volledig acquit en décharge te verleenen.

Conform wordt besloten.

Wat het tweede gedeelte van de opdracht betreft, heeft de Commissie bevonden, dat van de niet dadelijk benoodigde gelden een gedeelte in deposito is gegeven bij de N. I. Escompto Maatschappij, waarvoor eene rente van 3% 's jaars wordt vergoed, terwijl het overige belegd is in Nederland door middel van inschrijving in het Grootboek der $2\frac{1}{2}$% Nationale Schuld. Aangezien het der Commissie voorkomt, dat die gelden op even solide wijze meer rendabel gemaakt kunnen worden, stelt zij voor:

1e. de inschrijving in het grootboek te realiseeren, het montant daarvan te vermeerderen met hetgeen van de, bij de N. I. Escompto Mij. gedeponeerde, gelden als kasmiddel gemist kan worden en dit kapitaal in deposito te geven bij de Nederlandsche Handel Mij. te Amsterdam, welke voor gedeponeerde gelden eene rente van 4 % 's jaars te goed doet.

2e. de renten, van het kapitaal in Holland niet meer te kapitaliseeren zooals tot dus verre gebruikelijk was, doch dezelve voortaan als vaste inkomstpost op de jaarlijksche begrooting van inkomsten en uitgaven te brengen.

Overeenkomstig wordt besloten en den Penningmeester verzocht de noodige stappen te doen voor de voorgenomen conversie en de geregelde overmaking der renten naar het Agentschap der N. I. Handel Mij. te Batavia (Weltevreden).

II. Neemt in behandeling de volgende uit de rondlezing terug ontvangen stukken:

a. Het van de Commissie in N. I. voor oudheidkundig onderzoek op Java en Madoera ontvangen rapport over het 3e en 4e kwartaal 1906, met een daarbij behoorend verslag, waarvan het opschrift luidt „Oudheidkundige reis 1906".

Ter verdere behandeling doorgezonden aan den Directeur van O., E. en N.

b. Missive van den Directeur van O., E. en N., ddo. 2 Februari j.l. No. 2183, waarbij, onder bekendstelling dat door den Secretaris van het „Mc. Pherson College" te Mc. Pherson, Kansas (Noord-Amerika) ten behoeve van het bij dat college behoorende museum, de medewerking van de Indische Regeering is ingeroepen tot het verkrijgen van verschillende voorwerpen, als oude munten, medailles, mineralen en van al wat verder van belang is voor de studenten en leerlingen van dat instituut, het verzoek wordt gedaan te willen mededeelen, of het Genootschap wellicht in staat en genegen is iets voor bedoeld museum af te staan en zoo ja onder welke voorwaarden.

Wordt besloten mede te deelen, dat het verzoek van het genoemde instituut van te vagen aard is om daarop te kunnen ingaan.

c. Missive van denzelfden, van 6 Februari j.l. N°. 2496, waarin, onder aanbieding van een ex. van de tweede uitgaaf van „de Pionier, handleiding voor het verzamelen en waarnemen op natuurkundig gebied, inzonderheid in tropische gewesten", de Directie verzocht wordt haar gevoelen te willen mededeelen nopens de verdeeling der van den Minister van Koloniën ontvangen 390 exemplaren.

Wordt besloten den Directeur v^d. in overweging te geven van de 390 ex. ter beschikking te stellen van:

het Depart. van B. B.	200	ex.
„ „ „ Oorlog.	40	„
„ „ „ Landbouw. . . .	40	„
„ „ „ O., E. en N. . .	40	„
„ „ „ B. O. W. . . .	10	„
„ „ „ Marine.	10	„
de Kon. Natuurk. Vereeniging . .	20	„
het Bat. Gen. van K. en W. . .	30	„
totaal. . .	390	ex.

III. Brengt ter tafel de navolgende ingekomen stukken:

1°. Besluit van den G. G. van N. I., dd°. 9 Februari j.l. N°. 15, houdende bepaling dat de som van *f* 105.— 's maands, bij art. 2 van het besluit van 27 Februari 1900 N°. 14, toegestaan voor het toezicht, de bewaking en het onderhoud van den Boroboedoer, tevens zal strekken voor het toezicht, de bewaking en het onderhoud van den Mendoet.

Informatie.

2°. Missive van den 1^en Gouv. Secretaris, van 23 Jan. j.l. N°. 209, van den volgenden inhoud:

„Onder aanbieding van het bij 's Genootschaps schrijven van 4 dezer N°. 14 bedoeld rapport der reis naar de Rokan-

landschappen van den Controleur bij het Binnenl.-Bestuur E. VAN ASSEN, heb ik de eer, op last van den G. G., Uwer Directie mede te deelen, dat dit rapport, voor zoover ter Algemeene Secretarie valt na te gaan, nog niet in druk verschenen is.

Mocht Uwe Directie tot geheele of gedeeltelijke publicatie van dit van 1881 dateerend rapport alsnog wenschen over te gaan, dan zal het Zijner Excellentie aangenaam zijn dit stuk eerst, onder opgave van de gedeelten, die het Genootschap voor opneming in zijn tijdschrift wenscht te bestemmen, terug te ontvangen, ten einde te doen onderzoeken of daartegen geen bezwaar bestaat.

Ligt het evenwel slechts in de bedoeling den Controleur ROEST tijdelijk in het bezit van bedoeld rapport te stellen, dan is de Landvoogd bereid het stuk aan genoemden ambtenaar af te staan, indien deze zijn wensch daartoe aan de Regeering te kennen geeft, in welk geval de toezending, ter vermijding van onnoodigen omslag, rechtstreeks zal geschieden". (Zie Notulen December '06, II *p*, pag. 135).

Spoedshalve is in antwoord op dit schrijven en onder terugaanbieding van het rapport, der Regeering reeds medegedeeld, dat hoewel eene publicatie daarvan aanvankelijk niet in de bedoeling der Directie lag, zij het niettemin, na gemaakt gebruik door den Controleur ROEST, gaarne terug zoude ontvangen, ter beoordeeling of het wellicht voor uitgave in aanmerking komt. Tevens is genoemde Controleur met de slot-alinea in wetenschap gesteld bij dezerz. missive dd°. 30 Januari j.l. N°. 34.

3°. Renvooi van den Directeur van O., E. en N. dd°. 28 Januari j.l. N°. 2511, ten geleide der missive van den Resident van Kedoe, dd°. 21 Januari j.l. N°. 462/10, waarbij, onder aanbieding eener teekening van een aarden kruik (tempajan), door den Inlander PAWIRODIKROMO, van de desa *Tlogoredjo*, afd. *Temanggoeng* bij het bewerken van zijn sawah in den grond gevonden, het verzoek wordt gedaan te willen

mededeelen of het Genootschap prijs stelt op het bezit van dat voorwerp.

Een aantal dergelijke aarden potten reeds in 's Genootschaps museum aanwezig zijnde, wordt besloten de vraag in ontkennenden zin te beantwoorden.

4°. Renvooi van denzelfden, van 31 Januari j.l. N°. 2687, ten geleide der missive van den Resident van Kedoe, dd°. 22 Januari t. v. N°. 492/10, met een gouden voorwerp en drie sterk door roest aangetaste staafjes ijzer, door den Inlander SINGODIWIRJO, van de desa *Kedoengwringin*, distr. *Gombong*, afd. *Keboemen*, op een tegalveld gevonden.

De voorwerpen van geene archaeol. waarde zijnde, wordt tot terugzending besloten.

5°. Missive van den Resident van Kedoe, van 31 Januari j.l. N°. 692/44, houdende bericht, dat volgens mededeeling van den assistent-resident van *Temanggoeng*, de *Tjandi Pĕrot*, voorkomende op bladz. 137 onder N°. 239 van het werk van Dr. R. D. M. VERBEEK „Oudheden op Java" op den 28sten December a. p. door hevige rukwinden is omgevallen met den boom, tusschen de wortels waarvan die Tjandi vastzat.

Voor informatie, onder aanteekening dat de oudheidkundige Commissie met het voorval bereids in kennis is gesteld.

6°. Een van het Magazijn van Oorlog te Batavia ontvangen Duplikaat-Bruikleenbewijs (waarvan het origineel, voor de ontvangst door den Heer VAN HINLOOPEN LABBERTON geteekend, is terug gegeven) betrekkelijk 5 stuks lila's, bedoeld bij het Gouv. Besluit van 29 October '06, N°. 2 (zie Notulen November '06, II 1°, pag. 118).

De lila's opnemen in de ethnogr. verzameling.

7°. Schrijven van den wd. Directeur der Landsdrukkerij, van 11 Februari j.l. N°. 31E, houdende aanbieding eener rekening, groot *f* 585.57, wegens papierkosten en bindloon van 750 ex. Dagh-Register 1678.

In de begrooting voor 1907 niet op deze uitgave gerekend zijnde, doordat der Directie niets bekend was nopens de aanstaande verschijning van dit werk, wordt besloten den betrekkelijken post alsnog met genoemd bedrag te verhoogen.

8°. Schrijven van de firma G. KOLFF & Co. alhier, van 26 Januari j.l., waarin, onder mededeeling dat herhaaldelijk gevraagd wordt naar de Verhandeling van den Heer PLEYTE, „Moending Laja, een Soendasche ridderroman", voorkomende in afl. 1 en 2 van het Tijdschrift, Deel 49, het verzoek wordt gedaan om 10 ex. van die aflevering te mogen ontvangen.

Door den Secretaris wordt medegedeeld, dat ook bij hem enkele aanvragen om bedoelde afleveringen zijn binnen gekomen, doch dat aan die verzoeken niet is kunnen worden voldaan, aangezien het Tijdschrift slechts in geheele deelen à *f* 8.— per deel verkocht wordt.

Overwegende, dat het van groot belang is de edita van het Genootschap zooveel mogelijk onder de oogen van het algemeen te brengen, wordt besloten in gevallen als bovenbedoeld ook afzonderlijke afleveringen van het Tijdschrift verkrijgbaar te stellen, tegen een prijs door den Bibliothecaris in overleg met den Secretaris te bepalen, onder dien verstande evenwel, dat van elk deel van het Tijdschrift honderd compleete exemplaren voor eventueele koopers dan wel voor nazending beschikbaar moeten blijven, terwijl, indien het aantal der compleete deelen is gedaald tot vijftien, geene verdere verkoop meer zal plaats hebben.

9°. Aanbieding door den w^{d}. Britschen Consul bij schrijven, van 7 Februari j l. N°. 74, namens de Britsch-Indische Regeering, van een ex. van het boekwerk getiteld „The United Provinces Code, Vol. I, 4th Edition".

Onder dankbetuiging in de Bibliotheek.

10°. Schrijven van den Heer O. J. A. COLLET, directeur-général de la Galang Expl. Mij. Box 8, Singapore, dd°. 28 Januari j.l., waarin schrijver, onder bekendstelling dat door

hem, hoewel nog slechts in manuscript, een werk is vervaardigd, getiteld „L'île de Java sous la Domination française", mededeelt, in de Straits-Times gelezen te hebben, dat de „Society of Sciences" bezig is met de uitgave van een werk, op hetzelfde onderwerp betrekking hebbende (Conquest of Java), met het verzoek omtrent deze aangelegenheid eenige inlichtingen te mogen ontvangen.

Wordt besloten dit schrijven in handen te stellen van Dr. F. DE HAAN, met verzoek te willen mededeelen, of hem van de daarin vermelde uitgave iets bekend is.

11°. Missive van het Agentschap Weltevreden der N. I. Escompto Mij., dd°. 14 Februari '06 N°. 50/310, houdende mededeeling dat bij de valideering op 19 November a. p. der rente van 's Genootschaps deposito's tot 30 September a. p., door eene vergissing in de berekening te veel is uitbetaald een bedrag van *f* 312.—, met verzoek dat bedrag te gelegener tijd te willen doen restitueeren.

Den Thesaurier wordt opgedragen om de juistheid der vordering na te gaan en bij accoord bevinding het bedrag van *f* 312.— terug te betalen en daarmede het hoofd „diverse uitgaven" te belasten.

12°. Schrijven van de „Verein zur Förderung des Rautenstrauch-Joest Museums" te Keulen, van 23 Januari j.l., houdende verzoek om ruiling van 's Genootschaps Tijdschrift en Notulen, tegen de door de vereeniging uitgegeven „Ethnologica" en „Jahresberichte des Vereins".

Wordt besloten in het voorstel tot ruiling toe te stemmen.

IV. De Heer Mr. POTT

bericht, ook namens den Heer DE ROO DE LA FAILLE, dat de jaarlijksche opneming van de Ethnogr. en Archaeologische verzamelingen bereids heeft plaats gevonden, doch dat het dienaangaande uit te brengen verslag, wegens tijdgebrek eerst in de volgende vergadering zal kunnen aangeboden worden.

Informatie.

V. De Heer Dr. HAZEU

a. biedt namens den Heer Dr. N. ADRIANI ten geschenke aan eenige bamboe kokertjes, afkomstig uit de omstreken van Posso.

Onder dankbetuiging in de Ethnogr. verzameling.

b. brengt namens den Heer F. A. H. VAN DEN BOSSCHE, ass.-resident van Korintji, het verzoek over om eenige blanco-woordenlijsten te mogen ontvangen:

Conform 5 ex. toezenden.

c. vestigt de aandacht op het verslag eener studiereis naar Nederl.-Indië van den Heer FRANZ HEGER (30 Dec. 1903 — 29 Sept. 1904), voorkomende in de „Annalen des K. K. naturhistorischen Hofmuseums", Band XXI, 1906 en biedt een overdruk van dat verslag ter kennisneming aan.

In rondlezing.

d. brengt het navolgend verslag uit:

„Het van den Heer F. H. G. J. VAN LEEUWEN te Tanah-Merah (Zuid-Bangkalan), ontvangen lontar-handschrift is geschreven in hetzelfde fraaie en duidelijke Balineesche schrift, dat o. a. ook door den afschrijver van het bekende, aan Prof. KERN toebehoorende manuscript van het Adiparwa is gebezigd.

De bladen zijn niet doorloopend genummerd, wat reeds dadelijk het vermoeden wekt, dat hier verschillende werken bijeengevoegd zijn. Bij nader onderzoek bleek dit inderdaad het geval te wezen: deze kropak bevat namelijk de vijf volgende oud-Javaansche werken:

I. (fol. 1*b* — 21*a*) het Açramawasaparwa, d. i. het 15de boek van het Mahâbhârata;

II. (fol. 1 — 8*a*) het Mausalaparwa, d. i. het 16de boek van het Mahâbhârata;

III. (fol. 1 — 5*b*) het Prasthânikaparwa, d. i. het 17de boek van het Mahâbhârata;

IV. (fol. 1 — 17*b*) het Swargârohaṇaparwa, d. i. het 18de of laatste boek van het Mahabhârata, en

V. (fol. 1 — 43*a*) het A(ng)gastijaparwa.

De sub I — III genoemde Parwa's zijn in oud-Javaanschen tekst en vertaling uitgegeven door Dr. H. H. JUYNBOLL in zijne dissertatie „Drie boeken van het oud-Javaansche Mahâbhârata", Leiden, Brill, 1893. Begin en einde van den in onzen kropak geboden tekst komen nagenoeg woordelijk met den door Dr. JUYNBOLL gepubliceerden tekst (codex 3134 der Leidsche Universiteitsbibliotheek) overeen.

Van het sub IV genoemde Swargârohaṇaparwa gaf Dr. JUYNBOLL in zijn bovenaangehaald proefschrift een korte analyse (o. c. p. 26 — 31). Daaruit blijkt dat de door hem gelezen tekst van dit Parwa (eveneens in codex 3134 der Leidsche Bibl. aangetroffen), in omvang en in redactie, afwijkt van dien van onzen kropak. Ook het slot is hier anders; het luidt hier (fol. 17*a*): „Iti açramawasaparwwa samapta, tumut tang muçalaparwwa, katri tang prasṭânikaparwwa, kintu tang swarggârohaṇaparwwa". De sub I, II, III en IV genoemde parwa's, d. i. de vier laatste boeken van het Mahâbhârata, worden dus hier beschouwd als bij elkaar behoorend, en met hun vieren één geheel vormend.

Daarop volgt (fol. 17*a* — 17*b*) nog een vrij uitvoerig naschrift, dat mij niet geheel duidelijk is en waarin zelfs een vers (metrum Anustubh?) voorkomt: de copiist, zich noemende ki Wirijatjandra van Radja-amla (= Karang-asĕm) vertelt dat hij in het jaar 1771 (kanja, paṇḍita, giri, roepa) zijn afschrift voltooide, en eindigt met hulde te brengen aan Goeroe, Ganapati (Gaṇeça), Çrî en Dirghâjoes (Mârkaṇḍeja).

Van het sub V genoemde Parwa komt het begin woordelijk en het einde met de kolophon grootendeels overeen met het in Dr. BRANDES' Catalogus der Handschriften uit de nalatenschap van Dr. VAN DER TUUK beschreven A(ng)gastijaparwa (o. c. deel I p. 95). Dit geschrift werd gecopieerd in 1777 (Ç.).

Onder dankbetuiging in de handschriften verzameling.

e. deelt mede, dat de Heer J. W. TEILLERS 1° lithograaf bij het Topographisch Bureau alhier, het denkbeeld heeft ter sprake gebracht om afbeeldingen langs photo-lithographischen

weg te vervaardigen van de in het museum aanwezige voorwerpen, beelden en andere zaken, tot dat doel door de Directie aan te wijzen, ten einde die reproducties, voorzien van korte onderschriften, in afleveringen voor het publiek verkrijgbaar te stellen. De Heer TEILLERS zou gaarne zijn tijd en arbeidskrachten daaraan willen besteden, indien het Genootschap op zich nam de kosten daarvan te dragen.

In verband met de loopende onderhandelingen, min of meer dezelfde zaak betreffende, met den Heer A. DIEMONT, Directeur van „het Centrum" alhier (zie Notulen November '06, I *a*, pag. 117), wordt, alvorens verder hierop in te gaan, besloten den Heer HAZEU uit te noodigen, dienaangaande eene bespreking met Mevrouw SERRURIER te houden.

VI. De Heer VAN HINLOOPEN LABBERTON

a. bericht de ontvangst van een schrijven van de firma ALBRECHT & Co. alhier, van 22 Januari j.l., houdende mededeeling dat bij de verhuizing van het boekenmagazijn, in een afgelegen hoekje groote pakken drukwerk werden gevonden, die naar het uiterlijk te oordeelen afkomstig moeten zijn van, dan wel indertijd bestemd zijn geweest voor, het Batav. Genootschap. Niemand van het tegenwoordig personeel kan zich herinneren, waarom dit drukwerk niet werd afgeleverd, of om welke reden bij pagina 168 het werk geen voortgang meer kon hebben.

De afgedrukte vellen worden door de genoemde firma toegezonden, met verzoek te willen doen onderzoeken of het werk voor het Genootschap waarde heeft en of het wellicht nog moet worden voortgezet.

De afgedrukte vellen, in het formaat der Verhandelingen, hebben betrekking op een Soendaneesch-Maleisch-Hollandsch woordenboek.

Aangezien bij de tegenwoordige Directie van de uitgave van een dergelijk woordenboek niets bekend is, en uit de Notulen, voor zoover is nagegaan kunnen worden, ook niet blijkt, dat een besluit tot publiceering daarvan ooit is ge-

nomen, wordt besloten mede te deelen, dat op de afgedrukte vellen geen aanspraak wordt gemaakt.

b. brengt, ook namens den Heer STUART, het volgende verslag uit, nopens den staat van de numismatische verzameling:

„Op uitnoodiging van den nieuw opgetreden beheerder dezer verzameling, den Heer J. P. MOQUETTE, werd begonnen met eene opname van de door dezen voor de verzameling van het Genootschap bestemde schenking van in de collectie nog ontbrekende species (zie Notulen Januari 1906, VI *c*). Daarbij werd geconstateerd, dat door de overbrenging van dit deel der keurig onderhouden en geordende verzameling van den Heer MOQUETTE eene belangrijke uitbreiding van onze collectie, ook wat het volumen der te exposeeren munten betreft, het gevolg zal zijn.

Bij de daarop gevolgde beschouwing van 's Genootschaps muntverzameling bleek de uiterlijke toestand en verzorging der geexposeerde species niet te wenschen over te laten; doch verder werd het al aanstonds duidelijk, dat de ruimte in de aanwezige uitstalkasten, ook nadat eenige winst door meerdere opeenschikking der muntstukken hier en daar zou zijn verkregen, nochtans bij verre niet toereikend zoude zijn om alle bijkomende stukken naar behooren te herbergen.

Eene beschouwing der aanwezige plaatsruimte leidde tot de uitkomst dat een rij van drie of vier legkasten van dezelfde afmetingen als de reeds aanwezige, zoude kunnen worden bijgeplaatst aan de frontzijde van de voorzaal, indien eene voorziening wordt getroffen aan drie van de in die zaal aanwezige vensters.

Aangaande den inhoud der verzamelingen moest door den nieuw opgetreden conservator worden geconstateerd, dat enkele verschillen bestaan tusschen de aanwezige geexposeerde stukken en den Catalogus. Welken omvang die verschillen hebben, zal eerst bij voortgezette vergelijking kunnen blijken.

Ten slotte moge worden aangeteekend, dat eene door den Conservator opgemaakte lijst van aanwinsten gedurende het

afgeloopen jaar, als bijlage achter de Notulen zal gevoegd worden".

Wat bovenbedoelde voorziening aan de drie vensters betreft, kan thans nog worden medegedeeld, dat de E. A. INGENIEUR der B. O. W., die omtrent deze aangelegenheid is geraadpleegd geworden, geen bezwaar heeft het noodige daartoe te verrichten.

Wordt besloten, fondsen beschikbaar te stellen voor den aanmaak der benoodigde legkasten.

VII. Wordt afgevoerd van de ledenlijst wegens vertrek naar Europa de Heer J. G. VAN INGEN.

wordt wederom op de ledenlijst gebracht de Heer H. J. A. RAEDT VAN OLDENBARNEVELT, ass.-resident van Tanah-Datar.

worden benoemd tot lid de Heeren: J. PH. BALJON, G. D. P. A. RENARDEL DE LAVALETTE, E. R. VAN LIER, C. LASEUR, alle Controleur bij het B. B, K. PEEREBOOM, ass.-resident van Sitoebondo, Mr. J. H. MEISS, President van den Raad van Justitie te Semarang en H. N. A. SWART, Civiel en Militair Gouverneur van Celebes en Onderhoorigheden.

Niets meer te behandelen zijnde, wordt de vergadering gesloten.

Aldus goedgekeurd en gearresteerd in de vergadering van den 18 Maart 1907.

F. A. LIEFRINCK,
President.

H. N. STUART,
Secretaris.

Notulen der derde Directievergadering, gehouden op Maandag den 18 Maart 1907.

Aanwezig de Heeren: F. A. LIEFRINCK, President, Mr. J. G. POTT, Dr. G. A. J. HAZEU, J. DE BOOY, D. VAN HINLOOPEN LABBERTON, J. P. MOQUETTE en H. N. STUART, Secretaris.

Afwezig de Heeren: C. M. PLEYTE en P. DE ROO DE LA FAILLE.

De Notulen der vorige vergadering, zijnde die van 18 Februari j.l., worden goedgekeurd en gearresteerd.

De President

I. Neemt in behandeling de navolgende uit de rondlezing terug ontvangen stukken:

1°. Missive van den 1en Gouvernements Secretaris, van 6 November a. p. N°. 3308, houdende aanbieding ter publiceering in het Tijdschrift, eener door den Controleur W. K. H. YPES samengestelde nota omtrent Singkel en de Pakpaklanden.

Wordt besloten de Nota in haar geheel in het Tijdschrift op te nemen.

2°. Missive van den Directeur van O., E. en N. dd°. 28 Januari j.l. N°. 1676, houdende aanbieding van een nader van de Regeering ontvangen schrijven van den Heer W. F. ENGELBERT VAN BEVERVOORDE, van 29 December a. p, met eene „Beschrijving van de Heilige begraafplaats Soerå Kebon Agoeng nabij Pagianten in de afd. Tegal, residentie Pekalongan, met verzoek ook hieromtrent het gevoelen der Directie te willen mededeelen.

Op grond van dezelfde overwegingen welke geleid hebben

tot het advies nopens twee andere door den Heer VAN BEVERVOORDE samengestelde beschrijvingen en bedoeld bij Notulen December a. p. I pag. 130/131, wordt besloten het manuscript aan den Directeur v^d. terug aan te bieden, onder mededeeling dat naar de meening der Directie ook deze arbeid, zooals die thans is aangeboden, niet in aanmerking kan worden gebracht voor eene uitgave van Regeeringswege.

3°. Schrijven van Prof. A. C. VREEDE te Leiden, dd°. 27 Januari j.l., van den volgenden inhoud:

„Het zij mij vergund het volgende onder Uwe aandacht te brengen:

In zijn voorbericht vóor de uitgave van de Pĕpakĕm Tjĕrbon schrijft Dr. HAZEU: „dezen Javaanschen tekst heb ik zoo getrouw mogelijk doen afdrukken, alleen daar een kleine wijziging aanbrengend, waar naar 't mij toescheen omtrent de juiste lezing geen vergissing mogelijk was. Waar ik slechts dat éene handschrift ter beschikking had en bovendien de taal van dit werk eigenaardige moeilijkheden oplevert — er komen woorden in voor, die in geen der beschikbare woordenboeken worden gevonden — meende ik mij van tekstkritiek te moeten onthouden. In hoeverre de in de Leidsche bibliotheek aanwezige handschriften van de Pĕpakĕm voor de tekstkritiek eenig nut opleveren, zal eerst later kunnen blijken".

Naar aanleiding dezer woorden heb ik het eerste, het beste (code 1908) der Leidsche handschriften opgeslagen, en den Javaanschen tekst met dien der uitgave vergeleken, en bevonden dat het Leidsche handschrift niet alleen de leemten van het door Dr. HAZEU gepubliceerde aanvulde, maar bovendien ook op menige plaats een betere lezing gaf.

Den hier te lande met verlof vertoevenden Dr. VAN RONKEL deelde ik een en ander mede en hij vond de varianten werkelijk van zooveel beteekenis, dat hij Dr. HAZEU per brief de wenschelijkheid eener openbaarmaking betoogde; Dr. GUNNING, mijn medewerker aan het Javaansche Woordenboek, zou zich

met de collatie, ook der vier andere op onze Bibliotheek aanwezige handschriften, willen belasten en de uitgave op zich nemen.

Het antwoord van Dr. HAZEU luidde instemmend en dien tengevolge heb ik thans in overleg met Dr. VAN RONKEL de eer uw Genootschap voor te stellen om tot de publicatie van een Supplement op Dr. HAZEU's uitgave van de Pĕpakĕm Tjĕrbon over te gaan, bevattende de aanvullingen op den uitgegeven Javaanschen tekst en de varianten der Leidsche afschriften — en den Heer Dr. J. G. H. GUNNING alhier, uit te noodigen zich met dat werk te belasten. Dr. GUNNING zal natuurlijk niet nalaten om hieraan, zoo noodig, een kritische vergelijking der varianten en beoordeeling van taal en stijl van den Javaanschen tekst toe te voegen".

Door den Heer Dr. HAZEU is hierop het volgend advies uitgebracht:

Zooals in het voorbericht vóór mijne uitgave van de Pĕpakĕm Tjĕrbon werd uiteengezet, lag eene vergelijking van het hier aanwezige handschrift van dit wetboek met de in de Leidsche Bibliotheek voorradige manuscripten buiten de grenzen van de taak, welke mij door een samenloop van omstandigheden werd op de schouders gelegd, in eene periode toen ander werk het meerendeel van mijn tijd eischte.

Thans, nu het gebleken is dat de Leidsche handschriften, „niet alleen de leemten in het door mij gepubliceerde manuscript aanvullen, maar ook op menige plaats eene betere lezing geven", en tegelijkertijd zich iemand aanbiedt, die tijd en lust heeft om die verschillende handschriften te collationneeren, nu ligt het m. i. voor de hand om van dit aanbod een dankbaar gebruik te maken. Immers het geldt hier den juisten tekst vast te stellen van een betrekkelijk oud, in meer dan eén opzicht belangrijk, ja zelfs uniek, Javaansch geschrift.

Van grooter waarde nog zou het supplement van Dr. GUNNING worden, indien hij er toe kon besluiten te doen datgene, waartoe mij de tijd ontbrak, n. l. den inhoud van

de Pĕpakĕm literarisch en historisch nader toe te lichten, doch dit werk zou een uitgebreide bronnenstudie, voornamelijk van de grootendeels onuitgegeven oud-Javaansche wetboeken, vereischen. Het zou intusschen aan Dr. GUNNING kunnen worden voorgesteld. Het supplement zou een afzonderlijk deel van de Verhandelingen kunnen worden.

Overeenkomstig wordt besloten, onder te kennen geving dat ook zelfs als Dr. GUNNING niet tot eene critische studie kan overgaan, eene vergelijking der verschillende teksten ten zeerste gewenscht is.

4°. Missive van den Directeur van O., E. en N. dd°. 11 Maart j.l. N°. 4760, met vijf bijlagen, betreffende een verzoek van den Directeur van het Transvaalsch Museum en den Dierentuin te Pretoria, om in onderlinge ruiling van Museumvoorwerpen te treden.

Uit overweging, dat het museum geene beschikbare ruilingsvoorwerpen bezit en daarin bovendien geene verzameling van Afrikaansche ethnographica wordt aangehouden, wordt besloten mede te deelen, dat het niet mogelijk is aan het verzoek te voldoen, doch voor het geval het Transvaalsch Museum edita uitgeeft, het Genootschap die gaarne in ruil voor zijne publicaties zal ontvangen.

5°. Voorstel van den Heer MOQUETTE, van den 12 Maart j.l., tot beschikbaarstelling van de noodige fondsen voor den aankoop van eenige belangrijke en in onze collectie ontbrekende munten, behoorende tot de verzameling van den Heer W. O. GALLOIS, welke op 24 April a. s. op publieke vendutie te Amsterdam verkocht zal worden.

Na eenige discussie wordt besloten een bedrag van hoogstens *f* 600.— toe te staan, ten einde die te besteden, in de eerste plaats voor den aankoop van twee speciaal aangegeven en tot de groote zeldzaamheden behoorende gouden munten en verder, zoo mogelijk, ter erlanging van de overige gewenschte exemplaren.

II. Brengt ter tafel de navolgende tusschentijds ingekomen stukken:

1°. Gouvernements Besluit dd°. 27 Februari j.l. N°. 8, houdende bepaling dat van de in de landschappen Boni en Gowa buitgemaakte voorwerpen:

a. op den voet van het besluit, van 11 December 1858 N°. 77 (B. B. N°. 3121), ter bewaring worden afgestaan 19 sovereigns, 4 dukaten, 45 dubloenen en 4 peso's;

b. voor rekening van den lande zullen worden gezonden aan het Departement van Koloniën 52 sovereigns, 19 dukaten en 5 dubloenen;

c. zal worden vernietigd een zakje met kleine metalen stiftjes.

(Zie Notulen Juni '06 II *g*, pag. 60, Aug. '06 V, pag. 83, Nov. '06 II 10°, pag. 124 en Dec. '06 II *f*, pag. 132).

Voor informatie, onder bekend stelling, dat de munten en stiftjes bedoeld bij *b* en *c* bereids zijn toegezonden, respectievelijk aan de Directeuren van O., E. en N. en van B. B.

2°. Gouvernements Besluit van 27 Februari j.l. N°. 9, houdende bepaling, dat van de door het N. I. Gouvernement tijdens de expeditie naar Bali in 1906 op dat eiland buitgemaakte voorwerpen:

a. op den voet van het besluit van 11 December 1858 N°. 77 (B. B. N°. 3121), ter bewaring aan het Genootschap worden afgestaan de voorwerpen, genoemd in den aan dit besluit gehechten staat A;

b. voor rekening van den lande zullen worden gezonden aan het Departement van Koloniën ten einde daarover te kunnen beschikbaar ten behoeve van de daarvoor in aanmerking komende musea in Nederland, de voorwerpen vermeld in den aan dit besluit gehechten staat B;

c. voor rekening van den lande in het openbaar zullen worden verkocht de voorwerpen, vermeld in den aan dit besluit gehechten staat C.

Voor kennisgeving, terwijl wordt besloten den staat A als bijlage achter deze Notulen te voegen.

3°. Missive van den 1[en] Gouv Secretaris, van 28 Febr. j.l. N°. 561, waarbij ten geschenke wordt aangeboden een exemplaar van de onlangs verschenen publicatie van het Internationaal Koloniaal Instituut te Brussel, getiteld „Les lois organiques des Colonies" (3 dln.).

Bibliotheek.

4°. Missive van denzelfden, van 7 Maart j.l. N°. 625, houdende mededeeling, dat blijkens nader van den Resident van Amboina ontvangen bericht, de 25 oude borden en 12 oude kommen door de negorij Roemahsoal op Ceram niet zijn opgebracht als boete aan het Gouvernement, doch tot vergoeding van de door haar aan de negorij Waisamoe toegebrachte schade.

In verband hiermede zullen bedoelde oude borden en kommen in het openbaar verkocht dienen te worden, tenzij het Genootschap genegen bevonden mocht worden, die voorwerpen tegen de getaxeerde waarde over te nemen, waaromtrent de Landvoogd gaarne spoedig bericht te gemoet ziet (zie Notulen Augustus '06, II *c*, pag. 71).

Overwegende dat de taxatie dezer oude borden en kommen te Ambon à *f* 402.—, eene nadere alhier door een deskundige verrichte waardeering à ± *f* 100.— verre overschrijdt, en het de Directie om die reden dus niet verantwoord voorkomt de geheele collectie over te nemen, wordt besloten, onder mededeeling van het vorenstaande, der Regeering in overweging te geven, enkele der voor onze verzameling meest gewenschte stukken aan het Genootschap af te staan, tot de waarde daaraan te Ambon toegekend.

5°. Missive van den Directeur van O., E. en N. dd°. 16 Februari j.l. N°. 3238, waarbij wordt aangeboden een ex. van het jaarboek van het mijnwezen in N. I. jaargang 1906.

Bibliotheek.

6°. Missive van denzelfden, van 6 Maart j.l. N°. 4371, houdende verzoek om eenig nader bericht ter zake de oud-

heden in verschillende gewesten, onder mededeeling dat den Resident der Preanger-Regentschappen is verzocht de voorwerpen, vermeid in de 2e alinea van dezerzijdsch schrijven van 31 October a. p. N°. 301, aan het Genootschap toe te zenden (zie Notulen October '06, II 12°, pag. 105).

De Heer PLEYTE, aan wien de afdoening dezer aangelegenheid ten vorigen jare was opgedragen, door verschillende ambtsbezigheden dikwerf van de plaats afwezig en daardoor niet in de gelegenheid zijnde aan deze zaak de noodige aandacht te schenken, wordt besloten den Heer KNEBEL, lid der oudheidkundige commissie, uit te noodigen het noodige dienaangaande te willen verrichten.

7°. Renvooi van denzelfden, dd°. 28 Febr. '07 N°. 5410, ten geleide der missive van den Resident van Kedoe, van 16 Februari t. v. N°. 1018/10, houdende mededeeling, dat door den Inlander KROMOSONO op een tegalveld bij de desa *Ngargogondo*, distr. *Salaman*, afd. *Magelang* zijn gevonden vijf presenteerbladen, zonder eenige versiering, met verzoek om bericht of het Genootschap op het bezit der bladen prijs stelt.

Mededeelen, dat dergelijke bladen reeds aanwezig zijn en de toezending er van derhalve achterwege kan blijven.

8°. Renvooi van denzelfden, dd°. 28 Febr. '07 N°. 5437, ten geleide der missive van den Resident van Kedoe, van 16 Februari t. v. N°. 1011/10, met een gouden ring, door den Inlander SAMINGAN, van de desa *Brondong*, distr. *Broeno*, afd. *Wonosobo* bij het bewerken van zijn sawah gevonden en getaxeerd op *f* 18.—

Den ring behouden tegen de alhier geschatte waarde van *f* 29.44.

9°. Renvooi van denzelfden, van 28 Febr. '07 N°. 5760, ten geleide der missive van den Legercommandant, van 21 Februari t. v. N°. 155, met een blikken kistje, moetende in-

houden een geldzak met 112 zilveren en 3 kleine, dunne, gouden muntstukken, op 20 September a. p. buitgemaakt in de poeri te Dèn Pasar (Bali).

De Heer MOQUETTE, aan wien de munten om advies in handen zijn gesteld, deelt mede, dat de drie z. g. gouden muntjes geene muntstukken zijn, doch dunne loovertjes met een vierkant gat in het midden, om welk gat in nabootsing van een chineesche munt zijn ingekrast vier chineesche karakters (乾 隆 通 寶) en die waarschijnlijk dienen om op Bali bij verbrandings-plechtigheden dienst te doen. De 112 zilveren muntstukken zijn van Spanje, Frankrijk, Nederland, Oostenrijk en Japan, waarvan enkele niet in de numismatische verzameling vertegenwoordigd zijn. Voorgesteld wordt om de drie gouden loovertjes voor de ethnographische verzameling en van de munten 52 stuks voor de numismatische collectie van de Regeering aan te vragen.

Conform.

10°. Missive van den Directeur der B. O. W., van 23 Februari j.l. N°. 2462/F, waarbij ten geschenke worden aangeboden twee oude kaarten van de stad Batavia en omstreken, welke zich op het bureau van den E. A. INGENIEUR van den Waterstaat te dezer stede bevonden en aldaar van geen nut meer waren.

Onder dankbetuiging in de verzameling kaarten.

11°. Missive van den Directeur van Landbouw, van 5 Maart j.l. N°. 1868, ten geleide van een afschrift van een door den Consul der Nederlanden te Sydney aan dat Departement gericht schrijven, dd°. 27 Januari j.l. N°. 27, met verzoek dat schrijven als aan het Genootschap gericht te willen beschouwen.

Bedoeld schrijven houdt een verzoek in van Dr. REUTER E. ROTH, in zijne capaciteit van „Managing trustee of the Australian Museum, Sydney" om ruiling met het Bataviaasch Museum van voorwerpen, voornamelijk wapens met vuur-

steenen sluitplaat (flint lock), pistolen, geweren, enz. tegen exemplaren van Australische Ethnologie.

In aanmerking nemende, dat ons museum geen ruil-exemplaren beschikbaar heeft en dat daarin ook geene verzameling van Australische ethnographica wordt aangehouden, wordt besloten op het verzoek niet in te gaan, onder mededeeling evenwel, dat voor het geval het Australisch museum edita uitgeeft, het Genootschap die gaarne zal ontvangen in ruil voor deze publicaties.

12°. Missives van den w^{d}. Britsch Consul alhier, van 23 en 26 Februari j.l. N°s. 100 en 102, houdende aanbieding van een exemplaar van elk der boekwerken getiteld „The Bengal Code, Vol. V, 3rd Ed. 1905" en „A Digest of Indian Law Cases from 1901-1903", door de Britsch-Indische Regeering ten behoeve van het Genootschap toegezonden.

Onder dankbetuiging in de Bibliotheek.

13°. Missive van den Resident van Bali en Lombok, van 8 Maart j.l. N°. 734/1, ten geleide van een kistje, inhoudende de te Dèn Pasar gevonden lontargeschriften, voorkomende op een daarbij gevoegde lijst, onder mededeeling dat der Regeering in overweging is gegeven, die geschriften aan het Genootschap in bruikleen af te staan (zie Notulen November '06, III en Januari '07, II 5°).

Wordt besloten den Resident v^{d}. dank te betuigen voor de toezending, onder mededeeling tevens, dat indien de thans nog aangehouden lontars aldaar niet meer benoodigd zijn, ten zeerste prijs wordt gesteld op nazending daarvan.

14°. Schrijven van den Heer W. Kats, zendeling-leeraar te Madjawarna (Djombang), van 18 Februari j.l., van den volgenden inhoud:

„Zooals u bekend zal zijn, is een groot deel van de Javaansche litteratuur ongeschikt voor klassikale behandeling op onderwijs-inrichtingen, als Kweekscholen voor Inl. Onderwijzers e. d., eensdeels door den inhoud, anderdeels door den

eentonigen en langdradigen vorm. Toch is het zeer gewenscht verschillende voortbrengselen van de Inlandsche letterkunde met de leerlingen te behandelen, zoowel in het belang van het onderwijs, als ten opzichte van de leerlingen, die daardoor lust en meerdere geschiktheid zullen verkrijgen om later zelf deze werken in hun geheel te lezen.

Om zooveel mogelijk in dit gebrek aan geschikte schoollectuur te voorzien, heb ik een bloemlezing uit Javaansche werken samengesteld. Daarin zijn uit enkele der meest bekende werken in proza en poezie fragmenten opgenomen, die — natuurlijk geheel ongewijzigd — zooveel mogelijk één geheel vormen en de hoofdmomenten van het verhaal weergeven.

Beleefd verzoek ik u mij, met het oog op het bovenstaande — wel te willen vergunnen, ook uit enkele door Uw Genootschap uitgegeven Javaansche werken eenige gedeelten over te nemen. Ik noem hier o. a. de Lajang Damar Woelan in proza-bewerking, de Lakon Kertå-Wijagå en de Bråtå joeda".

Dit schrijven aan de Directie, den Heer Dr. HAZEU toegezonden zijnde, met een particulieren brief, waarin tevens met het oog op de aanstaande uitgave der bloemlezing, zoo mogelijk, om spoedig antwoord gevraagd werd, is na overleg met de Heeren HAZEU en VAN HINLOOPEN LABBERTON, onder nadere goedkeuring der vergadering, medegedeeld geworden, dat tegen de inwilliging van het verzoek geen bezwaar bestaat.

III. Brengt wederom ter tafel het in handen van Dr. F. DE HAAN, gesteld schrijven van den Heer O. J. A. COLLET, bedoeld bij Notulen Februari j.l., III 10°.

Aangezien ook Dr. DE HAAN, niet kan vermoeden op welk werk de Heer COLLET doelt, wordt besloten mede te deelen, dat het eenige wat hier op historisch gebied wordt uitgegeven is: de Java-Oorlog van 1825-1830, de N. I. Plakaatboeken en de Daghregisters.

IV. De Heer Mr. POTT

deelt mede, dat door de afwezigheid van de plaats van den Heer DE ROO DE LA FAILLE, het rapport, bedoeld bij Notulen Januari '07 IV, nog niet is opgemaakt kunnen worden, doch in de eerstvolgende vergadering ter tafel zal worden gebracht.

Informatie.

V. De Heer DE BOOY, bij afwezen van den Heer DE ROO DE LA FAILLE namens de finantieele commissie:

a. legt over een op verzoek van den president samengesteld overzicht der geldmiddelen over het jaar 1906, waarbij thans rekening is gehouden met het in Nederland belegde kapitaal.

Op te bergen bij de begrootingstukken.

b. deelt mede dat de koers waartegen inschrijvingen op het Grootboek der $2^1/_2$ % Nationale Werkelijke Schuld in de laatste jaren plaats vinden, is gebleken zoo laag te zijn, dat het onnoodig toeschijnt met de conversie in eene 4 % rentende belegging eenigen spoed te maken, weshalve wordt voorgesteld daarmede te wachten, totdat de toestand der geldmarkt voor de opneming van het kapitaal gunstiger zal zijn.

Inmiddels zouden van de alhier bij de N. I. Escompto Mij. gedeponeerde gelden, hetgeen als kasmiddel niet dadelijk benoodigd is, kunnen overgebracht worden bij de Ned. Handelmaatschappij ter belegging in een 4 % deposito.

Conform.

VI. De Heer MOQUETTE

a. brengt, ook namens den Heer VAN HINLOOPEN LABBERTON, het volgend verslag uit:

„Ingevolge daartoe in de Directie-vergadering, van 21 Januari 1907 ontvangen opdracht, hebben de ondergeteekenden zich in commissie gesteld tot het uitbrengen van het jaarlijksch rapport nopens den staat der handschriften verzamelingen, toebehoorende aan of in bewaring bij ons Genootschap, en daarbij bevonden: dat de verschillende verzamelingen in goeden staat verkeeren en behoorlijk worden opbewaard,

terwijl de verschillende handschriften behoorlijk zijn genummerd. Alleen zou het wellicht aanbeveling verdienen, indien de kasten als regel bleven afgesloten, wat tot dusver niet het geval is, en waartoe wellicht sommige sloten eenige voorziening zouden behoeven. Echter staat hier tegenover, dat dan wellicht minder gemakkelijk de hand kan worden gehouden aan het nu en dan eens luchten en nazien van de werken, te meer nu onlangs in een van de kasten van hetzelfde locaal — in welke kast echter geene manuscripten worden bewaard — door witte termieten eenige verwoestingen bleken te zijn aangericht.

Hoewel dit in vorige jaren niet placht te geschieden, is door den beheerder van deze verzamelingen een lijst van aanwinsten, gedurende 1906 verkregen, opgemaakt ter opneming achter de Notulen. Het schijnt wel gewenscht, dat dit ook in het vervolg geschiede, evenals zulks ten aanzien van de andere verzamelingen het geval is".

Overeenkomstig wordt besloten.

b. vestigt de aandacht op een in de handschriften-verzameling aangetroffen Balineesch lontar-handschrift, waarvan de verdere herkomst niet kan nagespeurd worden. Dit handschrift, bestaande uit een aantal bladen, waaraan volgens de pagineering echter verscheidene ontbreken, is ingekrast met teekeningen welke hoogstwaarschijnlijk een doorloopend verhaal uitmaken. Reeds wijlen Dr. BRANDES heeft zijne krachten besteed aan de ontcijfering van dit verhaal, zonder evenwel in zijn pogen te slagen. Aangezien die teekeningen zoo hoogst artistiek en bijzonder geacheveerd zijn, stelt spreker voor dezelve door photographie, dan wel een ander procédé, te reproduceeren, om daardoor het algemeen in de gelegenheid te stellen een indruk te verkrijgen van de kunstvaardigheid der Balineezen, tevens om daardoor anderen aan te sporen, pogingen in het werk te stellen tot verklaring van het geschetste verhaal.

In principe met het voorstel instemmende, wordt besloten vooraf met den Heer TEILLERS, Chef van het lithographisch

atelier van het Topographisch bureau, besprekingen omtrent de mogelijkheid en de kosten der reproductie te houden.

c. legt over, een tweetal platen van munten bestemd voor zijne in het Tijdschrift verschijnende artikelen over de munten van Nederl.-Indië en betrekking hebbende op de duiten van de Vereenigde Oost-Indische Compagnie geslagen in West-Friesland en Gelderland en stelt voor die reeds nu te doen reproduceeren, opdat zij tegelijk met de beschrijving het licht kunnen zien.

Conform.

VII. De Heer Dr. Hazeu

a. verzoekt diligent verklaard te worden met betrekking tot het verslag omtrent den toestand der bibliotheek, waarvan de uitbrenging vertraging heeft ondervonden door de herhaalde afwezigheid van de plaats van zijn mede-commissielid den Heer Pleyte.

b. deelt mede, naar aanleiding van de opdracht bedoeld bij Notulen Februari V *e*, dat de pogingen door Mevrouw Serrurier in het werk gesteld om den Heer Diemont tot eene nadere verklaring te brengen, aangaande zijn verzoek tot photographeering der museum-voorwerpen, tot geen resultaat hebben geleid. De Heer Diemont, wien herhaalde malen daarover is geschreven geworden en die toegezegd had op een bepaalden dag de zaak te komen bespreken en tot afdoening te brengen, heeft verder niets meer van zich laten hooren.

Spreker stelt daarom voor de gedane toezegging als vervallen te beschouwen en thans het aanbod van den Heer Teillers in nadere overweging te nemen.

Diens plan kan in alle onderdeelen nog niet uiteengezet worden, doch het ligt in zijne bedoeling een album te vervaardigen en uit te geven in afleveringen, met foto's en teekeningen, waarin groepgewijze verschillende voorwerpen worden bijeengebracht, zooals b. v. de onderscheidene soorten wapens, koedies e. d., waarvan alsdan de mooiste en best

onderhouden exemplaren als typen zouden genomen worden, om die in zijn geheel te reproduceeren, terwijl daarbij gevoegde teekeningen van de onderdeelen de studie er van zouden vergemakkelijken. Voorts zou de Heer TEILLERS ook alle verdere opdrachten tot reproduceering van museumvoorwerpen met genoegen op zich nemen. Als honorarium zou slechts eene matige vergoeding voor den daaraan te besteden tijd verlangd worden, terwijl de kosten van uitgave voor rekening van het Genootschap zouden komen.

Na eenige discussie wordt besloten het aangegeven denkbeeld een begin van uitvoering te geven en in een volgende vergadering de aanvankelijk te vervaardigen foto's of teekeningen ter bezichtiging te stellen, met vermelding van de vermoedelijke kosten, welke een dergelijke uitgaaf zal ten gevolge hebben. Wat betreft de bijvoeging bij het album van eene verklarende beschrijving der voorwerpen, wordt beter geoordeeld deze voorloopig tot het strikt noodige te beperken, aangezien, anders handelende, groote vertraging in de uitgave het gevolg zou zijn en zelfs de geheele zaak daardoor mogelijk op de lange baan zou worden geschoven.

VIII. Worden afgevoerd van de ledenlijst, op verzoek, wegens vertrek naar Europa, de Heeren: E. MORESCO en M. J. VAN DER PAUWERT.

Niets meer te behandelen zijnde, wordt de vergadering gesloten.

Aldus goedgekeurd en gearresteerd in de vergadering van den 22 April 1907.

F. A. LIEFRINCK,
President.

H. N. STUART,
Secretaris.

Notulen der vierde Directievergadering, gehouden op Maandag den 22 April 1907.

Aanwezig de Heeren: F. A. LIEFRINCK, President, Dr. G. A. J. HAZEU, C. M. PLEYTE, P. DE ROO DE LA FAILLE, J. DE BOOY, D. VAN HINLOOPEN LABBERTON, J. P. MOQUETTE en H. N. STUART, Secretaris.

Afwezig de Heer Mr. J. G. POTT.

De Notulen der vorige vergadering, zijnde die van 18 Maart j.l., worden goedgekeurd en gearresteerd.

De President

I. Neemt in behandeling de navolgende uit de rondlezing terug ontvangen stukken:

a. Schrijven van den Heer Dr. R. RÖMER te Medan, dd°. 14 Februari j.l., houdende aanbieding ter publicatie van eene „Bijdrage tot de kennis der Bataksche Geneeskunst".

Uit het rondlezingsvel blijkt dat de verhandeling in haar geheel voor publiceering niet geschikt geoordeeld wordt, doch dat indien de schrijver het gedeelte, handelende over bataksche geneesmiddelen en wat daarmede verband houdt, tot een afgerond geheel wilde omwerken, dit in het Tijdschrift eene plaats zou kunnen vinden.

Wordt besloten, den Heer RÖMER met het bovenstaande in kennis te stellen onder uitnoodiging, zoo hij tot eene omwerking van het artikel wenscht over te gaan, zooveel mogelijk de wetenschappelijke benaming der daarin genoemde planten te geven, tegelijk met den batakschen en maleischen naam.

b. „Bericht über eine Studienreise nach Niederländisch Indiën" von Regierungsrat Franz. Heger (zie Notulen Febr. 1907, V *c*).

Aangezien de Heer Mr. Pott op het rondlezingsvel de wenschelijkheid heeft betoogd dit bericht in vergadering te bespreken, wordt besloten de behandeling daarvan uit te stellen tot de volgende vergadering.

c. Missive van den Directeur van O., E. en N. dd°. 19 Maart j.l. N°. 5307, houdende aanbieding van het Rapport van den Heer C. M. Pleyte aangaande zijne oudheidkundige nasporingen op West-Java gedurende de jaren 1903-1906, met verzoek het te willen beschouwen als te behooren tot de rapporten der Oudheidkundige Commissie.

Ook dit stuk wordt wegens de afwezigheid van den Heer Pott aangehouden tot de volgende vergadering.

d. Missive van de Hoofdcommissie van de derde jaarmarkt-tentoonstelling te Soerabaia, van 6 April j.l. N°. 55 J, waarin om de rubriek „Bali en Lombok" van de tentoonstelling, welke van 2 tot 9 Juni te Soerabaia gehouden zal worden, zoo uitgebreid mogelijk te maken, het verzoek wordt gedaan de Balische en Lomboksche voorwerpen, welke in het museum alhier geëxposeerd zijn, tegen 20 Mei a. s. in bruikleen af te staan.

Vermits de Directie reeds vroeger heeft aangenomen niet aan tentoonstellingen buitenaf deel te nemen en als regel geldt geene voorwerpen uit het museum in bruikleen af te staan, welke regel in dit geval te meer klemt, daar de preciosa van Bali en Lombok van bijzondere waarde zijn en voor het grootste gedeelte der Regeering in eigendom toebehooren, wordt besloten mede te deelen, dat het verzoek voor inwilliging niet vatbaar is.

II. Brengt ter tafel de navolgende tusschentijds ingekomen stukken:

a. Gouv. Besluit van 24 Maart 1907 N°. 19, waarbij ten vervolge van het besluit van 27 Februari j.l. N°. 9, bepaald wordt, dat van de door het N. I. Gouvernement tijdens de expeditie naar Bali in 1906 in de poeri te Den Pasar (landschap Badoeng) buitgemaakte lontargeschriften, op den voet

van het besluit van 11 December 1858 N°. 77 (B. B. N°. 3121), ter bewaring worden afgestaan, de lontargeschriften, vermeld in den aan dit besluit gehechten staat (zie Not. Nov. '06, III, Jan. '07, II 5° en Maart '07, II 13°).

Onder aanteekening, dat van de door den Resident van Bali en Lombok, toegezonden lontars de nummers 21 en 25, IX en XI, zoomede *c* en *e* ontbreken, doch dat overigens het aantal en de opschriften kloppen; voorts dat bij de bezending nog aanwezig was een kistje, bevattende 20 bundels lontars en eenige (7) losse bladen, waarvan 2 × 2 bijeenhoorend, wordt besloten den staat als bijlage achter de Notulen op te nemen.

b. Gouv. Besluit van 25 Maart 1907 N°. 7, waarbij ten vervolge van het besluit van 25 Maart 1904 N°. 7 en op den voet van het bepaalde bij het besluit van 26 December 1893 N°. 46, machtiging verleend wordt om het vijfde deel van het werk, getiteld „de Java-Oorlog van 1825-1830", bewerkt door den kapitein der infanterie E. S. DE KLERCK, kosteloos ter Landsdrukkerij te doen drukken tot een aantal van 750 exemplaren.

Informatie.

c. Missive van den 1en Gouv. Secretaris, dd°. 16 April j.l. N°. 1028, houdende mededeeling, dat bij den Landvoogd geen bezwaar bestaat tegen de overneming door het Genootschap van een gedeelte der van Ceram afkomstige oude borden en kommen (zie Notulen Maart '07, II 4°), tegen de daarvoor op Ceram getaxeerde waarde van *f* 195.—, met verzoek dat bedrag aan den Resident van Ambon te willen overmaken en dien Gewestelijken Bestuurder tevens de niet overgenomen borden en kommen, zorgvuldig verpakt, te willen terugzenden.

Informatie en thesaurier het noodige voor de overmaking van bedoeld bedrag, zoomede terugzending der niet overgenomen borden en kommen.

d. Missive van den Directeur van O., E. en N. dd°. 25 Maart j.l. N°. 5714, houdende aanbieding van een afschrift

der missive van den Resident der Preanger-Regentschappen van 12 dezer N°. 3767/34, luidende als volgt:

„Ik heb de eer U.H.E.G. mede te deelen, dat overeenkomstig uw schrijven van 15 November a. p. N°. 20050, de Heer C. M. PLEYTE de voorwerpen, voor zoover nog aanwezig, alhier in oogenschouw heeft genomen en dat een groote aarden pot op 22 December j.l. verzonden werd aan het Genootschap van Kunsten en Wetenschappen te Batavia.

De overige voorwerpen werden naar Soekapoera terug gezonden, aangezien zij de opzending naar Batavia niet waard waren". (Zie Notulen October '06, II 12° en Maart '07, II 6°).

Spoedshalve is den Directeur v[d]. op dit schrijven en op de andere brieven handelende over de rapporten der residenten nopens in hun gewest aanwezige oudheden reeds tusschentijds geantwoord, dat de bedoelde rapporten steeds worden geraadpleegd door den Heer KNEBEL bij het ondernemen zijner reizen in het belang van het oudheidkundig onderzoek en dat het resultaat zijner bevinding in de gewesten die in de jaren 1901-1906, werden bezocht is, dat geen der bedoelde voorwerpen van belang is voor 's Genootschaps museum, terwijl de aandacht op de zaak zelve gevestigd blijft, voor zooveel de gewesten betreft, die nog niet door den Heer KNEBEL bezocht zijn. Tot deze laatsten behoort mede het gewest Preanger-Regentschappen, waarvoor echter blijkens bovengenoemd schrijven van den Directeur, de zaak door den Heer PLEYTE behandeld is.

e. Missive van denzelfden, dd°. 3 April j.l. N°. 6371, waarbij onder aanbieding van de tot de Regeering gerichte missive van den Resident van Bali en Lombok van 8 Maart j.l. N°. 735/2, het verzoek wordt gedaan om onder terugzending te willen mededeelen, in hoe verre ter beantwoording van de vraag of door het Genootschap prijs wordt gesteld op het in bruikleen ontvangen van de daarin genoemde voorwerpen, het noodig is dat deze te voren aan het Genootschap worden toegezonden.

Bereids is medegedeeld geworden, dat de voorafgaande toezending der voorwerpen gewenscht voorkomt.

f. Missive van denzelfden, dd°. 16 April j.l. N°. 7196, waarbij onder aanbieding van het renvooi van den Directeur der B. O. W. van 2 dezer N°. 4108/*c* en bijlagen, betreffende de verbouwing van de conciergewoning van het museum, aan de Directie het verzoek wordt gedaan ter zake van haar gevoelen te willen doen blijken.

Aangezien de geriefelijkheid der concierge-woning in alle opzichten te wenschen laat en de behoefte aan eene grondige verbetering reeds sedert vele jaren zich in hooge mate doet gevoelen, wordt besloten den Directeur v^{d}. in overweging te geven het voorstel met aandrang te ondersteunen.

g. Renvooi van denzelfden, dd°. 15 April 1907 N°. 7124, aanbiedende een tiental exemplaren van het „Verslag nopens de Pasar-Gambir gehouden op het Koningsplein te Weltevreden van 28 Augustus — 2 September 1906".

In dank aanvaard.

h. Missive van den Directeur van Landbouw, dd°. 30 Maart '07 N°. 2606, houdende aanbieding van het origineel schrijven van den Consul der Nederlanden te Sydney, bedoeld bij Notulen Maart '07, II 11°.

Voegen bij de stukken.

i. Missive van den Civiel en Militair Gouverneur van Atjèh en Onderhoorigheden, dd°. 11 Maart '07 N°. 150/*k*, waarbij de volgende voorwerpen ten geschenke worden aan-

Een buikband (talòë ki'iëng) met goud knopje, Een groote vingerring (euntjiën gilé'), Drie gouden ringen, ieder met drie steentjes, Een gouden armband, Een Atjèhknoop van goud, Vier rozenkransen,	buitgemaakt in Aloceë Gapoy (West Keumala), 15 Dec. 1906.

Een keurandam, Een buikband (talòë ki'iëng), soeasa met goud, Een tjap, Een tjeuroepa,	buitgemaakt op een ladang aan de Aloeë Merah (Boesep) Sept. 1905.

Twee tjaps, aangetroffen bij de preciosa toebehoorende aan TJOET NJA'DIËN (weduwe van T. OEMA). Deze beide tjaps zijn die van den voormaligen Sultan, waarvan afdrukken zijn opgenomen in het werk „de Atjhèhers" van Prof. SNOUCK HURGRONJE. (Zie pag. 136 en 199-202 van deel I. Verder vergelijke men over dit negenvoudig zegel, ROUFFAER in Bijdr. Kon. Inst., deel 59, 1906).

j. Missive van denzelfden, ddº. 10 April j.l. Nº. 1771/35, houdende aanbieding van de volgende voorwerpen:

een gedrukte koran,
een kitab,
een geschreven amulet,
twee tampō'koepiah (goud),
drie tjeureupoe (zilver en goud),
een keuroentjōng (goud),
een kinderarmband met amulet (goud),
twee halskettingen met amulet (goud),
een stel beddehaken (zilver),
een bril (goud),
drie zegels (zilver),
een nagemaakt zegel van klapperdop,
een batak(vermoedelijk)-amulet afkomstig van Koeta Djoeloe in de Tobalanden.

Beide bezendingen onder dankbetuiging in de verschillende verzamelingen.

k. Schrijven van den Bibliothecaris der Rijks-Universiteit te Leiden, ddº. 14 Maart j.l., waarbij ten behoeve eener door Dr. J. G. H. GUNNING te maken studie, voor eenigen tijd in bruikleen wordt aangevraagd het Javaansche handschrift Nº.

77 Babad Tjĕrbon, fol. 198 bl. en van eventueel nog andere aanwezige handschriften van diezelfde Babad.

Voor zooveel mogelijk aan het verzoek voldoen.

l. Dankbetuiging van den Heer R. HANITSCH, Curator van het Raffles museum te Singapore van 22 Februari j.l. voor de ten geschenke aangeboden munten (zie Not. Dec. '06, II *o*).

Informatie.

m. Aanbieding bij schrijven van 25 Maart j.l. door Dr. F. DE HAAN van een drietal overdrukjes uit „Journal N°. 56, Vol. XVIII, 1905 of the Royal Asiatic Society, Ceylon Branch" bevattende artikelen van den Heer F. H. DE VOS, getiteld: *a* Mr. ISAAC AUGUSTIN RUMPF, *b* Note on a Dutch Medal en *c* Monumental Remains of the Dutch East India Company of Ceylon.

n. Aanbieding bij schrijven van 14 April j.l. door den Heer E. F. JOCHIM, van een overdruk van zijn opstel „Sangka Schelpen".

o. Aanbieding bij schrijven van 19 Februari j.l. door den Heer J. SEIJNE KOK, van een exemplaar van diens Woordenlijst en Gesprekken in het Halifoersch, voorzien van eenige kantteekeningen.

Onder dankbetuiging in de Bibliotheek.

p. Aanbieding ten geschenke door Prof. Dr. R. BRANDSTETTER te Luzern, bij schrijven van 27 Januari j.l. van eenige exemplaren zijner Verhandeling getiteld: „Ein Prodromus zu einem vergleichenden Wörterbuch der malaio-polynesischen Sprachen".

Onder dankbetuiging aanvaarden.

q. Verzoek van de American Oriental Society te New Haven, Conn. U. S. A., dd°. 20 Februari j.l. om aanvulling van eenige ontbrekende edita.

Voor zooveel mogelijk aan het verzoek voldoen.

r. Aanbieding door den Chef van den Topographischen Dienst bij schrijven van 20 April j.l., van een ex. van het Jaarverslag van den Topographischen Dienst in N. I. over 1906.

Onder dankbetuiging in de Bibliotheek.

III. De Heer DE ROO DE LA FAILLE deelt mede, dat wegens afwezigheid van den Heer Mr. POTT de rapporten omtrent de ethnographische en archaeologische verzamelingen eerst in de volgende vergadering aangeboden zullen worden.

Informatie.

IV. De Heer MOQUETTE verzoekt machtiging om een ex. van den Catalogus der Numismatische verzameling aan te bieden aan den Heer R. HANITSCH, Curator van het Raffles museum te Singapore.

Conform.

V. De Heer PLEYTE verzoekt gedurende eenige dagen te mogen beschikken over de door hem indertijd ten geschenke aangeboden vlechtwerken van Tangerang en de oude vlechtwerken van Lebak, ten einde daarvan gebruik te maken bij de samenstelling van zijn rapport omtrent de inlandsche nijverheid in West-Java.

Conform.

VI. De Heer Dr. HAZEU

a. legt over een Inventaris van de door den Heer A. J. N. ENGELENBERG aan het Genootschap in bruikleen afgestane handschriften, afkomstig van het eiland Lombok, samengesteld volgens de door genoemden Heer toegezonden lijst (zie Not. Januari 1907, VIII *a*) en geeft in overweging dezen Inventaris als bijlage achter de Notulen op te nemen.

Conform.

b. verslag uitbrengende omtrent de opdracht, bedoeld bij Notulen Maart '07, VII *c*, deelt mede dat Mevr. SERRURIER zich niet alleen geheel bereid heeft verklaard de samenstelling van eenen nieuwen Catalogus der ethnogr. verzameling op

zich te nemen, doch daaraan reeds een begin van uitvoering heeft gegeven. Voor dien arbeid zal Mevrouw S. evenwel dienen te beschikken over een tweetal schrijvers tegen eene gezamelijke maandelijksche bezoldiging van ongeveer *f* 80.—, weshalve wordt voorgesteld, voor zoolang de diensten van bedoelde schrijvers benoodigd zullen zijn (wellicht een vijf- à zestal maanden) de fondsen daarvoor beschikbaar te stellen.

Conform.

c. bericht dat hij eerst heden in de gelegenheid is geweest met den Heer TEILLERS nadere besprekingen te houden omtrent de aangelegenheid bedoeld bij Not. Maart j.l., VII *b*. De Heer TEILLERS neemt zich voor voorloopig twee platen te vervaardigen, de eén bevattende wapens van Atjèh en de Gajō- en Alaslanden, de andere verschillende soorten van vlechtwerken of weefsels. Aangezien de Heer T. voor de photographeering gebonden is aan bepaalde dagen en tijdstippen en de belichting in het museum daartoe zeer onvoldoende is, zal het noodzakelijk zijn, dat de verschillende voorwerpen gedurende eenigen tijd te zijner beschikking worden gesteld. Bestaat hiertegen in algemeenen zin geen bezwaar, wèl doet zich dit gelden ten opzichte van de voorwerpen in de goudkamer aanwezig, waarvoor de verantwoordelijkheid tegenover de Regeering bij de Directie berust.

Besloten wordt aan den wensch des Heeren T. te gemoet te komen, onder dien verstande, dat de gouden en andere voorwerpen van waarde, slechts op den dag der photographeering en onder de noodige voorzorgsmaatregelen, door den Heer T. in persoon zullen worden afgehaald en ook dienzelfden dag wederom teruggebracht zullen worden.

Omtrent de eventueele kosten kan nog niets met zekerheid worden vastgesteld, aangezien deze van verschillende factoren afhankelijk zijn; het liefst zou de Heer T. wenschen dat jaarlijks een vaste som voor het doel werd beschikbaar gesteld.

Besloten wordt de vervaardiging van de proefplaten af te wachten, terwijl wellicht daarna eene globale opgave der kosten zal kunnen geschieden.

d. deelt mede, van den Heer A. Tj. van der Meulen te Pekalongan, ontvangen te hebben een gids van het door genoemden Heer te Bergum gestichte Museum en stelt voor, in geval het Genootschap dat boekje ook mocht ontvangen hebben, den Heer v. d. Meulen daarvoor in ruil aan te bieden een ex. van „de Compagnie's Kamer", en zoo het nog niet aanwezig mocht zijn het alsnog voor de bibliotheek aan te vragen.

Conform.

VII. De Heer van Hinloopen Labberton
heeft van den Heer J. E. Tehupeiory, Inlandsch arts te Meester-Cornelis ontvangen eene lijst, bevattende ongeveer een 400-tal woorden van de Kenja-taal, en stelt voor deze lijst door den druk openbaar te maken.

Wordt besloten voor en aleer hierop eene beslissing te nemen, de lijst in handen te stellen van den gewezen Controleur van Beraoe den Heer E. W. F. van Walchren of een ander kenner der Kenja-taal.

VIII. Worden wegens vertrek naar Europa, tijdelijk afgevoerd van de ledenlijst de Heeren L. E. Dom en P. L. C. Lesueur, worden wederom op de ledenlijst gebracht de Heeren: Mr. J. C. Hubregtse, lid in den Raad van Justitie en O. Still, koopman alhier.

worden benoemd tot lid de Heeren: E. E. W. G. Schröder, J. B. Harteluist, E. F. O. Messchaert, alle Controleur B. B., C. C. M. Henny, assistent-resident van Ngandjoek en J. R. Stuurman, resident der Lampongsche districten.

Niets meer te behandelen zijnde, wordt de vergadering gesloten.

Aldus goedgekeurd en gearresteerd in de vergadering van den 3 Juni 1907.

F. A. LIEFRINCK, *President.*

H. N. STUART, *Secretaris.*

Notulen der vijfde Directievergadering, gehouden op Maandag den 3 Juni 1907.

Aanwezig de Heeren: F. A. Liefrinck, President, Mr. J. G. Pott, C. M. Pleyte, P. de Roo de la Faille, J. de Booy, D. van Hinloopen Labberton en H. N. Stuart, Secretaris.

Afwezig de Heeren: Dr. G. A. J. Hazeu en J. P. Moquette.

De Notulen der vorige vergadering, zijnde die van 22 April j.l., worden goedgekeurd en gearresteerd.

De President

I. Neemt in behandeling de navolgende uit de rondlezing terug ontvangen stukken:

a. Schrijven van den Heer F. Fokkens, Resident van Madoera, dd°. 9 Maart j.l., waarbij ter publiceering wordt aangeboden een werk getiteld: Het eiland Timor na de grensregeling.

Wordt besloten het geschrift terug aan te bieden, onder mededeeling dat, aangezien veel van het in het werk behandelde buiten den werkkring van het Genootschap valt, en overigens onze kennis van ethnologie en linguistiek van het besproken gebied door de recente publicaties van den Controleur H. J. Grijzen en den Missionaris A. Mathysen, belangrijk vermeerderd is, de Directie tegen de uitgave bezwaar moet maken.

b. Missive van den Civiel en Militair Gouverneur van Atjèh en Onderhoorigheden, dd°. 12 Maart j.l. N°. 1299/35, houdende aanbieding van een door den Officier van Gezondheid 2e kl. Dr. J. Ganon samengestelde Gajōsch-Nederlandsche Woordenlijst.

In verband met de aanstaande verschijning van een Gajōsch-Nederlandsch woordenboek, bewerkt door Dr. G. A. J. HAZEU en onder toezicht van Dr. SNOUCK HURGRONJE, en van een bundel Gajōsche-verhalen, die weldra voor den druk gereed zal zijn, wordt besloten voorloopig niet tot de uitgifte der woordenlijst over te gaan, ten einde den samensteller in de gelegenheid te stellen, zijn werk te herzien en hier en daar te verbeteren, waarna waarschijnlijk tegen de uitgave van het derde gedeelte (Gajōsche zinnen en fragmenten van gesprekken) geen bezwaar zal bestaan, terwijl dan tevens kan blijken of er nog behoefte bestaat aan een meer beknopte woordenlijst.

c. Missive van den Directeur van O., E. en N. dd°. 19 Maart j.l. N°. 5307, met het rapport van den Heer PLEYTE aangaande oudheidkundige nasporingen op West-Java (zie Notulen April '07, I *c*).

De Heer PLEYTE betoogt de wenschelijkheid om het rapport om te werken en aan te vullen met de resultaten van zijne in West-Java alsnog te verrichten verdere onderzoekingen, waarna het als afgerond geheel in het Tijdschrift opgenomen zou kunnen worden.

Conform wordt besloten, tevens om den Directeur van O., E. en N. te verzoeken den Heer PLEYTE te willen wijzen op het groote belang dat er in gelegen is om op zijne reizen, ten dienste van de inlandsche nijverheid, zoo mogelijk ook de aandacht te vestigen op al datgene wat op oudheidkundig gebied dient beschreven en vastgelegd te worden.

d. Missive van den 1[en] Gouvernements Secretaris, dd°. 10 April j.l. N°. 950, houdende aanbieding, desgewenscht ter publiceering, eene door den Controleur H. J. GRIJZEN, samengestelde Nota van toelichting betreffende de landschappen IV Kota, V Kota en Padang Tarab (IX Kota en Padang Tarab).

Wordt besloten tot opneming in het Tijdschrift, terwijl eene beslissing omtrent de reproductie der bijgevoegde kaart,

aangehouden wordt tot de volgende vergadering, nadat een onderzoek omtrent de kosten daarvan zal zijn ingesteld.

e. Gouvernements Besluit van 25 April '07 N°. 51, houdende machtiging om:

a. den Boroboedoer, voor zooveel noodig, photographisch op te nemen in zijn tegenwoordigen staat, ten behoeve van een over dit monument nader samen te stellen werk;

b. ter voorkoming van verder verval van het genoemde monument de voorzieningen te treffen, aangegeven in de voorstellen der Boroboedoer commissie, opgemaakt door het lid dier Commissie, den 1en Luitenant, thans Kapitein der Genie, T. VAN ERP;

terwijl de uitvoering der bedoelde werken wordt opgedragen aan de Kapitein der Genie T. VAN ERP voornoemd.

Informatie.

f. Renvooi van den Directeur van O., E. en N. dd°. 7 Mei j.l. N°. 13319, ten geleide van een aan den Landvoogd gericht verzoekschrift van den Heer O. R. A. MICHELSEN alhier, om een geschonden steenen beeld, voorstellende een Râkshasa, naar Nederland te mogen uitvoeren, met verzoek hierop te willen dienen van consideratiën en advies.

Wordt besloten mede te deelen, dat bij de Directie geen bezwaar tegen den uitvoer bestaat en mitsdien in overweging te geven op het rekest gunstig te adviseeren.

g. Schrijven van den Conservator der numismatische verzameling, den Heer J. P. MOQUETTE, van den volgenden inhoud:

„Zooals U bekend is, zijn indertijd alle duiten op Java ingewisseld, en naar Nederland verzonden om versmolten te worden.

Van de unieke gelegenheid om destijds uit dat materiaal vóor de verzending, alles te sorteeren wat voor de Verzameling van het Genootschap, dus voor de kennis der munten van Nederlandsch-Indië, van waarde was, is toen helaas geen

gebruik gemaakt, en is daardoor misschien veel reeds voor goed verloren gegaan.

Voor zooveel mijn middelen en de gelegenheid het toelieten, heb ik zelf in het Soerabaija'sche alles verzameld wat te verkrijgen was, doch het is duidelijk dat in dien beperkten kring, met beperkte middelen het materiaal ook slechts zeer beperkt kon zijn.

Desniettegenstaande kon ik de munten van Bandjarmasin, die zooals uit den Catalogus van het Genootschap blijkt, in de verzameling van het museum slechts door *acht* exemplaren vertegenwoordigd worden, opvoeren tot een collectie die 83 varianten omvat.

Mijn verzameling van Maloeka bevat 48 varianten, waartegen de collectie van 't museum slechts op een zestal wijzen kan.

Deze twee gevallen, die ik desverlangd met vele andere vermeerderen kan, toonen afdoende aan, wat bereikt had kunnen worden, bijaldien niet alle duiten ongesorteerd versmolten waren.

Beleefdelijk verzoek ik daarom Uwe medewerking ten einde van de Regeering gedaan te krijgen, dat alle munten die in de Buitenbezittingen alsnog ingewisseld worden, eenigen tijd ter mijner dispositie worden gesteld, ten einde daaruit die stukken te kunnen kiezen die voor ons waarde hebben. Te meer dring ik hierop aan, om reden mij uit een schrijven van den Resident van Pontianak, hierbij gevoegd, bleek, dat ook nu weder aldaar de duiten ingewisseld zijn, en ter plaatse versmolten worden.

Mijn laatste hoop om nog waardevol materiaal van de Buitenbezittingen te krijgen, wordt daardoor weder den bodem ingeslagen.

Hoewel ik het ten zeerste apprecieer dat de Resident zich de moeite wil getroosten, om uit den aanwezigen voorraad nog eenige stukken te laten uitzoeken, zoo neemt zulks niet weg, dat, zooals te begrijpen is, dit toch zeer onvolledig moet zijn.

Het is mij ook niet mogelijk om van hier uit aan te geven,

waarop bij dat zoeken gelet moet worden, want voor een leek zouden die uitleggingen toch niet voldoende duidelijk kunnen zijn".

De Heer Mr. POTT deelt hieromtrent mede, dat volgens ontvangen inlichtingen van den Directeur van Financiën vooralsnog geen sprake is van inwisseling der duiten op de Buitenbezittingen en zulks ook praktisch onuitvoerbaar zou zijn, gelet op de overvloedige gelegenheid tot hernieuwden invoer, die overal langs de uitgestrekte en nog niet genoegzaam bewaakte kuststreken zou blijven bestaan. Wat de Resident der Wester-afdeeling van Borneo te dien opzichte heeft verricht is een op zichzelf staand feit, uit het eigen initiatief van dien gewestelijk bestuurder voortgesproten.

Niettemin zou het aanbeveling verdienen den Directeur van Financiën te verzoeken, om de Residenten en de Algemeene Ontvangers van 's Lands kas in de Buitenbezittingen uit te noodigen, indien hen op het gebied van oude duiten iets bijzonders onder de oogen mocht komen, bedoelde duiten aan den Directeur v^d^. op te doen zenden ter bestemming voor 's Genootschaps verzameling.

Conform wordt besloten.

II. Brengt ter tafel de navolgende tusschentijds ingekomen stukken:

a. Gouvernements Besluit dd°. 6 Mei j.l. N°. 35, waarbij ten vervolge van het besluit van 24 Maart 1907 N°. 19, wordt bepaald, dat van de door het N. I. Gouvernement tijdens de expeditie naar Bali in 1906 op dat eiland buitgemaakte muntstukken:

a. op den voet van het besluit van 11 December 1858 N°. 77 (B. B. N°. 3121), ter bewaring worden afgestaan aan het Genootschap 3 gouden en 52 zilveren muntstukken;

b. voor rekening van den Lande zullen worden gezonden aan het Departement van Koloniën de overige 60 zilveren muntstukken (zie Notulen Maart '07, II 9°, pag. 28).

Informatie.

b. Gouvernements Besluit dd°. 24 Mei j.l. N°. 50, waarbij krachtens Koninklijke machtiging de in artikel 2 van het besluit van 29 October 1906 N°. 2, bedoelde in Djambi buitgemaakte kanonnen, op de wijze als aangegeven in het besluit van 11 December 1858 N°. 77 (B. B. N°. 3121), aan het Genootschap in bewaring worden afgestaan (zie Notulen November 1906, II 1°, pag. 118).

Informatie.

c. Missive van den Directeur van O., E. en N. dd°. 31 Mei j.l. N°. 10118, houdende aanbieding van een door het lid der Oudheidkundige Commissie J. KNEBEL opgemaakt werkplan voor de werkzaamheden van hem en zijn medecommissielid H. L. LEYDIE MELVILLE, gedurende de drie eerstvolgende jaren, met verzoek ter zake het gevoelen der Directie te mogen vernemen.

Wordt besloten mede te deelen, dat de Directie zich volkomen met het voorgestelde werkplan kan vereenigen.

d. Renvooi van denzelfden, dd°. 6 Mei j.l. N°. 8464, aanbiedende afschrift van het besluit van den Resident van Kedoe, gedagteekend Magelang 18 April 1907 N°. 2440/10, houdende vaststelling van eene Instructie voor den Europeeschen opziener, belast met de bewaking en het onderhoud der hindoeoudheden: Boroboedoer en Tjandi Mendoet met Tjandi Pawon.

Informatie.

e. Renvooi van denzelfden, dd°. 6 Mei '07 N°. 8508, met een extract uit het Gouvernements Besluit van 25 April '07 N°. 51, bedoeld bij deze Notulen onder I *e*.

Informatie.

f. Missive van den Directeur van Justitie, dd°. 30 Mei j.l. N°. 4897, aanbiedende eenige dagbladen en een maleisch boekwerk.

Bibliotheek.

g. Missive van den Civiel en Militair Gouverneur van Atjèh en Onderhoorigheden, dd°. 6 Mei j.l. N°. 259/K, houdende aanbieding ten geschenke van een tiental uit den boedel van wijlen T. Pang Sawang, gewezen oelèë balang van Sawang, aangekochte voorwerpen, t. w. 3 ajoe-ajoe, 1 seuhab, 1 tjradi, 2 talòë kleumboe en 3 bantaj.

Onder dankbetuiging in de ethnographische verzameling.

h. Missives van den w[d]. Britschen Consul te Batavia, dd°. 1 en 29 Mei '07 N°s. 181 en 206, ten geleide van 1 ex. „Acts 1906" en 1 ex. „The United Provinces Code, Vol. II, 4th Ed. 1906", door de Britsch-Indische Regeering aangeboden.

Onder dankbetuiging in de Bibliotheek.

i. Schrijven van den Heer H. Krayer van Aalst te Loki, West-Ceram, van 13 April j.l., houdende mededeeling van de afzending van eenige oude borden en twee Kain oetē', benevens eenige oude chineesche munten, aan het Genootschap ten geschenke aangeboden.

De twee groote zee-groene borden, met een bloem in het midden ingedrukt, zijn de zoogenaamde „*piring pinggang batoe*" als harta door den aspirant-bruidegom aan zijne a. s. schoonouders uit te betalen. De andere borden en schotels zijn offerborden, in gebruik om er òf damar op te branden, òf voedsel voor de geesten op neer te leggen. De gendi wordt bij een offertafel gebruikt; de geesten schenken er zich *segero* (toeak) uit in *tempoeroengs*.

De Kain oetē' werden in Compagnie's dagen door de Cerammers zelf geweven, maar zijn thans zeer zeldzaam geworden. Men „slaat" ze niet meer. Alleen in de bergen weeft men enkel nog nu en dan, maar de geimporteerde europeesche kains zijn zoo goedkoop, dat het degelijk maar langdurig werk der voorouders niet door het tegenwoordig geslacht wordt voortgezet.

De chineesche „centen" moeten zeer oud zijn en ingevoerd door vroegere chineesche handelaars op Hoeamoal. De Alfoeren

gebruiken ze thans om boschgeesten gunstig te stemmen bij aanleg van rijstveld of opening van sago-doesoen.

Na ontvangst der voorwerpen, onder dankbetuiging in de betrekkelijke verzamelingen.

j. Aanbieding door den Heer B. J. WEISSMAN te P. Brahrang (Deli), bij schrijven van 22 April j.l. van:

1 cent „Island of Sumatra" 1804.

1 doewit-ajam.

Onder dankbetuiging in de numismatische verzameling.

k. Schrijven van den Heer B. A. J. VAN WETTUM te Kobe, van 29 April j.l., houdende verzoek om opgave welke periodieken omtrent Japan en China door het Genootschap geregeld ontvangen worden.

Door den Secretaris is bereids aan het verzoek voldaan.

l. Verzoek van den Heer E. H. CARPENTIER ALTING, namens zijnen vader den WelEerw. Heer Ds. A. S. CARPENTIER ALTING, om de door dezen in 1902 aan het Genootschap in bruikleen gegeven Cholera-medaille terug te mogen ontvangen (zie Notulen Februari 1902, III 6°, pag. 23).

Aan het verzoek is bereids voldaan en door den Heer E. H. CARPENTIER ALTING, een bewijs voor de terug ontvangst afgegeven.

m. Schrijven van het Hoofdcomité tot inrichting der Pasar-Gambir, dd°. 15 Mei '07 N°. 11, houdende verzoek om voor den duur der Pasar-Gambir (van 25 Augustus — 3 September), ook dit jaar de gamĕlan Soeka rame Bantĕn te zijner beschikking te mogen hebben.

Wordt besloten het verzoek toe te staan, op dezelfde voorwaarden als daarvoor ten vorigen jare gesteld zijn.

n. Schrijven van den Heer H. M. LA CHAPELLE alhier, dd°. 16 Mei '07, waarbij wordt aangeboden een van een inlander ter plaatse gekochte koperen beker met oud-javaansch inschrift en afbeelding van Balische goden. Omtrent de her-

komst kon de verkooper geene inlichtingen verstrekken: de beker bevond zich sinds eenige geslachten in het bezit zijner hier ter plaatse gevestigde familie.

Onder dankbetuiging in de ethnographische verzameling.

o. Missive van den Hoofd-Inspecteur, Chef van den post- en telegraafdienst van 1 Juni j.l. N°. 5779, houdende aanbieding van 3 bladen met 82 postzegels van Nederland, welke collectie niet geheel compleet is verkregen kunnen worden (zie Notulen December '06, II *m*, pag. 134), onder mededeeling dat de verdere toezending der zegels per geleidelijst zal geschieden.

Onder dankbetuiging aanvaarden.

p. Aanbieding ten geschenke door den Heer J. A. Th. Schwarz van een priesterstok met knop, met daarbij gevoegde toelichting: „Deze stok (*sinĕka'dan*) is afkomstig van eene priesterfamilie uit het dorp *Sulu'un* (district Sondĕr in de Minahasa). Ze werd door den kleinzoon van den laatsten priester uit die familie gegeven, vrij langen tijd na den dood van zijnen grootvader, die eenige jaren vóór zijn sterven, tot het christendom overgegaan, door mij gedoopt werd. — Het kopstuk (*sĕka'd* of *sĕka'nd*) van dezen stok heb ik nog geheel gaaf gekend; toen het mij uit de nalatenschap van den priester werd geschonken, was het intusschen reeds geschonden; het hoofdsieraad van het beeld (een vogel met half uitgespreide vleugels voorstellende) was reeds afgebroken en verdwenen. De stok (*wĕka'*) is van het harde basthout van *simbĕl* (Livistonia rotundifolia Mart.) en draagt de blijken van zeer oud en veelvuldig gebruikt te zijn.

Eene afbeelding met beschrijving van dit kopstuk is gegeven in „Internationales Archiv für Ethnographie", Bd. XVIII, 1905 Bl. 60 en 61, Fig. I. Over de *sinĕka'dan* in het algemeen verwijs ik naar het aldaar geschrevene op Bl. 58 tot 60, terwijl ik daaromtrent een paar opmerkingen hierbij voeg:

Op Bl. 58, regel 20 van beneden, staat: *roeka'* sinĕka'dan, moet zijn: *wĕka'* sinĕka'dan.

Op Bl. 58, regel 17 van beneden staat: Naar de *gebruikelijke* vertaling beteekent haar naam „de Vrouwe die de Aarde heeft geschapen". Men leze: Naar de *door sommigen thans gaarne gegeven* vertaling zou die aanduidende term beteekenen „de Vrouwe die de Aarde heeft geschapen". Maar de vertaling is een uitvloeisel van Christelijke opvattingen en staat bijzonder in verband met gedachten aan de verhalen in Genesis I en II. In werkelijkheid heeft in den tijd, toen de term „*apo' nimema' in tana'*" ter nadere aanduiding van *Lumimu'ut* werd in gebruik genomen, die term alleen beteekend: „*de grootmoeder* (of: *de vrouwe*), *die de aarde* (of: *grond*) *heeft* BEWERKT *of* BEBOUWD" en met dien term werd eene omschrijving gegeven van de speciale werkzaamheid van *Lumimu'ut*.

Onder dankbetuiging in de ethnografische verzameling.

III. De Heer DE ROO DE LA FAILLE

brengt ook namens den Heer Mr. J. G. POTT, het navolgend verslag uit omtrent de ethnographische en archaeologische verzamelingen:

„Bij haar bezoek aan de Ethnographische verzameling werd de in de Januari-vergadering aangewezen Commissie voorgelicht en begeleid door Mevrouw M. SERRURIER-TEN KATE, die zoo welwillend was de aandacht der Commissie op verschillende voorwerpen te vestigen en haar de gewenschte gegevens te verschaffen.

De aanwas aan ethnographica bedroeg over 1906 niet minder dan die in het daaraan voorafgaande jaar: 742 voorwerpen van verschillenden aard werden deels door schenking, deels door aankoop verkregen.

Door aankoop op Pasar-Gambir in de maand Augustus des vorigen jaars, ter aanvulling van groote leemten in de Museum-verzameling o. a. een collectie sarongs en hoofddoeken van Solo en Djokjakarta, van Tasikmalaja en Garoet, zoomede een collectie geweven kains van Palembang, zijden tjindé's en pelangi-doeken, bruigomsbaadjes van Atjeh en wat dies meer zij.

Door de Regeering werd in bruikleen afgestaan eene zeer fraaie verzameling wapens, lijfsieraden en preciosa, afkomstig uit de door de jongste expeditie onder rechtsteeksch beheer gebrachte voormalige rijken van Gowa en Boni.

Bijzonder belangwekkend is voorts het door de Maatschappij ter bevordering van het Natuurkundig onderzoek der Nederlandsche koloniën ten geschenke aangeboden driehonderdtal voorwerpen en wapens, verzameld door de Nieuw-Guinea-expeditie, onder leiding van Prof. WICHMANN in 1903 — eene collectie, van zeer uitvoerige gegevens voorzien, — terwijl mede de aandacht verdient een door de R. K. ZENDELINGEN te Fialaran bijeengebrachte, door Monseigneur E. S. LUYPEN ten geschenke aangeboden, goed beschreven verzameling van uit Midden-Timor afkomstige, veelal geheel nieuw voor het Museum zijnde, voorwerpen.

Van Zijne Exc. den G. G. werden ontvangen eenige feestbaadjes en mandau's van de Segai-Dajaks uit Centraal-Borneo; van den Civielen- en Militairen Gouverneur van Atjeh en Onderhoorigheden, G. C. E. VAN DAALEN eene verzameling voorwerpen uit de Pakpak-landen;

Uit de Padangsche bovenlanden was afkomstig een fraaie collectie vlechtwerk van den Contr. B. B. Ch. L. J. PALMER VAN DEN BROEK, terwijl tal van andere, milde gevers de verzamelingen van het Genootschap verrijkten.

De reorganisatie van het Museum, een moeitevolle taak, waaraan Mevr. M. SERRURIER- TEN KATE, bijgestaan door Mej. E. GEERTS, sinds geruimen tijd zich op belangelooze wijze gewijd heeft, is thans bijna voltooid, en de Commissie kan niet nalaten aan de aan dezen arbeid besteede werkkracht, aan het vernuft en den kunstzin der rangschiksters, een woord van welgemeende hulde te wijden.

Voor de Archaeologische Verzameling werden in 1906 een zestal voorwerpen van steen ontvangen, waaronder een drietal van Tjandi Banon beelden, fraai werk uit de 7e—10e eeuw.

Onder het elftal voorwerpen van metaal valt het oog op een gouden cylindervormigen flacon met stop in den vorm van een dierenkop, uit de afdeeling Wonosobo, terwijl voorts nog een tweetal voorwerpen van aardewerk, uit de Preanger-Regentschappen afkomstig, de archaeologische collectie verrijkten.

Tot bijzondere mededeelingen of opmerkingen vond de Commissie geen aanleiding of het moest zijn, dat de Goudkamer al voller en voller wordt en daar plaats te kort dreigt te komen.

De collectie zelf blijft zorgvuldig beheerd."

IV. De Heer PLEYTE

a. vestigt de aandacht op het overvuld geraken van de vitrine der archaeologische afdeeling in de goudkamer, waardoor het onmogelijk is de vele Boeddhistische en Shiwaistische beeldjes, daarin aanwezig, behoorlijk te scheiden en te rangschikken, en stelt voor onder die vitrine te doen aanmaken kastjes of laden, ten einde de aanwezige gebroken goudwerken, die voor het publiek van waarde ontbloot zijn, daarin op te bergen en alzoo meerdere expositie-ruimte te verkrijgen.

In beginsel bestaat tegen het voorstel geen bezwaar, doch eene raming der kosten zal aan de uitvoering dienen vooraf te gaan, waarvoor de Heer PLEYTE en de Secretaris het noodige zullen verrichten.

b. deelt mede, dat een stoel, toebehoord hebbende aan den laatsten vorst van Lombok, behouden is gebleven en zich thans bevindt in het bezit van den Commandant van een van H. M.'s oorlogschepen, welke de toezegging heeft gedaan bedoelden draagstoel bij zijne eventueele komst te Batavia aan het Genootschap te zullen afstaan [1]).

Met instemming van deze mededeeling kennis genomen.

---

[1]) Volgens latere mededeeling van den Heer J. SOUTENDAM, Luit. ter zee 1e kl., den Commandant bovenbedoeld, aan den Secretaris, werd bedoelde stoel door den Radja van Lombok gebruikt, als hij zich te Ampenan bevond, o. a. bij het houden van terechtzittingen. De stoel heeft echter het Genootschap nimmer bereikt en is op onverklaarbare wijze zoek geraakt.

V. De Heer van Hinloopen Labberton

a. vestigt de aandacht op het onooglijk aanzien van en het toenemend gebrek aan ruimte in de legkasten voor de periodieken in de leeszaal, en stelt voor tot dit doel nieuwe kasten te doen aanmaken, meer ruimte biedende voor het toenemend aantal tijdschriften en tevens meer in overeenstemming met den stijl waarin het overige meubilair dezer zaal zich bevindt.

Conform wordt besloten, met opdracht aan den Secretaris en den Bibliothecaris vooraf eene raming der kosten op te maken.

b. biedt ten geschenke aan:

1°. een Woordenlijst in het Javaansch van Noord-Bantĕn.

2°. namens den Heer R. M. Ariå Koesoemå Joedhå Soemiådå, Controleur van het Inlandsch Landbouw-Credietwezen, een model van een bamboe brug, overeenkomende met de Soendaneesche *lawajan*, over eene rivier in het Serajoedal nabij Wonosobo.

3°. namens den Heer Ch. E. J. Meyll, Ingenieur B. O. W. een aantal abklatschen van Sultansgraven in Palembang (eén tombe geheel compleet en brokstukken van andere monumenten) en stelt voor met het oog op de hoogst artistieke bewerking daarvan reproducties te doen vervaardigen, vergezeld van eenige aanteekeningen van den Heer Meyll met de bedoeling de aandacht op die monumenten te vestigen, ten einde daardoor latere belangstellenden verdere naspeuring te vergemakkelijken.

4°. namens den Heer J. P. Moquette, afdrukken van drie stempels, gevonden onder de indertijd op Java ter inwisseling aangeboden oude duiten. Een der stukken draagt aan weerszijden een legende in Javaansche, de beide andere stukken in Arabische karakters. Een dezer laatste stukken is zoo geschonden, dat de ontcijfering daarvan groote bezwaren geeft. Omtrent de overige behoudt rapporteur zich nader bericht voor.

Onder dankbetuiging in de verschillende verzamelingen, met bepaling dat omtrent het voorstel onder 3° in overleg met den Heer Teillers zal worden getreden.

VI. Enz.

VII. Worden afgevoerd van de ledenlijst op verzoek de Heeren: J. F. H. de Vignon Vandevelde, A. F. van Suchtelen, S. Bédier de Prairie en G. A. F. J. Oosthout.

Niets meer te behandelen zijnde, wordt de vergadering gesloten.

Aldus goedgekeurd en gearresteerd in de vergadering van den 19en Augustus 1907.

J. G. POTT,
Vice-President.

H. N. STUART,
Secretaris.

Notulen der zesde Directievergadering, gehouden op Maandag den 19 Augustus 1907.

Aanwezig de Heeren: Mr. J. G. POTT, Vice-President, Dr. G. A. J. HAZEU, C. M. PLEYTE, J. P. MOQUETTE, J. DE BOOY en H. N. STUART, Secretaris.

Afwezig de Heeren: F. A. LIEFRINCK, President, P. DE ROO DE LA FAILLE en D. VAN HINLOOPEN LABBERTON.

De Voorzitter, wegens dienstaangelegenheden afwezig zijnde, wordt de vergadering geleid door den Vice-President, Mr. J. G. POTT.

De Notulen der vorige vergadering, zijnde die van 3 Juni 1907, worden goedgekeurd en gearresteerd.

De Vice-President

I. Neemt in behandeling de navolgende uit de rondlezing terug ontvangen stukken:

a. Missive van den 1en Gouv. Secretaris, ddo. 4 Juni '07 No. 1490, houdende aanbieding ter kennisneming en desgewenscht ter publiceering in het Tijdschrift, van eene nota over de agil-industrie in Celebes en Onderhoorigheden, voerende tot titel „de Koealpalm en wat er van verkregen wordt", samengesteld door den toenmaligen Controleur B. B. op de bezittingen buiten Java en Madoera C. A. VAN AFFELEN VAN SAEMSFOORT.

Plaatsing in het Tijdschrift, met de platen.

b. Twee voorstellen van den Heer C. M. PLEYTE; het eerste strekkende tot aankoop van een *paroekoejan*, wierookbrander, brons, afkomstig uit de Masdjid van Tji-gaboes, Bantěn, aan welke het voorwerp eertijds als *wakaf* werd

vermaakt. De wierookbrander werd afgestaan tegen vergoeding der onkosten, die eene herstelling aan voornoemde Masdjid vorderden, bedragende deze *f* 15.—

Conform.

bij het tweede voorstel wordt de wenschelijkheid betoogd tot tijdelijke in dienst stelling van Simeon, een Christen-goeroe van Prau Sorat, Sipirok, op *f* 15.— 's maands, ten einde afschriften te maken der Bataksche geschriften op boombast, ± 100 in aantal, waardoor deze gemakkelijker toegankelijk zullen zijn dan thans het geval is, zoodat behoorlijk catalogiseeren mogelijk zal worden. Raadpleegt men de bestaande lijst der Bataksche handschriften, dan treft men bij de meeste aan: „inhoud onbekend". De Heer PLEYTE verklaart zich bereid het werk van Simeon te controleeren en te collationeeren en meent op de aanneming van het voorstel te moeten aandringen, ten einde de gunstige gelegenheid om in het bezit van eenen Catalogus der Bataksche handschriften te geraken, niet ongebruikt te laten voorbijgaan.

Conform wordt besloten.

c. Missive van den Resident van Menado, dd°. 17 Mei j.l. N°. 2467, waarbij, onder overlegging van een afschrift der missive van den assistent-resident van Midden-Celebes, dd°. 29 April j.l. N°. 1568/12, vergezeld van een Rapport met kaart en teekeningen, betreffende oudheden in het landschap Besoa aangetroffen, samengesteld door den Civiel Gezaghebber J. TH. E. KILIAAN, het verzoek wordt gedaan te willen mededeelen, welke beteekenis deze oudheden kunnen hebben.

Omtrent deze oudheden, bestaande in een beeld, 25 potten en 4 deksels, alle van steen gehouwen, vermeent de Heer PLEYTE dat de potten lijkurnen, zoogenaamde *waroega* zijn, die voorheen ook in de Minahasa tot het bijzetten van lijken werden gebezigd. De Heer Dr. RIEDEL, wiens advies door de Directie mede gevraagd is, is van oordeel dat, ofschoon hij op Noord-Celebes nimmer ronde, bolvormige grafsteenen, *tiwukar* of *waruga* genaamd, gezien heeft, de suppositie van

den Heer PLEYTE niettemin juist kan zijn, omdat op de deksels der Besoa-potten beelden van honden, de jachtkameraden van daarin geplaatste dooden, aangetroffen worden. Indien op den bodem der bewuste potten menschenbeenderen gevonden waren, gelijk door hem vroeger te Tondano, Minahasa, bij de begrafenis in zittende houding, van een vereerden Walian, gezien werd, dan zou de kwestie van zelf opgelost zijn. Hiervan kan evenwel bij de Toradja's geen sprake zijn, omdat bij deze stammen wanneer het lijk verteerd is — na den eerstvolgenden padioogst — de beenderen gewoonlijk verzameld, gereinigd, met olie bestreken en vervolgens in *vuja*-sarongs (fijngeklopte schors van den *ivo*- en *walo*-boom) gewikkeld, op nieuw begraven of in een grot bewaard worden. Van de voorstelling van het steenen beeld konden geen der beide Heeren eene verklaring geven.

Wordt besloten, onder mededeeling van het bovenstaande, den Resident van Menado uit te noodigen, zoo mogelijk, een der potten naar het Genootschap op te zenden en machtiging te willen verleenen tot publiceering van het bedoelde rapport.

d. Aanbieding door den Heer D. VAN HINLOOPEN LABBERTON van eene tot 1907 bijgewerkte Lijst van Uitgaven (tevens Prijslijst) van het Genootschap, vergezeld van een uitvoerig Naam- en Zaakregister op alle Verhandelingen en jaargangen van het Tijdschrift, mede loopende tot gemeld jaar. (Zie Notulen Januari '07, IX *b*, pag. 8).

Onder dankbetuiging aan den Heer v. H. L. voor dezen verdienstelijken arbeid, wordt besloten thans tot de uitgave der bedoelde Lijst over te gaan.

e. Wederaanbieding door den Heer Dr. R. RÖMER te Medan, bij schrijven van 13 Juni j.l., van diens „Bijdrage tot de kennis der Karo-Bataksche Geneeskunst", waarin thans de voorgestelde wijzigingen en bijvoegingen zijn aangebracht, met machtiging tevens daaruit te schrappen, wat als zoodanig nog wenschelijk mocht voorkomen.

Wordt besloten, met inachtneming van het bovenstaande, thans tot de uitgave over te gaan.

f. Driemaandelijksch Rapport van de Commissie in N. I. voor oudheidkundig onderzoek op Java en Madoera, loopende van Januari — Maart en van April — Juni 1907.

Wordt besloten t. z. t. te publiceeren.

g. Schrijven van het Koninklijk Instituut voor de Taal-, Land- en Volkenkunde van Ned.-Indië te 's Gravenhage, ddo. 20 Juni j.l., houdende voorstel, met het oog op de groote kosten aan de uitgaaf verbonden en het zeer beperkte debiet, waardoor die kosten, ondanks den geldelijken steun der Regeering, bij lange na niet worden gedekt, den verkoopsprijs van „Tjandi Djago" te verhoogen en vast te stellen op *f* 25.— per exemplaar.

Na ampele bespreking dezer aangelegenheid wordt besloten mede te deelen, dat juist door het geringe debiet blijkt dat de prijs van Tj. Djago eer te hoog dan te laag is geweest; dat de Directie derhalve tegen eene verhooging beslist bezwaar moet maken en, indien verandering van prijs noodig mocht blijken, hetgeen haar echter niet noodzakelijk voorkomt, veeleer geneigd zou zijn tot eene verlaging over te gaan; voorts om het Kon. Instituut in overweging te geven, bedoeld werk tegen verminderden prijs verkrijgbaar te stellen voor de leden der beide instellingen, zooals ten opzichte der werken door het Genootschap uitgegeven, thans reeds het geval is, waar alle edita voor de helft van den handelsprijs ter beschikking van de leden zijn.

h. De legende van Bedji Tawoen, naverteld door J. Knebel.

Plaatsing in het Tijdschrift.

i. Missive van den Directeur van O., E. en N. ddo. 12 Aug. j.l. No. 14956, houdende mededeeling, dat door den Resident van Palembang, in opvolging van Bijblad No. 5997,

is bericht, dat zich aldaar in handen van een Chinees, genaamd LIM TJIP HIANG, bevinden een djembia (dolk), een kris, een kris pandjang en een sirihdoos, alle rijk met edelgesteenten bezet en die behooren tot de rijkssieraden van de vroegere Sultans van Palembang, terwijl de bezitter, genegen zijnde die voorwerpen voor respectievelijk *f* 500.—, *f* 2500.—, *f* 1500.— en *f* 2700.— te verkoopen, zich reeds met particulieren in Europa in verbinding heeft gesteld om er daar liefhebbers voor te zoeken.

Naar aanleiding daarvan verzoekt de Directeur v^d^. te willen mededeelen of er naar het oordeel der Directie, aanleiding bestaat tot het doen van een voorstel aan de Regeering tot aankoop dezer voorwerpen.

Alvorens in deze van advies te dienen, wordt besloten den Directeur v^d^. mede te deelen, dat voorafgaande opzending der voorwerpen noodig voorkomt, om een oordeel in deze aangelegenheid te vormen; tevens om dien departementschef uit te noodigen tot den Resident van Palembang het verzoek te richten, nasporing te willen doen naar de wijze waarop bedoelde chinees in het bezit dier rijkssieraden is geraakt.

II. Brengt ter tafel de navolgende tusschentijds ingekomen stukken:

a. Gouv. Besluit dd°. 16 Juni 1907 N°. 16, waarbij aan den Heer O. R. A. MICHELSEN, vergunning wordt verleend tot den uitvoer van een oud steenen Hindoe Beeldje „Rhaksasa", van welk beeldje de kop door breking van den romp is gescheiden. (Zie Notulen Juni '07, I *f*).

Informatie.

b. Missive van den 1^en^ Gouv. Secretaris, dd°. 15 Juni j.l. N°. 1599, van den volgenden inhoud:

„Blijkens het met de bijlage met verzoek om terugzending hiernevens aangeboden schrijven van den Civielen en Militairen Gouverneur van Atjèh en Onderhoorigheden van 16 Mei j.l. N°. 139/K, is het vermoeden gerezen, dat onder de

voorwerpen, bij het besluit van 20 October 1905 N°. 17, aan het Genootschap ter bewaring afgestaan en, gelijk het heette, alle buitgemaakt bij de overvalling van T. RAJEU NANTA in Boven Djamba (Meulaboh), op 12 October 1904, abusievelijk ook eenige preciosa's zich bevinden, welke in begin 1905 werden buitgemaakt ter gelegenheid van de arresteering van TJOET MALIGOI, de weduwe van T. OEMA. Deze preciosa zou Generaal VAN DAALEN gaarne terugontvangen, ten einde ze, overeenkomstig een door zekeren T. ABAS daartoe gedaan verzoek, aan den belanghebbende te kunnen teruggeven.

Voorschreven vermoeden vindt, zooals de Gouverneur voorts opmerkt, inderdaad steun in de omstandigheid, dat op den aan voormeld besluit gehechten staat, bij de opmaking waarvan werd gevolgd de bij de missive Uwer Directie van 17 Oct. 1905 N°. 318, overgelegde opgave, een grooter aantal voorwerpen voorkomt, dan op den door den toenmaligen patrouille-commandant, Luitenant KRAMERS, na gemelde overvalling opgemaakten inventaris der bij die gelegenheid buitgemaakte goederen, welke inventaris, met de begeleidende missive van den Gouverneur van Atjèh en Onderhoorigheden van 19 Juni 1905 N°. 201/K, reeds eerder aan Uwe Directie ter kennisneming gezonden en bij schrijven van haren Secretaris van 20 Juli d. a. v. aan de Algemeene Secretarie terug aangeboden, met den geleidebrief ter speculatie weder hierbij gaat.

Welke van de bij het aangehaald besluit bedoelde preciosa thans worden terug verzocht is evenwel door vergelijking der verschillende opgaven daaromtrent niet met juistheid uit te maken, aangezien in de bijlage van 's Gouverneurs onderwerpelijk schrijven voor verscheidene dier voorwerpen andere benamingen zijn opgegeven; dit behoeft evenwel, gelijk Generaal VAN DAALEN relevert, op zich zelf geen aanleiding te zijn om daaruit de gevolgtrekking te maken, dat de terugverlangde preciosa zich niet bevinden onder de krachtens het aangehaalde besluit aan het Genootschap ter bewaring afgestane goederen.

Aangezien echter wellicht meer zekerheid kan worden verkregen door vergelijking der benamingen met de voorwerpen zelf, heb ik de eer, op last van den Gouverneur-Generaal, de tusschenkomst van Uwe Directie in te roepen, ten einde zoo mogelijk te constateeren of en, zoo ja, welke der teruggevraagde goederen onder de in meergenoemd besluit bedoelde aanwezig zijn."

Op dit schrijven is dezerzijds aan de Regeering medegedeeld, dat bij de ontvangst in Juni 1905 der voorwerpen bedoeld bij M. G. S. van 24 Mei t. v. N°. 2050, reeds bleek, dat deze overeenkwamen, nòch met de bij de missive van den Gouverneur van Atjèh en Onderhoorigheden, dd°. 19 Juni 1905 N°. 201/K, in afschrift gevoegden „Inventaris" dier voorwerpen, opgemaakt door den patrouille-commandant den den 1sten Luitenant der Artillerie W. L. Kramers, nòch met eene in de kist aangetroffen lijst van „Sieraden toebehoorende aan Tjoet nja Maligoi", onderteekend door „de Commissie, Vastenou en Gaarlandt".

Wèl was zulks het geval met den „Staat" behoorende bij het besluit van 20 October 1905 N°. 27, zoodat die voorwerpen dan ook volgens dien staat zijn geinventariseerd en genummerd.

Terwijl derhalve alles wat volgens dien staat is in bewaring gegeven in werkelijkheid ook aanwezig is, is het in verband met de op de onderscheiden lijsten gebezigde verschillende benamingen, niet doenlijk met zekerheid uit te maken, welke der sieraden toebehooren aan Tjoet Maligoi en welke afkomstig zijn van T. Rajeu Nanta.

In verband hiermede werd in overweging gegeven de geheele collectie op te zenden naar Atjeh, ten einde aldaar te doen constateeren, welke voorwerpen terug genomen behooren te worden, als toebehoorende aan Tjoet Maligoi, en welke bij het Genootschap in bewaring kunnen blijven, als afkomstig van T. Rajeu Nanta.

Overeenkomstig dit voorstel werd beschikt bij M. G. S.

van 13 Juli j.l. N°. 1878, waarop de geheele collectie door tusschenkomst van den Algemeenen Pakhuismeester naar Atjèh is opgezonden (N. B. De opgezonden verzameling bestaat uit de inventaris nummers 11711 t/m 11815, met uitzondering van N°. 11804, welk nummer niet vermeld is gevonden).

c. Missive van den 1en Gouv. Secretaris van 17 Juni j.l. N°. 1617, houdende dankbetuiging voor de toezending van tien overdrukken uit Tijdschrift deel 49, afl. 3 en 4 betreffende de Batang-Hari districten en Kota-Besar c. a.

Informatie.

d. Missive van den Directeur van O., E. en N. dd°. 4 Juni j.l. N°. 10401, waarin, onder aanbieding van een opgaaf van boeken, aanwezig in de boekerij van het Departement, die zelden of nooit worden geraadpleegd en waaraan in verband met de beschikbare ruimte, het geven eener andere bestemming wenschelijk voorkomt, verzocht wordt te willen berichten op welke van die boeken door het Genootschap voor zijne bibliotheek wordt prijs gesteld en welke wellicht goede diensten zouden kunnen bewijzen bij de afd. T., L. en Volkenk. van het Gymnasium Willem III.

In overleg met den Bibliothecaris is aan het verzoek bereids gevolg gegeven en zijn verschillende werken voor elk der beide instellingen aangevraagd geworden.

e. Missive van denzelfden, dd°. 25 Juni j.l. N°. 11773, met een exemplaar van eenige publicaties over de resultaten der bij het Geneeskundig Laboratorium alhier verrichte onderzoekingen.

Bibliotheek.

f. Missive van denzelfden, dd°. 12 Juli j.l. N°. 12981, waarbij naar aanleiding van het ter kennisneming aangeboden Gouvernements-renvooi van 15 Mei j.l. N°. 11350 en bijlagen, het verzoek wordt gedaan te willen mededeelen of prijs

wordt gesteld op een of meer der boeken, vermeld in de door den Consul-Generaal der Nederlanden te Calcutta overgelegde lijst van aldaar verkrijgbare publicaties.

Wordt besloten mede te deelen, dat op bedoelde lijst geen werken voorkomen, welke het Genootschap zich zou wenschen aan te schaffen.

g. Missives van denzelfden, dd°. 22 Juli en 8 Aug. j.l. N°s. 13637 en 14680, waarbij worden aangeboden: *a* 23 door tusschenkomst van den Directeur van Financiën van den assistent-resident van Bengkalis ontvangen haantjes-duiten van verschillende soort, aangetroffen onder de duiten, welke in de onder-afdeelingen Kampar-Kiri en Rokan der door hem bestuurde afdeeling zijn ingewisseld; *b* 10 door den w^{d}. Resident der Padangsche Bovenlanden toegezonden koperen muntstukken, afkomstig van eene particuliere verzameling van den Heer Scheltema te Fort de Kock.

Tevens werd bij eerstgemeld schrijven ter kennisneming toegezonden een exemplaar van 's Directeurs circulaire van 13 dezer N°. 13097 en een afschrift zijner missive van denzelfden datum N°. 13098, respectievelijk gericht tot de Hoofden van gewestelijk bestuur op de bezittingen buiten Java en Madoera en tot den Resident der Westerafdeeling van Borneo, geschreven naar aanleiding van dezerzijdsch door den Directeur van Financiën aan genoemden Departementschef toegezonden schrijven van 12 Juni j.l. N°. 177 en houdende verzoek om, indien bij de inwisseling en versmelting der in bedoelde gewesten in omloop zijnde duiten iets bijzonders onder de oogen mocht komen, die duiten aan het Departement van O., E. en N. te willen opzenden, met bestemming voor 's Genootschaps verzameling (zie Notulen Juni '07, I *g*).

In verband hiermede kan worden vermeld de ontvangst der missive van den Directeur van Financiën van 26 Juni j.l. N°. 12590, houdende mededeeling dat het dezerzijdsch schrijven, van 12 Juni j.l. N°. 177, met het oog op de omstandigheid, dat het verzamelen van oude munten ten behoeve van

wetenschappelijke doeleinden, geacht moet worden te behooren tot den kring der werkzaamheden van het Departement van O., E. en N. aan den Chef van dat Departement is toegezonden, met verzoek het als aan hem gericht te willen beschouwen.

De duiten in de Numism. verzameling en overigens voor informatie.

h. Missive van denzelfden, dd°. 15 Aug. j.l. N°. 15162, waarbij wordt aangeboden het rekest, gedagteekend Djokjakarta 16 Juli 1907, van Dr. I. GRONEMAN, houdende verzoek om te worden aangesteld tot adviseur voor oudheid- en volkenkundige onderzoekingen, onder genot eener maandelijksche toelage, met verzoek te mogen vernemen tot welke beschouwingen of opmerkingen het vorengenoemd rekest aanleiding geeft.

In rondlezing.

i. Renvooi van denzelfden, dd°. 6 Juni j.l. N°. 16091, houdende aanbieding van eenige catalogi betrekkelijk verschillende muntverzamelingen in Nederland (zie Notulen Nov. 1906, II 10°, pag. 124).

Bibliotheek.

j. Renvooi van denzelfden, dd°. 5 Juli j.l. N°. 19078, houdende aanbieding van een afschrift van het G. B. van 26 Juni j.l. N°. 5, betrekkelijk het presidium en den werkkring der Commissie in N. I. voor oudheidkundig onderzoek op Java en Madoera, waaruit blijkt dat de Landvoogd zich geheel heeft kunnen vereenigen met het advies der Directie nopens dezelfde aangelegenheid, bedoeld bij Notulen Januari 1907, I *a*, pag. 1-3.

Informatie.

k. Missive van den Directeur van Landbouw, dd°. 29 Juli j.l. N°. 6066, berichtende afzending van een kist, inhoudende de ethnographica, behoorende bij de nota betreffende

de agil-industrie in Celebes en Onderhoorigheden, samengesteld door den toenmaligen Controleur B. B. op de bezittingen buiten Java en Madoera C. A. VAN AFFELEN VAN SAEMSFOORT, bedoeld bij deze Notulen I *a*.

In de ethnol. verzameling.

l. Missives van den Directeur van Justitie, dd°. 19 Juni en 9 Juli j.l. N°s. 5720 en 6593, met eenige dagbladen en een boekwerk.

Bibliotheek.

m. Renvooi van denzelfden, dd°. 17 Augustus j.l., met een ex. van het „Verslag van de Wees- en Boedelkamers over het dienstjaar 1906".

Bibliotheek.

n. Missive van den Directeur der B. O. W., van 31 Juli j.l. N°. 10272/F, met een ex. van het „Verslag der Burgerlijke Openbare Werken in Nederl.-Indië over het jaar 1905".

Bibliotheek.

o. Missive van den Chef van het Wapen der Artillerie, dd°. 10 Juni j l. N°. 1412/203, houdende mededeeling dat ingevolge koninklijke machtiging de vier bronzen vuurmonden, bedoeld bij Notulen Dec. '06, II *g*, pag. 133, op de gebruikelijke wijze aan het Genootschap zullen worden afgestaan.

Bedoelde vuurmonden bereids ontvangen zijnde, is hiervoor aan den beheerder van het Magazijn van Oorlog te Batavia een bewijs van leenbruik afgegeven.

p. Missive van den Hoofd-Inspecteur, Chef van den dienst der Staatsspoorwegen op Java, van 29 Mei j.l. N°. 2082/H, met een exemplaar van het „Verslag der Staatsspoorwegen in N. I. over 1905".

Bibliotheek.

q. Missive van den Hoofd-Inspecteur, Chef van den Post- en Telegraafdienst, dd°. 4 Juli j.l. N°. 7141, aanbiedende

eenige zoogenaamde „Ganzsachen" gesorteerd volgens de volgorde der landen, zooals deze is aangegeven in de Postwertzeichen Katalog der Gebrüder Senf, onder mededeeling dat de collectie bij geleidelijst verder successievelijk zal worden gecompleteerd (zie Notulen Dec. 1906, II *m*, pag. 134).

Onder dankbetuiging aanvaarden.

r. Missive van den Civiel en Militair Gouverneur van Atjeh en Onderhoorigheden, van 8 Juni j.l. N°. 297/K, houdende aanbieding van de navolgende in het Pidië'sche buitgemaakte voorwerpen:

4 groote gleuëng gaki (soeasa),
4 kleine id. id. (id.),
2 groote id. id. (zilver),
1 krandam van zilver,
1 id. van soeasa met 12 kettinkjes,
1 id. met 13 kettinkjes (defect) van soeasa en zilver,
1 defecte talòë ki'iëng van zilver,
1 idem,
1 idem,
1 talòë ki'iëng bestaande uit 3 snoeren,
1 toendjoeng badjèë,
1 ploh tjeureumen meutalòë,
1 sawè' (voor een kind),
5 euntjeu van zilver,
1 id. van goud met 3 steentjes (lhèë mata),
1 doos adjeumat,
1 uit schelp vervaardigde ring (langké'),
1 adjeumat met ketting,
3 idem,
1 ploh dawat,
1 ketting met sleutels en een schroevendraaier,
2 bòh tasbèh (rozenkrans),
1 slagveer met ketting,
1 sirihdoek met sleutels (boengkòih ranoeb).

Onder dankbetuiging in de ethnographische verzameling.

s. Missive van den assist.-resident van Toeloeng-agoeng, van 13 Juli j.l. N°. 3046/11, met dertien stuks fragmenten van gouden voorwerpen, opgegraven in de desa Karangtaloen, distr. Ngoenoet.

Bedoelde voorwerpen reeds in de Archaeol. verzameling aanwezig zijnde, wordt tot terugzending besloten.

t. Missive van den Consul der Nederlanden voor Japan te Kobé, van 28 Mei j.l. N°. 502, houdende aanbieding van een exemplaar van het N°. 11 (September 1906) van het door de firma B. J. RUBENS & Co. te Amsterdam uitgegeven, in de Maleische taal gestelde advertentie-blad „Bintang Perniagaän".

Het exemplaar bovenbedoeld niet ontvangen zijnde, is hiervan aan den Consul v^{d}. bereids mededeeling gedaan.

u. Aanbieding door Dr. F. DE HAAN, namens den Heer Dr. C. W. Th. Baron VAN BOETZELAER VAN DUBBELDAM, van een exemplaar van diens dissertatie „De Gereformeerde Kerken in Nederland en de zending in Oost-Indië in de dagen der Oost-Indische Compagnie", met vermelding tevens van eenige daarin aangehaalde boekwerken, welke niet in 's Genootschaps bibliotheek aanwezig zijn.

Onder dankbetuiging aan den Heer VAN BOETZELAER in de bibliotheek, met uitnoodiging aan den Bibliothecaris voor de aanschaffing der bedoelde boekwerken.

v. Mededeeling van Dr. F. DE HAAN, dat de fragmenten van den grafsteen van JAN VAN RIEBEECK, stichter der Kolonie aan de Kaap de Goede Hoop, welke indertijd door den Resident van Batavia, naar aanleiding van een verzoek der Directie om aan die gedenkstukken eene meer waardige verblijfplaats te bezorgen, ten Stadhuize werden gedeponeerd, zich thans bevinden in een der oude gevangenissen op de binnenplaats van bedoeld stadhuis, weshalve in overweging wordt gegeven die fragmenten in het museum te deponeeren (zie Notulen Augustus 1902, VIII, pag. 80).

Wordt besloten den Resident van Batavia uit te noodigen, bedoelde fragmenten naar 's Genootschaps museum te willen doen overbrengen.

w. Aanbieding door den Bibliothecaris der Rijks-Universiteit te Leiden, van twee geteekende reçu's voor de te leen gezonden handschriften, bedoeld bij Notulen April '07, II *i*.

Deponeeren.

x. Schrijven van Dr. J. G. H. Gunning te Leiden, dd°. 25 Mei j.l. van den volgenden inhoud:

„In antwoord op Uw schrijven van 25 Maart j.l., heb ik de eer Uwe Directie — ook namens Prof. A. C. Vreede — mede te deelen, dat wij met veel genoegen gezien hebben, dat Uwe Directie geen bezwaar maakt in het voorstel van Zijn Hooggeleerde te treden, en bereid is een Supplement op Dr. Hazeu's uitgave van de Pĕpakĕm Tjĕrbon, bevattende de varianten op dien tekst uit de Leidsche Handschriften bijeengegaard, als een afzonderlijk deel der Verhandelingen het licht te doen zien.

Behalve die varianten zal mijn werk bestaan uit een literarische en kritische toelichting van den tekst, en een uitbreiding der aanteekeningen, door Dr. Hazeu aan zijne uitgave toegevoegd. Wat de door U voorgestelde historische toelichting van het werd aangaat, zal ondergeteekende naar zijn beste krachten een onderzoek instellen naar de bronnen, waaruit de Pĕpakĕm gecompileerd is. Daartoe zal behooren een studie der oudere Javaansche Wetboeken, op de Leidsche Universiteits-Bibliotheek berustende, en zoo noodig ook van HSS. uit Batavia. Ondergeteekende heeft zich daartoe in verbinding gesteld met Dr. Ph. S. van Ronkel, die na zijn terugkeer van verlof hem omtrent HSS. van Uwe Bibliotheek, die daarvoor in aanmerking zouden moeten komen, zal bericht zenden.

Voor de bestudeering van het Cheribonsche dialect heeft ondergeteekende zich reeds tot Dr. Hazeu gewend, met

verzoek hem eenige HSS. der Babad Tjĕrbon — alhier niet voorhanden — te willen overzenden.

Zeer aangenaam zou het ondergeteekende zijn, als hij er in konde slagen, al ware 't maar een deel der talrijke in het werk voorkomende sloka's of rechtsformules terecht te brengen.

Ondergeteekende veroorlooft zich echter aangaande deze punten — het bronnenonderzoek betreffende — Uwe Directie er opmerkzaam op te maken, dat het resultaat hiervan onzeker is. Na de pogingen, reeds door Dr. Brandes gedaan, tot opsporing dezer bronnen (zie Pĕpakĕm, Voorbericht al. 3), zou het onvoorzichtig zijn hieromtrent van te voren vaste beloften te doen" (zie Notulen Maart '07, I 3°, pag. 23).

Ten vervolge hierop is een tweede schrijven, van den Heer Gunning, dd°. 10 Juni j.l. ontvangen, houdende verzoek, om den Bibliothecaris der Rijks-Universiteit te Leiden, te willen machtigen, de te zijnen behoeve aan bedoelde bibliotheek toegezonden Javaansche handschriften der Babad Tjĕrbon, aan hem af te staan, en gedurende den tijd dat die handschriften in zijn bezit zijn den Bibliothecaris v^d^. van diens verantwoordelijkheid ten opzichte daarvan te ontslaan en die op den Heer Gunning over te brengen (zie in verband hiermede deze Notulen, II *w*).

In het belang van den door den Heer Gunning op zich genomen arbeid, wordt besloten aan zijn verzoek te voldoen en den Bibliothecaris der Rijks-Universiteit te Leiden, uit te noodigen de handschriften op genoemde voorwaarden aan den Heer Gunning af te staan.

ij. Schrijven van den Directeur van het Museum van de „California Academy of Sciences" te San Francisco, dd°. 19 Juni j.l., houdende dankbetuiging voor de toegezonden edita (zie Notulen November 1906, VII *b*, pag. 129).

Informatie.

z. Mededeeling van den Redacteur van het Tijdschrift nopens de reproductie van de kaart behoorende bij het artikel

van den Controleur van Sidjoendjoeng, den Heer H. J. GRIJZEN, betreffende de landschappen IV Kota, V Kota en Padang Tarab (IX Kota en Padang Tarab).

Aan den Heer VAN HINLOOPEN LABBERTON en den Secretaris wordt opgedragen deze aangelegenheid verder te regelen en daaromtrent eene beslissing te nemen.

aa. Schrijven van Mevrouw M. SERRURIER- TEN KATE dd°. heden, van den volgenden inhoud:

„Hierbij heb ik de eer Uw College kennis te geven dat de voltooiïng der mij toevertrouwde reorganisatie van 's Genootschap's Ethnographisch Museum, een arbeid door mij op 1 Juli 1902 ondernomen, binnen enkele dagen tot stand zal zijn gekomen. Aangenaam is het mij dit werk te hebben mogen volbrengen; dankbaar voor het in mij gestelde vertrouwen, voel ik mij tevens gedrongen mijn oprechten dank te betuigen voor de hulp en steun mij door meerdere Directieleden in die 5 jaren verleend. Hoewel ik mij bewust ben mijn beste krachten aan dezen arbeid te hebben besteed, doe ik toch een beroep op Uwe welwillendheid waar het betreft de beoordeeling van hetgeen ik, naar mijn beste weten, en toch in zóó veel te kort schietend, heb verricht.

De wensch om na afloop der reorganisatie *onmiddellijk* den zoo lang gewenschten Catalogus geheel voor den druk in gereedheid te brengen, kan tot mijn leedwezen, niet worden vervuld. Hoewel reeds een derde gedeelte der meer dan 13000 nummers door mij is beschreven, zooveel mogelijk met aanhaling van literatuur, nopen dringende gezondheidsredenen mij, voorloopig de afwerking van den Catalogus te staken, om genezing te zoeken in koelere luchtstreek. Daartoe stel ik mij voor, om, zoo spoedig zulks vereenigbaar is met de plichten die mij aan het Museum binden, zeven à acht maanden in Japan door te brengen. Noode en met weemoed verlaat ik mijn werkkring en zou het mij daarom aangenaam wezen van de Directie te vernemen, of tegen mijn afwezigheid geen ernstige bezwaren bestaan, wanneer ik, na terugkeer,

met frissche krachten den Catalogus voltooi en, zoo gewenscht, het beheer over de mij zoo lang toevertrouwde verzameling wederom op mij neem zoo zich door onvoorziene omstandigheden, geen bekwamere hulp mocht hebben beschikbaar gesteld. In dit laatste geval, zou ik, in het belang der collectie zelve niet meer in aanmerking wenschen te komen.

Ten laatste voeg ik hierbij een lijst van voorwerpen die, in onherstelbaar slechten toestand verkeerende, wellicht in aanmerking konden komen om uit de verzameling te worden verwijderd".

Wordt besloten omtrent het in bedoeld schrijven voorkomende vooralsnog geene beslissing te nemen, doch deze afhankelijk te stellen van nadere met den president te houden besprekingen.

Voorts wordt goedgekeurd, dat de navolgende, in onherstelbaar slechten toestand verkeerende, voorwerpen uit de verzameling zullen verwijderd worden:

Catalogus N°.

395. Model van een handelsvaartuig (*djaloer*) van Sumatra's Westkust.

1052. 3 modellen van Palembangsche prauwen.
Dit nummer bestaat uit 11 stuks.

2229. Platbooms vaartuig (*Sampan palélé*) van Borneo's Westerafdeeling.

2230. Rivier-vaartuig voor handelsverkeer. (*pendajak*) Westerafdeeling van Borneo.

2232. Zeil-vaartuig met 6 riemen (*bandoeng*) Westerafd. van Borneo.

2236. Sloep door de inlanders *schotji* (schuitje) genoemd. Westerafd. van Borneo.

2240. Prauw genaamd *Gobang*. Karimata eil. Westerafd. van Borneo.

2426. Prauw van Pangeran Sjerif Hoesin, Staatsie-prauw uit den laatsten tijd van het Bandjermasinsche Sultanaat.

5743. Prauw genaamd *Kolek*. Brebes Tegal.

6601. Prauw *Kora-Kora* (*saatama ora-ora*). Sangi- en Talaut-eilanden.

6603. Kotter. (*Saatama Sopé*). Sangi- en Talaut-eilanden.

7303. Model van een vischtuig (*toea*). Karimon eilanden.

8340. Vogelknip (*djĕbak*). Krawang.

8351. Model van een prauw, als kinderspeelgoed. Mentaweh eilanden.

10888. Klein model van een suikerpers. Centraal Borneo. Coll. NIEUWENHUIS.

ongenummerd. Een egge op ware grootte.

ongenummerd. Bamboe-versperring voor visch.

Verder eenige ongenummerde borst versieringen, baadjes enz. van Noord Nieuw-Guinea, rijkelijk vervangen door de laatste collectie, aan het Genootschap geschonken door de Maatschappij tot Bevordering v. h. Nat. Onderz. der Ned. Koloniën.

III. De Heer MOQUETTE

a. deelt mede, dat nog steeds geen gevolg gegeven is aan het verzoek om de vensters in de voorkamer van het munt- en penningkabinet te veranderen, zoodat hij dientengevolge met in de gelegenheid is de benoodigde nieuwe legkasten te laten maken, ten einde de door hem toegezegde aanvulling der collectie onder te brengen (zie Notulen Febr. '07, p. 20, VI *b*).

De Heer DE BOOY neemt, daartoe uitgenoodigd, op zich dienaangaande de noodige besprekingen met den E. A. INGENIEUR der B. O. W. te houden.

b. brengt ter tafel de munten aangekocht uit de collectie van den Heer W. O. GALLOIS (zie Notulen Maart '07, I 5°, pag. 25), waarvan speciaal de enkele en de vierdubbele gouden roepij in 1766 geslagen te Batavia en respectievelijk betaald met *f* 150.— en *f* 300.— voor onze verzameling een groote aanwinst zijn, zijnde die exemplaren, voor zooverre tot heden bekend, uniek.

Die goudstukken werden indertijd geslagen met dezelfde

stempels, waarmede de zilveren roepijen geslagen zijn, hetgeen wordt aangetoond door een der zilveren roepijen uit zijn eigen collectie, welke identiek is met de gouden stukken.

IV. De Heer Dr. HAZEU

a. brengt ter tafel een zwaard, dat behoord heeft tot de rijkssieraden of erfstukken van Si Singa Mangaradja. Het werd door Kapitein CHRISTOFFEL bij gelegenheid van de overvalling van dien vorst buitgemaakt, en door dezen aan den Gouverneur-Generaal aangeboden, die het thans namens genoemden Kapitein aan het Genootschap ten geschenke aanbiedt. Volgens aan Kapitein CHRISTOFFEL verstrekte inlichtingen heet dit zwaard *gadjah doepak;* verder werd door dezen nog medegedeeld: „men schijnt geen singa mangaradja te kunnen zijn zonder bezit van dit zwaard; door dit zwaard te trekken heeft men de beschikking over regen en daardoor feitelijk ook over het mee- of tegenvallen van den oogst".

Hieraan kan nog worden toegevoegd, dat ook in het artikel van den Controleur P. A. L. E. VAN DIJK (Tijdschrift Batav. Gen., deel 38, pag. 296 sqq.), onder de door den Sultan van Atjèh aan Singa Mangaradja verstrekte rijkssieraden een sabel genoemd wordt, die „*Gadjah Dampak*" heette. Wat den naam van het zwaard betreft, die zal wel eigenlijk *gadjah dompak* (of *doppak*) moeten luiden. Zie v. D. TUUK, Bataksch Woordenboek, s. v. *dompak*. Volgens den Heer PLEYTE is het zwaard van het type *tutu-pege* (zie plaat XVII achter v. D. TUUK's Woordenboek, N°. 1 aldaar).

Wordt besloten het zwaard onder bijzondere dankbetuiging te aanvaarden, terwijl eene photographische afbeelding daarvan zal worden aangeboden aan den Gouverneur-Generaal en den Kapitein H. CHRISTOFFEL.

b. biedt ten geschenke aan:

1°. namens den Heer Mr. J. J. SMITS, advocaat te Padang eenige fragmenten van Balische lontar-handschriften;

2°. namens den Regent van Bandoeng een foto van een „galoedra", zooals die bij feesten wordt gebruikt, en een

van een soort van bruidsbed (*poewadè pangantèn*), beide afkomstig van Soemedang;

Onder dankbetuiging in de verschillende verzamelingen.

c. biedt namens den Heer KNEBEL voor het Tijdschrift aan een artikel getiteld: Over de plaatsen der hoogste vereering (poeṇḍen) in de afdeeling Awi (Madioen).

In rondlezing.

d. brengt ter tafel eenige afdrukken van een tweetal platen, waarvan één in kleurendruk er één in zwart, van eenige museum-voorwerpen, zooals wapenen en vlechtwerk, bedoeld bij Notulen April j.l., VI *c.* De Heer TEILLERS heeft berekend, dat indien elk jaar 10 platen in 800 exemplaren worden uitgegeven, de kosten per plaat zullen bedragen *f* 150.— voor de gekleurde en ongeveer *f* 70.— voor die in zwart uitgevoerd. Indien tot de uitgave der platen werd overgegaan, zoude de Heer T. gaarne zien, dat hem jaarlijks een crediet werd geopend ter bestrijding der voorloopig door hem te maken kosten.

Met het oog op de buitengewoon fraaie uitvoering der gekleurde platen wordt besloten: *a* van deze jaarlijks een tiental te doen vervaardigen, terwijl de Heer PLEYTE bereidwillig op zich neemt die platen te voorzien van korte bijschriften, zoowel in het Engelsch als in het Hollandsch; *b* een bedrag van *f* 1200.— ter beschikking van den Heer TEILLERS te stellen tot bovenvermeld doeleinde.

V. De Heer PLEYTE

a. bericht dat de Heer MAASS van een tocht door Sumatra alhier terug is gekeerd en zich thans onledig houdt met den aankoop van verschillende ethnographica en andere voorwerpen voor het museum te Berlijn. Met het oog op de te houden nijverheids tentoonstelling bij gelegenheid van de aanstaande Pasar-Gambir, van 25 Aug. tot 3 Sept. ware het derhalve wenschelijk dat het Genootschap zich bij tijds vergewiste van hetgeen voor aankoop voor het museum in aanmerking komt.

Wordt besloten den Heer PLEYTE uit te noodigen, zich

met den aankoop der eventueel voor het museum gewenschte voorwerpen te willen belasten.

b. deelt mede, dat hij door den demang van Djasinga kennis heeft gekregen van het bestaan van twee oud-soendasche handschriften en eenige andere zaken, zich bevindende te Tjitjanggong, Kg. Koleang, noordelijk van Djasinga. Indien de Heer MEERTENS, ass.-resident van Buitenzorg, die zich bereid verklaarde daartoe een poging te doen, er in slaagt die voorwerpen, onder geleide van den bewaarder, KI JAMA genaamd, te Buitenzorg te krijgen, zal deze verder trachten ze naar Batavia tot onderzoek op te zenden.

Informatie.

c. deelt voorts mede, dat hij eene photographie heeft vervaardigd van het altaar (lingga), en een gebroken Nandi, staande in de nabijheid van het landhuis te Lebak Paré. Op ieder der vier zijkanten van het altaar vindt men een menschenhoofd afgebeeld, om welke reden de steen genoemd wordt: batoe wongwongan.

Informatie.

d. brengt ter tafel, met de bedoeling die voorwerpen later in het museum te deponeeren: 1° een *simboet* (deken), geweven van *kanteh*, inlandsch-gesponnen garen en met figuren versierd. Die figuren zijn ontstaan door de witte doek hier en daar te omwinden (ditjangtjang) en daarna met *tjangkoedoe* rood te verven: 2° een dito weefsel (wit) om tot lijkkleed te dienen; 3° een d°. van gekleurde garens, bestemd tot heupkleed (*samping*), benevens een weefgetouw met opgezet d°. kleed. Al deze voorwerpen zijn op zijn laatste reis door Zuid-Bantĕn verzameld in de Kampong Tji-tarate.

Informatie.

VI. De Secretaris

a. biedt ten geschenke aan:

1°. namens den Heer A. J. SAAL, photograaf 1e kl. bij den Topographischen Dienst, een drietal foto's van enkele zaalgedeelten van het ethnographisch museum;

2°. namens den Heer J. F. O. LANGE, ambtenaar ter beschikking te Ringat (Indragiri), een door tusschenkomst van den Heer VAN HINLOOPEN LABBERTON ontvangen kris;

3°. namens den Heer A. MARRE te Vaucresson, nabij Versailles, een exemplaar van diens brochure: „Suger et Vaucresson";

4°. namens Mevrouw M. SERRURIER- TEN KATE een borduurraam met daarop gespannen stramien en in bewerking zijnde sloffen, afkomstig van Buitenzorg.

Onder dankbetuiging in de verschillende verzamelingen.

b. brengt ter tafel:

1°. de van den Heer KRAIJER VAN AALST te Loki, West-Ceram ten geschenke ontvangen oude borden, etc. bedoeld bij Notulen Juni j.l., II *i*.

In de ethnogr. verzameling.

2°. de vijf krissen en 26 lansen, afkomstig van Bali en bedoeld bij Notulen April '07, II *e*.

Wordt besloten der Regeering in overweging te geven de lansen en krissen alle voor ethnogr. verzamelingen te bestemmen, terwijl een nader voorstel zal worden ingediend ten opzichte van de instellingen die daarvoor in aanmerking komen.

c. deelt mede, dat hij onder nadere goedkeuring der Directie den Heer T. VAN ERP, bij diens vertrek naar de Boroboedoer in voldoening aan de hem verstrekte regeeringsopdracht, vergunning heeft gegeven om eenige cliché's van de foto's VAN KINSBERGEN daarheen mede te nemen. Het doel van den Heer VAN ERP hiermede is 1° om na te gaan of enkele dezer cliché's bij zijnen arbeid gebruikt kunnen worden, waardoor veel arbeid zou bespaard worden; 2° om door vergelijking dier cliché's, welke ongeveer 40 jaren oud zijn, met den tegenwoordigen toestand der tempelruine, uit te maken in hoeverre de dagblad-berichten van den laatsten tijd omtrent het onrustbarend verval der ruine, in overeenstemming met de werkelijkheid zijn, dan wel als overdreven moeten beschouwd worden.

Bedoelde handeling van den Secretaris wordt goedgekeurd.

VII. Worden afgevoerd op verzoek van de ledenlijst de Heeren: A. J. G. A. WIEMANS, R. A. MAURENBRECHER, E. CONSTANT, J. A. EINTHOVEN en J. A. VAN DER LEE.

Worden benoemd tot lid de Heeren: L. C. W. BERRETTY, L. TH. J. WOLTERBEEK MULLER, H. BOUSQUET, L. THOMAS, W. E. RAPPARD, H. TH. POPKENS BROUWER, A. VAN DER LEE, H. A. VOET, C. J. J. M. WELTER, R. K. BOWLES, H. L. R. SCHILLING, Th. J. W. S. NEIJS, W. C. THIEME, E. L. K. SCHMULLING, P. C. ARENDS Jr., H. W. STAP, J. BASTIAANS, W. J. J. VELTMAN, F. L. WATTENDORFF, F. A. E. LACEULLE, H. J. BUSSEMAKER, alle Controleurs bij het Binnenl. Bestuur; L. R. PRIESTER en J. A. VAN BLOMMESTEIN, beide ass.-resident; A. H. G. IMBERT, opzichter 1e kl. S. S., W. A. C. ILGEN, leerling afd. B v/h Gymnasium Willem III, H. W. KLOOS, lid v/d Alg. Rekenkamer en J. J. STIELTJES, Hoofd-inspecteur, Chef van den Post- en Telegraafdienst.

Worden wederom op de ledenlijst gebracht de Heeren: J. VAN AALST, H. D. A. OBERTOP, J. SCHEEL, J. DUNNEWOLD en F. H. D. H. VON ENDE, alle ass.-resident en J. E. BIJLO, Inspecteur van Financiën.

Niets meer te behandelen zijnde, wordt de vergadering gesloten.

Aldus goedgekeurd en gearresteerd in de vergadering van den 16 September 1907.

F. A. LIEFRINCK,
President.

H. N. STUART,
Secretaris.

Notulen der zevende Directievergadering, gehouden op Maandag den 16 September 1907.

Aanwezig de Heeren: F. A. LIEFRINCK, President, Mr. J. G. POTT, Dr. G. A. J. HAZEU, Dr. Ph. S. VAN RONKEL, P. DE ROO DE LA FAILLE, J. P. MOQUETTE, J. DE BOOY, D. VAN HINLOOPEN LABBERTON en H. N. STUART, Secretaris.
Afwezig de Heer C. M. PLEYTE.

De Notulen der vorige vergadering, zijnde die van 19 Augustus 1907, worden goedgekeurd en gearresteerd.

De President

I. Neemt in behandeling de navolgende uit de rondlezing terug ontvangen stukken:

a. Schrijven van den Heer J. N. SMITH, controleur B. B. te Paloembon (Cheribon), dd°. 17 Juli j.l., waarbij wordt aangeboden ter publicatie in het Tijdschrift eene studie over Javaansche verkortingen.

Het stuk alsnog in handen te stellen van de Heeren DE ROO DE LA FAILLE en VAN HINLOOPEN LABBERTON, welke door afwezigheid van de plaats niet in de gelegenheid zijn geweest er kennis van te nemen.

b. Missive van den Gouvernements-Secretaris, dd°. 14 Augustus j.l. N°. 2207, houdende aanbieding, desgewenscht ter publiceering in het Tijdschrift van het rapport van den zendeling-arts Dr. J. WINKLER over zijne onderzoekings reis op het eiland Enggano, van 4 October tot 19 November 1904 (zie Notulen Mei 1906, III *b*, pag. 47).

Plaatsing in het Tijdschrift.

c. Twee brieven van den Heer ALFRED MAASS, tijdelijk te Batavia, dd°. 7 Sept. j.l., houdende verzoek: de eerste,

namens den voorzitter van de Anthropologische Gesellschaft te Berlijn, om aanvulling van eenige ontbrekende edita; de tweede, om eenige stukken uit de goudkamer van het museum te mogen photographeeren, ten einde eene door hem vervaardigde duitsche vertaling van een artikel des Heeren JASPER: „Het een en ander over inlandsche goud- en zilversmeedkunst" van afbeeldingen te kunnen voorzien. De Heer JASPER heeft n.l. verschillende in het museum aanwezige preciosa als voorbeeld aangehaald, doch zonder afbeeldingen daarvan te geven; door hieraan bij de uitgave der vertaling te gemoet te komen, zoude de arbeid van den Heer JASPER zeer zeker in waarde stijgen.

Op beide verzoeken wordt conform beslist, met dien verstande, dat wat betreft de photographeering der gouden voorwerpen, vooraf nader in overleg met den Heer MAASS zal worden getreden, terwijl zulks zal geschieden onder toezicht van een Directielid.

II. Brengt ter tafel de navolgende tusschentijds ingekomen stukken:

a. Missive van den 1en Gouvernements Secretaris, van 3 Sept. j.l. N°. 2417, waarbij wordt aangeboden een exemplaar van het tweede vervolg op den in 1898 in druk verschenen Catalogus der Bibliotheek van het Departement van Koloniën.

Bibliotheek.

b. Van denzelfden, dd°. 11 September j.l. N°. 2501, met een exemplaar van de onlangs verschenen publicatie van het Internationaal Koloniaal Instituut te Brussel, getiteld „Les différents systemès d'Irrigation" (Tome II).

Bibliotheek.

c. Van den Directeur van O., E. en N. dd°. 30 Augustus 1907 N°. 16279, houdende verzoek ten behoeve van den Regeeringsalmanak voor 1908, te willen doen toekomen eene opgave betreffende de samenstelling van de Directie.

Secretaris het noodige.

d. Van denzelfden, dd°. 4 September j.l. N°. 16513, ten geleide der missive van den Resident van Kedoe, dd°. 15 Augustus j.l. N°. 5492/10, houdende mededeeling dat volgens bericht van den ass.-resident van Temanggoeng in de desa *Moending*, onderdistr. *Kedoe*, distr. *Parakan*, dier afdeeling, bij het bewerken van een sawah in den grond zijn gevonden: een drietal presenteerbladen w. o. twee met figuren versierd (vide bijgevoegde schetsteekening); de rand van een bronzen d°. en eenige stukken brons, vermoedelijk deel hebbende uitgemaakt van een rijstketel, met verzoek om mededeeling of op bedoelde voorwerpen prijs wordt gesteld, c. q. of voor de beoordeeling daarvan toezending noodig wordt geacht.

Overwegende dat van bedoelde presenteerbladen het museum reeds ruimschoots voorzien is, terwijl het overige zwaar beschadigd is, wordt besloten mede te deelen, dat op die voorwerpen geen prijs wordt gesteld.

e. Van denzelfden, dd°. 10 September '07 N°. 16891, houdende verzoek om mededeeling of aan de gewone gouvernements-subsidie ook in het jaar 1909 werkelijk behoefte zal bestaan.

In bevestigenden zin beantwoorden.

f. Renvooi van denzelfden, dd°. 30 Aug. j.l. N°. 24496, waarbij ter kennisneming en met verzoek om terugzending wordt aangeboden, de beschikking van den Directeur der B. O. W., van 22 Aug. '07 N°. 11301/F, houdende machtiging tot verbouwing der concierge-woning (zie Notulen April 1907, II *f*).

Uit eene mededeeling van het Directielid, den Heer J. de Booy, blijkende, dat voor de verbouwing ontruiming van de concierge-woning noodzakelijk zal zijn en dat daartoe een tijdsruimte van ongeveer drie maanden zal gevorderd worden, wordt besloten den amanuensis gedurende dien tijd eene schadeloosstelling wegens huishuur-indemniteit en voor te maken onkosten toe te kennen van *f* 100.— 's maands.

g. Renvooi van denzelfden, dd°. 9 Sept. j.l. N°. 24344, ten geleide der missive van den Resident van Bantam van 24 Aug. j.l. N°. 11236/18, houdende aanbieding van eene opgave van voorwerpen op 16 April j.l., in de Kali Anjerlor gevonden, met verzoek om mededeeling of op het bezit er van prijs wordt gesteld.

Ter beoordeeling van de waarde der voorwerpen, wordt besloten vooraf opzending daarvan te verzoeken.

h. Van den Civiel en Militair-Gouverneur van Atjèh en Onderhoorigheden, dd°. 15 Juni '07 N°. 2945/35, ten vervolge van diens schrijven van 12 Maart j.l. N°. 1299/35, houdende aanbieding van het Gajōsch-Hollandsch supplement op de Hollandsch-Gajōsche woordenlijst van Dr. I. Ganon.

Op grond van de overwegingen vervat in Notulen Juni '07, I *b*, wordt besloten ook dezen arbeid aan den schrijver voorloopig terug aan te bieden.

i. Schrijven van den Consul der Nederlanden voor Japan te Kobe van 16 Augustus j.l. N°. 904, houdende mededeeling dat het hem niet mogelijk is een tweede exemplaar van het verloren gegane nummer der „Bintang Perniagaän" toe te zenden (zie Notulen Aug. '07, II *t*).

Informatie.

j. Missive van den Consul van Groot Britannië en Ierland, van 20 Aug. '07 N°. 304, waarbij namens de Britsch-Indische Regeering ten geschenke wordt aangeboden een ex. van het boekwerk getiteld „A Digest of Indian Law Cases, 1904".

Onder dankbetuiging in de Bibliotheek.

k. Aanbieding ten geschenke door den Heer A. H. G. Imbert, alhier van eenige boekwerken.

Onder dankbetuiging in de Bibliotheek.

l. Aanbieding door Abdoe'rrahman, onderwijzer te Sekajoe van een Woordenlijst in het Lampongsch.

Onder dankbetuiging in de verzameling woordenlijsten.

m. Aanbieding door den Directeur van 's Rijks Ethnogr. Museum te Leiden, onder datum van 7 Aug. j.l., van een exemplaar der publicatie Serie II N°. 15: De Gong-fabricatie te Semarang, door EDW. JACOBSON en J. H. VAN HASSELT.

Onder dankbetuiging in de Bibliotheek.

n. Dankbetuiging namens de SMITHSONIAN Institution te Washington, voor de toezending der aangevraagde ontbrekende edita, bedoeld bij haar schrijven, van 20 April j.l. (ag. N°. 158).

Informatie.

III. Brengt wederom ter tafel het schrijven van Mevr. M. SERRURIER-TEN KATE, bedoeld bij Notulen Aug. j.l., II *aa* en waaromtrent het nemen eener beslissing is aangehouden tot deze vergadering.

Overwegende, dat, alhoewel eene tijdelijke afwezigheid van Mevrouw S. ongetwijfeld eenige stagnatie zal brengen in het nu pas zoo uitstekend geregelde museumbeheer, niettemin om de gezondheidsredenen die haar daartoe nopen niet mag worden getracht in haar voornemen verandering te brengen, wordt besloten, onder dankbetuiging voor het gewichtige werk door haar tot stand gebracht, Mevrouw S. uit te noodigen, na hare terugkomst in Indië, dat beheer wederom op zich te nemen en de samenstelling van een nieuwen Catalogus dier afdeeling te willen voltooien.

Op eene daartoe gedane uitnoodiging verklaart de Heer MOQUETTE zich welwillend bereid, gedurende de afwezigheid van Mevrouw SERRURIER zich tijdelijk met het beheer der ethnographische verzameling te belasten.

IV. De Heer MOQUETTE

1°. bericht, in verband met het voorkomende in Notulen Augustus j.l. III *a*, dat thans een aanvang is gemaakt met de verandering der vensters in de voorkamer van het muntkabinet, waardoor ruimte zal worden verkregen voor vier nieuwe legkasten, bestemd voor de opneming van de niet

N. I. munten uit de achterkamer; voorts dat voor den aanmaak dier kasten benoodigd zal zijn een bedrag van *f* 45.— per stuk, of in totaal *f* 180.— (zie Notulen Febr. '07, VI *b*, pag. 20).

Informatie.

2°. meldt de ontvangst, door tusschenkomst van den Resident van Palembang, eener verzameling van ongeveer 500 Palembangsche tinnen munten, waaronder eenige tot dusverre onbekende exemplaren voorkomen.

Informatie.

3°. deelt mede, naar aanleiding van vroeger plaats gehad hebbende besprekingen omtrent den verkoop en bloc van alle in de numismatische verzameling aanwezige niet-aziatische munten, dat dienaangaande eene correspondentie is gevoerd met de Heeren SCHULMAN en FREDERIK MULLER & Co. te Amsterdam, welke Heeren echter, naar zijne meening, die collectie veel te laag taxeerden;

dat uit een inmiddels ingesteld onderzoek naar de geschiedenis der numismatische verzameling is gebleken, dat een groot deel der aanwezige munten door schenking eigendom van het Genootschap is geworden welke munten, zonder de bedoeling der schenkers te miskennen, bezwaarlijk uit de verzameling verwijderd kunnen worden;

dat onder die munten ook enkele voorkomen welke slechts in bruikleen aan het Genootschap zijn afgestaan;

weshalve wordt voorgesteld van het plan tot verkoop af te zien.

Conform.

V. De Heer HAZEU

1°. deelt mede van SEJJID OESMAN eenige muntjes te hebben ontvangen als geschenk voor de numismatische verzameling; dat evenwel die muntjes reeds aanwezig blijken te zijn, weshalve ze aan den schenker terug gegeven zullen worden.

2°. biedt ten geschenke aan namens den Heer H. SPEL, revisor bij de Bataviasche Stoomtram Maatschappij, een lontar-

handschrift, bevattende hoofdzakelijk Mantra's en mededeelingen, betrekking hebbende op de Pawukon-wetenschap.

Onder dankbetuiging in de handschriften-verzameling.

VI. De Heer VAN RONKEL

1°. bericht dat na gehouden besprekingen met de firma NIJHOFF te 's Gravenhage, thans eene geregelde toezending van aangevraagde publicaties plaats heeft, terwijl de sedert jaren bestaan hebbende achterstand van bestelde werken, behoudens enkele niet verkrijgbare exemplaren, geheel is afgedaan. Door eene nieuw ingevoerde werkwijze bij genoemde firma, laat het zich tevens aanzien dat klachten, als voorheen geuit moesten worden, tot het verledene zullen blijven behooren (zie Notulen Juni 1906, IV 3°, pag. 66).

Met instemming vernomen, terwijl den Heer VAN RONKEL dank wordt betuigd voor zijne bemoeiingen in Holland in het belang van 's Genootschaps bibliotheek.

2°. stelt voor, op een desbetreffend verzoek, gedaan door het „Museum für Völkerkunde" te Hamburg, zoomede door de instelling van denzelfden naam te Leipzig, in ruiling van edita te treden.

Conform.

3°. deelt mede, dat hem bij een bezoek aan de Bibliotheek van het Ministerie van Koloniën te Londen is gebleken, dat van 's Genootschaps werken zoo goed als niets vertegenwoordigd was; slechts zeer enkele deelen der Verhandelingen werden aldaar aangetroffen, terwijl het Tijdschrift geheel ontbrak. Spreker acht het wenschelijk dat bij eene dergelijke instelling van de eerste Koloniale mogendheid, de publicaties op wetenschappelijk gebied in de Koloniën van een naburig rijk, zooals Nederland, niet onbekend blijven en stelt mitsdien voor ons Tijdschrift aan bedoelde bibliotheek toe te zenden, zullende verder pogingen in het werk worden gesteld om onze overige edita door die bibliotheek te doen aankoopen.

Conform.

4°. biedt namens den Heer PLEYTE ten geschenke aan twee foto's, een van het altaar, bedoeld bij Notulen Augustus j.l., V *c*, en een van den „batoe sampian" terzelfder plaatse.

In de verzameling photographien.

VII. De Heer VAN HINLOOPEN LABBERTON

1°. deelt mede, dat hij het beheer van de Bibliotheek wederom heeft overgegeven aan den Heer VAN RONKEL, doch verklaart zich op verzoek van laatstgenoemde bereid, om de redactie van het Tijdschrift gezamenlijk te blijven voeren. Aangezien spreker thans te Buitenzorg woonachtig is, ware deze zaak zoodanig te regelen, dat beide Heeren, om beurten, zich met de redactie eener aflevering belasten; in alle geval zou gedurende een jaar een proef genomen kunnen worden, om daarna te besluiten of dusdanige regeling aanbeveling verdient en bestendigd dient te worden.

Conform, terwijl den Heer VAN LABBERTON, dank wordt betuigd voor de loffelijke wijze waarop de functie van bibliothecaris door hem is waargenomen.

2°. biedt ten geschenke aan namens den Heer A. TOM, ingenieur bij de S. S. te Soekaboemi, een rotan (*si-toboe*)-wandelstok met Karo-bataksche inscriptie en stelt voor den stok in handen van den Heer PLEYTE te stellen ter ontcijfering van de inscriptie.

Conform en dankbetuiging aan den schenker.

VIII. De Secretaris

bericht mededeeling te hebben ontvangen van den Heer J. KREEMER Jr. te Penjaboengan, van het overlijden te Deventer van diens vader den Heer J. KREEMER, buitengewoon lid van het Genootschap.

Informatie.

IX. Worden afgevoerd van de ledenlijst, op verzoek, de Heeren: J. HOFLAND, A. C. VEENHUIJZEN, P. A. HIJNEKAMP, A. C. VAN DER WILDE, L. C. W. BERRETTY en Dr. M. J. VAN DER MEER.

Wordt wederom op de ledenlijst gebracht de Heer J. van Weert, Resident der Z. en O. afd. van Borneo.

Worden benoemd tot lid de Heeren: A. H. B. Agerbeek, L. E. Noll, A. Schultz, F. Th. J. Weiffenbach, alle Controleur bij het Binnenl. Bestuur; Pangeran Adipati Arjo Praboe Soerja di Logo, Prins van Pakoealam en A. Tom, Ingenieur bij de Staatsspoorwegen.

Niets meer te behandelen zijnde, wordt de vergadering gesloten.

Aldus goedgekeurd en gearresteerd in de vergadering van den 21 October 1907.

F. A. LIEFRINCK,
President.

H. N. STUART,
Secretaris.

Notulen van de achtste Directievergadering gehouden op Maandag 21 October 1907.

Aanwezig de Heeren: F. A. LIEFRINCK, President, Mr. J. G. POTT, Dr. G. A. J. HAZEU, Dr. Ph. S. VAN RONKEL, C. M. PLEYTE, P. DE ROO DE LA FAILLE, J. P. MOQUETTE, D. VAN HINLOOPEN LABBERTON en H. N. STUART, Secretaris.

Afwezig de Heer J. DE BOOY.

De Notulen der vorige vergadering, zijnde die van 16 September 1907, worden goedgekeurd en gearresteerd.

De President

I. Neemt in behandeling de navolgende uit de rondlezing terug ontvangen stukken:

a. Schrijven van den Heer J. N. SMITH, controleur B. B. te Ploembon (Cheribon) dd°. 17 Juli jl., waarbij onder aanbieding van eene studie over „Javaansche verkortingen" het verzoek wordt gedaan deze in het Tijdschrift op te nemen (zie Notulen September '07. I *a*, pag. 84).

Wordt besloten tot opneming in het Tijdschrift, bijaldien de schrijver er in toestemt, dat daaruit worde weggelaten enkele bepaaldelijk onjuiste en eenige andere reeds bekende verklaringen.

b. Missive van den Directeur van O., E. en N. dd°. 15 Augustus jl. N°. 15162, bedoeld bij Notulen Aug. '07 II *h*. pag. 40, enz.

c. „Over de plaatsen der hoogste vereering (poeṇḍen) in de afdeeling Awi (Madioen)", naverteld door J. KNEBEL.

Plaatsing in het Tijdschrift.

II. Brengt ter tafel de volgende tusschentijds ingekomen stukken:

a. Missive van den 1^{en} Gouv. Secretaris dd^{o}. 23 September '07 N°. 2611, met een exemplaar der afleveringen 9 en 10 van het werk getiteld: „Die Fossilien von Java" door Prof. Dr. MARTIN.

Bibliotheek.

b. Missive van den Directeur van O., E. en N. dd^{o}. 5 October j.l. N°. 18582, waarbij onder terug aanbieding van den tot ult^{o}. 1906 bijgewerkten inventaris, vergezeld van een bij het Departement daarvan gemaakt afschrift, wordt verzocht dit laatste te willen terugzenden, na het te hebben voorzien van een ingevolge de artikelen 1 en 12 der zegelordonnantie op gezegeld papier van *f* 1.50 geschreven verklaring, dat de Directie erkent de in dien afschrift-inventaris opgenomen goederen in bewaring te hebben ontvangen van het Gouvernement van N. I.

Na het einde van elk der jaren 1907 en volgende zou wijders gaarne ontvangen worden een aanvullingsstaat van de voorwerpen welke den Lande toebehooren en in elk dier jaren aan het Genootschap ter bewaring zijn afgegeven, eveneens voorzien van eene verklaring op zegel als bovenbedoeld. (Zie Notulen Maart '06 III 7°; Mei '06 III*e* Juni '06, III 3° Aug. '06 II*d*).

Secretaris het noodige.

c. Van denzelfden dd^{o}. 14 October j.l. N°. 19169 houdende:

1^{e} de mededeeling dat aan den Algemeenen Pakhuismeester te Batavia is verzocht om zeven, van den Sultan van Goenoeng Taboer, landschap Berouw, residentie Zuider- en Oosterafdeeling van Borneo, afkomstige kisten met ethnographische voorwerpen rechtstreeks aan het Genootschap te zenden, met verzoek daaruit de voorwerpen te nemen, die, ingevolge de bijgevoegde opgaaf, voor het Genootschap bestemd zijn, terwijl de overige voor 's Rijks Ethnographisch museum te Leiden bestemd zijn;

2e het verzoek om zoodra de scheiding tusschen de voor het Genootschap en de voor Leiden bestemde voorwerpen heeft plaats gehad, daarvan kennis te geven aan den Alg. Pakhuismeester te Batavia, onder uitnoodiging laatstbedoelde voorwerpen te laten afhalen.

Na ontvangst der bedoelde kisten aan het verzoek voldoen.

d. Van denzelfden dd°. 16 October jl. N°. 19318, houdende aanbieding van een door den Resident der Westerafdeeling van Borneo toegezonden pakket duiten.

In handen van den conservator der numismatische verzameling.

e. Renvooi van denzelfden dd°. 8 October jl. N°. 26146, ten geleide der ministerieele dépêche van 19 Augustus '07. Litt. K. N°. 3732, waarbij aan het Departement van O., E. en N. in overweging wordt gegeven om voortaan voorwerpen of gedenkstukken van historischen aard, niet meer te verzenden aan het *Rijksmuseum* te *Amsterdam*, maar ze te adresseeren aan het „*Nederlandsch Museum van Geschiedenis en Kunst* te *Amsterdam*."

Informatie.

f. Schrijven van den Resident van Bali en Lombok van 26 September jl., houdende aanbieding van twee goed geconserveerde exemplaren der voornaamste Balische Wetboeken: „Agama" en „Parwadigama" (Zie Not. Nov. '06, III; Januari '97 II 5°; Maart '07, II 13° en April '07, II*a*).

Onder dankbetuiging voegen bij de vorige collectie.

g. Missive van den Resident der Westerafdeeling van Borneo, dd°. 5 October jl. N°. 5578, houdende aanbieding eener door den tegenwoordigen Assistent-Resident van Langkat, S. H. Schaank aangelegde verzameling van afdrukken van zegels, alle betrekking hebbende op bedoeld gewest. Die afdrukken zijn ten deele afkomstig uit de archieven der

ambtenaren ter kuste, ten deele het persoonlijk eigendom van den heer SCHAANK, terwijl de mede aangeboden nota van toelichting ook van diens hand is.

Aangezien deze stukken voor het Genootschap stellig waarde hebben, worden ze ten gebruike en ter bewaring aangeboden, terwijl de Heer SCHAANK zijn eigendom ook gaarne voor dat doel afstaat.

In dank aanvaarden en de nota met eene reproductie der zegelafdrukken publiceeren.

h. Missive van den Assistent-Resident van Blitar dd°. 15 October j.l. N°. 117/23, waarin, onder mededeeling dat in het jaar 1904 door de toen nog bestaande „Plaatselijke Vereeniging" een tentoonstelling werd gehouden van Landbouw, Nijverheid en Veeteelt, waarbij als prijzen werden beschikbaar gesteld gouden, zilveren en bronzen penningen, de vraag wordt gedaan, of het Genootschap voor zijne verzameling prijs stelt op een nog aanwezigen zilveren en een bronzen penning, welke in het bevestigend geval gaarne zullen worden afgestaan.

In dank aanvaarden.

i. Schrijven van den Heer L. FINOT, ancien directeur de l'Ecole française d'Extrême-Orient, te Parijs van 16 Aug. j.l., houdende mededeeling van de oprichting der „Société d'Angkor pour la conservation des monuments anciens de l'Indochine" met verzoek tot toetreding van het Genootschap.

De statuten in rondlezing zenden.

j. Schrijven van den Algemeen Bestuurder van het Hooger Onderwijs, Wetenschappen en Letteren, den Heer CYR. VAN OVERBERGH te Brussel dd°. 18 September j.l., houdende aanbieding van het Verslag der werkzaamheden van het International Congres voor de studie der Poolstreken, Brussel, September 1906, met verzoek om ruiling van edita.

Na ontvangst van bedoeld Verslag, in rondlezing.

k. Schrijven van Mej. MARTINE TONNET te Haarlem van 6 September j.l., houdende verzoek om bij het Genootschap in eenige betrekking te worden werkzaam gesteld.

Wordt besloten dit schrijven, waarbij gevoegd eenige door Mej. TONNET gepubliceerde artikelen, in rondlezing te zenden.

III. De Heer Mr. POTT

Biedt ten geschenke aan een van Prof. F. DENEKEN ontvangen: Führer durch die Niederländisch-Indische Kunst-Ausstelling im Kaiser-Wilhelm-Museum zu Krefeld, 1906".

Bibliotheek.

IV. De Heer Dr. HAZEU

a. Biedt ten geschenke aan, namens den Heer. J. W. TEILLERS, een vijftal foto's van Tjandi Mendoet, gedurende diens laatste reis daarheen vervaardigd. Vermelding verdient dat deze de eerste foto's van dien bouwval zijn, nadat de voor de restauratie benoodigde stelling is weggenomen.

Onder dankbetuiging in de verz. foto's.

b. Meldt de ontvangst van een schrijven van Mej. M. TONNET, waarin zij, in verband met een door haar begonnen studie, inlichtingen vraagt nopens in het museum aanwezige lampen uit het hindoe-tijdperk, welke vooral om hun uit archaeologisch oogpunt merkwaardig ornament, hare aandacht getrokken hebben. Mej. TONNET heeft foto's laten vervaardigen van eenige lampen in het oudheidkundig museum te Leiden, doch heeft thans, voor de voortzetting harer betrekkelijke studie, behoefte aan voorbeelden uit ons museum. Spreker stelt, in overleg met den Heer PLEYTE, voor, met het oog op het belangrijke van deze studie Mej. T. behulpzaam te zijn en een bedrag van *f* 60.— beschikbaar te stellen voor het doen fotografeeren der bedoelde lampen, waardoor niet alleen de schrijfster gebaat zal zijn, doch waardoor ook wederom de aandacht zal gevestigd worden op een nog groo-

tendeels onbekend gedeelte van merkwaardige zaken die in ons museum te vinden zijn. De Heer PLEYTE is genegen zelf de gewenschte foto's te vervaardigen.

Conform wordt besloten, onder uitnoodiging aan mej. T. om bij eventueele verschijning van het desbetreffend artikel daarvan eenige exemplaren voor het Genootschap beschikbaar te willen stellen.

c. Deelt mede, dat van de kopenen plaat, indertijd door de Heeren BIENFAIT en PAETS TOT GANSOYEN ten geschenke aangeboden (zie Notulen Januari '06, VII *a*, pag. 8/9, Mei '06 VI *a*, pag. 55 en Juni '06 pag. 63-64), thans door Prof. KERN eene volledige transcriptie met vertaling is gegeven in de Bijdragen van het Koninkl. Instituut voor de T., L. en V. kunde van N. I. 7e reeks, 6e deel, pag. 45.

Informatie.

V. De Heer PLEYTE

Stelt ter bezichtiging eenige door hem vervaardigde foto's van een stel oud-indische meubels in het bezit van den Heer D. J. BAUD alhier, onder mededeeling dat indien de Directie prijs mocht stellen op het bezit dier foto's, genoemde Heer waarschijnlijk genegen zou bevonden worden, ze aan het Genootschap af te staan.

In bevestigenden zin beantwoorden, terwijl, na ontvangst, de foto's zullen gedeponeerd worden in de Compagnie's kamer.

VI. De Secretaris deelt mede, dat de fragmenten van den grafsteen van JAN VAN RIEBEECK met nog eenige andere brokstukken, dertien in aantal, door de zorgen van den Resident van Batavia, thans naar het Museum zijn overgebracht (zie laatstelijk Notulen Augustus 1907, II *v*, pag. 73).

Informatie.

VII. Worden afgevoerd van de ledenlijst, op verzoek de Heeren: H. L. R. SCHILLING, W. J. ENGER, H. C. A.

Poublon, E. A. Mantz, W. F. L. Boissevain, Mr. H. Schuyten en E. L. K. Schmulling.

Wordt benoemd tot lid de Heer: Dr. C. W. Th. Baron van Boetzelaer van Dubbeldam, Zendings-consul te Batavia.

Niets meer te behandelen zijnde, wordt de vergadering gesloten.

Aldus goedgekeurd en gearresteerd in de vergadering van den 16 December 1907.

F. A. LIEFRINCK,
President.

H. N. STUART,
Secretaris.

Notulen der negende Directievergadering, gehouden op Maandag den 18 November 1907.

Aanwezig de Heeren: F. A. LIEFRINCK, President, Mr. J. G. POTT, Dr. G. A. J. HAZEU, Dr. Ph. S. VAN RONKEL, C. M. PLEYTE, D. VAN HINLOOPEN LABBERTON, J. DE BOOY, J. P. MOQUETTE en H. N. STUART, Secretaris.

Afwezig de Heer P. DE ROO DE LA FAILLE.

De Notulen der vorige vergadering, zijnde die van 21 October 1907, nog niet uit de rondlezing terug ontvangen zijnde, worden aangehouden tot de volgende vergadering.

De President

I. Neemt in behandeling de navolgende uit de rondlezing terug ontvangen stukken.

a. Missive van den Directeur van O., E. en. N. dd°. 9 October jl. N°. 18861, waarbij onder aanbieding van de tot de Regeering gerichte missive van den Directeur van Landbouw van 12 September jl. N°. 7416 en bijlagen, betreffende de bestemming te geven aan de geologica en ethnografica welke zullen verzameld worden bij de stelselmatige exploratie van Zuid-Nieuw-Guinea het verzoek wordt gedaan het gevoelen der Directie ter zake te mogen vernemen.

Ter toelichting dezer aangelegenheid diene het volgende: Door het Indisch Comité voor Wetenschappelijke Onderzoekingen werd bij schrijven van 14 Juni jl. N°. 15 tot den Assistent-Resident van Zuid-Nieuw-Guinea het verzoek gericht, het daarheen te willen leiden, dat van de bij de stelselmatige exploratie van Zuid-Nieuw-Guinea, bedoeld bij het Gouv. Besluit van 9 Juni jl. N°. 1, te verzamelen voorwerpen, de ethnographica zouden worden opgezonden naar Nederland ten einde ze toe te vertrouwen aan dezelfde personen, die

de bewerking op zich zullen nemen van de voorwerpen, welke door de thans in gang zijnde Lorentz-expeditie verzameld zullen worden.

Door bedoelden Assistent-Resident werd daarop bij missive van 12 Augustus jl. N°. 578/1, aan de Regeering voorgesteld om de volledige verzameling ethnographica ter beschikking te stellen van 's Rijks Ethnographisch Museum te Leiden, zullende aan de beoordeeling van den Directeur dier instelling worden overgelaten, welke doubletten in aanmerking komen om te worden toevertrouwd aan de personen in Nederland, die de bewerking op zich zullen nemen van de voorwerpen, afkomstig van de Lorentz-expeditie, terwijl daarnaast ook rekening zou kunnen worden gehouden met de belangen van het Ethnographisch Museum van het Bataviasch Genootschap van Kunsten en Wetenschappen.

Ten einde tot eene juiste beoordeeling dezer aangelegenheid te kunnen komen, dient op den voorgrond gesteld te worden dat de Lorentz-expeditie eene partikuliere onderneming is, uitgaande van de maatschappij tot bevordering van het natuurkundig onderzoek der Nederlandsche koloniën, terwijl het exploratie-detachement, onder leiding van den kapitein der Infanterie A. J. GOOSZEN, in opdracht van de Ned.-Indische Regeering arbeidt.

Alles wat door laatstgenoemden leider verzameld wordt, behoort dus aan het Indisch Gouvernement en dient om die reden, althans voor zoover op het bezit daarvan prijs wordt gesteld, in de eerste plaats te worden aangewend tot completeering of aanvulling der collecties van het Bataviaasch Museum. Ten aanzien van krijgsbuit en in officieele kwaliteit bijeengebrachte collecties, is dan ook steeds op die wijze gehandeld, getuige o. a. de verzameling dajaksche voorwerpen van den controleur van Walchren, welke krachtens die overweging voor Indië behouden bleef. Dat wellicht de nieuwe aanwinsten door den Directeur van 's Rijks Ethnographisch Museum, met zijn uitgebreid personeel, eerder en uitvoeriger

zullen gecatalogiseerd of bewerkt worden dan hier mogelijk is, kan niet leiden tot het aannemen der wenschelijkheid, om met voorbijgang van ons museum, dat wat localiteit betreft oneindig beter is ingericht dan het Leidsche, de geheele verzameling naar Leiden op te zenden, ze daar te doen schiften en slechts enkele overgebleven doubletten voor het Bataviasch Genootschap te bestemmen.

Mitsdien wordt besloten den Directeur v^d. in overweging te geven, bij de Regeering er ten sterkste op aan te dringen, de eventueel in Zuid-Nieuw-Guinea bijeen te brengen verzameling ethnographica, evenals zulks steeds met dergelijke collecties het geval is geweest, aan het Genootschap te doen toezenden, met opdracht omtrent de bestemming dezer voorwerpen een voorstel in te dienen.

b. „Het vliegerspel te Batavia" voor het Tijdschrift aangeboden door den Heer H. A. von Dewall.

Wordt besloten tot publicatie, na aanbrenging van eenige, door den schrijver bij voorbaat goedgekeurde, wijzigingen.

c. Nota van den Heer J. W. Teillers omtrent de brochure van Dr. I. Groneman „Oudheidkundige Aanteekeningen, I" door tusschenkomst van Dr. Hazeu ter kennisneming aangeboden.

Onder dankbetuiging terug.

d. Schrijven van den Heer Cyr. van Overbergh, Algemeen Bestuurder van het Hooger Onderwijs, Wetenschappen en Letteren te Brussel van 18 September jl. waarbij onder toezending van een exemplaar van het „Verslag der Werkzaamheden van het Internationaal Congres voor de studie der Poolstreken, Brussel, September 1906" het verzoek wordt gedaan in ruiling van wederzijdsche edita te treden. (zie Notulen October '07. II *j*, pag. 96).

Overwegende dat het poolonderzoek niet tot de bemoeienissen van het Genootschap behoort, wordt besloten op het voorstel niet in te gaan.

e. Schrijven van den Heer L. FINOT, ancien directeur de l'Ecole française d'Extrême-Orient, dd°. 16 Augustus j.l. van den volgenden inhoud:

„J'ai l'honneur de porter a votre connaissanse la fondation de la Société d'Angkor pour la conservation des monuments anciens de l'Indochine.

L'étroite parenté de l'art indochinois avec celui de Java ne peut manquer de recommander cette oeuvre à l'attention sympathique de tous ceux qui, dans les Indes Neerlandaises, 's intéressent à l'archéologie hindoue. Nous serions très honorés di votre Société voulait bien nous donner son adhésion et provoquer, par la publicité des Notulen ou du Tijdschrift, celle d'un certain nombre de ses membres" (zie Notulen October '07, II *i* pag. 96).

Wordt besloten, door opneming achter de Notulen van de Statuten dezer vereeniging, aan het verzoek gevolg te geven, tevens om tot het lidmaatschap toe te treden, tegen eene contributie van *f* 5.— 's jaars.

f. Schrijven van Mej. M. TONNET te Haarlem van 6 September j.l. bedoeld bij Notulen October '07, II *k*. pag. 97.

Wordt besloten aan Mej. TONNET mede te deelen, dat de Directie bereid is, op de door haar gestelde voorwaarden in het verzoek te treden en haar in 's Genootschaps museum werkzaam te stellen, voorloopig om op zich te nemen het beheer, de herziening en de rangschikking van de archaeologische verzameling en later om tevens belast te worden met zoodanige andere werkzaamheden, als in het belang van het Genootschap gevorderd worden, blijvende van weerszijden de vrijheid voorbehouden om deze regeling als tijdelijk te beschouwen.

g. Renvooi van den Directeur van O., E. en N. dd°. 26 October j.l. N°. 29552, ten geleide van het Verslag betreffende het werk „Herstellingen aan en fotographische opname van den Boroboedoer-tempel" over het 3e kwartaal 1907 door den Kapitein der Genie T. VAN ERP. (Zie Notulen 1907, pag. 49, 52 en 82).

Voor eene juiste waardeering van sommige opmerkingen in dit rapport, wordt besloten aan den Directeur van O., E. en N. het verslag der Boroboedoer-Commissie ter inzage te vragen.

h. Schrijven van den Heer ALFRED MAASS, tijdelijk alhier vertoevende, van 6 November j.l., houdende dankbetuiging, zoowel voor de bereidwilligheid waarmede aan zijn verzoek om aanvulling van eenige ontbrekende edita voor de Anthropologische Gesellschaft te Berlijn is te gemoet gekomen, als voor de hulp hem verleend bij het fotografeeren van eenige merkwaardige stukken uit de goudkamer (zie Not. Sept. '07, I *c*, pag 85).

Informatie.

II. Brengt ter tafel de navolgende tusschentijds ingekomen stukken:

a. Gouvernements Besluit van 7 November '07 N°. 9, waarbij de aan den Heer J. KNEBEL, Lid der Commissie in N. I. voor oudheidkundig onderzoek op Java en Madoera, toegekende tegemoetkoming à *f* 100.— 's maands, wordt verhoogd met *f* 116.66[5] 's maands, en derhalve gebracht op *f* 216.66[5] 's maands, met bepaling dat deze verhooging wordt gerekend te zijn ingegaan met 1 Januari 1907.

Informatie.

b. Missive van den 1[en] Gouv. Secretaris van 24 October j.l. N°. 2932, houdende dankbetuiging namens den G. G. voor de toezending van tien overdrukken der nota omtrent Singkel en de Pakpak-landen, samengesteld door den controleur W. K. H. YPES.

Informatie.

c. Missive van denzelfden dd°. 6 November '07 N°. 3032, ter aanbieding van een ex. van de publicatie van het Internationaal Koloniaal Instituut te Brussel, getiteld, „Compte Rendu de la Session tenue à Bruxelles les 17, 18 et 19 Juin 1907".

Bibliotheek.

d. Nota van de Alg. Secretarie van 15 November '07, ter aanbieding van een ex. van het werk „Nova Guinea", Résultats de l'expédition scientifique neerlandaise à la Nouvelle-Guinée en 1903, sous les auspices de Arthur Wichmann, Vol. V, livraison I en Vol. III.

Bibliotheek.

e. Missive van den Directeur van O., E. en N. dd°. 19 October jl. N°. 19555, houdende verzoek om mededeeling of het voorstel betreffende de te geven bestemming aan de krissen en lansen van Bali, spoedig kan worden te gemoet gezien (zie Not. April '07, II *e* pag. 40 en Aug. '07 VI *b*, 2°, pag. 82).

Bij dezerzijdsch schrijven van 6 November N°. 317 is bedoeld voorstel bereids ingediend.

f. Missive van denzelfden dd°. 24 October jl. N°. 19888, ten geleide der door den Resident van Palembang opgezonden voorwerpen, bedoeld bij Notulen Augustus jl., I *i*, pag. 64, onder mededeeling, dat volgens bericht van genoemden Resident, Lim Tjip Hiang in het bezit dier voorwerpen is gekomen gedeeltelijk door aankoop op de vendutie van den boedel der aldaar vroeger geregeerd hebbende vorsten en gedeeltelijk door ze ondershands van hunne nakomelingen aan te koopen, met verzoek van de Directie te mogen vernemen of het gewenscht is deze voorwerpen door de N. I. Regeering ten behoeve van het Genootschap te doen aankoopen en zoo ja, welke prijs daarvoor zou moeten worden besteed.

Deze voorwerpen nu zijn door de firma van Arcken & Co. alhier getaxeerd als volgt:

een djembia (dolk)	*f* 360.—
een kris met goudbeslag en juweelen . .	„ 1550.—
een kris pandjang d°. d°. . .	„ 355.—
een sirihdoos met toebehooren.	„ 1685.—
	f 3950.—

Neemt men in aanmerking dat in het algemeen door musea als regel wordt aangenomen, om de intrinsieke waarde van preciosa te verhoogen met 20 %, ten einde op die wijze min of meer de handelswaarde dier voorwerpen te bepalen, dan komt men tot een bedrag van *f* 3950.— + *f* 790.— = *f* 4740.—. De eigenaar evenwel vraagt voor die voorwerpen respectievelijk *f* 500.—, *f* 2500.—, *f* 1500.— en *f* 2700.— of te samen *f* 7200.—, gevende een verschil van *f* 2460.—.

Overwegende, dat de voorwerpen niet alleen van bijzonder historisch belang zijn, doch evenzeer getuigen van buitengewone kunstvaardigheid, terwijl het ten zeerste te bejammeren zou zijn, indien zij door verkoop naar elders onherroepelijk voor Indië verloren gingen; wordt besloten den Directeur vd. te adviseeren, der Regeering in overweging te geven bedoelde preciosa voor eene som van *f* 7200.— aan te koopen en ze op de gewone voorwaarden aan het Genootschap ter bewaring af te staan.

g. Missive van denzelfden dd°. 29 October '07 N°. 20252, houdende mededeeling dat het bedrag van *f* 6800.—, bedoeld bij Notulen November 1906, II 5°. pag. 121, eerst in 1908 ten behoeve van den Mendoet verwerkt zal kunnen worden, daar de aangewezen uitvoerder van de uit te voeren werken, de kapitein der Genie in commissie Th. van Erp, heeft medegedeeld, in dit jaar daartoe niet meer te kunnen overgaan.

Informatie.

h. Missive van denzelfden van 5 November jl. N°. 20644, waarbij namens den Landvoogd worden aangeboden 30 exemplaren der tweede uitgaaf van „De Pionier" (zie Notulen Februari '07, II *c*, pag. 12).

Wordt besloten de exemplaren t. z. t. voor de daarvoor in aanmerking komende personen te bestemmen.

i. Renvooi van denzelfden dd°. 26 October jl. N°. 29662, ten geleide der missive van den Resident van Bali en Lombok,

aan de Regeering, dd°. 30 September '07 N°. 3643/2, houdende mededeeling dat tijdens de jongste militaire expeditie naar Zuid-Bali in het landschap Badoeng zijn buit gemaakt 27 bronzen en koperen kanonnen, met verzoek tot machtiging bedoelde kanonnen te vernietigen, bijaldien door de Regeering dan wel door het Legerbestuur op die stukken geen prijs wordt gesteld.

Deze missive om c. en a. in handen gesteld van den Directeur vd. wordt door dien departementschef de vraag gesteld of het Genootschap prijs stelt op het bezit dier stukken, dan wel of zij voor eenig museum in Nederland in aanmerking komen.

Het komt der directie niet doenlijk voor, zonder aanschouwing der kanonnen de gestelde vraag te beantwoorden, weshalve besloten wordt de voorafgaande opzending der stukken naar Batavia te verzoeken.

j. Renvooi van denzelfden dd°. 6 November '07 N°. 30215, ten geleide der voorwerpen gevonden in de Kali Anjerlor, bedoeld bij Notulen September '07, II *g*, pag. 87.

De voorwerpen van niet de minste archaeologische of ethnographische waarde zijnde, wordt tot terugzending besloten.

k. Renvooi van denzelfden dd°. 12 November jl. N°. 31147, ten geleide der missive van den Resident van Kedoe van 4 November t. v. N°. 7415/10, met tien stukjes goud, waarschijnlijk afkomstig van een armband of halsketting, door den Inlander SINGODIWIRJO, van de desa *Kedoengwringin* distr. *Gombong*, afd. *Keboemen*, bij het bewerken van zijn tegalveld gevonden en geschat op een waarde van *f* 6.—.

De stukjes goud niet van archaeologisch belang zijnde, wordt tot terugzending besloten.

l. Missive van den Resident van Menado, dd°. 25 October j.l. N°. 5474, houdende mededeeling, dat de hulp van den Assistent-Resident van Midden- Celebes is ingeroepen ter toezending van een ongeschonden exemplaar met bijbehoorend

deksel van een der potten, bedoeld bij notulen Aug. '07 I *c*, pag. 62; tevens dat tegen opneming van het betrekkelijk rapport van den Civiel Gezaghebber in het Tijdschrift geen bezwaar bestaat.

Na ontvangst van de pot het rapport publiceeren.

m. Missive van den Civiel en Militair Gouverneur van Atjèh en Onderhoorigheden van 5 November '07 N°. 594/K, houdende aanbieding ter geschenke van de navolgende buitgemaakte voorwerpen en sieraden:

1. Zegel-amulet van wijlen Teungkoe TJHEH SAMAN DI TIRŌ (vide plaat achter in 1ste deel van Dr. SNOUCK HURGRONJE: de Atjèhers).
2. Een talòë kieëng van zilver met gouden plaatjes.
3. Een id. id. met soeasa sluiting.
4. Twee tjoepings van goud.
5. Twee kapa' badjèë van goud.
6. Een eumpèë van goud (amulet).
7. Een paar groote soeasa voetringen.
8. Een keurandam, soeasa met gouden topversieringen.
9. Een paar kleine soeasa voetringen.
10. Een paar d°. d°. d°.
11. Vijf tjaps.
12. Vier rozenkransen.
13. Twee onkwetsbaarheid-kettingen.
14. Zes ringetjes.
15. Twee gouden bandjes.
16. Een gouden ketting.
17. Een gesloten doosje met diversen.
18. Een paar zilveren voetringen.
19. Een olifantstand, in 't bosch gevonden, vermoedelijk van een zijn natuurlijken dood gestorven olifant.
20. Twee revolvers met goudbeslag.
21. Eenige boekjes gevonden op de ladang van Teungkoe di Barat.

Onder dankbetuiging in de verschillende verzamelingen.

n. Toezending door den Assistent-Resident van Blitar bij schrijven van 2 November j.l. N°. 124/23 van de twee penningen, bedoeld bij Notulen October '07, II *h*.
Onder dankbetuiging in het penningkabinet.

o. Aanbieding door den Resident van Sumatra's Oostkust bij missive van 9 November j.l. N°. 3710/5, naar aanleiding van een desbetreffend verzoek van den Heer MOQUETTE van 19 Maart j.l., van eene verzameling estategeld, volgens eene bijgevoegde opgave.
Onder dankbetuiging aanvaarden.

p. Dankbetuiging van den Heer J. G. H. GUNNING te Leiden, bij schrijven van 27 September j.l., voor de bereidwilligheid waarmede aan zijn verzoek is tegemoet gekomen (zie Notulen Aug. '07, II *x*, pag. 74).
Informatie.

q. Bericht van den Heer J. N. SMITH, Controleur B. B. te Ploembon, bij schrijven van 2 November j.l., dat zijnerzijds geen bezwaar tegen het gedane voorstel bestaat (zie Notulen October '07, I *a*).
Informatie.

r. Schrijven van het Koninkl. Instituut voor de Taal-, Land- en Volkenkunde van N. I. te 's Gravenhage, van 21 October, houdende mededeeling, naar aanleiding van het voorkomende in Notulen Aug. '07, I *q*, pag. 64, dat het zich niet kan vereenigen met de daarbij aangevoerde overwegingen en derhalve besloten heeft den prijs van Tjandi Djago voor Nederland te bepalen op *f* 25.— per exemplaar, terwijl het ernstig ontraadt, den regel dat *eigen* uitgaven voor de helft van den prijs aan de leden worden verkocht, ook toe te passen op uitgaven waarvan de kosten grootendeels door de Regeering zijn gedragen.
Informatie.

s. Aanbieding ten geschenke door den Heer D. J. Baud alhier van een twaalftal foto's, bedoeld bij Notulen October jl. V.

Onder dankbetuiging aanvaarden.

t. Aanbieding ten geschenke door den Heer Mr. A. A. van Oven, vertegenwoordiger van de Hollandsche Societeit van Levensverzekeringen, opgericht in het jaar 1807 te Amsterdam, van een exemplaar van het ter gelegenheid van het honderdjarig bestaan dier Societeit verschenen Gedenkboek.

Onder dankbetuiging in de Bibliotheek.

III. Biedt ten geschenke aan een zwaard, model sikin-pandjang, afkomstig van den sultan van Deli.

In de ethnogr. verzameling.

IV. De Heer Mr. Pott

Biedt ten geschenke aan namens den Heer Aristide Marre te Parijs, een ex. van diens: Manuel Lexique à l'usage des jeunes Français-Anglomanes.

Bibliotheek.

V. De Heer Moquette

a. Deelt mede, dat de ethnographica van Goenoeng Taboer, bedoeld bij Notulen October '07 II *c*, bereids zijn aangekomen en ontpakt; dat echter aan die voorwerpen verscheidene nummers, zooals die op den bijgevoegden staat voorkomen, ontbreken, van welke bevinding aan den Directeur van O., E. en N. is kennis gegeven, terwijl de voor Leiden bestemde vier kisten door den Alg. Pakhuismeester van 's Genootschaps gebouw ter verdere doorzending zijn afgehaald; dat bedoelde vier kisten welke van adres voorzien waren, alhier evenwel niet geopend zijn, en dus de inhoud niet is gecontroleerd geworden.

Informatie.

b. brengt ter tafel het van den Resident der Oostkust van Sumatra ontvangen estategeld, bedoeld bij deze Notulen II*o*, en wijst op de wenschelijkheid om bij de beantwoording der betrekkelijke missive zich voor verdere toezending aanbevolen te houden.

Conform.

VI. De Heer PLEYTE

Stelt ter bezichtiging een stel foto's, door hem vervaardigd, van de lampen bedoeld bij Notulen October '07 IV *b*, welke foto's vergezeld van toelichtende nota's alsnu aan Mej. TONNET zullen toegezonden worden.

VII. De Heer Dr. VAN RONKEL

Bericht dat een door den bibliothecaris tot het K. K. Österreichisches Handelsmuseum te Weenen gericht verzoek om aanvulling van eenige ontbrekende nummers van het door dat museum uitgegeven Österreichische Monatschrift für den Orient, geen gunstig gevolg heeft gehad en stelt mitsdien voor, in verband met het geringe belang dat ons Genootschap heeft bij de mededeelingen voorkomende in genoemd Monatschrift, bedoeld museum af te voeren van den Staat der Instellingen waarmede ruiling van edita wordt onderhouden.

Conform.

VIII. Worden afgevoerd van de ledenlijst, op verzoek de Heeren: C. A. DE MUNNICK, E. J. W. VAN DYK, Mr. R. Tj. MEES en Mr. S. J. LAGERWEY.

Worden wederom op de ledenlijst gebracht de Heeren: J. C. BEDDING, Controleur B. B. te Ambarawa en G. L. GONGGRIJP, Resident van Rembang.

Worden benoemd tot lid de Heeren: W. J. KETJEN, Ass.-Res. van Batavia, F. J. H. PRIVÉ, Ass.-Res. van Toeban, H. G. KLATT, Controleur B. B. te Baligé (Taroetoeng) en Mej. C. VAN TAALINGEN te Batavia.

Niets meer te behandelen zijnde, wordt de vergadering gesloten.

Aldus goedgekeurd en gearresteerd in de vergadering van den 16 December 1907.

F. A. LIEFRINCK,
President.

H. N. STUART,
Secretaris.

Notulen van de tiende Directievergadering, gehouden op Maandag den 16 December 1907.

Aanwezig de Heeren: F. A. Liefrinck, President, Mr. J. G. Pott, Dr. G. A. J. Hazeu, Dr. Ph. S. van Ronkel, C. M. Pleyte, P. de Roo de la Faille, D. van Hinloopen Labberton, J. P. Moquette en H. N. Stuart, Secretaris.
Afwezig de Heer J. de Booy.

De Notulen der vergaderingen van 21 October jl. worden goedgekeurd en gearresteerd.

De President

I. Neemt in behandeling de uit de rondlezing terug ontvangen missive van den Gouvernements Secretaris van 15 November jl. No. 3134, aanbiedende een drietal nota's van de hand van den Controleur bij het Binnenlandsch-Bestuur O. M. Goedhart, betreffende de landschappen Banggaai, Boengkoe (Tomboekoe) en Mori.

Wordt besloten tot plaatsing in het Tijdschrift, onder aanteekening dat in een noot der Redactie vermeld zullen worden, de belangrijke artikelen van A. C. Kruyt en Dr. N. Adriani, die mede over Boengkoe en Mori handelen.

II. Brengt ter tafel de navolgende tusschentijds ingekomen stukken:

a. Van de Algemeene Secretarie ontvangen afschrift der tot den Heer Joh. F. Snelleman, Directeur van het Museum voor Land- en Volkenkunde en Maritiem Museum „Prins Hendrik" te Rotterdam, gerichte missive van den Gouv. Secretaris dd°. 18 Nov. '07 N°. 3156, in antwoord op een door genoemden Directeur tot de Regeering gericht schrijven, waarin onder de aandacht van den Landvoogd wordt gebracht,

dat van de op Celebes door de troepen buitgemaakte voorwerpen geen enkel aan het Rotterdamsch Museum is toegewezen, van den volgende inhoud:

„Naar aanleiding van uw tot den Landvoogd gericht schrijven van 26 September jl. heb ik de eer U mede te deelen, dat bij de toewijzing van hier te lande buitgemaakte voorwerpen aan musea in Nederland, zooveel mogelijk ook met de belangen van het Rotterdamsch Museum rekening wordt gehouden.

Bij gelegenheid van de in uw aangehaald schrijven bedoelde verdeeling der van Zuid-Celebes afkomstige preciosa enz., werden van de Nederlandsche Musea alleen Rijksinstellingen bedacht, n.l. het Rijks Ethnographisch Museum te Leiden en het Rijks Museum te Amsterdam".

Informatie.

b. Idem afschrift der missive van den Gouvernements-Secretaris dd°. 21 November jl. N°. 3189, gericht aan den Commandant van het Leger, van den volgenden inhoud:

„Blijkens eene opgave van den Resident van Tapanoeli werden bij de overvalling van de schuilplaats van Si Singamangaradja op 17 Juni jl. door den Kapitein der Maréchaussée H. CHRISTOFFEL, o. m. twee voorname rijkssieraden, n.l. een rijkszwaard en een ambtstempel buitgemaakt, welke door genoemden officier naar Batavia werden medegenomen.

Het zwaard berust thans bij het Museum van het Bataviaasch Genootschap van Kunsten en Wetenschappen, doch omtrent den stempel werd niets naders vernomen.

In verband hiermede heb ik de eer, op last van den Gouverneur-Generaal, Uwer Excellentie te verzoeken omtrent dezen stempel bij Kapitein CHRISTOFFEL inlichtingen te willen doen inwinnen en, zoo dat voorwerp nog bij hem mocht berusten, het herwaarts te willen opzenden".

Informatie.

c. Missive van den Gouv. Secretaris dd°. 21 November jl.

N°. 3188, houdende dankbetuiging, namens den Landvoogd, voor de aangeboden photographieën van het thans in het Museum van het Genootschap berustend rijkszwaard van Si Singamangaradja (zie Notulen Aug. '07. IV *a*, pag. 79).
Informatie.

d. Van denzelfden dd°. 5 December jl. N°. 3322, houdende dankbetuiging voor de aan de Regeering aangeboden tien overdrukken der nota betreffende de landschappen IV Kota, V Kota en Padang Tarab (IX Kota en Padang Tarab), bedoeld bij Notulen Juni '07, I *d*, pag. 48.
Informatie.

e. Van denzelfden dd°. 13 December jl. N°. 3383, ten geleide der ministeriëele dépêche van 28 September jl. afd. A¹, N°. 59/2041, waarbij der Reegeering worden toegezonden twee exemplaren van de „Ethnographische Fragesammlung" uitgegeven door de „Internationale Vereiniging für vergleischende Rechtswissenschaft und Volkswirtschaftslehre" te Berlijn, met verzoek aan de Directie ten opzichte van de beschikking aan deze boekwerken te geven, van haar gevoelen te willen doen blijken.
In rondlezing.

f. Aanbieding door de Algemeene Secretarie van een exemplaar van deel VIII, 3e en 4e stuk, van het werk van Professor K. Martin, getiteld: „Beiträge zur Geologie Ost-Asiens und Australiens".
Bibliotheek.

g. Missive van den Directeur van O., E. en N. dd°. 6 December '07 N°. 22778, houdende verzoek om mededeeling of, bij de beoordeeling der zich op Bali bevindende kanonnen, niet zou kunnen worden volstaan met afbeeldingen dier voorwerpen (zie Not. Nov. '07, II *i*).
Wordt besloten den Directeur vd. mede te deelen, dat het

der Directie ten zeerste gewenscht blijft voorkomen, door eigen aanschouwing zich een oordeel over de bedoelde kanonnen te vestigen, waarom zij in overweging geeft den Resident van Bali uit te noodigen, om die stukken op de minst kostbare wijze naar hier te doen vervoeren, dan wel indien zulks te bezwarend mocht blijken, ze in alle geval per Gouvernements Stoomer naar Soerabaia te doen overbrengen.

h. Van denzelfden dd°. 13 December jl. N°. 23143 met een exemplaar der door den oud-hulpprediker te Sonder J. A. T. SCHWARZ verzamelde en door Dr. N. ADRIANI bewerkte, „Tontemboansche Teksten" met vertalingen en aanteekeningen (3 deelen). (Zie hieromtrent laatstelijk Notulen Januari 1906, II *h*, pag. 5).

Bibliotheek.

i. Renvooi van denzelfden dd°. 28 November jl. N°. 32709, ten geleide der missive van den Resident van Kedoe dd°. 20 November jl. N°. 7795/10, met twee gouden ringen, door het Inlandsch meisje KASINI en haren vader RONODIKROMO, kebajan van de desa *Gondosoeli*, district *Parakan*, afd. *Temanggoeng*, bij het bewerken van hun tegalveld gevonden en geschat respectievelijk op *f* 10.— en *f* 2 —

Wordt besloten eerstgenoemden ring voor de archaeol. verzameling te behouden en de tweede wederom ter beschikking van de vinders te stellen.

j. Renvooi van denzelfden dd°. 11 December jl. N°. 33544, waarbij ten vervolge der missive van 30 November jl. N°. 22408, wordt aangeboden: Kort overzicht der correspondentie tot op 21 September 1900 gevoerd over pogingen tot behoud van Boroboedoer (zie Not. Nov. '07 I *g*).

Te voegen bij het verslag der Boroboedoer-commissie, hetwelk is aangeboden bij laatstgenoemde missive en dat thans nog in de rondlezing is.

k. Missive van den Directeur van Justitie dd°. 20 Nov. jl. N°. 11695, met eenige dagbladen en boekwerken.

Onder dankbetuiging in de Bibliotheek.

l. Missive van den Directeur van B. B. dd°. 6 December jl. N°. 3868, ten geleide der missive van den Resident van Amboina dd°. 7 Nov. '07 N°. 5802, met twee zilveren ambtsknoppen met inscriptie, in gebruik geweest bij Inlandsche hoofden op het eiland Ceram, die niet van eene acte van aanstelling voorzien, en niet langer in hunne functiën waren te handhaven, met verzoek om mededeeling of de Directie prijs stelt op den afstand dier knoppen voor het Museum.

Wordt besloten mede te deelen, dat de knoppen gaarne voor de historische verzameling zullen aanvaard worden.

m. Missive van den Resident der Oostkust van Sumatra dd°. 15 November jl. N°. 4544/5, houdende andermaal aanbieding van een 22-tal estates-bons (zie Not. Nov. '07 II *o*).

Onder dankbetuiging in het munt- en penningkabinet.

n. Aanbieding door den Consul van Groot-Brittannië en Ierland, bij schrijven van 29 November jl. N°. 437 van een ex. van ieder der deelen I, II en III van het boekwerk getiteld „General Rules and Orders made under enactments in force in British India".

Onder dankbetuiging in de Bibliotheek.

o. Schrijven van de afdeeling Nederland der „Nederlandsch-Belgische Vereeniging der Vrienden van de Medaille als Kunstwerk" van 7 Nov. jl., houdende verzoek om tot het lidmaatschap dier vereeniging toe te treden.

Overwegende dat de werkkring der vereeniging niet valt binnen het arbeidsveld van het Genootschap, wordt besloten op het verzoek niet in te gaan.

p. Schrijven van de Vajiranana National Library te Bangkok dd°. 25 November jl., van den volgenden inhoud:

„The Committee for the National Library is at present engaged in collecting the Siamese literature as far as is still preserved in Siam, but there is good ground to believe that many Mss. have in former times been sent to Foreign parts of which no trace can found in Siam.

With a view of publishing in the near future a Catalogue raisonné of the profane literature of Siam, I should be exceedingly obliged if you would inform me what Siamese Mss., and if any, of what nature (palmleaves, paper, writing, date) are kept in the library under your control, furthermore whether as far as these Mss. cannot be traced in Siam, a copy of them can be made through persons to be designated by the Gouvernment.

I shall be glad to receive your answer to these enquiries at an early date".

De Bibliothecaris deelt hieromtrent mede, dat het Genootschap weliswaar in het bezit is van enkele Siameesche handschriften, doch dat titel en inhoud daarvan onbekend zijn, terwijl, voor zoover kan nagegaan worden, niemand alhier in staat is afschriften van die Mss. te vervaardigen.

Wordt besloten: 1° mede te deelen, dat het Genootschap de weinige Siameesche handschriften die in zijn bezit zijn, gaarne voor het beoogde doel ter beschikking wil stellen en daartoe aan den Consul-Generaal der Nederlanden te Bangkok zal opzenden, door wiens bemiddeling afschriften daarvan genomen zullen kunnen worden, met beleefd verzoek tevens, te zijner tijd in kennis te mogen worden gesteld met den inhoud der Mss.;

2°. Den Consul-Generaal vd. uit te noodigen, aan het bovenstaande zijne medewerking te willen verleenen;

3°. Den Bibliothecaris te machtigen voor de verdere afdoening dezer aangelegenheid het noodige te verrichten.

q. Aanbieding door den Hoofd-Administrateur der Billiton-Maatschappij, bij schrijven van 8 Dec. jl. N°. 479, van een exemplaar van het jaarverslag 1906/07 van genoemde Maatschappij.

Onder dankbetuiging in de Bibliotheek.

r. Schrijven van het Nederl. Bijbelgenootschap te Amsterdam van 15 Nov. jl., naar aanleiding van dezerzijdsche missive van 15 October jl. N°. 293, houdende mededeeling dat de Hoofdagent de Heer D. IKEN te Depok is aangezocht om de voorgeschoten kosten voor de verzending der handschriften à *f* 65.89 te willen overmaken; tevens dat deze Hss thans in bruikleen geplaatst zijn in de Leidsche Universiteits-Bibliotheek, waar mettertijd ook de Makassaarsche, Boegineesche en Maleische zullen ondergebracht worden (zie laatstelijk Notulen November 1905, II *o*, pag. 111).

Informatie.

III. De Heer MOQUETTE

Bericht de ontvangst van een schrijven van den Conservator van het Koninklijk Nederlandsch Genootschap voor Munt- en Penningkunde te Amsterdam van 17 November jl., waarin mededeeling wordt gedaan van het besluit om alle jaargangen van het Tijdschrift van bedoeld Genootschap aan het Bataviaasch Genootschap toe te zenden, met het verzoek over die zelfde jaren en voor den vervolge ons Tijdschrift daarvoor in ruil te mogen ontvangen.

Aangezien naar aanleiding van het besluit, bedoeld bij Notulen Januari '07, VI *b*, pag. 6, het Tijdschrift te beginnen met de 6e afl. van deel 48 bereids is toegezonden geworden, wordt alsnog machtiging gevraagd, in verband met vorenstaand verzoek, ook de gevraagde voorafgaande jaargangen ter beschikking van bedoeld Genootschap de stellen.

Conform.

IV. De Heer VAN RONKEL

Biedt ten geschenke aan namens de Heeren J. K. H. DE ROO VAN ALDERWERELT en H. G. C. DEGENT, ambtenaren bij het Departement van O., E. en N. de jaargangen 1903 t/m. 1906 van de „Revue des deux Mondes".

Onder dankbetuiging in de Bibliotheek.

V. De Heer PLEYTE

Deelt mede, dat hij onlangs te Tjisolok, afd. Soekaboemi, nadere berichten heeft trachten in te winnen aangaande de oudheden die zich te Tji-panas, Salak-datar en Tji-artja bevinden. Omtrent die te Salak-datar en Tji-artja luidden de berichten overeenkomstig hetgeen bij VERBEEK, Verhandelingen, Deel 46 wordt vermeld. Te Tji-panas, noch te Tji-tiïs, door hem bezocht, was echter ook maar een spoor van eenige antiquiteit te bekennen, zelfs niet van een oude *balajan* of steenstapeling. De *balajan*, die te Saka-wajana (op de kaarten ter onrechte Soeka-wajana genoemd) heette te bestaan, bleek slechts een veelvuldig gespleten *tjadas*-blok te zijn.

Informatie.

VI. De Secretaris

Deelt mede, dat de verbouwing der Concierge-woning (zie Not. September '07, II *f*, pag. 86) thans zoo goed als voltooid is en de Amanuensis haar binnen enkele dagen wederom zal kunnen betrekken.

Informatie.

VII. Worden afgevoerd van de ledenlijst, op verzoek, de Heeren: J. R. COUPERUS, M. J. A. KRUSEMAN, Mr. N. B. H. F. ARRIËNS, H. KERBERT, J. W. MESMAN, G. H. MOHR, M. W. J. DEN BERGER, J. J. FEYTES en Th. J. W. S. NEYS.

Niets meer te behandelen zijnde, wordt de vergadering gesloten.

Aldus goedgekeurd en gearresteerd in de vergadering van den 13[en] Januari 1908.

F. A. LIEFRINCK,
President.

H. N. STUART.
Secretaris.

STAAT

VAN VOORWERPEN, BUITGEMAAKT OP HET EILAND BALI GEDURENDE DE EXPEDITIE VAN 1906, WELKE AAN HET BATAV. GENOOTSCHAP VAN KUNSTEN EN WETENSCHAPPEN IN BEWARING WORDEN AFGESTAAN.

(Gouv. Besluit dd°. 27 Februari j.l. N°. 9. Zie Notulen Maart 1907, II 2°, pag. 26).

Inventaris nummer.	Benaming der voorwerpen.
12939	kris met gouden togok.
12940	„ „ grantim „
12941	„ „ gegajeman „
12942	„ „ „ „
12943	„ „ houten gevest.
12944	„ „ „ „
12945	„ „ scheede van gevlochten haar.
12946	„ „ gouden togok (met scheede).
12947	„ „ „ „ „ „
12948	„ „ „ „ „ „
12949	„ „ „ „ „ „
12950	„ „ „ „ (met gebroken scheede).
12951	„ „ „ „ (met scheede).
12952	„ „ „ „ (zonder scheede).
12953	„ „ „ „ „ „
12954	„ „ grantim gevest (met scheede).
12955	„ „ „ „ „ „
12956	„ „ „ „ (zonder scheede).
12957	„ „ „ „ „ „
12958	„ „ gouden togok (met goud belegde, gebroken scheede).

Inventaris nummer.	Benaming der voorwerpen.
12959	kris met gouden togok.
12960	„ „ „ „
12961	„ „ „ „
12962	„ „ „ „
12963	„ „ „ „
12964	„ „ houten togok (houten scheede).
12965	„ „ ivoren „
12966	„ „ goud belegde scheede.
12967	„ „ „ „ „
12968	„ „ „ „ „
12969	„ „ scheede.
12970	„ „ „
12971	„ „ „
12972	„ zonder scheede.
12973	„ „ „
12974	„ „ „
12975	een stootwapen.
12976	„ gouden scheede.
12977	„ „ krisscheede-beslag.
12978	„ krisscheede.
12979	„ „
12980	„ „
12981	„ „
12982	„ „
12983	„ trisoela.
12984	gebogen lanspunt met zilveren beslag.
12985	„ „ „ „ „
12986	lancetvormige lanspunt.
12987	groote bladvormige lanspunt.
12988	een rechte sabel met zilveren scheede.
12989	lans met rood geitehaar.
12990	„ „ wit „
12991	„ „ blaasroer.
12992	„ „ „
12993	„ „ goudbeslag.
12994	„ „ „
12995	lanspunt met goudbeslag.
12996	een parang.

Inventaris nummer.	Benaming der voorwerpen.
12997	een geweerlade met goudbeslag.
12998	„ gedeukte gouden doos.
12999	zilveren ring met goud beslagen.
13000	gouden ring.
13001	„ „
13002	„ „
13003	„ „
13004	„ „
13005	„ knop.
13006	een kwast (gang versiering).
13007	pinangschaar.
13008	„
13009	vier stokjes met goud beslag.
13010	kleine kam met goud beslag.
13011	groote „ „ „ „
13012	instrument voor neusinblazing.
13013	gouden betelstamper met bamboe sarong.
13014	op goud blad geteekend poppetje.
13015	„ „ „ „ „
13016	„ „ „ „ „
13017	„ „ „ „ „
13018	schildpad-lepel met goudbeslag.
13019	zilveren schaal.
13020	„ „
13021	„ „
13022	„ „
13023	gouden schaal met mythologische voorstelling.
13024	zilveren schaal.
13025	„ „
13026	„ „
13027	„ „
13028	zilveren pot met wajang voorstelling.
13029	„ „ „ „ „
13030	„ „ (glad).
13031	„ „ (kokosnootvorm).
13032	„ deksel (glad).
13033	twee zilveren voetringen.
13034	pinangschaar.

Inventaris nummer.	Benaming der voorwerpen.
13035	een paar gouden kussen bekleedsels.
13036	4 stukjes beschilderd bladgoud en 4 beslagen ringen.
13037	een bladgouden ceintuur.
13038	gouden Dewi Çri.
13039	gouden haarsieraad.
13040	„ „
13041	„ „
13042	„ bloemhouder.
13043	zilveren „
13044	„ „
13045	„ „
13046	„ „
13047	een paar gouden oorsieraden.
13048	„ gouden diadeem.
13049	„ paar zilveren soebengs.
13050	kam met zilveren steel.
13051	papiertje met roode steentjes.
13052	zilveren sirihdoos met goudbeslag.
13053/56	vier ringen.
13057	twee gouden gedreven gambirdoosjes.
13058	pinangschaar.
13059	een beteekend gouden plaatje.
13060	„ garoeda moengkoer.
13061	„ kammetje met goud en roode bloemversiering.
13062	gouden halssieraad.
13063	„ „
13064	„ schaal.
13065	„ kroon.
13066	„ halssieraad.
13067	klapperdop met goudbeslag.
13068	gouden beker.
13069	zilveren beker met goudbeslag.
13070	„ „ zonder „
13071/73	drie pinangscharen.
13074/75	twee messen met zilveren heft.
13076	pinangschaar met goudbeslag.
13077	tjindé weefsel.
13078	kassap „

Inventaris nummer.	Benaming der voorwerpen.
13079	vlaszijden weefsel.
13080	zijden doek.
13081/88	acht geweven doeken.
13089	een gordel.
13090	kamer-randversiering.
13091	met goud versierde lap.
13092/94	drie gordels.
13095/99	vijf geweven doeken met kasap.
13100/04	" " " " "
13105/09	" " " " "
13110/26	zeventien geweven doeken.
13127	tjindé weefsel.
13128/39	twaalf zijden doeken.
13140/41	twee geimporteerde doeken.
13142	een doos met 38 hanemessen.
13143/45	een st. gedrukt katoen, geel damast, gebloemd katoen.
13146	geweven doek (shawl).
13147/51	vijf borstlappen.
13152	een onafgewerkte doek.
13153/55	drie contracten.
13156	een minuutboek.
13157/58	twee gedrukte boeken.
13159	een kindie (met tuit met goud en zilver).
13160	twee koralen hangers.
13161	zilveren bak met wajang voorstelling.
13162	stuk katoen (Britsch-Indië?).
13163/65	een stuk kant, geel damast, statiedoek.
13166/75	geimporteerde katoentjes etc.
13176	houten beeld.
13177	" "
13178	een waaier.
13179	verguld houtsneewerk.
13180	draagstoel.

LIJST

van ingekomen boekwerken gedurende het 1e kwartaal 1907.

Ad-Damîrî's Hayât Al-Ḥayawân (A zoological lexicon), translated from the Arabic by A. S. G. Jayakar. Vol. I. London — Bombay 1906. 8°.

Aldershoff (*H.*), Vaccinelichaampjes. Academisch proefschrift. Utrecht 1906. 8°.

Bordewijk (*H. W. C.*), Rechtspersoonlijkheid der Nederlandsche Koloniën. Academisch proefschrift. Leiden 1905. 8°.

Borst jr. (*F. J.*), De dood van het kind in aansluiting aan koorts van de moeder. Academisch proefschrift. Leiden 1905. 8°.

Brandstetter (*R.*), Ein Prodromus zu einen vergleichenden Wörterbuch der malaio-polynesischen Sprachen für Sprachforscher und Ethnographen. Luzern 1906. 8°.

Bruins (*G. W. J.*), Een onderzoek naar den rechtsgrond der schadevergoeding. Academisch proefschrift. 's Gravenhage 1906. 8°.

Burger (*C. N.*), In memoriam H. C. Rogge als bibliograaf en als bibliothecaris. (Overdruk uit het Tijdschrift voor boek- en bibliotheekwezen Februari 1906.) 's Gravenhage-Antwerpen. 8°.

Burger jr. (*C. N.*), Levensbericht van Jacobus Hellendoorn. (Overg. uit de Levensberichten van de Maatschappij der Nederlandsche Letterkunde te Leiden, 1905-1906.) Leiden. 8°.

Castle (*W. E.*) and A. Forbes, Heredity of hairlength in

Guinea-pigs and its bearing on the theory of pure gametes.

Castle (*W. E.*), The origin of a polydactylons race of Guinea-pigs. Washington 1906. 8°. (Carnegie Institution of Washington publication N°. 49).

Cator (*Dorothy*), Everyday life among the headhunters and other experiences from East to West. London, New-York and Bombay 1905. 8°.

Crooke (*W.*), The tribes and castes of the North-Western Provinces and Oudh. 4 vols. Calcutta 1896. 8°.

Dieterici (*F.*), Der Musterstaat von Alfârâbî. Aus dem Arabischen übertragen. Voran geht die Abhandlung „Ueber den Zusammenhang der arabischen und griechischen Philosophie". Leiden 1900. 8°.

Dieterici (*F.*), Alfârâbî's philosophische Abhandlungen. Aus dem Arabischen übersetzt. Leiden 1892. 8°.

Döbeln (*E. von*), Ur Nihâjat al Bahga of Ibrâhîm as Sabistarî an Nakṣbandî. Text, öfversättning och Kommentar. Akademisk Afhandling. Leipzig 1906. 8°.

Douma (*H. I.*), De analyse van het phlebogram. Academisch proefschrift. Groningen 1906. 8°.

Dubbeldam (*C. W. Th. baron van Boetzelaer van*), De Gereformeerde kerken in Nederland en de zending in Oost-Indië in de dagen der Oost-Indische Compagnie. Utrecht 1906. 8°.

Dutt (*Manmatha Nath*), A prose English translation of Harivamsha. (Translated literally into English prose). Calcutta 1897. 8°.

Dutt (*Manmatha Nath*), A prose English translation of Mahanirvana tantram. Calcutta 1900. 8°.

Dijck (*J. V. van*), Bijdragen tot de psychologie van den misdadiger. Academisch proefschrift. Groningen 1905. 8°.

Eck (*J. J. van*), De bepaling der natuurlijke ventilatie. Academisch proefschrift. Leiden 1906. 8°.

Edmunds (*A. J.*), Buddhist & Christian Gospels. Being gospel parallels from Pâli texts. Now first compared from the

originals. Third and complete edition. Edited with parallels and notes from the Chinese Buddhist Tripiṭaka by M Anesaki. Tôkyô 1905. 8°.

Eijsinga (*W. J. M. van*), Proeve eener inleiding tot het Nederlandsch tractatenrecht. Akademisch proefschrift. 's Gravenhage 1906. 8°.

Faddegon (*B.*), Çaṃkara's Gîtâbhâṣya, toegelicht en beoordeeld. Academisch proefschrift. Amsterdam 1906. 8°.

Feldbrugge (*Th. V. J. M.*), Over het privilegie voor huurpenningen van onroerende goederen. Academisch proefschrift. (Groningen 1906.) 8°.

Fison (*L.*) and A. W. Howitt, Kamilaroi and Karnai. Group-marriage and relationship, and marriage by elopement. Drawn chiefly from the usage of the Australian Aborigines, also the Kurnai tribe, their customs in peace and war. With an introduction by Lewis H. Morgan. Melbourne, Sidney, Adelaide, and Brisbane 1880. 8°.

Florenz (*K.*), Geschichte der Japanischen Litteratur. Leipzig 1906. 8°.

Foulkes (*T.*), Kálidása: a complete collection of the various readings of the Madras manuscripts. 3 vols. Madras 1904. 8°.

Frazer (*J. G.*), Adonis Attis Osiris Studies in the history of oriental religion. London 1906. 8°.

Robert *Fruin's* Verspreide geschriften. Registers. 's Gravenhage 1905. 8°.

Collection *G....* Première partie. Oeuvres d'art et de haute curiosité de Tibet.

Deuxième et troisième parties. Oeuvres d'art et de haute curiosité de la Chine et du Japon. Paris 1904. fol.

Geuns (*M. van*), Door Badoeng en Tabanan. Een en ander over Bali en zijne bewoners. (Overg. uit het Soer. Hblad van November en December 1906.) Soerabaia 1906. 8°.

Ginzel (*F. K.*), Handbuch der mathematischen und technischen Chronologie, das Zeitrechnungswesen der Völker.

I. Band. Zeitrechnung der Babylonier, Aegypter, Mohammedaner, Perser, Inder, Südostasiaten, Chinesen, Japaner und Zentralamerikaner. Leipzig 1906. 8°.

Groenman (*A. W.*), Het vasten bij Israël. Een vergelijkend onderzoek. Academisch proefschrift. Leiden 1906. 8°.

Haastert (*J. A. van*), Vergelijkende cultuurproef met verschillende zaadrietvariëteiten, oogstjaar 1905/06. (Overg. uit het Archief voor de Java-Suikerindustrie 1907.) Soerabaia. 8°.

Haastert (*J. A. van*), Resultaten verkregen met zaadrietvariëteiten in 1905 en 1906. (Overg. uit het Archief voor de Java-Suikerindustrie 1907.) Soerabaia. 8°.

Hagen (*B.*), Kopf- und Gesichtstypen ostasiatischer und melanesischer Völker. Herausgegeben mit Unterstützung der Kgl. bayerischen Akademie der Wissenschaften. Stuttgart 1906. fol.

Hahn (*F.*), Kurukh grammar. Calcutta 1900. 4°.

Hamilton (*R. C.*), An outline grammar of the Dafla language as sproken by the tribes immediately south of the Agra Tanang Country. Shillong 1900. fol.

Harnack (*A.*), Das Wesen des Christentums. Sechzehn Vorlesungen vor Studierenden aller Facultäten im Wintersemester 1899/1900 an der Universität Berlin gehalten. Leipzig 1906. 8°.

Heukelom (*J. Siegenbeek van*), Experimenteele onderzoekingen met doode tuberkelbacillen. Academisch proefschrift. Leiden 1905. 8°.

Hewett (*E. L.*), Antiquities of the Jernez plateau New-Mexico. Washington 1906. 8°.

Hirsch (*L.*), Reisen in Süd-Arabien, Mahraland und Hadramut. Leiden 1897. 8°.

Hoffmann (*J. J.*), Japansche Spraakleer. Uitgegeven op last van Zijne Excellentie den Minister van Koloniën. Leiden 1868. 8°.

Hoffmann (*J. J.*), Japanische Studien. Erster Nachtrag zur Japanischen Sprachlehre. Leiden 1878. 8°.

Holdich (*Thomas H.*), Tibet the mysterious. New-York 1906. 8°.

Holstijn (*J. Westerman*), De polis van levensverzekering als zekerheid voor een voorschotgever. Academisch proefschrift. Amsterdam 1906. 8°.

Hooijkaas (*C. E.*), Oud-christelijke ascese. Onderzoek naar de getuigenissen betreffende het ascetische leven in het Christendom der eerste en tweede eeuw. Academisch proefschrift. Leiden 1905. 8°.

Houwelingen (*P. van*), Proeven met kalkstikstof. (Overg. uit het Archief voor de Java-Suikerindustrie 1907.) Soerabaia. 8°.

Hurst (*J. F.*), Indika the country and the people of India and Ceylon. New-York 1891. 8°.

Land revenue policy of the *Indian* Government. Published by order of the Governor General of India in council. Calcutta 1902. 8°.

Indische ziekten. Practische handleiding ter voorkoming van de voornaamste in Nederlandsch-Indië heerschende ziekten, door een Indisch geneesheer. Amsterdam 1906. 8°.

Jasper (*J. E.*), Verslag van de tweede jaarmarkt-tentoonstelling te Soerabaja. Batavia 1906. 8°.

Jayakar (*A. S. G.*), Zie Ad-Damîrî.

Jellesma (*E. J.*), De Minahassa en eenige andere streken der residentie Menado. Eenige aanteekeningen op het voorkomende in het werk van den Heer H. van Kol, lid van de Tweede Kamer der Staten-Generaal, „Uit onze Koloniën". Amsterdam 1903. 8°.

Karrewij (*J. G. van der Hilst*), Bijdrage tot de kennis van het glaucoma. Academisch proefschrift. Leiden 1906. 8°.

Kate (*H. ten*), Aus dem japanischen Volksglauben. (Uit de „Deutsche Japan-Post" December 1906.) Yokohama. 8° obl.

Khamara (*Smara*), In the valley of stars there is a tower of silence. A Persian tragedy. London 1906. 8°.

Knuttel (*J. A. N.*), Het geestelijk lied in de Nederlanden voor de Kerkhervorming. Akademisch proefschrift. Rotterdam 1906. 8°.

Koppe (*R.*), Eenige strafrechtelijke beschouwingen in verband met het beginsel van de wet van 12 Februari 1901 (Stbl. N°. 63). Academisch proefschrift. Groningen 1906. 8°.

Krämer (*A.*), Hawaii, Ostmikronesien und Samoa. Meine zweite Südseereise (1897-1899) zum Studium der Atolle und ihrer Bewohner. Stuttgart 1906. 8°.

Kruijt (*Alb. C.*), Het animisme in den Indischen Archipel. Uitgegeven voor rekening van het Kon. Instituut voor taal-, land- en volkenkunde in Ned. Indië. 's Gravenhage 1906. 8°.

Kuhn (*E.*), Johann Kaspar Zeuss zum hundertjährigen Gedächtniss. Festrede gehalten in der öffentlichen Sitzung der K. B. Akademie der Wissenschaften zu München. München 1906. 4°.

Labberton (*J. H.*), De gemeente als rechtsorgaan in haar verhouding tot den staat. Academisch proefschrift. 's Gravenhage 1906. 8°.

Lankhout (*J.*), Bijdrage tot de kennis van het haemolytisch vermogen van menschelijk bloedserum. Academisch proefschrift. Groningen 1905. 8°.

Lehmann (*E.*) u. A., Die orientalischen Religionen. Berlin und Leipzig 1906. 8°.

Libourel (*P. B.*), Schenking. Academisch proefschrift. Leiden 1905. 8°.

Livingston (*Burton E.*), The relation of desert plants to soil moisture and to evaporation. (Carnegie Institution of Washington publication N°. 50.) Washington D. C. 1906. 8°.

Loeff G. Lzn. (*H P. Schim van der*), Onderzoek naar de herkomst en de strekking der zeven brieven van Ignatius in de korte recensie. Academisch proefschrift. Leiden 1906. 8°.

Marr (Th.), Over padasvorming. (Overg. uit het Archief voor de Java-Suikerindustrie 1907.) Soerabaia. 8°.

Maung Po Ka, „The new tutor" in English and Burmese. An easy and short way of acquiring a knowledge of both languages. Part I. Mandalay 1905. 8°.

Maury (G. Bonet-), L'Islamisme et le Christianisme en Afrique. Paris 1906. 8°.

Mayer (A.), Holland als Kolonialmacht. (Uit de „Deutsche Rundschau" November 1906.) Berlin. 8°.

Meulen (A. Tj. van der), De Indische verzameling te Bergum. Aldaar (1906). 8°.

Middel (P.), De trisectie van den hoek. Academisch proefschrift. Groningen 1906. 8°.

Mischlich (A.), Wörterbuch der Hausasprache. I. Teil. Hausa-Deutsch. 1906. (Lehrbücher des Seminars für Orientalische Sprachen zu Berlin, Band XX.)

Mollett (J. W.), An illustrated dictionary of words used in art and archaeology. Explaining terms frequently used in works on architecture, arms, bronzes, christian art, colour, costume, decoration, devices, emblemes, heraldry, lace, personal ornaments, pottery, painting, sculpture, &c., with their derivations. London 1883. 8°.

Moquette (J. P.), Voorloopig verslag over het vinden van rijstkorrels op ketan, en proeven daarover genomen. (Overg. uit Teysmannia 1905.) Batavia. 8°.

Müller (W. Max), Egyptological researches. Results of a journey in 1904. (Carnegie Institution of Washington publication N°. 53.) Washington D. C. 1906. 4°.

Nanning (H.), Over den invloed van pancreasextract op de glycolyse in spiersap. Academisch proefschrift. Den Haag 1906 8°.

Niedermann (M.), Précis de phonétique historique du Latin. Avec un avant-propos par A. Meillet. Paris 1906. 8°.

Onnen (M. F.), De draadlooze Telegrafie en hare toepassing in Oost-Indië. Leiden 1906. 8°.

The *O-Suwa* Festival. 1906. (Uit de „Nagasaki Press" monthly.) 4°.

Pantulu (*G. R. Subramiah*), Folk-lore of the Telugus. A collection of forthy-two highly amusing and instructive tales. Madras z. j. 12°.

Petrie (*W. M. Flinders*), Researches in Sinai. London 1906. 8°.

Poussin (*L. de la Vallée*), Bouddhisme. Etudes et matériaux. Adikarmapradîpa Bodhicaryâvaṭaratîkâ. London 1898. 4°.

Rademaker jr. (*G. A.*), Onderzoekingen naar aanleiding van een geval van Indische spruw. Academisch proefschrift. Zwolle 1906. 8°.

Rukminî-parinayam door *Raja Bishvanath Deva Varma* (Çrî Wiçvanatha Dewa Warmmaṇa). Athgarh, Orissa 1906. 8°.

Rank (*L.*), Prolegomena sociologica ad antiquitates graecas et romanas. Academisch proefschrift. Leiden 1906. 8°.

Ray (*Sidney H.*), The languages of British New Guinea. (Journal of the Anthropological Institute of Great Britain and Ireland, August, 1894.) London. 8°.

Ray (*Sidney H.*) and A. C. Haddon, A study of the languages of Torres Straits, with vocabularies and grammatical notes. (Part I.) (Proceedings of the Royal Irish Academy, May, 1893.) Dublin. 8°.

Reyst (*J. J.*), Het kokosvet. — Bijdrage tot de kennis der vetten en vetzuren. Academisch proefschrift. Leiden 1905. 8°.

Ribbius (*H. R.*), De omvang van de te vergoeden schade bij niet-nakoming van verbintenissen en bij onrechtmatige daad. Academisch proefschrift. Leiden 1906. 8°.

Richter (*J.*), Indische Missionsgeschichte. Gütersloh 1906. 8°.

Ritzema (*J.*), Onderzoekingen omtrent enkele in de kliniek gebruikelijke reacties bij glucosurie en fructosurie. Academisch proefschrift. Groningen 1905. 8°.

Scheurleer (*D. F.*), Michiel Adriaensz. de Ruijter. Leven en daden naar berichten en afbeeldingen van tijdgenooten. Samengesteld in opdracht van het nationaal comité voor

de herdenking van zijn 300-jarigen geboortedag. 's Gravenhage 1907. 8°.

Schmidt (*E*) u. A., Die orientalischen Literaturen mit Einleitung die Aufänge der Literatur und die Literatur der primitiven Völker. Berlin und Leipzig 1906. 8°.

Shingoro Takaishi, Japans Frauen und Frauenmoral. Aus dem Englishen übersetzt von A. M. Heinck. Rostock 1907. 8°.

Sievers (*W.*), Asien. Zweite Auflage. Leipzig und Wien 1904. 8°.

Skeat (*W. W.*) and C. O. Blagden, Pagan races of the Malay peninsular. 2 vols. London 1906. 8°.

Slochteren (*M. P. Th. à Thuessink van der Hoop van*), Kerk en Staat volgens Groen van Prinsterer. Academisch proefschrift. Groningen 1905. 8°.

Smit (*P.*), De wereldbeschouwing van Charles Secrétan. Academisch proefschrift. Nijmegen 1906. 8°.

Sommerville (*M.*), Siam on the Mainam from the gulf to Ayuthia together with three romances illustrative of Siamese life and customs. London 1897. 8°.

Stenbock (*C. M.*), Zur Kollektivbildung im Slavischen. Akademische Abhandlung. Uppsala 1906. 8°.

Stevens (*N. M.*), Studies on the germ cells of aphids. Washington D. C. 1906. 8°. (Carnegie Institution of Washington publication N°. 51).

Swettenham (*F.*), British Malaya. An account of the origin and progress of British influence in Malaya. London, New-York 1907. 8°.

Tibet, *Chine*, *Japon*, Zie Collection G. . . .

Tilly (*H. L.*), Glass mosaics of Burma with photographs. Rangoon 1901. fol.

Ti-pitaka, Zie Vinaya pitaka.

Vambéry (*H.*), Westlicher Kultureinfluss im Osten. Berlin 1906. 8°.

Verwey (*A.*), Cornea- en iristuberkulose. Academisch proefschrift. Leiden 1906. 8°.

Vinaya pitaka, met commentaar Tevasakaṇṭika. Vol. I. P. G. Mundyne Pitakapress 1902. 8°.

Vinnis (E. W. Goteling), De aanhoudende verdubbeling van den hartslag (Hart-Bigeminie). Academisch proefschrift. Leiden 1905. 8°.

Vissering (G.), Ongevraagde hulp. Dollar of gulden. (Overg. uit de Januari/Februari-aflevering van het Tijdschrift voor Nijverheid en Landbouw in Ned.-Indië, Deel LXXIV.) Batavia 1907. 8°.

Vlieger (A. de), Kitâb al Qadr. Matériaux pour servir à l'étude de la doctrine de la prédestination dans la théologie musulmane. Leyde 1903. 8°.

Vollers (K.), Volkssprache und Schriftsprache im alten Arabien. Strassburg 1906. 8°.

Waddell (L. A.), Report on the excavations at Pâṭaliputra (Patna), the Palibothra of the Greeks. Calcutta 1903. 8°.

Walch (J. L.), De varianten van Vondel's Palamedes. Academisch proefschrift. 's Gravenhage 1906. 8°.

Wartegg (E. von Hesse-), Indien und seine Fürstenhöfe. Stuttgart, Berlin, Leipzig, z. j. 8°.

Watson (J. Forbes), The textile manufactures and the costumes of the people of India. London 1866. fol.

Whitehead (J.), Exploration of Mount Kina Balu, North Borneo. London 1893. fol.

Wieland (G. R.), American fossil cycads. (Carnegie Institution of Washington publication N°. 34.) Washington 1906. 4°.

Wiggers (F.), Zakalmanak taon 1907. Batavia 1906. 12°.

Wigley (F. G.), A digest of Indian law cases; containing High Court reports and Privy council reports of appeals from India, 1901-1903. With an index of cases; being a supplement to Mr. J. V. Woodman's Consolidated digest of Indian law cases, 1836-1900. Compiled, under the orders of the Government of India. Calcutta 1906. 8°.

Correspondence between *William II*, of Holland and the Shogun of Japan, A. D. 1844. (Uit de Japan Chronicle van 4 December 1906.) Kobe.

Winter (*A.*), Bijdrage tot de Ionentheorie. Academisch proefschrift. Haarlem 1906. 8°.

Woermann (*K.*), Geschichte der Kunst aller Zeiten und Völker. 1. u. 2. Band. Leipzig und Wien 1900, 1905. 8°.

Wumkes (*G. A.*), De Gereformeerde kerk in de Ommelanden tusschen Eems en Lauwers (1595-1796). Academisch proefschrift. Groningen 1906. 8°.

Zapalowicz (*H.*), Conspectus florae Galiciae criticus. Volumen I. Krakowie 1906. 8°.

STAAT

VAN IN DE POERI TE DEN PASAR (LANDSCHAP BADOENG) BUITGEMAAKTE LONTAR-GESCHRIFTEN, TIJDENS DE EXPEDITIE NAAR BALI IN 1906.

(Zie Notulen April 1907, II *a*, pag. 38).

Lontar² jang di dalem kropakan kajoe.

1.	Sĕmara-dahana	Kekawin.
2.	Parta-jadnja	„
3.	Wiwaha	„
4.	Gatotkatja-sraja	„
5.	Soemanasantaka	„
6.	Ramajana	„
7.	„	„
8.	Anjang-nirarta	„
9.	Niti-sara	„
10.	Adi	Parwa.
11.	„	„
12.	Wirata	„
13.	Asrama-wasa, Moesala, Prastanika, Swargarohana	„
14.	„ „ „ „	„
15.	Singa-Langgiala	„
16.	Tjantaka	„
17.	Sarasamoestjaja-toetoer	„
18.	Oetara-kanda	„
19.	Swara-wijandjana	—
20.	Wariga	—
21.	Tantri-kamandaka	Kidoeng.

22.	Malat	Kidoeng.
23.	Slokantara-toetoer.	
24.	Poetroepasadji.	
25.	Tjaroe-bĕbantĕn.	
26.	Toetoer-adji-saraswati, mantra[2], siksan kris.	
27.	Sanghjang-loka-nata-mantra.	
28.	Astaka-mantra.	
29.	Mantra.	
30.	„	
31.	„	
32.	„	
33.	„	
34.	„	
35.	Mantra-Oesada.	
36.	„ „	
37.	Tĕnoeng-sakit.	

Lontar[2] jang memakai tjakepan.

I.	Tjrita	Kidoeng.
II.	„	„
III.	Malat	„
IV.	Tjrita	„
V.	„	„
VI.	Poetroepasadji	—
VII.	Djajendrija	Kidoeng.
VIII.	„	„
IX.	Mantra.	
X.	„	
XI.	„	
XII.	„	

Lontar Embat[2]an.

a. Jama-poerana tatoewa.
b. Boewana-poerana toetoer.

c.	Tĕngĕr-ngawi.	
d.	Djajendrija	Kidoeng.
e.	Malat	„
f.	Wrĕta-jana	Kekawin.
g.	Tjrita	„
h.	Ramajana	„
i.	Bratajoeda	„
j.	Wariga	—

N.B. Later werden nog afzonderlijk ontvangen (zie Notulen October 1907) twee wetboeken, nl.:

N°. 41. Parwadigama sasana sarodrĕta.

en „ 42. Agama astadasa wjawahara.

INVENTARIS VAN DE DOOR DEN HEER A. J. N. ENGELENBERG, ASS.-RESIDENT VAN MIDDEN-CELEBES, AAN HET GEN. IN BRUIKLEEN AFGESTANE HANDSCHRIFTEN, AFKOMSTIG VAN HET EILAND LOMBOK [1]).

(Cf. Not. Januari 1907, VIII *a*, pag. 7 en Not. April 1907, VI *a*, pag. 44).

I (N°. 1—67). Behasa *Djawa.*

1. Babad Lombok. Moelai dari Dewi Sinto dan Betara Indra tinggal di goenoeng jang soenji, sahingga Ratoe mas Hadji Gentawang mendjadi Radja di Selaparang (Lombok).

2. Babad Lombok. Idem tertoelis di kertas, pakei hoeroef wolanda.

3. Djoenglengga. Moelai dari Rasaksa bernama Gagah Goemantoeng mempoenjai anak laki² bernama Praboe Djoenglengga, sahingga matinja Amir di boenoeh oleh patih Wiramaja.

4. Mènak. Moelai Amir mengimpi kadjatoehan pedang, sahingga Praboe Maldéwa kalah perang bermoesoeh Gangga Mina Gangga Pati.

5. Moehawijah. Mentjeriteraken saorang bangsa Arab jang bernama Mahawijah, kawin dapet saorang prampoean toea.

---

[1]) Volgens eene door den Heer ENGELENBERG toegezonden lijst.

6. Mènak.	Moelai Amir Amzah aken berangkat ka Joenan, sahingga ia sampei disana dan aken berperang dengan Radja Joenan.
7. Mènak.	Mentjeriteraken betapa perangnja Radja di negri Joenan bermoesoeh Amir Amzah.
8. Tjerita Sam.	Moelai Achmat dan Ki Achmat anak saorang djanda, Achmat memakan kepala boeroeng, Ki Achmat memakan daging dan hatinja boeroeng itoe, sahingga Ki Achmat mendjadi Radja.
9. Tjeritera Radja Djabalkap.	Moelai Radja Azrak berpoetra saorang anak laki² bernama Radèn Sadat Satir, sahingga ia berperang dengan Radja Pardoen.
10. Rengganis.	Moelai anak pandita di goenoeng Algamas bernama Ratna Rengganis, bermain² di tamannja Raden Imam Soewangsa, hingga perangnja Radja Moekadam dengan Amir Amzah.
11. Wanamerta.	Moelai Praboe Wanamerta mengimpi berdjoempa dengan Dèwi Soepraba, hingga perangnja Praboe Ibnoe salam dengan Lambangkara.
12. Semaragama.	Dari hal ilmoe atau pengadjaran baik, bagi kita orang manoesia.
13. Pertjinan.	Moelai dari anak Radja Tjina birai (rindoe) kapada Amir, hingga Amir berperang dengan Senar Oestoer Nalih Oestoer.
14. Bétal Djemoer.	Moelai Alkas mantri patih Radja Kobat Sjahrias, bersahabat dengan Kodja Bachti

Djamal, sahingga Kodja Bachti Djamal di boenoeh olèh Alkas mantri.

15.	Poespakrama.	Moelai Radja di negri Poespakrama menjoeroeh membikin ikan mas, sahingga Djajèng Angkara poelang dari roemah Singa.
16.	Kertanah.	Moelai Dèwi Patimah Sam rindoe pada Radèn Abdoellah, sahingga Nabi Mohamad diambil anak olèh Janasih.
17.	Tapsir.	Moelai Nabi Daoed kawin dengan Dèwi Woersan, sahingga Nabi Isa pergi ngoembara di iringken 12 orang sjahabatnja.
18.	Djati Soewara.	Moelai Djati Soewara pergi meninggalken isterinja, sahingga ia berdjoempa dengan Adjisaka.
19.	Kobat Sarias.	Moelai Kobat Sarias di djadiken Radja di negri Kaos, sahingga Amzah perang dengan Radja Kandjoel.
20.	Angling Darma.	Jaitoe mentjeriteraken betapa perdjalannja Radèn Angling Darma, mendjadi Belibis poetih.
21.	Joesoef.	Jaitoe mentjeriteraken koetika Nabi Joesoep mentjeriteraken tentang mimpinja kapada ajahanda.
22.	Parasnabi.	Jaitoe mentjeriteraken koetika Nabi Mohamad dikoeris (tjoekoer) ramboetnja, olèh Malaèkat Djabarail.
23.	Bangbari.	Moelai Radja Boekit Bredji kalah perang bermoesoeh Amzah, sahingga Amzah perang dengan Radja Abesi.

24. Adjar Wali. Moelai Praboe Adjar-Wali perang bermoesoeh Rasaksa, sahingga Rengganis perang bermoesoeh Praboe Ambara-Wati.

25. Mènak. Moelai Oemarmaja dioesir olèh Amzah sahingga Praboe Ambara-Wati kalah perang melawan Amzah.

26. Ramajana. Moelai Radèn Satroegena mendjadi Radja di negri Ngajodija-Pala, sahingga matinja patih Badra.

27. Klanadjaja. Jaitoe mentjeriteraken Radja Ngoerawan berperang dengan membawa permaisoerinja.

28. Soendari Boengkah dan Pasatoan. Obat²tjara Bali dan doanja dan ilmoe boeat melihat dan mentjari hari jang baik dan jang djelèk, apabila orang hendak bekerdja, mengalih, dan mendiriken roemah enz.

29. Widarasasih. Moelai Batara Jama kawin dapat anak Rasaksa, sahingga Dewi Widarasasih kawin dapat Raden Repatmadja.

30. Moekadam. Moelai Radèn Imam Soewangsa kawin dengan anak Radja Moekadam, hingga Dèwi Ambarawati kalah perang bermoesoeh Dèwi Rengganis.

31. Tenoeng. Jaitoe ilmoe boeat mengitoengi barang, dihitoeng dari hari waktoenja hilang, terkadang² bisa terdapet aken taoe siapa jang ambil barang itoe.

32. Boekit Bredji. Jaitoe mentjeriteraken perangnja Radja Boekit Bredji berlawanan dengan Amir Amzah.

33. Soewanda. Moelai Dèwi Koeraisin berperang dengan Praboe Soewanda sahingga Praboe Soewonda kalah.

34. Singalaja. Moelai Amir bertapa di goenoeng Singalaja, sahingga ia kawin dengan Dèwi Tjiptonala.

35. Doelangmas. Moelai Amir berperang dengan Praboe Lokajanti di negri Doelangmas, sahingga Raden Repatmadja kawin dengan Dèwi Widarasasih.

36. Bandjargetas. Jaitoe mentjeritaken perdjalanannja Bandjargetas pergi ka Kloengkoeng, dititah oleh Radja Pedjanggi'.

37. Nalajaksa. Moelai Amzah berperang dengan Praboe Nalajaksa sahingga perangnja Nabi Solaiman dengan Praboe Resi Badjail.

38. Mènak. Moelai Radja Noesirwan ditangkep oleh Radja Abesi sahingga Oemarmaja mentjoeri menoelis.

39. Hikajat Rasoel. Jaitoe mentjeriteraken perangnja sjahabatnja Nabi Mohamad dengan temannja dan mentjeriteraken anak tjoetjoe Rasoeloellah.

40. Djatisoewara. Moelai Djatisoewara pergi meninggalken isterinja sahingga ia berdjoempa dengan Doemeli.

41. Babad Lombok. Moelai Nabi Idris mengganti djamannja Nabi Adam, hingga Datoe Semang mengloeroek ka negri Soedimara.

42. Sangkarawati. Moelai anak Radja Sangkarawati me-

	minang anak Radja Bakdijasar, hingga Amir Amzah berperang dengan Radja Paroengkala.
43. Soeloek.	Perlambang dari hal ilmoe.
44. Soerat Ambija.	Moelai Nabi Mohamad mengislamken familienja, hingga ia berperang bermoesoeh orang kapir.
45. Paringkelan.	Ilmoe boeat mentjabari hari dan boelan jang baik dan jang djelèk, apabila orang hendak mendiriken roemah, pindah roemah dan mengawinken enz.
46. Lokajati.	Moelai Radja Noesirwan aken mantoe anaknja Raden Herman, dan menjoeroeh pada Radja Lokajati soepaja ia memboenoeh Amir, hingga perangnja Amir dengan Radja Lokajati.
47. Paksi Bajan.	Mentjeriteraken boeroeng bajan sakawan, jang pandei bertoetoer-toetoer sabagei manoesia.
48. Hikajat Nabi Noeh.	Moelai Nabi Noeh naik praoe dengan membawa sekalian binatang sekawan, hingga Imam Mohdi berdjoempa dengan Dadjal.
49. Wariga (Paringkelan).	Seperti N°. 45.
50. Kredap sari.	Moelai Dèwi Srenggarawati ditjoeri olèh Radja Srekab Boemi, hingga Amir perang dengan Radja Mahrib. (Karangan Pe Made dari Batoe Koemboeng).
51. Mènak (Mégajaksa).	Moelai Amir perang dengan Praboe Mégajaksa, hingga Radèn Repatmadja perang dengan Radja Binti.

52.	Djati soewara.	Saperti N°. 40, aken tetapi tiada tjoekoep.
53.	Bantèng Raga.	Moelai saèkor harimau betina, bersahabat dengan saèkor lemboe betina, hingga Bantèng Raga berdjoempa dengan bininja.
54.	Mènak.	Moelai Amir perang dengan Radja Djaminambar, hingga patih Doeldjalal perang dengan Radèn Kasim Koewari.
55.	Damarwoelan.	Moelai Radèn Damarwoelan memperhambaken diri kapada Radja Madjapait, sahingga ia djadi Radja disitoe.
56.	Djatisoewara.	Saperti N°. 40 dan 52.
57.	Lokajati.	Saperti N°. 46.
58.	Djoharsah.	Moelai Raden Djoharsah diangkat mendjadi Radja, hingga ia berdjoempa dengan Sang Antaboga.
59.	Kawitan.	Moelai Baginda Abas mentjeriteraken kalakoeannja Amir kapada Nabi Mohamad, hingga Alkas mantri djadi Patih di negri Medajin.
60.	Mènak.	Moelai Amir perang dengan Patih Koewara hingga Koeroesin perang dengan Radja Wali Koewatja.
61.	Toelak bala (Penoelak bahaja).	Doa² boeat menolak bahaja penjakit dan sadjènnja.
62.	Bangbari.	Moelai Radja Bangbari aken mantoe, hingga Amir berperang dengan Radja Abesi.
63.	Tjerita Poerwa.	Mentjeriteraken betapa halnja negri Astina dan Pendawa senantiasa berselisihan.

64.	Rengganis.	Saperti N°. 10, akan tetapi tiada tjoekoep.
65.	Paparikan Dalang.	Tjeriteranja Dalang djika baharoe djedjer (moelai mentjeriteraken wajang).
66.	Tjartja ning paksi.	Ilmoe boewat melihat boeroeng katitiran jang baik dan jang djahat.
67.	Kitab maqrifat.	Tertoelis di kertas dengan hoeroef Arab. Sangkanparan (Awal dan achirnja tentang hal manoesia).

II (N°. 68—130). Bahasa *Bali.*

68.	Wariga (oeriga).	Dari hal obat² tjara Bali serta doa dan sadjènnja.
69.	Gagoeritan.	Gagoeritan dari hal orang jang menjaboeng ajam.
70.	Wariga.	Saperti N°. 68.
71.	Oesada.	Dari hal obat² dan do'anja.
72.	Gagoeritan.	Saperti N°. 69.
73.	Soerat Dienst.	Soerat dari kepala district Batoe Kliang kapada Djaksa di Praja dari hal djalan jang roesak.
74.	Metjetjaroe.	Doânja orang Bali dan sadjènnja, goena boeat minta hoedjan kapada déwa.
75.	Pipil.	Nama² orang jang kena padjeg (belasting).
76.	Pidarta (Verklaring.	Pidartanja Ama' Batjo mendakwa Ama' Djamin.
77.	Gagoeritan.	Gagoeritan orang Bali jang menaroeh tjinta kapada orang perampoean.

78.	Sesajoed.	Banten (Sadjèn[2]) badan, diambil dari wara hari lahirnja soepaja slamat.
79.	Oendang[2] (Paswara).	Oendang[2] Radja Bali pada sekalian bangsa Bali dan Sasak hal mengadaken langlang, rapport politie, hal mendapet barang boekti, hal orang ketjoerian dan lain[2]nja.
80.	Pidarta.	Pidartanja J. Jatja mendakwa Ama Mahir Kliang Tanah Sang dari hal sawah.
81[a].	Paswara (Oendang[2]).	Paswaranja Radja Lombok soepaja sekalian dèsa[2] baik didalem baik dibatosnja desa itoe, siang dan malem haroes diadaken langlang (politie desa) jang mendjaga dan mesti memakei pakèjan jang soedah ditetepken dalem oendang[2] jang terseboet diatas.
81[b].	Paswara (Oendang[2]).	Idem.
82.	Paswara (Oendang[2]).	Oendang[2] Radja Lombok, dilarang pada sekalian orang tiada bolèh sekali[2] memboeroe binatang di goenoeng Rendjani.
83.	Soerat tetepan.	Soerat tetepan dari Radja menetepken batos tanah jang di pegang olèh Goesti Sakti.
84.	Pangèling[2].	Pangèling-ngèling bahwa Sang Madè Djlantik dititahken olèh Radja pergi ka Poedjoeh perloe boeat mengadjar mengerdjaken pajarnja (bengkoknja) orang Poedjoet [1]).
85.	Soerat tetepan.	Radja menetepken pajar jang djadi bahagiannja orang dèsa Kateng.

[1]) Pajar (bengkok), jaitoe sawah dan kebon jang mendjadi bahagiannja atau pengidoepannja.

86.	Soerat kiriman.	Soeratnja Goesti Bagoes Djlautik pada Radèn Ratmawa, soeroeh mengoempoelken patirata (orang dan koeda jang telah biasa memboeroe roesa).
87.	Oendang2 Déwajadnja.	Oendang2 Radja kepada sekalian poenggawa, bahwa Radja aken slametan Déwajadnja (kasih slamat atau menjelameti Déwa2).
88.	Asal oesoel.	Asal oesoelnja Raden Widijadaré.
89.	Soerat dienst.	Soerat dari kepala district Kapang, kakapa Djaksa di Praja mengirimken doewa orang bernama Pe Dinah dan Pe Bidin.
90.	Pawoekon.	Ilmoe boeat melihat orang sakit, lekas semboehkah atau tiada orang jang sakit itoe. Dihitoeng dari hari dan woekoenja moelainja sakit.
91.	Soerat kiriman.	Soeratnja Goesti Bagoes Songkrong kapada Radèn Ratmawa perloe minta kerbau.
92.	Titah Radja Lombok.	Sang Wajan Telaga, Sang Ktoet Wanasari, dititah Radja, soepaja mengadjar mengerdjaken pajar pada orang désa Poedjoet.
93.	Gagoeritan.	Gagoeritan dari hal orang jang menjaboeng ajam.
94.	Gagoeritan.	Goegoeritan orang lelaki jang rindoe pada orang prampoean.
95.	Soerat kiriman.	Soeratnja kapala district Batoe Kliang kapada Padoeka toean Controleur, minta idzin aken pergi ka Ampenan, boeat mengalau-alauken ajahnja jang baharoe dateng dari hadji.

96. Pidarta. Pidartanja Mami Tadjab mendakwa pada I. Hekan, sebab I. Hekan soedah bitjara pada 3 orang banjaknja, bilamana Mami Tadjab dateng aken periksa kebonnja, aken di lawannja berkelai.

97. Soerat tetepan. Jaitoe soerat katetepan batos tanahnja Radja jang dipegang olèh orang di Widijadaré.

98. Soerat tetepan. Jaitoe batos sawahnja Radja jang ada di desa Iwan.

99. Soerat dienst. Soeratnja kepala dèsa Koeripan kepada district Praja, kasih taoe bahwa ia tiada bisa mengadep dan kirim wakil.

100. Goegoeritan. Gagoeritan orang laki jang menaroh tjinta pada saorang prampoean.

101. Soerat kiriman. Soeratnja I. Kamijah kepala district Batoe Kliang kasih taoe jang senapannja dirampas olèh anak Laloe Kertawang.

102. Soerat tetepan. Jaitoe katetepan watesnja tanah Widara dan Paälasan jang dipegang olèh Wajansidemen dan Ktoet Djlantik.

103. Katrangan. Katrangan sawahnja Radja jang dipegang olèh orang dèsa Plambi'.

104. Soerat kiriman. Soeratnja I. Tegek kepada Radja minta saorang prampoean boeat toea²nja orang dalem roemahnja.

105. Asal oesoel. Asal oesoelnja Raden Pringga di Pringgabaja.

106.	Soerat kiriman.	Soeratnja Bagoes Gredeg pada Radèn Ratmawa, minta ajam djantan.
107.	Paloegraha (Soerat idzin).	Soerat idzinnja Mami Moeljasih pada I. Hartaja goena aken memotong kerbau.
108.	Soerat dienst.	Soeratnja kepala district Batoe Kliang kapada djaksa di Praja, dari hal pasnja Sèch Mohamad Hannapi.
109.	Naptoe.	Kajoe boeat mengitoeng naptoenja hari.
110.	Titah Radja.	I. Bagoes Pandita, Sang Bagoes Poetoe, Sang Nengah Bali dititahken olèh Radja membahagi pajar (bengkok) pada orang Marang dan Ganti.
111.	Titah Radja.	Saperti N°. 92.
112.	Soerat Radja.	Soerat Radja kepada Nengah Sidemen, dari hal sawah jang di Penoedjak.
113.	Asal-oesoel.	Asal-oesoelnja Radèn Diraksa di Rangga gasa.
114.	Paswara.	Paswara (oendang²) dari Radja Lombok, tentang orang jang salah mentjoeri.
115.	Soerat kiriman.	Soeratnja Mami Noersasih pada Mami Intjih minta padi boeat sangoe (bekal) perang melawan orang Bali.
116.	Rapport politie.	Rapportnja kepala district di Praja, merapportken bahwa Hagangah di Praja, kahilangan saekor kerbau.
117.	Rapport politie.	Rapportnja kepala district di Praja, merapportken bahwa Ama' Paha dari Kediri, kahilangan padi 155 tjekel.

118.	Katrangan.	Ketrangan Kliang Tengari mendjoeal saèkor kerbau kepada kepala district Praja.
119.	Soerat oelem^{2}.	Soerat oelem^{2}nja Mami' Ginawang, menjilaken pada Padoeka toean Controleur sebab bekerdja menjoenatken.
120.	Soerat oelem^{2}.	Soerat oelem^{2}nja Mami Moestiadji, mengatoeri Padoeka toean Controleur ka Pringgarata, krana mengerdjaken orang mati.
121.	Gagoeritan.	Gagoeritan pengadjaran baik boeat sekalian orang. moeda.
122.	Wariga.	Saperti N°. 49.
123.	Bratajoeda.	Mentjeriteraken betapa perangnja negri jaitoe negri Ngastina dan Pandawa, mereboet negri warisnja. Maka radja kedoewa negri itoe bersepoepoe.
124.	Bagoes Oembara.	Moelai Bagoes Oembara poelang dari Bali dengan mengenderai Singa, sahingga anak Radja Koeripan kawin dengan anak Radja poetri djawa.
125.	Soerat dienst.	Soeratnja Mami' Moestiadji kepala district Batoe Kliang kapada Djaksa di Praja mengirimken 2 orang langlang.
126.	Pangéling-ngéling.	Pangéling-ngéling: Men. Goenang dianoegrahi olèh Radja Roema, saorang boedak prampoean bernama Ni Kadéh.
127.	Oesada.	Dari hal obat^{2} orang Bali dan doa serta sadjènnja.
128.	Mégantaka.	Moelai anak radja di Noesambara diboeang di saboeah poelau, hingga Radèn

		Tilar-Negara berdjoempa dengan Ratna Sekar Kentjana, anak djin di Djabalkap.
129.	Soerat dienst.	Soeratnja kepala district di Batoe Kliang pada Padoeka Toean Controleur, hal orang jang aken mengajah di Pantjar Daoeh dan hal membikin kedei di Boedjak.
130.	Gagoeritan.	Soerat dari orang laki jang soeka pada orang prampoean.

III (N°. 131—160). Bahasa *Sasak*.

131.	Gagoeritan.	Gagoeritan saorang lelaki jang menaroh tjinta pada saorang prampoean.
132.	Gagoeritan.	Gagoeritannja orang jang memperhambaken diri, soepaja mendjalani pakerdjaan jang baik dan patoet.
133.	Monjèh.	Mentjeriteraken saèkor kera jang pandai bertoetoer sabagei manoesia dan boediman.
134.	Satoewa (Dongeng Hikajat).	Mentjeriteraken saorang lantjing jang soeka pada saorang prampoean pakei tembang.
135.	Babad Lombok.	Mentjeriteraken permoelaännja Radja di Lombok membawahken poelau Sèlaparang.
136.	Lelohok (Sisindèn).	Sisindèn penghiboer hati.
137.	Toedjat-oedjat.	Mentjeriteraken moesang mengadjak pada kera, diadjaknja mentjoeri mangga di kebon orang.

138.	Gagoeritan Sakra.	Mentjeriteraken bèdanja djaman dehoeloe dan sekarang pakei tembang.
139.	Pidarta.	Pidartanja I. Dasi minggat dari boei Praja.
140.	Ilmoe.	Ilmoe goena boewat menegoehken badan, dan djika ditèmbak atau dimariam tiada akan kena atau lekat.
141.	Rengganis.	Moelai Radja Djamineram pergi bertapa ka goenoeng, hingga Oemarmaja kasangnja ditjoeri olèh Dèwi Widaningroem anak Radja Djin.
142.	Soerjadjaja.	Mentjeriteraken moelainja Dèn Soerjadjaja djadi kepala di Sakra.
143.	Lelaha' dan disamboengi Monjèh.	Sisindèn saperti N°. 136 dan disamboengi tjarita kera jang pandei bertoetoer sabagei manoesia.
144.	Gagoeritan.	Gagoeritan pengadjaran baik boeat sekalian orang moeda.
145.	Dangkang.	Mentjeriteraken saorang boedjang jang soeka pada saorang perampoean bernama La Soemanding.
146.	Oesada.	Dari hal obat^2 dan dòa serta sadjènnja.
147.	Pembajoen.	Bitjara orang jang menerimaken sarang serah (srah^{2}han).
148.	Pembajoen.	Seperti N°. 147.
149.	Pembajoen.	Seperti N°. 147.
150.	Pembajoen.	Seperti N°. 147.

151.	Pembajoen.	Seperti N°. 147.
152.	Pembajoen.	Seperti N°. 147.
153.	Tjoepak grantang.	Moelai anak radja Daha ditjoeri gadjah hingga Grantang berdjoempa dengan anak Radja itoe.
154.	Bibitjili.	Mentjeriteraken halnja Radja Daha meminta anak kapada Déwa Batara.
155.	Tjoepak dan grantang.	Mentjeriteraken tjerita N°. 153.
156.	Pindja-pandja (Tjimpedan, Tjangkriman).	Tjangkriman dan diartiken maksoednja.
157.	Monjèh.	Saperti N°. 133.
158.	Soerat kiriman.	Soerat dari saorang laki pada orang perampoean djantoeng hatinja, pakei tembang.
159*a*.	Hikajat kerbau dengan matjan.	Mentjeriteraken saèkor kerbau aken dimakan matjan hingga matjan tiada brani minoem ajar jang hening.
b.	Sroentoen.	La Sroentoen memidjem goenting, sahingga ia mempoenjai ajam emas dan berdjoempa dengan emaknja jang telah lama mati.
c.	Dengan belok (orang bodoh).	Mentjeriteraken saorang jang amat bodoh bernama Ama Minamĕ.
d.	Kemanoekan Kĕkĕlik.	Tjerita boeroeng koelik (tjoelik).

e. Anak kewo' (jatim).	Tjerita anak jatim jang mendapat saèkor koeda, bèrak mas dan pèrak. [Jang terseboet di N°. 159, samoea tertoelis di kertas].
160. Mantri Toetoer.	Mentjeriteraken Toetoer bersahabat dengan 4 orang mantri djoega. Tertoelis di kĕrtas.

IV (N°. 161—165). Bahasa *Kawi*.

161. Wariga.	Saperti N°. 68.
162. Lawé.	Mentjeriteraken Rangga Lawé Toeban membalik pada Radja Madjapait, sahingga ia mati dipotong lèhèrnja olèh Patih Nabrang.
163. Tjartja'ning Djadma (Tjandraning manoesia).	Ilmoe boeat mentjahari tjandranja manoesia jang baik dan jang djelèk dan dihitoeng dari warâ lahirnja.
164. Soendari teroes.	Dari hal Déwa².
165. Loerah saloet.	Tjeriteranja Loerah Saloet mendapat (memoengoet) saorang anak laki².

V (N°. 166—167). Bahasa *Arab*.

166. Sitin.	Kitab arab bernama Sitin dengan diartiken bahasa djawa, tertoelis dengan hoeroef arab.
167. Fatékah dan nama² hoeroef arab.	'Amal-'amallannja orang sembahjang dan nama² hoeroef arab, tertoelis di papan kajoe dengan hoeroef arab.

VI (N°. 168—175). Bahasa *Melajoe.*

168. Antjah.	Mentjeriteraken betapa pesoeroeh bangsa Bali djika menjilaken bangsawan.
169. Sanghijang.	Jaitoe dari hal orang jang kesoeroepan (kemasoekan) sètan.
170. Paswara.	Salinan dari oendang^2 Radja pada sekalian orang Bali dan Sasak soepaja sekalian dèsa-dèsa didjagai dengan santosa.
171. Babad Lombok.	Moelai mentjeriteraken bahwa orang djawa doeloe memakei Igama Boeddha, hingga Radja Karang Asem memerintah poelau Bali.
172. Banggroe'.	Mentjeriteraken dari hal penjakit banggroe'.
173. Lawé.	Tjerita saperti N°. 162, akan tetapi dibikin pèndèk.
174. Perang Lombok.	Mentjeriteraken perangnja orang Bali dan Sasak di Lombok.
175. Katoerangganing koeda.	Boeat melihat mati koeda jang baik dan tjirinja jang djelèk.

VII (N°. 176—206). *Tjampoer adoek.*

176. Awig^2 oendang^2.	Oendang^2 dari anak agoeng Ktoet Karang Asem, dari hal orang jang menjakap sawah. Bahasa bali dan salinannja bahasa melajoe.
177. Lelohok.	Dari hal orang laki jang menaroh tjinta pada orang prampoean. Bahasa bali dan sasak.

178.	Perang Bali dan Lombok.	Mentjeriteraken betapa perangnja kadoea bangsa, jaitoe bangsa Sasak dan Bali di poelau Lombok. Bahasa djawa dan kawi.
179.	Katoerangga-ning andjing.	Ilmoe boeat melihat andjing jang djelèk dan jang baik. Bahasa djawa dan kawi.
180.	Sipat doea poe-loeh.	Ilmoe bagi orang jang memakei Igama Islam. Bahasa melajoe, sasak dan djawa.
181.	Bratajoeda.	Mentjeriteraken betapa perangnja orang Pendawa dan Astina, mereboet negri warisnja. Maka kadoea marika itoe bersepoepoe. Bahasa djawa dan kawi.
182.	Paparikan.	Tjeritanja (bitjaranja) dalang djeka aken moelai mendjalanken wajang. Bahasa djawa, kawi dan bali.
183.	Rapport.	Rapportnja Mami' Sirep kepada kepala district Djanggot, merapportken bahwa di Bangbang ada terdapat praoe hanjoet. Bahasa bali dan melajoe.
184.	Soerat kiriman.	Soeratnja Datoe Pangéran kepada soewaminja. minta soepaja soeaminja menoesoel ka djawa. Bahasa bali dan melajoe.
185.	Soerat kiriman.	Soeratnja Ni Sarèn pada Datoe Pangéran, Ni Sarèn aken menoesoel ka Bogor. Bahasa bali dan melajoe.
186.	Soerat kiriman.	Soeratnja Datoe Pangéran kepada iboenja minta soepaja iboenja datang di Bogor. Bahasa bali dan melajoe.
187.	Snépa senggak, (Wangsalan).	Wangsalan roepa². Bahasa sasak dan bali.

188. Lawó.	Moelai Praboe Boedda Siwa kawin dengan adiknja, hingga adiknja bèla memboenoeh dirinja. Bahasa bali dan kawi.
189. Oendang².	Oendang² jang ditetepken olèh Sri Padoeka Toean Besar Gouverneur Generaal, dari hal mendjaga poelau Sèlaparang soepaja aman. Bahasa bali dan melajoe.
190. Soerat katrangan.	Katrangan sawahnja Radja jang dipegang olèh orang di dèsa Plambi'. Bahasa bali dan melajoe.
191. Pijagem.	Asal oesoel (Pijagemnja) Raden Troena Djaja di Wakan. Bahasa sasak dan melajoe.
192. Pembajoen.	Bitjaranja orang jang djadi Pembajoen (orang jang menerimaken srah²han. Bahasa bali, sasak dan djawa.
193. Paparikan, panjerah. Saperti N°. 192.	
194. Batos.	Ja itoe dari hal batos tanah Radja. Bahasa bali dan melajoe.
195. Soerat dienst.	Soeratnja Padoeka Toean Controleur A. A. kepada Mami Dikawat dari hal sawah. Bahasa bali dan melajoe.
196. Soerat tetepan.	Jaitoe katetepan batos tanah Widara dan Paälassan jang dipegang olèh Wajan Sidemen dan Ktoet Djlantik. Bahasa bali dan melajoe.
197. Oelem².	Oelem²nja Mami' Satradji di Rarang menjilaken Padoeka Toean Controleur ka roemahnja Kepala dessa Koetaradja, perloe kerdja mengawinken. Bahasa bali dan melajoe.

198. Proces-verbaal. Perdjalanannja Oeta dan Ègot, selamanja ia soedah minggat dari boei Praja. Bahasa bali dan melajoe.

199. Snépa (senggok, Wangsalan). Wangsalan roepa². Bahasa sasak dan bali.

200. Perang Bali. (orang Bali dan Sasak di poelau Lombok). Tjeriteranja perangnja orang bangsa Bali dan Sasak di Lombok. Bahasa bali, melajoe dan sasak.

201. Soerat dienst. Soeratnja kapala district Batoe Kliang kapada Djaksa di Praja dari hal sawahnja I. Jahja. Bahasa bali dan melajoe.

202. Soerat dienst. Soeratnja Mami' Moeljasih kapada district Praja memberi taoe bahwa orang jang bekerdja heerendienst di Pakoekling, dengan soenggoeh² hati. Bahasa bali dan melajoe.

203. Danggang. Soeratnja orang laki jang menaroh tjinta kapada saorang prampoean. Bahasa bali dan melajoe.

204. Soerat kiriman. Soeratnja Jadjili kapada Djra Gdé di Lilin, Rendjoeng dan Alas Malang, perloe minta oewang. Bahasa bali dan melajoe.

205. Soerat kawin. Soerat katrangan dari kawinnja I. Kedil dengan Inaq Marijam. Bahasa bali dan melajoe.

206. Soerat permoehoenan. Soeratnja Mami' Kertawang kapada Padoeka Toean Controleur moehoen idzin akan mengadaken saboeng ajam. Bahasa bali dan melajoe.

LIJST

van ingekomen boekwerken gedurende het 2e en 3e kwartaal 1907.

Abendanon (*J. H.*), Het zoutbriketstelsel in Nederlandsch-Indië. 's Gravenhage 1907. 8°.

Abendanon (*J. H.*), Mesures à employer par l'Etat pour développer le crédit, l'industrie et le commerce chez les indigènes des Indes Orientales Néerlandaises. (Institut Colonial international.) Bruxelles 1907. 8°.

Ahmad Shah (*Rev.*), Miftáhul Gûrán. A concordance with a complete glossary of the Qûrán. Part I. Concordance of the Qûrán. Benares 1906. 4°.

Aiken (*C. Francis*), The Dhamma of Gotama the Buddha and the Gospel of Jesus the Christ. A critical inquiry into the alleged relations of Buddhism with primitive Christianity. Boston 1900. 8°.

Catalogue du cabinet de monnaies et médailles de l'Académie Royale des Sciences à *Amsterdam*. Aldaar 1863. 8°.

Aitareyalochanum, the preface of the Aitreya Brāhmaṇa, by Acârya Satyavrata Samas'rami. Calcutta 1906. (Bibliotheca Indica nos. 1145 — 1147).

Audiffret (*D'*), Système financier de la France. Troisième édition, revue et augmentée. Examen des revenus publics, du crédit de l'état, de la circulation, de la richesse, de la comptabilité publique. Tome deuxième. (Législation de 1830 à 1862.) Paris 1863. 8°.

Aymonier (*E.*) et A. Cabaton, Dictionnaire Cam-français. (Publications de l'Ecole française d'extrême orient.) Paris 1906. 8°.

History of *Ayuddhya* from Chulsakaraj 686-966. Printed by order of the Comittee of the Vajirayan National Library from a Mss. dated Chulasakaraj 1042. With a preface by H. R. H. Prince Damrong and transcript of an Inscription of Wat Chulamani. Bangkok 126 (1907). 8°.

Barlow (*P. W.*), Kaipara or experiences of a settler in North New Zealand. London 1889. 8°.

Barth (*A.*), The Inscription on the Piprahwa Vase. (Translated from the French by G. Tamson.) Reprinted from the „Indian Antiquary", vol. XXXVI. Bombay. 4°.

Nota van toelichting en raming van kosten behoorende bij de concessie tot aanleg en exploitatie van een stoomtramweg loopende van de benedenstad *Batavia* naar Tangerang met een zijtak naar Paal-Merah, verleend bij Gouvernements Besluit dd. 24 Januari 1891 n°. 4. Batavia 8°. Niet in den handel.

Baudrillart (*H.*), Handboek der Staathuishoudkunde. Uit het Fransch vertaald door W. A. Viruly Verbrugge. 2 dln. Haarlem 1859. 8°.

Bell (*A. Melville*), World-English: the universal language. New-York, London, z. j. 8°.

Beylié (*L. de*), L'Architecture Hindoue en Extrême-Orient. Paris 1907. 8°.

Blue book for the year 1889. Singapore 1890. fol.

Blumhardt (*J. F.*), Catalogue of the Marathi, Gujarati, Bengali, Assamese, Oriya, Pushtu and Sindhi manuscripts in the library of the British Museum. Printed by order of the trustees. London 1905. 4°.

Boetzelaer van Dubbeldam (*C. W. Th. Baron van*), Zie Dubbeldam.

Bolk (*F. W.*), Condenzwater onder druk van afgewerkten stoom. (Overg. uit het Archief voor de Java-Suikerindustrie 1907.) Soerabaia. 8°.

Vertaling van eenige belangrijke stukken omtrent het landbouwcrediet in *Britsch-Indië* en Algiers. Batavia 1904. fol.

Broek (*Ch. L. J. Palmer van den*), Nota over de onafhankelijke Batang Hari-Districten. (Overg. uit het Tijdschrift voor Ind. taal-, land- en volkenk. deel XLIX.) Batavia 1907. 8°.

Bruggen (*M. van*), Koloniën. (Batavia 1888.) 8°.

Bruinsma (*A. E. J.*), De rechtstreeksche geldelijke uitkomsten van de staatsexploitatie in de houtvesterijen, vergeleken met die verkregen door de exploitatie door tusschenkomst van aannemers in de boschdistricten. (Overg. uit de Augustus/September-aflevering van het Tijdschrift voor Nijverheid en Landbouw, deel LXXI.) Batavia (1904). 8°.

Bruinsma (*A. E. J.*), Nogmaals iets over de rechtstreeksche geldelijke uitkomsten van de Staatsexploitatie in de houtvesterijen. (Overg. uit de Januari-aflevering van het Tijdschrift voor Nijverheid en Landbouw, deel LXXII.) Batavia 1906. 8°.

Diarium van Arend van *Buchell*, uitgegeven door Dr. G. Brom en Dr. L. A. van Langeraad. — Werken van het Historisch Genootschap te Utrecht, 3e Serie N°. 21.

Die Reden Gotamo *Buddho's* aus der mittleren Sammlung Majjhimanikâyo des Pâli-Kanons zum ersten Mal übersetzt von Karl Eugen Neumann. Erster Band. Leipzig 1896. 8°.

Buekers (*P. G.*), Het leven van Linnaeus. Voordracht gehouden op 18 Mei 1907 bij gelegenheid der jaarlijksche vergadering van den Raad van het Koloniaal Museum, tevens opening der Linnaeana-Tentoonstelling te Haarlem. (Overg. uit „De Indische Mercuur" van 21 Mei 1907.) Amsterdam. 8°.

Buitenzorgsch weefwerk. (Overg. uit Het Daghet 1906.) Banaspati. 4°.

Byans (*J. Vernier de*), Condition juridique et politique des indigènes dans les possessions coloniales. Paris 1906. 8°.

Cabaton (*A.*), Zie Aymonier.

Capron (*H.*), Reports and official letters to the Kaitakushi. Tokei 1875. 8°.

Carp (*B.*) en H. C. Prinsen Geerligs, Methode der fabricatie contrôle in rietsuikerfabrieken; de daarvoor te verrichten analyses, zoomede het onderzoek van meststoffen, grond, water en rookgassen. In opdracht samengesteld door —. Soerabaia 1897. 8°.

Castries (*H. de*), Les sources inédites de l'histoire du Maroc de 1530 à 1845. Première série — Dynastie saadienne 1530-1660. Archives et bibliothèques des Pays-Bas. Tome I. Paris 1906. 8°.

Koninklijk Kabinet van Munten, Penningen en Gesneden Steenen.

Catalogus der *Nederlandsche* en op Nederland betrekking hebbende gedenkpenningen. I, tot 1702. II, 1703-1813. 's Gravenhage 1903, 1906. 8°.

Cère (*E.*), Bréviaire du Bouddhiste. Paris s. d. 8°.

Chellier (*Dorothée*), Notes de voyage et rapport à M. le Gouverneur Général d'une mission médicale chez les indigènes de l'Algérie 1896. Montélimar 1897. 8°.

Collijn (*I.*), Katalog der Inkunabeln der Kgl. Universitäts-Bibliothek zu Uppsala. Uppsala und Leipzig (1907). 8°.

Colvin (*Auckland*), The making of modern Egypt. London 1906. 8°.

Corsten (*F.*), Verslag omtrent den suikerhandel in China. Soerabaia 1900. 8°.

Couvée (*M.*), Nieuwe waterfabriek te Soerabaia, opgericht in 1887. Soerabaia 1888. 8°.

Hetzelfde werk in 't Fransch, Duitsch en Engelsch. Leiden 1890. 8°.

Dean (*Bashford*), Chimæroid fishes and their development. Washington, D. C. 1906. 4°. (Carnegie Institution of Washington, publication N°. 32).

Delehaye (*H.*), Les légendes hagiographiques. Bruxelles 1906. 8°.

Descamps (*E.*), L'Afrique nouvelle. Essai sur l'état civilisateur dans les pays neufs et sur la fondation, l'organisation et le gouvernement de l'état indépendant du Congo. Paris-Bruxelles 1903. 8°.

Deussen (*P.*), Vier philosophische Texte des Mahâbhâratam: Sanatsujâta-Parvan — Bhagavadgîtâ — Mokshadharma — Anugîtâ. In Gemeinschaft mit Dr. Otto Strauss aus dem Sanskrit übersetzt. Leipzig 1906. 8°.

Deventer (*W. van*), Resultaten der in 1904 en 1905 op eenige ondernemingen genomen cultuurproeven. (Overg. uit het Archief voor de Java-Suikerindustrie 1907.) Soerabaia. 8°.

Deventer (*W. van*), Zie Handboek ten dienste van de Suikerriet-cultuur en rietsuikerfabricage op Java.

Diguet (*E.*), Les Annamites. Société — Coutumes — Religions. Paris 1906. 8°.

Dissel (*J. van*), Dr. Snouck Hurgronje op glad ijs. (Overg. uit de Indische Gids 1893.) 8°.

Doewa Sebaja. Kitab bagi kanak² jang hendak beladjar membatja dan menoelis hoeroef Melajoe. 2 st. Leiden 1906. 8°.

Dorsey (*G. A.*), The Pawnee Mythology. Part I. Collected under the auspices of the Carnegie Institution of Washington. Washington, D. C. 1906. 8°. (Carnegie Institution of Washington, publication N°. 59).

Drummond (*J.*), Philo Judaeus; or, the Jewish-Alexandrian philosophy in its development and completion. 2 vols. London 1888. 8°.

The Savage South Seas, painted by Norman H. Hardy, described by *E. Way Elkington.* London 1907. 8°.

Elout van Soeterwoude (*W.*), Eenige opmerkingen naar aanleiding van den Open brief van Dr. L. W. G. de Roo aan Dr. H. J. A. M. Schaepman over verkoop van opium op Java. (Overg. uit de Indische Gids 1892.) Leiden. 8°.

Embden (*D. van*), De werkkring van den Groot-ondernemer. Rede uitgesproken bij de aanvaarding van het hoogleeraarsambt in de staathuishoudkunde en statistiek aan de gemeentelijke universiteit te Amsterdam. Aldaar 1906. 8°.

Finsch (*O.*), Neue Arten zur javanischen Ornis. (Sonderabdruck aus: Journal für Ornithologie, Aprilheft 1907.) 8°.

Fisher (*H. W.*), Gids voor de tentoonstelling van Ethnographische voorwerpen uit Atjeh, Juli 1907. Leiden 1907. 8°. (Bijzondere tentoonstellingen van 's Rijks Ethnographisch Museum te Leiden, zomervacantie 1907).

Een *Formosaansch* (koop)contract. (Overg. uit het Tijdschrift voor Ind. taal-, land- en volkenk. deel XLIX.) Batavia 1907. 8°.

Foucher (*A.*), L'Art Gréco-Bouddhique du Gandhâra. Etude sur les origines de l'influence classique dans l'art bouddhique de l'Inde et de l'extrême-orient. Tome premier. Introduction — les édifices — les bas-reliefs. (Publications de l'Ecole française d'extrême-orient.) Paris 1905. 8°.

The record of the celebration of the two hundredth anniversary of the birth of *Benjamin Franklin*, under the auspices of the American philosophical society held ad Philadelphia for promoting useful knowledge, April the seventeenth to April the twentieth, A. D. nineteen hundred and six. Philadelphia 1906. 8°.

Garczinski (*P. von Rautenberg-*), Holländisch-Indien. Ein Reisebericht. Leipzig 1907. 8°.

Geerligs (*H. C. Prinsen*) en W. van West, Vaste stofbepaling in sappen, kooksels en stropen met den Refractometer. (Overg. uit het Archief voor de Java-Suikerindustrie 1907) Soerabaia. 8°.

Geldner (*K. F.*), Der Rigveda in Auswahl. Erster Teil. Glossar. Stuttgart 1907. 8°.

Govindâcharya (*A.*) the disciple of Srîman Yogî S. Parthasârathi Aiyangār, — Srî Bhagavad-Gîtâ with Sri Râmâ-

nujâchâya's Viṣishtâdvaita-commentary. Translated into English by —. Madras 1898. 8°.

Grey (*C. E.*), A digest of Indian law cases; containing High Court reports, and privy council reports of appeals from India, 1904. Calcutta 1907. 8°.

Groneman (*I.*), 't Huwelijk van den kroonprins van Jogjakarta. (Overg. uit de Locomotief van September 1907.) Semarang. 4°.

Groneman (*I.*), Boeddhistische tempelbouwvallen in de Prågå-vallei, de Tjandi's Båråboedoer, Mĕndoet en Pawon. Semarang-Soerabaia 1907. 8°.

Groneman (*I.*), Op de Boeddhistische bouwvallen. (Overg. uit de Locomotief van 18 Juni 1907.) Semarang. 4°.

Grube (*W.*), Geschichte der chinesischen Litteratur. (Die Litteraturen des Ostens in Einzeldarstellungen. Band VIII.) Leipzig 1902. 8°.

Gunning (*J. G. H.*), Losse opmerkingen naar aanleiding van het wajangverhaal Raden Pantji. (Overg. uit de Bijdragen tot de taal-, land- en volkenk. van Ned.-Indië, 6e volgreeks, deel I.) Z. p. en j. 8°.

Günther (*J. H. A.*), English synonyms explained and illustrated. Groningen 1904. 8°.

Hardy (*Norman H.*), Zie E. Way Elkington.

Hasselt (*J. L. van*), Gedenkboek van een vijf-en-twintig-jarig zendelingsleven op Nieuw-Guinea 1862-1887. Utrecht 1888. 8°.

Hawks (*F. L.*), Narrative of the expedition of an American squadron to the China seas and Japan, performed in the years 1852, 1853 and 1854, under the command of commodore M. C. Perry. New-York 1856. 8°.

Hazewinkel (*J. J.*), De onderlinge contrôle in het jaar 1906. (Overg. uit het Archief voor de Java-Suikerindustrie 1907.) Soerabaia. 8°.

Hazewinkel (*J. J.*), Brixbepaling bij stropen. (Overg. uit het Archief voor de Java-Suikerindustrie 1907.) Soerabaia. 8°.

Hazewinkel (*J. J.*), Onderzoek naar de ontledingen en veranderingen, die de glucose bij de rietsuikerfabricatie ondergaat. (Overg. uit het Archief voor de Java-Suikerindustrie 1907.) Soerabaia. 8°.

Heeres (*J. E.*), Corpus diplomaticum Neerlando-Indicum. Verzameling van Politieke contracten en verdere Verdragen door de Nederlanders in het Oosten gesloten, van Privilegebrieven, aan hen verleend, enz., uitgegeven en toegelicht door —. Eerste deel (1596-1650). (Bijdragen tot de taal-, land- en volkenk. van Nederlandsch-Indië, deel LVII.) 's Gravenhage 1907. 8°.

Hein (*Vlielander*), West-Java. De Zuidkust in 1902. Reizen te land en te water; rapporten en statistieken. Met een voorwoord van R. A. Eekhout, directeur der Wijnkoopsbaai-Exploratie-Maatschappij. Semarang-Cheribon, 1907. 8°.

Hellwald (*F. von*), Die Erde und ihre Völker. Ein geographisches Hausbuch. 2 Bde. Stuttgart, Berlin, Leipzig (1906). 8°.

Henriksen (*G.*), Sundry geological problems. Christiania 1906. 8°.

Hinderstein (*G. F. von Derfelden de*), Mémoire analitique pour servir d'explication à la carte générale des possessions Néerlandaises dans le grand archipel Indien. La Haye 1841. 4°.

Hirt (*H.*), Der Indogermanische Akzent. Ein Handbuch. Strassburg 1895. 8°.

Holwerda jr. (*J. H.*), Nederland's vroegste beschaving. Proeve van een archaeologisch systeem. Leiden 1907. 4°.

Van der Hoop van Slochteren (*M. P. Th. à Thuessink*), Zie Slochteren.

Huijgen (*F. C.*), Over de exhaust-werking bij locomotieven. Proefschrift ter verkrijging van den graad van doctor in de technische wetenschap aan de Technische Hoogeschool te Delft. Met 3 bundels bijlagen. Rotterdam 1907. 8°.

Ilbert (*Courtenay*), The government of India, being a digest of the statute law relating thereto; with historical introduction and explanatory matter. Second edition. Oxford 1907. 8°.

Inventions likely to „take" and „pay" in *India* and the East. Calcutta 1892. 8°.

Besluit op de *Indische* bestuursopleiding. Bijzondere voorwaarden van benoembaarheid tot en uitzending uit Nederland van personeel voor betrekkingen bij het binnenlandsch bestuur en sommige bureau-betrekkingen in Nederlandsch-Indië; alsmede regelen betreffende eene hoogere vorming van Indische bestuursambtenaren. Amsterdam 1907. 8°.

Jochim (*E. F.*), Sangka-schelpen. (Overg. uit het Tijdschrift voor Ind. taal-, land- en volkenk. deel XLIX.) Batavia 1907. 8°.

Jones (*H. C.*), Hydrates in aqueous solution. Evidence for the existence of hydrates in solution, their approximate composition, and certain spectrosopic investigations bearing upon the hydrate problem, by —, with the assistance of F. H. Getman, H. P. Bassett, L. Mc. Master and H. S. Uhler. Washington, D. C. 1907. 8°. (Carnegie Institution of Washington, publication n°. 60).

Juynboll (*H. H.*), Zie Supplement op den Catalogus van de Javaansche en Madoereesche handschriften.

Karto Soedirdjo, Madoereesch leesboek. 2 st. Batavia 1907. 8°.

Kazimirski (*A. de Biberstein*), Dictionnaire Arabe-Français, contenant toutes les racines de la langue arabe, leurs dérivés, tant dans l'idiome vulgaire que dans l'idiome littéraire, ainsi que les dialects d'Alger et de Maroc. Revue et corrigé par Ibed Gallab. 4 vols. Caire 1875. 8°.

Kemp (*P. H. van der*), Het rapport van den Hoofd-Inspecteur van Financiën H. J. van de Graaff, dat de aanleiding is geweest tot de intrekking der landverhuur in de

Vorstenlanden, aangeboden door —. (Overg. uit het December-nummer van het Tijdschrift voor Nijverheid en Landbouw in Nederlandsch-Indië.) Batavia 1891. 8°.

Kobus (*J. D.*), Selectie volgens het soortelijk gewicht der bibit. (Overg. uit het Archief voor de Java-Suikerindustrie 1907.) Soerabaia. 8°.

Kock (*De*), De inspectie van financiën. (Overg. uit de Java Bode van December 1890.) Batavia. 8°.

Kok (*J. Seyne*), Het Halifoersch zooals dit gesproken wordt ter Zuid-Oostkust van Nederlandsch-Nieuw-Guinea. Eerste proeve tot bekendmaking. (Overg. uit de Verhandelingen van het Bat. Genootschap van Kunsten en Wetenschappen deel LVI.) Batavia 1906. 8°.

Kops (*J. L. de Bruijn*), Beginselen van Staathuishoudkunde. Vierde, herziene en vermeerderde druk. Amsterdam (1865). 8°.

Kruijt (*Alb. C.*), De inlander en de zending. Vier lezingen. Amsterdam 1907. 8°.

L. (*D. v. H.*), Een Arabisch schriftgeleerde over Mohamedaansche Theosofie (tarèka's) op Java. (Overg. uit het Theosofisch Maandblad van Nederl.-Indië.) Semarang (1889). 8°.

Labberton (*D. van Hinloopen*), Sĕrat rĕksů wibůwů anĕrangakĕn lampah² ipoen tiang anjéléngi artů wontĕn ing Postspaarbank. Mitoeroet wŏwaton saking kandjĕng toean dirècteur postspaarbank ing tanah Indiů-Nédĕrland. Weltevreden 1907. 8°.

Landon (*Perceval*), Under the sun. Impressions of Indian cities: with a chapter dealing with the later life of Nana Sahib. London 1906. 8°.

Lanman (*Ch. Rockwell*), A Sanskrit Reader: with vocabulary and notes. First edition, fifth issue. Boston 1906. 8°.

Verslag omtrent het Gouvernements krankzinnigengesticht te *Lawang* (residentie Pasoeroean) vanaf de opening op 23 Juni 1902 tot ultimo 1905, benevens een over-

zicht van de wordingsgeschiedenis daarvan. Opgemaakt door den arts Dr. S. Lijkles. Batavia 1906. 8°.

Catalogus van de geschiedkundige tentoonstelling van natuur- en geneeskunde, te houden te *Leiden* 27 Maart — 10 April 1907, ter gelegenheid van het elfde Nederlandsch natuur- en geneeskundig congres, bewerkt door E. L. van Leersum, F. M. G. de Feijfer en P. C. Molhuysen. Leiden 1907. 8°.

Lemke (*H.*), Zie Marco Polo.

Rede gehalten durch Dr. Ing. Hans *Linsenmann* E. I. bei Antritt seines Amtes als Hochschullehrer für technische Mechanik an der Technischen Hochschule zu Delft am 14ten Januar 1907. Delft. 8°.

Lotsy (*J. P.*), Carolus Linnaeus. Een en ander over zijne beteekenis, vooral ten opzichte van het soortsbegrip.

Rede ter herdenking van zijn 200sten geboortedag uitgesproken te Haarlem op den 23sten Mei 1907. Uitgegeven door het Nederlandsch Comité voor de herdenking van het tweede eeuwfeest van Linnaeus' geboorte. Haarlem 1907. 8°.

Louter (*J. de*), Decentralisatie in Britsch-Indië. (Overg. uit „de Gids" 1887.) Z. p. en j.

Mc. Clymont (*J. Roxburgh*), The first expedition of the Portuguese to Banda and the events antecedent thereto. Compiled from the works of standard authors. Hobart 1905. 8°.

Man (*M. G. A. de*), Catalogus der numismatische verzameling van het Zeeuwsch Genootschap der Wetenschappen. Middelburg 1907. 8°.

Die Reisen des Venezianers *Marco Polo* im 13. Jahrhundert. Bearbeitet und herausgegeben von Dr. H. Lemke. Hamburg 1907. 8°.

Marr (*Th.*), Over kali en phosphorzuur in onzen bouwgrond. (Overg. uit het Archief voor de Java-Suikerindustrie 1907.) Soerabaia. 8°.

Marre (*A.*), Suger et Vaucresson. Versailles 1907. 12°.

Maxwell (*W. E.*), The law and customs of the Malays with reference to the tenure of land. Singapore 1885. 8°.

Mayer (*L. Th.*), De Pigment-vlekken op het menschelijk lichaam en hare waarde en beteekenis naar het algemeen onder de Javanen heerschende bijgeloof. Een ethnografische bijdrage. Weltevreden 1907. 4°.

Meerwaldt (*J. H.*), Tolu pulu onom Turpuk sidjahaon ni anaksikola na umbalga. Bielefeld 1901. 8°.

Meurer (*J.*), Weltreise-bilder. Leipzig 1906. 8°.

Moquette (*J. P.*), De munten van Nederlandsch-Indië. (Overg. uit het Tijdschrift voor Ind. taal-, land- en volkenk. deel XLIX.) Batavia 1907. 8°.

Moquette (*J. P.*), De munten van Nederlandsch-Indië. (Overg. uit het Tijdschrift voor Ind. taal-, land- en volkenk. deel L.) Batavia 1907. 8°.

Mulder (*H. J. A.*), Archives internationales d'administration comparée. La Haye — Paris 1893/94. 8°.

Müller (*Georgina*), Leben und Religion. Gedanken aus den Werken, Briefen und hinterlassenen Schriften von Max Müller. Stuttgart z. j. 8°.

Munro (*Neil Gordon*), Coins of Japan. First edition. Yokohama, Japan 1904. 8°.

Request aan Zijne Excellentie den Gouverneur-Generaal van *Nederlandsch-Indië*, dd. 15 Mei 1906, over het stoomwezen. Met 19 bijlagen. Soerabaia 1906. 8°.

Memorie van het bestuur der *Nederlandsch-Indische* Maatschappij van Nijverheid en Landbouw te Batavia bij missive dd. 28 December 1886 n°. 291, gezonden aan de Directeuren der Nederlandsche Maatschappij van Nijverheid te Haarlem over de Pakketvaart in Nederlandsch-Indië. Batavia 1886. 8°.

Lijst van de voornaamste aardrijkskundige namen in den *Nederlandsch-Indischen* Archipel. Batavia 1906. fol.

Neumann (*K. E.*), Die Reden Gotamo Buddho's aus der längeren Sammlung Dhîganikâyo des Pali-Kanons. Erster Band. München 1907. 8°.

Neumann (*K. E.*), Zie Die Reden Gotamo Buddho's.

Nirman (*Mas*), Lajang watjan båså Djåwå katoelis aksårå Walåndå kanggo ing pamoelangan Djåwå. 3 djilid. Betawi 1907. 8°.

'Oethmân bin 'Abdoellah bin 'Aqiel, Naçiḥat datang; boeat ngalarang njiön njeri kana binatang. Betawi 1374 H. 12°.

Ophuijsen (*Ch. A. van*), Hikajat Si Miskin. Leiden 1906. 4°.

Pappenheim (*Hauptgraf zu*), Madagascar. Studien, Schilderungen und Erlebnisse. Berlin 1906. 8°.

Parkhurst (*J. A.*), Researches in stellar photometry during the years 1894 to 1906 made chiefly at the Yerkes observatory. Washington, D. C. 1906. 4°. (Carnegie Institution of Washington, publication n°. 33).

Paul (*A.*), Krischnas Weltengang. Ein indisch Mythos. In zwanzig Andachten aus dem Vishnupuránam übertragen. Mit einem Geleitworte von K. E. Neumann. München 1905. 8°.

Pearl (*R.*), Variation and differentiation in Ceratophyllum. Washington, D. C. 1907. 8°. (Carnegie Institution of Washington, pnblication N°. 58).

Pischon (*C. N.*), Der Einfluss des Islâm auf das häusliche und politische Leben seiner Bekenner. Eine culturgeschichtliche Studie. Leipzig 1881. 8°.

Plange (*Th. J.*), Christus — ein Inder? Versuch einer Entstehungsgeschichte des Christentums unter Benutzung der indische Studien Louis Jacolliots. 1. Auflage. Stuttgart (1906). 8°.

Play (*F. le*), Les ouvriers de l'Orient et leurs essaims de la Méditerranée, populations, soumises à la tradition, dont le bien-être se conserve sous trois influences dominantes: le décalogue éternel, la famille patriarcale et les productions spontanées du sol. Tours 1877. 8°.

Pleyte (*C. M.*), Verslag nopens de Pasar-Gambir gehouden op het Koningsplein te Weltevreden van 28 Augustus — 2 September 1906. Batavia 1907. 4°.

*Prsvr*ⁿᵗ (*H. E. Steinmetz*), Een landrente-idee. (Overdruk.) Z. p. en j.

Richards (*Th. W.*) and G. E. Behr, jr., The electromotive force of iron under varying conditions, and the effect of occluded hydrogen. Washington 1906. 8°. (Carnegie Institution of Washington, publication n°. 61).

Richards (*Th. W.*) and G. Shannon Forbes, Energy changes involved in the dilution of zinc and cadmium amalgams. Washington, D. C. 1906. 8°. (Carnegie Institution of Washington, publication n°. 56).

Riedel (*J. G. F.*), Prohibitieve teekens en tatuage-vormen op het eiland Timor. (Overg. uit het Tijdschrift voor Ind. taal-, land- en volkenk. deel XLIX.) Batavia 1907. 8°.

Sâstri (*A. Mahâdeva*), The Bhagavad-Gîtâ with the commentary of Srî Sankarâchârya. Second edition revised and improved, with additional notes. Mysore 1901. 8°.

Schlegel (*G.*), Repliek op Mr. L. Serrurier's beantwoording van mijne kritiek van het Japansch-Nederlandsch en Japansch-Engelsch Woordenboek deel III. Leiden 1893. 8°.

Schmeltz (*J. D. E.*), Ein Beitrag zum Kapitel Arbeit und Rhytmus. (Reprinted from the Boas Memorial Volume.) New York 1906. 8°.

Schmidt (*P. W.*), Die Mon-Khmer-Völker, ein Bindeglied zwischen Völkern Zentralasiens und Austronesiens. Braunschweig 1906. 8°.

Scripture (*E. W.*), Researches in experimental phonetics. The study of speech curves. Washington, D. C. 1906. 4°. (Carnegie Institution of Washington, publication n°. 44).

Sĕrat Lokapå̊lå̊ anjariessakĕn lampahipoen karaton kakalih ing Lokapå̊lå̊ kalijan Ngalĕngkå̊ pĕrangipoen Då̊så̊moekå̊, ingalĕngkah karaton Lokapå̊lå̊ wahoe, poenå̊på̊ walih lalampahanipoen Soebali kalijan Soegriwå̊ ngantos doemoegi djoemĕnĕngipoen Praboe Hardjoeno Sosrobahoe ing Maispatikaĕtjapakĕn dening toewan Palmer van den Broek ing nagari Soerå̊kartå̊. Semarang 1866. 4°.

Serrurier- ten Kate (*Mevr. M.*), De Compagnies Kamer van het Museum van het Bataviaasch Genootschap van Kunsten en Wetenschappen. Batavia 1907. 4°.

Sherring (*C. A.*), Western Thibet and the British borderland, the sacred county of Hindus and Buddhists, with an account of the government, religion and customs of its peoples. London 1906. 8°.

Stein (*M. Aurel*), Ancient Khotan; detailed report of archaeological explorations in Chinese Turkestan. Carried out and described under the orders of H. M. Indian Government. 2 vols. Oxford 1907. 4°.

Steller (*C. W. J.*), Natuurlijke leesleerwijze voor Sangirsche kinderen. 3 st. Leiden z. j. 8°.

Stengel (*K.*), Wörterbuch des Deutschen Verwaltungsrecht. In Verbindung mit vielen Gelehrten und höheren Beambten herausgegeben. 2 Bde u. 2. u. 3. Ergänzungsband. Freiburg i. B. 1890-1897. 8°.

Stephan (*E.*), Südseekunst. Beiträge zur Kunst des Bismarck-Archipels und zur Urgeschichte der Kunst überhaupt. Aus dem Königlichen Museum für Völkerkunde zu Berlin mit Unterstützung des Reichs-Marine-Amtes herausgegeben. Berlin 1907. 8°.

Stephan (*E.*) und F. Graebner, Neu Mecklenburg (Bismarck-Archipel). Die Küste von Umudda bis Kap St. Georg. Forschungsergebnisse bei den Vermessungsfahrten von S. M. S. Möwe im Jahre 1904. Aus dem Königlichen Museum für Völkerkunde zu Berlin mit Unterstützung des Reichs-Marine-Amtes herausgegeben. Berlin 1907. 8°.

Stokvis (*H. J.*) en W. H. Gosler, Wetten, besluiten en overeenkomsten betrekkelijk de electro-magnetische telegrafen in Nederland. Met toestemming van Zijne Excellentie den Minister van Binnenlandsche Zaken uitgegeven. 's Gravenhage 1860. 8°.

Sundermann (*H.*), Unter den Dajakken auf Beto. Tagebuchblätter. Barmen 1899. 8°.

Teulet (*A. F.*), Les Codes de l'empire français. 10e édition. Paris 1859. 8°.

Thomas (*J. W.*), Drei Jahre in Südnias. Barmen 1882. 8°.

Thomas (*N. W.*), Natives of Australia. London 1906. 8°.

Tolo Sampagoel, Socrat tongononkan asa siseon. 3 st. Leiden 1904. 8°.

Trotter (*Mrs. A. F.*), Old Cape Colony. A chronicle of her Men and Houses from 1652 tot 1806. Westminster 1903. 8°.

Turner (*G.*), Nineteen years in Polynesia: Missionary life, travels, and researches in the islands of the Pacific. London 1861. 8°.

Varigny (*C. de*), Nouvelle géographie moderne du cinq parties du monde. 5 tomes. Paris s. d. 4°.

Algemeen *Verslag* van het *Muntcollege* over 1885, 1887 en 1899. Utrecht. 8°.

Versluijs (*W. A.*), Wiskunde een hulpwetenschap. Rede uitgesproken bij de aanvaarding van het ambt van hoogleeraar in de zuivere en toegepaste wiskunde en de mechanica aan de Technische Hoogeschool te Delft, den 18den Januari 1907. Delft. 8°.

Beraadslagingen in de zittingen der Tweede Kamer van de Staten-Generaal van 15, 16 en 17 October 1860, aangaande de conclusie van het verslag der commissie omtrent de stukken en mededeelingen betreffende de regeling voor de Gouvernements-Suikercultuur op Java, en de dading met den heer *van Vloten*, ter beëindiging van procedures nopens de onderneming Pangka in het bijzonder. 8°.

Vos (*F. H. de*), Mr. Isaac Augustin Rumpf. (Extracted from Journal n°. 56, vol. XVIII, 1905, of the Royal Asiatic Society, Ceylon Branch.) 8°.

Vos (*F. H. de*), Third supplementary paper on the monumental remains of the Dutch East India Company of Ceylon. (Extracted from Journal n°. 56, volume

XVIII, 1905, of the Royal Asiatic Society, Ceylon Branch.) 8°.

Vos (*F. H. de*), Note on a Dutch medal. (Extracted from Journal n . 56, vol. XVIII, 1905, of the Royal Asiatic Society, Ceylon Branch.) 8°.

Warneck (*J.*), Der bataksche Ahnen- und Geisterkult. (Allgemeine Missions-Zeitschrift 1904.) Berlin. 8°.

Washington (*H. S.*), The Roman comagmatic region. Washington, D. C., 1906. 8°. (Carnegie Institution of Washington. Publication n°. 57).

Journalen van de admiralen Van *Wassenaer-Obdam* (1658/59) en de Ruyter (1659/60), uitgegeven door G. L. Grove. — Werken van het Historisch Genootschap te Utrecht, 3e serie, n°. 23.

Weber (*M.*), Ethnographische Notizen über Flores und Celebes. (Supplement zu Band III von Internationales Archiv für Ethnographie.) Leiden 1890. 4°.

Wilser (*L.*), Stammbaum der indogermanischen Völker und Sprachen. Nach einem am 9. Juli 1906 im Historisch-philosophischen Verein zu Heidelberg gehaltenen Vortrag. Jena 1907. 8°.

Winkler (*Johan*), De Nederlandsche geslachtsnamen in oorsprong, geschiedenis en beteekenis. Goedkoope uitgaaf. Haarlem (1885). 8°.

Brieven van Johan de *Witt.* Eerste deel 1650-1657 (1658), bewerkt door Robert Fruin, uitgegeven door G. W. Kernkamp. — Werken van het Historisch Genootschap te Utrecht, 3e serie n°. 18.

Ypes (*W. K. H.*), Nota omtrent Singkel en de Pak-pak-landen. (Overg. uit het Tijdschrift voor Ind. taal-, land- en volkenk. deel XLIX.) Batavia 1907. 8°.

Staatsalmanak voor de *Zuid-Afrikaansche* republiek 1898, 1899. Op last der Hoog Ed. Regeering samengesteld door H. Kuipers en H. C. de Bruyn Prince. Pretoria. 8°.

Traktaten gesloten tusschen de *Zuid-Afrikaansche* Republiek en den Oranje-Vrijstaat, de Fransche republiek, Italië, Zwitserland, het Koninkrijk België, het Koninkrijk Portugal en Duitschland. Pretoria 1897-1899. fol.

Correspondentie van de *Zuid-Afrikaansche* Republiek met den Hoogen Commissaris en den Britschen Agent over verschillende onderwerpen. N°. 2 van 1898, n°. 1—10 van 1899. Pretoria. fol.

Société d'Angkor

POUR

LA CONSERVATION DES MONUMENTS ANCIENS

de l'Indochine.

(Zie notulen Oct. 1907 II *i* pag. 96 Nov. 1907 I *e* pag. 103).

STATUTS.

I. — Objet et composition.

ARTICLE PREMIER. — Il est formé entre toutes les personnes qui adhéreront aux présents statuts, et sous le régime de la loi du 1er juillet 1901, une association qui prend le titre de Societé pour la conservation des monuments anciens de l'Indochine.

ART. 2. — La Société a pour but de contribuer, par tous les moyens en son pouvoir, à la conservation et à l'étude des monuments de l'Indochine, en se conformant à l'arrêté du Gouverneur général du 9 mars 1900.

ART. 3 — La Société a son Siège social à Paris. Elle se compose de membres d'honneur, de membres donateurs et de membres titulaires.

ART. 4. — Les membres d'honneur sont désignés par le Comité.

Les membres donateurs sont ceux qui, n'étant redevables d'aucune cotisation arriérée, auront versé en une seule fois une somme d'au moins 200 francs.

Art. 5. — Pour être membre titulaire, il faut:

1°. Etre agréé par le Comité sur la présentation de deux membres de la Société;

2°. Payer une cotisation annuelle de 5 francs au moins.

Cette cotisation peut être rachetée par un versement de 100 francs, moyennant lequel on devient membre à vie.

Art. 6. — Les Sociétés savantes et autres associations peuvent, à titre collectif, faire partie de la Société.

Art. 7. — Les membres nouveaux paient intégralement la cotisation de l'année de leur admission, et les membres démissionnaires celle de l'année de leur démission.

Art. 8. — Les membres quittant la Société par suite de démission ou autre cause, non plus que les héritiers des membres décédés, ne peuvent rien réclamer de l'avoir de la Société.

II. — Administration et fonctionnement.

Art. 9. — La Société est administrée par un Comité élu pour 3 ans par l'Assemblée générale. Le nombre des membres de ce Comité, fixé en principe à neuf, pourra être porté jusqu'à quinze sur l'initiative du Comité lui-même.

Les élections ont lieu à la majorité simple. Le vote par correspondance est admis. Les membres sortants sont rééligibles.

En cas de décès ou de démission d'un ou de plusieurs de ses membres, le Comité a la faculté de les remplacer: ces choix doivent être ratifiés par la première Assemblée générale.

Art. 10. — Le Comité choisit parmi ses membres: un président, charge de diriger ses délibérations, un secrétaire et un trésorier. Le secrétaire est le représentant légal de la Société.

Toutes ces fonctions sont gratuites.

Art. 11. — Une Assemblée générale ordinaire des membres de la Société est convoquée chaque année par le Comité pour entendre le rapport du secrétaire sur les travaux de l'année, approuver les comptes du trésorier et statuer sur les diverses questions postées à l'ordre du jour. Le bureau de cette Assemblée est le même que celui du Comité.

Le Comité peut, en outre, chaque fois qu'il est nécessaire, convoquer une Assemblée générale extraordinaire de la Société.

Art. 12. — Les membres de la Société résidant en Indochine peuvent former un ou plusieurs sous-comités. Chacun des sous-comités correspond avec le Comité central et lui fait toutes les propositions qu'il juge utiles. Il élit un trésorier chargé de recueillir les cotisations locales et d'employer les fonds conformément aux décisions du Comité central.

III. — Revenus et comptabilité.

Art. 13. — Les ressources de la Société se composent : 1° des cotisations des membres titulaires ; 2° des fonds provenant des cotisations rachetées ; 3° des subventions officielles qui peuvent lui être accordées ; 4° des dons et legs ; 5° des revenus des capitaux formant l'actif de la Société.

Toute cotisation perpétuelle de 100 francs doit être capitalisée.

Art. 14. — Aucune dépense ne peut être engagée sans un ordonnancement préalable signé par le secrétaire et par le trésorier. Tout mandat présenté à la caisse doit également être revêtu de ces deux signatures.

IV. — Durée de la Société. Modification des statuts. Dissolution.

Art. 15. — La durée de la Société est illimitée.

Art. 16. — La Société pourra être dissoute sur une proposition faite par le Comité à la majorité des deux tiers de ses membres.

Cette proposition sera soumise à une Assemblée générale convoquée spécialement à cet effet. Le vote par correspondance sera admis. La majorité devra être au moins des trois quarts des membres inscrits.

Art. 17. — Les statuts pourront être modifiés sur une proposition du Comité, par une Assemblée générale, dans la forme ordinaire.

Art. 18. — En cas de dissolution, l'Assemblée générale désignera un ou plusieurs commissaires chargés de la liquidation. Elle attribuera l'actif à une ou plusieurs associations françaises scientifiques ou artistiques.

LIJST

van ingekomen boekwerken gedurende het 4e kwartaal 1907.

Alting (*J. H. Carpentier*), Indisch strafrecht. Rede bij het aanvaarden van het ambt van hoogleeraar in de hoofdtrekken van hedendaagsch recht, het strafrecht en de strafvordering van Nederlandsch-Indië, den 9en October 1907 uitgesproken. Leiden 1907. 8°.

Annambhaṭṭas Tarkasaṃgraha, ein Kompendium der Dialektik und Atomistik, mit des Verfassers eigenen Kommentar, genannt Dîpikâ. Aus dem Sanskrit übersetzt von E. Hultzsch. (Abhandl. der Kön. Gesellschaft der Wissenschaften zu Göttingen). Berlin 1907. 4°.

Barth (*A.*), L'Inscription P du „chapiteau des lions" de Mathura. (Extrait des Comptes rendus des séances de l'Académie des Inscriptions et Belles-Lettres 1907). Paris. 8°.

Barus (*C.*), Condensation of vapor as induced bij nuclei and ions. Washington, D. C. 1907. 8°. (Carnegie Institution of Washington publication No. 62).

Benfey (*Th.*), Ueber eenige Pluralbildungen des indogermanischen Verbum. (Aus dem dreizehnten Bande der Königlichen Gesellschaft der Wissenschaften zu Göttingen). Göttingen 1867. 4°.

Benfey (*Th.*), Ueber die Entstehung des Indogermanischen Vokativs. (Aus dem siebzehnten Bande der Abhandlungen der Königlichen Gesellschaft der Wissenschaften zu Göttingen.) Göttingen 1872. 4°.

Benfey (Th.), Ueber die indogermanischen Endungen des Genetiv Singularis îans, îas, îa. (Aus dem neunzehnten Bande der Abhandlungen der Königlichen Gesellschaft der Wissenschaften zu Göttingen). Göttingen 1874. 4°.

Bernard (H.), Usages et superstitions qui se rattachent au culte de Saint Jean tant en Orient qu'en Occident. Paris 1867. 8°.

The *Bhagavad-gîta* with Sanskṛit Text, free translation into English, a word-for-word translation, and an introduction on Sanskrit grammar, by Annie Besant and Bhagavân Dâs. London and Benares 1905. 8°.

Bhandarkar (Shridar R.), Report of a second tour in search of Sanskrit manuscripts made in Rajputana and Central India in 1904—5 and 1905—6. Bombay 1907 8°.

Blok (P. J.), De Bibliotheca Thysiana te Leiden. (Overdruk uit het Tijdschrift voor Boek- en Bibliotheekwezen 1907.) z. p. en j. 8°.

Boedi Ardjå (Mas) lan Mas Ngabèi Dwidjå Sewåjå, Lajang étoeng Djåwå kang sapisan lan kang kaping pindo kanggo ing pamoelangan Djåwå. Betawi 1907. 8°.

Burgers (J.), Indian Architecture. An outline sketch. (From The Imperial Gazetteer of India, — „The Indian Empire" vol. II.) Oxford 1907. 8°.

Burnham (S. W.) A general catalogue of double stars within 121° of the North pole. 2 parts. Washington 1906. 4°. (Carnegie Institution of Washington publication N°. 5).

Claus (P.), Hoe privaat-codes te maken. Soerabaia 1907. 8°.

Delbrück (B.), Einleitung in das Studium der Indogermanischen Sprachen, ein Beitrag zur Geschichte und Methodik der vergleichenden Sprachforschung. Vierte völlig umgearbeitete Auflage. Leipzig 1904. 8°.

Delbrück (B.), Vergleichende Syntax der indogermanischen Sprachen. Einleitung. (Separatdruck.) Strassburg i. E. 1893. 8°.

Deussen (*P.*), Outlines of Indian philosophy with an appendix on the philosophy of the Vedânta in its relations to occidental metaphysics. Berlin 1907. 8°.

Dewall (*A. F. von*), Hikajat Tjendera Hasan diichtisarkan dan dilahirkan. Betawi 1907. 8°.

Diefenbach (*L.*), Vergleichendes Wörterbuch der gothischen Sprache. 2 Bde in I geb. Frankfurt a/M. 1851. 8°.

Dwidjåséwåjå (*M. Ng.*), Lajang Ngèlmoe- boemi kapoelowan Indijå-Wétan. Djilidan I. Tanah Djåwå. Batawi 1907. 8°.

1876—1906. *L'Ecole d'Anthropologie* de Paris. Paris 1907. 8°.

Endeende ni Halak christen na di tano ni halak Batak di pulu Sumatra (Toba). Gütersloh 1881. 8°.

Fennell (*C. A. M.*), Indo-Germanic sonants and consonants, chapters on comparative philology, comprising contributions towards a scientific exposition of the indo-germanic vowel system. Cambridge, London 1895. 8°.

Fick (*F. C. A.*), Wörterbuch der Indogermanischen Grundsprache in ihrem Bestande vor der Völkertrennung. Ein sprachgeschichtlicher Versuch. Gottingen 1868. 8°.

Fischer (*H. W.*), Zie Juynboll.

Gåndåwerdåjå (*Radèn*), Lajang kanggo sinaoe étoeng katoeroen såkå ing temboeng Melajoe. Djilidan ångkå III. Tjap-tjapan kang kaping nem. Batawi 1907 8°.

Geerligs (*H. C. Prinsen*), Meteorologische waarnemingen verricht aan het proefstation „Kagok" te Pekalongan gedurende het vijfjarig tijdvak 1902 — 1906. (Overg. uit het Archief voor de Java-Suikerindustrie 1907.) Soerabaia. 8°.

Gelder (*G. de*), De berekening, de bouw en het bedrijf van het kabelnet der gemeente Amsterdam. Academisch proefschrift. 's Gravenhage 1907. 8°.

Gheyn (*J. van den*), Origines Indo-Européenne.—Le berceau des Aryas. Etude de géographie historique. (Extrait de la revue „Précis Historiques" 1881.) Bruxelles 1881. 8°.

Gheyn (*J. van den*), Les migrations des Aryas. (Extrait des bulletins de la Société royale de Géographie d'Anvers). Anvers 1882. 8°.

Gids voor de onderwijzer, die naar Indië wenst te vertrekken. Tweede bijgewerkte druk. Deventer 1907. 8°.

Grey (*G.*), Polynesian mythology and ancient traditional history of the New Zealanders as furnished by their priests and chiefs. London, New-York z. j. 8°.

Grimme (*H.*), Mohammed. 2 Teile. Münster 1892. 8°.

Groeneveldt (*W. P.*), Hindoe-Javaansche portretbeelden. (Overg. uit het Tijdschrift voor Ind. taal-, land- en volkenk. deel L.) Batavia 1907. 8°.

Groneman (*I.*), Een Angkor-vereeniging tot behoud der oude monumenten in Indo-China. (Overg. uit de Locomotief van 26 September 1907.) Semarang. 4°.

Groneman (*I.*), De veertigste huwelijksdag. (Overg. uit de Locomotief van 4 October 1907.) Semarang. 4°.

Groneman (*I.*), Geografische namen. Semarang 1907. 8°.

Grijzen (*H. J.*), Nota omtrent de IX Kota en Padang Tarap (Midden-Sumatra). (Overg. uit het Tijdschrift voor Ind. taal-, land- en volkenk. deel L.) Batavia 1907. 8°.

Hasse (*Adelaide R.*), Index of economic material of the States of the United States 1820-1904. Prepared for the department of economics and sociology of the Carnegie Institution of Washington. Washington, D. C. 1907. 4°. (Publication N°. 85, Maine).

Gedenkboek ter gelegenheid van het honderdjarig bestaan der *Hollandsche Societeit* van levens-verzekeringen 1807-1907. z. p. 4°.

Hoogvliet (*J. M.*), Lingua. Een beknopt leer- en handboek van Algemeene en Nederlandsche taalkennis, meer bepaaldelijk bestemd voor leeraren en onderwijzenden in moderne en oude talen. Amsterdam 1903. 8°.

Government of *India*. Legislative Department. — General rules and orders made under enactments in force in British India, consisting of Part I, General rules,

proclamations and notifications made under Statutes relating to India and Part II General rules and orders made under General Acts of the Governor General in Council; with an index. (In three volumes).

Vol. I. Containing part I and rules under acts from 1841 to 1882 in part II.

Vol. II. Containing rules under acts from 1883 to 1889 in part II.

Vol. III. Containing rules under acts from 1890 to 1907 in part II and the Index. Calcutta 1907. 8°.

Intjé Hoesain Daëng Parāni, Pappiladjârang ribata Mangkâsaraka. I. Batavia 1907. 8°.

Iterson jr. (G. van), Mathematische und mikroskopische Studien über Blattstellungen nebst Betrachtungen über den Schalenbau der Miliolinen. Academisch proefschrift. Jena 1907. 8°.

De tramwegen op *Java*. — Gedenkboek samengesteld ter gelegenheid van het vijf en twintig-jarig bestaan der Samarang-Joana Stoomtram-Maatschappij. 's Gravenhage 1907. 4°.

Juynboll (H. H.) en H. W. Fischer, Gids voor de tentoonstelling van ethnographische voorwerpen van Bali en Celebes, September 1907. Leiden 1907. 8°. (Bijzondere tentoonstellingen van 's Rijks ethnographisch Museum te Leiden.)

Knebel (J.), De legende van Bedji Tawoen naverteld. (Overg. uit het Tijdschrift voor Ind. taal-, land- en volkenk. deel L.) Batavia 1907. 8°.

Kohlbrugge (J. H. F.), Blikken in het zieleleven van den Javaan en zijner overheerschers. Leiden 1907. 8°.

Kressler (O.), Stimmen indischer Lebensklugheit. Die unter Câṇakya's Namen gehende Spruchsammlung in mehreren Rezensionen untersucht und nach einer Rezension übersetzt. Leipzig 1907. 8°.

Kuyper (A.), Om de oude wereldzee. I. Het Aziatisch gevaar — Rumenië-Rusland — De Zigeuners — Het

Joodsche probleem — Constantinopel — Klein Azië — Syrië. — Het Heilige Land. Amsterdam (1907). 8°.

Lailí and Majnún, The love stories of the East. From the Persian by James Atkinson. Re-edited, with an introduction by L. Cranmer Byng. London 1905. 8°.

Lawick (H. J. W. van), Suikercultuur en inlandsche landbouw. 's Gravenhage 1907. 8°.

Mac. Curdy (Hansford) and W. E. Castle, Selection and Crossbreeding in relation to the inheritance of Coat-pigments and Coat-patterns in rats and Guinea-pigs. Washington, D. C. 1907. 8°. (Carnegie Institution of Washington publication N°. 70.)

Marre (A.), Manuel lexique à l'usage des jeunes Français-Anglomanes. Versailles 1907. 8°.

Martens (L. A.), Financieele zelfstandigheid van Nederlandsch-Indië. — Verkiezingskamers, Politieke Vereenigingen en Koloniale Staten voor Nederlandsch-Indië. — De rechtstoestand van Officieren en Ambtenaren in Nederlandsch-Indië. 's Gravenhage 1907. 8°.

Mayer (L. Th.) Dari hal tanda-tanda, jang kalihatan dan terdapat diatas badan manoesia. Weltevreden 1907. 4°.

Mayer (L. Th.), Bab toṇḍå-toṇḍå ingkong katingal oetawi pinanggih ing badaning manoeså. Weltevreden 1907. 4°.

Mc Clymont (J. R.), Problematical features in maps designed by Mercator and Desceliers. Printed for the Author 1907. 8°.

Meyer (G.), Von wem stammt die Bezeichnung Indogermanen? (Overdruk z. p. en j.) 8°.

Möller (H.), Semitisch und Indogermanisch. Erster Teil: Konsanten. Kopenhagen 1906. 8°.

Moquette (J. P.), De munten van Nederlandsch-Indië. (Overg. uit het Tijdschrift voor Ind. taal-, land- en volkenk. deel L.) Batavia 1907. 8°.

Much (M.), Die Heimat der Indogermanen im Lichte der urgeschichtlichen Forschung. Zweite mit Berücksichtigung der neueren Forschungen vermehrte Auflage. Jena, Berlin 1904. 8°.

Nöldeke (*Th.*), Die Semitischen Sprachen. Eine Skizze. Leipzig 1887. 8°.

Nommensen (*L.*), Barita na uli na sian hata ni debata. Na binaben ni tuwan F. L. Zahn. Alai na sinalin ni pandita — di bagasan hata Toba. Amsterdam 1872. 8°.

Nommensen (*L.*), Djamita sian hata ni debata na dî padan na robi na ni hatabatokkon. Toba Silindoeng. Elberfeld 1882. 8°.

Nork (*F.*), Biblische Mythologie des alten und neuen Testamentes. 2 Bde. Stuttgart 1842/43. 8°.

Nork (*F.*), Braminen und Rabbinen oder Indien das Stammland der Hebräer und ihrer Fabeln. Eine Parallele allen unbefangenen Geschichts- und Bibelforschern zur Prüfung vorgelegt. Meissen 1836. 8°.

Nova Guinea. Résultats de l'expédition scientifique néerlandaise à la Nouvelle Guinée en 1903, sous les auspices de Arthur Wichmann. Leyden 1907. 4°.

Vol. III. Ethnography and anthrolopogy by G. A. J. van der Sande.

Vol. V. Zoologie. Livraison I.

Osborne (*T. B.*), The proteins of the wheat kernel. Washington, D. C. 1907. 8°. (Carnegie Institution of Washington publication N°. 84).

Rufius Crispinus. Carmen Johannis *Pascoli* ex castro sancti mauri in certamine poetico Hoeufftiano praemio aureo ornatum. Amstelodami 1907. 8°.

Patik Dohot Uhum ni halak Batak. Singapore 1899. 8°.

Pest-ordonnantie. Staatsblad 1902 N°. 112 en de daarin aangebrachte wijzingingen en aanvullingen. z. p. en j. 8°.

Quarantaine ordonnantie. Staatsblad 1892 N°. 44 en de daarin aangebrachte wijzigingen en aanvullingen. z. p. en j. 8°.

Richards (*Th. W.*), Further researches concerning atomic weights of potasium, silver, chlorine, bromine, nitrogen, and sulphur. Washington, D. C. 1907. 8°. (Carnegie Institution of Washington publications N°. 69).

Richards (*Th. W.*), The compressibilities of the elements

and their periodic relations. Washington, D. C. 1907. 8°. (Carnegie Institution of Washington, publication N°. 76).

Ruhut Parsaoron di Habatahon. Singapore 1898. 8°.

Sanâtana Dharma an advanced textbook of Hindu religion and ethics. Benares 1904 8°.

Sanaṭana Dharma an elementary textbook of Hindu religion and ethics. Benares 1906. 8°.

Sande (*G. A. J. van der*), Zie Nova Guinea.

Schrumpf (*G. A.*), A first Aryan reader, consisting of specimens of the Aryan languages which constitute the basis of comparative philology, viz., 1 Indic, 2 Erânic, 3 Armenian, 4 Hellenic, 5 Albanian, 6 Italic, 7 Keltic, 8 Baltic, 9 Slavonic, 10 Teutonic. London 1890. 8°.

Schwarz (*J. A. T.*), Tontemboansche teksten. 3 dln. Leiden 1907. 8°.

Snellemann (*Joh. F.*), Matten van Halmaheira. (Overg. uit: Het Huis oud en nieuw 1907.) z. p. 4°.

Stok (*J. E. van der*), Verschijnselen van tusschenrasvariabiliteit bij het suikerriet. (Proeve eener verklaring der gele-strepenziekte en der serehziekte.) (Overg. uit het Archief voor de Java-Suikerindustrie 1907.) Soerabaia. 8°.

Stürler (*F. A. von*), De vruchten van Nederlandsch Oost-Indië. Tiel 1907. 8°.

Sĕrat *tåtå tjårå* ngadat sartā kalakoewannipoen titiang djawi ingkang taksih loeméngket datĕng goegon toehon karanganipoen ki Padmå Soesastrå tiang mardikå ingkang amarsoedi kasoesastran djawi ing Soeråkartå pangarangipoen wontĕn ingnagari Batawi nalika taoen 1893. Betawi 1907. 8°.

Bab pagawéjané wong *wadon* door den mantrie goeroe der 2e klasse school te Prégolan (Soerabaia). Batawi 1907. 8°.

Wekker, Hoe beschaafd Nederland in de twintigste eeuw vrede en orde schept op Atjeh. — Overdrukken uit „De Avondpost" met de Debatten uit de Tweede Kamer. 's Gravenhage 1907. 8°.

Wilser (*L.*), Stammbaum der indogermanischen Völker und Sprachen. Nach einem am 9 Juli 1906 im Historisch-philosophischen Verein zu Heidelberg gehaltenen Vortrag. Jena 1907. 8°.

Winkler (*Johs.*), Bericht über die zweite Untersuchungsreise nach der Insel Engano. 4. October bis 19. November 1904. (Overg. uit het Tijdschrift voor Ind. taal-, land- en volkenk. deel L.) Batavia 1907. 8°.

AANWINSTEN

VOOR DE

NUMISMATISCHE VERZAMELING IN HET JAAR 1907.

---

15 Deli plantage-munten, Tabak Maatschappijen Tanah Radja, en Silan, Geschenk v/d. Heer H. Ketner.

50 Diverse mexikaansche dollars } Dep. v/d. Regeering
2 Oostenrijksche Thalers } Not. 3 Juni II*a*.

	Dukaat v. West-Friesland	1755,	klop Djawa.	Gekocht.
	Enkele gouden roepy	1766		„
	Vierdubbele id id	1766		„
	Gulden van Harderwijk	1738,	klop Soemĕnep.	„
	id. „ Dordrecht	1794	„ „	„
	Dukaton „ Utrecht	1790	„ „	„
	Eenige pitties van Djambi en Bantam.			„
1.	Deureuham van Atjeh.			„
	Eenige bonken en duiten.			„

1 Keppeng Island of Sumatra 1804 } Geschenk v/d. Heer B. J.
1. „ Tanah Melajoe } Weissman. Not Juni II*j*.

Een partij pitties van Palembang. Gekocht door bemiddeling v/d. Resident van Palembang.

1/4	Scheepjesgulden	1802,	afslag in goud.	Gekocht.
	Zilveren roepy	1765		„
	„ „	1766		„
	„ „	1783		„
	„ „	1815		„
halve	„ „	1805		„

Een partij diverse duiten (2 zendingen) 2 tinnen Kongsi munten vl. Sambas.	Geschenk v/d. Heer DE NEVE. Res. Pontianak.

Een partij plantage-munten en bons van Deli. Geschenk van den Resident te Medan.

Zilveren roepy van 1813.— Geruild.

2. Medailles Tentoonstelling Blitar 1904, zilver en brons.

LIJST

der voorwerpen, welke in het jaar 1907 voor de Archaeologische Verzameling zijn verkregen.

21ste Vervolg van den Catalogus.

A. VOORWERPEN VAN STEEN.

NIHIL.

B. VOORWERPEN VAN METAAL.

829*c*. (Invent. 4862). Wierookbrander, *brons*. In den vorm van een gestyleerden haan met à jour gewerkten kop en lichaam. Het laatste vertoont fraaie arabesken. Aan de bovenzijde omboord met een touwvormig gedraaiden rand. De staart is afgebroken, en vervangen door een korten staart van ijzerblik. Het lichaam van den haan rust op een eveneens à jour gewerkten vierzijdige afgeknotte pyramide als voet. Lang 39 c.M. — Not. 19 Augustus 1907 p. 61. Afkomstig van de masdjid van Tjigaboes, afd. Serang (Banten), waar het voorwerp nog steeds als *paroekoejan*, d. i. wierookbrander, in gebruik was. Naar luid der mededeeling van den Panghoeloe aldaar, werd dit voorwerp 60 geslachten geleden als wakap aan voorzegde masdjid vermaakt.

1314*a*. (Invent. 4861). **Ring**, *goud*. Aan één kant bolvormig verbreed en aldaar versierd met arabesken. — Not. Dec. 1907 p. 116, II *i*. Desa Gondosoeli, distr. Parakan, afd. Temanggoeng, Kedoe.

1325*e*. (Invent. 4859). **Ring**, *goud*, met veelkantige zegelplaat, waarin een versiering gegraveerd is, die de syllabe çrî, sterk gefigureerd, zou kunnen voorstellen. — Not. Maart 1907 p. 28, II 8°. — Desa Brondong, distr. Broeno, afd. Wonosobo, Kedoe.

C. VOORWERPEN VAN AARDEWERK.

1863*o*. (Invent. 4860). **Tempajan**, niet verglaasd. Dikke buik. Kleine opening boven. Zes ooren. Hoog 63 cM.— Not. April 1907 p. 39, II *d*. — Soekapoera, Preanger.

AANWINSTEN

VAN DE

HANDSCHRIFTEN-VERZAMELING IN 1907.

Lontars.

840. 11 bladen. 46 c.M. Tjatoer-(swa)kaṇḍa(?). Bali. Geschenk van den Heer D. van Hinloopen Laberton. Not. November 1906 p. 127.

841. 94 bladen. 53 c.M. Açramawâsa-parwa, Mausala-parwa, Prasthânika-parwa, Swargârohaṇa-parwa en A(ng)gastya-parwa. Geschenk van den Heer F. H. G. J. van Leeuwen te Tanahmerah (Zuid Bangkalan). Not. Febr. 1907 p. 17—18. Cf. Not. 1906 p. 125.

842. 7 bladen. 40½ c.M. Fragment, bevattende mantra's enz. Geschenk van Mr. J. J. Smits te Padang. Not. Aug. 1907 p. 79, IV *b* 1°.

843. 90 bladen. 52 c.M. Wichelarij, enz. Geschenk van den Heer H. Spel, revisor bij de Bataviasche Stoomtram. Not. Sept. 1907 p. 89, V 2°.

N.B. De in de poeri te Den Pasar (Bali) buitgemaakte lontargeschriften, welke bij Gouv. Besluit van 24 Maar 1907 N°. 19 aan ons Genootschap ter bewaring werden afgestaan, zijn afzonderlijk geïnventariseerd. Men zie den „Staat", welke als bijlage III in deze Notulen werd opgenomen, en Cf. Not. 1906 p. 126—127 en 1907 p. 4, 30, 38—39 en Not. Oct. p. 95, II *f*.

Verschillende talen.

85. Eelf Madoereesche Brieven. Geschenk van den Heer BERTSCH, Inspecteur van het Inlandsch Onderwijs. Not. 1906. p. 136.

N.B. De Inventaris der collectie van het eiland Lombok afkomstige handschriften door den Heer A. J. N. ENGELENBERG, Ass.-Resid. van Midden-Celebes, aan het Genootschap in bruikleen afgestaan, is als Bijlage IV in deze Notulen opgenomen. Cf. Not. 1907 p. 7 en 44.

KORTE INHOUD

VAN HET

BEHANDELDE IN DE NOTULEN VAN HET BATAVIAASCH GENOOTSCHAP VAN KUNSTEN EN WETENSCHAPPEN OVER HET JAAR 1907.

Archaeologie.

Ethnographie.

Bronzen en koperen kanonnen van Badoeng (Zuid-Bali), p.p. 106, 115.
Buitengemaakte voorwerpen van Atjèh, p, 108.
Zwaard, model Sikin-pandjang, van den Sultan van Deli, p. 110.
Ambtsstempel van SI SINGAMANGARADJA, p. 114.

Linguistiek.

Lontar-geschriften, verzameld gedurende de Bali-expeditie, voornamelijk uit de poeri van Dèn Pasar, p.p. 4, 30, 38, 95.
Javaansche, Balineesche en Sasaksche handschriften van den Heer ENGELENBERG, p.p. 7, 44.
Lombokscbe handschriften, p. 7.
Balineesch geschrift op lontarbladeren van den Heer F. H. G. J. VAN LEEUWEN te Tanah Merah, p, 17.
Reproduceering van een bijzonder fraai Balineesch lontar-handschrift, p. 33.
Woordenlijst van de Kenja-taal, p. 46.
Fragmenten van Balische lontar-handschriften van den Heer Mr. J. J. SMITS te Padang, p. 79.
Oud- Soendaneesche handschriften te *Tji-tjanggong* (Kampoeng Koleang), p. 81.
Woordenlijst in het Lampoengsch van ABDOE'RRAHMAN, p. 87.
Lontar-handschrift van Bali van den Heer H. SPEL, p. 89/90.
Transcriptie en vertaling door Prof. KERN van de koperen plaat, geschonken door de Heeren BIENFAIT en PAETS TOT GANSOYEN, p. 98.
Siameesche handschriften in bruikleen gevraagd door de Vajiranana National Library te Bangkok, p. 117.
Handschriften van het Nederl. Bijbelgenootschap, p. 119.

Historie.

Oude kaarten van Batavia en omstreken, p. 29.
Fragmenten van den grafsteen van JAN VAN RIEBEECK, p.p. 73, 98.
Rijkszwaard van SI SINGAMANGARADJA, p.p. 79, 114.
Zilveren stokknoppen met inscriptie van Ambon, p. 117.

Penningkunde en Sphragistiek.

Bibliotheek, Handschriften, Prenten, Kaarten en Photographische Collectie.

Mouvement général du Pélerinage du Hedjaz par les ports de la mer Rouge, 1905/06, p. 3.
Lontar-geschriften, verzameld gedurende de Bali-expeditie, voornamelijk uit de poeri van Dèn Pasar, p.p. 4, 30, 38, 95.
Jaarverslag omtrent de handschriften-verzameling, p.p. 6, 32.
Jaarverslag omtrent de bibliotheek, p.p. 6, 34.
Ruiling van edita, p.p. 6, 16, 90, 111, 119.
Javaansche, Balineesche en Sasaksche handschriften van den Heer ENGELENBERG, p. 7.
„Al Imam", p. 8.
Voorstel tot aanschaffing van „The Philipine Islands, 1493—1803", p. 8.
The United Provinces Code, p.p. 15, 53.
Les lois organiques des Colonies, p. 27.
Jaarboek van het Mijnwezen in N. I., 1906, p. 27.
Oude kaarten van Batavia en omstreken, p. 29.
The Bengal Code, p. 30.
A Digest of Indian Law Cases, from 1901—1903, p. 30.
Verslag nopens de Pasar-Gambir van 28 Augustus — 2 September 1906, p. 41.
Ein prodomus zu einem vergleichenden Wörterbuch der Malaia-Polynesischen Sprachen, door Prof. Dr. R. BRANDSTETTER, p. 43.
Jaarverslag van den Topographischen Dienst in N. I. over 1906, p. 44.
„Acts 1906", p. 53.
Periodieken omtrent Japan en China, p. 54.
Werken uit de boekerij van het departement van O., E. en N. ten geschenke aangeboden, p. 68.
Resultaten der bij het Geneeskundig Laboratorium verrichte onderzoekingen, p. 68.
Boekwerken te koop aangeboden door den Consul-Generaal te Calcutta, p. 68/69.
Verslag van de Wees- en Boedelkamers over 1906, p. 71.
Verslag der B. O. W. in N. I. over 1905, p. 71.
Verslag der Staatsspoorwegen over 1905, p. 71.

„Bintang Perniagaän", van den Nederlandschen Consul te Kobé, pp. 73, 87.

De Gereformeerde Kerken in Nederland en de Zending in O. I. in de dagen der O. I. Compagnie, p. 73.

Foto's van een galoedra en een bruidsbed van Soemedang, p. 79/80.

Foto's van zaalgedeelten van het museum van den Heer A. J. SAAL, p. 81.

Suger et Vaucresson, door A. MARRE, p. 82.

Catalogus der Bibliotheek van het departement van Koloniën (2e vervolg), p. 85.

Les différents systèmes d'Irrigation (Tome II), p. 85.

A Digest of Indian Law Cases, 1904, p. 87.

Boekwerken van den Heer A. H. G. IMBERT, p. 87.

De Gong-fabricatie te Semarang, p. 88.

Die Fossilien von Java, van Prof. Dr. MARTIN, p. 94.

Foto's van Tjandi Mendoet van den Heer J. W. TEILLERS p. 97.

Foto's van oud-indische meubels, toebehoorende aan den Heer D. J. BAUD, pp. 98, 110.

Compte rendu de la Session tenue à Bruxelles, van het Internationaal Koloniaal Instituut, p. 104.

„Nova Guinea" van den Heer WICHMANN, p. 105.

Gedenkboek der Hollandsche Societeit van Levensverzekeringen, p. 110.

Beiträge zur Geologie Ost-Asiens und Australiens, p. 115.

J. A. TH. SCHWARZ en Dr. N. ADRIANI, Tontemboansche Teksten, p. 116.

General Rules and Orders made under enactments in force in British India, p. 117.

Jaarverslag der Billiton-Maatschapij, p. 118.

Financiën.

Concept- begrooting voor 1907 en rekening en verantwoording over 1906, p.p. 5, 10, 32.

Te veel betaalde rente door de N. I. Escompto Mij., p. 16.
Geldmiddelen van het Genootschap, p.p. 10, 32.
Jaarlijksche Gouvernements-subsidie, p. 86.
Fondsen toegestaan voor den aanmaak van vier legkasten in het Penningkabinet, p.p. 20, 78, 88/89.

Door de Regeering in bewaring gegeven voorwerpen op den voet van het G. B. van 11 December 1858 No 77 (B. B. 3121) en onder andere voorwaarden.

Voorwerpen in de landschappen Boni en Gowa buitgemaakt (G. B. 27 Februari 1907 N°. 8), p. 26.
Voorwerpen tijdens de expeditie naar Bali buitgemaakt (G. B. 27 Februari 1907 N°. 9), p. 26.
Lontar-geschriften tijdens de expeditie naar Bali in 1906 in de poeri te Dèn Pasar buitgemaakt (G. B. 24 Maart 1907, N°. 19), p. 38.
Muntstukken tijdens de expeditie naar Bali in 1906 buitgemaakt (G. B. 6 Mei 1907 N°. 35), p. 51.
Vijf in Djambi buitgemaakte vuurmonden (G. B. 24 Mei 1907 N°. 50; zie ook: G. B. 29 October 1906, N°. 2, art. 2), p. 52.

Diversen.

Oudheidkundige Commissie: voorzitterschap en werkkring, p.p. 1, 52, 70.
Gouden medaille met d°. ketting van den gewezen leenvorst van Boni, p. 3.
In het duitsch gesteld voorstel tot ruiling van edita met de Technische Hoogeschool te Delft, p. 4.
Beredeneerde Catalogus der collectie van Walchren, p. 5.
Consul H. van Oordt te Kobe naar Nederl.-Indië, p. 6.
Ruiling van edita, p.p. 6, 16, 90, 111, 119.
Aanschaffing van omslagen voor de verzending van 's Genootschaps edita, p. 8.

Verzoek aan de Regeering van Dr. I. GRONEMAN om een toelage en een titel, pp. 70, 93

Verzoek van den Heer ALFRED MAASS, om aanvulling van edita voor de Anthropologische Gesellschaft te Berlijn, en om eenige voorwerpen uit de goudkamer te mogen photographeeren, pp. 85, 104.

Geregelde uitvoering van bestellingen door de firma M. NYHOFF, p. 90.

Aanwezigheid der edita in de Bibliotheek van het Ministerie van Koloniën te Londen, p. 90.

Catalogiseering en jaarlijksche inspectie der van de Regeering in bruikleen ontvangen voorwerpen, p. 94.

Voorwerpen of gedenkstukken van historischen aard te verzenden aan het Nederl. Museum van Geschiedenis en Kunst te Amsterdam, p. 95.

Oprichting van de Société d'Angkor, pp. 96, 103.

Photographeering van bronzen lampen voor Mej. M. TONNET, pp. 97, 111.

Verslag „Herstellingen aan en photographische opname van den Boroboedoer-tempel", pp. 103, 116.

Nadere regeling der tegemoetkoming aan den Heer J. KNEBEL, p. 104.

Herstelling van Tj. Mendoet, p. 106.

Ethnographische Fragesammlung, p. 115.

Personalia.

In dienst stelling van Simeon, tot het afschrijven van Bataksche Handschriften, p. 62.

Mevrouw M. SERRURIER vertrekt tijdelijk naar Japan; de Heer MOQUETTE met het beheer der Ethnographische verzameling belast, pp. 76/77, 88.

De Heer VAN HINLOOPEN LABBERTON geeft het beheer der Bibliotheek wederom over aan den Heer Dr. VAN RONKEL, p. 91.

De redactie van het Tijdschrift gevoerd gezamenlijk door de

Heeren Dr. VAN RONKEL en VAN HINLOOPEN LABBERTON, p. 91.

Overlijden van het Buitengewoon lid, den Heer J. KREEMER, p. 91.

Verzoek van Mej. MARTINE TONNET te Haarlem, om bij het Genootschap werkzaam te worden gesteld, p.p. 97, 103.

Edita.

Inhoudsopgave tevens Prijslijst der Werken van het Genootschap, p.p. 8, 63.

Ruiling van edita, p.p. 6, 16, 90, 111, 119.

Rapporten der Oudheidkundige Commissie, p.p. 10, 64.

Dagh-Register 1678, p. 14.

W. K. H. YPES. Nota omtrent Singkel en de Pakpaklanden, p.p. 22, 104.

Supplement op de Pĕpakĕm Tjĕrbon, door Dr. J. G. H. GUNNING, p.p. 23, 42, 74, 109.

Dr. R. RÖMER. Bijdrage tot de kennis der Bataksche Geneeskunst, p.p. 37, 63.

De Java-oorlog van 1825—1830, 5e. deel, door E. S. DE KLERCK, p. 39.

Aanvulling van edita, p. 43.

Nieuwe Catalogus der Ethnographische verzameling, p.p. 44/45, 76/77, 88.

F. FOKKENS. Het eiland Timor na de grensregeling, p. 47.

Dr. J. GANON. Gajōsch-Nederlandsche en Nederlandsch-Gajōsche Woordenlijst, benevens Gajōsche zinnen en fragmenten van gesprekken, pp. 47, 87.

H. J. GRYZEN. Nota van toelichting betreffende de landschappen IV Kota, V Kota en Padang Tarab, p.p. 48, 74/75, 115.

C. A. VAN AFFELEN VAN SAEMSFOORT. Nota over de Agil-industrie in Celebes, p. 61.

Voorstel tot prijsverhooging van Tjandi Djago, p.p. 64, 109.

J. KNEBEL. De legende van Bedji Tawoen, p. 64.

J. KNEBEL. Over de plaatsen der hoogste vereeiing in de afdeeling Awi (Madioen), p.p. 80, 93.

J. N. SMITH. Javaansche verkortingen, pp. 84, 93, 109.

Dr. J. WINKLER. Rapport over eene onderzoekingsreis op het eiland Enggano, p. 84.

H. A. VON DEWALL. Het vliegerspel te Batavia, p. 102.

O. M. GOEDHART. Nota's betreffende de landschappen Banggaai, Boengkoe (Tomboekoe) en Mori, p. 113.

LIJST
DER LEDEN VAN HET BATAVIAASCH GENOOTSCHAP
VAN
KUNSTEN EN WETENSCHAPPEN
op 31 December 1907.

Beschermheer.

Zijne Excellentie de Gouverneur-Generaal van Nederl.-Indië
J. B. van Heutsz.

Directie.

F. A. Liefrinck, President.

Mr. J. G. Pott, Vice-President.

H. N. Stuart, Secretaris, Thesaurier, Redacteur der Notulen.

Dr. G. A. J. Hazeu, Redacteur der Verhandelingen, Conservator der Archaeologische verzameling en mede-Conservator der Handschriften-verzameling.

Dr. Ph. S. van Ronkel, Bibliothecaris, mede-Redacteur van het Tijdschrift, mede-Conservator der Handschriften-verzameling.

C. M. Pleyte, mede-Conservator der Archaeologische verzameling.

D. van Hinloopen Labberton, mede-Redacteur van het Tijdschrift.

J. P. Moquette, Conservator van het Numismatisch-kabinet.

P. de Roo de la Faille.

J. de Booy.

Tijdelijk belast met het beheer van het Ethnographisch Museum en van de Historische verzameling: Mevrouw M. Serrurier- ten Kate.

Eereleden.

Mr. J. H. Abendanon, 's Gravenhage.
Z. K. H. Alexis Alexandrovitch, Grootvorst van Rusland.
A. Barth, Parijs.
Mr. N. P. van den Berg, Amsterdam.
Prof. Mr. L. W. C. van den Berg, Delft.
H. D. H. Bosboom, 's Gravenhage.
M. J. van Bosse, 's Gravenhage.
G. C. E. van Daalen, Koeta-Radja.
W. P. Groeneveldt, 's Gravenhage.
H. Helb, Buitenzorg.
Prof. Dr. J. H. C. Kern, Utrecht.
Dr. B. F. Matthes, Nijmegen.
Mr. J. C. Mulock Houwer, Bandoeng.
Prof. Dr. A. W. Nieuwenhuis, Leiden.
Dr. J. G. F. Riedel, Soekaboemi.
Mevr. M. Serrurier — ten Kate, Batavia.
Prof. Dr. C. Snouck Hurgronje, Leiden.
Z. M. Somdet Phra Paramendr Maha Chulalonkorn, Koning van Siam, Bangkok.
Dr. R. D. M. Verbeek, 's Gravenhage.
W. F. Versteeg, Amsterdam.
J. W. Yzerman, Amsterdam.

Correspondeerende Leden.

Prins Roland Bonaparte, Parijs.
Dr. R. Brandstetter, Luzern.
Dr. J. Burgess, Edinburgh.
J. Chailley-Bert, Parijs.
Dr. Clive Day, Newhaven (Connecticut).
Dr. A. Ehrenfels, Weenen.
A. G. Ellis, Amsterdam.
Prof. Dr. J. M. de Goeje, Leiden.
Prof. Dr. J. J. M. de Groot, Leiden.
Dr. B. Hagen, Domburg (Reinpfalz).

Dr. E. Hultzsch, Halle a. d. Saale.
Prof. Dr. C. M. Kan, Amsterdam.
Dr. H. ten Kate, Kobe.
Dr. J. Kohler, Berlijn.
G. Lavino, Nederland.
Mr. O. J. W. Graaf van Limburg Stirum, 's Gravenhage.
Aristide Marre, Vaucresson, St. Cloud.
A. Meulemans, Brussel.
Dr. A. B. Meyer, Dresden.
Dr. E. Modigliani, Florence.
Prof. C. Poensen, Delft.
G. P. Rouffaer, 's Gravenhage.
Dr. Hugo Schuchardt, Graz.
Z. K. H. Krommun Sommot Amarabandhu, Bangkok.
Rajah Sourindro Mohun Tagore, Calcutta.
Th. Speidel, Parijs.
Prof. Mr. S. R. Steinmetz, Amsterdam.
Prof. Dr. A. C. Vreede, Leiden.
Alfred Russel Wallace, Londen.

Buitengewone Leden.

Dr. N. Adriani, Posso (Celebes).
K. Cephas, Jogjakarta.
S. Coolsma, Rotterdam.
Dr. I. Groneman, Jogjakarta.
Dr. F. de Haan, Batavia.
O. L. Helfrich, Djambi.
J. Knebel, Batavia.
F. Kramer, Goenoeng Sitoli (Nias).
A. Kruyt, Modjowarno.
Alb. C. Kruyt, Posso (Celebes).
H. L. Leydie Melville, Batavia.
Prof. Ch. A. van Ophuysen, Leiden.
J. A. T. Schwarz, Soerabaia.
W. H. Sundermann, Nias.

Sajjid Oethman bin Abdullah bin Akil bin Jahja Alawi, Batavia.

Gewone Leden.

J. van Aalst, Modjokerto.
R. T. Achmad Djajadiningrat, Serang.
C. J. Adamse, Moeara Tembesi (Djambi).
A. H. B. Agerbeek, Sintang.
H. Altmann, Djombang.
O. Anton, Batavia.
C. J. W. van Arcken, Batavia.
P. C. Arends, Jr., Baros.
D. Bakker, Jogjakarta.
J. P. Baljon, Sidajoe.
J. Ballot, Medan.
C. L. Barentz, Kota Bahroe (Z. en O. afd. van Borneo).
F. H. Barkey, Nanga Pinoeh (W. afd. van Borneo).
Mr. J. Barlage Bussemaker, Soerabaia.
J. Bastiaans, Boea (Pad. Bovenlanden).
J. C. Bedding, Ambarawa.
G. M. Belzer, Semarang.
J. C. J. van Bemmel, Batavia.
J. J. Benjamin, Soerabaia.
Mr. J. H. L. Bergsma, Semarang.
H. J. Bernelot Moens, Moeara Tembesi (Djambi).
J. C. Bertsch, Batavia.
Billiton-Maatschappij (Vertegenwoordiger der —), Tandjoeng Pandan.
G. P. A. Bischoff, Batavia.
R. H. Bloemendal, Batavia.
C. P. J. Blok, Soerakarta.
J. A. van Blommestein, Pekalongan.
Dr. C. W. Th. Baron van Boetzelaer van Dubbeldam, Batavia.
W. C. Bonebakker, Soerabaia.
R. C. van den Bor, Moeara Tembesi (Djambi).

Mr. V. A. van den Bossche, Batavia.
J. A. Boulet, Cheribon.
H. Bousquet, Kraksaän.
R. K. Bowles, Indramajoe.
D. F. van Braam Morris, Batavia.
M. C. Brandes, Semarang.
J. A. van der Breggen, Soekaboemi.
H. J. van Brink, Buitenzorg.
Th. L. Broekveldt, Nederland.
Th. Brouwer, Soemenep.
Mr. H. J. de Bruyn, Soerabaia.
G. F. de Bruyn Kops, Singaradja.
H. J. Bussemaker, Wlingi.
B. L. van Bylevelt, Garoet.
J. E. Bylo, Semarang.
J. W. Campagne, Smitau.
E. H. Carpentier Alting, Batavia.
H. M. la Chapelle, Batavia.
W. G. A. C. Christan, Batavia.
S. Cohen, Fzn , Djember.
F. D. Cochius, Batavia.
W. J. Coenen, Muntok.
Concordia (Secretaris Societeit —), Batavia.
A. Coomans, Bolaäng Mongondou.
L. H. C. Coster van Vryenhoeven, Soerabaia.
F. C. H. Cramer, Bandoeng.
H. Th. Damsté, Moesi Ilir (Palembang).
Mr. J. van Davelaar, Soerabaia.
F. M. Dekker, Sambas.
Mr. C. Th. van Deventer, 's Gravenhage.
J. A. E. van Deventer, Blitar.
J. Dinger, Batavia.
L. E. Dom, Buitenzorg.
J. Dunnewold, Ponorogo.
H. van Eck, Djambi.
P. S. J. Eman, Batavia.

F. H. D. von Ende, Bandjarnegara.
Mr. J. J. C. Enschedé, Soerabaia.
J. J. van Eupen, Jogjakarta.
Mr. P. Feenstra, Soerabaia.
C. J. Feyth, Blora.
D. A. N. Fischer, Tjilatjap.
F. Fokkens, Pamakasan.
P. H. Frölich, Sidhoardjo.
Mr. A. L. E. Gastmann, Batavia.
S. G. Ginsel, Karimondjawa.
G. L. Gonggrijp, Rembang.
W. B. van Goor, Soerabaia.
K. E. C. Groen, Batavia.
H. J. Gryzen, Sidjoendjoeng.
A. M. G. Gyselman, Batavia.
D. Haagmans, Medan.
Mr. W. F. Haase, Semarang.
Th. R. Haasmann, Batavia.
J. B. Hartelust, Ngrambe.
F. A. Heckler, Padang.
Mr. C. W. Baron van Heeckeren, Semarang.
Mr. J. J. de Heer, Medan.
W. K. F. Hekmeyer, Ngawi.
R. L. A. Hellwig, Merauke (Zuid Nieuw-Guinea).
C. C. M. Henny, Ngandjoek.
H. F. Hesselaar, Bengkalis.
J. G. van Heyst, Magelang.
C. J. A. L. T. Hiljé, Menes.
J. W. van Hille, Toeal.
H. Hissink, Batavia.
L. F. Hoeke, Marabahan.
H. C. van den Honert, Medan.
D. A. Hooyer, Batavia.
A. C. van der Hout, Batavia.
J. P. W. Houtman, Ponorogo.
Mr. J. C. Hubregtse, Batavia.

J. Hulshof Pol, Buitenzorg.
W. A. C. Ilgen, Batavia.
A. H. G. Imbert, Batavia.
C. J. de Jaager, Buitenzorg.
Mr. H. 's Jacob, Batavia.
J. P. Jannette Walen, Batavia.
E. F. Janssen van Raay, Timor.
H. J. G. Janssen van Raay, Batavia.
E. F. Jochim, Deventer.
C. F. Julius, Batavia.
Z. H. Kamerling, Padang.
D. M. Kan, Soerabaia.
J. S. C. Kasteleyn, Padang Boelan.
P. K. W. Kern, Bodjonegoro.
R. A. Kern, Patjitan.
H. J. Ketjen, Batavia.
H. G. Klatt, Taroetoeng.
W. P. A. Kloprogge, Kadjeu (Pekalongan).
R. M. Ario Koesoemo Joedho Soemiodo, Batavia.
D. C. J. Kool, Semarang.
J. Kreemer, Kota-Nopan.
L. Kreischer, Pasoeroean.
C. A. J. Kroesen, Bandoeng.
C. C. Krom, Djambi.
B. ter Kuile, Soerabaia.
H. Kuyp, Soemedang.
C. A. M. Laane, Soerabaia.
F. A. E. Laceulle, Manondjaja.
P. Landberg, Batavia.
C. Laseur, Blora.
Mr. N. M. Lebret, Kedawoeng (Pasoeroean).
A. van der Lee, Grisee.
F. A. Liefrinck, Batavia.
J. H. Liefrinck, Sidhoardjo.
E. R. van Lier, Sangkapoera.
Lim Liang Boe, Batavia.

K. Lorch, Padang Sidempoean.
Mr. J. Loudon, Batavia.
J. H. Loudon, Batavia.
E. S. Luypen, Batavia.
Mr. A. Maclaine Pont, Batavia.
H. K. Manupassa, Siboga.
A. F. Marmelstein, Batavia.
J. M. Masset, Taroetoeng.
E. Meertens, Batavia.
Mr. J. H. Meiss, Semarang.
A. P. Melchior, Batavia.
E. F. O. Messchaert, Djambi.
J. J. Meyer, Banjoemas.
C. A. de Meyier, Cheribon.
J. F. A. C. van Moll, Pekalongan.
F. R. Monteiro, Boentok.
A. Mulder, Poespo.
Mr. I. A. Nederburgh, Batavia.
F. Neumann, Batavia.
A. J. Ch. de Neve, Pontianak.
Mr. C. H. Nieuwenhuys, Batavia.
L. E. Noll, Ngabang.
H. H. F. J. Nusselein, Bandjermasin.
H. D. A. Obertop, Kraksaän.
R. M. Toemenggoeng Oetoyo, Japara.
L. A. van Oosterzee, Manokwari (Noord Nieuw-Guinea).
G. J. Oudemans, Cheribon.
F. K. Overduyn, Serang.
Mr. A. Paets tot Gansoyen, Soerabaia.
C. L. J. Palmer van den Broek, Fak-fak (West Nieuw-Guinea).
K. Peereboom, Djember.
Mr. Th. B. Pleyte, Semarang.
W. H. P. du Pon, Balikpapan.
H. Th. Popkens Brouwer, Paseh, Soemedang.
L. R. Priester, Semarang.
F. J. H. Privé, Toeban.

A. J. Baron Quarles de Quarles, Ambon
R. M. E. Raaff, Jogjakarta.
H. J. A. Raedt van Oldenbarnevelt, Fort van der Capellen.
W. J. Rahder, Padang.
W. E. Rappard, Kertosono.
D. F. W. van Rees, Batavia.
G. W. Ribbius, Muntok.
J. F. P. Richter, Bandoeng.
H. F. Roll, Batavia.
M. B. Rost van Tonningen, Batavia.
Mr. Th. A. Ruys, Batavia.
L. H. van 't Sant, Batavia.
H. van Santwijk, Batavia.
H. A. de Santy, Amsterdam.
R. Adipati Sasra di Ningrat, Soerakarta.
R. Toemenggoeng Sasra Negara, Jogjakarta.
M. C. Schadeé, Ambon.
J. Scheel, Kendal.
Mr. W. F. Schimmel, Soerabaia.
J. H. Schmiedell, Europa.
L. Th. Schneider, Soerakarta.
G. Scholten, Ngimbang (Djombang).
J. S. Scholten, Batang.
E. E. W. G. Schröder, Goenoeng Sitoli.
A. Schultz, Patjitan.
Mr. Dr. W. M. G. Schumann, Batavia.
H. J. E. F. Schwartz, Dèn Pasar (Zuid-Bali).
P. J. Seelig, Soerakarta.
J. N. Smith, Ploembon.
J. G. Snethlage, Batavia.
Pangeran Adipati Arjo Prabon Soerja di Logo, Prins van Pakoe-Alam, Jogjakarta.
H. Somermeyer, Koelon Progo (Jogjakarta).
P. A. M. Spaan, Pandeglang.
H. W. Stap, Goenoeng Toewa.
H. E. Steinmetz, Batavia.

Th. W. L. Steinmetz, Semarang.
J. J. Stieltjes, Batavia.
O. Still, Batavia
H. F. van Stipriaan Luiscius, Batavia.
J. A. Stoop, Dordrecht.
F. L. K. Storm van 's Gravesande, Palembang.
J. R. Stuurman, Telok-Betong.
H. N. A. Swart, Makasser.
P. F. Sythoff, Batavia.
Mej. C. van Taalingen, Batavia.
W. C. Thieme, Tjepoe.
L. Thomas, Modjokerto.
Mr. Th. Thomas, Batavia.
S. E. Toens, Batavia.
D. Tollenaar, Buitenzorg.
A. Tom, Soekaboemi.
Prof. Dr. M. Treub, Buitenzorg.
N. H. Veenstra, Tandjoeng-Boeton (Lingga).
C. van de Velde, Benkoelen.
A. F. Velders, Tjampaka-Tjibeber.
W. J. J. Veltman, Magelang.
J. R. F. Verschoor van Nisse, Menado.
Mr. G. Vissering, Batavia.
H. A. Voet, Rembang.
H. C. A. G. de Vogel, Semarang.
J. van Vollenhoven, Medan.
T. A. de Vries Reilingh, Batavia.
S. Wächter, Batavia.
A. H. J. G. Walbeehm, Semarang.
F. A. Th. Warnecke, Semarang.
J. M. Wassink, Kebajoran.
B. H. Wassmann, Batavia.
F. L. Wattendorff, Pemalang.
J. van Weert, Bandjermasin.
F. Th. J. Weiffenbach, Tjiamis.
C. J. I. M. Welter, Boemiajoe.

C. J. Westenberg, Sariboe Dolok.
G. L. Weynschenk, Jogjakarta.
S. K. Wieling, Zuid-Bali.
Mr. E. H. Winkelman, Batavia.
L. Th. J. Wolterbeek Muller, Patjet.
P. Wyers, Magelang.
Mr. H. Zaalberg, Batavia.
E. A. Zeilinga, Batavia.
V. Zimmermann, Batavia.
Mr. B. H. P. van der Zwaan, Batavia.

NOTULEN

VAN DE

ALGEMEENE EN DIRECTIEVERGADERINGEN

VAN HET

BATAVIAASCH GENOOTSCHAP

VAN

KUNSTEN EN WETENSCHAPPEN.

OPGERICHT 1778.

DEEL XLVI — 1908

BATAVIA
G. KOLFF & Co.

'S GRAVENHAGE
M. NIJHOFF.

1908.

Brieven, enz. voor de Directie bestemd, zijn te adresseeren aan den Secretaris van het Genootschap, zonder vermelding van diens naam.

Behalve van de oudere jaargangen, zijn er ook van de laatstverschenen edita enkele uitgeput; H. H. Leden, die daarvan waarlooze exemplaren mochten bezitten, zullen de Directie met toezending daarvan bijzonder verplichten. Het zijn de volgende: Verhandelingen deel XLIX 2e stuk, deel L 2e stuk, Notulen deel XXXIV afl. 3, Ned. Ind. Plakaatboek deel XVI.

Inzonderheid op het XVI deel van het Nederlandsch-Indisch Plakaatboek wordt prijs gesteld, en wordt dit deel voor rekening van het Genootschap door den Secretaris opgekocht voor f 2.50 per exemplaar.

INHOUD.

Notulen van de eerste Directievergadering, gehouden op Maandag den 13 Januari 1908.

Aanwezig de Heeren: F. A. LIEFRINCK, President, Mr. G. J. POTT, Dr. G. A. J. HAZEU, Dr. PH. S. VAN RONKEL, C. M. PLEYTE, P. DE ROO DE LA FAILLE, J. DE BOOY, D. VAN HINLOOPEN LABBERTON en H. N. STUART, Secretaris.

Afwezig de Heer J. P. MOQUETTE.

De Notulen der vorige vergadering, zijnde die van 16 December 1907, worden goedgekeurd en gearresteerd.

De President

I. Neemt in behandeling de uit de rondlezing terug ontvangen stukken, n.l.

1°. De door den Thesaurier ingediende rekening en verantwoording over 1907 en de concept-begrooting van inkomsten en uitgaven voor het jaar 1908.

Ingevolge alinea 8 van artikel 13 van het Reglement van Orde, wordt de rekening en verantwoording ten fine van onderzoek in handen gesteld van de Heeren DE BOOY en DE ROO DE LA FAILLE, met uitnoodiging om ook over de Balans, welke eerst kan opgemaakt worden na ontvangst uit Europa der daarop betrekking hebbende bescheiden, t. z. t. verslag uit te brengen.

De begrooting wordt overeenkomstig het ingediend concept vastgesteld, nadat daarop alsnog eene post van *f* 1500.— is gebracht voor het photographeeren van museum-voorwerpen.

2°. Missive van den Directeur van O., E. en N. van 30 November a. p. N°. 22408, waarbij naar aanleiding van het voorkomende in Notulen November a. p. I g. wordt aange-

boden het rapport der Boroboedoercommissie met bijlagen, welk rapport t. z. t. terug wordt verwacht, tenzij de Directie er prijs op stelt het in haar archief te bewaren.

Het ter inzage vragen van bedoeld rapport had plaats ten gevolge van de mededeelingen van den Heer van Erp in diens verslag over het 3e kwartaal 1907, voorkomende onder G *„Het lichten van het verzakte beeld in de hoofddagob en het restaureeren van de klok,"* waarbij wordt voorgesteld om het Boeddha-beeld, hetwelk, behoudens dat het niet geheel is afgewerkt, geene afwijkingen van het gewone type vertoont, te herplaatsen en de klok geheel te dichten, zullende van het beeld vooraf foto's en zoo noodig een afgietsel gemaakt worden.

Overwegende, dat zoolang niet onomstootelijk vaststaat welke beteekenis aan het onafgewerkte beeld moet worden toegekend, het ten zeerste te bejammeren zoude zijn indien het thans, en voor immer, aan het oog van den belangstellenden onderzoeker werd onttrokken; dat in geval van bestudeering een afgietsel nimmer het origineel geheel zal kunnen vervangen, wordt besloten den Directeur vd,

a. in overweging te geven, het onafgewerkte beeld buiten de dicht te metselen klok te laten en het een zoodanige plaatsing aldaar te geven, dat het ter bestudeering voor den eventueel belangstellende toegankelijk is, omtrent welke plaatsing het oordeel van den Heer van Erp ware in te roepen;

b. het verslag betreffende het werk: Herstellingen aan en fotografische opname van den Boroboedoertempel over het 3e kwartaal 1907, onder dankbetuiging terug aan te bieden;

c. mede te deelen dat op het behoud van het Rapport der Boroboedoercommissie, ter opbewaring in 's Genootschap's archief, veel prijs wordt gesteld.

3°. Ethnographische Fragesammlung, uitgegeven door de „Internationale Vereinigung für vergleichende Rechtswissenschaft und Volkswirtschaftslehre" te Berlijn, bedoeld bij Notulen December a. p., II*e*.

De toezending van regeeringswege van deze „Fragesammlung" heeft ten doel, om te worden ingelicht omtrent de meest nuttige wijze waarop dezelve voor de beoefening der ethnologie in algemeenen zin is dienstbaar te maken, waarbij op den voorgrond dient te worden gesteld, zooals blijkt uit de ministeriëele dépêche, dat beoogd wordt eene verspreiding daarvan onder daarvoor geschikte personen, ter geheele of gedeeltelijke beantwoording. Tot de bereiking van dit doel wil de Directie gaarne medewerken, doch zij ziet geen heil in eene algemeene verspreiding van het boek onder bestuursambtenaren en andere personen die veel met de bevolking in aanraking komen, dewijl de gestelde vragen veelal zeer diep op de zaak ingaan en slechts weinigen over voldoenden tijd beschikken en genoegzaam vertrouwd zijn met dergelijke onderzoekingen om er goede resultaten van te kunnen verwachten.

Wel acht de Directie het echter van belang der Regeering te verzoeken een 25 tal exemplaren van het werk te harer beschikking te stellen, ten einde die, naar gelang de gelegenheid zich daartoe voordoet, aan te bieden aan zoodanige personen, als daarvoor naar het gevoelen der Directie in aanmerking komen.

Indien dit leidt tot de beantwoording der gestelde vragen — ten deele of geheel — zoo zal de Directie desgewenscht gaarne hare bemiddeling verleenen, om ze ter kennisse te brengen van degenen die ten deze het initiatief namen. Als voorwaarde kan dit niet gesteld worden en zulks is ook niet noodig te achten, want ook al wordt het werk slechts gebruikt als leidraad bij het maken van opstellen ter publiceering in eenig tijdschrift, dan zal het doel van den steller der vragen — zij het langs indirekten weg — toch ook bevorderd worden.

Inmiddels ware door bekendmaking op den omslag van het Tijdschrift de aandacht van belangstellenden op deze aangelegenheid te vestigen.

Conform wordt besloten.

4°. Een opstel van den Heer H. A. VON DEWALL, getiteld „Het *maèn goendoe* te Batavia".

Wordt besloten tot plaatsing in het Tijdschrift.

5°. Schrijven van den Heer P. W. A. MUNNICH te Padang van 12 December a. p., waarbij ter opneming in het Tijdschrift wordt aangeboden en opstel getitild: „Antiphonie, contra de quadratuur van den Cirkel".

Het behandelde onderwerp buiten het terrein der werkzaamheden van het genootschap vallende, wordt besloten tot terugzending.

II. brengt ter tafel de navolgende tusschentijds ingekomen stukken:

1°. Missive van den Gouvernements Secretaris dd°. 30 December a. p. N°. 3525, houdende mededeeling, dat alle, bij de stelselmatige exploratie van het tot de Assistent-residentie Zuid-Nieuw-Guinea behoorend gebied, verzamelde ethnograpica, vergezeld van een afschrift van den daarvan op te maken inventaris, aan het adres der Directie zullen opgezonden worden, met verzoek nopens de aan die voorwerpen te geven bestemming t. z. t. te dienen van advies (zie Notulen November 1907, I*a*, pag. 100).

Informatie.

2°. Van denzelfden dd°. 2 Januari '08 N°. 17 den dank van den Landvoogd overbrengende, voor de toezending van 10 overdrukken van het door den zendeling arts Dr. J. WINKLER samengesteld rapport over zijn onderzoekingsreis op het eiland Enggano van 4 October tot 19 November 1904.

Informatie.

3°. Van den Directeur van O., E. en N. dd°. 9 December a. p. N°. 22893, enz.

4°. Van denzelfden dd°. 9 Januari j.l. N°. 263, houdende aanbieding van een koperen plaat met inscriptie, gevonden

in een suikerriettuin in de desa Djogolojo van het onderdistrict Peterongan, district Modjoagoeng van de afdeeling Djombang der residentie Soerabaia, met verzoek om bericht of op het bezit van dat voorwerp prijs wordt gesteld en zoo niet of het in aanmerking komt voor aankoop ten behoeve van eenig museum in Nederland.

Wordt besloten mede te deelen, dat het Genootschap bedoelde plaat gaarne voor zijne verzameling wenscht te behouden tevens om den Directeur v^{d}. te vragen of die plaat te koop is aangeboden, zoo ja, voor welken prijs.

5°. Renvooi van denzelfden dd°. 4 Januari jl. N°. 95, ten geleide van het Gouvernements Besluit dd°. 6 December a. p. N°. 13, waarbij is goedgevonden en verstaan:

1°. Machtiging te verleenen om aan het Rijnsche Zendinggenootschap te doen uitbetalen eene som van *f* 7200.— ter bekostiging van de uitvoering — in overleg met de betrokken bestuurshoofden — van eene proef met de overbrenging van twintig Christen Bataksche gezinnen naar het eiland Enggano (residentie Bengkoelen), ten einde door kolonisatie dat eiland tot ontwikkeling te brengen en door vrijwillige vermenging met de oorspronkelijke bevolking op meergenoemd eiland de gestadige afneming dier bevolking te stuiten;

met bepaling dat dit bedrag zal worden verstrekt aan den kassier van voornoemd genootschap te Padang en onder voorwaarde, dat van wege het genootschap elk kwartaal door tusschenkomst van den Resident van Bengkoelen aan den Directeur van Onderwijs, Eeredienst en Nijverheid een verslag worde ingediend nopens zijne werkzaamheden op Enggano, moetende daarbij tevens rekening en verantwoording worden afgelegd van de wijze, waarop de toegestane fondsen zijn besteed.

2°. Met buitenwerkingstelling van § 2 van het besluit van 9 September 1902 N°. 12, bij wijze van tijdelijken maatregel, aan het Rijnsche Zendinggenootschap toe te staan eene subsidie van *f* 3000.— 's jaars ter bestrijding van de uitgaven,

waarin het genootschap — afgescheiden van de uitgaven voor de in artikel 1 bedoelde proefneming — zal vervallen door zijne werkzaamheid in het belang der ontwikkeling van de bevolking op Enggano.

3°. enz.

Informatie.

6°. Missive van den Directeur der B. O. W. van 13 December a. p. N°. 17098/S.S. met een exemplaar „Statistiek van het vervoer op de spoor- en tramwegen in Nederlandsch-Indië over 1906."

Bibliotheek.

7°. Van den Resident der Preanger Regentschappen dd°. 18 December a. p. N°. 18066/34, houdende bericht dat op 19 November j.l. in de desa *Tjihondje*, district en afdeeling *Soemedang*, bij het bewerken van den grond een verglaasde bruine aarden pot, voorzien van zes oortjes, is gevonden en waarvan de waarde is geschat op *f* 0.50, met verzoek om mededeeling of toezending daarvan gewenscht wordt.

Wordt besloten de vraag in ontkennenden zin te beantwoorden.

8°. Van den Assistent-resident van Toeloeng-agoeng dd°. 3 Januari j.l. N°. 25/11, met een 16tal kleine gouden voorwerpen en de fragmenten van een zilveren doos, bij opgraving gevonden in de desa *Toenggangri*, district *Ngoenoet* dier afdeeling en getaxeerd op eene waarde van *f* 120.—

Bedoelde voorwerpen voldoende in de Archaeol. verzameling vertegenwoordigd zijnde, wordt geen prijs op het behoud daarvan gesteld, doch besloten, den Directeur van O., E. en N. uit te noodigen, twee zich daaronder bevindende oorhangers aan te koopen, ten behoeve van het Oudheidkundig Museum te Leiden.

9°. Van den conservator van het Koninkl. Nederl. Ge-

nootschap voor Munt- en Penningkunde te Amsterdam dd°. 9 December a. p., meldende ontvangst van de toegezonden afleveringen van het Tijdschrift en herhaling van het verzoek om ook de voorafgaande jaargangen, zooals bedoeld bij Notulen December a. p. III, aan bedoeld genootschap te doen toekomen.

Aan het verzoek is bereids voldaan.

10°. Aanbieding ten geschenke door Mevrouw H. M. von Haerdtl alhier, bij schrijven van December a. p., van een rood zijden shawl, volgens mededeeling van Chineesch maaksel, welke shawl een antiek doek moet zijn, zooals dat tegenwoordig niet meer te verkrijgen is.

Wordt besloten, onder dankbetuiging voor de goede bedoeling, welke ten zeerste op prijs wordt gesteld, bedoelde shawl terug aan te bieden, aangezien deze bezwaarlijk kan worden opgenomen in het museum, waarin geen verzameling van Chineesche zaken wordt aangehouden.

11°. Verzoek van de „London Library" bij schrijven van 30 November a. p., om ten geschenke te mogen ontvangen een exemplaar van de „Realia" en een ex. van de „Daghregisters gehouden int kasteel Batavia".

Wordt besloten aan het verzoek te voldoen, tevens om een catalogus van bedoelde Library aan te vragen.

12°. Schrijven van den Curator van het Sarawak museum te Kooching van 6 Januari j.l., waarbij onder toezending eener afbeelding van eenige oude roeispanen, opgegraven te Bidi en naar gissing ongeveer 500 jaren oud, het verzoek gedaan wordt of omtrent deze voorwerpen eenige inlichtingen verstrekt zouden kunnen worden.

In handen van den Heer Pleyte.

III. de Heer de Booy

deelt mede, dat in eene waterleiding bij Pamerajan in

Noord-Bantam zijn gevonden eenige steenen voorwerpen, waarschijnlijk bijlen, en vraagt of het Genootschap aan het bezit daarvan waarde zou hechten, in welk geval hij zal trachten dezelve alsnog van de vinders te verkrijgen.

De toezending dezer voorwerpen wordt gaarne te gemoet gezien.

IV. De Heer PLEYTE biedt aan:

1°. Eene verzameling van twintig modellen van gereedschappen tot huiselijk- en landbouwgebruik uit het district Djampang Koelon, namens den assistent-wadana van Tji-ĕmas, Raden Soeria Adi Widjaja met de daarbij gevoegde toelichting: *Pertelaän karadjinan oerang priboemi ti Onderdistrict Tji-ĕmas, district Djampang Koelon.*

2°. Een gebatikte zoogen. *simboet* (deken) vervaardigd te Tji-pari, Djampang Koelon.

Een *simboet* nog ongeverfd, doch reeds met was beteekend; als boven.

Hierbij merkt hij op, dat men hier te doen heeft met *oorspronkelijk*, *Preangersch batik*, aangebracht op eigen geweven katoen, *boèh* geheeten, vervaardigd van zelf gesponnen garen, *kanteh*. Sedert onheuglijke tijden worden deze *toelisan's*, gelijk zij heeten, aldaar gemaakt; tot het aanbrengen van de was gebruikt men *niet* het Jav. wasscheppertje, doch een bamboe-schrijfpen van eigen vinding.

3°. Een kompleete *tarawangsa*, bestaande in een *tarawangsa* en een *katjapi*, afkomstig van Lengkong, Djampang Koelon.

4°. Een *tarompet*, haut-bois bij de *kĕndang-pĕntja*, het orkest dat de schermers begeleidt, gebezigd benevens de daarbij behoorende *goöng*. Deze laatste bestaat uit twee bamboezen, een dunnere tot buis gemaakt en een dikker van onder gesloten. Door de eerste wordt in de laatste

geblazen; dus ontstaat een op dien der gong gelijkende toon. Afkomstig van Sagarantĕn, Djampang Tĕngah.

5°. Een *tjaloeng*, slaginstrument van bamboebuizen, afkomstig van Tji-tjoeroeg, Djampang Koelon.

6°. Een *pĕteng*, kleine boog tot het zuiveren der *babakoan*-vezels met daarbij behoorend aanvoer-staafje, eenige kluwen gezuiverde vezels, zoomede een spinstaafje en klos met gereed draad. Afkomstig van Tji-barangkok, Palaboehan Ratoe.

7°. Een *kĕtoek*, bamboe slaginstrument van twee evenwijdige cylinders ieder met één snaar bespannen. Afkomstig van Tji-tjoeroeg, Djampang Koelon.

Onder dankbetuiging in de Ethnographische verzameling.

V. De Heer VAN HINLOOPEN LABBERTON

a. biedt ten geschenke aan de in het laatst van 1907 verschenen eerste Djoes جزء van eene Javaansche vertaling van de Korân قرآن, uitgegeven door de vereeniging Radyåpoeståkå te Soeråkårta ten behoeve vooral van de leerlingen der Mambang-oelngoeloem („Bronwel der Wetenschappen") منبع العلوم de aan de Groote Masdjid verbonden inrichting van onderwijs.

Blijkens de voorrede van deze uitgave, welke tekst en vertaling in druktypen naast elkander bevat, werd eene vroegere (van Gouvernementswege verschenen) Korânvertaling voor Javanen niet voldoende verstaanbaar geacht.

De tegenwoordige vertaler is Bagoes Ngarpah, de hoofd-ngoelama van de evengenoemde onderwijsinrichting, en de vertaling geschiedt in opdracht van den Rijksbestuurder. Telken twee maanden zal er een twaalfde gedeelte verschijnen. Heel veel propaganda werd er voor de uitgave buitenaf niet gemaakt. Wel werden er aan vermoedelijk belangstellenden circulaires gezonden, maar een eigenlijke inteekening is niet mogelijk. Door op tijd het benoodigd bedrag (van 50 cents

per djoes) toe te zenden, kan men de gewenschte exemplaren erlangen.

De mogelijkheid van deze uitgave getuigt wel voor de liberaliteit der opvattingen ten aanzien van den Islâm in Soerakarta heerschende.

Opnemen in de Boekerij.

b. brengt ter tafel, namens den (thans demissionairen) Resident van Jogjåkartå J. R. COUPERUS, het denkbeeld om met het oog op de in de Vorstenlanden nog steeds bestaande oude inzettingen, gebruiken en rechtsbegrippen eene „Encyclopaedie der Vorstenlanden" te doen samenstellen, of althans de tot standkoming daarvan te bevorderen. De bedoeling van den voorsteller is om een aantal separaat-onderzoekingen in afzonderlijke deeltjes te doen uitgeven, en deze dan ten slotte door rangschikking ervan in alphabetische orde tot eene Encyclopaedie te doen uitgroeien, waarin men — om een voorbeeld te geven — maar het deeltje „Landverhuur" of het deeltje „Bĕkti" zou hebben op te slaan, om in kort bestek een inzicht in de data dezer zaken te erlangen. Op uitgebreider schaal derhalve iets als door den heer ROUFFAER s. v. „Vorstenlanden" in de Encyclopaedie van Ned.-Indië gegeven.

Tot motiveering van zulk eene uitgave werd er door den Heer COUPERUS op gewezen, dat zelfs ter plaatse menschen met eene behoorlijke en betrouwbare kennis van deze zaken ontbraken, wat bij het voeren van ons bestuur tot niet geringe moeilijkheden aanleiding geeft. Ook de in de Vorstenlanden bestaande Translaatbureaux schijnen door gebrek aan fondsen niet voldoende georganiseerd te kunnen worden om in de behoefte aan vertrouwbare gegevens omtrent allerlei zich voordoende onderwerpen naar behooren te voorzien.

Uit een wetenschappelijk oogpunt zou de vastlegging van het stuk oud-javaansche historie, dat in de Vorstenlanden thans nog levend is, van groot belang te achten zijn.

Door spreker wordt hieraan toegevoegd, dat hij in het

algemeen de wenschelijkheid van de verkrijging van gegevens als hier bedoeld — in welken vorm de publicatie dan ook zou plaats hebben — ten volle erkennende, nochtans geen practischen weg zou weten aan te geven om bedoelde gegevens te bekomen.

Tot publicatie ervan, indien ze werden aangeboden, zou naar zijne meening van de zijde van het Bataviaasch Genootschap alle aanleiding bestaan. In verband met een en ander wordt door hem voorgesteld: den heer COUPERUS te verzoeken om, indien hij tijdens zijn verblijf in Jogjåkartå al enkele monografieën als door hem bedoeld mocht hebben bewerkt, of gegevens daartoe mocht hebben verzameld, deze ter kennisneming in handen van de Directie te willen stellen.

Conform besloten.

c. Vestigt de aandacht op eene, uit verschillende in het kort aangeduide symptomen blijkende, toenemende belangstelling in Soeråkartå voor de studie van de oudere Javaansche litteratuur en wat daarmede samenhangt. Gewezen wordt op eene onder handen genomen vertaling in nieuw-Javaansch van de door Dr. H. H. JUYNBOLL als academisch proefschrift gepubliceerde „Drie boeken van het oud-javaansche Mahâbhârata," welke de vertaler ten behoeve van zijne landgenooten met den oud-javaanschen tekst zou wenschen uit te geven. Aangezien van eene studie van het Kawi bezwaarlijk sprake kan zijn zonder eenige propaedeutische kennis van het Sanskṛt, voor de studie van welke taal mede in vele Javaansche kringen sedert jaren steeds toenemende belangstelling bestaat, is thans het denkbeeld in overweging genomen, en door spreker bij diens jongste bezoek aan Soeråkartå uitvoerig met den Rijksbestuurder (met goedvinden van Z. H. den Soesoehoenan) besproken, om een geletterd Hindoesch Sanskṛtist in dienst te stellen.

Met belangstelling vernomen.

VI. De Heer VAN RONKEL

Biedt ten geschenke aan namens den Heer Ch. E. J. MEYLL

een achttal photographiën op verschillende onderwerpen betrekking hebbende.

Onder dankbetuiging in de verzameling foto's.

VII. De Redacteuren van het Tijdschrift brengen het denkbeeld ter sprake om aan schrijvers van artikelen in het Tijdschrift, evenals zulks met andere periodieken plaats heeft, een zeker honorarium toe te kennen en stellen voor daartoe *f* 25.— per vel beschikbaar te stellen.

Overeenkomstig wordt besloten, met dien verstande dat schrijvers van artikelen, door de Regeering ter plaatsing aangeboden, niet onder deze bepaling zullen vallen.

VIII. Ter voldoening aan art. 10 van het Reglement van Orde, worden door den Voorzitter in commissie gesteld tot opneming van:

1°. de Ethnographische en Numismatische Verzamelingen, de Heeren Dr. VAN RONKEL en VAN HINLOOPEN LABBERTON;

2°. de Archaeologische en de Handschriften-verzamelingen de Heeren DE ROO DE LA FAILLE en MOQUETTE;

3°. de Bibliotheek de Heeren PLEYTE en STUART.

IX. Worden afgevoerd van de Ledenlijst: op verzoek de Heeren: G. D. P. A. RENARDEL DE LAVALETTE, W. B. P. H. STORTENBEKER en Mr. P. R. HOORWEG;

op verzoek wegens vertrek naar Europa de Heeren: A. VAN WETERING en Mr. A. VAN GENNEP.

Worden benoemd tot lid de Heeren: Th. VAN ERP, Kapitein der Genie, F. C. H. DARLANG, Controleur B. B., K. A. BARON VAN REEDE VAN OUDTSHOORN, Controleur B. B., O. E. V. HERMENS, Resident van Kediri, Mr. J. H. VAN HASSELT, Advocaat te Semarang, Mr. G. J. NOLST TRENITÉ, adj. Inspecteur voor agrarische zaken, J. BOSMAN, Resident van Besoeki en J. TH. BONNERMAN, Agent van de Factorij der Ned. Handelmaatschappij.

Niets meer te behandelen zijnde, wordt de vergadering gesloten.

Aldus goedgekeurd en gearresteerd in de vergadering van den 16en Februari 1908.

F. A. LIEFRINCK,
President.

H. N. STUART,
Secretaris.

Notulen van de tweede Directievergadering gehouden op Maandag den 17 Februari 1908.

Aanwezig de Heeren: F. A. LIEFRINCK, President, Dr. G. A. J. HAZEU, Dr. PH. S. VAN RONKEL, P. DE ROO DE LA FAILLE, J. P. MOQUETTE, J. DE BOOY, D. VAN HINLOOPEN LABBERTON en H. N. STUART, Secretaris.

Afwezig de Heeren: Mr. J. G. POTT en C. M. PLEYTE.

De notulen der vorige vergadering, zijnde die van 13 Januari 1908, worden goedgekeurd en gearresteerd.

De President

I. Neemt in behandeling de uit de rondlezing terug ontvangen stukken, zijnde:

1°. Rapporten van de Commissie in N. I. voor oudheidkundig onderzoek op Java en Madoera, over het 3e en 4e kwartaal 1907, benevens oudheidkundige reis in 1907 door het lid van genoemde commissie J. KNEBEL.

Doorzenden aan den Directeur van O., E. en N., onder mededeeling, dat het voorstel van den Heer KNEBEL om bij ontstentenis van het mede-lid den Heer LEYDIE MELVILLE, particuliere fotografen te belasten met de vervaardiging van fotogrammen van alle voorwerpen, die voor de kennis der Hindoe-Javaansche oudheid van belang moeten worden geacht, ook der Directie zeer wenschelijk voorkomt; voorts de verslagen op de gewone wijze publiceeren.

2°. Missive van den Directeur van O., E. en N. dd°. 17 Januari j.l. N°. 760, houdende verzoek om het gevoelen der Directie te mogen vernemen, ten aanzien van het voorkomende in de bijgevoegde ministerieële depêche van 25 November a.p. afd. A[I] N°. 6/2425, luidende als volgt:

„Professor M. J. DE GOEJE heeft in zijne qualiteit van Interpres Legati Warneniani mij het verzoek gedaan, om de op Bali bij de laatste krijgsverrichtingen gevonden handschriften onder zijn beheer te voegen bij de verzameling Oostersche handschriften van de Leidsche Universiteitsbibliotheek.

Ik heb de eer U. E. in overweging te geven die handschriften, tenzij daaraan reeds eene andere bestemming is gegeven, aan de genoemde Bibliotheek af te staan".

Overwegende, dat aan het door den Minister gestelde voorbehoud, reeds is voldaan, doordien de bedoelde handschriften aan het Genootschap zijn afgestaan en het wenschelijk is de gelegenheid te behouden, de bestudeering en bewerking er van ter plaatse ter hand te nemen;

Wordt besloten den Directeur v.d. mede te deelen, dat de Directie op het behoud der handschriften hoogen prijs blijft stellen, dat zij echter, voor zooverre dezelve in Holland, in 't bijzonder met het oog op de belangrijke Oud-Javaansche studiën van den Heer Dr. H. H. JUYNBOLL te Leiden, van nut kunnen zijn, gaarne bereid is ze tijdelijk tot dat doel in bruikleen af te staan, evenals zulks met meer andere stukken uit onze collecties herhaaldelijk geschied is, onder voorbehoud, dat de handschriften na gemaakt gebruik, dan wel op eerste aanvrage wederom te onzer beschikking worden gesteld.

(Zie hieromtrent Notulen 1906, pag. 126—127; Notulen 1907, pag. 4, 38—39 en 95).

3°. „Een paar eigenaardige gebruiken in de desa Tjĕrmé," naverteld door J. KNEBEL.

Plaatsen in het Tijdschrift.

4°. Missive van den Directeur van O., E. en N. dd°. 30 Januari j.l. N° 1636, naar aanleiding van een tot de Regeering gerichte missive van den Resident van Bali en Lombok dd°. 11 Januari t. v. N°. 168/2, met verzoek om advies ten aanzien van de bestemming te geven aan een van wijlen den laatsten vorst van Tabanan afkomstige kris.

Volgens mededeeling van den Assistent-Resident van Zuid-Bali werd deze kris onder de nagelaten goederen van bedoelden vorst aangetroffen, ofschoon zij, naar zijne meening, niet tot diens nalatenschap kan gerekend worden te behooren. Te zamen met andere goederen was deze kris eerst verkocht, doch nadat een der poenggawa's den Controleur opmerkzaam had gemaakt op de beteekenis welke de kris in de volksopvattingen had, werd dat wapen wederom terug gekocht. Hoewel de innerlijke waarde niet bijzonder hoog is—hoogstens *f* 225.— à *f* 250.—, komt het den Ass.-Res. toch gewenscht voor de kris op een veilige plaats geborgen te houden, vooral met het oog op hare beteekenis als rijkswapen.

Wordt besloten den Directeur v.d. te adviseeren der Regeering in overweging te geven, bedoelde kris aan het Genootschap ter bewaring af te staan.

5°. Schrijven van den Bibliothecaris van het nieuw opgerichte Departement van Gouvernementsbedrijven, van 3 Februari j.l., houdende het verzoek om verstrekking van een exemplaar van het Tijdschrift en de Notulen aan bedoeld Departement.

Conform.

6°. Schrijven van de firma Busenbender & Co. alhier, dd°. 4 Februari j.l. waarbij de vraag wordt gesteld of de Directie prijs stelt op overname tegen billijken prijs, van de cliché's, indertijd vervaardigd naar fotografische opnamen van verschillende gedeelten van 's Genootschaps verzamelingen.

Overwegende, dat alsnog een groote hoeveelheid heliogravures, naar bedoelde foto's gemaakt, in voorraad zijn; dat de intérieurs door verschikking en gewijzigde bestemming reeds lang veranderd zijn; wordt besloten op het aanbod niet in te gaan:

II. Brengt ter tafel de navolgende tusschentijds ingekomen stukken:

1°. Gouv. Besluit van 14 Januari j.l. N°. 12, waarbij wordt bepaald, dat van eenige door het N. I. Gouvernement bij de ongeregeldheden te Wongaja (Tabanan, Bali en Lombok) in 1906 in beslag genomen lansen en krissen:

a. op den voet van het besluit van 11 December 1858 N°. 77 (B. B. N°. 3121) ter bewaring aan het Genootschap worden afgestaan 19 lansen en 4 krissen;

b. voor rekening van den Lande zullen worden gezonden aan 's Rijks Ethnographisch Museum te Leiden 7 lansen en 1 kris (zie Notulen April '07, pag. 40, Aug. '07, pag. 82 en Nov. '07, pag. 105).

Informatie.

2°. Gouv. Besluit van 16 Januari j.l. N°. 33, waarbij op den voet van het besluit van 11 December 1858 N°. 77 (B. B. No. 3121) aan het Genootschap in bewaring worden afgestaan twee door den Resident van Amboina aan den Directeur van B. B. opgezonden, tot 's lands voorraad behoorende zilveren stok-knoppen met inscriptie, afkomstig uit den tijd der Oost-Indische Compagnie (zie Notulen December '07, pag. 117, II*l*).

Informatie.

3°. Missive van den Gouv. Secretaris van 1 Februari j.l. N°. 336, houdende aanbieding van een ex. van het 5e deel van het werk van Prof. Dr. J. J. M. DE GROOT, getiteld „The religious system of China".

Bibliotheek.

4°. Renvooi van denzelfden dd°. 31 Januari j.l. N°. 2744, met een ex. „Gedenkstukken der Algemeene Geschiedenis van Nederland, Derde deel 1798 — 1801/2, Eerste en tweede stuk".

Bibliotheek.

5°. Afschrift der tot den kapitein der Marechaussée H. CHRISTOFFEL gerichte M. G. S. van 5 Februari j.l. N°. 381, omtrent de bestemming te geven aan den ambtsstempel van

wijlen het priesterhoofd Si Singamangaradja (Zie Notulen December '07 pag. 114, II *b*.)

Informatie.

6°. Aanbieding door de Algemeene Secretarie bij Dienstnota van 12 Februari j.l. van een ex. „Mouvement Général du Pélerinage du Hedjaz par les ports de la mer Rouge 1906/1907".

Bibliotheek.

7°. Missive van den Directeur van O. E. en N. dd°. 6 Februari j.l. N°. 1992, houdende aanbieding van 32 van den Resident van Benkoelen ontvangen duiten.

Onder dankbetuiging in de Numismatische Verzameling.

8°. Van denzelfden dd°. 7 Februari j.l. N°. 2062, waarbij wordt medegedeeld dat de verzending van de in art. 1 sub *b*. van het Gouv. Besluit van 14 Januari j.l. N°. 12 (zie deze Notulen onder II 1°) bedoelde 7 lansen en 1 kris is opgedragen aan den Alg. Pakhuismeester alhier.

De voorwerpen zijn bereids tegen ontvangstbewijs aan bedoelden ambtenaar afgegeven.

9°. Renvooi van denzelfden dd°. 16 Januari j.l. N°. 518, ten geleide der missive van den Resident van Semarang van 4 Januari t. v. N°. 176/68, met een dubbelen gouden ring en een gouden oorbel, door de waterstaatskoelies *Kodiwongso* en *Norodiwongso* van de desa's *Plahosan* en *Ngawen*, onderdistr. *Tjloewak*, distr. *Tajoe*, afd. *Pati* bij het graven van een nieuwen weg nabij desa *Pajak* gevonden.

Dergelijke voorwerpen reeds aanwezig zijnde, wordt tot terugzending besloten.

10°. Renvooi van denzelfden dd°. 29 Januari j.l. N°. 1574*a*, ten geleide van een afschrift zijner missive aan den kapitein der Genie in commissie T. VAN ERP, houdende verzoek om ten aanzien van het herplaatsen van het verzakte

beeld in de hoofddagob van Boroboedoer, te handelen als aangegeven in de in extract daarbij overlegde missive van het Batav. Genootschap van K. en W. van 23 Januari N°. 18 (Zie Notulen Januari '08 I 2°).

Informatie.

11°. Renvooi van denzelfden dd°. 30 Januari j.l. N°. 1553, ten geleide der missive van den Resident van Pekalongan van 12 Januari t.v. N°. 311/36, met een gouden ring door een inlandsch meisje gevonden in een riettuin der desa *Tjiboenar*, distr. *Balapoelang*, afd. *Tegal* en getaxeerd op eene waarde van *f* 15.—

De ring van niet genoegzaam archaeologisch belang zijnde, wordt tot terugzending besloten.

12°. Renvooi van denzelfden dd°. 8 Februari j.l. N°. 2130, ten geleide van een afschrift der door den Landvoogd tot den Minister van Koloniën gerichte missive van 21 Januari j.l. N°. 67/6 enz. (zie Notulen Januari '08 II 3°).

Informatie.

13°. Missives van den Directeur van Justitie dd°. 18 Januari en 10 Februari j.l. N°. 611 en 1463, houdende aanbieding van eenige dagbladen.

Onder dankbetuiging in de Bibliotheek.

14°. Missive van den Resident van Kediri dd°. 18 Januari j.l. N°. 702/11 met drie processen verbaal, opgemaakt door den Assistent-wedånå van Kadĕmangan, distr. Ladåjă, afd. Blitar, omtrent eenige gouden voorwerpen in diens ressort gevonden, met verzoek om mededeeling of opzending dier voorwerpen gewenscht wordt.

In bevestigenden zin bereids beantwoord.

15°. Missive van den Resident der Oostkust van Sumatra van 25 Januari j.l. N°. 358/5, ten geleide van een afschrift der missive van den Assistent-Resident van Langkat, den Heer S. H. Schaank, dd°. 22 Januari t. v. N°. 72/5, hou-

dende aanbieding ten geschenke van een zilveren Chineesche munt, eenige jaren geleden met nog een dertigtal van denzelfden vorm opgegraven te Poelau Kompei, een deel van het ook uit de Chineesche literatuur bekende rijk Aroe. Van die munten, welke bijna alle in de smeltkroes kwamen, zijn voor zoover bekend nog slechts drie ex. aanwezig: n.l. de thans aangebodene, eén te Pinang (geheel gelijk aan de eerste, doch zonder ingesneden karakters; alleen komt de tjap er zesmaal op voor, n.l. in de vier hoeken en in het midden der lange zijden) en eén toebehoorende aan een Europeaan te Deli. De aangeboden munt is van nevenstaanden vorm)(, lang 112, breed 50 en dik 18 m.M. In de vier hoeken zijn gestempeld de karakters: 京 銷 銀 en langs de eene lange zijde: 霸 北 蘇 二 郎 terwijl aan de tweede lange zijde het karakter 古 is gestempeld. Aan de korte zijden zijn ingesneden de namen: 鄭杉駼 en 陳 雅. Het gewicht bedraagt 25.2 tael en de waarde aan zilver ongeveer 35 dollars.

De in de derde plaats genoemde munt is van denzelfden vorm, heeft een gewicht van 36 tael en eene waarde van 36.11 dollars. Op de vier hoeken zijn in een langwerpig vierkant ingestempeld de karakters 出 關 稅; langs de eene lange zijde de karakters: 夏 助 教 en aan de andere zijde, eveneens in een langwerpigen rechthoek de karakters: 悅 隆, terwijl daarboven het figuur voorkomt.

Onder dankbetuiging in het Munt- en Penningkabinet.

16°. Missive van den Gezant der Nederlanden te Bangkok, dd°. 17 Januari j.l. N°. 45, houdende mededeeling, dat de Siameesche handschriften zijn ontvangen en voor het beoogde doel zijn afgestaan aan den bibliothecaris van de Vajiranana National Library (Zie Notulen Dec. '07 pag. 117, II*p*).

Informatie.

17°. Schrijven van 's Genootschaps Eerelid Mr. L. W. C. VAN DEN BERG te Delft, van 23 December a. p., houdende aanbieding van diens portret voor het album van eere- en andere leden.

Onder dankbetuiging aanvaarden.

18°. Schrijven van den Heer L. FINOT te Parijs van 25 December a. p., waarin dank wordt betuigd voor de toetreding van het Genootschap tot het lidmaatschap van de Société d' Angkor en voor het publiceeren in de Notulen van de statuten dier vereeniging (zie Notulen Nov. '07 pag. 103, I*e*).

Informatie.

19°. Aanbieding ten geschenke van den Heer Mr. J. J. SMITS te Padang, bij schrijven van 26 Januari j.l. van een ex. „De Saksenspiegel" van B^n^. DE GEER VAN JUTPHAAS.

Onder dankbetuiging in de Bibliotheek.

20°. Aanbieding ten geschenke, namens de Britsch-Indische Regeering, door den Consul van Groot-Brittannië en Ierland alhier, bij schrijven van 11 Februari j.l. N°. 39, van een ex „The Bombay Code, Volumes I & II, Edition 1907".

Onder dankbetuiging in de Bibliotheek.

21°. Schrijven van Mej. M. TONNET te Haarlem van van 20 Januari j.l., meldend dat zij bereid is de aangeboden betrekking bij het Genootschap te aanvaarden, doch dat zij in verband met hare voortgezette studie van Oud-Javaansch en palaeographie eerst midden Juli te Batavia kan aankomen.

Mededeelen dat hiertegen geen bezwaar bestaat.

22°. Voorstel van de „Yale University Library" te New Haven, Conn. bij schrijven van den Bibliothecaris van 10 Dec. a. p. tot ruiling van edita.

In handen van den Bibliothecaris.

III. De Heer de Roo de la Faille brengt, ook namens den Heer Moquette, de navolgende verslagen uit:

a. omtrent de Archaeologische Verzameling.

Deze verzameling werd in het afgeloopen jaar verrijkt met een viertal voorwerpen: eén aarden tempajan, twee gouden ringen en een bronzen wierookbrander.

In de goudkamer is de midden-vitrine voor een groot deel geordend en goed uitgestald. Het wachten is op onder deze vitrine aan te brengen legkasten tot opberging van minder voor tentoonstelling zich eigenende voorwerpen en duplikaten.

In de daaraan grenzende kamer vindt eene ordenende en onderhoudende hand veel arbeid, en de Commissie spreekt de hoop uit, dat in den loop van dit jaar deze verzameling zal worden aangevat. Zoowel de kasten als de vitrines behoeven noodzakelijk eene opschildering: het grijze verflaagje dateert vermoedelijk reeds van jaren her.

In de beeldenverzameling mist onze Commissie tot haar spijt, als pendant van de Manju-Çri-abklatsch, een afgietsel van het beroemde beeld Prajun-Paramita, waarvan het origineel zich te Leiden bevindt. Is onze Commissie wel ingelicht, dan is een afgietsel daarvan te Haarlem te verkrijgen tegen niet te hoogen prijs.

Dat de ruimte voor eventueele nieuwe aanwinsten in de beeldenverzameling vrij wel te kort schiet, is geen nieuwe klacht.

Een doortrekken van den doorloop, waarin zich o. a. de Soekoeh-steenen bevinden, tot aan de rotonde, komt bij oppervlakkige beschouwing niet ongewenscht voor.

Wellicht verdient het nochtans aanbeveling na opmaking van een behoorlijken plattegrond en globale raming van kosten, deze aangelegenheid meer opzettelijk onder de oogen te zien.

b. Omtrent de Handschriften-verzameling.

Zorgvuldig opgeborgen in getraliede kasten en van etiquetten voorzien maakt de Handschriften-verzameling een netten indruk.

Het aantal lontar-geschriften werd, behalve met de door het N. I. Gouvernement tijdens de expeditie naar Bali in 1906 in de poeri te Den Pasar (landschap Badoeng) buitgemaakt en aan het Genootschap in bewaring gegevene, nog met een viertal vermeerderd. Voorts werd door den Heer A. J. N. ENGELENBERG, Assistent-Resident van Midden-Celebes eene verzameling handschriften, afkomstig van het eiland Lombok in bruikleen afgestaan. Overigens bleef het getal manuscripten onveranderd.

Met betrekking tot de Maleische verzameling valt nader mede te deelen, dat Dr. VAN RONKEL bezig is een uitvoerigen Catalogus samen te stellen, — een verdienstelijke arbeid, welke de auteur in het loopende jaar hoopt te beëindigen.

Wat de Bataksche collectie aangaat, de op een maandgeld van *f* 15.— te werk gestelde Christen-Batak Simeon kweet zich, volgens den Heer PLEYTE, bij voortduring van zijne taak. Overigens valt tot dusver daaromtrent niets naders mede te deelen.

Onder dankbetuiging aan de Commissie voor de wijze waarop zij de haar gedane opdracht volbracht heeft, wordt besloten 1°. den Heer DE BOOY, die zich daartoe bereid verklaart, uit te noodigen van 's Genootschaps gebouw een plattegrond te vervaardigen en daarop tevens te doen aangeven, welke uit- en bijbouwingen op de minst kostbare wijze zouden kunnen plaats vinden, ten einde de opstellings- en bergingsruimte zooveel mogelijk te vergrooten; 2°. omtrent het afgietsel van het beeld nadere inlichtingen in te winnen.

IV. De Heer DE BOOY

a. verzoekt, ook namens den Heer DE ROO DE LA FAILLE, diligent verklaard te worden ten aanzien van het onderzoek van het door den Thesaurier gevoerd beheer, aangezien de daartoe benoodigde gegevens nog niet uit Holland zijn ontvangen.

b. biedt ten geschenke aan twee steenen bijlen bij het graven eener waterleiding in Noord-Bantam gevonden en bedoeld bij Notulen Januari '08 III. Tevens wordt daarbij overgelegd een schetskaart van de vindplaats, eene situatie-teekening van de omgeving der vindplaats, benevens eene dwars-doorsnede van de grondlagen waarin de bijlen gevonden zijn.

Onder dankbetuiging aan den Heer H. Ch. J. Strengnaerts, chef der werken tot verbetering der bevloeiing en afwatering in Noord-Bantam, in de Archaeologische Verzameling.

V. De Heer Dr. Hazeu

a. doet de navolgende mededeeling:

Eenigen tijd geleden deed de Heer W. P. Hillen, Controleur te Kediri, mij bijgaande foto toekomen van een beschreven steen, die zich bevindt zuidwestelijk van de hoofdplaats *Kediri*, in de desa *Titik*, district *Mådjåråtå*. Volgens mededeeling van den Regent van Kediri, zou het opschrift op dien steen nog niet verklaard zijn. Hoewel het niet wel was aan te nemen dat een beschreven steen, zóó dicht bij eene afdeelingshoofdplaats gelegen, door onze archaeologen in 't geheel niet opgemerkt zou zijn, vond ik toch nergens in de betreffende literatuur, van de desa Titik als vindplaats van eenige inscriptie melding gemaakt.

Bij nader onderzoek is mij evenwel gebleken, dat deze steen dezelfde is, welke vroeger gesignaleerd werd als zich te bevinden in de doekoehan *Tjangkring* van de desa *Poeh-sarang* (distr. Mådjåråtå, afd. Kediri), en ook wel bekend als „steen van *Sĕmen*".

Eenmaal de identiteit van den steen vastgesteld, was het niet moeilijk uit te vinden, dat van dit opschrift reeds een facsimile benevens transscriptie is gepubliceerd met vertaling van prof. Kern en aanteekeningen van den Heer Holle (Tijdschr. Bat. Gen. deel 28, 1883, pag. 490).

De transscriptie luidt daar: *924 Tĕwĕk ning hnoê binĕnĕrakĕn damĕl samgat loewĕ* (*Loewĕ?*) *mpoe Leuk sada* (*l. sadâ*) *panjdji tĕpi ti* (of *tĕpĕt-i*) *pananĕm boddhi* (*l. bodhi*) *waringin.*"

Wat prof. KERN aldus vertaalt:

„Anno 924 is deze wegpaal (wegspits) hersteld (? of: in orde gebracht), hetgeen gedaan is door den Samĕgat (d. i. marktgenoot, burger, notabele) van Lawĕ (Loewĕ) Heer Lök, als altijd blijvend (*sada* voor *sadâ*) grensbaken van het planten des heiligen waringins (of: baken om de grens aan te duiden van den kenmerkenden Waringin), dien men geplant heeft (eigenlijk staat er: van dat men den kenmerkenden Waringin plantte)."

Intusschen geeft de thans door den Heer HILLEN aangeboden voortreffelijke foto duidelijk te zien, dat in 't begin van den derden regel niet staat „*sada panjdji*", doch *sangapanjdji* (d. i. *sang apanjdji*), terwijl de drie daaropvolgende akṣara 's niet anders dan *tĕpĕti* (*tĕpĕt i*) kunnen voorstellen, zooals trouwens ook de Heer HOLLE reeds gelezen had.

In den door Dr. BRANDĔS nagelaten bundel transscriptie's van opschriften vond ik ook van dit opschrift eene transscriptie, waaruit blijkt dat ook deze ervaren epigraaf gelezen heeft: *sang apanjdji* en *tĕpĕti*, doch bovendien in het tweede cijfer van het jaartal een 3 meende te zien, zoodat hij leest: 934.

Verder vond ik in het Kawi-Balineesche Woordenboek, s. vv. *tĕwĕk*, *tĕpĕt* en *panjdji*, eene gedeeltelijke vertaling van ons opschrift, waaruit kan worden opgemaakt dat Dr. VAN DER TUUK 's opvatting van de beteekenis daarvan niet onbelangrijk afwijkt van die van prof. KERN. Volgens die geleerde zou de vertaling ongeveer aldus moeten luiden:

„924 is de juiste datum van (of: in 924 werd een begin gemaakt met) het rechtmaken (herstellen of traceeren) van den weg, het werk van (verricht door) den samĕgat (marktgenoot, notabele) van Loewĕ, mpoe Lök, die een titel verkreeg juist bij 't planten van den heiligen waringin."

Men ziet, ook Dr. VAN DER TUUK heeft gelezen *sang apanjdji*. Wat de overige verschilpunten tusschen deze vertaling en die van prof. KERN betreft, acht ik mij niet tot een oordeel bevoegd.

Aangaande de vindplaats van den steen had de heer HILLEN de welwillendheid mij nog het volgende mede te deelen:

„De steen ligt (zooals bij nader onderzoek bleek) wel degelijk in desa *Poehsarang*, doch slechts enkele Meters verwijderd van de grens van 't grondgebied van het gehucht *Tjangkring*, dat tot de desa *Titik* behoort. De vroeger opgegeven vindplaatsen zijn dus mede onjuist, en de juiste ligging is: desa *Poehsarang*, onderdistrict *Sĕmen*, district *Mădjărătă*. De onderdistrictshoofdplaats Sĕmen ligt 2 paal ten westen van Kediri, en de steen ligt in rechten afstand ± 1½ paal ten W. Z. W. van Sĕmen. In de onmiddellijke omgeving ervan zijn wat boomen geplant, en staat het huis van den djăgă (die fooien ontvangt van de weinige bezoekers, die er komen offeren; ook wordt de sĕdĕkah-desă bij den steen gehouden); overigens ligt de steen te midden van sawahs, op een plateautje (waarop ook dat huis staat), iets hooger dan de omgeving.

Van een weg nabij den steen is thans niets meer te bespeuren, doch een 25 jaar geleden moet zuidelijk langs den steen nog een behoorlijke zijweg geloopen hebben, die den Z. oever van de kali Broenă volgde, Oostwaarts naar Sĕmen en verder naar Kĕdiri. Na den aanleg van den tegenwoordigen heerendienstweg naar Sĕmen is bedoelde weg komen te vervallen, en langzamerhand in sawah getransformeerd. Waarheen de weg naar het Westen liep, kon men mij niet meer zeggen; trekt men hem echter op de kaart door (W. Z. W.), dan komt men ongeveer uit bij de onder Toeloengagoeng gelegen tempelresten Penampikan. Hier echter uit te concludeeren, dat de weg, waarop het opschrift betrekking heeft, naar dien tempel geloopen heeft, lijkt mij wel wat gewaagd. Waarom men trouwens den aanlegger van den weg op dat punt vereeuwigd heeft, is mij ook niet duidelijk; het terrein tusschen Kĕdiri en Poehsarang is heel weinig geaccidenteerd, en de aanleg van een weg tusschen die twee punten heelemaal geen heksenwerk.

Andere oudheden zijn in de buurt van den steen niet gevonden, ook geen rĕtjå's, die anders in Kĕdiri nog al eens opgedolven zijn. Ruim twee paal ten noorden (eenigszins Oostwaarts) van den steen bevinden zich de in den Kloṭok uitgehouwen „tempelgrotten" Selå mangleng, waarvan het bestaan U bekend zal zijn, maar overigens komen in het geheele district Mådjåråtå, voor zoover bekend, geen oudheden voor.

Naar het voorkomen van een plaatsnaam Loewĕ, Loewoeng, Loewéng, heb ik overal navraag gedaan, doch zonder succes.

Een ruw situatie-schetsje bied ik u hierbij aan; ik kan het niet beter leveren, omdat van de residentie Kediri geen enkele behoorlijke kaart bestaat.

Misschien verdient nog vermelding, dat beneden den steen, aan den kant van den verdwenen weg, een zware waringin heeft gestaan, die echter verdwenen is, toen die weg tot sawah werd gemaakt.

Wellicht heeft men dus eeuwen lang uit piëteit op de plaats van den in het opschrift bedoelden waringin telkens nieuwe dergelijke boomen geplant — de oorspronkelijke waringin zal immers wel lang tot stof vergaan zijn."

Literatuur: Notulen 1880 p. 109 en 170; Notulen 1881 p. 20 — 23; Tijdschrift Bat. Gen. deel 28 (1883) p. 490 sqq. en p. 582, en Verbeek, Oudheden p. 260.

b. brengt ter tafel eenige opstellen in het Minangkabau'sch door den Heer P. A. F. Blom, 1e. Luitenant der Infanterie, voor het Tijdschrift aangeboden.

In rondlezing.

c. biedt namens den Heer J. Knebel ten geschenke aan een gebakken steen met jaartal, gevonden in Trawoelan en waarover reeds in de reisverslagen van den Heer Knebel is gesproken.

In de Archaeol. verzameling.

VI. De Heer Dr. van Ronkel

a. bericht de ontvangst van eene groote bezending werken

van de Koninklijke Academie van Wetenschappen te Lissabon, aan welke instelling de toezending onzer edita indertijd is gestaakt, om reden niets in ruil werd ontvangen en geeft in overweging thans wederom ruiling van edita te doen plaats hebben.

Wordt besloten voorloopig af te wachten of toezending geregeld blijft geschieden.

b. brengt ter tafel eene aflevering van de „Revue des Etudes Ethnographiques et Sociologiques", ontvangen van den Directeur ARNOLD VAN GENNEP te Parijs, waarbij het verzoek is gedaan om ruiling met onze Notulen.

Conform.

c. brengt, ook namens den Heer VAN HINLOOPEN LABBERTON de navolgende verslagen uit:

De Commissie krachtens besluit van de Januari-vergadering aangewezen om verslag uit te brengen nopens den toestand der Numismatische Verzameling kan ter zake het volgende berichten:

De blijkens het ten vorigen jare (Not. Directievergadering 18 Februari '07, VI-VII) uitgebracht verslag noodig geworden uitbreiding van het expositie-oppervlak kwam inmiddels op de in dat verslag voorgestelde wijze tot stand, terwijl door de volijverige zorgen van den Conservator in de nieuwe uitstalkasten de vreemde muntspeciën uit de achterzaal waren overgebracht en op ordelijke en overzichtelijke wijze gerangschikt, waarna de genoemde achterzaal tot muntencabinet speciaal voor Nederlandsch-Indische soorten beschikbaar kan blijven.

De verzorging van deze verzameling liet niets te wenschen over. De lijst der aanwinsten is opgenomen als Bijlage VIII achter de Notulen van het jaar 1907.

De Commissie krachtens besluit van de Januari-vergadering aangewezen om verslag uit te brengen nopens den toestand der Ethnographische Verzameling van ons Genootschap kan ter zake het volgende berichten:

In den loop van het verslagjaar 1907 kwam de reorganisatie van het Museum, reeds kortelijks besproken in het vorige verslag (Notulen Directievergadering 3 Juni '07, III) geheel gereed. Eerst thans, nu alle zalen zijn ingericht, is het mogelijk om zich eenigermate een denkbeeld te vormen van den omvang der taak, welke Mevrouw M. SERRURIER-TEN KATE na het verscheiden van haren echtgenoot, het lid onzer Directie Mr. L. SERRURIER, op hare schouders nam, en met voorbeeldelooze toewijding en eene werkkracht welke met den zwakken staat van hare gezondheid in schrillen tegenspraak stond, tot zulk een goed einde bracht.

Met strenge consequentie werd bij de rangschikking het door Mr. SERRURIER ontworpen en door de Directie aanvaarde groepensysteem doorgevoerd, wat evenwel niet wegnam dat ook den eischen van het oog en den goeden smaak geen geweld werd aangedaan, zooals in te veel Musea geschiedt, en met recht werd in het vorig verslag reeds een woord van hulde gewijd ook aan het vernuft en den kunstzin, waarmede door Mevrouw SERRURIER, bijgestaan door Mej. E. GEERTS, aan deze collecties, welke door de systematische opstelling eene grootere wetenschappelijke waarde erlangden, tevens een behaaglijk aanzien werd gegeven. Een bezoek aan de zalen zal de overtuiging schenken dat met de beschikbare ruimte gewoekerd is, maar tevens duidelijk aan het licht doen treden, dat de werkelijke behoefte van onze Ethnographische collecties de beschikbare plaatsruimte verre overtreft, waardoor het noodzakelijk werd tot boven aan de wanden en hoog op de kasten plaats te zoeken, ja zelfs de plafondruimte hier en daar in beslag te nemen, o. a. voor modellen van vaartuigen en benoodigdheden bij de vischvangst, welke daaraan werden opgehangen, zoodat — zooals een belangstellend bezoeker het beschreef — de bestudeerder met een ladder gewapend zal moeten zijn. Dit gebrek aan ruimte dat reeds voor de bestaande collecties nijpend moet worden geacht, zal zich bij de voortgaande uitbreiding en toename dezer collecties steeds in ernstiger mate doen gevoelen, en

het zal noodig zijn er de aandacht op gericht te houden, hoe in dit opzicht uitkomst zou zijn te verkrijgen, hetzij dan door uitbouwing van de bestaande zalen, dan wel door overbrenging van de Boekerij met leeszaal in een ander gebouw, zooals door den Oostenrijkschen Regierungsrat FRANZ HEGER in diens hieronder nader ter sprake te brengen „Bericht über eine Studienreise nach Niederländisch-Indiën" wordt aanbevolen.

Terugkeerende tot de bestaande collectie mag er met waardeering op worden gewezen, dat Mevrouw SERRURIER na de voltooiïng van hare reusachtige taak al dadelijk mede een begin heeft gemaakt met de bewerking van een nieuwen Catalogus van de thans ruim 13000 Nos. omvattende verzameling, en dat daarvan inmiddels reeds een derde gedeelte voltooid is, waarbij de beschrijving der voorwerpen belangrijk is herzien en uitgebreid. Thans tijdelijk onderbroken door een verblijf van eenige maanden in Japan, dat na den ingespannen arbeid onontbeerlijk bleek, is het zeker geoorloofd hier de hoop uit te spreken, dat het Mevrouw SERRURIER door een algeheel herstel spoedig gegeven moge zijn haar belangeloozen en hoogelijk gewaardeerden arbeid in het belang van het Genootschap en van de kennis der ethnographie van deze gewesten te hervatten.

Het schijnt onze Commissie gewenscht hier eenige woorden te wijden aan het van groote belangstelling getuigende uitvoerige verslag dat over onze ethnografische collecties werd uitgebracht in eene publicatie van den Regierungsrat FRANZ HEGER opgenomen in het XXIste deel der te Weenen verschijnende „Annalen des k. k. Naturhistorischen Hofmuseums".

Eene rectificatie behoeft de daarin voorkomende mededeeling, dat de nieuwe opstelling der gansche verzameling door de „angebliche Kränklichkeit der Frau SERRURIER nicht recht vorwärts" wilde, in verband met hetgeen hierboven kon worden aangeteekend, niet meer, terwijl ook op een misverstand zijnerzijds moet berusten de mededeeling, dat het hem

om diezelfde reden niet mogelijk zou zijn geweest persoonlijk kennis met genoemde dame te maken, aan welke hij (blijkbaar zonder het te vermoeden) als conservatrice der collecties, de zeer door hem op prijs gestelde vergemakkelijking zijner in het Museum gemaakte studiën te danken had, waaromtrent door hem werd opgemerkt: „Nicht genug zu rühmen ist die Gestattung des Studiums der Sammlungen in der liberalsten Form, bei der dem Studierenden alle Schränke geöffnet und die Kataloge und Inventare zur Verfügung gestellt werden".

Het stelsel door wijlen den heer Serrurier voor ons Museum ontworpen, kan geen genade vinden in de oogen van den heer Heger, die de bekende buitenlandsche Musea welke voor eene Ethnographie der geheele aarde een soortgelijk stelsel als het hier gevolgde groepensysteem, met de geographie tot basis van de secundaire verdeeling, mede in zijne philippica betrekt, en daarbij aan het Pitt-rivers Museum in Oxford de rangschikking naar een kunstmatig — in tegenstelling tot een natuurlijk — ethnograhpisch stelsel, verwijt, en de ethnographische verzamelingen van het Nationaal Museum te Washington zelfs een (maar toch „zeer leerzaam") „nijverheidsmuseum" heet.

Hoewel het hier niet de plaats kan zijn om dieper op deze zaak in te gaan, achten de stellers van dit verslag het toch niet overbodig er op te wijzen, dat de heer Heger zich niet geheel gelijk blijft, waar hij aan den eenen kant het rekening houden met „gewerblichen, kulturellen oder anderen" criteria geheel verwerpt, en aan de andere zijde de mogelijkheid om Nederlandsch-Indië als één gebied te behandelen ontkent, juist omdat hierbinnen volkeren op verschillende „Kulturstufen" worden aangetroffen.

Goed beschouwd blijkt het theoretische bezwaar eigenlijk meer een kwestie van meer of minder te zijn, daar de heer Heger voor de enkele volken en „kulturell zusammengehörigen Volksgruppen" geheel hetzelfde groepensysteem als hier gevolgd wordt, toegepast wenscht te zien. Trouwens de theoretische vraag in hoever de bevolking van Neder-

landsch-Indië, bij alle verschil — niet slechts bij de verschillende volken onderling maar zeer sterk ook binnen de grenzen dier volkeren zelf — nochtans als eene ethnische eenheid mag en moet worden aangemerkt, kan eigenlijk buiten debat blijven, daar een reden van zuiver praktischen aard het exposeeren van volk voor volk, en zelfs volksgroep voor volksgroep, als grondslag voor de gansche indeeling onmogelijk zou maken, en wel het gebrek aan plaatsruimte. Vermoedelijk zou tweemaal de ruimte van thans niet voldoende zijn om ieder volk en volksdeel uit den Archipel zijn eigen kamer te bezorgen, waarin telkens voor elk van de 14 groepen, van wapenen af tot landbouwwerktuigen en vaartuigen toe, op overzichtelijke wijze plaats zou moeten zijn.

Waar niet is, verliest zelfs de Keizer zijn recht. Voor hen die volk voor volk eene studie wenschen te maken, zonder daarbij paralellen te trekken met wat er bij de buren van zulk een volk te zien valt (want binnen de hoofdgroepen is de indeeling geographisch) zal het veel vergemakkelijking geven, wanneer de namen der geographische eenheden boven de kasten zullen zijn aangebracht. De uitvoering daarvan is aan den heer Teillers toevertrouwd. Voorts zou een groot gemak opleveren de vervaardiging van een beknopte Museumgids met platten grond, aangevende de plaatsing der kasten. Voor de bewerking hiervan is reeds eerder eene commissie uit de Directie aangewezen, doch de uitvoering van dit voornemen schijnt voorloopig nog op moeilijkheden te stuiten.

Een voorstel van den thans waarnemenden Conservator dezer verzameling, den heer Moquette, om door het plaatsen van overwijzingskaarten bij elk der ondergroepen het overzicht van de verzamelingen te vergemakkelijken, wordt door onze commissie gaarne overgenomen en bij dezen voorgebracht.

Ten slotte wordt aangeteekend, dat het aantal aanwinsten met inbegrip van de van Bali en Zuid-Celebes afkomstige voorwerpen, welke eigendom van den lande zijn, 542 bedroeg.

Onder dankbetuiging aan de Commissie voor de nauwgezette wijze waarop de verzamelingen zijn nagegaan en verslag is uitgebracht, wordt besloten omtrent de daarin ter sprake gebrachte „overwijzingskaarten" de terugkomst van Mevrouw Serrurier af te wachten.

VII. De Heer Moquette

a. bericht de ontvangst van een schrijven van het Koninkl. Oudheidkundig Genootschap te Amsterdam, houdende verzoek om ruiling van edita.

Wordt besloten op het voorstel niet in te gaan.

b. biedt ten geschenke aan namens den Heer J. Knebel 9 hoedjes van gevlochten bamboe en waarover handelt diens opstel bedoeld bij deze Notulen, I 3°.

Onder dankbetuiging in de Ethnogr. Verzameling.

VIII. De Secretaris

doet ook namens den Heer Pleyte verslag van hunne bevindingen ten opzichte van den toestand der Bibliotheek, als volgt:

De ondergeteekenden in de vergadering van 13 Januari j.l. in commissie gesteld ter opneming van den toestand der boekerij, konden tot hun genoegen vaststellen, dat deze in voortreffelijken staat verkeert.

Waar de bibliothecaris, Dr. Ph. S. van Ronkel, tijdelijk met verlof ging werd zijne functie gedurende zijne afwezigzigheid waargenomen door den Heer D. van Hinloopen Labberton, die zich met groote toewijding van die taak kweet.

Dr. van Ronkel heeft zich zijn verlof o. m. ten nutte gemaakt om de inrichting van enkele vaderlandsche bibliotheken na te gaan. Als gevolg daarvan zal thans het in Leiden gevolgde slipsysteem op 's Genootschaps bibliotheek worden toegepast.

Opnieuw moet er op worden gewezen dat de rubriek dagbladen, door het volumen dat de gebonden jaargangen innemen, het voorzien in ruimte om deze onder te kunnen brengen vraagt.

Wellicht ware door eene andere wijze van opbergen nog in het gebrek aan ruimte te voorzien, doch het komt der commissie voor, dat deze aangelegenheid de voortdurende aandacht der Directie vereischt.

Der Commissie wordt den dank der Directie betuigd voor de wijze waarop zij zich van hare taak heeft gekweten.

IX. Worden afgevoerd van de ledenlijst, op verzoek de Heeren: Mr. J. SCHOUTENDORP, JHR. O. VAN DER WYCK, D. HEYTING, S. J. VEENSTRA en H. W. KLOOS.

Worden benoemd tot lid de Heeren: E. W L. VON FABER, Secretaris van het Departement van Gouvernements bedrijven, Dr. Z. KAMERLING, leeraar aan de Koningin Wilhelmina-school alhier, P. E. HOCKE MOOLENBURGH, Secretaris van Djambi, JHR. Mr. H. C. VAN DER WYCK, vertegenwoordiger van Cultuur-Maatschappijen te Jogjakarta, J. F. E. TEN BRINK, Controleur B. B., Mr. A. J. ANDREE WILTENS, Raadsheer in het Hooggerechtshof, Mr. G. J. BISSCHOP, Referendaris ter Algemeene Secretarie, J. R. MIKKERS, Chef der firma E. DUNLOP & Co., Mr. J. GERRITZEN, Directeur der Javasche Bank, J. W. STEWART, procuratiehouder der firma MACLAINE WATSON & Co., F. W. L. A. DE NYS, Controleur B. B., MAS MOHAMMAD ACHMAD, Ambtenaar bij het Inl. Credietwezen en N. HEINZELMANN, Directeur van de Gouvernements Telefoon.

Worden wederom op de ledenlijst gebracht de Heeren: S. W. ZEVERYN, Chef der firma TIEDEMAN & VAN KERCHEM en W. F. J. KROON, Controleur B. B.

Niets meer te behandelen zijnde, wordt de vergadering gesloten.

Aldus goedgekeurd en gearresteerd in de vergadering van den 16en Maart 1908.

F. A. LIEFRINCK,
President.

H. N. STUART,
Secretaris.

Notulen van de derde Directievergadering gehouden op Maandag 16 Maart 1908.

Aanwezig de Heeren: F. A. LIEFRINCK, President, Mr. J. G. POTT, Dr. G. A. J. HAZEU, Dr. Ph. S. VAN RONKEL, P. DE ROO DE LA FAILLE, J. P. MOQUETTE, J. DE BOOY, D. VAN HINLOOPEN LABBERTON en H. N. STUART, Secretaris.
Afwezig de Heer C. M. PLEYTE.

De vergadering wordt bijgewoond door den Heer Prof. Mr. C. VAN VOLLENHOVEN uit Leiden.

De President wenscht met een enkel woord den Heer VAN VOLLENHOVEN, die aan de uitnoodiging tot het bijwonen dezer vergadering heeft gevolg gegeven, in te leiden. Zooals bekend, heeft de Heer VAN VOLLENHOVEN, die als Hoogleeraar in het Koloniaal Staatsrecht te Leiden werkzaam is, zijne colleges en zijne van diepgaande studie getuigende publicaties onderbroken, om naar Indië te komen, ten einde door eigen aanschouwing en onderzoek zich beter bekend te maken met het terrein, waarop zijne studies zich bewegen. Dit denkbeeld, dat de beste verwachtingen doet koesteren voor de toekomst, als wanneer bij voortgezette wetenschappelijke studie de theorie zich zal paren aan de praktijk, wordt ten zeerste toegejuicht en doet de hoop koesteren dat het op ruime schaal navolging zal vinden. Een hartelijk welkom wordt dan ook den Heer VAN VOLLENHOVEN toegeroepen in dezen kring, die het op hoogen prijs zal stellen, indien hij in het vaderland teruggekeerd, de belangen van het Genootschap zal voorstaan, terwijl van deze zijde de verzekering wordt gegeven, voor zooverre het Genootschap zijn doel zal kunnen be-

vorderen, hij daartoe de Directie ten allen tijde bereid zal vinden.

Hierna overgaande tot de gewone werkzaamheden, worden de Notulen der vorige vergadering, zijnde die van 17 Februari j. l. goedgekeurd en gearresteerd.

De President

I. neemt alsnu in behandeling de uit de rondlezing terug ontvangen stukken:

1°. Missive van den Directeur van O., E. en N. dd°. 12 Februari j.l. No. 2310, houdende aanbieding van een extract uit het schrijven van den kapitein in commissie T. VAN ERP van 1 dezer No. 5, betreffende het vervaardigen van een nieuw stel bouwkundige teekeningen van den Boroboedoer, met verzoek ter zake van haar gevoelen te willen doen blijken.

Op grond van de door kapitein VAN ERP aangevoerde overwegingen, wordt besloten aan het voorstel adhaesie te betuigen.

2°. Renvooi van denzelfden dd°. 12 Februari '08 No. 2311, waarbij met verzoek om terugzending ter kennisneming wordt aangeboden het verslag betreffende het werk „Herstellingen aan en photographische opname van den Boroboedoer-tempel" over het 4e kwartaal 1907.

In dank terug.

3°. Babagai-bagaii, Riwajat Minangkabau, dikarangkan di P. A. F. BLOM, 1ste Luitenant der Infanterie, dan Djiman gala Soetan Radjå Indah, onderwijzer.

Publicatie in onze edita van een tekst zonder vertaling, althans zonder commentaar, niet gewenscht voorkomende, wordt besloten den schrijver af te vragen of hij eene vertaling van den tekst heeft gemaakt, dan wel alsnog kan leveren, zoo ja, om die aan het Genootschap te doen toekomen, ter beoordeeling of het geheel voor uitgave in aanmerking kan komen. (Zie Notulen Februari '08, V *b*).

II. brengt ter tafel de navolgende tusschentijds ingekomen stukken.

1°. Gouvernementsbesluit van 5 Maart 1908 No. 17, houdende bepaling: dat de Directeur van O., E. en N. wordt gemachtigd om voor eene som van *f* 7200.— aan te koopen een djembia (dolk), een kris met goudbeslag en juweelen, een kris-pandjang met goudbeslag en juweelen en een sirihdoos met toebehooren, behoord hebbende tot de rijkssieraden der vroegere Sultans van Palembang, thans in het bezit van den Chinees Lim Tjip Hiang te Palembang; dat bedoelde voorwerpen op den voet van het besluit van 11 December 1858 No. 77 (Bijblad No. 3121) in bewaring worden afgestaan aan het Bataviaasch Genootschap van Kunsten en Wetenschappen (zie Notulen November '07, II *f*., pag. 105).

Informatie.

2°. Missive van den Directeur van O., E. en N. dd°. 10 Maart '08 No. 3944, ten geleide der missive van den Resident van Soerabaia van 27 Februari t. v. No. 4291/37, houdende mededeeling, dat het billijk voorkomt aan den vinder van den koperen plaat met inscriptie, den inlander Pa-Rakimo van de desa *Djogolojo* (afdeeling Djombang) eene schadeloosstelling van *f* 2.50 toe te kennen (Zie Notulen Januari '08, II 4°.).

Thesaurier het noodige voor de overmaking.

3°. Renvooi van denzelfden dd°. 9 Maart j.l. No. 3854, ten geleide van een afschrift zijner tot den Heer J. Knebel gerichte missive van denzelfden datum No. 3853, houdende machtiging om, daar waar op zijne reizen een particulier photograaf mocht worden aangetroffen, dezen op de minst kostbare wijze te belasten met het vervaardigen van fotogrammen van alle voorwerpen, die voor de kennis der Hindoe-Javaansche oudheid van belang moeten worden geacht (zie Notulen Februari '08, I 1°.).

Informatie.

4°. Renvooi van denzelfden dd°. 13 Maart j.l. N°. 6003-4, tengeleide van afschriften der tot den Resident van Bali en den Commandant der Zeemacht gerichte M. G. S. van 2 Maart j.l. N°s. 633 en 634, waarbij eerstgenoemde wordt uitgenoodigd om de tijdens de jongste Bali-expeditie buitgemaakte kanonnen per Gouvernements stoomer naar het Marine-Etablissement te Soerabaia te doen vervoeren, alwaar zij van wege het Bataviaasch Genootschap van K. en W. in oogenschouw zullen worden genomen, ter beoordeeling of enkele dier vuurmonden voor het Genootschap waarde hebben, dan wel in aanmerking komen om aan Musea in Nederland te worden gezonden (zie hierover laatstelijk Notulen December 1907, II *g*, pag. 115).

Informatie.

5°. Missive van den Directeur van Justitie van 7 Maart j.l. N°. 2542, houdende aanbieding van eenige dagbladen en boekwerken.

Onder dankbetuiging in de bibliotheek.

6°. Missive van den Resident der Preanger-Regentschappen dd°. 22 Februari j.l. N°. 2603/2, waarbij, met beschrijving van een aantal muntstukken en onder mededeeling dat deze eerlang, met andere onafgehaalde stukken van overtuiging, publiek zullen verkocht worden, de vraag wordt gesteld of wellicht het Genootschap op den aankoop daarvan prijs stelt.

Bereids is, onder dankbetuiging voor de betoonde belangstelling, medegedeeld geworden, dat het muntkabinet van dergelijke munten reeds voorzien is en verdere aankoop derhalve niet gewenscht voorkomt.

7°. Missive van den Resident van Kediri van 27 Februari j.l. N°. 2078/11, houdende mededeeling dat de voorwerpen, bedoeld bij Notulen Februari '08, II 14°, aan het adres van het Genootschap zijn opgezonden.

De voorwerpen, bereids ontvangen zijnde, wordt besloten

daarvan te behouden twee gouden haken en een paar oorringetjes, door 's Genootschaps taxateur geschat op respectievelijk *f* 9.45 en *f* 0.10 welke bedragen, vermeerderd met 20 % voor de archaeol. waarde, aan de vinders zullen worden uitgekeerd, terwijl de overigen wederom te hunner beschikking worden gesteld.

8°. Dankbetuiging door de „Berliner Gesellschaft für Anthropologie, Ethnologie und Urgeschichte", bij schrijven van 1 Februari j.l. voor de door tusschenkomst van den Heer ALFRED MAASS ontvangen aanvulling van ontbrekende edita (zie Notulen November '07, I*h*, pag. 104).

Informatie.

9°. Missive van den Gezant der Nederlanden te Bangkok dd°. 22 Februari '08 N°. 92, houdende bericht van afzending van het kistje met manuscripten, bedoeld bij Notulen Februari '08, II 16°. met eene door Dr. FRANKFURTER daarvan opgemaakte beschrijving; voorts de mededeeling dat de Vajiranana National Library het in haar gestelde vertrouwen ten zeerste op prijs stelt en zich gaarne beschikbaar houdt voor eventueele verdere inlichtingen.

Wordt besloten de beschrijving als bijlage achter de Notulen op te nemen.

10°. Schrijven van den Heer Dr. R. RÖMER te Medan van 19 Februari j.l. waarin de goede ontvangst wordt erkend van een wissel groot *f* 129.68, zijnde honorarium voor zijne „Bijdrage tot de geneeskunst der Karo-Bataks".

Naar aanleiding hiervan deelt de Redactuur van het Tijdschrift mede, van betrouwbare zijde vernomen te hebben, dat hetzelfde artikel door den schrijver is aangeboden aan en opgenomen in het Tijdschrift „Janus" en stelt voor dienaangaande bij den heer RÖMER inlichtingen in te winnen, aangezien het geen usance is dat eenzelfde artikel door twee verschillende uitgevers of instellingen gelijktijdig wordt gepubliceerd.

Conform.

11°. Dankbetuiging door den Curator van het Museum te Serawak, bij schrijven van 21 Februari j.l. voor de inlichtingen aangaande de aldaar gevonden oude roeispanen (zie Notulen Januari '08, II 12°).

Deponeeren.

12°. Schrijven van den Heer J. E. VAN GOGH, Aspirant-Controleur te Probolinggo van 6 Maart j.l., naar aanleiding van een indertijd door Mevrouw SERRURIER tot hem gericht verzoek, de afzending meldende van een model Tenggersch huis en een weefgetrouw, waarvan de kosten *f* 14.— bedragen.

Den Heer VAN GOGH dank betuigen voor zijn welwillende hulp in deze; verder thesaurier het noodige voor de restitutie der kosten.

III. De Heer Mr. POTT, enz.

IV. De Heer DE BOOY

a. brengt, ook namens den Heer DE ROO DE LA FAILLE, verslag uit 1°. over het kasbeheer van den penningmeester betreffende het jaar 1907; 2° over den staat van 's Genootschaps geldmiddelen gedurende dat zelfde jaar en stelt voor den penningmeester volledig acquit en décharge te verleenen onder dankbetuiging voor het goed en zorgvuldig beheer.

Onder dankbetuiging aan de Commissie voor de nauwgezetheid, waarmede zij zich van hare taak heeft gekweten, wordt conform het voorstel besloten; tevens om het saldo bij de firma SCHEURLEER EN ZOONEN te 's Gravenhage naar Batavia te doen overmaken en genoemde firma uit te noodigen de renten van het in Holland belegd kapitaal, voortaan onmiddellijk na ontvangst aan den thesaurier toe te zenden.

b. brengt ter tafel den plattengrond, bedoeld bij Notulen Februari, III*b*, op welken is ingeschetst een plan om de museumruimte op de minst kostbare wijze te vergrooten, voornamelijk hierop neerkomende dat de noordervleugel worde uitgebouwd tot de westelijke grens van het terrein; dat

de thans aldaar zich bevindende open loods worde overgebracht naar het terrein gelegen achter de rotonde, dat, aangezien de boeken-goedang alsdan komt te vervallen, eene bergplaats voor 's Genootschaps edita worde opgericht tegen de noordzijde van den noordervleugel.

Wordt besloten, nadat deze aangelegenheid in comité nogmaals zorgvuldig zal zijn nagegaan en overwogen, den Heer DE BOOY, die zich daartoe welwillend bereid verklaart, uit te noodigen, in overleg met den Secretaris het desbetreffende voorstel aan de Regeering op te maken.

V. De Heer Dr. HAZEU

a. biedt namens den Heer R. A. KERN, Controleur B. B. te Patjitan aan een opstel met eenige foto's, handelende over de Wajang-beber van Patjitan.

In rondlezing.

b. brengt ter tafel eenige foto's van *kobongan's* in verschillende Javaansche huizen en stelt voor deze, zoo hoogst zelden voorkomende afbeeldingen, te doen reproduceeren en vergezeld van een toelichtende nota, als afzonderlijk werk uit te geven.

Conform.

c. bericht de ontvangst van eenige sollicitaties naar de in den loop dezer maand, door het eervol ontslag van Mas Woekir opengevallen betrekking van Javaansch schrijver. Aangezien echter op dit oogenblik geene oud-Javaansche handschriften zijn af te schrijven en daartoe onder de sollicitanten ook niemand in staat zou zijn, wordt voorgesteld bedoelde betrekking onvervuld te laten, tot tijd en wijle de behoefte daartoe zich zal doen gevoelen en een geschikt candidaat daarvoor te vinden zal zijn.

Conform.

VI. De Heer Dr. VAN RONKEL.

a. bericht de ontvangst van een schrijven van den Heer D. K. WIELINGA, missionair-predikant te Pajeti op Soemba,

houdende mededeeling dat hij een woordenlijst met schets van een grammatica der Soembataal (dialect Kambera) heeft samengesteld, met de vraag of deze in het Tijdschrift gepubliceerd kan worden.

Wordt besloten vooraf opzending te verzoeken, ter overweging in hoeverre die arbeid voor plaatsing in aanmerking kan komen.

b. vestigt de aandacht op het voorkomende in het verslag omtrent de Bibliotheek (zie Notulen Februari '08 VIII), alwaar gewezen wordt op de op schrikbarende wijze toenemende ruimte, welke vereischt wordt voor de rubriek dagbladen, speciaal door het volumen dat de gebonden jaargangen innemen, onder mededeeling dat door den Heer MOQUETTE het denkbeeld aan de hand is gedaan die folianten een bergplaats te geven op de boekenkasten. Hiertoe zal natuurlijk een kleine voorziening aan bedoelde kasten gemaakt moeten worden, weshalve machtiging wordt gevraagd om door een timmerman een raming van de daaruit voortvloeiende kosten te doen maken.

Conform.

VII. De Heer MOQUETTE

biedt ten geschenke aan een wichelplaatje van lood van ongewonen vorm, alhier door een inlander uit de rivier opgevischt en waarop zijn aangebracht eenige mystieke termen, de namen van de aartsengelen, van de 4 chalifen, enz.

In dank in de Ethnogr. Verzameling.

VIII. De Heer VAN HINLOOPEN LABBERTON brengt ter tafel een *kitâb taçawwoef*, hem onder eene beperkende voorwaarde geschonken door den oud-wĕdana SOERIA-MANGGALA, thans woonachtig te Tjidamar (Preanger-Regentschappen), waar volgens zijne opgave zijn vader en grootvader gelijk ambt bekleedden. Het boek zou afkomstig zijn uit de *dajeuh* Tjiandjoer en zeer oud.

Het is op 4° *daloewang* (Soend. *saèh*) geschreven en

bevat vijf, naar 't schijnt elk op zichzelf staande, gedeelten, alle verhandelingen over mystieke onderwerpen, in met groote, duidelijke letters geschreven Arabischen tekst en Javaansche — doch eveneens met, kleinere, Arabische letters geschreven — interlineaire vertaling, gesteld in het ietwat ouderwetsche Javaansch, dat in werkjes van dezen aard meestal wordt aangetroffen.

Het eerste gedeelte beslaat 33 pagina's, het tweede: 39, het derde: 16, het vierde: 5 en het vijfde: 7 pagina's. Aan het einde van het tweede gedeelte leest men: *tamma(t) kitâb toehfat(oel) moersalah*, terwijl het derde gedeelte eindigt met de woorden: *tammat kitâb oelasrâr;* de overige gedeelten missen zulk eene aanwijzing aangaande hunnen inhoud.

De vóór- en tusschenpagina's zijn gevuld met eenige mystieke tabellen en teekeningen, en verder met allerlei annotatie's, eenige donga's enz.

Eindelijk heeft de laatste eigenaar van het boek de open ruimte tusschen het eerste en het tweede gedeelte (ongeveer 1½ bladzijde) benut om daarop in zijn eigen taal, het Soendaneesch (met Arabische karakters), eene uitvoerige beschrijving met nauwkeurige vermelding van datum en uur, te geven van twee aan hem geopenbaarde droomgezichten; daaromtrent zij hier slechts vermeld, dat een dezer droomen hem een oogenblik de illusie gaf in een mooi rijtuig met zwarte paarden ervoor te zitten, gekleed in een staatsiepak, precies als toean PANHÈS (VAN HEUTSZ)!

Spreker neemt zich voor bedoeld manuscript voorloopig in 's Genootschaps handschriften-verzameling te deponeeren, om het later, zoo de beperkende voorwaarde vervuld is, ten geschenke aan te bieden.

In dank aanvaarden.

IX. De Secretaris

biedt namens den Heer H. M. LA CHAPELLE alhier ten geschenke aan een astraal-lamp.

Onder dankbetuiging in de historische verzameling.

X. Worden afgevoerd van de ledenlijst op verzoek de Heeren: A. J. Ch. de Neve, H. Th. Damsté, C. J. de Jaager en Mej. C. van Taalingen.

Niets meer te behandelen zijnde, wordt de vergadering gesloten.

Aldus goedgekeurd en gearresteerd in de vergadering van den 25en April 1908.

F. A. LIEFRINCK,
President.

H. N. STUART,
Secretaris.

Notulen van de vierde Directievergadering, gehouden op Zaterdag 25 April 1908.

Aanwezig de Heeren: F. A. LIEFRINCK, President, Mr. J. G. POTT, Dr. G. A. J. HAZEU, Dr. PH. S. VAN RONKEL, P. DE ROO DE LA FAILLE, J. DE BOOY, D. VAN HINLOOPEN LABBERTON en H. N. STUART, Secretaris.

Afwezig de Heeren: C. M. PLEYTE en J. P. MOQUETTE.

De Notulen der vorige vergadering, zijnde die van 16 Maart j.l., worden goedgekeurd en gearresteerd.

De President

I. Neemt in behandeling de navolgende uit de rondlezing terug ontvangen stukken:

a. Missive van den Directeur van O., E. en N. van 16 Maart j.l. N°. 4451, van den volgenden inhoud:

„In antwoord op den Indischen brief van 2[illegible] Juni 1907 N°. 770/5, waarvan Uwer Directie een afschrift is verleend (Zie Notulen Augustus '07, II *j.*, pag. 70), werd ontvangen de ministerieele dépêche van 28 October 1907, afd. AI. N°. 12/2230 en de bijbehoorende missive van de Commissie van bijstand van den 19den dier maand, welke stukken in afschrift hierbij worden overgelegd en mij aanleiding gaven aan het Lid der Oudheidkundige Commissie, den Heer J. KNEBEL, mede te deelen, dat hij zijn werkzaamheden kan voortzetten op de wijze als aangegeven onder A van zijn schrijven van 13 Mei 1907, waarover handelt uwe missive van 12 Juni d. a. v. N°. 178 (Zie Notulen Juni '07, II *c*, pag. 52) en hetwelk in afschrift hierbij wordt gevoegd.

Bij de terugaanbieding der ministerieele dépêche aan de Regeering deed ik Haar, ook in verband met uw schrijven

van 20 Januari 1907 N°. 26 (Zie Notulen Januari 1907, I *a*, slot-alinea, pag. 3), verhandeld bij den in hoofde genoemden Indischen brief, een voorstel tot verbetering van de financieele positie van het Lid der Oudheidkundige Commissie H. L. LEYDIE MELVILLE.

Wat betreft de opmerking onder 5°. van het schrijven van de Commissie van bijstand omtrent photogrammen en teekeningen van de door den Heer KNEBEL te beschrijven oudheden, verwijs ik uwe Directie naar mijn tot den Heer KNEBEL gerichten brief van 9 dezer N°. 3853, waarvan U een afschrift werd toegezonden bij renvooi van dien dag N°. 3854 (Zie Notulen Februari '08, I 1°. en Maart '08, II 3°.).

De bovenbedoelde tot den Minster van Koloniën gerichte missive van de Commissie van bijstand luidt als volgt:

„In antwoord op Uwer Excellentie's missive dd. 4 September 1907, Afd. A[1], N°. 23, en onder terugaanbieding van de daarbij ons toegezonden bescheiden, heeft onze Commissie van Bijstand, na gehouden vergadering, de eer het volgende onder Uwe Excellentie's aandacht te brengen:

1°. naar aanleiding van den aanhef in de ons toegezonden Missive der Directie van het Bataviaasch Genootschap van Kunsten en Wetenschappen dd. 30 Januari j.l., N°. 26 moet vooraf geconstateerd worden dat de werkzaamheden der in 1901 ingestelde „Commissie in Ned.-Indië voor het Oudheidkundig Onderzoek op Java en Madoera" ten rechte kunnen onderscheiden worden in twee gedeelten: A. een archaeologisch, B. een technisch-architectonisch gedeelte.

Voorop ging daarbij de *Archaeologie*, gerugsteund door Bouwkundig Onderzoek;

2°. nu, na den dood van Dr. BRANDES, en het nietaanvaarden door Dr. VOGEL van de hem aangeboden benoeming tot Oudheidkundig ambtenaar, niemand op dit oogenblik kan aangewezen worden, die archaeologisch voldoende geschoold is, om den door Dr. BRANDES' dood opengevallen post naar eisch te vervullen, moet voorloopig de arbeid gaande

gehouden worden door de twee aanwezige Commissieleden, tot dat een jonge wetenschappelijke kracht, aan de Leidsche Universiteit gekweekt, belast kan worden met het Voorzitterschap der bedoelde Commissie;

3°. op het binnen eenige jaren beschikbaar komen van zulk een jonge wetenschappelijke kracht, mag — gelijk Prof. Dr. SPEYER en Prof. Dr. SNOUCK HURGRONJE in onze laatste vergadering mededeelden — met voldoende vertrouwen gerekend worden; nadere besprekingen met den betrokken persoon in bedoelde richting hebben, na afloop onzer vergadering, de twee genoemde professoren te Leiden reeds gevoerd;

4°. in dezen stand van zaken mag allereerst nadruk worden gelegd op de woorden der Directie van het Bataviaasch Genootschap in de reeds vermelde Missive, luidende:

„Wat betreft den heer LEYDIE MELVILLE, ook zijne diensten „als lid van deze Commissie worden niet beloond naar de „mate van den door hem gepraesteerden, werkelijk niet ge„ringen arbeid. Een groot aantal foto's en teekeningen zijn „daar om te bewijzen hoe degelijk en accuraat hij zich van „zijne taak pleegt te kwijten".

Bij dit gunstige getuigenis omtrent den arbeid van het Commissielid LEYDIE MELVILLE sluit zich onze Commissie van Bijstand ten volle aan. De zelfstandige en speciale opdracht, hem thans van Regeeringswege gedaan, tot het instellen van „een oudheidkundig onderzoek in het voormalig rijk van Pasé" (Gouv. Besl. dd. 5 September 1906, N°. 36) bewijst ook het vertrouwen dat de Regeering in zijne werkzaamheid stelt. Naar eenparige meening onzer Commissie van Bijstand kunnen zijne krachten dan ook niet gemist worden èn bij het thans gaande houden der werkzaamheden van de Commissie voor Oudheidkundig onderzoek in Indië zoolang deze moet arbeiden zonder Voorzitter, èn vooral ook niet wanneer over eenige jaren een jonge Voorzitter zal kunnen optreden, die dan aan het degelijke werken en de ervaring van den heer LEYDIE MELVILLE een grooten steun zal vinden;

5°. wat nu het werkplan van den Heer KNEBEL betreft, waaromtrent Uwe Excellentie het oordeel onzer Commissie met name vraagt, zoo meent onze Commissie te dezen aanzien evenzeer unaniem, dat het aanbeveling verdient den heer KNEBEL te laten voortgaan met de door hem in zijn werkplan sub A laatste alinea genoemde verdere samenstelling van „overzichten van de oudheidkundige litteratuur"; alsmede dat er, naar het oordeel onzer Commissie, geen bezwaar kan bestaan, om de in den aanhef van A in zijn werkplan bedoelde beeldwerken en gebouwen in de gewesten Soerabaja, Kediri, Rembang, Semarang en Banjoemas ook door hem te laten beschrijven — indien mogelijk onder bijvoeging van fotogrammen en teekeningen naar die oudheden, door den Heer LEYDIE MELVILLE te vervaardigen — mits slechts de volkomen gelijkwaardigheid van den arbeid des Heeren LEYDIE MELVILLE naast dien van den Heer KNEBEL, zoowel in beginsel als óók in de uitvoering, erkend en gehandhaafd blijve.

Informatie.

b. De Wajang beber van Patjitan, door den Heer R. A. KERN, Controleur bij het B. B. (Zie Notulen Maart '08, V *a*).

Wordt besloten tot plaatsing in het Tijdschrift, met de platen, zoo deze voor eene duidelijke reproductie zullen blijken vatbaar te zijn.

c. Voorstel van den president in zake de passagekosten van Mej. Tonnet.

Conform.

d. Missive van den Directeur van O., E. en N. dd°. 4 April '08 N°. 5647, waarbij, met het begeleidend schrijven van den Resident van Menado van 8 Maart j.l. N°. 1316, wordt aangeboden het tot de Regeering gericht rekest gedagteekend Kolongan-Atas bij Sonder (Menado), 11 Februari 1908, van Dr. S. SCHOCH, hulpprediker ten dienste der Inlandsche Christengemeente te Sonder c. a., houdende verzoek

hem vergunning te verleenen tot den uitvoer van een steenen lijkkist naar Nederland, met verzoek het gevoelen der Directie ter zake te mogen vernemen.

Aangezien de steenen lijkkist voor eene wetenschappelijke verzameling in Nederland bestemd is, i. c. het Rijks Ethnographisch Museum te Leiden, en het Genootschap zulk een waroega reeds bezit, is bereids geantwoord, dat tegen de inwilliging van het verzoek geen bezwaar bestaat.

e. Twee brieven van den Heer J. W. TEILLERS, met twee proefplaten, waarvan een zwart op wit en de ander zwart met geel fond, van de Balische kropak, naar aanleiding van het besluit opgenomen in Notulen Maart 1907, VI *b*, pag. 33, waarin wordt medegedeeld, dat bij het reproduceeren van de geheele kropak 51 bladen te behandelen zijn, wat 9 platen als de thans aangebodene zou geven. Indien de bladen worden gereproduceerd, evenals de proef, met gele tint, dan zullen de kosten vermoedelijk *f* 450.— bedragen.

Wordt besloten tot reproductie met gele tint en tot uitgave van het werk, nadat vooraf, onder toezending van een paar proefplaten aan den Resident van Bali en Lombok, eene poging zal zijn gedaan om de voorstelling der teekeningen te verklaren.

f. Missive van den Directeur van O., E. en N. van 13 April j.l. N°. 6240, ten geleide der missive van den Resident van Amboina van 10 Maart t. v. N°. 1336, betreffende de vraag in hoever er van Regeeringswege prijs moet worden gesteld op het behoud van een door den Heer M. M. WILLEMSZ GEEROMS te Amboina bijeengebrachte verzameling van voorwerpen op zoölogisch en ethnologisch gebied, met verzoek ter zake het gevoelen der Directie te mogen vernemen.

Voor deze verzameling is door een vreemdeling — de Heer GEO SMITH, wonende te Sydney, N. S. Wales, Australië — een bod gedaan van *f* 15000.—

De Resident van Amboina zegt in zijne bovengenoemde missive, dat de collectie niet behoorlijk gecatalogiseerd en zonder eenige wetenschappelijke kennis te hooi en te gras bijeenverzameld is; zeer zeker zullen zich daaronder waardevolle voorwerpen bevinden, doch dat eenig museum, hetzij hier dan wel in Holland, daarvoor een prijs zóó exorbitant hoog beschikbaar zal willen stellen, mag ten zeerste betwijfeld worden.

De Resident gelooft trouwens niet, dat onder de verzamelde voorwerpen er eenige zijn, welke niet reeds sedert lang in elk ander museum in Nederland of zijne Koloniën op zoölogisch en ethnologisch gebied worden aangetroffen.

De Heer FREDERIC MOIR, een verzamelaar van insecten bij uitnemendheid, verbonden aan het proefstation voor suikercultuur te Honolulu, thans in dit geweest reizende, beaamt ten volle deze meening.

Op grond van het vorenstaande wordt besloten den Directeur v[d]. mede te deelen, dat naar het gevoelen der Directie, aankoop van Regeeringswege geen aanbeveling verdient, terwijl ook voor het Genootschap op de collectie geen prijs wordt gesteld.

g. het door den Heer DE BOOY, naar aanleiding van het besluit vermeld in Notulen Maart 1908, IV *b*, opgemaakt concept-rekest aan den Gemeenteraad van Batavia, ter inleiding van het daarbij bedoelde voorstel aan de Regeering, luidende als volgt:

Aan den Gemeenteraad van Batavia

geeft met verschuldigden eerbied te kennen,

de Directie van het Bataviaasch Genootschap van Kunsten en Wetenschappen,

dat, bij den grooten toevloed van inzendingen de actuëel beschikbare museumruimte gaandeweg te klein geworden, en spoedige uitbreiding dier ruimte mitsdien urgent is;

dat uitbreiding niet anders verkregen kan worden dan

door verlenging der vleugels van het bestaande gebouw naar achteren — om de West;

dat echter de vorm van het betrokken achtererf door den grilligen loop van deszelfs westelijke begrenzing — de oostelijke tegelgoot langs het gedempte spruitje Menteng — elke rationeele bijbouwing onmogelijk maakt;

dat bedoeld spruitje Menteng in 1889 is gedempt krachtens de D. B., van 2 Januari 1889 N°. 25/D., op de wijze, als nader blijken moge uit de uwen Raad hierbij ter inzage aangeboden, geäuthoriseerde ontwerpstukken;

dat van de totale breedte van het gedempte spruitje, ad 7 à 8 M., een gedeelte in beslag is genomen door aanliggende erven, dan wel absoluut ongebruikt terrein vertegenwoordigt; daarentegen, tusschen de taluds van twee, voor afvoer bestemde tegelgooten, eene strook gronds van egale breedte is gelaten, die tusschen Kebon Sirie, Gang Scott en Gang Boentoe als weg wordt benut maar van af Gang Boentoe tot, waar ze op de Tanah Abang rivier uitloopt, als middel van communicatie geen zin heeft, en dan ook feitelijk alleen dienst doet als vuilnisbelt en als sluipweg voor den aanhang van het Inlandsch dienstpersoneel der bewoners van de aanliggende erven;

dat de bewoners dier erven, voor zoover onze Directie zich met hen voor haar doel in verbinding heeft gesteld, dan ook verklaard hebben, dat zij niet alleen op het behoud van den weg geen prijs stellen maar zelfs tot noemenswaarde opoffering bereid bevonden zullen worden, indien de strook gronds tusschen de 2 goten als zoodanig verdween en die goten, tot ééne enkele samengesteld, meer afdoende inrichting verkregen, met minder gevaar voor de hopelooze vervuiling, die thans hun een voortdurende ergernis is en een blijvend gevaar voor hunne gezondheid;

dat bestrijding van dit gevaar n. h. v. mag gerekend worden tot de Gemeentezorgen te behooren; en de, op bovengeschetste wijze vrij te maken grond — voor de Gemeente van geenerlei waarde — reeds op zich zelve eene belangrijke

uitbreiding van ons achtererf vormt, maar bovendien gelegenheid zal geven tot de urgente rectificatie van de westelijke grens door ruilovereenkomsten met buren;

dat zij alzoo aanvraagt:

1°. Uwe principiëele goedkeuring van het denkbeeld om de 2 tegelgooten langs het gedempte spruitje Menteng ergens van af het, op de situatie met XIX aangeduide punt tot aan de Tanah Abang rivier samen te stellen tot eene enkele, waarvan het doorstroomingsprofil, 't zij open, 't zij afgesloten, gelijk zal zijn aan of gelijkwaardig met haar gezamenlijk profil;

2°. Uwe opdracht aan den Directeur der Gemeentewerken, om in overleg met onze Directie, voor tracee en inrichting der sub 1 omschreven afvoergoot een nader ontwerp op te maken, waarin de bezwaren aan den huidigen toestand verbonden, zoo goed mogelijk zullen worden ontweken;

3°. Uwe toezegging, dat in de kosten der uitvoering van het, uwen Raad meest geschikt voorkomend, ontwerp ons Genootschap zal hebben bij te dragen eene som van hoogstens een duizend guldens, zijnde dit reeds veel meer dan het kostende eener geheel bemetselde open goot ongeveer in het oude beloop; maar wellicht minder dan, wat noodig kan zijn voor eene directe afleiding van de goot bij XIX, linea recta op de rivier, als zekerlijk in alle opzichten meest aanbevelenswaardig.

Wat den van het gedempte spruitje Menteng vrij te maken grond betreft:

4*a*. indien deze aan de Gemeente behoort:

vrije beschikking daarover van af het punt XIX tot aan het punt XXIV;

4*b*. indien deze ter beschikking van het Rijk staat:

eene verklaring, dat uwe Gemeente tegen deszelfs eventueëlen afstand aan ons Genootschap geen bezwaar zal hebben.

Aangezien alle Directieleden zich met dit concept ten volle konden vereenigen, is het rekest bereids den 16^en April j.l. aan den Gemeenteraad van Batavia aangeboden.

II. Brengt ter tafel de volgende tusschentijds ingekomen stukken:

1°. M. G. S. van 8 April j.l. N°. 1038 met een exemplaar van de onlangs verschenen publicatie van het Internationaal Koloniaal Instituut te Brussel, getiteld „Les différents systèmes d'Irrigation" (Tome III).

Bibliotheek.

2°. Besluit van den Directeur van O., E. en N. van 8 April j.l. N°. 6002, houdende bepaling dat voor eene som van *f* 25.— twee gouden oorhangers, gevonden in de desa Toenggangri, distr. Ngoenoet, afd. Toeloengagoeng der residentie Kediri, zullen worden aangekocht, ter opzending aan 's Rijks Ethnographisch Museum te Leiden (Zie Notulen Januari '08, II 8°).

Informatie.

3°. Missive van denzelfden dd°. 25 Maart '08 N°. 4986, met een exemplaar van het „Karo-Bataksch Woordenboek" samengesteld door den oud-zendeling M. Joustra.

Bibliotheek.

4°. Missive van denzelfden dd°. 25 Maart '08 N°. 4991, houdende mededeeling dat de Regeering machtiging heeft verleend om het rapport der Boroboedoer-Commissie in het archief van het Genootschap te doen bewaren (Zie Notulen Januari '08, I 2°. *c.*).

Een gelijke machtiging gaf de Regeering ten aanzien van de periodieke verslagen van den Kapitein der Genie in commissie, T. van Erp, over zijne werkzaamheden aan den Boroboedoer. Deze zal daarom die verslagen in duplo indienen; eén exemplaar is bestemd voor de Commissie van bijstand in

Nederland, het andere voor 's Genootschaps archief. De verslagen over het 3e. en 4e. kwartaal 1907 gaan met de bijlagen hierbij.

Voor informatie en Secretaris het noodige voor de opberging.

5°. Renvooi van den Directeur van O., E. en N. dd°. 27 Maart j.l. N°. 7524, ten geleide der missive van den Resident van Semarang van 20 Maart t. v. N°. 5633/68 met een gouden ring in het gehucht *Tjinkroe*, desa *Tjabak*, distr. *Tlogowoengoe*, regentschap *Pati* in den grond aangetroffen.

De ring, waarschijnlijk modern zijnde, wordt tot terugzending besloten.

6°. Renvooi van denzelfden dd°. 15 Maart j.l. No. 6074, ten geleide der missive van den Resident van Banjoemas van 4 Maart t.v. N°. 1748/29, met eenige voorwerpen in de desa *Grogol*, distr. *Batoer*, afd. *Bandjarnegara*, op een tegalveld in den grond gevonden.

De voorwerpen van geen waarde zijnde, wordt op het behoud geen prijs gesteld.

7°. Renvooi van denzelfden dd°. 1 April j.l. No. 7885, ten geleide der missive van den Resident van Semarang van 25 Maart j.l. N°. 5756/68, met een paar gouden voorwerpen, in de doekoeh *Ngablak-Dengkleh*, desa *Pohgading*, regentschap *Pati* in den grond gevonden.

De voorwerpen van geen archaeologisch belang zijnde, wordt tot terugzending besloten.

8°. Renvooi van denzelfden van 8 April j.l. N°. 8665, ten geleide der missive van den Resident van Banjoemas van 2 April t.v. N°. 3513/29 met 2 stel bronzen bekkens (?) door den Inlander Toeban van den desa *Karekan*, distr. *Batoer*, afd. *Bandjarnegara* op zijn veld in den grond gevonden.

Wordt besloten de bekkens over te nemen voor een bedrag van *f* 5.—.

9°. Missive van den Directeur van Justitie van 14 April j.l. N°. 4226, houdende aanbieding van eenige dagbladen en een boekwerk.

Bibliotheek.

10°. Missive van den Resident der Preanger Regentschappen van 16 Maart j.l. N°. 3881/34, waarbij onder aanbieding van een foto dier voorwerpen wordt medegedeeld, dat bij het herstellen van een desaweg in de desa *Tjipitjoeng*, distr. *Tjibeureum*, afd. *Soemedang* zijn gevonden:

a. een aarden pot, lichtblauw gebloemd, waarvan de bodem min of meer gebarsten is;

b. vier kommen van aardewerk, eén rood en drie blauw gebloemd;

c. een aarden gendi eveneens blauw gebloemd;

d. een id. kannetje met tuit, id. id.;

e. twee id. kommen met deksel, id. id.;

f. een bruin aarden kruikje

met verzoek om bericht, of het Genootschap op de toezending dier voorwerpen, welke te zamen op een waarde van *f* 5.— zijn geschat, prijs stelt.

Na een bevestigend antwoord op bovengestelde vraag zijn de voorwerpen door den Assistent-Resident van Soemedang, bij missive van 2 April j.l. N°. 1023/34 herwaarts gezonden.

Wordt besloten de voorwerpen voor den getaxeerden prijs te behouden.

11°. Missives van den Commandant van het Exploratie Detachement voor Zuid Nieuw-Guinea en den Assistent-Resident van Zuid Nieuw-Guinea van 14 en 26 Maart j.l. N°s. 25 en 253/1, waarbij onder aanbieding van een cognossement mededeeling wordt gedaan van de afzending eener verzameling ethnografica, afkomstig van de landstreken, begrepen in het onlangs voltooide eerste exploratievak, gelegen tusschen de kust in het Zuiden, de Digoel-rivier in het Noorden, de Bijan-rivier in het Oosten en de Prinses Marianne-straat

in het Westen, geëxploreerd van 21 Augustus 1907 tot 8 Januari 1908.

De beschrijvende inventaris zal door het legerbestuur worden toegezonden, terwijl de mededeeling van eventueele wenken en opmerkingen omtrent de wijze van verpakking, dan wel nopens de inrichting van den inventaris, in het belang eener volgende verzending, ten zeerste op prijs zal worden gesteld (Zie Notulen November 1907, I *a*, pag. 100 en Januari 1908, II 1°).

In handen van den w^d^. Conservator der Ethnographische verzameling, om t. z. t. de noodige voorstellen in te dienen.

12°. Schrijven van den Heer J. DE BOOY van 25 Maart j.l. houdende verzoek om ontslag als Directielid met ult°. Mei a. s. wegens vertrek naar Europa.

Het ontslag zal t. z. t. op de meest eervolle wijze verleend worden.

13°. Schrijven van het „Städtisches Völkermuseum te Frankfurt a. M. van Februari 1908, waarin, onder aanbieding van de eerste aflevering zijner „Veröffentlichungen", het verzoek om ruiling met onze „Verhandelingen" wordt gedaan.

Conform.

14°. Aanbieding door den Consul van Groot Britannië en Ierland, bij schrijven van 23 Maart j.l. N°. 90, namens de Britsch-Indische Regeering van een ex. van ieder der Boekwerken getiteld „A Digest of Indian Law Cases, 1905" en „Acts, 1907", onder mededeeling tevens dat de kist boekwerken, bestemd voor de London Library (Zie Notulen Januari '08, II 11°) vrachtvrij per S. S. „Tantalus" verzonden is kunnen worden.

Onder dankbetuiging in de Bibl.

15°. Schrijven van den Heer LOGEMAN te Bandoeng, van 3 April j.l., houdende te koop aanbieding van een Noord-

Hollandsche Spindel, een der eerste klokken, waarbij de slinger door Huygens uitgevonden, is toegepast en vermoedelijk in 1640 vervaardigd. De klok bevindt zich in uitstekende conditie.

Aangezien de aanwijzingen omtrent de klok tamelijk vaag zijn, wordt besloten op het voorstel voorloopig niet in te gaan, doch den Heer LOGEMAN mede te deelen, dat de Directie zijn aanbod gaarne in beraad houdt, totdat een der Leden in de gelegenheid zal zijn ter plaatse door bezichtiging zich een nader oordeel dienaangaande te vestigen.

III. De Heer Mr. POTT

a. Stelt ter bezichtiging eenige van den Heer LEYDIE MELVILLE ontvangen foto's van graven in de Pase-streek, waarbij in het vooruitzicht wordt gesteld, dat het Genootschap waarschijnlijk in het bezit van een stel dier foto's zal komen.

Met belangstelling kennisgenomen.

b. Biedt ten geschenke aan een exemplaar der „Toelichting op de Inkomstenbelasting".

Bibliotheek.

IV. De Heer DE BOOY

Brengt ter tafel de drie ontbrekende teekeningen voor de plattegronden van den Museumgids, waarvan de voorafgaande reeds aan den Heer MOQUETTE zijn ter hand gesteld, en spreekt de hoop uit dat bedoelde Gids zoo spoedig mogelijk moge verschijnen.

V. De Heer Dr. HAZEU

a. Deelt mede, dat in het legaat van wijlen Dr. BRANDES eenige aanteekeningen werden aangetroffen omtrent de Siameesche handschriften, bedoeld bij Notulen December '07, II *p.* pag. 117 en Maart '08 II 9°. pag. 39 en stelt voor deze aanteekeningen tegelijk met de bij laatstgenoemde Notulen vermelde beschrijving als bijlage op te nemen.

Conform.

b. Bericht dat de uitgave der Rapporten van de Oudheidkundige Commissie over 1907 eenige vertraging zal ondervinden, aangezien, van de daarbij behoorende bijlagen, door een misverstand, geen perscopie is gemaakt, zoodat deze van de Commissie van bijstand in Holland, waarheen de eene copie bereids is opgezonden, terug gevraagd zullen moeten worden.

c. Biedt aan de door den Heer R. A. KERN toegezonden cliché's van de wajang beber-platen (Zie boven sub I, *b*).

Informatie.

VI. De Heer Dr. VAN RONKEL

a. Vraagt machtiging om aan den Heer E. S. DE KLERCK, die daarom verzocht heeft, 4 ex. van de eerste drie deelen en 3 ex. van het 4e. deel van „de Java-Oorlog van 1825—1830" te verstrekken.

Conform.

b. Deelt mede, dat de raming der kosten voor het vervaardigen van rekken op zeven kasten in de bibliotheek, ter opberging van dagbladen, bedoeld bij Notulen Maart '08, VI *b*, *f* 330.— bedraagt en verzoekt thans machtiging om tot bedoelde voorziening over te gaan.

Conform.

VII. De Heer VAN HINLOOPEN LABBERTON

Biedt een afdruk aan van eene voor rekening en bij gelegenheid van het aldaar gehouden Eerste Indisch Theosofisch congres, vervaardigde nieuwe aanzichtteekening van den Boroboedoer, met vertikale doorsnede en horizontale projectie, naar het concept van den Heer WILSEN, doch gewijzigd volgens de nieuwste vondsten van den Heer VAN ERP.

Onder dankbetuiging in de verzameling.

VIII. Worden afgevoerd van de ledenlijst op verzoek de Heeren: D. HAAGMANS Jr., W. K. F. HEKMEYER, W. G. RIBBIUS, J. H. LIEFRINCK en F. D. COCHIUS.

Wordt benoemd tot lid de Heer: Dr. Th. VALETON, afdeelingschef van het Departement van Landbouw te Buitenzorg.

Niets meer te behandelen zijnde wordt de vergadering gesloten.

Aldus goedgekeurd en gearresteerd in de vergadering van den 8sten Juni 1908.

F. A. LIEFRINCK,
President.

H. N. STUART,
Secretaris.

Notulen van de vijfde Directievergadering, gehouden op Maandag 8 Juni 1908.

Aanwezig de Heeren: F. A. LIEFRINCK, President, Mr. J. G. POTT, Dr. G. A. J. HAZEU, Dr. PH. S. VAN RONKEL, C. M. PLEYTE, J. DE BOOY, D. VAN HINLOOPEN LABBERTON, J. P. MOQUETTE en H. N. STUART, Secretaris.

Afwezig de Heer P. DE ROO DE LA FAILLE.

De Notulen der vorige vergadering, zijnde die van 25 April 1908, worden goedgekeurd en gearresteerd.

De President

I. Neemt in behandeling de navolgende uit de rondlezing terug ontvangen stukken:

a. Voorstel van den President om der Regeering in overweging te geven eene „Commissie voor het adatrecht" in het leven te roepen.

Met het oog op de afwezigheid van den Heer DE ROO DE LA FAILLE, die omtrent deze aangelegenheid eene nota heeft opgesteld, welke nadere bespreking wenschelijk maakt, wordt besloten dit punt tot de volgende vergadering aan te houden.

b. Renvooi van den Directeur van O., E. en N. dd°. 24 April j.l. N°. 9403, aanbiedende het verslag betreffende het werk: „Herstellingen aan en fotografische opname van den Bårå-Boedoertempel" over het 1°. kwartaal 1908.

Wordt besloten tot opberging in het archief van bedoeld rapport (Zie Notulen April '08, II 4°.) en mededeeling aan den Directeur v^{d}. dat de kennisneming daarvan tot geene opmerkingen heeft aanleiding gegeven.

c. Missive van den Resident van Menado dd°. 4 Mei j.l. N°. 3214, ten geleide der missive van den Assistent-Resident van Midden-Celebes van 29 Maart t. v. N°. 844/12, met een Rapport van den Heer ALB. C. KRUYT, nopens de oudheden in Besoa (Zie Notulen Augustus '07, I *c*, pag. 62 en November '07, II *l*, pag. 107).

Aangezien het vervoer van een der potten wegens de bezwaren van het terrein en het groote gewicht niet doenlijk blijkt, wordt besloten hierop verder niet aan te dringen, terwijl het rapport van den Heer KRUYT, die in sommige opzichten met de opvattingen van den Heer KILIAAN van meening verschilt, tegelijk met dat van laatstgenoemde zal gepubliceerd worden.

d. Gouvernementsbesluit van 17 Mei j.l. N°. 4, houdende bepaling dat aan den Minister van Koloniën zal worden geschreven als volgt:

Met referte aan de ministerieele dépêche van 25 November 1907, afd. A[I], N°. 6/2425, betreffende het verzoek van Professor M. J. DE GOEJE om de op Bali, bij de krijgsverrichtingen aldaar in 1906, gevonden handschriften bij de verzameling van Oostersche handschriften van de Leidsche Universiteits-bibliotheek te voegen, heb ik de eer U. E. mede te deelen, dat aan dat verzoek geen gevolg kan worden gegeven, aangezien de bewuste handschriften bij het besluit van 21 Maart 1907 N°. 19 aan het Bataviaasch Genootschap van Kunsten en Wetenschappen ter bewaring zijn afgestaan.

De Directie van dat Genootschap, ter zake gehoord, acht het niet gewenscht, dat in evenbedoelde beschikking thans verandering wordt gebracht, door bedoelde geschriften aan de Leidsche Universiteits-bibliotheek af te staan, vermits het wenschelijk moet worden geacht de gelegenheid te behouden de bestudeering en de bewerking dier handschriften hier te lande ter hand te nemen.

Naar genoemde Directie uit goede bron vernam, zou evenwel de Heer Dr. H. H. JUYNBOLL te Leiden bij diens catalogiseering van oud Javaansche geschriften, reeds dadelijk nut

van de onderwerpelijke handschriften kunnen trekken, in verband waarmede zij heeft verklaard er geen bezwaar tegen te hebben, die documenten tot dat doel in bruikleen af te staan, onder voorbehoud echter, dat ze na gemaakt gebruik, dan wel op eerste aanvrage, wederom te harer beschikking worden gesteld.

Ik neem mitsdien de vrijheid U. E. te verzoeken mij te willen mededeelen of genoemde geleerde er prijs op stelt meergenoemde Balineesche handschriften onder de vermelde voorwaarde in bruikleen te ontvangen".

(Zie hieromtrent laatstelijk Notulen Februari '08, I 2°. pag. 14/15).

Informatie.

e. Missive van den Directeur van O., E. en N. van 29 Mei j.l. N°. 8657, ten geleide van het Gouv. renvooi van 18 Mei t. v. N°. 12405, met het schrijven dd°. Noordkust Floris, 4 Mei 1908, van den Heer G. A. J. van der Sande, Off. v. Gez. 1e. kl. a/b. van het opnemingsvaartuig „Sumbawa", luidende als volgt:

„Ten huize en onder berusting van den Civiel Gezaghebber te Larantoeka, den 2en Luit. der Inf. J. G. van den Bossche, bevindt zich een groot aantal (± 25) oude olifantstanden, zooals bij de bevolking van Flores van oudsher als kostbare familiestukken in eigendom en hooge vereering zijn.

De groote geldswaarde dier voorwerpen schuilt geenszins in hun marktwaarde aan ivoor — daarvoor zijn zij te veel verbruind en schilferend of gebarsten — doch in de omstandigheid, dat zij afkomstig zijn uit eene periode van handelsverkeer van Chineesche koopvaarders, waarvan de geschreven geschiedenis slechts onvolledig tot ons is gekomen en waarvan de geheugengeschiedenis der inboorlingen geen herinnering meer heeft.

Deze tanden hebben tot en met heden een zeer groote rol gespeeld in het leven dezer menschen en vormen inderdaad een hoofdstuk in de geschiedenis dezer eilanden; die welke

te Larantoeka bij den Civiel Gezaghebber berusten, werden grootendeels ter voldoening van boeten ingeleverd.

Met de snelle en diepgaande veranderingen, op politiek zoowel als op economisch gebied, welke heden ten dage zoowel op Flores als in de geheele Timor-Archipel plaatsgrijpen, zal de beteekenis dier tanden voor hunne tegenwoordige bezitters dra verloren gaan en zullen zij stellig grootendeels zoek raken. Vóór het zoover is, behooren de groote ethnographische verzamelingen te Batavia, Leiden, Rotterdam en Amsterdam in het bezit te worden gesteld van specimina dier tanden.

Tot heden bezitten deze musea (voor zooverre mij bekend en uit catalogi gebleken) niets van dien aard en uit de berichten der wetenschappelijke verzamelaars die deze eilanden bezocht hebben (Prof. Dr. C. E. A. WICHMANN, R. VAN DEN BROEK, A. M. VERMAST, Prof. Dr. MAX WEBER, Dr. H. F. C. TEN KATE en anderen) blijkt, dat de hooge prijs een beletsel was deze naar westersche schatting waardelooze stukken ivoor uit *particulaire* fondsen aan te koopen.

Ook onder de ethnographica door den Kapitein der Marechaussée H. CHRISTOFFEL van Flores verzameld en welke mij in Februari j.l. te Endeh werden getoond, herinner ik mij niet exemplaren gezien te hebben.

Nu echter het N. I. Gouvernement verscheidene en daaronder zeer groote olifantstanden bezit, welke naar mij de Heer VAN DEN BOSSCHE zeide, bestemd zijn om ten bate der landschapskas weder aan de bevolking te worden verkocht, nu doet zich de schoone gelegenheid voor, aan elk der genoemde nationale collecties eene schenking te doen van b. v. éen groote en éen kleine tand (zij komen niet in „stellen" voor).

Ondergeteekende is als officier van gezondheid aan boord van onderhavig opnemingsvaartuig geplaatst, met de opzettelijke bedoeling zijn vrije tijd aan het practisch zoölogisch, ethnographisch en anthropologisch onderzoek te wijden. Daartoe voorbereid en toegerust, acht hij zich gerechtigd en verplicht, waar mogelijk, de bij zijn werkkring behoorende onderwerpen

te behartigen, en deze overweging alleen vormt de aanleiding tot dit schrijven.

Mocht U. E. besluiten schenkingen als bedoeld te doen geschieden, dan stel ik mij geheel ter beschikking om tijdens een verblijf ter reede van Larantoeka voor het uitkiezen en veilig verzenden dier zaken naar hunne bestemming zorg te dragen.

Wordt besloten het verzoek te doen een tiental (vijf groote en vijf kleine) dier tanden naar hier te willen doen opzenden, met opdracht aan de Directie ten aanzien van de daaraan te geven bestemming een voorstel in te dienen.

II. Brengt ter tafel de volgende tusschentijds ingekomen stukken:

a. Gouv. Besluit van 19 April '08 N°. 18, houdende wijziging der formatie van het personeel ten behoeve van de bewaking en het onderhoud der oudheden in Soerakarta en Djokjakarta.

Informatie.

b. Gouv. Besluit van 23 April j.l. N°. 5, waarbij aan Dr. S. Schoch, Hulpprediker ten dienste der Inlandsche Christengemeente te Sonder (Menado) vergunning wordt verleend tot den uitvoer van een steenen lijkkist (*waroega*) uit de Minahassa naar Nederland (Zie Notulen April '08, I *d*, pag. 48).

Informatie.

c. Gouv. Besluit van 27 April '08 N°. 1, houdende regeling der positie van het lid der Oudheidkundige Commissie, den Heer H. L. Leydie Melville.

Informatie.

d. Gouv. Besluit van 1 Mei '08 N°. 18, waarbij machtiging wordt verleend om te beschikken over een bedrag van *f* 6800.— voor het verankeren en afwerken van het tempellichaam van den Mendoet en de afsluiting daarvan, om het gerestaureerde gedeelte op het bovenvlak tegen inwatering te beveiligen, terwijl de uitvoering van het bedoelde werk wordt opgedragen

aan den Kapitein der Genie in commissie T. VAN ERP (Zie Notulen November '07, II *g*, pag. 106).
Informatie.

e. Gouv. Besluit van 19 Mei j.l. N°. 10, houdende bepaling, dat ten vervolge op het besluit van 25 Maart 1907 N°. 7 (Zie Notulen April '07, II *b*, pag. 39) en op den voet van het bepaalde bij het besluit van 26 December 1893 N°. 46, machtiging verleend wordt om het zesde deel van het werk, getiteld „de Java-Oorlog van 1825—1830", bewerkt door den kapitein der Infanterie E. S. DE KLERCK, kosteloos ter Landsdrukkerij te doen drukken tot een aantal van 750 exemplaren.
Informatie.

f. Gouv. Besluit van 20 Mei j.l. N°. 8, houdende verzoek aan den Minister van Koloniën om een Koninklijk besluit te willen uitlokken, waarbij met toepassing van de bij art. 3 van het Kon. Besluit van 28 April 1906 N°. 55 (Ind. Stbl. N°. 316) aan de Kroon voorbehouden bevoegdheid, aan Mej. M. TONNET, overtocht naar Indië voor Gouvernementsrekening als passagier der eerste klasse wordt verleend (Zie Notulen April '08, I *c*, pag. 48).
Informatie.

g. Gouv. Besluit van 26 Mei j.l. N°. 4, houdende de bepaling, dat letter *a* van art. 1 van het besluit van 25 April '07 N°. 51 wordt gelezen „den Boroboedoer, voor zooveel noodig, photographisch op te nemen in zijn tegenwoordigen staat en er bouwkundige teekeningen van te vervaardigen ten behoeve van een over dit monument nader samen te stellen werk" (Zie Notulen Maart '08, I 1°, pag. 36).
Informatie.

h. Gouv. Besluit van 1 Juni j.l. N°. 4, houdende bepaling dat aan den Minister van Koloniën zal worden geschreven

als volgt: „Met referte aan de ministerieele depeche van 28 September 1907, afd. A^I^, N°. 59/2041, houdende aanbieding van twee exemplaren van de „Ethnographische Fragesammlung", uitgegeven door de „Internationale Vereinigung für vergleichende Rechtswissenschaft und Volkswirthschaftslehre" te Berlijn, heb ik de eer U. E. kopielijk hiernevens aan te bieden het schrijven der Directie van het Bataviaasch Genootschap van Kunsten en Wetenschappen van 5 Februari t. v. N°. 37.

Mij veroorlovende kortheidshalve naar den inhoud van dat schrijven, waarmede ik mij evenals de Directeuren van Justitie, Binnenlandsch-Bestuur en Onderwijs, Eeredienst en Nijverheid kan vereenigen, te verwijzen, neem ik de vrijheid U. E. te verzoeken Hare tusschenkomst te willen verleenen voor de toezending van nog 25 exemplaren van bovenbedoelde „Ethnographische Fragesammlung" (Zie Notulen Januari '08 I, 3°. pag. 2).

Informatie.

i. Missive van den Heer Mr. Dr. M. S. Koster van 18 Mei j.l. N°. 8157, houdende mededeeling dat hij het beheer over het Departement van O., E. en N. heeft aanvaard.

Informatie.

j. Missive van den Directeur van O., E. en N. dd°. 2 Juni j.l. N°. 8752, ten geleide van een afschrift der missive van de Algemeene Rekenkamer van 16 April t. v. N°. 4682, houdende verzoek om in den tot ultimo 1906 bijgewerkten inventaris der aan het Genootschap in bewaring gegeven landsgoederen en den aanvullingstaat over 1907 een tweetal omissies alsnog te willen doen opnemen.

Secretaris het noodige.

k. Missive van denzelfden dd°. 5 Juni j.l. N°. 9042, waarbij onder aanbieding der missive van den Resident van Bali en Lombok van 19 en 24 Mei j.l. N°s. 3106/2 en 3141/2, betreffende verschillende in Kloengkoeng buitgemaakte goederen,

het verzoek wordt gedaan een voorstel te willen doen omtrent de aan die voorwerpen te geven bestemming.

De negen kisten met kostbaarheden, bedoeld in eerstgemeld schrijven, zijn in bewaring bij 's Lands kas alhier; de lontarschriften, vermeld in den laatstgenoemden brief, zullen na ontvangst aan de Directie worden toegezonden.

Ter afdoening dezer aangelegenheid worden de Heeren MOQUETTE, PLEYTE en STUART uitgenoodigd het noodige te verrichten.

l. Renvooi van denzelfden van 27 April j.l. N°. 9486, ten geleide der missive van den Resident van Amboina dd°. 28 Maart '08 N°. 1701, met een gouden beeldje (Çiwa) te Amahei (Ceram) opgegraven en getaxeerd op eene waarde van *f* 200.—

Wordt besloten het beeldje tegen de getaxeerde waarde over te nemen, en de desbetreffende post op de begrooting met bedoeld bedrag te verhoogen.

m. Renvooi van denzelfden van 2 Juni j.l. N°. 12499, ten geleide der missive van den Resident van Kedoe dd°. 21 Mei '08 N°. 3408/10, met elf armbanden en twee presenteerbladen van brons, door den Inlander *Singoredjo* van het gehucht *Pongangan*, desa *Tegowanoeh*, distr. *Kaloran* der afd. *Temanggoeng* bij het bewerken van zijn erf opgedolven.

De voorwerpen voor de Archaeol. verzameling van geen belang zijnde, wordt tot terugzending besloten.

n. Missive van den Directeur van B. B. van 4 Juni j.l. N°. 1718, ten geleide der missive van den Resident van Palembang dd°. 21 Mei t. v. N°. 3848/5, waarin onder aanbieding van eenige afdrukken van op zijn bureau aangetroffen stempels, waarvan de eigenaren onbekend zijn en die voor Palembang geen waarde hebben, de vraag wordt gesteld of wellicht het Bataviaasch Genootschap op die stempels prijs stelt voor zijn museum.

Mededeelen dat de collectie stempels gaarne voor de sphragistische verzameling zal ontvangen worden.

o. Aanbieding door den Directeur van Justitie bij missives van 20 Mei en 10 Juni N°s. 5551 en 6294 van eenige dagbladen en boekwerken.

Onder dankbetuiging in de Bibl.

p. Missive van den Commandant van het Leger van 11 Mei '08 N°. 393, houdende aanbieding van een beschrijvenden Inventaris der verzameling ethnographica van Zuid-Nieuw-Guinea, samengesteld door den Mijningenieur en den Officier van Gezondheid, toegevoegd aan het Exploratie-Detachement voor genoemd gewest.

Te voegen bij de daarop betrekking hebbende correspondentie (Zie Notulen April, II 11°. pag. 55), terwijl op voorstel van den w^{d}. conservator der ethnographische verzameling, de Heeren MOQUETTE, PLEYTE en STUART worden uitgenoodigd, omtrent deze aangelegenheid de noodige voorstellen te willen indienen.

q. Missive van den Resident van Cheribon dd°. 28 April '08 N°. 3303/62, met drie enveloppen, inhoudende stukjes goud, door de Inlanders DAR c. s. van de desa *Tjipeudjeuh* (Sindang laoet-Cheribon) in den grond — blok *Rantjawakoel* — van evengenoemde desa gevonden.

Wordt besloten van de voorwerpen éen gouden oorhanger, tegen de alhier geschatte waarde van *f* 13.80 aan te houden en het overige terug te zenden.

r. Besluit van den Resident van Jogjakarta van 2 Mei j.l. N°. 232, houdende ontslag van G. H. CROESE, als opziener voor de bewaking en het onderhoud van de oudheden in de Residentiën Soerakarta en Jogjakarta en benoeming van E. J. G. RUMMENS als zoodanig.

Informatie.

s. Aanbieding door den Chef van den Topographischen Dienst van een exemplaar van het Jaarverslag van genoemden dienst over 1907 (Derde Jaargang).

Onder dankbetuiging in de Bibl.

t. Aanbieding door den Britschen Consul alhier bij missive van 15 Mei '08 N°. 141, van een ex. van ieder der boekwerken getiteld „The Eastern Bengal and Assam Code", Vols. I en II, door de Britsch-Indische Regeering toegezonden.

Onder dankbetuiging in de Bibl.

u. Aanbieding door den Heer W. WIJNAENDTS VAN RESANDT van drie overdrukken — vervolg van diens „Oude Indische Families" en wel de deeltjes III, IV en V.

Onder dankbetuiging in de Bibl.

v. Verzoek van het „Kgl. Zoölogisches und Anthropologisch-Ethnographisches Museum" te Dresden, bij schrijven van 15 April j.l. om, indien het Genootschap in het bezit is van „Schädelkorware", daarvan op zijn kosten kleine foto's (in voor- en achteraanzicht) te doen vervaardigen en toe te zenden.

De Heeren MOQUETTE en PLEYTE worden uitgenoodigd in deze het noodige te verrichten.

w. Aanbieding door de firma SCHEURLEER & ZOONEN te 's Gravenhage, naar aanleiding van het bepaalde bij Notulen Maart '08, IV *a.*, pag. 40, van een wissel groot *f* 3894.50.

Dit bedrag, aangevuld tot *f* 4000.—, is door den Thesaurier in deposito gegeven bij de N. I. Escompto Maatschappij.

x. Schrijven van den Heer P. A. F. BLOM te Magelang van 14 Mei j.l., houdende verzoek om terugzending van het manuscript, bedoeld bij Notulen Maart '08, I 3°., pag. 36, zullende het te zijner tijd op nieuw met de vertaling worden aangeboden.

Hieraan is bereids door den Secretaris voldaan.

ij. Schrijven van den Heer J. Dezentje te Klaten van 16 Mei j.l., waarin de Directie verzocht wordt haar invloed aan te wenden, om de bij de verovering der poeri van *Kloenkoeng* buitgemaakte javaansche en balineesche handschriften, voor de beoefenaars van die litteratuur zooveel mogelijk te behouden.

Mededeelen, dat alle aangetroffen handschriften door den Resident van Bali aan de Regeering zullen opgezonden worden.

z. Schrijven van den Heer E. S. de Klerck, dd°. Soekaboemi, 28 Mei 1908, als volgt:

„Ik heb de eer uw bestuur beleefd mede te deelen, dat het zesde en laatste deel van het werk „de Java-Oorlog van 1825—1830" persklaar is en dat de toestemming tot het doen drukken daarvan bereids van de Regeering verkregen is.

Eerstdaags repatrieerende, kan ik de correctie der proeven niet zelf op mij nemen: de Heeren A. Ribbink en Dr. F. de Haan hebben zich echter bereid verklaard die proeven te behandelen.

Ik kan dus mijn taak als afgeloopen beschouwen en acht thans het oogenblik gekomen, om uw bestuur dank te zeggen, voor de mij in den loop der jaren betoonde hulp, als het in bruikleen afstaan van boekwerken, handschriften, enz., doch bovenal voor het mij geschonken vertrouwen. Mijne benoeming tot lid van het Historisch Genootschap te Utrecht, in het begin van het afgeloopen jaar, moge ten bewijze strekken, dat ik dat vertrouwen niet heb beschaamd.

Informatie.

aa. Verzoek van de „Société Asiatique de Paris" om aanvulling van een reeks ontbrekende edita.

In handen van van den Bibliothecaris.

III. De Heer de Booy

brengt, ten vervolge van het voorkomende in Notulen April j.l. I *g*. pag. 50, ter tafel het verslag zijner werkzaam-

heden, aangaande een voorstel aan de Regeering tot uitbouwing van het museum, ten einde voor een reeks van jaren verzekerd te zijn van voldoende ruimte der te exposeeren voorwerpen.

Bij de bespreking van het verslag blijkt dat nog enkele aangelegenheden daarin nadere aandacht verdienen, weshalve de Heer DE BOOY op zich neemt, rekening houdende met de gemaakte opmerkingen, nog voor zijn vertrek naar Europa op 2 Juli a. s. het bedoelde voorstel, gereed tot aanbieding aan de Regeering, aan de Directie te doen toekomen.

IV. De Heer MOQUETTE

deelt mede dat gebleken is, dat de afdrukken der stempels, betrekking hebbende op de Westerafdeeling van Borneo, bedoeld bij Notulen October '07 II *g*, pag. 95, wegens de onduidelijkheid daarvan, onmogelijk gereproduceerd kunnen worden en stelt mitsdien voor bij den Resident van genoemd gewest te informeeren, of de stempels zelve wellicht nog aanwezig zijn, des neen om de publicatie van de nota achterwege te laten, aangezien deze zonder bijvoeging van de afdrukken van weinig of geen waarde zoude zijn.

Conform.

V. De Heer Dr. VAN RONKEL

a. bericht de ontvangst van den Heer D. K. WIELINGA, missionair-predikant op Soemba, van eene „Schets van eene Soembaneesche spraakkunst" en „Soembaneesche Woordenlijst (dialect van Kambara)", bedoeld bij Notulen Maart '08 VI *a*, pag. 41, en stelt voor deze stukken alleen bij de deskundige leden in rondlezing te zenden.

Conform.

b. biedt namens den Heer VAN HINLOOPEN LABBERTON ten geschenke aan een Arabisch handschrift, bevattende verhandelingen over Arabische spraakkunst en spelling.

Onder dankbetuiging in de handschriften verzameling.

c. deelt mede, dat de cliché's van de wajang-beber-platen, bedoeld bij Notulen April '08, V *c*, pag. 58, geheel ongeschikt

zijn om gereproduceerd te worden, en stelt mitsdien voor, den eigenaar der platen uit te noodigen op 's Genootschaps kosten naar hier over te laten komen met die platen en ze alhier te doen fotografeeren, vermits het opstel van den Heer KERN te belangrijk is, om de publiceering er van achterwege te laten, en door eene uitgave zonder platen het artikel bijna alle waarde zoude verliezen.

Conform.

VI. De Heer VAN HINLOOPEN LABBERTON

a. deelt mede dat de Theosophische Vereeniging het plan heeft opgevat eene bibliotheek van gnostieke handschriften in verschillende talen aan te leggen, en vraagt of het geene aanbeveling zoude verdienen, die handschriften aan het Genootschap in bruikleen te geven, waardoor zij onder geregeld beheer van den Conservator der handschriften zouden komen, doch niettemin voor het algemeen toegankelijk blijven.

De Conservator der handschriften-verzameling, uit een oogpunt van concentratie zeer voor het geopperde denkbeeld zijnde, wordt besloten, indien t. z. t. daartoe het verzoek wordt gedaan, de handschriften in bruikleen aan te nemen.

b. brengt onder de aandacht der Directie, dat de termijn gedurende welke de redactie van het Tijdschrift is opgedragen aan twee personen (Zie Notulen September '07, VII 1°, pag. 91) met de voltooiing van het thans compleete deel L is afgeloopen en dat derhalve een besluit genomen zal dienen te worden, hoe in deze verder te handelen.

Met goedvinden van de beide Redacteuren, de Heeren VAN RONKEL en VAN HINLOOPEN LABBERTON, wordt besloten voor onbepaalden tijd met dezelfde wijze van redigeeren door te gaan.

VII. De President

alsnu het woord richtende tot den Heer DE BOOY, die eerlang voor goed naar Europa vertrekt en mitsdien voor het laatst eene vergadering der Directie bijwoont, betuigt

leedwezen over zijn heengaan en brengt in korte woorden in herinnering hetgeen de Heer DE BOOY in het belang van het Genootschap verricht heeft, waaronder in den laatsten tijd vooral op den voorgrond trad, de voorbereiding van een museumgids en het ontwerpen der plannen tot uitbouwing van het museum, welke door zijne deskundige voorlichting en hulp, thans reeds veel verder gevorderd zijn, dan anders het geval had kunnen zijn. De oprechte dank der Directie wordt hem daarvoor gebracht, die daarbij hare beste wenschen uitspreekt voor zijn verder welvaren.

De Heer DE BOOY betuigt zijnen dank voor deze door hem zeer gewaardeerde woorden en blijft zich, ook in Holland, te allen tijde beschikbaar stellen ter behartiging der belangen van het Bataviaasch Genootschap.

VIII. Worden afgevoerd van de ledenlijst op verzoek de Heeren: A. C. VAN DER HOUT, A. M. G. GYSELMAN, H. J. G. JANSSEN VAN RAAY, J. J. MEYER en J. A. VAN DER BREGGEN.

Worden wederom op de ledenlijst gebracht de Heeren: H. G. HEYTING, Resident van Banjoemas, E. W. SCHOLTEN, Chef der firma GEO WEHRY & Co., E. A. G. J. VAN DELDEN, Controleur B. B., Th. J. VELTMAN, Kapitein der Infanterie, L. J. GINJOOLEN, Hoofdagent der firma DAENDELS & Co., en I. L. O'BRIEN, Controleur B. B.

Worden benoemd tot lid de Heeren: Mr. F. C. BOOGAERDT, President van den Landraad te Banjoemas, E. F. THYSSEN, Ambtenaar voor Chineesche zaken te Soerabaia, Dr. E. C. DE VRIES, leeraar aan de H. B. S. te Semarang, G. P. J. CASPERSZ, Chef exploitatie S. S. te Padang, P. BUWALDA, Particulier te Semarang, W. G. BROEK, Postagent te Singapore, F. P. SOLLEWYN GELPKE, Inspecteur landelijke inkomsten te Batavia, N. M. C. VERWEY MEJAN, Adj. Inspecteur landelijke inkomsten te Batavia, S. BLOK, Chef Triangulatie-brigade te Medan, W. ELENBAAS, Hoofdingenieur der B. O. W. te Probolinggo, C. A. VAN AFFELEN VAN SAEMSFOORT, Assis-

tent-Resident van Boni (Celebes), A. J. M. A. RIDDER VAN DER DOES DE BYE, Hoofdinspecteur van Scheepvaart te Batavia, J. SEYNE KOK, Controleur B. B. op Timor, G. M. BLECKMAN, Kolonel der Infanterie te Soerabaia, Mr. Dr. M. S. KOSTER, Directeur van O., E. en N., A. G. LAMMINGA, Hoofdingenieur der B. O. W. te Semarang, Mr. S. L. J. M. VAN SCHAIK, Rechterlijk Ambtenaar te Batavia en H. J. E. WENCKEBACH, Directeur van Gouvernements Bedrijven.

Niets meer te behandelen zijnde, wordt de vergadering gesloten.

Aldus goedgekeurd en gearresteerd in de vergadering van den 13en Juli 1908.

F. A. LIEFRINCK,
President.

H. N. STUART,
Secretaris.

Notulen van de zesde Directievergadering, gehouden op Maandag 13 Juli 1908.

Aanwezig de Heeren: F. A. LIEFRINCK, President, Mr. J. G. POTT, Dr. G. A. J. HAZEU, Dr. Ph. S. VAN RONKEL, C. M. PLEYTE, J. P. MOQUETTE en H. N. STUART, Secretaris.

Afwezig de Heeren: P. DE ROO DE LA FAILLE en D. VAN HINLOOPEN LABBERTON.

De Notulen der vorige vergadering, zijnde die van 8 Juni 1908, worden goedgekeurd en gearresteerd.

De President

I. Neemt in behandeling *a* het in de vorige vergadering aangehouden voorstel tot instelling eener commissie voor het adatrecht (Zie Notulen Juni '08, I *a*).

Nu de Heer DE ROO DE LA FAILLE andermaal verhinderd is de vergadering bij te wonen en het aanbeveling verdient deze aangelegenheid met bekwamen spoed terhand te nemen, wordt na bespreking der door den Heer DE ROO opgestelde nota, besloten, het voorstel ongewijzigd bij de Regeering in de dienen.

Dit voorstel luidt als volgt:

„Het bestuur van het Bataviaasch Genootschap van Kunsten en Wetenschappen veroorlooft zich, na ter zake overleg gepleegd te hebben met Prof. Dr. C. VAN VOLLENHOVEN gedurende zijn verblijf te Batavia, bij dit schrijven de aandacht van U. E. te vragen voor de wenschelijkheid om een stap te doen tot vermeerdering van onze kennis van *het adatrecht* van Nederlandsch-Indië.

Van dat adatrecht is nog veel te weinig bekend; toch zou de kennis er van voor de Regeering van veel belang zijn

b. v. bij de uitwerking van het nieuwe artikel 75 van het Regeerings-Reglement, terwijl de besturende en rechtsprekende ambtenaren het bezwaar van onze gebrekkige adatkennis om zoo te zeggen dagelijks voelen. Opzettelijke onderzoekingen door den heelen archipel echter kosten tijd en geld, en zullen wel niet binnen korte jaren overal worden ondernomen. Men dient dus voorloopig om te zien naar andere, eenvoudige, middelen om onze kennis te verbeteren en te verrijken.

Zulk een middel is reeds beproefd door het rondschrijven van den toenmaligen Directeur van Justitie van 9 Augustus 1904 N°. 6460, hetwelk de strekking had de jurisprudentie over de adat te doen verzamelen. Die verzameling geschiedt dan door het departement, dat met andere bezigheden de handen reeds meer dan vol heeft, en waar allicht ambtenaren mèt en zònder hart voor deze zaak elkaar zullen afwisselen. Zij leidde tot dusver niet tot eenige publicatie.

Een tweede middel ware gelegen in het verzamelen van de vele gegevens, die hetzij in den vorm van nota's, hetzij in anderen vorm te vinden zijn in de archieven van bestuursambtenaren of elders, en die door deskundige en belangstellende oogen zouden moeten worden doorgezien. Een verzameling van adatgegevens in deze richting is thans misschien meer van pas dan ooit te voren, nu door het toegankelijk worden en onder bestuur komen van tal van tot dusver verwaarloosde streken der buitenbezittingen, de gelegenheid om zulke gegevens te verkrijgen zichzelve schijnt aan te bieden. Het te weten komen van het bestaan van oudere en jongere nota's en rapporten, het opvragen daarvan, het opvragen ook van de adatregelingen die voor en na herhaaldelijk door zendelingen worden tot stand gebracht, en dergelijke meer, kan moeilijk op consequente wijze uitgaan van verschillende der talrijke departementen.

Instelling van een vaste commissie door de Regeering zou hier, naar ons bestuur meent, uitkomst kunnen geven. Zij zou, zonder meer, niet kunnen leiden tot opsporing van al het adatrecht, dat nog onbekend en halfbekend in den

archipel aanwezig is, maar wèl zou zoodanige instelling ons op den weg der adatkennis een heel eind verder kunnen brengen.

Door het enkele feit van haar bestaan reeds zal zulk een commissie een centrum vormen voor allen, die tot de kennis van het adatrecht — welks waarde door de Regeering nog kort geleden erkend is bij het aanwijzen van het leervak „inlandsch volksrecht" voor de ontworpen inlandsche rechtschool — wat kunnen en willen bijdragen. Zoo zouden o. a. de genoemde adatvonnissen in haar handen moeten worden gesteld. Het verdient aanteekening, dat in Juli 1907 de Duitsche Regeering een Staatscommissie heeft ingesteld, met den bekenden Berlijnschen hoogleeraar KOHLER als voorzitter, om — volgens den wensch van den Rijksdag — de nopens het adatrecht der Duitsche Koloniën aanwezige gegevens te verzamelen en te schiften.

Daar de commissie zal moeten bestaan uit personen, die veel voor het adatrecht voelen en er door studie of praktijk mede in aanraking kwamen, moet men het minimum van haar ledental niet te groot maken; van 3 tot 9 leden schijnt een goed cijfer, en ons bestuur heeft reden om aan te nemen, dat er voor zulk een commissie personen te vinden zijn. Zij zal moeten zetelen te Batavia. Aangezien echter haar leden slechts beperkten tijd zullen vrij hebben voor het bijwonen van vergaderingen, laat staan voor het verwerken en schiften van ingekomen gegevens, zou, evenals voor de „Commissie voor oudheidkundig onderzoek op Java en Madoera" (van 1901) geschied is, aan het bestuur van het Koninklijk Instituut voor de Taal-, Land-, en Volkenkunde te 's Gravenhage moeten worden verzocht, een commissie van bijstand van 3 à 9 personen te benoemen, welker samenstelling niet veel moeite geven zal en die der Bataviasche commissie veel werk uit handen zal kunnen nemen.

Het zal goed zijn de opdracht der commissie in algemeene termen te vervatten, b. v. door te zeggen dat zij belast wordt met het bijeenzamelen van gegevens betreffende het

adatrecht van Nederlandsch-Indië, overal waar zij meent zoodanige gegevens te kunnen verkrijgen en met het schiften en zoo mogelijk bewerken daarvan. Meerdere preciseering ware voorbarig en nutteloos.

Nieuwe drukte zal de commissie aan de Regeering niet geven. Het geldt hier niet het betreden van een nieuw terrein met nieuwe schrijverij en nieuwe beslommeringen voor Secretarie en departementen, maar het concentreeren van de zorg voor nasporingen, die zich in de practijk reeds thans gedurig voordoen.

De kosten der commissie zouden alleen behoeven te bestaan in een te harer beschikking te stellen som van b. v. *f* 150.— 's maands om daaruit correspondentiekosten, schrijfloonen en andere noodzakelijke uitgaven te kunnen bestrijden.

Evenals geschiedde voor de oudheidkundige commissie ware ook de commissie voor het adatrecht in te stellen bij Gouvernementsbesluit en tot de Hoofden der departementen en van gewestelijk bestuur eene uitnoodiging te richten om haar, waar mogelijk, behulpzaam te zijn. Het zou dan echter bovendien wel aanbeveling verdienen zulk een besluit, ten einde in ruimer kring er de aandacht op te vestigen, op doeltreffende wijze te publiceeren, b. v. door het te doen opnemen in het Indisch Staatsblad.

Op vorenstaande gronden meent ons bestuur bij U. E. de instelling van een „Commissie voor het adatrecht" te Batavia met warmte te mogen aanbevelen.

Zoodra de Regeering in beginsel daartoe besloten mocht zijn, bevelen wij ons gaarne aan daarvan bericht te ontvangen, ten einde een nader voorstel te kunnen doen ten aanzien der in die commissie te benoemen personen.

b. Missive van den Consul van Groot Brittannië en Ierland, van 13 Juni j.l. N°. 163, waarbij naar aanleiding van een ontvangen schrijven van de „Commercial Intelligence Branch of the Board of Trade" te Londen omtrent verfstoffen in gebruik in N. I., het verzoek wordt gedaan, hem behulpzaam te willen zijn in het verzamelen van gegevens omtrent de voornaamste

inlandsche verfstoffen, gebruikt voor het verven van sarongs, enz., of, indien dit niet mogelijk is, hem te verwijzen naar de beste boekwerken, waaruit de verlangde gegevens bekomen kunnen worden.

Wordt besloten den Consul v^d^. mede te deelen, dat in de Encyclopaedie van Ned. Indië, deel II, pag. 235, de voornaamste kleurstoffen vermeld worden, terwijl in deel IV op pag. 538 onder verven en verstoffen, diverse bronnen, waaruit geput zou kunnen worden, zijn vermeld. Voorts hem verwijzen naar Dr. GRESHOFF, Directeur van het Koloniaal museum te Haarlem, waar een bepaalde studie van dit onderwerp nog steeds wordt gemaakt, terwijl ook de Directeur van het Departement van Landbouw te Buitenzorg vermoedelijk in staat zal blijken te zijn de verlangde gegevens te verstrekken.

c. Driemaandelijksch Rapport over het 1°. en 2°. kwartaal van 1908, van de commissie voor oudheidkundig onderzoek op Java en Madoera.

Aanbieden aan den Directeur van O., E. en N. ter doorzending aan de commissie van bijstand te 's Gravenhage.

II. Brengt ter tafel de navolgende tusschentijds ingekomen stukken:

a. Gouvernementsbesluit van 10 Juni 1908 N°. 7 waarbij machtiging verleend wordt om te beschikken over een bedrag van *f* 850.—, om den hoofdtempel van *Tjandi Sewoe* voor verder verval te behoeden, terwijl de uitvoering van bedoeld werk wordt opgedragen aan den Kapitein der Genie in commissie T. VAN ERP.

Informatie.

b. Aanbieding door de Algemeene Secretarie bij nota van 20 Juni j.l. van een exemplaar van het werk „Nova Guinea. Résultats de l'expédition scientifique neerlandaise à la nouvelle Guinée en 1903 etc." Vol V, Zoologie, Livr. II.

Bibliotheek.

c. Missive van den Directeur van O., E. en N. van 11 Juni j.l. N°. 9262, ten geleide van een schrijven van den w^d^. Consul van Frankrijk te Batavia, dd°. 26 Mei j.l. N°. 158, met den daarbij toegezonden, tot den Voorzitter der Directie gerichten, brief van den Franschen Consul te Stuttgart, den Heer GABRIEL FERRAND, van 15 Maart t. v. en de bijbehoorende boeken.

Laatstbedoelde brief luidt als volgt:

„J'ai l'honneur de vous adresser sous ce pli quelques études sur Madagascar que ne possède sans doute pas l'académie; je vous serais reconnaissant de vouloir bien la prier d'en accepter l'hommage. Dans les premiers ouvrages en date, j'ai suivi l'orthographe usuelle: *j* = *dz*, *o* = *u*, *y* final = *i*.

Des circonstances de carrière ne m'ont pas permis que récemment de me mettre à l'étude des langues malaises, indispensable pour la connaissance scientifique du malgache. Je n'ai pu ainsi éviter quelques erreurs que vous rectifierez sans difficulté. J'ai actuellement à l'impression un „Essai de phonétique comparée du malais et des dialectes malgaches"; ce me sera un agréable devoir d'en faire parvenir un exemplaire à l'académie dès qu'il paraîtra".

Wordt besloten: onder dankbetuiging de werken op te nemen in de Bibliotheek en den Heer GABRIEL FERRAND te benoemen tot Correspondeerend lid van het Genootschap.

d. Missive van denzelfden van 15 Juni j.l. N°. 9447, ten geleide van een afschrift der tot den Resident van Bali en Lombok gerichte missive van den 1^en^ Gouv. Secretaris dd°. 5 dezer N°. 1589, waaruit blijkt dat nog niet vaststaat, dat de Regeering vrijelijk kan beschikken over al de in Kloenkoeng buitgemaakte in voormelde missives bedoelde goederen, met verzoek met het doen van het gevraagde voorstel omtrent de aan die voorwerpen te geven bestemming voorloopig te willen wachten. (Zie Notulen Juni 1908, II *k*, pag. 66).

Informatie.

e. Renvooi van denzelfden van 16 Juni j.l. N°. 14379, ten geleide der missive van den Resident van Madioen, dd°. 10 Juni t. v. N°. 6155/25, met een gouden ring, door den Inlander *Kardjo* van de desa *Sareng*, distr. *Oeteran*, afd. *Madioen*, in een sawahsloot in die desa gevonden.

Bedoelde ring, reeds in meerdere en betere exemplaren in de verzameling vertegenwoordigd zijnde, wordt tot terugzending besloten.

f. Renvooi van denzelfden van 2 Juli j.l. N°. 14791, ten geleide der missive van den Resident van Banjoemas dd°. 25 Juni t. v. N°. 6328/29, met een gouden zegelring en een ringvormig gouden voorwerp, respectievelijk geschat op *f* 54.45 en *f* 2.42, door den Inlander *Karjamenawi* van de desa *Rabak* (distr. en afd. *Poerbolinggo*), bij de bewerking van een stuk sawah in die desa gevonden.

Wordt besloten beide voorwerpen tegen den getaxeerden prijs voor de archaeologische verzameling over te nemen.

g. Aanbieding van eenige nieuwsbladen door den Directeur van Justitie, bij missive van 13 Juli j.l. N°. 7673.

Onder dankbetuiging in de Bibliotheek.

h. Missive van den Resident van Timor en Onderhoorigheden, dd°. 15 Juni j.l. N°. 1377, houdende aanbieding ten geschenke van drie zeer oude ambtsstokken met gouden knop, buitgemaakt bij de vervolging van den laatsten Keizer van Groot Sonnebait en aan zijn voorvaders vermoedelijk verstrekt door de Portugeezen, die in de 17e en 18e eeuw afwisselend hun invloed deden gelden in Sonnebait.

Na ontvangst der stokken, deze te plaatsen in de historische afdeeling en den Resident vd. den dank der Directie te betuigen.

i. Missive van den Resident der Westerafdeeling van Borneo van 2 Juli j.l. N°. 4069, houdende verzoek de stempelafdrukken terug te willen zenden, ten einde te kunnen nagaan

of de oorspronkelijke stempels nog bestaan (Zie Notulen Juni '08, IV).

Aan dit verzoek voldoen.

j. Aanbieding door den Hoofdinspecteur, Chef van den dienst der Staatsspoorwegen op Java, bij missives van 14 Mei en 11 Juni j.l. N°s. 2247/H en 2691/H, van een exemplaar van het „beknopt verslag" en van het „verslag" der Staatsspoorwegen in N. I. over 1906.

Onder dankbetuiging in de Bibliotheek.

k. Aanbieding ten geschenke door den Heer J. E. Jasper te Soerabaia, bij schrijven van 1 Juli j.l., van een *lèmpot* (slendang) van Oost-Lombok. Deze, door een Sassaksche vrouw geweven doek, doet dezelfde versieringsmethoden zien, welke voor het eiland Soembawa zoo typisch zijn, n. l. het van toempalmotieven voorziene veld, dat een andere kleur heeft dan de randen. Deze toempalmotieven ontstaan door een heen- en weergaanden veld-inslag — men werkt met 3 spoelen en wel 1 voor het veld en 2 voor de randen — en worden op het eiland Soembawa *kakando* (Bimaneesch) of *posok rebong* (Soembawasch) genoemd. De doek heet er *salampè* (Bimaneesch) of *pebasa* (Soembawasch) en wordt — in katoen geweven — op het laatstgenoemde eiland veel door het volk gedragen.

Onder dankbetuiging in de ethnographische verzameling.

l. Bericht van den Bibliothecaris der Rijksuniversiteit te Leiden, dd°. 3 Juni j.l. van de afzending van twee aangeteekende pakketten, bevattende alle voor den Heer Gunning aldaar op 29 April 1907 te leen gezonden handschriften, met verzoek om terugzending van de daarvoor afgegeven twee bewijzen van ontvangst (Zie Notulen 1907, pag. 23, 3°, pag. 42, *k*, pag. 74 *w* en *x* en pag. 109, *p*).

Secretaris hieraan voldoen.

III. Brengt ter tafel het door den Heer de Booy vóór

zijn vertrek naar Nederland terug aangeboden en aangevulde voorstel tot verbouwing van het Museum.

Wordt besloten deze aangelegenheid aan te houden, totdat algeheele overeenstemming zal zijn verkregen met de daarbij betrokken eigenaren van belendende perceelen.

IV. De Heer Moquette

deelt mede, dat hij het beheer van het ethnographisch Museum aan Mevrouw Serrurier, die op 2 Juli j.l. van hare reis naar Japan is terug gekeerd, wederom heeft overgegeven.

Den Heer Moquette wordt dank betuigd voor de goede zorgen, gedurende de waarneming van het conservatorschap, aan de ethnographische afdeeling besteed.

V. De Heer Dr. Hazeu

a. bericht de ontvangst van een schrijven van den Heer R. A. Kern, naar aanleiding van het voorkomende in Notulen Juni V *c*, waarin deze zich bereid verklaart op nieuw, en voor reproductie in alle opzichten geschikte, foto's van de Wajang-beber te doen vervaardigen.

Met instemming vernomen.

b. deelt mede, dat volgens een tot hem gericht schrijven, Mej. M. Tonnet het voornemen heeft op 23 Juli a. s. per Grotius uit Genua naar Indië te vertrekken.

Informatie.

VI. De Heer Pleyte

brengt ter tafel een gedeelte van den door den Bataksche schrijver Simeon, gedurende het afgeloopen jaar, verrichten arbeid, voornamelijk bestaande in het overschrijven in Latijnsch karakter met het kopieeren daarbij van de wichelfiguren van Bataksche tooverboeken en overige geschriften op boombast en bamboe die, voor zooveel laatstgenoemden vooral betreft, ten zeerste aan bederf onderhevig, eerlang niet meer te ontcijferen zouden zijn en stelt voor als erkenning van

zijnen ijver, diens traktement met *f* 5.— te verhoogen en alzoo te brengen op *f* 20.— 's maands.

Conform wordt besloten.

VII. De Secretaris

deelt mede, dat door het vertrek van Mas WOEKIR naar Bali, Mevrouw SERRURIER thans verstoken is van hulp voor het aanbrengen van nummers in verf op de binnenkomende voorwerpen en voor het vervaardigen in schoonschrift van de verschillende benoodigde etiketten, en stelt mitsdien voor een bedrag van *f* 15.— 's maands beschikbaar te stellen ter bezoldiging van een daartoe aan te stellen bediende.

Conform wordt besloten.

VIII. Worden afgevoerd van de ledenlijst op verzoek de Heeren: H. HISSINK, C. J. FEITH, J. C. BERTSCH, H. J. VAN BRINK en A. P. MELCHIOR.

Worden benoemd tot lid de Heeren: L. A. HISSINK, hoofdagent der scheepsagentuur voorheen J. DAENDELS & Co., P. H. VAN ANDEL, Resident van Jogjakarta, J. J. W. VAN BENNEKOM, makelaar te Batavia en Mr. H. J. MATTHES, Lid van den Raad van Justitie te Semarang.

Niets meer te behandelen zijnde wordt de vergadering gesloten.

Aldus goedgekeurd en gearresteerd in de vergadering van den 24sten Augustus 1908.

J. G. POTT,
Vice-President.

H. N. STUART,
Secretaris.

Notulen van de zevende Directievergadering, gehouden op Maandag 24 Augustus 1908.

Aanwezig de Heeren: Mr. J. G. POTT, Vice-President, Dr. G. A. J. HAZEU, Dr. PH. S. VAN RONKEL, J. P. MOQUETTE en H. N. STUART, Secretaris.

Afwezig de Heeren: F. A. LIEFRINCK, C. M. PLEYTE, P. DE ROO DE LA FAILLE en D. VAN HINLOOPEN LABBERTON.

De Notulen der vorige vergadering, zijnde die van 13 Juli 1908, worden goedgekeurd en gearresteerd.

De Vice-President

I. Neemt in behandeling de navolgende uit de rondlezing terug ontvangen stukken:

a. Soembasche spraakkunst en Soembasche Woordenlijst door D. K. WIELENGA. (Zie Notulen Juni '08, V a.).

Wordt besloten den Heer WIELENGA mede te deelen, dat de Directie zich niet volledig bevoegd acht een oordeel te vellen omtrent zijnen arbeid, en hem mitsdien verzoekt er in te willen toestemmen, dat zijne manuscripten worden opgezonden aan Mr. Dr. J. C. G. JONKER, die voorzeker alleszins bevoegd is er een oordeel over uit te spreken.

b. Renvooien van den Gouvernements Secretaris van 14 Juli en 7 Aug. j.l. N°s 17107 en 19262, waarbij, met verzoek om terugzending, ter kennisneming worden aangeboden: 1°. missive van den Directeur van 's Rijks Ethnograpisch Museum te Leiden, dd°. 13 Juni '08 N°. 1413, houdende verzoek om, nu, zooals uit de dagbladen is gebleken wederom krissen en andere voorwerpen op Bali zijn buitgemaakt, bij de verdeeling daarvan ook 's Rijks Ethnographisch Museum

te Leiden wederom te begunstigen, en 2°. missive van Z. E. den Minister van Koloniën dd°. 3 Juli '08 N°. 12/1106, houdende mededeeling dat het Z. E. aangenaam zal zijn, indien aan bovengesteld verzoek kan worden voldaan.

Informatie.

c. Een en ander over Krishna en de Krishna-basreliefs op Java (Panataran), door J. KNEBEL.

Wordt besloten tot opname in het Tijdschrift, zoo de schrijver toestemt in eene kleine wijziging van den titel.

d. Ueber Activum und Passivum, im Niassischen, voor het Tijdschrift aangeboden door H. SUNDERMANN.

Aangezien door den schrijver geen voldoende bewijsmateriaal is bijgebracht, om den strijd over actief en passief in de Maleisch-Polynesische talen te beslissen, wordt besloten het artikel niet op te nemen, doch het den auteur terug aan te bieden.

II. Brengt ter tafel de navolgende tusschentijds ingekomen stukken:

a. Gouvernementsbesluit van 18 Juli '08 N°. 4, waarbij wordt bepaald dat een kris behoord hebbende tot de rijkswapens van nu wijlen den laatsten vorst van Tabanan (Bali en Lombok), op den voet van het besluit van 11 December 1858 N°. 77 B. B. N°. 3121) aan het Genootschap ter bewaring wordt afgestaan (zie Notulen Februari '08, I 4°. pag. 15).

Informatie.

b. Gouvernementsbesluit van 5 Augustus '08 N°. 44, houdende bepaling, dat op den voet van het besluit van 11 December 1858 N°. 77 (B. B. N°. 3121) aan het Genootschap in bewaring worden afgestaan 81 (een en tachtig) door den Resident van Palembang aan den Directeur van B. B. opgezonden, uit dat gewest afkomstige ambtstempels. (Zie Notulen Juni '08, II *n*).

Informatie.

c. Renvooi van den Gouvernements Secretaris van 13 Aug. '08 N°. 19752, ten geleide van afschriften der tot den Landvoogd gerichte missive van den Minister van Koloniën van 9 Juli t. v. N°. 55/1139 en van het Koninklijk besluit van 4 Juli j.l. N°. 16, betrekkelijk het verleenen van passage voor Gouvernementsrekening aan Mej. M. TONNET, van Nederland naar Nederlandsch-Indië. (Zie Notulen April '08, I *c*).

Informatie, terwijl hierbij kan aangeteekend worden, dat Mej. M. TONNET den 15en Augustus j.l. te Tandjong-Priok is aangekomen, alwaar zij door eene Commissie bestaande uit de Heeren Dr. VAN RONKEL en MOQUETTE en ook door den Vice-President is verwelkomd geworden; dat zij den 20sten d. a. v. is in functie getreden, nadat in een voorafgaand onderhoud met de Heeren Mr. POTT en Dr. HAZEU, was aangegeven waarin hare werkzaamheden zouden bestaan, terwijl als aanvangsarbeid in aangegeven het in zijn geheel nagaan en verifieeren aan de hand van den Catalogus, van de archaeologische verzameling, waarbij zal dienen aangegeven te worden, welke nummers eventueel ontbreken en omtrent welke wellicht onduidelijkheid zal blijken te bestaan.

d. Missive van den Directeur van O., E. en N. dd°. 21 Juli j.l. N°. 11283, waarbij onder aanvoering dat de inventarisstaat van de voorwerpen, tot ult°. 1906 aan het Genootschap door het Gouvernement in bewaring gegeven, gereed is, evenals die over 1907, wordt bekend gesteld, dat thans zal moeten worden overgegaan tot het benoemen eener Commissie, om de aanwezigheid te verifieeren der in die staten genoemde voorwerpen, met verzoek alvorens tot de benoeming dier commissie over te gaan, te willen mededeelen, hoe de bovenbedoelde verificatie zal kunnen plaats hebben. (Zie Notulen Maart 1906, III 7°. pag. 29—31).

Wordt besloten den Directeur vd. mede te deelen, dat de verificatie, voor zooverre betreft het Ethnographisch Museum, zal kunnen geschieden ten overstaan van Mevr. M. SERRURIER, die zich daartoe welwillend bereid verklaard heeft en ten

aanzien van de overige verzamelingen ten overstaan van de respectieve conservatoren en den Bibliothecaris; dat evenwel eene nauwkeurige opname niet alleen een tijdroovende arbeid, doch ook practisch onmogelijk zal blijken te zijn, aangezien, zooals reeds eerder is aangevoerd, de gebrekkige methode van catalogiseering in vroeger tijd en de herhaalde vernummering der voorwerpen aanleiding zullen zijn, dat omtrent de identiteit van tal van voorwerpen uit die periode onzekerheid bestaat; dat echter sedert Augustus 1899 door eene betere catalogiseering en het aanbrengen van de nummers met verf op de voorwerpen, die onzekerheid geheel is voorkomen; houdende voorts de Directie, met het oog op den weinig beschikbaren tijd der functionarissen, zich aanbevolen om tijdig te mogen vernemen, wanneer met de verschillende opnemingen een aanvang zal worden gemaakt.

e. Missive van denzelfden van 12 Augustus j.l. N°. 12313, houdende mededeeling, dat het driemaandelijksch rapport over het 1°. en 2°. kwartaal 1908 van de Commissie in N. I. voor oudheidkundig onderzoek op Java en Madoera ter omwerking is teruggezonden, wijl het — naar het oordeel van dien Departementschef — niet in een voor de uitgifte geschikten vorm is ingediend.

Informatie.

f. Missive van denzelfden van 14 Augustus j.l. N°. 12427, houdende mededeeling dat Dr. H. H. JUYNBOLL de bij de krijgsverrichtingen in 1906 op Bali gevonden handschriften gaarne in bruikleen zal ontvangen onder de door het Genootschap gestelde voorwaarden, met verzoek aan de Directie hare tusschenkomst te willen verleenen voor de verzending dier handschriften en te berichten zoodra zulks heeft plaats gehad, waarbij ware op te geven, hoeveel de verzendingskosten hebben bedragen. (Zie Notulen Februari '08 I 2°. pag. 14/15 en Juni '08 I *d.*).

Hieraan voldoen.

g. Missive van denzelfden dd°. 14 Augustus j.l. N°. 12454, waarbij onder aanbieding van het in antwoord op een door genoemden departementschef gestelde vraag, of het Gouvernement vrijelijk kan beschikken over de daarbij bedoelde olifantstanden, ontvangen schrijven van den Resident van Timor en Onderhoorigheden van 14 Juli t. v. N°. 1500, waarin bedoelde vraag ontkennend wordt beantwoord, het verzoek wordt gedaan te willen mededeelen of aankoop der bewuste olifantstanden wenschelijk wordt geacht (Zie Notulen Juni '08, I *e*).

In het schrijven van den Resident van Timor en Onderhoorigheden wordt medegedeeld, dat volgens den cievielen Gezaghebber van Oost-Flores bedoelde olifantstanden toebehooren aan de Landschapskas, terwijl naar de meening van dien gezaghebber die tanden geen ethnographische waarde ontleenen aan het feit dat zij vroeger van of over Singapore in Flores zijn ingevoerd. Zij zien er bovendien uit als andere gewone olifantstanden en hebben, al zijn zij aan de buitenzijde door ouderdom gebruind, toch nog waarde, omdat het ivoor daardoor van binnen niet bederft. Afgezien echter van die omstandigheid blijven zij voor de bevolking van Oost-Flores, van af Maoemeri tot Larantoeka zeer veel waarde houden, wijl zij voor kapitaalbelegging worden gebezigd, en wordt er dan ook voor groote exemplaren grif *f* 400.— à *f* 600.— betaald.

Wordt besloten van aankoop der bedoelde tanden af te zien.

h. Missive van denzelfden van 14 Augustus j.l. N°. 12461, waarbij wordt aangeboden een exemplaar van eenige publicaties over de resultaten der bij het Geneeskundig Laboratorium alhier verrichte onderzoekingen.

Bibliotheek.

i. Renvooi van denzelfden van 10 Juli j.l. N°. 10823, houdende aanbieding van een ex. van het „Rottineesch-Hollandsch Woordenboek" door Mr. Dr. J. C. G. JONKER.

Bibliotheek.

j. Renvooi van denzelfden van 6 Augustus j.l. N°. 16501, tengeleide der missieve van den Resident van Kedoe van 21 Juli t. v. N°. 4753/10 met een gouden ring, een gebroken gouden ring met steen en twee stukjes goud, in een sawah van de desa *Ngloewar*, district *Salam*, afd. *Magelang* gevonden.

De voorwerpen van geen archaeologische waarde zijnde, wordt tot terugzending besloten.

k. Missive van den Directeur van Justitie dd°. 15 Augustus '08 N°. 8986, houdende aanbieding van een boekwerk en eenige dagbladen.

Onder dankbetuiging in de Bibl.

l. Toezending door den Assistent-Resident van Berbek van een gouden ring, in een suikerriettuin van de desa *Djampes* (Berbek) in den grond gevonden.

De ring van geene archaeologische waarde zijnde, wordt tot terugzending besloten.

m. Toezending door denzelfden van zes stuks gĕndèr (gamelan), in de doekoeh *Soekoredjo*, desa *Kemadoeh*, district *Kertosono* in den grond gevonden.

De voorwerpen van geen waarde zijnde, worden ter beschikking van den vinder gesteld.

n. Missive van den Resident der Preanger-Regentschappen van 12 Augustus j.l. N°. 11025/34, houdende bericht dat door den inlander *Raksa* van de desa *Tjidjeler*, afd. *Soemedang*, bij de bewerking van zijn sawah een gouden oorring is gevonden, waarvan de waarde op *f* 10.— wordt geschat, met de vraag of het Genootschap op de toezending daarvan prijs stelt.

In bevestigenden zin beantwoorden.

o. Missive van den Resident van Bali en Lombok van 6 Augustus j.l. N°. 4708/2, waarbij onder mededeeling dat naar bekomen bericht, van wege het Genootschap een onderzoek zou hebben plaats gehad, in zake de van Badoeng op-

gezonden 38 kanonnen, eene spoedige beslissing wordt verzocht ten aanzien van de vuurmonden die voor opzending naar een museum in Nederland in aanmerking komen, dan wel voor het Genootschap zelf waarde hebben (Zie Notulen Nov. 1907, II *i* en Maart 1908, II 4°).

De Heer DE ROO DE LA FAILLE deelt hieromtrent het volgende mede:

De in het landschap Badoeng tijdens de jongste militaire expeditie naar Zuid-Bali buitgemaakte kanonnen en lela's zijn deels van Europeesch, deels Inlandsch maaksel.

Ettelijken dragen het merk der V. O. I. C., kamer Amsterdam, Hoorn enz. Eén uit 1813 dateerend, uit Den Haag afkomstig stukje draagt een versierde N., doch overigens vertoonen ze niets merkwaardigs of artistieks.

Jaartal	Kaliber	Lengte, (zonder de druif).
1668	9½ c.M.	2.25 M.
1676	9½ „	2.25 „
1734	8 „	2.05 „
1736	7½ „	1.83 „
1813	9½ „	1.65 „

enz.

Overigens tal van bronzen lela's van verschillende afmetingen, b. v.

Lengte.	Kaliber.
1.20 M.	4 c.M.
1.32 „	4½ „
1.43 „	5 „
1.48 „	4½ „
1.41 „	4 „
1.62 „	5 „

enz.

Allen over het geheel zeer eenvoudig bewerkt, meest voorzien van een mik, sommigen van een vizierkorrel.

Een dezer voert in Arabische letters de Mohammedaansche geloofsbelijdenis, is dus waarschijnlijk afkomstig van een

Maleisch of Boegineesch vaartuigje en later op den vasten wal opgesteld.

Eenigszins merkwaardig om de daarop voorkomende figuren zijn twee Balineesche lela's (één met afgebroken mond) ter lengte van 1.57 M., kaliber 7½ en 9 c.M. Buiten die figuren en legenda, welke boven op den loop zijn aangebracht, vertoonen zij echter geen versiering of bewerking van beteekenis.

Het komt mij voor dat geen dezer vuurmonden voor het Bataviaasch Genootschap of een Museum in Nederland waarde bezit.

Wordt besloten van verdere opzending af te zien.

p. Aanbieding ten geschenke door den Heer J. VAN HECHT MUNTINGH NAPJUS, Civiel-gezaghebber van West-Gowa, bij schrijven van 10 Juli '08, van een zestal lapjes, welke tot ongeveer medio 1907 in het sultanaat Boeton, nog als betaal- of ruilmiddel dienst deden, doch waarvan het gebruik, sedert onze vestiging op Boeton, met de daaraan gepaard gaande invoering van onze betaalmiddelen, vrij wel uit is. Van die lapjes, vertegenwoordigende eene waarde van een halve cent, waren voor verschillende rangen afzonderlijke modellen vastgesteld; zij mochten alleen in betaling worden aangenomen van de personen voor welke zij bestemd waren, of van hunne volgelingen en dienaren, en konden slechts bij diezelfde personen wederom ingewisseld worden tegen zilver.

De aangeboden monsters hebben betrekking op:

1°. den Sultan,

2°. den Sapatie (rijksbestierder).

3°. Radja² of lakina jang berpangkat Bobato, d. i. die een bepaald gebied hebben (apanage), of gehad hebben, dan wel eene rijksbetrekking bekleeden, als: Sjahbandar, Kapitan, Kapitan-laoet, enz.

4°. Mantri besar,

5°. Mantri² semoeanja,

6°. lagere ambtenaren, als: djoeroebahasa, serdjentie, salambo, enz.

Onder dankbetuiging in de numismatische verzameling.

q. Schrijven van het correspondeerend Lid Dr. A. B. Meyer te Berlijn, dd°. 23 Juni j.l., waarbij, onder dankbetuiging voor de toezending van eenige edita, de vraag wordt gedaan wanneer de Taalkaart van de Minahasa verschenen is, en of, en zoo ja waar, in de Notulen dienaangaande iets vermeld is.

Aan het verzoek, voorzoover mogelijk, voldoen.

r. Aanbieding door Dr. F. de Haan, namens den Heer R. A. Eekhout, te Tjibadak, van eene „Carte de l'Ile de Java: partie occidentale, partie orientale, dressée tout nouvellement sur les mémoires les plus exacts".

Onder dankbetuiging aan den schenker in de kaartenverzameling.

s. Missive van den Britschen Consul te Batavia van 27 Juli j.l. N°. 229, met een ex. van het boekwerk getiteld „the Bombay Code", Vol. III, en waarin tevens dank wordt betuigd voor de gedane mededeelingen omtrent inlandsche verfstoffen (Zie Not. Juli '08 I *b*).

Onder dankbetuiging in de Bibl.

t. Aanbieding ten geschenke door den Heer Ch. L. J. Palmer van den Broek, Assistent-Resident van West-Nieuw-Guinea, bij schrijven dd°. Fak-fak, 29 Juli '08, van twee kisten ethnografica van zijne afdeeling, onder mededeeling, dat een beschrijving der voorwerpen zal volgen.

De voorwerpen bereids aangekomen zijnde, zal na ontvangst van den inventaris aan den schenker 's Genootschaps dank worden betuigd.

u. Schrijven van den Heer P. A. F. Blom van 19 Aug. j.l., waarin wordt medegedeeld, dat hij door vertrek naar Nederland wegens ziekte voorloopig verhinderd is de Nederlandsche vertaling van „Babagai² Tjaritâ Minangkabau" te beëindigen, doch dezelve met het manuscript later hoopt aan te bieden (Zie Notulen Juni '08, II *x*).

Informatie.

v. Schrijven van 's Genootschaps buitengewoon Lid, den Heer Fr. KRAMER te Goenoeng Sitoli van 26 Juli j.l., waarin deze onder mededeeling dat hij binnenkort naar Duitschland terugkeert, onder dankbetuiging voor de langjarige toezending der edita, het verzoek doet die toezending verder te staken.

Conform.

w. Verzoek van het Pasar-Gambir Comité om ook ditmaal, gedurende de jaarmarkt, te houden van 23 Aug. tot 1 Sept., de gemalan Soeka Rame Banten, wederom in bruikleen te mogen hebben.

Conform.

x. Schrijven van Z. K. H. KROMA MÜN SOMMOT AMORABANDHA te Bangkok van 9 Aug. j.l., houdende aanbieding van 8 publicaties van „the Journal of the Siam Society" van 1904-1907.

Onder dankbetuiging in de Bibl.

III. De Heer MOQUETTE

a. biedt namens den Heer H. L. LEYDIE MELVILLE ten geschenke aan een gouden muntje van Pasei, van welke streek nog geen enkel exemplaar in onze verzameling aanwezig is.

Onder dankbetuiging in de num. verzameling.

b. vraagt machtiging om twee stempels, die op Atjeh gediend hebben tot het slaan van munten, van de Ethnographische verzameling over te brengen naar de Numismatische.

Conform.

IV. De Heer Dr. VAN RONKEL

a. vraagt machtiging om op de vijf overschietende rijen boekenkasten in de bibliotheek dezelfde voorziening tot berging te mogen laten maken als bedoeld bij Notulen April '08, VI *b*, waardoor van de geheele in de bibliotheek aanwezige ruimte thans partij zal zijn getrokken, en deze gedurende

de eerstkomende tien jaren voldoende zal blijken te zijn. Volgens raming zullen de kosten daarvan bedragen ongeveer *f* 270.—

Conform.

b. stelt voor om het traktement van den letterzetter, die nu reeds een viertal jaren op hetzelfde traktement tot tevredenheid werkzaam is, te verhoogen met *f* 1.— 's maands en alzoo te brengen op *f* 16.—

Conform.

c. deelt mede, dat thans voor den druk is gereed gekomen, de door hem samengestelde Catalogus der Maleische handschriften, bedoeld bij Notulen Februari '08 III *b*, en stelt voor dezen als afzonderlijk deel der Verhandelingen te publiceeren.

Conform.

V. De Secretaris

vraagt machtiging tot de aanschaffing van eenig meubilair, ten behoeve van de werkkamer van Mej. Tonnet.

Conform.

VI. Ter vervulling eener vacature in de Directie, ontstaan door het vertrek van den Heer J. de Booy, wordt besloten den Heer W. B. van Goor, Directeur der B. O. W., uit te noodigen als Directielid zitting te willen nemen.

VII. Worden afgevoerd van de ledenlijst, op verzoek wegens vertrek naar Europa de Heeren: H. W. Stap, A. Coomans, J. van Weert en H. F. Roll.

Worden benoemd tot lid de Heeren: P. van Tubergen, Assistent-Resident van Loewoe (Celebes), C. J. van Vleuten, Oud-Controleur B. B. te Kediri en K. F. H. Roos, Hoofdingeneur der B. O. W. te Batavia.

Niets meer te behandelen zijnde, wordt de vergadering gesloten.

Aldus goedgekeurd en gearresteerd in de vergadering van 28 September 1908.

J. G. POTT,
President.

H. N. STUART,
Secretaris.

Notulen van de achtste Directievergadering, gehouden op Maandag 28 September 1908.

Aanwezig de Heeren: Mr. J. G. POTT, Vice-President, Dr. G. A. J. HAZEU, Dr. Ph. S. VAN RONKEL, J. P. MOQUETTE, C. M. PLEYTE, D. VAN HINLOOPEN LABBERTON, W. B. VAN GOOR en H. N. STUART, Secretaris.

Afwezig de Heeren: F. A LIEFRINCK, President en P. DE ROO DE LA FAILLE.

De Notulen der vorige vergadering, zijnde die van 24 Augustus 1908, worden goedgekeurd en gearresteerd.

De Vice-President,

I. alvorens tot de gewone werkzaamheden over te gaan, heet den heer VAN GOOR welkom in deze vergadering en wijst er op dat de Directie het op bijzonderen prijs stelt, dat hij de op hem gevallen keuze zich heeft laten welgevallen. Spreker hecht er groote waarde aan, dat een man van zijne kunde in ons midden zitting neemt en vertrouwt dat zijn steun, die vooral in de tegenwoordige omstandigheden zal worden ingeroepen, tot den bloei van het Genootschap grootelijks zal bijdragen, terwijl daarbij tevens de hoop wordt uitgedrukt dat het nieuw Directielid eene aangename herinnering aan onze vergaderingen zal behouden.

II. neemt in behandeling de navolgende uit de rondlezing terug ontvangen stukken:

a. Renvooi van den Directeur van O., E. en N. dd°. 19 Augustus j.l. N°. 16598, ten geleide van het verslag betref-

fende het werk „Herstellingen aan en fotografische opname van den Boroboedoertempel, over het 2°. kwartaal 1908.

Wordt besloten bedoeld verslag bij de vorige te voegen en den Directeur vd. mede te deelen, dat de kennisneming er van tot geene opmerkingen aanleiding heeft gegeven.

b. Schrijven van den Heer P. V. VAN STEIN CALLENFELS te Ambarawa, dd°. 1 September j.l. met eene nota omtrent een tocht naar de oudheden te Gedong Sanga, en de voornaamste oudheden in het Ambarawasche.

Wordt besloten, den schrijver dank te zeggen voor zijne mededeelingen, onder aanteekening dat het der Directie niet mogelijk is deze aangelegenheid verder ter hand te nemen, doch dat zij de aandacht der commissie voor oudheidkundig onderzoek op Java en Madoera op zijne mededeelingen zal vestigen; tevens om de nota als bijlage achter de Notulen op te nemen.

c. Bataviaasch-Maleische taalstudiën door H. A. VON DEWALL.

Plaatsing in het Tijdschrift, terwijl de Heer VON DEWALL zal worden uitgenoodigd om zoo mogelijk ook eenige gesprekken van godsdienstigen of oeconomischen aard op te teekenen.

d. Missive van den Directeur van O., E. en N. dd°. 11 September j.l. N°. 13735, ten geleide der missive van den Resident van Kedoe van 1 Augustus t. v. N°. 5015/10 met een voorstel van den Kapitein der Genie in commissie T. VAN ERP, naar aanleiding van A de noodzakelijkheid van eenige aanvullende herstellingen en B de wenschelijkheid van eenige zich verder uitstrekkende restauratiën aan den Boroboedoertempel.

Aangezien de voorstellen in hoofdzaak beoogen het weder op hunne plaats brengen van teruggevonden tempelsteenen en -ornamenten, wordt besloten de uitvoering der ontworpen verbeteringen met aandrang bij de Regeering aan te bevelen.

e. Renvooi van den Gouvernements Secretaris dd°. 19 September j.l. N°. 22919, ten geleide der tot den Landvoogd gerichte missive van den Consul Generaal der Nederlanden te Melbourne W. L. BOSSCHART, dd°. Soerabaia 10 September 1908, van den volgenden inhoud:

„Ik heb de eer U. E. te melden, dat ik gaarne de Nederlandsche Kamer van Koophandel voor Australasia te Melbourne in het bezit zou zien van een stempel, prijkende met de beeltenis van het eerste schip dat onder Nederlandsche vlag Australië heeft bezocht.

„Voor zooveel mij bekend, was dit het schip „Duyfken", van Bantam in 1605 geëxpedieerd naar Nieuw-Guinea, maar dat onbewust Australië ontdekte, toen het tot aan kaap Keerweer, langs de kust van het tegenwoordige York Peninsula, in de golf van Carpentaria zeilde.

Wel is waar heeft TASMAN in 1642—44 het leeuwendeel gedaan, wat onze ontdekking van Australië betreft, maar waren bij die twee expedities vijf schepen in het spel en waren zij niet de eersten, die de kust van het vasteland bezochten.

„Wil men den vroegsten datum nemen, dan zou m. i. de stempel de beeltenis moeten dragen van het schip „Duyfken" 1605, maar geeft het resultaat van de ontdekking den doorslag, dan zouden TASMAN's schepen in aanmerking komen van 1642—1644.

„Wellicht zal U. E. goed vinden in deze de meening te vragen van het Bataviaasch Genootschap of eenige andere competente autoriteit ter zake, en dan zoo mogelijk mij voor de Nederlandsche Kamer van Koophandel een afbeelding willen ter beschikking stellen van de beeltenis van het gekozen schip.

„Mij is het voornamelijk te doen om door een stempel met de beeltenis van het betrokken Nederlandsch schip de aandacht blijvend te vestigen op het feit, dat meer dan drie eeuwen geleden de Hollanders reeds voeren op Australië.

„De stempel zou ter grootte van een gulden kunnen zijn volgens bijgaande schets."

Op het rondlezingsvel is door den Heer MOQUETTE hieromtrent het volgende aangeteekend:

„Wanneer de keuze valt op het schip gevoerd door schipper WILLEM JANSZ, genaamd „Duyfken" dan moet het omschrift luiden „Het jacht Duyfken 1606".

Dit jacht groot 30 last (mogelijk een drukfout voor 130) behoorde tot de vloot van 12 schepen onder admiraal STEVEN VAN DER HAGEN den 18^{en} December 1603 uit Nederland vertrokken, van welke vloot de eerste schepen pas op 31 December 1604 te Bantam binnen vielen.

Volgens „Het boek der Reizen en Ontdekkingen" door Dr. G. J. DOZY, 2^{e}. deel, pag. 221 werd het jacht het Duifje onder WILLEM JANSZ in 1606 uitgezonden tot „het ontdekken van het groote land van Nova Guinea en andere onbekende Oost en Zuiderlanden" (Verwezen wordt naar Journaal van de reis naar het onbekende Zuidland in den jare 1642 door ABEL JANSZ. TASMAN, uitgegeven door JACOB SWART, bl. 23).

In het werk „Begin ende Voortgangh der Vereenigde Nederlandsche Geoctroyeerde O. Ind. C^{o}., 1° deel, komt (in mijn exemplaar t. m.) bij de 3^{e}. reisbeschrijving een plaat voor, waarop 4 schepen genaamd Hollandia, Mauritius, Amstelredam en *Duyfken.* Of dit het bedoelde jacht is, en zoo ja, of de afbeelding correct is durf ik niet te beslissen.

In het 3^{e} deel, 2^{e} stuk van Valentijn's Oud en Nieuw O. I., Hoofdstuk Banda, pag. 47, komt de reis voor van ABEL TASMAN. Voor de 1°. reis van TASMAN heeft men de keuze tusschen 2 schepen, n. m. 't schip Heemskerk en de fluit de Zeehaan. Op de vele platen die de reisbeschrijving illustreeren, komen steeds deze twee schepen voor, verschillend van bouw, doch zonder naam. Een deskundige zou mogelijk kunnen uitmaken welk schip de Heemskerk voorstellen kan.

25 November 1642 zag TASMAN het eerste land na zijn vertrek van Batavia via Mauritius en noemde dat van Diemansland (thans Tasmania). Deze datum zoude dus op den stempel kunnen voorkomen.

Aangezien in den brief steeds gesproken wordt van Australasia, dus niet van Australië alleen, zouden eveneens in de termen kunnen vallen het schip de Eendracht en het jacht Hoorn, waarmede in 1615/17 JACOB LE MAIRE en WILLEM CORNELISZ. SCHOUTEN hun reis via de Stille Zuidzee naar Batavia en terug naar patria deden. De reisbeschrijving (met platen) komt voor in het 2e. deel van Begin ende Voortgangh, enz.

Wordt besloten van bedoelde schepen afbeeldingen te laten maken en deze met de bovenstaande aanteekeningen aan de Regeering aan te bieden, en deze tevens in overweging te geven Dr. DE HAAN, na diens terugkomst uit Holland, omtrent deze aangelegenheid nader advies te vragen.

III. Brengt ter tafel de navolgende tusschentijds ingekomen stukken:

1°. M. G. S. dd°. 14 Augustus '08 N°. 2383, houdende aanbieding van een exemplaar van de als wetenschappelijk gedeelte van het Jaarboek van het Mijnwezen in N. I. verschenen Fransche uitgave van de „Geologische beschrijving van de Molukken", samengesteld door den gepensionneerden Hoofdingenieur, Chef van het Mijnwezen in N. I. Dr. R. D. M. VERBEEK.

Bibliotheek.

2°. M. G. S. van 18 September j.l. N°. 2763, houdende denkbetuiging voor de toezending van 10 overdrukken betreffende de nota omtrent de landschappen Banggai Boengkoe en Mori.

Informatie.

3°. Renvooi G. S. van 28 Augustus j.l. N°. 21145, met een van de Commissie van Advies voor 's Rijks Geschiedkundige Publicatiën ontvangen exemplaar van de „Gedenkstukken der Algemeene Geschiedenis van Nederland, Vierde Deel, 1801-1806, Eerste en Tweede Stuk.

Bibliotheek.

4°. Renvooi G. S. van 25 Juli j.l. N°. 17103, ten geleide der tot den Landvoogd gerichte missive van den Directeur van het Museum voor Land- en Volkenkunde en Maritiem Museum „Prins Hendrik" te Rotterdam van 13 Juni t. v., waarbij deze zich aanbevolen houdt voor de toezending van ethnographica, welke ten behoeve van musea beschikbaar mochten komen.

Informatie.

5°. Renvooi G. S. van 22 September j.l. N°. 23071, met een exemplaar van de publicatie „Ontstaan der Grondwet. Eerste deel" van de Commissie van Advies voor 's Rijks Geschiedkundige Publicatiën voor het Genootschap ontvangen.

Bibliotheek.

6°. Missive van den Directeur van O., E. en N. dd°. 13 Augustus j.l. N°. 12385, houdende verzoek om eene opgave betreffende de samenstelling der Directie, ten behoeve van den Regeeringsalmanak voor 1909.

Door den Secretaris is bereids aan het verzoek voldaan.

7°. Van denzelfden dd°. 1 September '08 N°. 13220, met een exemplaar van het boekwerk „Gedenkschrift of Memorie van J. V. STEIN VAN GOLLENESSE, Commandeur op de Malebaarsche kust" samengesteld in het jaar 1743 en door het Gouvernement van Madras gepubliceerd in 1908.

Bibliotheek.

8°. Van denzelfden dd°. 2 September '08 N°. 13267, houdende verzoek om thans een voorstel te willen doen, omtrent de bestemming te geven aan de van Kloenkong ontvangen voorwerpen.

Bedoelde voorwerpen, door de Heeren PLEYTE, MOQUETTE en STUART bereids gesorteerd zijnde, wordt besloten het door hen opgemaakte voorstel tot bestemming aan den Directeur v^d^. aan te bieden (Zie Notulen Juni '08, II *k*, pag. 66 en Juli '08, II *d*, pag. 80).

Omtrent de mede ontvangen twee kisten, inhoudende Balische handschriften, zal nader door de Heeren HAZEU en VAN RONKEL worden gerapporteerd.

9°. Van denzelfden dd°. 5 September '08 N°. 13424, houdende verzoek om mededeeling of aan de gewone gouvernements subsidie voor het Genootschap ook in het jaar 1910 werkelijk behoefte zal bestaan.

In bevestigenden zin beantwoorden.

10°. Renvooi van denzelfden dd°. 27 Augustus j.l. N°. 18485, ten geleide der missive van den Resident van Semarang van 20 Augustns t. v. N°. 14894/68, met een gouden ring door den inlander BEGOK bij het bewerken van sawahs in de desa *Pohhidjo*, district *Tajoe* in den grond gevonden.

Wordt besloten den ring tegen de getaxeerde waarde van *f* 85.— over te nemen.

11°. Renvooi van denzelfden van 17 September j.l. N°. 19679, ten geleide der missive van den Resident van Semarang van 9 September t. v. N°. 16081/68, met 4 gouden ringen, 1 zilveren d°. en 4 koperen armbanden, door den inlander NASIR in de desa *Ngrahoe*, regentschap *Kendal* in den grond gevonden.

Wordt besloten, den zilveren ring en een gouden d°. alhier getaxeerd op *f* 13.75 en *f* 8.50, vermeerderd met 20 % voor de archaeol. waarde, gevende een totaal van *f* 26.70, voor de archaeol. verzameling over te nemen en het overige terug te zenden.

12°. Renvooi van denzelfden van 14 September j.l. houdende aanbieding van een ex. van het Verslag van de Wees- en Boedelkamers over het dienstjaar 1907.

Bibliotheek.

13°. Missive van den Directeur der B. O. W. van 20 Augustus j.l. N°. 12588/F, met een ex. van het verslag

over de Burgerlijke Openbare Werken in N. I. over het jaar 1906.

Bibliotheek.

14°. Missive van den Directeur van B. B. dd°. 25 Augustus j.l. N°. 2521, houdende aanbieding van de kist bevattende 81 ambtsstempels, bedoeld bij Gouv. Besluit van 5 Aug. '08 N°. 44. (Zie Not. Juni '08 II *n*, pag. 76 en Aug. '08, II *b* pag. 86).

Opnemen in de sphragistische verzameling.

15°. Missive van den Directeur van Justitie van 16 September '08 N°. 10151, houdende aanbieding van eenige dagbladen en boekwerken.

Bibliotheek.

16°. Missive van den Resident der Preanger Regentschappen dd°. 11 September '08 N°. 12380/34, houdende aanbieding van den gouden oorring, bedoeld bij Notulen Augustus '08, II *n*, pag. 90.

Wordt besloten den ring, alhier getaxeerd op *f* 10.25 vermeerderd met 20 % voor de arch. waarde, gevende een totaal van *f* 12.30, voor de archaeol. verzameling over te nemen.

17°. Missive van den Commandant van het Exploratie-Detachement voor Zuid-Nieuw-Guinea dd°. 21 Augustus j.l. N°. 71, met een cognossement over 21 colli Ethnographica, benevens eene beschrijvende lijst dezer collectie.

De Heeren PLEYTE, MOQUETTE en STUART worden uitgenoodigd, na ontvangst der voorwerpen, een voorstel tot verdeeling op te maken, evenals zulks met de eerste bezending is geschied.

18°. Missive van den Directeur der Landsdrukkerrij, van 16 September j.l. N°. 2651, waarin naar aanleiding van een dezerzijdsch gedaan verzoek wordt medegedeeld, dat aan de

firma ALBRECHT & Co. in bruikleen is afgestaan een letterkast, vol ingelegd met geheel nieuwe Arabische lettertypen, voor het afwerken van den door het Genootschap uit te geven „Catalogus van Maleische handschriften".

Den Directeur vd. dank betuigen voor zijn in deze betoonde hulp en medewerking.

19°. Aanbieding bij schrijven van 1 Sept. j.l. door den Heer M. C. BRANDES te Semarang, van een door Mej. A. PRANGE alhier geschilderd portret van wijlen zijnen broeder Dr. J. L. A. BRANDES.

Wordt besloten, dit geschenk onder bijzondere dankbetuiging te aanvaarden en het portret eene plaats te geven in de Directiekamer.

20°. Schrijven van den Heer W. G. BROEK, postagent te Singapore, dd°. 2 Sept. '08, houdende mededeeling dat hem voor een som van ƒ 142.— werden te koop aangeboden twee bronzen kanonnen met inscriptie, met verzoek om mededeeling of het Genootschap op den aaankoop daarvan wellicht prijs stelt.

Wordt besloten op het aanbod niet in te gaan, aangezien het niet waarschijnlijk is en uit de inscriptie ook niet valt op te maken, dat de kanonnen, zooals beweerd wordt, „oud-Javaansch" zouden zijn.

21°. Schrijven van den Heer W. B. VAN GOOR alhier van 9 September j.l. houdende mededeeling dat hij de benoeming tot Directielid gaarne aanvaardt. (Zie Not. Aug. '08, VI pag. 95).

Informatie.

22°. Aanbieding door den Britschen Consul bij schrijven van 12 September j.l. N°. 288, van het boekwerk getiteld „The Coorg Code, third edition, 1908".

Onder dankbetuiging in de Bibl.

23°. Aanbieding door het Kon. Instituut voor de T. L. en V.-kunde te 's Gravenhage van een ex. van den Catalogus zijner Koloniale Bibliotheek.

Onder dankbetuiging in de Bibl.

24°. Schrijven van den Heer G. FERRAND te Stuttgart van 4 September j.l., houdende dankbetuiging voor zijne benoeming tot Correspondeerend lid van het Genootschap (Zie Notulen Juli '08, II *c*, pag. 80).

Informatie.

IV. De Heer HAZEU

a. bericht de ontvangst van een schrijven van den Heer R. A. KERN met een javaansch zadel en tuig van Patjitan, dat gedeeltelijk oud en voor een ander deel bijgemaakt is naar oud-Javaansche modellen.

Aangezien de bedoeling van den schrijver omtrent de bestemming dezer zakken niet geheel duidelijk is, zal de Heer HAZEU dienaangaande nadere inlichtingen inwinnen. Reeds dadelijk zal evenwel een in het Javaansch gestelde brief van dankbetuiging gezonden worden aan Mas MANGOENWINOTO, wedono van Pringkoekoe, die zich voor het aanmaken der ontbrekende gedeelten van het oude zadel veel moeite gegeven heeft.

b. deelt mede, dat in vorengenoemd schrijven ook gewag gemaakt wordt van de platen der wajang beber, laatstelijk bedoeld bij Notulen Juli '08, V *a*, en waarvan de vervaardiging veel moeite veroorzaakt. Tot dusverre is de dalang niet te bewegen geweest, om met de poppen naar een andere plaats te gaan, doch de Heer KERN hoopt thans hem te kunnen overreden naar Madioen te gaan en dan aldaar door een photograaf, ontboden uit Soerabaja, de benoodigde opnemingen te doen maken.

V. De Heer PLEYTE

a. deelt mede, dat een dezer dagen de Heer TEILLERS de eerste platen bracht voor het Album van Museum-voor-

werpen, met het voorstel om het drukken der daarbij te voegen bijschriften en de verdere afwerking van het Album geheel aan zijne zorgen toe te vertrouwen, zullende de kosten daardoor zeker niet hooger, doch de geheele bewerking fraaier worden (Zie Notulen Augustus '07, IV *d*, pag. 80).

Conform.

b. stelt ter bezichtiging een groot aantal foto's betrekking hebbende op zijne onderzoekingen gedurende zijn laatste tocht door West-Java.

Met belangstelling hiervan kennis genomen.

c. biedt aan voor het Tijdschrift: de ballade „Nji Soemoer Bandoeng" eene Soendasche pantoenvertelling.

In rondlezing.

d. biedt ten geschenke aan een grondplan van de begraafplaats Astana-gedé in Cheribon.

Onder dankbetuiging in de kaartenverzameling.

VI. De Heer VAN RONKEL

bericht de ontvangst van een verzameling teksten (dierenfabels, verhalen, raadseltjes) in het Soembasch van den Heer D. K. WIELENGA, missionnair-predikant te Kambanira (eil. Soemba) en stelt voor, in verband met het besluit, bedoeld bij Notulen Augustus '08, I *a*, na ontvangst van toestemmend antwoord van den Heer WIELENGA, ook deze teksten op te zenden aan Dr. JONKER te Amsterdam.

Conform.

VII. De Heer VAN HINLOOPEN LABBERTON

a. biedt ten geschenke aan een door hem in Britsch-Indië aangekocht werktuigje voor het beschrijven en snijden van palmbladen, zooals het in de Presidency Madras nog in dagelijksch gebruik is. Het bestaat uit een houten handvat waarin op de wijze van een knipmes, doch zonder veeren, aan de eene kant een eigenaardig breed uitloopend mes voor het snijden van de bladen, en aan de andere kant een lange stift kan worden ingeslagen.

Bij het schrijven gaat men op de volgende wijze te werk: het palmblad wordt met voorvinger en duim van de linkerhand geknepen en vastgehouden op zoodanige wijze dat de duim onder de plaats komt waar het te schrijven woord moet komen. De duimtop dient nu als onderlegger voor de schrijfstift die over de heele lengte wordt vastgehouden in de rechterhand door de binnenzijde van de drie middelste vingers en de rug van duim en pink.

Als naam voor het werktuigje gebruikt men plaatselijk veel de bekende Sanskṛt term *lekhanî*, de Tamil-naam liet de schenker ingriften op het bijgevoegde stukje palmblad, en deze werd door Dr. Ph. S. van Ronkel ontcijferd als te zijn: „*erattâni* = an iron pen for writing on cadjan-leaves."

In dank in de verzameling handschriften.

b. brengt ter tafel een hem met verzoek om beschrijving en terugzending uit Malang toegezonden gobog welke bijzonder goed bewaard is gebleven.

Het is de gobog bij H. C. Millies, Recherches sur les monnaies des Indigènes de l' archipel Indien et de la péninsule Malaie op plaat IV onder N°. 37 afgebeeld. Daar de beschrijving bij Millies op niets gelijkt, kan het wellicht nut hebben aan te teekenen wat er naar het oordeel van referent op de munt of talisman te zien is.

Aan de eene zijde vertoont ze boven het vierkante gat dat in het ronde stuk zich bevindt een boom, rechts ervan een (wajang) figuur in sila-houding, zittende op een gelijkbeenig trapezium met de korte zijde beneden, links er van een staande (wajang) figuur en onder het gat een kĕṇḍi en een toempĕng (rijst-conus).

De andere zijde is veel rijker versierd, en vertoont de belangrijkste utensiliën van de weverij, en wel aan de rechterhand bij een staande vrouwefiguur met lange haren, die ook over de rug opstaan, als eerste figuur beginnende en in pradakṣiṇa rond gaande achtereenvolgens: 2°. het spinnewiel (Soendaneesch: kintjir, Javaansch: djåntå);

3°. de weefspoel (Soend. Jav. taropong, tropong);

4°. een streng weefkatoen (Soend. kantèh sa kriwil, Jav. bĕnang sa-oekél);

6°. garenwinder (Soend. hetzij glĕbĕg, oendar of golèwang, Jav. likasan);

7°. het toestel voor het opzetten van de schering (Soend. kĕnajan);

8°. een waterkaraaf (Soend. kĕndi, Jav. kĕṇḍi);

9°. een aarden of metalen pot (Soend. parioek, Jav. kĕṇḍil);

10°. een boom, die het geheel overschaduwt, vermoedelijk de kokospalm (Soend. kalapa, Jav. kranbil, klå̊på̊), waarvan een blad gebruikt wordt als verzamelaar van de omslagtouwtjes waardoor later de ophaler (Soend. djindjingan gĕḍè, Jav. intjing) gestoken wordt. In deze opzet (Soend. mihanè, Jav. mani), met behulp van zulk een klapa-blad, ligt eigenlijk het groote geheim van het weven. Dat stukje klapa-blad zelf wordt Soend. limpŏs Jav. goen genaamd.

De vrouwefiguur N°. 1 heeft de hand bij de kleine as van het spinnewiel (niet als een handvat op te vatten!), welke horizontaal ligt en die dank zij hare kleine diameter zeer snel roteert.

Deze kleine as heet in het Soend. en Jav. kisi.

Zij is dus aan het spinnen (Soend. ngantèh, Jav. ngantih).

Wie zijn nu de figuren op deze gobog? Referent zou in de spinster, ook met het oog op de zeer bijzondere haardos, geneigd zijn de goede genius der weverij te zien, die in de Soendalanden Banaspati, Nji pohatji dèwasa höjök genoemd wordt, en op Java (waar deze gobog evenals bijna alle dergelijke stukken vandaan komt) is de beschermgodin der weverij niemand minder dan Wiṣṇoe's echtgenoote.

Van de beide figuren op de tegenzijde, zou ik onder zekere reserve de zittende aan de zeer duidelijke en typeerende haarwrong als *Koesoemå̊ dèwå̊* (Yudhiṣṭhira) durven te determineeren en de tegenover hem staande figuur als *Sĕmar* zelf of een van diens trawanten.

Hieraan kan nog worden toegevoegd dat eene bezichtiging van de exemplaren van deze zelfde gabog, in het bezit van ons medelid den Heer MOQUETTE, het bovenstaande in alle opzichten schijnt te bevestigen.

c. Brengt over een verzoek van den Heer Dr. O. SCHRADER, Librarian of the Adyar library (Theosophical Headquarters bij Madras) tot ruiling van edita.

Conform.

VIII. De Secretaris

bericht de ontvangst van een schrijven der firma NYHOFF te 's Gravenhage, waarin het verzoek wordt gedaan om aanvulling van haar depot van „de Java Oorlog" met verschillende exemplaren der onderscheiden deelen, ten einde het geheele stel op 50 compleete exemplaren te brengen. Zoo wordt o. a. van Deel I de toezending van 17 ex. gevraagd, waaruit blijkt dat de firma NYHOFF nog 33 ex. van dat Deel in depot heeft. Aan dit verzoek kan niet voldaan worden, aangezien alhier van bedoeld deel nog slechts elf ex. in voorraad zijn en daarvan derhalve, ingevolge een vroeger besluit der Directie, niet meer mag verkocht worden. Daar nu om bedoeld deel zoo nu en dan ook in Indië navraag is, wordt voorgesteld van de firma NYHOFF acht ex. van dat deel terug te vorderen, ten einde daarover hier te kunnen beschikken, terwijl van de overige deelen, voorzoover genoemde firma er dan nog prijs op mocht stellen, het gevraagde aantal ex. zoude toegezonden kunnen worden.

Conform.

IX. Worden afgevoerd van de ledenlijst op verzoek, de Heeren: F. M. DEKKER, P. J. SEELIG en G. P. A. BISCHOFF.

Niets meer te behandelen zijnde wordt de vergadering gesloten.

Aldus goedgekeurd en gearresteerd in de vergadering van 26 October 1908.

J. G. POTT,
Vice-President.

H. N. STUART,
Secretaris.

Notulen van de negende Directievergadering, gehouden op Maandag 26 October 1908.

Aanwezig de Heeren: Mr. J. G. Pott, Vice-President, Dr. G. A. J. Hazeu, Dr. Ph. S. van Ronkel, C. M. Pleyte, P. de Roo de la Faille, W. B. van Goor en H. N. Stuart, Secretaris.

De vergadering wordt mede bijgewoond door het Buitengewoon Lid Dr. N. Adriani, die den vorigen dag uit Nederland te Batavia is teruggekeerd.

Afwezig de Heeren: F. A. Liefrinck, President, D. van Hinloopen Labberton en J. P. Moquette.

De Notulen der vorige vergadering, zijnde die van 28 September 1908, worden goedgekeurd en gearresteerd.

De Vice-President

I. Heet den Heer Adriani welkom in deze bijeenkomst en geeft de verzekering dat de Directie het zeer op prijs stelt dat Dr. A. aan de uitnoodiging tot het bijwonen daarvan gevolg heeft willen geven. Weliswaar zijn de onderwerpen die dezen avond behandeld zullen worden van geen bijzonder belang, doch spreker hoopt niettemin dat hij eene aangename herinnering aan deze samenkomst zal medenemen en in zijn werkkring teruggekeerd, evenals voorheen, de belangen van het Genootschap bij voorkomende gelegenheden zal trachten te bevorderen.

II. Neemt in behandeling het uit de rondlezing terug ontvangen opstel van den Heer Pleyte, De ballade Nji Soemoer Bandoeng, eene Soendasche pantoenvertelling.

De vraag gerezen zijnde, of het wel dienstig is twee teksten (waarvan één vertaald) in 's Genootschaps edita op te nemen, geeft de Heer PLEYTE dienaangaande de verklaring, dat de eerste tekst moet dienen om enkele plaatsen in den tweeden, die bovendien veel ouder is, te verduidelijken, weshalve besloten wordt beide teksten met eenige nadere toelichting, in het Tijdschrift op te nemen.

Voorts vindt het voorstel van den Heer PLEYTE, om een ruim aantal overdrukken ten verkoop aan belangstellenden beschikbaar te stellen, algemeene instemming.

III. Brengt der tafel de navolgende ingekomen stukken:

a. Renvooi van den Gouvernements Secretaris van 8 October j.l. N°. 24315, houdende aanbieding van de navolgende van de Commissie van Advies voor 's Rijks Geschiedkundige Publicatiën ontvangen werken, n.l. een ex. van de „Archivalia in Italië, belangrijk voor de Geschiedenis van Nederland, Eerste Deel, Eerste stuk" en een ex. van de Acta der Particuliere Synode van Zuid-Holland, Eerste deel, 1621 — 1633"

Bibliotheek.

b. Missive van den Directeur van O., E. en N. dd°. 25 September '08 N°. 14363, waarbij wordt aangeboden een van den Civielen en Militairen Gouverneur van Atjeh en Onderhoorigheden ontvangen pakje met munten, inhoudende één exemplaar van elke soort, aangetroffen in eene door den Civielen Gezaghebber te Meulaboh ingeleverde partij duiten. Voor het geval prijs wordt gesteld op meerdere exemplaren van de eene of andere soort, wordt hiervan mededeeling verzocht, zullende alsdan genoemden Gouverneur worden uitgenoodigd, die meerdere exemplaren zoo mogelijk te doen toekomen.

Overwegende, dat uit de toegezonden exemplaren niet is kunnen opgemaakt worden of zich onder de duiten ook van belang voor onze collectie bevinden, terwijl de vaststelling daarvan

slechts door eenen deskundige kan geschieden, wordt besloten de opzending zoo mogelijk van de geheele partij te verzoeken.

c. Renvooi van den Directeur van O., E. en N. dd°. 15 October j.l. N°. 21690, ten geleide der missive van den Resident van Jogjakarta van 8 October t. v. N°. 7622/3*b*, met een metalen hindoebeeldje, gevonden op de gronden van de nabij Jogja gelegen suikeronderneming *Wonotjatoor* en plaatselijk getaxeerd op eene waarde van *f* 20.—

Wordt besloten het beeldje tegen den vorengenoemden prijs voor de archaeologische verzameling over te nemen.

d. Schrijven van den wedono van Pringkoekoe dd°. 14 October j.l., waarin, onder dankbetuiging voor de tot hem gerichte missive der Directie (zie Notulen Sept. '08, IV *a*), wordt bekend gesteld, dat hij in het bezit is van een in 1897 opgegraven voorwerp, in den vorm van een bord, waarop een visch, met verzoek om mededeeling of het Genootschap op het bezit daarvan wellicht prijs stelt.

Mededeelen, dat de toezending van het bord gaarne te gemoet wordt gezien.

IV. De Heer DE ROO DE LA FAILLE

biedt namens den Heer S. COHEN FZN., Controleur B. B. te Bekassi ten geschenke aan een vijftal in de Kedoe verzamelde handschriften.

Onder dankbetuiging in de handschriftenverzameling.

V. De Heer van GOOR

deelt mede, dat hij de hem in handen gestelde bescheiden betreffende het voorstel tot uitbouwing van het Museum (zie Notulen Juli 1908, III) heeft ingezien en zich met de voorgestelde plannen van den Heer DE BOOY wel kan vereenigen, weshalve hij zich voorstelt dit werk in de aangegeven richting verder voort te zetten en in de eerste plaats te trachten met de eigenaars der belendende perceelen tot

overeenstemming te geraken omtrent eene noodzakelijke ruiling van een gedeelte van den hen toebehoorenden grond.

VI. De Heer HAZEU

deelt mede, dat Mej. TONNET onder nadere goedkeuring der Directie (welke inmiddels met ingenomenheid verleend wordt) is begonnen met een proefneming, om de beelden, in het Museum aanwezig, op eene andere wijze te rangschikken als tot dusverre gebruikelijk was.

Tot nu toe was het gewoonte gebleven — gelijk dit voorheen in alle Musea de regel was — soort bij soort te houden m. a. w. om alle Çiwa's, Wishnoe's, Brahmâ's etc. bijeen te plaatsen. Doch naar mate het materiaal in omvang is toegenomen en daaruit bleek, dat de verschillende beschavingscentra, bizondere en lokaal karakteristieke eigenaardigheden vertoonen, komt het vooral met het oog op het meer toegankelijk maken der Archeol. verz., ook voor niet uitsluitend deskundigen, wenschelijk voor, afzonderlijk bijeen te brengen hetgeen afkomstig is of geacht wordt te zijn van West-, Midden- en Oost Java en de daartoe behoorende beelden onder te brengen in groepen als van Bantam, Batavia, Preanger, Tegal, Diëng, Boroboedoer, Prambanan, Singasari enz.

Op die wijze zal de bezoeker zelfs bij vluchtige beschouwing een indruk verkrijgen van de eigenaardigheden in bewerking en ornament, waardoor de verschillende centra en perioden van Hindoekunst op Java zich onderscheiden, terwijl ook voor de studie der Hindoe-Javaansche ikonografie zulk eene rangschikking nuttig mag heeten.

Middellijke aanleiding tot deze wijziging in de rangschikking, was een onlangs ontvangen telegram van den Heer ROUFFAER, waarin namens de Commissie van Bijstand in 's Gravenhage het verzoek werd gedaan om van alle in het Museum aanwezige beelden van Tjandi Singasari eene photographische opneming te doen plaats hebben.

Bij nader onderzoek bleek toch dat een groot deel dier beelden nog nooit behoorlijk gefotografeerd was.

Hierdoor moesten alle betrekkelijke beelden van hun plaats en naar buiten gebracht worden en toen deze arbeid was afgeloopen, werd van de beschikbaar komende krachten gebruik gemaakt om een begin van uitvoering aan de sedert jaren voorgenomen proefneming te geven.

De Heer PLEYTE die der Adj. Conservatrice der Oudheidkundige afdeeling hierbij meer in 't bizonder zal bijstaan, voegt hieraan nog toe, dat het tevens in de bedoeling ligt de bronzen en andere niet edele metalen voorwerpen uit den Hindoetijd op gelijke wijze ten toon te stellen, terwijl van de voornaamste schrifttypen, van het oudste tot het nieuwste, een sprekend voorbeeld daarbij gevoegd zal worden, ten einde op die wijze bij het algemeen meerdere belangstelling te wekken voor een onderafdeeling van 's Genootschap's verzamelingen, wier wedergade men in het Oosten te vergeefs zal zoeken.

VII. De Heer VAN RÖNKEL

a. biedt ten geschenke aan, namens de firma G. KOLFF & Co. alhier, eene collectie Soendasche, Maleische, ook Hollandsche handschriften, benevens eenige gedrukten.

Onder dankbetuiging aanvaarden.

b. brengt der tafel twee van den Heer J. H. I. LE COCQ D'ARMANDVILLE te Malili (Celebes) voor het Tijdschrift aangeboden opstellen:

1°. Bijdrage tot de kennis der zeden en gewoonten der To-Bada, met woordenlijst van de taal uit het Bada-gebied;

2°. Bijdrage tot de kennis der zeden en gewoonten der To-Lampoe van Boven-Wotoe.

Aan den Heer ADRIANI, die zich daartoe welwillend bereid verklaart, worden beiden opstellen in handen gesteld, ten einde daarover zijn gewaardeerd oordeel uit te spreken.

VIII. De Heer ADRIANI

a. doet de navolgende mededeeling:

In het begin van dit jaar heeft de Zendeling-leeraar van

het Nederlandsche Zendelinggenootschap ALB. C. KRUYT, van uit zijne woonplaats *Koekoe*, een weinig ten N. van het Posso-meer, eene reis gedaan naar de landschappen Napoe en Besoa, gelegen in het Centraalgebergte van Midden-Celebes. Op deze reis heeft hij eenige oudheden ontdekt, die hij nauwkeurig heeft beschreven en nageteekend. De afbeeldingen zijn, met eene schetskaart van Napoe en Besoa, gevoegd bij een uitvoerig reisverslag, dat weldra in het tijdschrift van het Ned. Aardrijkskundig Genootschap zal verschijnen.

Van 14 Juli tot 2 Augustus j.l. heeft de Zend. Leeraar PH. H. C. HOFMAN, van uit zijne woonplaats *Kasigoentjoe* (ten W. van *Mapane*, Z. kust der Tominibocht) ongeveer dezelfde reis gemaakt. Hij deelt daaromtrent o. a. het volgende mede:

Den eersten dag liepen wij van 10,30 tot 2,30 bijna geheel vlak. Den 2den dag van 6—12, aldoor klimmende en wel vrij steil, langs rotsachtigen bodem. Den 3^den^ dag hadden we van 7—12 nog te stijgen, door somber oerwoud. Boomen en struiken waren zwaar met mos bevracht, het landschap deed denken aan een regendag in den Hollandschen winter. Toen we om 12 uur het hoogtepunt bereikten en wilden nederzien op de vlakte van Napoe en Besoa, was alles in nevel gehuld. Tot 2 uur hadden we nu steil te dalen, eer wij de eerste nederzetting van menschen sedert ons vertrek van *Kasigoentjoe*, het Napoesche gehucht *Sabingka*, hadden bereikt. Daarna heeft men nog 2 uur door de Napoesche vlakte te loopen, eer men de nieuw gebouwde hoofdplaats van Napoe, *Pembangoe*, heeft bereikt. Daar zijn ook de onderwijzer en de assistent van den wnd. civiel gezaghebber van Posso (thans Kapt. Mazee), beiden Minahassers, gevestigd.

Van *Pembangoe* naar *Ara*, het eerste dorp in *Besoa*, is ongeveer 4 uur gaans. Men stijgt slechts éénmaal. Op den weg van *Ara* naar *Doda* bezagen wij den *tadulako* (aanvoerder), een levensgroot steenen mannenbeeld, reeds door Kruijt beschreven en de *kalamba's*, die merkwaardige groote steenen potten. Nog verder in Besoa, te *Pokekea*, bezichtigden

wij 3 steenen menschenbeelden en meer dan 10 steenen potten. Op twee der deksels van die potten zijn apen uitgehouwen, op ieder deksel 4.

In Napoe heb ik aangetroffen het houten mannenbeeld *hodanga* (plaats waar men iets ophangt), in de *lobo* (dorpshuis, waar godsdienstige plechtigheden worden verricht en vergaderingen gehouden) van *Lamba*, de vroegere hoofdplaats van Napoe. Aan dit beeld hangen de mannen hunne zwaarden, bij feesten in de *lobo*. Voorts de 5 zitplaatsen, waarvan 3 met hooge leuningen, die door Kruijt zijn beschreven. Op de eene leuning is de kop eener gemsbuffel (anoa depressicornis) uitgesneden, op de tweede een menschenkop, op de derde niets.

In een hoek heb ik het houten vrouwenbeeld *mogente* aangetroffen, aan hetwelk de moeders bij sommige gelegenheden geklopte boomschors offeren. In eene andere *lobo* hing eene buffelhuid met een groot gat er in, waardoor men het hoofd steekt, als men dit stuk bij sommige feesten omhangt. Het heeft dus den oorspronkelijken vorm der Napoesche bekleeding van het bovenblijf (Zie omtrent deze aangelegenheid Not. Aug. '07, I*c* pag. 62, November '07, II*l*, pag. 107 en Juni '08, I*c*, pag. 61).

b. betuigt zijnen welgemeenden dank voor de welwillende woorden, zoo straks door den Vice-President tot hem gericht en geeft de verzekering dat hij op zijn standplaats terug gekeerd, de belangen van het Genootschap naar vermogen zal behartigen.

IX. De Secretaris

brengt in herinnering dat in Juli van het vorig jaar de preciosa buitengemaakt bij de overvalling op 12 October 1904 van T. Rajeu Nanta, bevattende de inventaris-nummers 11711 t/m. 11815 (met uitzondering van N°. 11804) door tusschenkomst van den Algemeenen Pakhuismeester naar Atjeh zijn opgezonden, ten einde aldaar te doen uitmaken, of zich onder die voorwerpen ook bevonden eenige preciosa in het begin

van 1905 buitgemaakt bij gelegenheid van de arresteering van Tjoet Maligoë, weduwe van T. Oema, welke laatsten aan belanghebbenden moesten worden teruggegeven. Van die toezending werd den militairen en civielen Gouverneur van Atjeh en Onderhoorigheden kennis gegeven bij dezerzijdsch schrijven van 30 Juli 1907 N°. 225, aan wien tevens werd verzocht de collectie T. Rajeu Nanta, bij G. B. van 20 October 1905 N°. 17 aan het Genootschap ter bewaring afgestaan, wederom terug te zenden, nadat de eventueel aan Tjoet Maligoë toebehoorende preciosa daaruit waren genomen (Zie Notulen Augustus 1907, II*b*, pag. 65—68).

Op bedoeld schrijven is tot dusverre nog geen antwoord bekomen, weshalve wordt voorgesteld den Gouverneur v^d. aan de afdoening daarvan te herinneren.

Conform.

X. Worden afgevoerd van de ledenlijst op verzoek de Heeren: C. L. Barentz, D. A. Hooyer, A. Mulder, Mr. G. J. Bisschop, A. Schultz, G M. Bleckmann en H. van Eck.

Worden wederom op de ledenlijst gebracht de Heeren: Ph. J. van Marle, Assistent-Resident van Billiton, A. A. Burgdorffer, Controleur B. B. te Muntok, J. Einthoven, Resident van Soerabaia en R. H. Ebbink, lid in den Raad van N. I.

Niets meer te behandelen zijnde wordt de vergadering gesloten.

Aldus goedgekeurd en gearresteerd in de vergadering van den 23sten November 1908.

J. G. POTT,
Vice-President.

H. N. STUART,
Secretaris.

Notulen van de tiende Directievergadering, gehouden op Maandag 23 November 1908.

Aanwezig de Heeren: Mr. J. G. POTT, Vice-President, Dr. PH. S. VAN RONKEL, D. VAN HINLOOPEN LABBERTON, J. P. MOQUETTE en H. N. STUART, Secretaris.

Afwezig de Heeren: F. A. LIEFRINCK, Dr. G. A. J. HAZEU, C. M. PLEYTE, P. DE ROO DE LA FAILLE en W. B. VAN GOOR.

De Notulen der vorige vergadering, zijnde die van 26 October j.l. worden goedgekeurd en gearresteerd.

De Vice-President

I. Neemt in behandeling de navolgende uit de rondlezing terug ontvangen stukken:

a. Missive van den Directeur van O., E. en N. dd°. 29 October j.l. N°. 16024, houdende aanbieding van het boekwerk „Officieel afschrift van het oorspronkelijk Gedenkschrift, geschreven in 1781 A. D. door ADRIAAN MOENS, buitengewoon lid van den Hoogen Raad, Gouverneur en Directeur van de Malabaarsche Kust, Canara en Wingurla.

Bibliotheek.

b. Missive van het Bataksch Instituut te Leiden dd°. 12 October '08 N°. 38, waarbij onder aanbieding van een exemplaar van zijnen omzendbrief, die eerlang gevolgd zal worden door een exemplaar der Statuten, door het Directorium mededeeling wordt gedaan van de oprichting te Leiden op 30 September 1908 van het „Bataksch Instituut" (zie Notulen Mei 1906, III *k*, pag. 52).

Wordt besloten tot het Instituut toe te treden als donateur, met eene jaarlijksche contributie van *f* 50.—

c. Renvooi van den Directeur van O., E. en N. dd°. 11 November '08 No. 16640, ten geleide van het „Verslag betreffende het werk: Voortgezette herstellingen aan den Tjandi Mendoet (toegestaan bij G. B. van 1 Mei 1908 N°. 18), 3e kwartaal 1908" en „Verslag betreffende het werk: Herstellingen aan en fotografische opname van den Bårå-boedoer-tempel (toegestaan bij G. B. van 15 April 1907 N°. 51), 3e kwartaal 1908".

Den Directeur vd. mededeelen, dat de verslagen geene aanleiding tot opmerkingen hebben gegeven.

d. Schrijven van den Heer H. SUNDERMANN te Lôlôwoea (Nias) van 6 November j.l., houdende aanbieding van zijn omgewerkt artikel „Ueber Activum und Passivum im Niassischen" (zie Notulen Augustus '08, I *d*, pag. 86).

Wordt besloten, het omgewerkte artikel thans in het Tijdschrift op te nemen.

e. Twee brieven van den Heer Dr. N. ADRIANI, van Maos dd°. 4 Nov. '08, en van Soerabaia dd°. 7 November '08 waarin, onder terugaanbieding der beide opstellen van den Heer J. H. I. LE COCQ D'ARMANDVILLE, bedoeld bij Notulen '08, VII *b*, eene omstandige beschouwing van de beide artikelen wordt geleverd.

Naar aanleiding dezer beschouwingen wordt besloten, het manuscript aan den schrijver terug aan te bieden, onder mededeeling dat zijne opstellen niet voor plaatsing in het Tijdschrift in aanmerking komen.

II. Brengt ter tafel de navolgende tusschentijds ingekomen stukken:

a. Gouvernementsbesluit van 14 November j.l. N°. 7, houdende bepaling, dat van de door het Nederlandsch-Indisch Gouvernement tijdens de expeditie naar Kloengkoeng (eiland Bali) in 1908, aldaar buitgemaakte voorwerpen:

a. op den voet van het besluit van 11 December 1858 N°. 77

(B. B. N°. 3121) ter bewaring worden afgestaan aan het Bataviaasch Genootschap van Kunsten en Wetenschappen de voorwerpen, genoemd in den aan dit besluit gehechten staat A;

b. voor rekening van den Lande zullen worden gezonden aan het Departement van Koloniën, ten einde daarover te kunnen beschikken ten behoeve van de daarvoor in aanmerking komende musea in Nederland, de voorwerpen, vermeld in den aan dit besluit gehechten staat B;

c. voor rekening van den Lande in het openbaar zullen worden verkocht de voorwerpen, vermeld in den aan dit besluit gehechten staat C (zie laatstelijk Notulen September '08, III 8°. pag. 102 en dezerzijdsche missive aan den Directeur van O., E. en N. dd°. 13 October '08 N°. 324).

Wordt besloten den staat A als bijlage achter de Notulen op te nemen en de op dien staat onder N°. 71 genoemde: twee kisten lontargeschriften, evenals zulks met die van Dèn Pasar is geschied (Zie Notulen Augustus '08, II *f*, pag. 88) onder dezelfde voorwaarden aan den Heer Dr. H. H. JUYNBOLL te Leiden toe te zenden. Aan te teekenen dat de goederen vermeld op staat B. en C., bereids aan den beheerder van 's lands algemeene pakhuizen zijn afgedragen.

b. Missive van den Directeur van O., E. en N. dd°. 9 November j.l. N°. 16503, houdende mededeeling, dat de verzending van de in artikel 1 sub. *b* van G. B. dd°. 15 September '08 N°. 4 bedoelde voorwerpen is opgedragen aan den Beheerder van 's Lands Algemeene Pakhuizen alhier (voor bedoeld G. B. zie Notulen 18 Jan. '09, III 1°).

De overgave der goederen aan genoemden Beheerder heeft bereids plaats gevonden.

c. Renvooi van denzelfden dd°. 29 October j.l. N°. 22218, ter geleide der missive van den Resident van Semarang van 16 October t. v. N°. 18536/68, met twee bronzen en een zilveren beeldje, een stempel en drie losse stukjes brons, door

den inlander *Togoeno* bij het bewerken van zijn erf in de dessa *Karanggenang*, district *Singenlor* in den grond gevonden.

Wordt besloten de voorwerpen voor de alhier daaraan toegekende waarde van *f* 25.— over te nemen.

d. Renvooi van denzelfden dd°. 31 October '08 N°. 22755, ten geleide der missive van den Resident van Banjoemas van 24 October t. v. N°. 10724/29, met eenige gouden voorwerpen door den inlander Najadirana van de deze *Keniten*, onderdistrict *Pasir*, afd. *Poerwokerto* bij het graven op zijn erf in den grond gevonden.

De voorwerpen niet van archaeologische waarde zijnde, wordt tot terugzending besloten.

e. Renvooi van denzelfden dd°. 4 November '08 N°. 22777, ten geleide der missive van den Resident van Pasoeroean van 22 October t. v. N°. 10169/44 met een (gebroken) gouden plaat (Çiwa), twee ringetjes en nog eenige voorwerpen, door *Kasrim*, veehoeder van den petinggi der desa *Poetat*, onderdistr. *Kepoeloengan*, district *Gempol* in een suikerriettuin gevonden.

Uit het door den Regent van Bangil ten deze ingesteld onderzoek is gebleken, dat behalve de toegezonden voorwerpen, door andere Inlanders terzelfder plaatse nog zijn gevonden een gouden ring en vier gouden platen, die echter door de vinders verkocht en wederom in andere handen zouden zijn overgegaan.

Wordt besloten, de gouden plaat en de twee ringen tegen den alhier getaxeerden prijs van respectievelijk *f* 468.— en *f* 20.— (bedragende de taxatie der plaatse *f* 460.— en *f* 2.50) voor de archaeologische verzameling aan te koopen en het overige, plaatselijk gezamelijk getaxeerd op *f* 7.60, wederom ter beschikking van den vinder te stellen; voorts om den Resident van Pasoeroean uit te noodigen, ten aanzien van de vier verkochte gouden platen nogmaals een nauwgezet onderzoek te willen doen instellen, ten einde dezelve zoo mogelijk alsnog te achterhalen en ter beschikking van het Genootschap te stellen.

f. Renvooi van denzelfden dd°. 12 November j.l. N°. 23586, ten geleide der missive van den Assistent-Resident van Malang van 4 November t. v. N°. 829/44, met een gouden ring, in pijlvorm, door den Inlander *Kasmirah* in een sawah van de desa *Legok*, behoorende tot de suikerfabriek *Sempalwadak* gevonden en getaxeerd op *f* 20.—

Wordt besloten den ring tegen de getaxeerde waarde voor de Archaeologische verzameling over te nemen.

g. Renvooi van denzelfden dd°. 11 November '08 N°. 16641, houdende aanbieding van de achtergebleven Bijlage II (reproductie naar een tweetal foto's van reliefs der 1ste gaanderij), behoorende bij het verslag betreffende het werk: Herstellingen aan en fotografische opname van den Bără-Boedoer-tempel, over het 2e. kwartaal 1908.

Te voegen bij genoemd verslag.

h. Missive van den Directeur der B. O. W. dd°. 13 November '08 N°. 17427/A, houdende mededeeling dat den Resident van Batavia is verzocht om, in overleg met 's Genootschap Directie, een voorloopig voorstel te doen opmaken voor het jaar 1910 voor de noodig geachte uitbreiding van het Museum-gebouw, terwijl reeds dadelijk definitieve ontwerpen verzocht zijn voor de kleinere werken bedoeld sub 1ste. en 2de. in dezeszijdsche missive van 10 November j.l. N°. 345.

Deze mededeeling is een uitvloeisel van een op 8 November j.l. door eenige leden der Directie met den Directeur der B. O. W. gehouden bijeenkomst, waarbij werd aangetoond, dat door de talrijke uitgebreide collecties welke in de laatste jaren waren binnengekomen, het gebrek aan sorteer- en bergingsruimte zich zoo nijpend doet gevoelen, dat langzamerhand de toestand onhoudbaar is geworden en onverwijld tot uitbreiding dient overgegaan te worden; dat dientengevolge in afwachting der grootere uitbouwing, waarmede natuurlijk ruimen tijd gemoeid zal zijn, in overweging wordt gegeven,

reeds dadelijk over te gaan tot de uitvoering van een paar onderdeelen van het algemeene plan van verbouwing.

Die onderdeelen zijn:

1°. Overbrenging van de loods achter den noordelijken Museum-vleugel naar het terrein achter de rotonde; het maken van een communicatie-poort tusschen deze laatste en de loods, het veranderen van de terrassen langs de binnenzijde dier rotonde en het verwijderen van de in de binnenruimte zich bevindende terrassen;

2°. Het samentrekken van de thans bestaande bronskamer met de goudkamer en het treffen van voorzieningen, zoodanig dat de daardoor ontstane zaal geheel als goudkamer gebezigd kan worden.

Onder dankbare erkenning van de welwillendheid waarmede reeds dadelijk aan 's Genootschaps tweeledig verzoek is tegemoetgekomen, wordt besloten den Directeur vd. met het oog op het dringende van den toestand, uit te noodigen, alsnog pogingen in het werk te stellen, opdat met de meer uitgebreide verbouwing nog in den loop van het jaar 1909 een aanvang zal kunnen worden gemaakt.

i. Missive van den Directeur van B. B. dd°. 5 November j.l. N°. 3366, houdende bericht dat door den Resident der Zuider- en Oosterafdeeling van Borneo is toegezonden een in diens archief aangetroffen mahoniehouten kistje inhoudende het in gele zijde gebonden en van gouden sloten en ornamenten voorzien contract, in 1902 door de Regeering met het Zelfbestuur van Pasir gesloten, met verzoek om mededeeling of de Directie er prijs op stelt dat dit contract aan het Genootschap ter bewaring wordt afgestaan.

In bevestigenden zin beantwoorden.

j. Missive van den Directeur van Justitie van 6 November j.l. N°. 11984, met eenige dagbladen en boekwerken waarop het auteursrecht is voorbehouden.

Onder dankbetuiging in de Bibliotheek.

k. Missive van den Resident der Preanger Regentschappen van 9 November '08 N°. 15158/34, met twee bronzen kommen en eenige verroeste fragmenten van voorwerpen, door den inlander *Bapa Arnan*, in de desa *Tjikalong*, distr. *Radjamandala*, afdeeling *Bandoeng* bij de bewerking van zijn sawah gevonden en geschat op *f* 5.50.

Wordt besloten de kommen voor de archaeologische verzameling te behouden en het overige als waardeloos te vernietigen.

l. Missive van den Resident van Kediri dd°. 28 October '08 N°. 10242/11, met twee paar gouden oorbellen, 1 gouden ketting, 3 gouden ringen en een rond plat stuk goud, in de desa *Makesan*, district *Mådjåråtå*, afdeeling *Kediri* in den grond gevonden en te samen getaxeerd op *f* 80.—

Wordt besloten een paar gouden oorbellen tegen den alhier getaxeerden prijs van *f* 26.10 te behouden en het overige, als zonder archaeologische waarde, wederom ter beschikking van den vinder te stellen.

m. enz.

n. Aanbieding door Dr. F. DE HAAN

1°. namens den Heer R. A. EEKHOUT te Tendjoresmi (via Tjibadak) van eene verklaring dat de kaart van Java, bedoeld bij Notulen Aug. '08, II *r*, pag. 93, afkomstig is uit den atlas van GUENDEVILLE in 1721 te Amsterdam uitgegeven.

Informatie.

2°. van een ex „The Claims of the Study of Colonial History upon the attention of the University of Oxford. An inaugural lecture delivered on April 28, 1906" by H. E. EGERTON, M. A.

3°. van drie photo's naar kaarten en teekeningen op 's Rijks Archief te 's Gravenhage, voorstellende het terrein en de gebouwen van de Compagnie's-Mijnontginning in Krawang omstreeks 1730.

Onder dankbetuiging in de Bibliotheek en de verzameling varia.

o. Terugaanbieding door Dr. F. DE HAAN van de in diens handen gestelde afschriften van een vijftal reisjournalen van den G. G. ABRAHAM VAN RIEBEECK, loopende tusschen de jaren 1703 en 1709, bedoeld bij Notulen October 1905, III 27° pag. 97.

Wordt besloten, de afschriften thans te plaatsen in de ververzameling Hollandsche handschriften.

p. Schrijven van den Heer H. A. VON DEWALL te Bandoeng van 3 Nov. j.l., naar aanleiding van het verzoek, bedoeld bij Notulen September j.l. II *c*, p. 98, houdende toezegging van de aanbieding voor het Tijdschrift van nog eenige Bataviasche gesprekken, onder mededeeling evenwel, dat gesprekken van godsdienstigen aard in die taal zeer gezocht en gemaakt zijn en derhalve niet het cachet van het ware Batavia-maleisch teruggeven.

Tevens doet schrijver het verzoek de drukproeven zelf te mogen corrigeeren.

Conform.

q. Aanbieding door het Hoofdbestuur der Nederlandsche Zendingsvereeniging van een ex. van het Gedenkboek, uitgegeven ter gelegenheid van het vijftigjarig Bestaan der Vereeniging.

Onder dankbetuiging in de Bibl.

r. Aanbieding door den Chef van het Mijnwezen van een ex. „Jaarboek van het Mijnwezen in Ned. Oost-Indië, jaargang 1908".

Onder dankbetuiging in de Bibl.

s. Aanbieding door den Heer J. K. H. DE ROO VAN ALDERWERELT van den jaargang 1907 van de „Revue des deux mondes".

Onder dankbetuiging in de Bibl.

t. Dankbetuiging door de „Société Asiatique" te Parijs voor de toezending van een belangrijk aantal ontbrekende edita (Zie Notulen Juni '08, II *aa*, pag. 70).

Informatie.

u. Verzoek van de Royal Asiatic Society te Londen, bij schrijven van 15 Oct. j.l. om, zoo mogelijk, toezending van beschrijvende lijsten der photographiën van den Heer VAN KINSBERGEN, voorkomende in Notulen, Deel X, Bijlage B, en in Notulen Deel XII, Bijlage F.

Aan het verzoek is door den Secretaris bereids voldaan.

III. De Heer MOQUETTE

biedt ten geschenke aan namens den Heer D. F. VAN REES en namens iemand, die onbekend wenscht te blijven, eenige munten en een paar duiten.

In de numism. verzameling.

IV. De Heer VAN RONKEL

a. brengt ter tafel het prospectus der op 7 Maart j.l. te 's Gravenhage opgerichte „Linschoten-Vereeniging", ten doel hebbende de uitgave in het oorspronkelijke, van zeldzame of onuitgegeven Nederlandsche zee- en landreizen en landbeschrijvingen, en stelt voor tot die vereeniging als Donateur toe te treden met eene contributie van *f* 25.— 's jaars.

Conform.

b. Deelt mede, dat de met ons Genootschap in ruiling staande instellingen „Nederlandsche Anthropologische Vereeniging" en „Cosmos" van Prof. CORA, niettegenstaande herhaaldelijk tot haar gerichte vertoogen, sedert jaren de toezending van edita hebben gestaakt en stelt voor die beiden van de ruilingslijst af te voeren.

Conform.

c. Betoogt de wenschelijkheid van de inrichting in de handschriftenkamer van een soort van kantoor, alwaar de

directieleden, zoo noodig, ongestoord kunnen arbeiden. Hiervoor zal benoodigd zijn het aanmaken van een afscheiding (in den vorm van een boekenrek) van het overig gedeelte der kamer, van een paar tafels en stoelen en een stel tochtdeurtjes, terwijl het tevens ten zeerste noodig wordt geacht, om in het Genootschapsgebouw een telefoon, ter beschikking der Directieleden te hebben.

Na eenige discussie wordt overeenkomstig het voorstel besloten, terwijl de Thesaurier gemachtigd wordt de noodzakelijk hierop vallende kosten te voldoen.

V. De Heer VAN HINLOOPEN LABBERTON

a. brengt ter tafel eenige hem met verzoek om ontcijfering toegezonden lakafdrukken van z. g. Hindoeringen.

Een, in het bezit van Mr. J. GERRITZEN en afkomstig uit Jogjakarta geeft te zien „Çri tka" wat is weer te geven met „Geluk komt". Daar de afdruk positief is, is de ring blijkbaar als zegelring bedoeld en bevat de stempel een gelukwensch voor den ontvanger van het schrijven.

Voorts twee ringen in het bezit van den Heer E. A. ZEILINGA AZN. De eerste bevat de legende „Çrahana", wat vermoedelijk als Çri hana = „Geluk is er" moet gelezen worden. Dit doet twijfelen aan de echtheid van dezen ring: het is alsof men hem heeft nagegraveerd naar een afdruk, waarop de *hoeloe* was weggevallen. De tweede ring heeft eene inscriptie die niet anders gelezen kan worden dan als „Çri mangati" voor „Çri manganti" met een frequente verwaarloozing van de gelijkslachtige neusklank voor de *ta.* De beteekenis zal dan zijn „Geluk (of majesteit) wacht".

De afdrukken opnemen in de sphragistische verzameling.

b. Deelt mede, dat van de eerstdaags aan den Heer Dr. H. H. JUYNBOLL te Leiden toetezenden lontarhandschriften, zoowel van die van Badoeng, als die van Kloenkoeng, eenige door hem ter nadere bestudeering zijn achtergehouden, terwijl de nazending zoo spoedig doenlijk zal plaats vinden.

Informatie.

c. Stelt voor tot den Bibliothecaris der Rijks Universiteit te Leiden het verzoek te richten, om ten behoeve van eene door hem ondernomen bewerking van een van Bali ontvangen Wariga, de in de Universiteits-bibliotheek aanwezige Nieuw-Javaansche handschriften Serat Pawoekon, Code 1826, 2036, 2120, 2230, 2144(1), zoomede de Kropaks bevattende Wariga's of Palilintangan voor eenigen tijd in bruikleen te mogen ontvangen.

Conform.

VI. De Secretaris

brengt ter tafel een stel der door den Heer LEYDIE MELVILLE in het voormalig Rijk van Pasé vervaardigde foto's van oude sultansgraven, door genoemden Heer der Directie ter beschouwing aangeboden.

Wordt besloten de foto's bij de Directieleden ter kennisneming te doen rondgaan.

VII. Worden afgevoerd van de ledenlijst, wegens vertrek naar Europa de Heeren: Mr. G. J. NOLST TRÉNITÉ en F. H. BARKEY.

Worden wederom op de ledenlijst gebracht de Heeren: TH. J. H. VAN DRIESSCHE, Resident van de Westerafdeeling van Borneo, L. BERKHOUT en I. DE CLERQ ZUBLI, beide Controleur bij het B. B.

Wordt benoemd tot lid de Heer E. G. TH. MAIER, Assistent-Resident van Medan.

Niets meer te behandelen zijnde, wordt de vergadering gesloten.

Aldus goedgekeurd en gearresteerd in de vergadering van den 18[en] Januari 1909.

F. A. LIEFRINCK,
President.

H. N. STUART,
Secretaris.

BESCHRIJVING

van eenige Handschriften, bedoeld bij Notulen December 1907, II*p*, pag. 117 en Maart 1908, II 9° pag. 39.

No. 1. PĀLI CAMBODIAN CHARACTERS.

MAHAVESSANTARA JATAKA,
complete in 14 parts,
in some places a Siamese version in Cambodian characters is added. (written about 1830)
(The last of the socalled 10 Jātakas)
printed in Fausbll Jātaka Vol. VI. 479.

English translation in the Jātaka translated from the Pali by various hands under the editorship of Professor E. B. COWELL.

Translated and printed also in Siamese and Pali. Frequent references are found in Siamese literature.

(A new edition in the press).

No. 2. PALI CAMBODIAN CHARACTERS.

A collection of BHAVANA,
(Earnest Meditation),
the texts taken from the Sutta Piṭaka are partly translated in the sacred books of the east.

Extracts From the Sutta Pitaka.

1. Dhammacakkappavattanasutta.
2. Mahasamayasutta.
3. Isigilisutta.
4. 5. Aṭanatiyasutta — warding off evil spirits.
6. Sattaparittasutta — prayers for protection.
7. Pathamabhāṇavara } Exorcisions.
8. Dutiya bhāṇavara }

9. Mātika of the Abhidhamma Piṭaka, on merit, demerit and undefined actions.

Avijja Ignorance, the chain of causation.

Bāhum Extracts from the Sutta Pitaka (good wishes).

10. Ñattiupasampadakamma — Ceremonies and Ritual on entering the priesthood (extract from the Vinaya Piṭaka).

No. 3. PĀLI, CAMBODIAN (SHORTENED) CHARACTERS.

Palmleaf marked „Kai",

Fragment of the *Pātimokkha*

the IV. chapter „Sanghādisesā" commencing: ca kulani c'áyasmatā duṭṭhani dissanti c'eva sūyanti ca........... ending: so ca bikkhu anabbhito.

(written about 1830),

(frequently printed).

No. 4. SIAMESE.

Volume 11. of the Trai Bhumi.

A Buddhist Cosmogony,

for contents see:

Rev: J. Taylor: Some account of the Trai Phum in journal of the Indian Archipelago and Eastern Asia edited by J. Logan vol. V. 638, further Pallegoix: Grammatica Linguae Thai, page 205.

References also in Bastian and other writers. The original consists of 25 Siamese books and the present version was composed in B. E. 2326. A. D. 1783, in the commencement of the reign of Phra Buddha Yot Fa in Bangkok.

The present Mss. may have been written about 1810 (in the reign of Phra Buddha Löt La).

It is not very carefully written and the tonal accents are not marked.

Parts of the work have been printed in Bangkok 125. (1905).

No. 5. SIAMESE, PALMLEAF.

Fragment: dispute on the Christian and Buddhist doctrine. (title cannot be ascertained).

Written from a Christian standpoint,

Old orthography and writing, probably written in Ayuddhya about 1700.

LIJST

van ingekomen boekwerken gedurende het 1e kwartaal 1908.

Albers (*D.*), Gedeputeerde Staten der Provincie en hun Werkkring. Academisch proefschrift. 's Gravenhage 1907. 8o.

Among Pradja (*Mas*), Boekoe batjaän Sĕsĕla pikeun moerid² pangkat ka doewa dikarang djeung dikoempoelkeun. Batawi 1907. 8o.

Lajang *angĕre* ing Nedĕrlan Indija saka ing tĕmboeng walonḍa tinoeroen ing tĕmboeng Djawa dening toewan K. F. Winter, kang woes kaowahan lan kawoewoehan kasĕboet ing lajang sĕtatsĕblad . . . . nganti toemĕkane tahoen 1903. Batawi 1907. 8o.

Âtmatattvaviveka or Bauddhâdhikâra, by Udayanâcârya. With the commentaries of Sankara Mîsra, Bhagîratha Ṭhakkura etc., edited by Vindhyes'vay'prasâdadviveding. Fasc. I. Calcutta 1907. (Bibliotheca Indica).

Ayres (*C.*), Fernâo Mendes Pinto. Subsidios para a sua biographia e para o estudo da sua obra. Memoria apresentada à Academia Real das Sciencias de Lisboa. 1904. 4o.

Ayres (*C.*), Fernâo Mendes Pinto eo Japâo. Pontos controversos. — Discussão. — Informações novas. Memoria apresentado à Academia Real das Sciencias de Lisboa. 1906. 4o.

Berg (*N. P. van den*), Munt-, crediet- en bankwezen, handel en scheepvaart in Nederlandsch-Indië. Historisch-statistische bijdragen. 's Gravenhage 1907. 8o.

Bloomfield (*M.*), A Vedic concordance being an alphabetic index to every line of every stanza of the published vedic literature and the liturgical formulas thereof, that is an index to the vedic mantras, together with an account of their variations in the different vedic books. Cambridge, Massachusetts 1906. 4°. (Harvard Oriental Series vol. X.)

Bockwinkel (*H. B. A.*), Van de stralingsverschijnselen in bewogen stelsels. Academisch proefschrift. Leiden 1907. 8°.

Bodenstein (*H. D. J.*), Huur van Huizen en Landen volgens het hedendaagsch Romeinsch-Hollandsch recht. Academisch proefschrift. Leiden 1907. 8°.

Boer (*M. J. de*), De rationale krommen van den vijfden graad in R_5 en R_4. Academisch proefschrift. Schiedam 1907. 8°.

Brockelmann (*C.*), Grundriss der vergleichenden Grammatik der semitischen Sprachen. In zwei Bänden. I. Band: Laut- und Formenlehre. Berlin, London, Paris, New-York 1907. 8°.

Brown (*J. Macmillan*), Maori and Polynesian, their origin, history and culture. London 1907. 8°.

Burnay (*E*), Elogio historico do condo de Ficalho. Lisboa 1906. 4°.

Case (*E. C.*), Revision of the Pelycosauria of North America. Washington, D. C., 1907. 4°. (Carnegie Institution of Washington publication N°. 55).

Cervantes Saavedra (*M. de*), El ingenioso hidalgo don Quijote de la Mancha. Tricentenario de sua primeira edição. Sessão commemorativa pela Academia Real das Sciencias de Lisboa em 9 de Maio de 1905.

Cook (*J. A. Bethune*), Sunny Singapore. An account of the place and its people, with a sketch of the results of missionary work. Second edition. London 1907. 8°.

Crusius (*O.*), Wilhelm von Christ. Gedächtnisrede gehalten in der öffentlichen Sitzung der K. B. Akademie der Wissenschaften zu München. München 1907. 4°.

Dammerboer (*J. G.*) Singgolom. Boekoe basaon na Nibaen. Batawi 1907. 8°.

Dastoor (*R. E.*), Zarathushtra and Zarathushtrianism in the Avesta. Leipzig 1906. 8°.

Denis, (*H. G. C.*) Zie Vigelius.

Eck (*J. J. van*), De bepaling der natuurlijke ventilatie. Academisch proefschrift. Leiden 1906. 8°.

Elsen (*G. van den*) en W. Hoevenaars, Analecta Gysberti Coeverincx. Pars I. Uitgave van het Provinciaal Genootschap van Kunsten en Wetenschappen in Noord-Brabant. (1907.) 8°.

Engelbrecht (*W. A.*), De Nederlandsch-Indische Wetboeken. Derde druk. Semarang 1907. 8°.

Hikajat *Philejas Fogg* tjariossipoen tijang totohan sagah angoebĕnji donja ing dalĕm 80 dintĕn lami lamenipoen, kadjawekakĕn dening toewan L. Th. M. Samarang 1889. 8°.

Fokkema (*F. J.*), De godsdienstig-wijsgeerige beginselen van Mr. G. Groen van Prinsterer. Eene beschrijving en beoordeeling. Academisch proefschrift. Grijpskerk bij Groningen 1907. 8°.

Fries (*Th. M.*), Bref och skrifvelse af och till Carl von Linné. Första afdelningen del. I. Med understöd of Svenska Staten utgifna of Upsala universitet. Stockholm 1907. 8°.

Gebruiksaanwijzing van de *geneesmiddelen*, die uit 's Lands voorraad worden verstrekt aan ambtenaren van het binnenlandsch bestuur en andere nietgeneeskundigen ten behoeve van de zieke bevolking. Batavia 1907. 8°.

Geer van Jutphaas (*B. J. L. de*), De Saksenspiegel in Nederland. Uitgegeven door — Eerste stuk. — Oudere tekst. 's Gravenhage 1888. 8°.

Geerligs (*H. C. Prinsen*), Saccharosebepaling in ampas. (Overg. uit het Archief voor de Java-Suikerindustrie 1908). Soerabaia. 8°.

Geerligs (*H. C. Prinsen*), Zie Java.

Greup (*J.*), De toepasselijkheid van de Grondwet op de Nederlandsche koloniën onderzocht. Academisch proefschrift. Leiden 1906. 8°.

Groenman (*A. W.*), Het vasten bij Israel. Een vergelijkend onderzoek. Academisch proefschrift. Leiden 1906. 8°.

Groneman (*J.*), Boeddhistische tempel- en klooster-bouwvallen in de Parambananvlakte. Tweede bijgewerkte uitgaaf van Hindoe-bouwvallen in de Parambananvlakte. Soerabaia 1907. 8°.

Groot (*G. J. de*), Aanteekeningen over de ontwikkeling van scoloplos armiger. Academisch proefschrift. 's Gravenhage 1907. 8°.

Haan (*A. de*), De kunstmatige vroeggeboorte. Litteratuurstudie. Academisch proefschrift. Leiden 1907. 8°.

Haan (*T. de*), Over de condensatieproducten van β-diketonen met ureum. Academisch proefschrift. Leiden 1907. 8°.

Haastert (*J. A. van*), Verslag omtrent de resultaten der bemestingsproeven in den aanplant van oogstjaar 1905/1906. (Overg. uit het Archief voor de Java-Suikerindustrie 1908.) Soerabaia 1907. 8°.

Haer (*P. M. van der*), De Homoiopathie. Eene historisch-kritische beschouwing. Academisch proefschrift. Leiden 1906. 8°.

Halteren (*B. van*), Het pronomen in het Nederlandsch der zestiende eeuw. Academisch proefschrift. Wildervank 1906. 8°.

Hamaker (*M. J.*), Jacob Geel (1789—1862) naar zijn brieven en geschriften geschetst. Academisch proefschrift. Leiden 1907. 8°.

Harreveld (*P. van*), Die Unzulänglichkeit der heutigen Klinostaten für reizphysiologische Untersuchungen. Academisch proefschrift. Groningen 1907. 8°.

Hartogh (*H. A.*), De oorzaak van overeenkomst en schuldbekentenis, historisch beschouwd. Academisch proefschrift. Amsterdam 1907. 8°.

Hazeu (*G. A. J.*), Gajōsch-Nederlandsch Woordenboek met Nederlandsch-Gajōsch register. Batavia 1907. 8°.

Heering (*G. J.*), Onderzoek naar het wezen van het zedelijk oordeel. Academisch proefschrift. Leiden 1906. 8°.

Heeringa (*D.*), Quaestiones ad Ciceronis de Divinatione libros duos pertinentes. Dissertatio inauguralis. Groningen 1906. 8°.

Hollestelle (*A.*), De drie merkwaardige schellingen: Het schild, het lam en de gulden van gewicht, of de munten van 3, 2½ en 2 tremissen met de daarmede in verband staande pondenstelsels. Uitvoerige beschrijving van het Middeleeuwsche pond- of geldwezen met tal van berekeningen, zoo voor het bepalen van het gewicht, als voor de waarde van oude munten. 4 stukken. Tholen 1896 — 1905. 8°.

Hulth (*J. M.*), Bibliographia Linnaeana. Matériaux pour servir à une bibliographie Linnéenne. Partie I. Livraison I. Upsala 1907. 8°.

Ireland (*Alleyne*), The Province of Burma, a report prepared on behalf of the University of Chicago. 2 vols. Boston and New-York 1907. 8°. (Colonial Administration in the Far East).

Iterson (*C. J. A. van*), Bijdrage tot de kennis van de waarde der hyperaemie als geneesmiddel in de oto-rhino-laryngologie. Academisch proefschrift. Leiden 1907. 8°.

Jaarboek van het *Departement* van *Landbouw* in Nederlandsch-Indië. Batavia 1906. 8°.

Jasper (*J. E.*), Liefhebberen op het gebied van inlandsche kunstnijverheid. Soerabaia 1908. 8°.

Jacobsen (*R.*), Carel van Mander (1548—1606) dichter en prozaschrijver. Academisch proefschrift. Rotterdam 1906. 8°.

Joustra (*M.*), Literatuur-overzicht der Bataklanden. Leiden 1907. 8°.

Karto Soedirdjo (*M.*), Madoereesche vertaling van de Ja-

vaansche verzameling van zedelijke verhalen van C. F. Winter Sr. 2e deel. Batavia 1907. 8°.

Karta-Widjaja (*Mas*), Postspaarbank di tanah Hindia-Nederland. Soerat ngaraksa hartabanda. Batavia 1908. 8°.

Kloosterman (*P.*), Het vocalisme der beklemtoonde lettergrepen van den Metslawierschen tongval, historisch uiteengezet. Een bijdrage tot de kennis der historische grammatica van het Nieuw-westfriesch. Academisch proefschrift. Groningen 1907. 8°.

Koer'an djoes kapisan kadjawekakĕn wontĕn pakĕmpallan waradarma dening Bagoes Ngarpah. Soerakarta z. j. 8°.

Koopmans (*G. C. A.*), Beschouwingen over de theoriën van Lexis en over verschillende frequentiekrommen. Academisch proefschrift. 's Gravenhage 1907. 8°.

Land (*A. A. G.*), De beteekenis van de verschillende vormen der tuberkelbacillen in het sputum voor de prognose. Academisch proefschrift. Haarlem 1906. 8°.

Langen (*Z. J. de*), Kinetische afleiding van thermodynamische evenwichtsvoorwaarden. Academisch proefschrift. Groningen 1907. 8°.

Lannoy (*C. de*), et H. van der Linden, Histoire de l'expansion coloniales des peuples européens. (Ouvrage ayant obtenu le prix du roi.) Portugal et Espagne (jusqu'au début du XIXe siècle). Bruxelles 1907. 8°.

Lasch (*R.*), Über Sondersprachen und ihre Entstehung. (Separatabdruck aus Band XXXVII (der dritten Folge Band VII) der Mitteilungen der Anthropologischen Gesellschaft in Wien.) Wien 1907. 4°.

Linden (*H. van der*), Zie de Lannoy.

Mangoen di Karia, Tĕmbang piwoelang pikeun moerid² di iskola Soenda digoerit tembang. Batawi 1908. 8°.

Marr (*Th.*), De koolzuurproductie van onzen bouwgrond. (Overg. uit het Archief voor de Java-Suikerindustrie 1908.) Soerabaia. 8°.

Mazelière (*Mis de la*), Le Japon. Histoire et civilisation. Vol. 1—3. Paris 1907. 8°.

Meulen Rz. (*R. van der*), Die Naturvergleiche in den Liedern und Totenklagen der Litauer. Academisch proefschrift. Leiden 1907. 8°.

Migeon (*G.*), Zie Musulman.

Mol (*D.*), Over eenvoudige esteranhydriden van organische verzadigde tweebasische zuren. Academisch proefschrift. Leiden 1907. 8°.

Monteiro (*J. de Souza*), Elogio historico do José Maria Latino Coelho. Lisboa 1898. 4°.

Moquette (*J. P.*), De munten van Nederlandsch-Indië. (Overg. uit het Tijdschrift voor Ind. taal-, land- en volkenk. deel L). Batavia 1908. 8°.

Mulder (*W. J. M.*), Dietrich von Nieheim, zijne opvatting van het Concilie en zijne Kroniek. Eerste deel. Dietrichs opvatting van het Concilie. Academisch proefschrift. Amsterdam en Leuven 1907. 8°.

Manuel d'Art *Musulman*. I. L'Architecture par H. Saladin. II. Les arts plastiques et industriels par G. Migeon. Paris 1907. 8°.

Nanning Jr. (*H.*), Over den invloed van pancreas-extract op de glycolyse in spiersap. Academisch proefschrift. Den Haag 1906. 8°.

Newcomb (*S.*), assisted by F. E. Ross, Investigation of inequalities in the motion of the moon produced by the action of the planets. Washington, D. C. 1907. 4°. (Carnegie Institution of Washington publication N°. 72).

Nicholson (*R. A.*), A literaty history of the Arabs. London 1907. 8°.

Nievelt (*C. van*), De invloed van het faillissement op het voortbestaan van overeenkomsten. Academisch proefschrift. Leiden 1907. 8°.

Nota over de *bestrijding* der *lepra* in Nederlandsch-Indië. Weltevreden 1907. fol.

Noyes (*A. A.*), The electrical conductivity of aqueous solutions. A report upon a series of experimental investigations. Washington, D. C. 1907. 8°. (Carnegie Institution of Washington publication N°. 63).

Nijdam (*H. W. M.*), Aerobacter tartarivorum. Academisch proefschrift. Delft 1907. 8°.

Ophuysen (*A. H. van*), De huwelijksordonnantie en hare uitvoering. Academisch proefschrift. Leiden 1907. 8°.

Pearl (*R.*), and A. B. Clawson, Variation and correlation in the Crayfish with special reference to the influence of differentration and homology of parts. Washington, D. C. 1907. 8°. (Carnegie Institution of Washington No. 64).

Perez (*L. M.*), Guide to the materials for American History in Cuban Archives. Washington, D. C. 1907. 8°. (Carnegie Institution of Washington publication No. 83).

Poespa Sastra (*Mas*), Madoereesche vertaling van de Kitab pengadjaran akan goena anak-anak jang baharoe tahoe membatja. Batavia 1907. 8°.

Panggoegah ing kawroehe mong tani kahimpoen dening *Prawirawijata* kawĕdalakĕn ing paĕmman Radja poestaka Soerakarta. Soerakarta 1907. 8°.

Richter (*J.*), Indische Missionsgeschichte. Gütersloh 1906. 8°.

Römer (*R*), Bijdrage tot de geneeskunst der Karo-Bataks. (Overg. uit het Tijdschrift voor Ind. taal-, land- en volkenk. deel L.) Batavia 1908. 8°.

Saemsfoort (*C. A. van Affelen van*), De koealpalm en wat er van hem verkregen wordt. (Overg. uit het Tijdschrift voor Ind. taal-, land- en volkenk. deel L.) Batavia 1908. 8°.

Saladin (*H.*), Zie Musulman.

Schönfeld (*M.*), Proeve eener kritische verzameling van Germaansche volks- en persoonsnamen, voorkomende in de litteraire en monumentale overlevering der Grieksche en Romeinsche oudheid. Academisch proefschrift. Groningen 1906. 8°.

Schoonneveldt (*C. van*), Over de navolging der klassiek-fransche tragedie in Nederlandsche treurspelen der achttiende eeuw. Academisch proefschrift. Doetinchem 1906. 8°.

Schultze (*F.*), Psychologie der Naturvölker. Entwicklungspsychologische Characteristik der Naturmenschen in intellektueller, aesthetischer, ethischer und religiöser Beziehung. Eine natürliche Schöpfungsgeschichte menschlichen Vorstellens, Wollens und Glaubens. Leipzig 1900. 8°.

Sĕrat pamor ing djalĕr lan estri kadjawekakĕn sang king tĕmboeng walandi ingkang winastan sĕrat De mensch in 't Geslachtsleven dening pakĕmpallan Wårådarmå ing Soeråkartå. 1907. 8°.

Siecke (*E.*), Mythus, Sage, Märchen in ihren Beziehungen zur Gegenwart. Leipzig 1906. 8°.

Sievers (*W.*), Allgemeine Länderkunde, kleine Ausgabe. 2 Bde. Leipzig und Wien 1907. 8°.

Smit (*P.*), De wereldbeschouwing van Charles Secrétan. Academisch proefschrift. Nijmegen 1906. 8°.

Slijper (*H. J.*), Kristallographisch onderzoek der isomere aceet- en benztoluieden. Academisch proefschrift. Groningen 1906. 8°.

Soeratma (*alias Raden Soeria Widjaja*), Gandroeng lan Gamboeh. Batawi 1907. 8°.

Soeters (*K.*), Zie Tabellen houtwerken.

Sonies (*F.*), Ueber die Entwickelung des Chrondrocraniums und der knorpeligen Wirbelsäule bei den Vögeln. Academisch proefschrift. Haarlem 1907. 8°.

Snellen (*Johanna*), Liederen van Hadewych, naar de drie bekende hss. kritisch uitgegeven met Inleiding en Woordenlijst. Academisch proefschrift. Amsterdam 1907. 4°.

Sopper (*A. de*), David Hume's kenleer en ethiek. Eerste, inleidend deel. Van Bacon tot Hume. Academisch proefschrift. Leiden 1907. 8°.

Speyer (*A. N.*), Verschuldigdheid van vracht bij vervoer ter zee. Academisch proefschrift. Leiden 1906. 8°.

Staverman (*W. H.*), Robinson Crusoe in Nederland. Een bijdrage tot de geschiedenis van den roman in de XVIIIe eeuw. Academisch proefschrift. Groningen 1907. 8°.

Steinmetz (*S. R.*), Die Philosophie des Krieges. Leipzig 1907. 8°.

Sypkens (*B.*), De kerndeeling bij fritillaria imperialis. Academisch proefschrift. Groningen 1904. 8°.

Tabellen aangevende den kubieken inhoud *van kantrecht beslagen* houtwerken. Samengesteld door den opziener b/h. boschwezen W. van den Brink. Uitgegeven onder controle en verantwoordelijkheid van den houtvester K. Soeters. Batavia 1907. fol.

Bab patrapé wong nandoer *tembako* ing sawah tanah ngaré anggitané Mantri-goeroe pamoelangan klas 2 ing kertåredjå Djómbang. Batawi 1907. 8°.

Theissen (*J. S.*), Centraal gezag en Friesche vrijheid. Friesland onder Karel V. Academisch proefschrift. Groningen 1907. 8°.

Tullberg (*T.*), Zoologiska Studier. Uppsala 1907. 8°.

Tullberg (*Tycho*), Linné-porträtt. Vid Uppsala universitets minnesfest på tvåhundraårsdagen af Carl von Linnés födelse. Å universititets vägnar. Stockholm 1907. 4°

Uhler (*H. S.*) and R. W. Wood, Atlas of absorption spectra. Washington, D. C. 1907. 4°. (Carnegie Institution of Washington publication N°. 71).

Vecht (*H. A. W. van der*), Cornelis van der Myle. Academisch proefschrift. Sappemeer 1907. 8°.

Vigelius (*C. C. P.*), en H. G. C. Dénis, Reglement op het houden van aanbestedingen ten behoeve van 's Lands dienst in Nederlandsch-Indië met de daarbij behoorende modellen en de ambtelijke voorschriften, in acht te nemen bij de toepassing van dat reglement, alsmede met alle daarmede verband houdende bepalingen. Op last der regeering voor de pers bewerkt en van aanteekeningen voorzien. Weltevreden 1907. 8°.

Visscher (*H.*), Religie en gemeenschap bij de natuurvolken. Eerste deel. Utrecht 1907. 8°.

Vreede (*A. C.*), Bijdragen tot de Javaansche etymologie. Leiden 1908. 8°.

Westerhuis (*D. J. A.*), Origo Constantini imperationes sive anonymi valesiani pars prior. Specimen litterarium inaugurale. Kampen 1906. 8°.

Wiessing (*M. J.*), Een ontwerp voor eene Ned.-Indische muntwet. 's Gravenhage 1907. 8°.

Wirthschaft-Atlas der *Deutschen Kolonien*. Herausgegeben von den Kolonial-Wirthschaftlichen Komitee E. V. Zweite verbesserte Auflage. Berlin z. j. fol.

NOTA

omtrent een tocht naar de Oudheden te Gedong Sanga en de voornaamste Oudheden in het Ambarawasche.

(Zie Notulen September 1908, II b).

Van de gelegenheid, dat Harer Majesteits verjaardag op een Maandag viel, gebruik makende, heb ik een tocht ondernomen naar de oudheden te Gedong Sanga en daaraan tevens vastgeknoopt een onderzoek naar de voornaamste oudheden in het Ambarawasche, naar aanleiding waarvan door mij de volgende notitie's zijn gemaakt, die wellicht voor het Bataviaasch Genootschap van eenig belang zijn. Bij de doorlezing mijner aanteekeningen verzoek ik U echter beleefd wel in het oog te willen houden, dat het eenige werk ter zake, dat te mijner beschikking staat, de lijst van Oudheden van Dr. Verbeek is, zoodat het door mij medegedeelde uit andere bronnen wellicht reeds lang bekend was. Mijn doel is dan ook slechts eenige, misschien nog onbekende, aanvullingen en verbeteringen van Dr. Verbeek's lijst te leveren.

Op mijn driedaagsche tocht zijn de volgende oudheden door mij bezocht:

a. Tjandi Doekoeh (Verbeek N°. 154).

Hier is nog aanwezig het soubassement van een tempel met terras er voor. De door Verbeek vermelde lingga's liggen boven op het soubassement. Het beeld van Ganeça staat voor den tempel op het terras. De andere door Verbeek opgesomde beelden zijn, op Çiva goeroe na, door mij niet aangetroffen, wel echter 2 Makara's. Eenige jaren geleden zijn een aantal beelden uit den omtrek van Ambarawa naar Willem I gebracht en vermoed ik, dat Doerga c. s. dat lot

hebben gedeeld. Het lijstwerk van het soubassement is zeer eenvoudig en tempel, zoowel als beelden, vrij zwaar beschadigd.

De op 10 M. afstand in het bosch staande Çiva goeroe is nog aanwezig.

Dit beeld, zoowel als Ganeça is ± 70 c.M. hoog, doch is beter geconserveerd dan Ganeça. Het heeft lange, op de schouders afhangende, gekrulde haren, een makoeta en een bidsnoer. In de eene hand houdt het een gendi, de andere is afgebroken. Voor het beeld zijn, blijkbaar door Inlanders, eenige versierde tjandisteenen in altaarvorm neergelegd. Bij de tjandi wordt door Inlanders geofferd, zooals bleek uit een drievoet met houtskool en eenige bloemen, die er voor lagen.

b. Nglemboe (Verbeek N°. 152).

Achter de doekoe Nglemboe van de desa Ngrapah ligt een kleine steenen nandi, zonder kop. Slechts de voorste helft is te zien, daar het beeldje is vastgegroeid tusschen de wortels van een panggangboom. Het staat juist aan den voet van de goenoeng Kali Boetak, een uitlooper van de Telamaja.

c. Barandjoerang (Verbeek N°. 150).

1°. Retja Kali Loemoet is een klein Ganeçabeeldje van ± 35 c.M. hoogte, kop en slurf zijn gebroken. Het beeldje is, voor zoover te zien, versierd met pols- en enkelringen.

2°. Si Retja. Dit is een zeer fraai beeld van ± 60 c.M. hoogte, staande in de sawah op ongeveer 50 M. van den grooten weg. Het stelt een mannelijk persoon voor, met gevouwen beenen zittende, met vier armen; de beide onderste handen liggen op de knieën, doch zijn gebroken, evenals de beide bovenste, die zijdelings langs het lichaam omhoog steken. Ook de neus van het beeld is gebroken en het aangezicht beschadigd. Overigens is het goed geconserveerd. Op het hoofd prijkt een makoeta, terwijl ook een bidsnoer, oor- en halssieraden aanwezig zijn. Het bovenlijf is naakt en het

onderkleed ligt glad aan het lijf met sierlijke plooien. Ook de buikband is fraai bewerkt. Het beeld zit op een lotosbloem en achter het hoofd is een aureool te zien. Ook de achterzijde van het beeld is versierd met lijnen en banden, terwijl ter hoogte, waar aan de voorzijde het hoofd zit, achter een groote geopende lotosbloem is aangebracht. In den top van die bloem en langs de bovenzijde van het aureool zijn verscheidene ronde gaten geboord.

Bij dit beeld ligt nog de torso van een ander beeld, voorstellende een man, eveneens met gevouwen beenen zittende, met de handen op de knieën. Tusschen de handen houdt het een bidsnoer van duidelijke kralen. Het is versierd met borst-, hals-, arm-, pols- en enkelsieraden. Het hoofd is gebroken en ligt zwaar beschadigd en onherkenbaar er naast. Dit beeld staat niet in VERBEEK vermeld.

d. Kali Klotok (VERBEEK N°. 149).

De Ganeça, die VERBEEK opgeeft, is zwaar beschadigd en het hoofd is geheel verdwenen. Verscheidene tjandisteenen liggen om de bron en in de buurt. Op de plaats, waar het beekje, dat uit de bron ontstaat, loopt, meen ik, onder een laag modder, een fundament of steenen vloer gevonden te hebben, doch had geen tijd dit nauwkeurig vast te stellen.

e. Sidamoekti en Tjoblong (VERBEEK N°. 147).

De badplaats, waarvan VERBEEK melding maakt, ligt op de grens van de desa's Sidamoekti en Tjoblong en heet bij de bevolking Prigèn; Zij wordt beschouwd als een heilige plaats. In het water liggen *niet*, zooals VERBEEK meent, 2 *nandi's*, doch twee *rammen*, waarvan de eene zeer fraai bewaard is. Deze heb ik, met toestemming van de bevolking, uit het water laten halen om hem te bezichtigen, doch is die dadelijk daarop weder op zijn oude plaats teruggebracht. De lengte is ruim 1 M. De dikke schapenstaart, knodsvormig, is duidelijk aanwezig, evenals de gekrulde rammenhoorns. Hoe het beest ooit voor een nandi is uitgemaakt kunnen worden,

is mij niet duidelijk. Het haar op het lichaam is niet aangeduid; alleen aan kop en nek bevinden zich gekrulde manen. De kop is rond als een apenkop, en in den mond zijn duidelijk slagtanden aanwezig. Het is een zeer fraai exemplaar en zou zeker waard zijn naar het Museum te worden getransporteerd, doch zal dit wel onmogelijk zijn, daar de bevolking er niet in zal toestemmen. Het andere exemplaar is zwaar beschadigd, doch is blijkbaar ook een ram geweest, daar ook hier de schapenstaart nog aanwezig is. Dit exemplaar moet blijkbaar iets op den rug hebben gedragen, daar aan nek en achtereinde de uitsteeksels daarvan nog aanwezig zijn. Wat dit geweest is, is niet meer uit te maken en kan ik ook niet gissen.

De Çiva goeroe en Ganeça, waarvan Verbeek melding maakt als een eind van de badplaats af te staan, zijn sedert blijkbaar verplaatst, daar zij zich nu bevinden op den muur, die de badplaats afscheidt van een kleiner bassin, gevormd door een der bronnen, die het groote bassin voeden. Zij zijn beiden goed bewaard en ± 40 c.M. hoog. Een derde Ganeça ligt in het bovenbedoelde kleinere bassin, doch is zwaar beschadigd, o. a. ontbreekt het hoofd. In de nabijheid liggen veel bekapte en versierde tjandisteenen, o. a. één in de wortels van een oude madhoeboom vastgegroeid, waaruit blijkt, dat de tjandi, die hier waarschijnlijk vroeger gestaan heeft, reeds geruimen tijd geleden vernield is.

f. Ambarawa (niet bij Verbeek vermeld).

Op het erf van den kawedanan staat een steenen nandi. Vroeger moeten er, volgens inlichtingen van de bevolking, meer beelden hebben gestaan. Waar die heen zijn gevoerd is onbekend.

g. Djetis (bij Verbeek niet vermeld).

In de desa Djetis (Ambarawa) heeft een nandi gestaan, die eenige maanden geleden echter door een Chinees naar Soemawana is gebracht (zie hieronder).

XI.

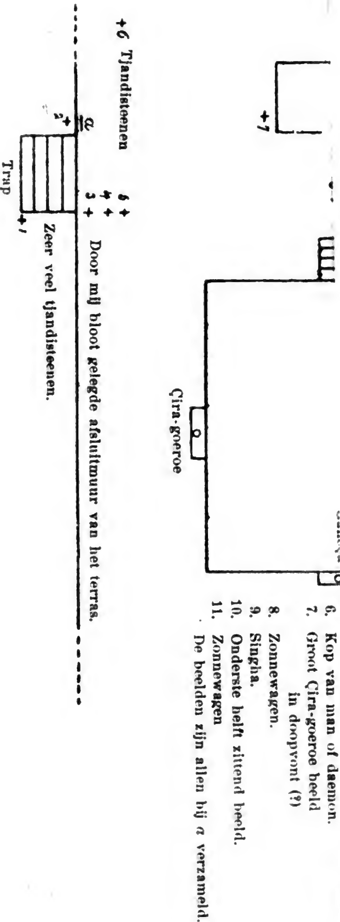
ana
wa)

ED.
eld,
een
van
ven

den
e in
een
van
één
ens

als

te
in
is
lrie
oor
zijn
te
oor
de
ng.
EK

is mi
duid
De k
delijk
en ze
porte
er n
besch
ook
moet
nek
Wat
ook
De
als e
verp
badp
der
goed
in he
o. a.
en
oude
die
tijd

f.
O
Vro
mee
is o

g.
In
eeni
mav

h. Soemawana (niet bij Verbeek vermeld).

Op het erf van den Chinees The Bian Po te Soemawana (in de residentie Kedoe, vlak bij de grens van Ambarawa) staan 2 nandi's, een waarvan die is, bedoeld onder *g.*

i. Taroekan (niet bij Verbeek vermeld).

Op het erf van het huis, bewoond door Mevr. de Wed. Montanari in de desa Taroekan staat een fraai Ganeçabeeld, waarvan echter de slurf gebroken is. Vroeger moet er nog een ander beeld aanwezig zijn geweest, ook een Ganeça, waarvan het voetstuk nog op het erf ligt. Waar het beeld gebleven is, is onbekend.

j. Kerep (Ambarawa).

Volgens bekomen inlichtingen is eenige maanden geleden door het dochtertje van den heer C. P. Wolff, wonende in de desa Kerep, dichtbij Ambarawa, bij het spelen op een Javaansch kerkhof aldaar, een koperen beeldje gevonden van iemand met 2 aangezichten, één aan de voorzijde en één aan de achterzijde van het beeld. De hoogte moet volgens beschrijving ± 15 c.M. zijn.

k. Gedong Sanga (Verbeek N°. 148).

Tempelgroep op het grondgebied van Semarang, evenals bij Verbeek, van de laagste af geteld.

1°. De tempel is zwaar begroeid en staat om zoo te zeggen op instorten. De beschrijving van Verbeek is in allen deele juist. Aan de Noord-, Oost- en Westzijde is de muur versierd met een basrelief, bestaande uit drie vrouwenfiguren die een platform dragen, waarop de door Verbeek bedoelde bloemvaas; de bloemen in die vaas zijn lotosbloemen, zooals vooral aan de Zuidkant goed is te zien, waar dit basrelief, waarschijnlijk door het er voor groeiende struikgewas beschermd, goed is behouden. Aan de Noord- en Zuidzijde komen banaspati's voor als versiering. Binnenin staat een yoni. De lingga, die volgens Verbeek

op 10 M. afstand van den tempel ligt, is sedert in het ravijntje gestort en de ring, waarin hij stond ligt, in 3 stukken gebroken, nog op het tempel-plateau.

Binnen in den tempel zijn 3 gelijkvormige nissen.

2°. De beschrijving van Verbeek is in allen deele juist. Boven de nissen aan den buitenkant bevinden zich banaspati's, die gekroond zijn door een soort bantenghoornachtig versiersel. De drie nissen binnen in zijn aan Noord- en Zuidkant vierkant; die aan den Oostkant heeft vijf zijden.

De yoni (zeer klein) staat schuin-West voor den tempel.

De sluitsteen boven den tempelingang ontbreekt. Rechts en links van de deur zijn 2 makara's.

3°. De hoofdtempel op Semarangsch gebied is door Verbeek juist beschreven, doch onvolledig. Ik vond den heuvel, waar deze op staat geheel met meer dan manshooge varens, groote boomvarens en andere boomen en struikgewas begroeid. Daar ik niet op groote finantieele uitgaven gerekend had bij het ontwerpen van mijn tochtje, ontbraken mij de middelen om alles te laten schoon kappen en de aarde te doen verwijderen, terwijl bovendien de beschikbare tijd daarvoor te kort was. Echter heb ik getracht te doen, wat mogelijk was in de gegeven omstandigheden en ten minste een gedeelte van het terrein, dat naar mijne meening daarvoor het eerst in aanmerking kwam, doen schoonmaken. De uitkomsten hiervan zijn verduidelijkt in bijgaand ruw schetskaartje waarop ook de vindplaatsen der beelden zijn aangegeven. Alle gevonden losse beelden heb ik samengebracht op de plaats in het kaartje aangegeven. Vooreerst bleek mij, dat de tempelgroep interessanter was, dan ik, afgaande op Verbeek's beschrijving, gedacht had. Bij de bezichtiging stiet ik namelijk op een trap, die aan de Zuidzijde langs den heuvel naar beneden leidde. Rond deze trap het terrein latende openkappen en schoonmaken, bleek mij, dat zeer waarschijnlijk de tempelgroep op een terras heeft gestaan, daar over de geheele lengte, door mij op het kaartje aangeduid, een muur liep, die een horizontaal, met vierkante steenen geplaveid

plat, afsloot. De muur is slechts over een afstand van een tiental meters aan elke zijde door mij bloot gelegd, doch voldoende om vast te stellen, dat hij zich over meer dan de geheele breedte van de tempels uitstrekte, terwijl op het punt, waar ik het werk staakte, de muur zich nog voortzette. Hij bestaat uit vierkant gehouwen steenen en is met lijstwerk versierd. Of er nog andere versieringen op zijn aangebracht geweest, heb ik nog niet kunnen vaststellen, daar zooals gezegd, voor een nauwkeuriger onderzoek tijd en geld mij ontbraken. Intusschen geloof ik wel, dat het de moeite zal loonen alles bloot te leggen.

Bij de opruiming van struikgewas en aarde, zijn verschillende beelden voor den dag gekomen, welke ik veronderstel, dat Verbeek bedoelt met „en verscheidene andere gebroken en beschadigde beelden" (pag. 91). Onder deze beelden zijn n.m. de twee fraaiste beelden, die tot nog toe bij Gedong Sanga gevonden zijn. Het eerste beeld vond ik onder aan den trap, die van het groote terras naar beneden voert. Het is een groot beeld, waarvan aangezicht en rechterhand ontbreken, voorstellende een met gevouwen beenen zittende manspersoon. Het is fraai versierd met oorhangselen, armbanden, buikgordel, pols- en enkelringen en ringen aan de teenen. Het bovenlijf is naakt en het onderkleed sluit zich krap aan het lichaam aan. In de linkerhand houdt het een knodsvormig voorwerp, wat even goed een geldzak als een lotosknop kan zijn. Het zit niet op een lotosbloem, doch op een mooi bewerkt kussen met kwasten. Achter het hoofd zijn nog sporen van een aureool te zien.

Het tweede groote beeld vond ik in het struikgewas bezijden de door Verbeek aangeduide langwerpige Westelijke tempel. Het was gewrongen in een soort vierkant doopvont, namelijk een steen met lijstwerk in den vorm van het voetstuk van een groote zuil (yoni ?), doch in het midden vierkant uitgehold. Nadat het beeld hieruit was gehaald, bleek het te zijn een zeer fraai Çiva goeroe beeld van ± 1 M. hoogte zonder hoofd, armen of voeten. Ik veronderstel dat het

Çiva goeroe voorstelt, omdat het precies eender is als het bekende Çiva goeroe beeld van Prambanan. Aan de achterzijde bevindt zich tusschen de beenen een naar boven spits toeloopende, toempalvormige arabeskenversiering. Deze beide beelden zijn werkelijk uitnemend afgewerkt en doen voor Prambanen niet onder. Vandaar dan ook dat zich bij mij de overtuiging gevestigd heeft, dat opgraving en schoonmaak van het terrein nog wel meer aan den dag zullen brengen, en dat Gedong Sanga niet zoo onbeduidend is als men wil doen voorkomen. De overige door mij aangetroffen beelden, die ik op een afzonderlijke plaats heb bijeengebracht zijn: twee zonnewagens met paarden zonder koppen en ook overigens beschadigd; een beschadigde Doerga, waaraan de stier ontbreekt en het hoofd beschadigd is, terwijl zij slechts 4 armen heeft; een kleine nandi; de romp van een naakt vrouwenbeeld; een beeld met eigenaardig gevormde beenen, die wel bedekt lijken met vischschubben, terwijl het beeld ook overigens veel van een soort zeemeerman weg heeft; het hoofd van een beeld, misschien en bhuta of iets dergelijks en het onderste stuk van een zittend beeld, waarvan bovenhelft van rechterschouder tot linkerdij ontbreekt (wellicht VERBEEK'S BRAHMA).

Doordat ik mij te lang bij dezen tempel heb opgehouden, ontbrak mij den tijd om ook de tempels aan de Kedoe-zijde te bezoeken.

l. Sikoenir (VERBEEK N°. 143).

Het groote Ganeçabeeld staat op een cirkelvormig terras, dat afgebakend is met tjandisteenen, voor dat terras staat een klein Ganeçabeeldje, waarvan evenals van het groote, de slurf gebroken is. Bovendien heeft het kleine beeldje 4 armen. In de nabijheid liggen verscheidene bekapte en bewerkte tjandisteenen en een pyramidale steen, waarschijnlijk de topsteen van een tjandi, ook een groote banaspati. Niet onmogelijk heeft hier dus vroeger ook een tjandi gestaan.

Het kleine Ganeçabeeld houdt in de bovenste rechterhand een bidsnoer van kralen, terwijl de bovenste linkerhand is afgebroken.

Op ± 20 M. voor het groote beeld staat nog een beeld van ongeveer 50 c.M. hoog, voorstellende een zittende man, waarvan het hoofd verdwenen is, het moet echter met rijke haartressen geprijkt hebben, daar enkele van die gekrulde tressen nog op de schouders afhangende te zien zijn. Het zit met onder het lijf gevouwen beenen en is versierd met rijke arm- en halssieraden, enkelringen en ringen aan de teenen. De beide handen liggen op de knieen, met de palmen naar boven.

Dit zijn in het kort de door mij gemaakte notitie's; voor zoover ligging en weersgesteldheid het toeliet heb ik van enkele beelden photografien genomen waarvan ik eerstdaags eene afdruk U zal doen toekomen.

U beleefd verzoekende mij wel te willen inlichten, of doen inlichten, of volgens deskundigen het der moeite zou loonen het onderzoek in zake Gedong Sangga voort te zetten, heb ik de eer te zijn:

P. V. VAN STEIN CALLENFELS.

LIJST

van ingekomen boekwerken gedurende het 2e en 3e kwartaal 1908.

Achmad, zie Fournier.

Amidarmo (*M. Wignjo*), Zedenleer samengesteld door —. Batavia 1908. 8°.

Banta (*A. M.*), The Fauna of Mayfield's cave. Washington, D. C., 1907. 8°. (Carnegie Institution of Washington, publication N°. 67).

Benedict (*F. G.*), The influence of inanition on metabolisme. Washington, D. C. 1907, 8°. (Carnegie Institution of Washington, publication N°. 77).

Benjamin (*J. J.*), Opmerkingen over de suikercultuur en omtrent hetgeen gedaan kan worden, om de inlandsche bevolking in de gouvernementslanden van Java, speciaal voor zoover zij den landbouw beoefent, vooruit te brengen. (Overg. uit het Tijdschrift voor Nijverheid en Landbouw deel 76.) Batavia 1908. 8°.

Berg (*N. P. van den*), De wording der nood-ordonnantie van 4 December 1884 (Indisch Staatsblad N°. 217). (Overdruk uit de Economist 1908). z. p. 8°.

Berg (*N. P. van den*), Indië's muntbelangen: Eenheid of scheiding? (Overdruk uit de Economist 1908). z. p. 8°.

Bernard (*Ch.*), Protocoecacéen et desmidiées d'eau douce, récoltées à Java et décrites par —. Batavia 1908. 8°. (Uitgegeven door het Departement van Landbouw in Nederlandsch-Indië).

Bock (*C.*), Unter den Kannibalen auf Borneo. Eine Reise auf dieser Insel und auf Sumatra. Einzig autorisierte

deutsche Ausgabe. Aus dem Englischen. Mit einleitendem Vorwort von Alfred Kirchhoff. Zweite Auflage. Jena (1882). 8°.

Bolte (*P. A. C.*), Het Militair tarief N°. 36 verklaard en van talrijke aanteekeningen en voorbeelden voorzien. Batavia 1908. 8°.

Bosschart (*W. L.*), Statistisch overzicht betreffende den Nederlandsch-Indischen invoer in Australië en Nieuw Zeeland met adressen en importeurs in Australië, samengesteld door den Consul-generaal der Nederlanden te Melbourne. Batavia 1908. 8°.

Brakel (*S. van*), De Hollandsche handelscompagnieën der zeventiende eeuw. — Hun ontstaan — Hunne inrichting. 's Gravenhage 1908. 8°.

Brandstetter (*R.*), Mata-Hari oder Wanderungen eines indonesischen Sprachforschers durch die drei Reiche der Natur, Luzern 1908. 8°.

Bruggencate (*K. ten*), Engelsch woordenboek 2 dln. Vierde, verbeterde en vermeerderde uitgave, bezorgd door L. van de Wal. Groningen (1907). 8°.

Burnell (*A. C.*), Zie Col. Yule.

Chavero (*A.*), Lienzo de Tlaxcalla. México 1892. fol.

Research in *China* in three volumes and atlas. Volume one in two parts. Part one. Descriptive topography and geology by Bailey Willis, Eliot Blackwelder, and R. H. Sargent. Washington, D. C. 1907. 4°. — Atlas B 63 *.

Part two. Petrography and Zoology by Eliot Blackwelder. Syllabary of Chinese Sounds by Friedrich Hirt.

Volume two. Systematic Geology by Bailey Willis.

Colenbrander (*H. T.*), Zie Rijks geschiedkundige publicatiën.

Homenaje á Cristóbal *Colon*. Antigüedades Mexicanas publicadas por la junta colombina de México en el cuarto centenarino del descubrimiento de América. Texto. 4°. Lamenas (platen) fol. México 1892.

Cosquin (*E.*), Le lait de mère et le coffre flottant, légendes, contes et mythes comparés à propos d'une légende

historique musulmane de Java. (Extrait de la „Revue des questions historiques 1908.) Paris 1908. 8°.

Cousens (*H.*), Portfolio of illustrations of Sind tiles. Issued by the Government of India 1906. fol.

Crooke (*W.*), Zie Col. Yule.

Modern Egypt by the Earl of *Cromer*. 2 vols. London 1908. 8°.

Daalen (*G. C. E. van*), Inventaris van voorwerpen afkomstig van de Gajō-, Alas- en Bataklanden verzameld door — (1901—1904). Batavia 1905. 8°.

Dekker (*E. F. E. Douwes*), Het boek van Siman den Javaan. Een roman van rijst, dividend en menschelijkheid. Amersfoort 1908. 8°.

Deurssen (*P.*), Die Geheimlehre des Veda. Ausgewählte Texte der Upanishad's. Aus dem Sanskrit übersetzt. Zweite Auflage. Leipzig 1907. 8°.

Dewall (*A. F. von*), Hikajat Soekarna dan Soekarni, diatoerkan dengan menoeroet hikajat Serangga Bajoe jang bernama djoega hikajat Ahmad dan Mohammad. Betawi 1908. 8°.

Dewall (*H. A. von*), Het vliegerspel te Batavia. (Overg. uit het Tijdschrift voor Ind. taal-, land- en volkenkunde deel L). Batavia 1908. 8°.

Dewall (*H. A. von*), Het maèn goendoe te Batavia (Overg. uit het Tijdschrift voor Ind. taal-, land- en volkenk. deel L.) Batavia 1908. 8°.

Durand (*W. F.*), Researches on the performance of the screw propeller. Washington, D. C., 1907. (Carnegie Institution of Washington, publication N°. 79).

Dutoit (*J.*), Jâtakam. Aus dem Pali übersetzt. Erster Band. Leipzig 1908. 8°.

Essen (*A. R. van*), Uitgewerkte modellen en akten met betrekking tot het Reglement op het houden van aanbestedingen ten behoeve van 's Lands dienst in Nederlandsch-Indië en de daarmede verband houdende voorschriften bewerkt (in het bijzonder voor het Departement van Oorlog). Weltevreden 1907. 8°.

Fanoy (*J. J. B.*), Het Atjeh-vraagstuk en hoe dat thans nog kan worden opgelost. Een woord ter waarschuwing en tot leering van het Nederlandsche volk. Semarang en Amsterdam 1908. 8°.

Ferrand (*G.*), Un chapitre d'Astrologie Arabico-Malgache. (Extrait du journal Asiatique). Paris 1905. 8°.

Ferrand (*G.*), Madagascar et les îles Uâq. (Extrait du journal Asiatique). Paris 1904. 8°.

Ferrand (*G.*), Les îles Ramny, Lâmery, Wâkwâk, Komor des géographes Arabes et Madagascar (Extrait du journal Asiatique). Paris 1908. 8°.

Ferrand (*G.*). Notes sur la région comprise entre les rivières Mananjara et Iavibola. (Extrait du Bulletin de la Société de géographie). Paris 1896. 8°.

Ferrand (*G.*), La légende de Raminia d'après un manuscrit Arabico-Malgache de la bibliothèque nationale. (Extrait du journal Asiatique). Paris 1902. 8°.

Ferrand (*G.*), Le dieu Malgache Zanahari. (Extrait du „T'oung-pao", Serie II, vol. VII, N°. 1). Leide 1906. 8°.

Ferrand (*G.*), Prières et invocations magiques en Malgache Sud-Oriental transcrites et annotées d'après le manuscrit 8 de la bibliothèque nationale. (Extrait du tome II des actes du XIVe. congrès international des Orientalistes). Paris 1906. 8°

Ferrand (*G.*), Un texte Arabico-Malgache ancien transcrit et traduit par — (Extrait du Recueil de mémoires et de textes publié par l'école des lettres et les médersas en l'honneur du XIVe congrès des orientalistes à Alger). Alger 1905. 8°.

Ferrand (*G.*), Trois étymologies Arabico — Malgaches. (Extrait des mémoires de la Société de linguistique de Paris, tome XIII). Paris 1905. 8°.

Ferrand (*G.*), Textes Magiques Malgaches. (Extrait du revue de l'histoire des religions). Paris 1907. 8°.

Ferrand (*G.*), Un préfixe nominal en Malgache Sud-Oriental ancien. (Extrait des mémoires de la société linguistique de Paris, tome XIII). Paris 1904. 8°.

Ferrand (*G.*), Zie Etienne de Flacourt.

Ferrand (*St.*), Les migrations Musulmanes et Juives à Madagascar. (Extrait du Revue de l'histoire des religions). Paris 1905. 8°.

Finot (*L.*), Les études indochinoises. Leçon d'ouverture du cours d'histoire et de philologie indochinoises faite au Collège de France, le 16 mai 1908. (Extrait du Bullitin du Comité de l'Asie Française). Paris 1908. 8°.

Flacourt (*E. de*), Dictionnaire de la langue de Madagascar d'après l'édition de 1658 et l'histoire de la grande isle Madagascar de 1661 par Gabriel Ferrand. Paris 1905. 8°.

Fokkens (*F.*), Bijdrage tot de kennis onzer koloniale politiek der laatste twintig jaren. 's Gravenhage 1908. 8°. I.

Fournier (*Prof.*), Wat volwassen jongens wel eens mogen weten. Volgens de Hollandsche vertaling van Dr. Stephan in het Javaansch bewerkt door Achmad. Batavia 1907. 8°.

Frost (*E. B.*), Heliographic positions of sun-spots observed at Hamilton college from 1860 to 1870 by Dr. C. H. F. Peters. Edited for publication by —. Washington, D. C., 1907. 4°. (Carnegie Institution of Washington, publication No. 43).

Gelderen (*I. van*), Duitsch Woordenboek. Eerste deel, Duitsch-Nederlandsch. Groningen 1906. 8°.

Boekoe tjerita di negri Tjina tatkala keizer merk *Goan Tiauw*, enz. Tjitak jang kedoea kali. 1, 2. Batavia 1908. 8°.

Goedhart (*O. H.*), Drie landschappen in Celebes (Overg. uit het Tijdschrift voor Ind. taal-, land- en volkenk. deel L.) Batavia 1908. 8°.

Gomme (*G. L.*), Folklore as an historical science. London (1908). 8°.

The *Gospel* in many tongues. Centenary edition. London 1904. 8°.

Goss (*W. F. M.*), High steam-pressures in locomotive service. Washington, D. C. 1907. 8°. (Carnegie Institution of Washington, publication N°. 66).

Grabowski (Tadeusz), Literatura Aryanskawpolsce 1560-1660. Kraków 1908. 8°.

Grierson (G. A.), Linguistic Survey of India, compiled and edited by —. Vol. II, III 1, 2, IV, V 1, 2, VI, VII, IX, 3. Calcutta 1904/1907. fol.

Jaarboek der Rijksuniversiteit te *Groningen*, 1906-1907. Aldaar 1907. 8°.

Hasselman (C. J.), Eindverslag over het onderzoek naar den druk der dessadiensten op Java en Madoera. (Ingesteld krachtens Gouvts. besluit dd. 25 Januari 1902 No. 19). Batavia 1905. fol.

Hazewinkel (J. J.), Bewijs voor de werkelijke aanwezigheid der analytische organische rest als organische stof in normale defecatie-melassen. (Overg. uit het Archief voor de Java-suiker-industrie 1908.) Soerabaia. 8°.

Herckenrath (C. R. C.), Fransch Woordenboek. 2 dln. Groningen 1907. 8°.

Hirsch (A. S.), Het reglement op het beleid der Regeering van Nederlandsch-Indië benevens de overeenkomstige artikelen van de grondwet en van de reglementen op het beleid der Regeering in de koloniën Suriname en Curaçao naast elkaar gesteld. 's Gravenhage 1907 8°.

Howitt (A. W.), The native tribes of South-East Australia. London 1904. 8°.

Hurgronje (C. Snouck), Arabië en Oost-Indië. Rede bij de aanvaarding van het hoogleeraarsambt aan de Rijksuniversiteit te Leiden. Aldaar 1907. 8°.

Hurgronje (C. Snouck), L'Arabie et les Indes Néerlandaises. (Extrait de la Revue de l'Histoire des Religions.) Paris 1908. 8°.

Jacob (G.), Geschichte des Schattentheaters. Erweiterte Neubearbeitung des Vortrags: Das Schattentheater in seiner Wanderung vom Morgenland zum Abendland. Berlin 1907. 8°.

Jacobus Traiectie alias *de Voeght*, Narratio de inchoatione clericorum in Zwollis, benevens akten en bescheiden

betreffende dit fraterhuis. Uitgegeven door Dr. M. Schoengen. — Werken van het Historisch Genootschap te Utrecht, 3e serie N°. 13.

Java, the Wonderland. z. p. en j. 8°.

Jones (*H. C.*), c. s., Conductivity and viscosity in mixed solvents. A study of the conductivity and viscosity of solutions of certain electrolytes in water, methyl alcohol, ethyl alcohol, and acetone; and in binary mixtures of these solvents. Washington, D. C., 1907. 8°. (Carnegie Institution of Washington, publication N°. 80).

Jonker (*J. C. G.*), Rottineesch-Hollandsch Woordenboek. (Uitgegeven van wege het Departement van Koloniën.) Leiden 1908. 8°.

Joustra (*M.*), Karo-Bataksch Woordenboek. Uitgegeven vanwege het Departement van Koloniën. Leiden 1907. 8°.

Keuchenius (*W. H. J.*), Zie X[2].

Kiliaan (*J. Th. E.*), Oudheden aangetroffen in het landschap Besoa (Midden-Celebes.) (Overg. uit het Tijdschrift voor Ind. taal-, land- en volkenk. deel L.) Batavia 1908. 8°.

Knebel (*J.*), Over de plaatsen der hoogste vereering (pᴓeṇḍen) in de afdeeling Awi (Madioen) (Overg. uit het Tijdschrift voor Ind. taal-, land- en volkenk. deel L.) Batavia 1908. 8°.

Knebel (*J.*), Een paar eigenaardige gebruiken in de désa Tjĕrmé. (Overg. uit het Tijdschrift voor Ind. taal-, land- en volkenk. deel L) Batavia 1908. 8°.

Koenen (*M. J.*), Verklarend handwoordenboek der Nederlandsche taal, (tevens woordentolk) vooral ten dienste van het onderwijs. Zevende herziene en aangevulde druk. Groningen (1907). 8°.

Koster (*M. S.*), Zie W. de Gelder.

Kruijt (*Alb. C.*), Nadere gegevens betreffende de oudheden in het landschap Besoa (Midden-Celebes) Overg. uit het Tijdschrift voor Ind. taal-, land- en volkenkunde deel L.) Batavia 1908. 8°.

Labberton (*D. van Hinloopen*), Invloed van de suikerfabriek op hare omgeving. (Overg. uit het Tijdschrift voor Nijv. en Landb. in Ned. Indië deel 77.) Batavia 1908. 8°.

Lasminingrat (*Raden Ajoe*), Warnasarie atawa roepa-roepa dongeng, di salin tina basa Walanda kana basa Soenda. Batawi 1907. 8°.

Vereeniging ter bestrijding der *Lepra* in Nederlandsch-Indië. Eerste jaarverslag. Batavia 1908. 8°.

Lloyd (*F. E.*), The physiology of stomata. Washington, D. C, 1908. 8°. (Carnegie Institution of Washington, publication N°. 82.

Low (*J.*), Marong Mahawangsa the Keddah Annals. Translated from the Malay. (Reprinted under the auspices of the Committee of the Vajwiañāṇa National Library from the Journal of the Indian Archipelago and Eastern Asia, Vol. III.) Bangkok 1908. 8°.

Macdougal (*D. T.*), A. M. Vail, and G. H. Shull, Mutations, and relationships of the oenotheras. Washington, D. C. 1907. 8°. (Carnegie Institution of Washington, publication N°. 81).

Government of *Madras*. Public Department. G. O. N°. 574, 17th Juli 1908. Epigraphy. Recording the progress report of the Assistent Archæological Superintendent for Epigraphy, Southern circle, for the year 1907-1908.

Mitra (*S. M.*), Indian problems. With an introduction by George Birdwood. London 1908. 8°.

Moehamad Moesa (*Raden Hadji*), Tjarita Abdoerrahman djeung Abdoerahim. Soend. kar. Batavia 1863. 8°.
Hetzelfde werk 1884.
" " 1906.

Moehamad Moesa (*Raden Hadji*), Tjarita Abdoerrahman djeung Abdoerrahim, 2e druk Batavia 1885. 8°. (Lat. kar.) idem 3e druk. Betawi 1908. 8°.

Moquette (*J. P.*), De munten van Nederlandsch-Indië. (Overg. uit het Tijdschrift voor Ind. taal-, land- en volkenk. deel LI). Batavia 1908. 8°.

Moquette (*J. P.*), De munten van Nederlandsch-Indië. (Overg. uit het Tijdschrift voor Ind. taal-, land- en volkenk. deel LI.) Batavia 1908. 8°.

Nederlandsch-Chineesche Almanak voor de jaren 1861—1980. Batavia 1908. 8°.

Nomenclatuur der *doodsoorzaken*. Batavia 1907. 12°.

O'Connor (*V. C.*), Mandalay and other cities of the past in Burma. London 1907. 8°.

Oesman bin Abdoellah bin Agiul bin Jahja, Sĕrat Woewoelang. . . . prakawis misakèt. . . . chewan. . . . Magelang (1908). 8°.

Oman (*J. Campbell*), The Brahmans, Theists and Muslims of India. Studies of Goddess-worship in Bengal, Caste, Brahmaism and social reforms, with descriptive sketches of curious festivals, ceremonies, and faquirs. Second edition. London 1907. 8°.

Boekoe sair tjerita *Ong Sie Nio*. Batavia 1908. 12°.

Ossenbruggen (*F. D. E. van*), De algemeene leerstukken van strafrecht volgens het „Wetboek van Strafrecht voor Inlanders in Nederlandsch-Indië" en het „Ontwerp van een Wetboek van Strafrecht voor de Inlanders in Nederlandsch-Indië". Semarang—Soerabaja 1908. 8°.

Parmentier (*H.*), L'Architecture interprétée dans les basreliefs anciens de Java. (Extrait du Bulletin de l'Ecole française d'extrême Orient 1907. Hanoi 1907. 8°.

Phillimore (*G. Grenville*), Zie A. Wood Renton.

Raymond (*G. Lansing*), Ballads and other poems. Third edition. New York and London 1908. 8°.

Raymond (*G. Lansing*), The Aztec God and other dramas. Third edition, abridged with omitted passages printed in footnotes. New-York and London 1908. 8°.

Raymond (*G. Lansing*), A life in song. Third edition. New York and London 1908. 8°.

Rees (*J. D.*), The real India. London (1908). 8°.

Renton (*A. Wood*), and G. Grenville Phillimore, Colonial laws and courts with a sketch of the legal systems of the

world and tables of conditions of appeal to the privy council. (Reprinted from Burge's Commentaries on colonial and foreign laws.) London 1907. 8°.

Ribeiro (*J. S.*), Historia dos estabelecimentos scientificos litterarios et artisticos de Portugal nos successivos reinados da monarchia. Tomi II—XVIII. Lisboa 1882—1893. 8°.

Roberts (*R.*), Das Familien-, Sklaven- und Erbrecht im Qorân. Leipzig 1908. 8°.

Ronggåwarsitå, Witåradjå njarijossakĕn lalampakannipoen Praboe Adjipawasa . . . . kawŏdalakĕn ing paĕman Radyåpoeståkå. Soerakarta 1908. 8°.

Ronkel (*Ph. S. van*), Maleische verhalen ten dienste van het onderwijs uitgegeven. Weltevreden 1908. 8°.

Stoomvaart Maatschappij „*Rotterdamsche Lloyd*" 15 Juni 1883—1908. 4° obl.

Rijks geschiedkundige publicatiën uitgegeven in opdracht van Z. Exc. den minister van Binnenlandsche Zaken. Kleine serie I. Ontstaan der Grondwet. — Bronnenverzameling uitgegeven door *Dr. H. T. Colenbrander*. Eerste deel. 1814. 's Gravenhage 1908. 8°.

Saal (*A.*), Die Photographie in den Tropen mit dem Trockenplaten. Ein Ratgeber für Tropenreisende und Liebhaber der Lichtbildkunst. Halle a.s. 1908. 8°. (Encyklopädie der Photographie, Heft 62).

Sachse (*F. J. P.*), Het eiland Seran en zijne bewoners. Met een voorwoord van Prof. Dr. K. Martin. Leiden 1907. 8°.

Sainsbury (*Ethel Bruce*), A calendar of the court minutes etc. of the East India Company 1635-1639. With and introduction and notes by William Foster. Published under the patronage of His Majesty's secretary of State for India in council. Oxford 1907. 8°.

Sarasin (*P.*) und F. Sarasin, Die Weddas von Ceylon und der sie umgebenden Völkerschaften, 6 Lief. Wiesbaden 1892/1893. fol.

Schoemaker (*J. P.*), Het Aziatisch gevaar. Leiden 1908. 8°.

Shaw (*J. B.*), Synopsis of linear associative algebra. A report

on its natural development and results reached up to the present time. Washington, D. C., 1907. 4°. (Carnegie Institution of Washington, publication N°. 78).

Shepherd (*W. R.*), Guide to the materials for the history of the United States in Spanish archives (Simancas, the Archivo Historico Nacional, and Seville). Washington, D. C, 1907. 8°. (Carnegie Institution of Washington, publication N°. 91).

Lajang panoentoen bab pamoelasara lan panoenggang ing djaran anggittanne toewan *F. W. Siegmann* . . . . kang woes kadjarwakake dening toewan J. A. Alers . . . . kaĕtjap ing pangĕtjappane toewan G. B. van Goor. Gouda 1863. 8°.

Smith (*J. N.*), De meest voorkomende verkortingen in de Javaansche taal voor zoover zij niet zijn ontstaan door de vorming van grammatische figuren. (Overg. uit het Tijdschrift voor Indische taal-, land- en volkenk. deel LI). Batavia 1908. 8°.

Schmidt (*P. W.*), Über das Verhältniss der Melanesischen Sprachen zu den Polynesischen und untereinander, Wien 1899. 8°.

Schmidt (*P. W.*), Die Jabim-Sprache (Deutsch-Neu-Guinea) und ihre Stellung innerhalb der Melanesischen Sprachen. Wien 1901. 8°.

Smither (*J. G.*), Architectural remains, Anurádhapura, Ceylon; comprising the dágabas and certain other ruined structures. Published by order of the Ceylon Government. z. j. fol.

Staaff (*E.*), Étude sur l'ancien dialecte Léonais d'après des chartes du XIIIe siècle. Uppsala — Leipzig 1907. 8°.

Systeem voor de transcriptie van het *Javaansch* met Latijnsche karakters (voor Inlândsche scholen).

Wawaton panoelisē bå̊så̊ *Djå̊wå̊* nganggo aksårå̊ Walå̊ndå̊. Kanggo ing pamoelangan Djå̊wå̊). z. p. en j.

Theal (*G. M'Call*), History of South Africa under the administration of the Dutch East India Company (1652—1795). 2 vols. London 1897. 8°.

Tjitrâ Santânâ (*Radèn Ngabèhi*), Lajang Panggoebah. Deel I, II. Batawi 1908. 8°.

Toelichting op de *inkomstenbelasting* (Staatsblad 1908 N°. 298). Bewerkt bij het Departement van Financiën. Batavia 1908 8°.

Tonnet (*Martine*), Oude vormen in nieuwe N. I. Kunst. (Overg. uit Elsevier's Maandschrift 1907). 8°.

Tonnet (*Martine*), Sangireesche Kofo-weefsels. (Overg. uit Elsevier's Maandschrift 1907). 8°.

Tyne (*C. Halstead van*) and W. Gifford Leland, Guide to the archives of the Government of the United States in Washington. Second edition, revised and enlarged. Washington, D. C., 1907. 8°. (Carnegie Institution of Washington, publication N°. 92).

Velden (*A. J. H. van der*), De Roomsch-Katholieke Missie in Nederlandsch Oost-Indië 1808-1908. Eene historische schets. Nijmegen 1908. 8°.

Veytia (*M. F. de Echeveria y*), Los calendarios Mexicanos. Edición del Museo nacional de México. México 1907. fol.

Visser (*J. W.*), Eene bladzijde uit de Indische comptabiliteitswet bevattende een proeve van beantwoording van 20 vragen met vermelding van de bronnen waaraan de antwoorden zijn ontleend ten gerieve van officieren en ambtenaren in administratieve betrekkingen geplaatst. Weltevreden 1908. 8°.

Voorschriften omtrent het *ijkwezen* in Nederlandsch-Indië. Batavia 1908. 8°.

Wawaton, zie Systeem.

Webster (*H.*), Primitive secret societies. A study in early politics and religion. New-York 1908. 8°.

Weede (*H. M. van*), Indische reisherinneringen. Haarlem 1908. 8°.

Wiggers (*H. D.*), Aardrijkskundige schets van het eiland Rotti, ressorteerende onder de residentie Timor en onderhoorigheden, met vermelding tevens van het wetenswaardige onder het Europeesch bestuur aldaar,

tijdens de Oost-Indische Compagnie door Opperhoofden, Commissarissen, Opperkoopmans en Koopmans, zoo ook in verband hiermede van 't een en ander omtrent de tegenwoordige bestuurshoofden op en buiten Java en Madoera, den rang en titel voerende van Resident en Assistent-Resident, Hoofd van gewestelijk en plaatselijk bestuur. Semarang—Cheribon z. j. 8°.

Wigley (*F. G.*), The Eastern Bengal and Assam Code. In three volumes containing the regulations and local acts in force in the province of Eastern Bengal and Assam; with chronological tables, notes as to scheduled districts and de-regulationised tracts and a full index. Edited, under the orders of the government of Eastern Bengal and Assam, by —. Vol. I: Bengal regulations, local acts of the Gouvernor-General of India in council and regulations made under the government of India Act, 1870. Vol. II: Bengal Acts, 1862—1882. Calcutta 1907 8°.

*X*² (*W. H. J. Keuchenius*). Wereldbeschouwing of de zuurdeesem der Waarheid. Batavia 1908 8°.

The *Yogaśâstra*, with the commentary called Svopajnavivarana, by Ŝri' Hemachandrâchârya. Edited by Muni Mahârâja Ŝri' Dharmavijaya. Vol. I, fasc. 1. Calcutta 1907. 8°. (Bibliotheca Indica).

Yule (*Col.*) and A. C. Burnell, Hobson-Jobson, A glossary of colloquial Anglo-Indian words and phrases, and of kindred terms, etymological, historical, geographical and discursive. New edition edited by W. Crooke. London. 1903. 8°.

Zimmermann (*A.*), Die Europäischen Kolonien. Schilderung ihrer Entstehung, Entwickelung, Erfolge und Aussichten. 5 Bde. Berlin 1896—1903. 8°.

STAAT van voorwerpen, buitgemaakt tijdens de expeditie naar Kloengkoeng op het eiland Bali gedurende 1908, welke aan het Bataviaasch Genootschap van Kunsten en Wetenschappen in bewaring worden afgestaan, (bedoeld bij Notulen November 1908, II *a*).

No.	BENAMING DER VOORWERPEN.
1	negen zilveren bokors (schalen).
2	een zilveren tambang (wijwatervat).
3	„ tjaket (pinangknijper) met zilverbeslag.
4	„ kopok (tabaks- en gambirdoosje).
5	„ zilveren perioek of pajoek (watervat).
6	„ tjangkloeng (opiumpijp) met zilver- en goudbeslag.
7	negen gouden bokors (van diverse grootten).
8	een gouden lépér (bord).
9	„ „ bokor (platgedrukt).
10	twee „ sangkoe's (bekers) van diverse grootten (waaronder een met deksel).
11	twee gouden gendi's. (w. o. een met zwanentuit-ardani tjětjěpan).
12	drie gouden lelantjans (rijk bewerkte ovale schalen op houten voetstukken).
13	een gouden tjanting (wijwaterschepper).
14	„ „ kempoe, met deksel, waarin 20 kleine gouden bordjes.
15	een gouden lopa-lopa (gambirdoos).
16	„ „ kopok.
17	twee „ petalangan.
18	drie tjakets, met goudbeslag.
19	een pětat (kam) met goudbeslag.

No.	BENAMING DER VOORWERPEN.
20	een hoornen soewah (kam) met goudbeslag.
21	„ paar gouden soebengs (corknoppen).
22	„ „ beenringen, belegd met goud.
23	twee „ armbanden, belegd met goud.
24	een gouden ring.
25	„ wadah tadji (standaard voor hanensporen).
26	„ pematjek poesoeng (haarspeld).
27	„ gĕloeng (hoofddeksel voor tooneelspeler).
28	„ sĕkar mas (haartooisel).
29	„ bĕbaas (halsketting met borststuk).
30	„ gĕloeng (hoofddeksel voor tooneelspeler).
31	twee hoofdstellen met goud- en zilverbeslag.
32	een rebab (Balische viool).
33	vier soelings (fluiten).
34	twee lanspunten met goudbeslag.
35	een zilveren doelang (presenteerbord op voetstuk).
36	„ „ djoeng (watervat).
37	„ „ kempoe (doos).
38	„ tjobèk (kom).
39	„ zilveren pajoek.
40	„ „ pesoeamben (wijwatervat).
41	twee „ bekers (sangkoe).
42	drie „ gendi's.
43	een „ kétjoe (sirihdoos).
44	„ „ koekoesan.
45	„ „ padamaran (kandelaar bij den eeredienst in gebruik).
46	een zilveren tripode met goud gemonteerd.
47	twee panglotjokan (sirihstampers).
48	een lanspunt met zilverbeslag.
49	„ siboeh (klapperdop met zilverbeslag).
50	„ mesje.

No.	BENAMING DER VOORWERPEN.
51	een oorlepel.
52	„ zilveren schuifdoos.
53	„ wijwaterbakje.
54	„ amulet.
55	versiersel.
56	vier lansen met goudbeslag.
57	een geweer.
58	diverse kepeng-poppen (ramboet sedana). *)
59	zes kepeng-figuren (salang djinah).
60	een kepeng gegoenoengan.
61	„ houten „
62	„ „ beeld, belegd met zilver.
63	„ „ singa.
64	twee schilden.
65	een gevlochten varkentje (kepengs verloren geraakt).
66	vier kepeng figuren (salang).
67	een lampje met twee pitten.
68	zestien krissen, w. o. zeer kostbare.
69	vijf pedangs.
70	een rijzweep.
71	twee kisten lontargeschriften.

*) Deze poppen worden niet in offernissen of meroe's evenals de pertima's geplaatst, maar in een der balei's in de pameradjan (huistempel), *aroeman* genaamd en wel alle bij elkaar.

De kepeng-figuren (salang-djinah) strekken tot versiering van evenbedoelde balei bij feestelijke gelegenheden, b. v. jaardagen der goden.

Ook de gegoenoengan en het gevlochten varkentje (speelgoed van de godheden) vinden in de *aroeman* een plaats.

LIJST

van ingekomen boekwerken gedurende het 4e kwartaal 1908.

La valeur, la nature et la méthode de l'Enseignement aux Indigènes. Rapporteur M. le Dr. *J. H. Abendanon.* (Extrait du Compte rendu de la session de l'Institut Colonial International tenue à Paris, en Mai 1908). z. p. en j. 8°.

Abrahamsohn (*H.*), Tandjong-Priok. (Overg. uit de Sept. afl. van het Tijdschrift voor Nijverheid en Landbouw, deel LXXVII.) Batavia 8°.

Handbook of learned societies and institutions, *America.* Washington D. C. 1908. 8°. (Carnegie Institution of Washington, publication N°. 39).

Baktha, Wat brengt de theosofie aan Nederlandsch-Indië? Bandoeng 1908. 4°.

Bemmelen (*W. van*), Over den regenval op Java. Uitkomsten der waarnemingen op ruim zevenhonderd stations op Java in het tijdperk 1879 tot 1905. (Hollandsche en Engelsche tekst). Batavia 1908. fol.

Boekoe tjerita *Tio Kong In.* Tjitak jang kedoea kali. Batavia 1908. 12°.

Brom (*G.*), Archivalia in Italië belangrijk voor de geschiedenis van Nederland beschreven. Eerste deel. Rome. Vaticaansch archief. Eerste stuk. 's Gravenhage 1908. 8°.
Zie Rijks geschiedkundige publicatiën.

Cartwright (*B. O.*), Turpin's History of Siam. Translated from the French. Bangkok 1908. 8°.

Ad Conventum Hagensen de publica Pace. Carmen Alphonsi M. *Casoli*, in certamine poetico Hoeufftiano praemio aureo ornatum. Amstelodami 1908. 8°.

Catalogus van de bibliotheek van het Hoofdbureau der Artillerie. Batavia 1908. 8°.

Davenport (*Charles B.*), Inheritance in Canaries. Washington, D. C., 1908. 8°. (Carnegie Institution of Washington, publication N°. 95).

Egerton (*H. E.*), The claims of the Study of Colonial History upon the attention of the University of Oxford. An inaugural lecture. Oxford 1906. 8°.

Encyclopaedia of *Religion* and *Ethics*. Zie J. Hastings.

Goeje (*C. H. de*), Verslag der Toemoekhoemak-expeditie (Tumuc-Humac Expeditie). Overg. uit het „Tijdschrift van het Kon. Ned. Aardrijksk. Gen. 1908.) 8°.

Gollenese (*J. V. Stein van*), Gedenkschrift of Memorie samengesteld in het jaar 1748 A. D. Gecopieerd door Rev. A. J. Van der Burg. Madras 1908. fol. (Selections from the records of the Madras Government. Dutch records N°. 1).

Gorkom (*K. W. van*), Scheikundige bijdragen tot de kennis der Java-Kina 1872/1907. Amsterdam 1908. 8°.

Grey (*C. E.*), Supplement to Mr. J. V. Woodman's consolidated digest of Indian law cases, 1836-1900. Calcutta 1908. 8°.

Hastings (*J.*), Encyclopædia of Religion and Ethics Vol. I. A — Art. Edinburgh — New-York 1908 — 8°.

Houtsma (*M. Th.*) und A. Schaade, Enzyklopaedie des Islam. Geographisches, ethnographisches und biographisches Wörterbuch der Muhammedanischen Völker. 1e, 2e Lief. Leiden, Leipzig 1908. 8°.

Jasper (*J. E.*), Het leven van Ardja en Lasmi. Amsterdam z. j. 8°.

Jonge (*G. W. Kiewiet de*), Voordrachten over de tropische ziekten van den Oost-Indischen Archipel. Eerste deel. Malaria, Zwartwaterkoorts. Batavia 1908. 8°.

Kitab Djeboer. (De Psalmen in het Javaansch, van de Brit. and Foreign Bible-Society) Batawi 1890. 8°.

Knebel (*J.*), Een en ander over Kṛṣṇa en de Kṛṣṇa-basreliëfs op Java. Inleidende onderzoekingen. (Overg. uit het Tijdschr. voor Ind. taal-, land- en volkenk. deel LI.) Batavia 1908. 8°.

Knuttel (*W. P. C.*), Acta der particuliere Synoden van Zuid-Holland 1621—1700. Eerste deel. 1621—1633. 's Gravenhage 1908. 8°.
Zie Rijks geschiedkundige publicatiën.

Labberton (*D. van Hinloopen*), Wat geeft de achterzijde van Caṇḍi Kĕḍaton (district Gaḍing, afdeeling Karaksan, residentie Pasuruhan) te zien? (Overg. uit het Tijdschrift voor Ind. taal-, land- en volkenk. deel LI). Batavia 1908. 8°.

Lawick (*H. J. W. van*), De beweging tegen de suikerindustrie in Nederlandsch-Indië. Voordracht gehouden op 5 November 1908. Amsterdam 1908. 8°.

Lloyd (*A.*), The wheat among the tares. Studies of Buddhism in Japan. London 1908. 8°.

Martens (*L. A.*), Nog eens: De Wetsontwerpen tot toekenning van meer zelfstandigheid aan Nederlandsch-Indië. 's Gravenhage 1908. 8°.

Marty (*A.*), Untersuchungen zur Grundlegung der allgemeinen Grammatik und Sprachphilosophie. Erster Band. Halle a. S. 1908. 8°.

Meyer (*A. B.*), Die Papuasprache in Niederländisch-Neuguinea. (Sonder-Abdruck aus dem Globus, Bd. XCIV, 1908). z. p. 4°.

Moens (*Adriaan*), Memorie geschreven in 1781 A. D. Gecopieerd door den eerw. Heer P. Groot. Madras 1908. fol. (Selections from the records of the Madras Government. Dutch records N°. 2).

Nederburgh (*I. A.*), Hoofdstukken over strafvordering. Eerste gedeelte. De tenlastelegging. Batavia 1908. 8°.

Pelgrim (P. J. H. van Rietschoten), De Eremiet van Zimzara. Soerabaia 1908. 8°.

Pieris (*P. E.*), An account of King Kirti Sri's embassy to Siam

in 1672 Saka (1750 A. D.), Translated from the Singhalese. (Extracted from Journal N°. 54, volume XVIII, 1903, of the Royal Asiatic Society, Ceylon Branch.) Bangkok 1908. 8°.

Friesische Papsturkunden aus dem vaticanischen Archive zu Rom herausgegeben von Dr. Heinrich *Reimers*, im Auftrage des Friesch Genootschap van geschied-, oudheid- en taalkunde te Leeuwarden. Aldaar 1908. 8°.

Retana (*W. E.*), Bibliografia de Mindanao (Epitome). Madrid 1904. 8°.

Rietschoten (*P. J. H. van*), Zie Pelgrim.

Rooseboom (*H. J.*) Na vijftig jaren. Gedenkboek van de Nederlandsche Zendingsvereeniging. Rotterdam (1908). 4°.

Rouffaer (*G. P.*) en W. C. Muller, Catalogus der bibliotheek van het Koninklijk Instituut voor de Taal-, Land- en Volkenkunde van Ned.-Indië en het Indisch Genootschap. 's Gravenhage 1908. 8°.

Samaraicca Kahā, Edited by Dr. Hermann Jacobi. Fasc. I. Calcutta 1908. 8°. (Bibliotheca Indica).

Sĕrat Woewoelang Kristĕn. Rotterdam. 1889 8°.

Steel (*Flora Annie*), India through the ages. A popular and picturesque history of Hindustan. London — New-York 1908. 8°.

Stigter (*D.*), De laatste wijziging in het octrooi der Javasche Bank. Amsterdam 1908. 8°.

Tehupeiory (*J. E.*), De inlander vóór en na de stichting van het Algemeen Nederlandsch Verbond. Voordracht gehouden op het XXXe Nederlandsch Taal- en Letterkundig Congres te Leiden op den 27en Augustus 1908. Amsterdam 1908. 8°.

Thalheimer (*A.*), Beitrag zur Kenntnis der Pronomina und Possessiva der Sprachen Mikronesiens. Stuttgart 1908. 8°.

Tjerita dahoeloe kala di Negri Tjina *Song Lö.* Batavia 1908. 12°.

Tjerita dahoeloe kala di Negri Tjina. *Tan Sha* dan *Go Nio.* Tjitak kedoewa kali. Batavia 1908. 12°.

Tonnet (*Martine*), Het werk der Commissie in Nederlandsch-Indië voor oudheidkundig onderzoek op Java en Madoera. (Overg. uit het Bulletin van den Nederl. Oudheidk. Bond 1907.) 4°.

Vejdofsky (*F.*), Neue Untersuchungen über die Reifung und Befruchtung. Uitgegeven door de Königl. Böhm. Gesellschaft der Wissenschaften in Prag. 1907. 4°.

Vidal (*D. José Montero y*), Historia general de Filipinas. 3 tomi. Madrid 1887—1895. 8°.

Vogel (*J. Ph.*), Inscribed brass statuette from Fatehpur (Kângṛâ). z. p. en j. 4°.

Wirăpoestăkă Piwoelang Noelis. Soerakarta 1838. 8°.

Zeemijl, Is de Priokhaven een failure? (Overg. uit de October-November-aflevering van het Tijdschrift voor Nijverheid en Landbouw, deel LXXVII.) Batavia. 8°.

Zucco de S. Joaquin (*R.*), Método del dr. Ollendorff para aprender á leer, hablar y escribir un idioma cualquiera, adaptado al Visaya. Segundo edicion. Manila 1884. 4°.

LIJST

der voorwerpen, die in het jaar 1908 voor de Archaeologische Verzameling zijn verkregen.

22ste Vervolg van den Catalogus.

A. VOORWERPEN VAN STEEN.

N.B. De in deze lijst beschreven steenen beelden zijn die, welke in vroeger jaren wegens hun zeer geschonden staat en schijnbaar gering belang niet in de verzameling waren opgenomen, doch een plaats gevonden hadden op het erf van de amanuensiswoning achter ons Museum. Thans zijn zij alsnog beschreven en gecatalogiseerd, omdat — naar men meent — wellicht sommige ervan aan de sedert belangrijk gevorderde vergelijkende ornamentstudie enkele niet te versmaden gegevens kunnen verschaffen.

18*f*. (Invent. 4897). **Wishnoe** (?). *Vierarmig* beeld in *vorstenornaat*, staande op een rond lotoskussen, schijnbaar tegen een ruggestuk. Aan de achterzijde blijkt het beeld in laag relief te zijn afgewerkt, waardoor het vreemde beloop van de driedubbele oepawîta en de achterplooi van het gewaad, die aan die der Balineesche houten beelden doet denken, zichtbaar zijn. De oepawîta valt over den *rechterschouder*, gaat over den buik loopend, onder den linkerschouder door en kruist den rug. Aan de achterzijde staat boven het voetstuk eene driepuntige antefix. Dit beeld is zeer merkwaardig. In de rechterachterhand voert de god een knods. De overige attributen zijn afgebroken. Aan de linkerzijde staat eene klimmende lotosplant. Heup-

strikken, gordeleinden en enkele bovenarmbanden en polsringen. Hoog 80. — Not. 18 Januari 1909 VI*b*. Staande op het erf van den heer Prange achter het Museum. Naar de bewerking te oordeelen: *Laat-Oost-Javaansch*.

70*b*. (Invent. 4898). **Çiwa als Goeroe.** *Tweearmig*, staand beeld in *groot priesterornaat*. Zwaarlijvige gestalte met priesterband. De haartooi is grootendeels afgebroken evenals het gelaat. Van den baard is de omtrek nog aanwezig. De rechterarm is afgebroken. Voor de borst is een deel van de hand met het bidsnoer bewaard gebleven. In de linkerhand houdt de god de *kĕṇḍi*. Aan zijne rechterzijde staat de afgebroken drietand. Het boveneind is met een strik omwonden evenals bij de Balineesche wajangpop Baṭara Goeroe (zie No. 11561 van de ethnografische verzameling). Over den linkerschouder hangt de vliegenwaaier. De god staat op een rond lotuskussen, dat grootendeels is afgebroken. Zijn hoofd is omringd door eene glorie, waartegen de slippen van den hoofdband zijn gelegd op dezelfde wijze als bij de beelden No. 109*a* Lakshmî van Rĕmbang; 147 Doergâ van Rĕmbang; 113*a* Lakshmî van Kĕḍiri, 208*a* en 256 onbekende beelden (het laatste van Blitar) en 256*a* dito. Oorsieraden als 264*f*, gordel met afhangende, rijk versierde einden, heupstrikken, dubbele bovenarmbanden, driedubbele polsringen, dubbele halsketen, borstband en het van Oost-Java bekende, lang afhangende achteroorsieraad zijn aanwezig. De onderrand van het kleed golft in de wajanglijn. De *kĕṇḍi* hangt aan een ketting. Hoog 70. — Not. 18 Januari 1909 VI*b*. Staande op het erf van den heer Prange achter het Museum. Dit beeld is beslist van Oost-Java, mogelijk van Rĕmbang.

111*a*. (Invent. 4900). **Lakshmî** of **Çrî.** *Vierarmig* beeld, *staande* op een halfrond lotoskussen tegen een van boven afgerond ruggestuk, het hoofd omgeven door eene ovale glorie, waartegen de slippen van den hoofdband zijn gelegd. In de

achterhanden bloemachtige attributen. De voorhanden zijn voor de borst in elkaar gelegd en naar boven geopend. De haartooi is als die van 137*a*, Doergâ van Kĕḍiri. Het lange kleed is horizontaal geplooid als bij de nommers 72 en 106 (beide denkelijk van O. Java) en als bij de beelden van Buddha Gayâ. De heupstrikken zijn breed uitgespreid als bij vele Oost-Jav. beelden. Rest van het ornaat gewoon. Hoog 61. — Not. 18 Januari 1909 VI*b*. Staande op het erf van den heer Prange achter het Museum. Wijze van bewerking: Oost-Javaansch.

116*c*. (Invent. 4901). **Oemâ of Pârwatî.** *Vierarmig*, staand beeld, waarvan de beenen op de hoogte der knieën zijn afgebroken. Het ruggestuk is aan de bovenzijde afgerond. Het hoofd is omgeven door eene ovale glorie. In de rechterachterhand draagt de godin den vliegenwaaier; in de rechtervoorhand het bidsnoer; in de linkerachterhand een onduidelijk attribuut (boek op lotosbloem als bij N°. 126?) De haartooi bestaat uit een dubbele rij facetten en is omgeven door eene diadeem in Modjopahit-stijl (verg: 276*b* van Kĕdiri en 257 Wishnoebeeld (?) van Oost-Java; om den hals een geluksrimpel evenals N°. 257. Het kleed hangt met een horizontaal geplooide slip voor af; het is zeer weinig Hindoesch van snit en wordt om het sterk ingesnoerde middel vastgehouden door een band. De godin draagt voorts *schouderbanden*, die in een zigzaggolvende slip naar boven zijn uitgespreid, een zwaar halssieraad, een gordel met steenversiering, bovenarmbanden en polsringen, de laatste van afwijkend maaksel. Aan de linkerzijde is tegen het ruggestuk een bloemornament zichtbaar in Oost-Jav. stijl. Hoog 59. — Not. 18 Januari 1909 VI*b*. Staande op het erf van den heer Prange achter het Museum. Laat-Oost-Javaansch.

131*a*. (Invent. 4902). **Doergâ.** *Achtarmig*, staand beeld, waarvan de beenen ter hoogte der knieën zijn afgebroken tegen een ogiefvormig ruggestuk, waarlangs een stralenkrans

gebeiteld is. Het hoofd is omgeven door eene ogiefvormige glorie, waartegen als uitlooper van het kapsel, een driepuntig ornament is gebeiteld, dat aan de *garoeḍa moengkoer* doet denken (verg. de tempelreliefs van Panataran). Haartooi en aangezicht zijn sterk beschadigd. Ter weerszijden van dit ornament zijn de slippen van den hoofdband tegen de glorie omhoog gelegd. Het achteroorsieraad valt niet langs de schouders neer, maar is evenzeer langs de glorie omhoog gebogen. In de bovenste rechterhand de *tjakra*, in de volgende een beschadigd attribuut (de vliegenwaaier?); in de derde een drietand met korten steel; in de benedenste de staart van den buffel. In de bovenste linkerhand een beschadigd attribuut (çangkha?), daarna een korte boog, waarvan het andere einde achter het langwerpig schild uitkomt, dat de derde hand vasthoudt. De vorm van dit schild is afwijkend van alle andere, bij Doergâ aangetroffene, en gelijkt op dat der Dajaks. In de linkerbenedenhand houdt ze het haar van den Asoera. Aan weerszijden van de beenen staan boven de waaiervormig uitgespreide heupstrikken gestileerde bladvormen (?) met de punt omhoog als in de tableau-vullingen aan Tjaṇḍi Panataran. *Schouderbanden* en driedubbele polsringen. Hoog 52. — Not. 18 Januari 1909 VI*b*. Staande op het erf van den heer Prange achter het Museum. Oost-Java, denkelijk uit de buurt van Tjaṇḍi Panataran.

162*h*. (Invent. 4903). **Ganeça.** Zeer beschadigd. *Vierarmig*, zittend op lotoskussen met glorie en ruggestuk. Herkenbare attributen: bidsnoer en bijl in de rechter- en linkerachterhanden. Driedubbele polsringen (verg. 162*f*) en groote heupstrikken als bij de Oost-Jav. beelden. Hoog 34. — Not. 18 Januari 1909 VI*b*. Staande op het erf van den heer Prange achter het Museum. Oost-Java.

175*a*. (Invent. 4904). **Ganeça.** Als voren, zittende op een vierkante steenplaat. In de rechterachterhand de bijl, in de linker het bidsnoer. Haartooi in den vorm der gèloeng

kakĕlingan als van 29*c* (Blitar), 137*b* (Kĕdiri), 138*c* (O Java). Rechtzijdige glorie. Hoog. 41. — Not. 18 Januari 1909 VI*b*. Staande op het erf van den heer Prange zonder opgave van herkomst. Vroeg-Oost-Javaansch. Mogelijk ook van Midden-Java.

196*d*. (Invent. 4905). **Ganeça** als 196*a* zittende op lotoskussen tegen ovaal ruggestuk en dito glorie. Rechts een bidsnoer, links een bijl, beide met vlammend achterstuk. De rechtervoorhand is afgebroken. Derde oog in het voorhoofd. Kroon enz. in Modjopahit stijl. Hoog 41. — Not. 18 Januari 1909 VI*b*. Staande op het erf van den heer Prange achter het Museum. Oost-Java.

219*f*. (Invent. 4899). **Tempelwachter.** *Tweearmig* beeld, *staande* op een gladde steenplaat tegen een aan den bovenkant afgerond ruggestuk. In de rechterhand houdt het beeld eene geringde knods met den zwaren geribden knop naar omlaag gericht. Aan zijne linkerzijde staat een bloemornament in O. Jav. stijl. De zware, krullende haardos wordt vastgehouden door een diadeem en een hoofdband. Over den korten broek gaat een dito heupkleed onder de beenen door, dat wordt vastgehouden door een gordel van kogelvormige ballen (doodskoppen?). Om den linkerpols een driedubbele ring in O. Jav. stijl. Rest van het ornaat gewoon. Hoog 40. — Not. 18 Januari 1909 VI*b*. Staande op het erf van den heer Prange achter het Museum. Naar de bewerking te oordeelen afkomstig van Oost-Java.

262*i*. (Invent. 4906). **Onbekend beeld,** zonder twijfel Çiwaïtisch, mogelijk voorstellende *Mahâgoeroe? Vierarmig*, staande *in groot priesterornaat* op een, naar Oost-Javaanschen trant gestileerd lotoskussen, tegen een van boven afgerond ruggestuk, het hoofd omgeven door eene ogiefvormige, gerande glorie. Derde oog in het voorhoofd. In de samengelegde voorhanden het bidsnoer. In de rechterachterhand de gevleugelde çangka. In de linkerachterhand de bijl, het attribuut

van Ganeça, doch dat ook voorkomt bij sommige onbekende beelden, n.l. N°. 262*d* vierarmig vrouwenbeeld en N°. 262*e* dito mannenbeeld, beide van Kĕḍiri. (De çangka zien we soms bij Ganeça, o. a. bij 196*a* van Kĕḍiri. Het hier beschreven beeld geeft eveneens een merkwaardig voorbeeld te zien van de *onderlinge verwisseling van attributen* op Oost-Java). De god draagt eene priestermuts met banden omvlochten. In de Bataklanden en op Bali zijn de kleuren van die banden respectievelijk rood-wit-blauw en rood-wit-zwart. Op relief 258 aan Tj. Panataran draagt de hoofdpriester zulk een muts. Ook de Çiwapoppen in de wajang dragen met uitzondering van *alle andere goden* zulk eene muts. Daarom houden we dit beeld voor een Çiwabeeld, hetzij als Mahâgoeroe, mogelijk ook als Mahâdewa. Achter het oor een veelbladig ornament (ron). Verder draagt dit merkwaardig beeld schouderbanden, een halsketen, bovenarmbanden, dubbele polsringen, heupstrikken en oorhangers als bij 264*b* en andere beelden van Keḍiri. De drievoudige sjerp reikt tot aan den onderrand van het kleed, dat tot op de voeten hangt. Het beeld is boven de knieën doormidden gebroken. Hoog 85. — Not. 18 Januari 1909 VI*b*. Staande op het erf van den heer Prange achter het Museum. Dit beeld moet afkomstig zijn van Oost-Java en wel uit de omgeving en de periode van Tjanḍi Panataran.

264*f*. (Invent. 4907). **Onbekend beeld.** *Vierarmig*, zittende in *vorstenornaat* tegen een ruggestuk, dat achter den haarwrong is afgebroken, op een aan de voorhoeken afgerond, vierkant voetstuk, in silâ-houding. Boven de oogen is het hoofdbeeld afgebroken; de hoog opgewerkte haartooi, omwonden door met juweelen versierde, vertikale en horizontale banden, is met een stuk van de *dubbele* glorie teruggevonden. De voorste glorie is ogiefvormig en terzijde ingesneden; de achterste, grootere is zuiver ovaal. Het kapsel gelijkt getrouw op dat van 264*b*, waarmede het beeld trouwens veel overeenkomst vertoont. Alleen bezit dit laatste slechts twee armen

en een enkele glorie. In de rechterachterhand een onherkenbaar attribuut; in de beide, op de knieën, geopende handen, gestileerde, achtbladige bloemrozetten. Deze attributen duiden op PADMAPÂNI. Het gelaat heeft eene eenigszins schrikwekkende uitdrukking, eveneens een kenmerk van den *veelarmigen* P. Het korte, boven de knieën reikende kleed (verg. 262*a*) wordt beneden den navel door een band vastgehouden en hangt in een breede plooi met twee wapperende slippen (de zoogenaamde *wajang-plooi*) volkomen gelijk aan die der Balineesche houten beelden, midden voor over het voetstuk af. Deze bijzonderheid wijst op laat Oost-Javaanschen stijl. Om de vier polsen draagt het driedubbele ringen; om de bovenarmen banden met opstaande toempal-versiering, waarin eenzelfde achtbladig bloemmotief als in het halssieraad. Over den linkerschouder valt eene bandvormige oepawîta. Opmerkelijk zijn de *schouderbanden*, die uitsluitend schijnen voor te komen bij de groep van Keḍiri. Op photo 274 van de coll. Kinsbergen naar een relief aan Tjaṇḍi Panataran draagt Râwaṇa zulke banden. Achter de ooren een veelbladig sieraad (ron); in de oorlellen hangers, die paarlen of steenen, in goud gevat, schijnen na te bootsen. Vergelijk haartooi en schouderbanden bij: N°. 17*b* Wishnoe van Kĕḍiri, 18*a* Wishnoe van Kĕḍiri, 19*a* Wishnoe van Kĕḍiri, 55*b* Çiwa van Kĕḍiri, 122*a* Oemâ (?) van Blitar, 123*a* Oemâ of Parwatî van Kĕḍiri, 153*b* Doergâ van Kĕḍiri, 153*c* Doergâ van Kĕḍiri, 153*d* Doergâ van Kĕḍiri, 162*a*, 162*e* 168*a* en 168*b* Ganeça's van Kĕḍiri (verg. ook de dubbele glorie), 262*a*, onbekend beeld van Kĕḍiri (verg. ook het kleed), 262*e* onbekend beeld van Kĕḍiri en 264*b* onbekend beeld van Kĕḍiri (verg. ook de voorplooi). Hoog 80. — Not. 18 Januari 1909 VI*b*. Staande op het erf van den heer Prange achter het Museum. Dit beeld moet afkomstig zijn van Oost-Java, denkelijk van Kĕḍiri.

264*g*. (Invent. 4908). **Onbekend beeld.** *Tweearmig*, zittende op een halfronde steenplaat tegen een afgerond

ruggestuk met glorie en maansikkel. De handen liggen naar boven geopend op de knieën. Het beeld is zeer verweerd. Hoog 45. Verg. 264*d*. — Not. 18 Januari 1909 VI*b*. Staande op het erf van den heer Prange achter het Museum.

264*h*. (Invent. 4909). **Onbekend beeld.** *Tweearmig*, zittende op een vierkant lotoskussen tegen een van boven afgerond, inspringend ruggestuk, achter het hoofd de maansikkel en de glorie. De rechterhand naar boven geopend voor de borst met een weinig duidelijk attribuut erin (bloem of juweel?), de linkerhand naar boven geopend in den schoot met iets dergelijks erin. Gĕloeng kakĕlingan. Hoog 49. Not. 18 Januari 1909 VI*b*. Staande op het erf van den heer Prange achter het Museum. Midden-Javaansch of wel vroeg Oost-Javaansch.

269*e*. (Invent 4910). **Onbekend beeld.** *Asceet? Tweearmig*, zittende op een gladde steenplaat met beide handen naar voren geopend op de knieën, zonder glorie, tegen een naar boven zich versmallend ruggestuk. Het haar is glad naar achteren gestreken en eindigt in een bos krullen, die door een band worden vastgehouden. Een diadeem omsluit het voorhaar. Het beeld is sterk verweerd. Hoog 42. — Not. 18 Januari 1909 VI*b*. Staande op het erf van den heer Prange achter het Museum.

281*f*. (Invent. 4911). **Onbekend beeld** (PORTRETBEELD?). *Tweearmig*, staande in *vorstenornaat* op een lotoskussen tegen een, met eene vlammende glorie omgeven ruggestuk, het hoofd omgeven door eene ogiefvormige glorie. De handen zijn tegen de dijen aangedrukt. Het ornaat is volkomen gelijk aan dat der overige Modjopahit-beelden. Hoog 70 — Not. 18 Januari 1909 VI*b*. Staande op het erf van den heer Prange achter het Museum. Dit beeld moet afkomstig zijn van Oost-Java uit de periode van Modjopahit.

416*g*. (Invent. 4912). **Gooteinde.** Kop van een mythisch dier naderend tot een combinatie van leeuw en nâga. Lang 60, hoog 15, breed 33. — Not. 18 Januari 1909 VI*b*. Staande op het erf van den heer Prange achter het Museum.

B. VOORWERPEN VAN METAAL.

486*b*. (Invent. 4892). **Wishnoe.** Hoog drijfwerk in *goudblik*. *Vierarmig*, staand beeld, dat de godheid voorstelt in *vorstenornaat*. Het hoofd en de beide achterhanden ontbreken. In de rechterbenedenhand de knods, in de linkerbenedenhand een rond voorwerp met een knopje erop (juweel?). Het beeld draagt enkelvoudige bovenarmbanden en dito polsbanden. De bovenarmbanden zijn afwijkend van die der steenen beelden van Java en vertoonen een dubbelen, ringvormigen band met los daarop, vertikaal staand versiersel, bestaande in een knopje, omgeven met ring, waaromheen een band van naar rechts draaiende krullen. Deze versieringswijze treffen wij dikwijls aan bij de beelden van Britsch-Indië, vooral in het Noorden (zie pl. 79, 80, 84 enz. in Grünwedel's „Mythologie des Buddhismus in Tibet und der Mongolei" en pl. XXVI in Râjendralâla Mîtra 's „Buddha Gayâ". Er zij op gewezen, dat de armband hier dicht bij den schouder, hoog boven den elleboog zit (vergelijk de beelden van Prambanan, waar die vlak boven den elleboog is aangebracht). Van de, met spiraalornamentjes versierde halsketen is nog een deel zichtbaar. De borstgordel, die afwisselend met vierkantjes en krullen is versierd, is lager geplaatst dan bij de beelden van Java en omsluit hier juist het middel. De oepawîta valt over den linkerschouder. Zij bestaat niet zooals bij de Javaansche beelden uit een met edelgesteenten bezet of uit aanééngeregen koralen gevormd snoer, maar uit een gevlochten band. Het kleed, dat tot even boven den enkel reikt, dus niet tot op de voeten neerhangt, zooals bij vele beelden van Java, hangt in verscheidene, krachtig, maar sierlijk geteekende golvingen af. Het geheele beeldje is trouwens goed van vorm

en zeer stijlvol en kenmerkt zich door een beslist archaeïsch karakter. Op Java treffen wij dezen drukken, horizontalen plooienval niet aan, wel bij de beelden van Buddha Gayâ en van sommige Zuid-Indische bronzen (zie het bovenbedoelde werk en pl. 10 in Grünwedel's „Handbuch" etc). Het heupkleed wordt opgehouden door een dubbele sjerp, op de lenden den lusvorm vertoonend. De sjerp bootst na twee doeken van verschillende stof. Zij hangen met een wijde golving over de dijen af. Het benedenste doek is gespikkeld; het bovenste is effen, doch touwvormig gedraaid. De sjerpeinden zijn gestreept en stellen denkelijk franjes voor. Het kleed wordt vastgehouden door een dubbelen gordelband. De bovenste is met een parellijst versierd, de benedenste met een krulornament. Deze gordel is *niet* zooals bij de beelden van Java van een buikgesp voorzien. Ook de afhangende gordeleinden met kwasten ontbreken. Links van het beeld zit *Garoeḍa* in menschengedaante, de handen voor de borst opgeheven tot een sĕmbah. De linkerknie rust op den grond, de rechter is opgetrokken. De vleugels aan de schouders zijn duidelijk zichtbaar en dalen langs de zijden af. Het kapsel is tulbandvormig en aan de voorzijde versierd met een gesp of juweel met 4 opstaande veeren (?). De neus herinnert aan den snavel van een roofvogel en draagt een gekartelde kam, van den neuswortel over het voorhoofd verloopend (vergelijk de voorstelling van Garoeḍa aan N°. 18*e* der verz.). In de ooren zien wij groote, ringvormige hangers. De rechteroorhanger is van terzijde gezien voorgesteld. Het figuurtje toont voorts een halsketen en bovenarmbanden, pols- en enkelringen. Wij wijzen er hier nog op, dat de voeten van het hoofdbeeld veel wijder van elkander stonden (zij zijn bij de enkels afgebroken) dan bij de Javaansche beelden het geval is en ook hierin overeenkomst is op te merken met de beelden van Buddha Gayâ (zie pl. XXIX). Ook wat de proportiën aangaat, komt het beeldje daarmede overeen. De beenen zijn buitengewoon lang tegenover de overige afmetingen. Aan weerszijden is de plaat recht afgesneden.

Langs de kanten loopt een kerf. Zij is lang 34 c.M. en breed over het midden 19,4 c.M. — Not. Nov. 1908 p. 124, II*e*. Gevonden in een riettuin nabij de desa *Poetat*, onderdistrict *Kepoeloengan*, district *Gempol* der residentie Pasoeroean, met de nummers 1464*b* en 1542*b*.

499*a*. (Invent. 4872). **Çiwa** (?) *Goud. Vierarmig*, staande, in *vorstenornaat*, zonder voetstuk, glorie of pajoeng. Wat betreft de plaatsing der attributen vertoont het beeldje overeenkomst met 499; wat de bewerking aangaat, staat het ver daar beneden. In de rechterbovenhand draagt het een ringvormig attribuut, dat zoowel de pâça als de akshamâlâ (bidsnoer) kan voorstellen. In de linkerbovenhand een lotosknop. In de rechtervoorhand een voorwerp in den vorm van een spiegelhandvat. In de linkervoorhand de kĕṇḍi. Het ornaat is zeer eenvoudig. Het kleed is kort en reikt tot even onder de knie. De gordelgesp is driehoekig en toont een steenversiering evenals de enkelvoudige halsketen. De oorhangers zijn in Middel Javaanschen stijl (lang op de schouders neerhangend). De kroon vertoont twee verdiepingen evenals de beeldjes van Wonosobo en is omringd door een hoofdband met drie opstaande steenversieringen. De haren hangen achter af tot op de schouders evenals bij de beelden van Tjaṇḍi Banon. De afwerking spreekt van reeds verloopenden stijl. Op de hoogte der dijen zien wij aan de achterzij het spoor van een steunsel. Opmerking verdient, dat de oepawîta ontbreekt. Hoog 9.5. — Not. Juni 1908 p. 67 II*l*. Amahei (Ceram).

N.B. Er zij op gewezen, dat dit het eerste Hindoebeeld is, dat uit de Molukken bekend werd.

628*c*. (Invent. 4885). **Padmapâni**. *Brons*. De Bodhisatwa is afgebeeld in *klein priesterornaat*, *tweearmig*, staande op een rond lotoskussen, waarvan de helften gelijkvormig zijn. De glorie moet gelijk zijn geweest aan die van N°. 650*b*. Zij is aan de rugzijde afgebroken. Het hoofdhaar is opgebonden in djaṭâvorm. Dat hier een hoog opgewerkte haardos

en geen kroon bedoeld is, zien we duidelijk aan de achterzijde. Vóór tegen de djaṭâ zit in een nisje het Padmapâni kenmerkend Amitâbha-beeldje. De lotosbloem in de linkerhand is afgebroken. Het draagt geen sjerp, maar wel kleine polsringen. Hoog 10,8. — Not. November 1908. pag. 123, II*c*. Gevonden in de Desa Karanggĕnĕng, res. Semarang met de nummers 632*b*, 682*t*, 687*c*, 752*c* en 4888 (Invent. nummer).

632*b*. (Invent. 4884). De **Bodhisatwa Maitrêya.** *Zilver.* Staande *tweearmig* op een rond lotoskussen in *vorstenornaat.* De glorie moet zijn afgebroken. Aan den rug zien wij de sporen der aanhechting. Ook het attribuut: de lotosbloem is afgebroken. De stengel is in de linkerhand nog aanwezig. De rechterhand toont de dharmatjakra-mudrâ (verg. pl. 100 bij Grünwedel). De Bodhisatwa draagt een vorstenkroon, oorhangers, halsketen, bovenarmbanden, polsringen, buikgordel en sjerp. Het kleed is langs het linkerbeen opgetrokken op de wijze der ksatrya's. De oepawîta ontbreekt. Langs het linkerbeen loopt een stengelachtig voorwerp, denkelijk de afhangende stengel der lotosbloem. Voor de kroon zien wij een kleine *stûpa*, die kenmerkend is voor Maitrêya. Het beeldje is van *zilver*; het voetstuk van *brons*. Hoogte 10,2. — Not. Nov. 1908 pag. 123, II*c*. Gevonden in de desa Karanggĕnĕng, res. Semarang, met de nummers 628*c* enz. (zie 628*c*).

650*b*. (Invent. 4882). **Onbekend beeld** (*Bodhisatwa?*). *Brons.* De godheid is afgebeeld in *klein priesterornaat*, *tweearmig*, staande op een rond lotoskussen met de voeten vast aanééngesloten en de teenen recht naar voren gericht. Het lotoskussen is smal; de bovenhelft vertoont de half ontloken bloem, de onderhelft deze geheel geopend. Aan iedere helft zitten vijf breede bloembladeren. De glorie bestaat uit een ellipsvormig omgebogen ring, die op den rug bevestigd is en aan den linkerkant is afgebroken. Het hoofdhaar is gedeeltelijk opgeknoopt in de *djaṭâ*, het in tressen afhangend kapsel van asceten en priesters en hangt

gedeeltelijk af in den nek, tot drie krullen samengebonden. Het is omwonden met een band of haarring en gedekt door een knopvormig topstuk. Langs den haarwortel loopt een hoofdband, die van vier opstaande sierstukken is voorzien. Dit voor Padmapâni bij de bronzen en steenen beelden uit den O. I. Archipel karakteristieke kapsel treffen we aan zoowel bij de steenen en bronzen Pạdmapâni's als bij de Çiwabeelden van Java. (zie de verz. N°. 247). We treffen het zoowel bij de Mahâdewa- als bij de Mahâgoeroebeelden aan (N°. 23*a*, N°. 60*a*, 65*a*, 63*b*). Dat de 4de Bodhisatwa voornamelijk in zijn meer schrikwekkende gedaante het karakter van Çiwa heeft verkregen, is bekend. Daaruit vloeit voort eene overeenstemming naar het uiterlijk. De torenvormige verhevenheid aan de voorzijde der djaṭâ kunnen we niet verklaren. Was zij stûpa-vormig, dan had men reden aan Maitrêya te denken. Wellicht mag men hierin een Amitâbha-beeldje zien Ook N°. 629 vertoont zoo'n uitsteeksel in den haartooi. In de linkerhand moet het beeldje oorspronkelijk een lotosbloem gedragen hebben. De stengel is nog zichtbaar. De rechterhand hangt af in de waradâ-mudrâ (= zegen gevende handhouding) Zie Grünwedel pl. 99. Over den linkerschouder hangt de priesterband met twee slippen langs den rug neer. Het kleed, waarom een dubbele sjerp is gestrikt, reikt tot vlak boven de enkels. Het wordt vastgehouden door een gordel, die met eene eenvoudige buikgesp is versierd. In de lange uitgerekte oorlellen zien we de kleine Midden-Javaansche, horizontaal gedragen oorringetjes. Hoog 18,8. — Not. Oct. 1908 pag. 115, III*c*. Gevonden op de gronden van de nabij Jogjakarta gelegen suikeronderneming Wonotjatoor.

682*t*. (Invent. 4883). **Vorm voor godenbeeldjes**, bestemd tot wijgeschenken. *Brons*. Het meest overeenkomst vertoonende met 682*b*. Deze nadert echter meer den cirkelvorm. Het geheel stelt voor vier zittende figuren, waarvan de drie bovenste tot eene groep zijn vereenigd. De middelste der

groep, die naar stand en grootte als de hoofdfiguur beschouwd mag worden, heeft het uiterlijk van een Dhyâni boeddha, gezeten in de dharmatjakramudrâ, de houding van Wairotjana, den beheerscher van het Zenith: in dit geval kunnen de aan weerszijden gezetene figuren vereerende Bodhisatwa's voorstellen. Maar ook Boeddha-Gautama wordt in die mudrâ voorgesteld: in dat geval kan de groep de Boeddhistische triade voorstellen. De Boeddha is gezeten op een troon met Makara-koppen versierd, die tevens de uitloopers vormen van de, zijn hoofd omringende glorie. Aan weerszijden van de glorie is een kleine stûpa aangebracht (verg. pl. XXIV in het werk van Cunningham over Mahâ-Bodhi). De beeldjes aan weerszijden der middenfiguur zitten met een knie opgetrokken en een hand daarop rustend. De benedenfiguur eveneens, doch deze is evenals de hoofdfiguur gezeten op een troon. Aan weerszijden staat eene inscriptie, vermoedelijk de Boeddhistische geloofsbelijdenis, twee maal herhaald. Onderaan bespeurt men in flauw relief aan elke zijde van de Godheid twee kleine staande figuurtjes (çakti's?). De vier grootere figuren zijn gezeten op lotoskussen en omringd door glorie's. Grootste middellijn 10,3., kleinste 9,8. — Not. Nov. 1908 pag. 123, II*c*. Gevonden in de desa Karanggĕnĕng, district Singĕnlor, Res. Sĕmarang, met de nummers 628*c*. enz. (Zie 628*c*).

687*c* (Invent. 4887). **Pajong** van het een of ander Hindoebeeldje, mogelijk van N°. 628*c*. *Brons*. Middellijn 4. 5. — Not. Nov. 1908 pag. 123, II*c*. Gevonden in de desa Karanggĕnĕng, district Singenlor. Res. Sĕmarang, met de nummers 628*c* enz. (Zie 628*c*).

752*c* (Invent. 4886). **Stier** (nandi). *Brons*. Staande op een rond voetstukje met ring als voren. Hoog 4, 1. — Not. Nov. 1908 pag. 123, II*c*. Gevonden in de desa Karanggĕnĕng, district Singenlor, Res. Sĕmarang, met de nummers 628*c* enz. (Zie 628*c*).

1040*a*. (Invent. 4867—4868). **Bekkens.** *brons*, een paar vormend, in het midden bolvormig verhoogd. Middellijn 16, 2. — Not. April 1908 pag. 54, II 8°. Gevonden in de desa Karĕkan, district Batoer, afd. Bandjarnĕgara.

1040*b*. (Invent. 4869—4870). **Bekkens.** *brons*, een paar vormend, als voren. Middellijn 12, 3. — Not. April 1908 pag. 54, II 8°. Gevonden met 1040*a* in de desa Karĕkan, district Batoer, afd. Bandjarnĕgara.

1303*a*. (Invent. 4913). **Ring** van *koper*, in kristalvorm gekarteld. Aangetroffen in de handschriftenkamer in Aug. 1908 zonder opgave van herkomst met 1328*f*, 1334*c*, 1334*d* en 1349*a*.

1328*f*. (Invent. 4914). **Ring.** *Goud*, zeer klein met op de zegelplaat een vierbladig bloemfiguur, als op 1328*a*, doch in een cirkelvlak. Aangetroffen met 1303*a* enz. in de handschriftenkamer zonder opgave van herkomst (Aug. 1908).

1330*a*. (Invent. 4881). **Ring.** *Goud*, boogvormig, als voren. Op het ruitvormige platte middenstuk staat de *wadjra*. — Not. Sept. 1908 pag. 103, 11°. Gevonden in de desa Ngrahoe, reg. Kendal, Res. Sĕmarang, met N°. 1354*b*.

1334*c*. (Invent. 4915). **Ring.** *Goud*, met op het cirkelvormig zegelplaatje eene inscriptie als op 1334*a*. Aangetroffen met 1303*a* enz. in de handschriftenkamer zonder opgave van herkomst. (Aug. 1908).

1334*d*. (Invent. 4916). **Ring** van *zilver*, met op de cirkelvormige zegelplaat eene inscriptie. Aangetroffen met 1303*a* enz. in de handschriftenkamer zonder opgave van herkomst (Aug. 1908).

1346*b*. (Invent. 487*q*). **Ring.** *Goud*, bijna geheel gelijk aan het vorig nummer. Op de ovale zegelplaat staat eene

gefigureerde inscriptie, welke uit drie samengestelde teekens (vermoedelijk een monogram) schijnt te bestaan. — Not. Sept. 1908 pag. 103, III 10°. Gevonden in de desa Pobhidjo, reg. Kĕndal, Resid. Sĕmarang.

1349*a*. (Invent. 4917). **Ring.** *Goud*, in vorm gelijk aan 1349, doch veel kleiner. Op het zegelplaatje staat eene inscriptie. Aangetroffen met 1303*a* enz. in de handschriftenkamer zonder opgave van herkomst. (Aug. 1908).

1354*b*. (Invent. 4880). **Ring.** *Wit Goud*, als het vorig nummer alleen is deze veel kleiner en minder diep gegraveerd. De visch is hier naar rechts gekeerd en is op een lotosbloem geplaatst. — Not. Sept. 1908 pag. 103, III 11°. Gevonden in de desa Ngrahce, reg. Kĕndal, Resid. Sĕmarang met N°. 1330*a*.

1368*a*. (Invent. 4876). **Ring.** *Goud*, als voren. Op de zegelplaat staat in spiegelschrift *çri hana*. — Not. Juli 1908 pag. 81, II*f*. Gevonden in de desa Rabak, distr. en afd. Poerbolinggo, resid. Banjoemas met N°. 1449*a*.

1415*a*. (Invent. 4891). **Oorknop.** *Goud*, zeer fraai bewerkt. De opening, die de oorlel moest doorlaten, zit beneden. De versiering gelijkt op die van N°. 1542 (Oorhanger?) Zij rust op een ruitvormig vlak, is over de lengte kamvormig uitgebogen. Het ornament is zeer fijn gietwerk en doet eveneens denken aan de kartels van een hanekam. Lang 2,6. Grootste dikte 1,3. — Not. Nov. 1908 pag. 125, II*f*. Gevonden in een sawah van de desa Lĕgok, behoorende tot de suikerfabriek *Sempalwadak*, afd. *Malang*.

1449*a*. (Invent. 4877). **Oorring.** *Goud*, als het vorig nummer, doch vierzijdig afgeplat. Breed 1,4. — Not. Juli 1908 pag. 81, II*f*. Gevonden in de desa Rabak, distr. en afd. Poerbolinggo, resid. Banjoemas met N°. 1368*a*.

1458*c* (Invent. 4878) **Oorring.** *Goud*, als N°. 1458*a* doch kleiner. Breed 1,5. — Not. Aug. 1908 pag. 90, II*n*. Gevonden in de desa Tjidjeler, afd. Soemĕdang, resid. Preanger Regentschappen.

1459*l*. (Invent. 4863—4864). **Neussieraden** (?) *Goud*. Dit nummer behoort nagenoeg geheel onder oorsieraden tehuis. Een paar, bestaande uit een ringetje van gewonden gouddraad met een ledig, rond kastje, omgeven door dito draad. De 9 klauwtjes, die het steentje omsloten hebben, dat in beide exemplaren ontbreekt, zijn vrij lang. In de verzameling zagen we van eene dergelijke wijze van steenzetting een voorbeeld. De voorwerpen zijn moeilijk in een van de door Groeneveldt gemaakte rubrieken onder te brengen. Naar den vorm (de opening terzijde van de op den ring staande versiering) sluiten ze zich aan bij N°. 1425, maar naar het maaksel bij N°. 1459*b* (een paar oorringen uit M. Java). Bij gebrek aan betere vormen ter vergelijking, worden ze voorloopig bij de laatste serie ondergebracht. Middellijn 1,1 cM. over het kastje gemeten 1,5 cM. — Not. Febr. 1908 bl. 19, II 14*o* en Maart bl. 38, II 7*o*. Gevonden in Kadèmangan, district Lodåjå, afd. Blitar

1464*b*. (Invent. 4893—4894). **Neusring** (?) *Goud*. Een paar, bestaande uit 7 balletjes, die eene kleine opening vrij laten. Middellijn 1.5 — Not. Nov. 1908 pag. 124, II*e*. Gevonden in een riettuin, nabij de desa *Poctat*, onderdistrict *Kepoeloengan*, district *Gempol*, Res. Pasoeroean, met de nommers 486*b* en 1542*b*. Dit nummer zal eveneens geheel bij de oorsieraden dienen te worden ondergebracht.

1468*f*. (Invent 4871). **Oorsieraad.** *Goud*. 1 ex., hol, opgevuld met klei met een vertikaal op den ring staande opening, die het voorwerp doorsnijdt. De eveneens vertikaal op den ring staande versiering blijft geheel binnen het cirkelvlak. Zij bestaat uit acht rijen, van drie kogeltjes, elk met

een ringetje van filigraan werk omgeven. De rijen zijn gescheiden door vertikale dubbele filigraanbandjes. Het stuk is goed geconserveerd. Alleen is een der uiteinden sterk beschadigd, waardoor de opening verwijd is en is het voorwerp hier en daar gedeukt. In vorm, versiering en maaksel nadert het 't meest tot 1468*c*. Deze ringen werden gewoonlijk horizontaal gedragen, hetzij om den oorlel geklemd boven een oorhanger, hetzij misschien ook wel als deel van zoo'n hanger en dan eveneens horizontaal. Vergelijk N°. 1458*b* met het oorsieraad van het steenen beeld N°. 256. Een enkele maal zien we ze vertikaal gedragen. (Verg. N°. 1455 met het bronzen beeld N°. 509). Middellijn 2,3. — Not. Juni 1908 pag. 68, II*q*. Gevonden te Tjipeudjeuh, Sindanglaut, Tjĕrbon.

1521*a*. (Invent. 4918). **Hals- of bidsnoer,** bestaande uit vijf en zeventig zoogenaamde aggri-koralen, deel uitmakende van een *grafvond*. Aanwezig zijn achttien blauwgemarmerde, dertien groengemarmerde, één effen blauwe in prismavorm, vier en dertig effen-groene, drie effen-gele en vijf steenroode. Twee der blauwgemarmerde waren gebroken. Van de effengroene waren er dertien meer of minder beschadigd. De overige zijn goed bewaard gebleven en meest alle fraaie proeven van oude glasgietkunst. — Not. Juni 1903 bl. 55, II 33°. Gevonden gezamentlijk met eenige verbrande beenderen en kiezen in een der graven op eene begraafplaats tusschen de afdeelingen Djember en Banjoewangi bij den aanleg der lijn Kalisat-Banjoewangi. Geschenk van den heer J. B. Hubenet.

1542*b*. (Invent. 4895—4896). **Oorhangers** (?) *Goud*. Een paar bestaande uit twee ovale, gelijkelijk versierde deelen, die door scharnieren zijn verbonden. De opening daartusschen is rechthoekig en kan een koord doorlaten. Wellicht zijn deze voorwerpen, ook, daar een bepaalde voorversiering ontbreekt, als sierstukken van gordels te beschouwen, mogelijk als kwasten van gordelbanden of wel als schuifringen aan eene oepawita. In het midden van elk, met cantillewerk

versierd vlak, zit een ledig kastje, dat eenmaal een steen bevatte, door vier klauwtjes vastgezet. Lengte van ieder vlakje 1,4. breedte 1. — Not. Nov. 1908 pag. 124, II*e*. Gevonden in een riettuin, nabij de desa *Poetat*, onderdistr. *Kepoeloengan*, distr. *Gempol*, res. Pasoeroean, met de nommers 486*b* en 1464*b*.

1543*c*. (Invent. 4865—4866). **Sieraad.** *Goud.* Een paar bestaande in twee haken, nagenoeg identiek. Van terzijde gezien, vormen ze een spiraal, waarvan het ondergedeelte haakvormig naar boven is gebogen. Op de zijkanten is een versiering aangebracht in den vorm van een klimmend blaadje, dat veel overeenkomst vertoont met de *ron's* (oorblaadjes) der hedendaagsche Javaansche vorsten. Lengte 2,8 breedte (voor) 0.9. — Not. Febr. 1908 bl. 19, II 14°. en Maart bl. 38, II 7°. Gevonden met N°. 1459 l. in Kadĕmangan district Lodâjă, afd. Blitar.

1696*j*. (Invent. 4889). **Schaaltje.** *Brons.* Als het vorig nommer met arabesken als versiering van den buitenrand. De bodem is versierd met een door een dubbelen cirkel omrande gestileerde bladversiering, die het vlak in vier segmenten verdeelt. In de randversiering ziet men tweemaal Çângkha en verder bloem- en vogelmotieven. Het brons is goed geconserveerd, maar het stuk is aan ééne zijde beschadigd. Middellijn 18,5. — Not. Nov. 1908 pag. 127, II*k*. Gevonden in de desa Tjikalong, district Radjamandala, afd. Bandoeng, res. Preanger Reg. met het volgend nommer.

1696*k*. (Invent. 4890). **Schaaltje.** *Brons.* Als voren, doch eenvoudiger versierd en kleiner. Minder zwaar beschadigd. Middelijn 15 — Not. Nov. 1908 pag. 127, II*k*. Gevonden met 1696*j*. in de desa Tjikalong, district Radjamandala, afd. Bandoeng, res. Preanger Reg.

AANWINSTEN

VOOR DE

NUMISMATISCHE VERZAMELING IN 1908.

Een zilveren Chineesche munt (zie voor de beschrijving Notulen 17/2 v. d. j.) Geschenk van den Heer S. H. SCHAANK.

Een gouden muntje van Pasei, geschenk van den Heer H. L. LEYDIE MELVILLE.

AANWINSTEN

VAN DE

ETHNOGRAPHISCHE VERZAMELING 1907.

Sumatra en Omliggende Eilanden.

Uit de Bataklanden.

Geschenk van Z. E. den Gouverneur-Generaal van Nederlandsch-Indië J. B. van Heutsz. Zie Not. Augustus 1907, IV, pag. 79.

13425. Zwaard met koperen greep in olifantsvoren en scheede met zwart katoenen lappen beplakt. Dit zwaard is genaamd „*Gadjah doepak*" en afkomstig van Singa Mangaradja.

Geschenk van den Heer A. Tom, ingenieur bij de S.S. te Soekaboemi. Zie Not. Sept. 1907, VII 2°, pag. 91.

13427. Zwarte rotan (*Si-toboe*) wandelstok met Karō-Bataksche inscriptie.

Uit Atjèh.

Geschenk van den Gouverneur van Atjèh en Onderhoorigheden, G. C. E. van Daalen. Buitgemaakt door Sergeant van Seters in Aloeë Gapoy, West Keumala, 15 Dec. 1906. Zie Not. April 1907 II *i*, pag. 41.

13196. Zilveren buikband met schroefvormige gouden sluiting. *talòëe ki' iëng.*

13197. Gouden, cantille-werk ring, *euntjiën gile'*. Voor den wijsvinger.

13198. Gouden ring met 3 witte steentjes, *euntjiën gile'*.
13199. Gouden pinkring, *euntjiën gile'*.
13200. Gouden vingerring, *euntjiën gile'*.
13201. Kleine, gouden armband, *gleïeng-djaroë*.
13202. Gouden, cantille-werk Atjèh-knoop.
13203. Donkerbruine rozenkrans met *djimat*, *Sabaring*.
13204. Rozenkrans van wit been, met amulet, *Sabaring*.
13205. Rozenkrans van wit been, *Sabaring*.
13206. Rozenkrans van gekleurde kralen met amulet, *Sabaring*.
13207. Rond kalkdoosje van Zilver en *Soeasa; Keurandam*. Buitgemaakt aan de Aloeë Merah (Boesep), op een *ladang*, in Sept. 1905 door den patrouille-commandant Vastenou.
13208. *Soeasa* buikband met gouden slot, *taloè- ki' ieung*. Buitgemaakt als boven.
13209. Groote, gouden zegel, *tjap*.
13210. Doos van gedreven zilver, met deksel, *tjeuroepa*.
13211. Zegel van den voormaligen Sultan. Aangetroffen bij de preciosa van Tjoet Nja' Dien „Weduwe van T. Oemar. Zie het werk van Prof. C. Snouck Hurgronje „de Atjèhers", p. 136 en 199—202. Dl. I.
13212. Ovalen, zilveren zegel met Arabische inscriptie; ook als ring te gebruiken.
13214. Gedrukt *Qoerân*-exemplaar in rooden omslag. *Tjap boembàj*.
13215. Klein wichel-boekje met aan ieder blad een kwastje van touw. Het wordt onder de *koepiah* gedragen op zoodanige wijze dat de kwastjes op het voorhoofd hangen. Om een belangrijke beslissing te nemen, trekt men aan één der touwtjes en handelt al naar de bladzijde, waaraan het getrokken touwtje is bevestigd, voorschrijft, *koetika paj*. Gevonden aan den ingang van de vermoedelijke schuilplaats van T. di Barat op de *Ladang Lang Lah*, (of *Pang Lah*.) op 8 Maart 1907.

13216. Geëmailleerd-gouden kruin-versiersel voor een *koepiah. Tampè' koepiah.* Gebroken; in een doek saamgebonden ontvangen.

13217. Haarspeld in den vorm van een *koepiah*-kruinversiersel. Zeldzaam model. *Boengòng tadjo'.*

13218. Gedreven zilveren doos, met afgeknotte hoeken, *tjeuleupa pira'.* Bovenplaat van het deksel ontbreekt.

13219. Kleinere dito, ongeschonden; van boven met goud versierd. *Tjeuleupa pira'.*

13220. Dito doos, zonder goud; van binnen in twee vakken verdeeld. *Tjeuleupa.*

13221. Gouden boven-armband, met schellak opgevuld. *Ikaj meuih.* Voor meisjes, bruiden enz.

13222. Slap, gouden armbandje voor meisjes, met papieren *djimat*, in gouden doosje. *Sawè.'*

13223. Amulet in een gouden doosje met steentjes, bevestigd aan een *soeasa* kettinkje. Adjimat of *eumpet*, voor meisjes.

13224. Amulet in gouden doosje aan *soeasa* kettinkje. *Adjimat* of *eumpet.*

13225. Zilveren, *à jour* gewerkte klamboehaken met koorden. *Tjeunawië' kleumboe.*

13226. Gouden bril met uitschuifbare verlengstukken.

13227. Rond, plat zegel met handvat en ijzeren ring met knip. Arabische inscriptie.

13228. Zilveren zegel met inscriptie; het houten handvat ontbreekt.

13229. Zilveren zegel met inscriptie in latijnsche letters, van een houten handvat voorzien.

13230. Namaak van een zegel met inscriptie; uit een stuk klapperdop vervaardigd.

13231. Langwerpig, geel beenen amulet met inscriptie, vermoedelijk Bataksch; afkomstig van Hoeta Djoeloe, in de Tobalanden.

13233. Schitterende, met goud geborduurde *klamboe*strook,

ajoe-ajoe. Afkomstig uit den boedel van wijlen T. Pang Lawang, gewezen *oelêë* van Sawang.

13234. *Klamboe*strook met uitgesneden, lakensche figuren, *ajoe-ajoe*.

13235. *Klamboe*strook met gouddraad en spiesglas versierd, *ajoe-ajoe*; de punten met kralen opgenaaid.

13236. Lange, smalle lap voor ledikant-versiering, *seuhab*, met groote, dik-opgevulde, zijden dieren opgelegd.

13237. Vierkant, met gouddraad versierd kleedje om een rijstschaal te bedekken. *Tjradi.*

13238. Schitterende, geborduurde *klamboe*banden, met veel, in gouddraad dik opgelegde, vogels en visschen, onderaan lange kralen- en lovertjes-franje — *Taloèë kleumboe.*

13239. Blauw-groen damast kussen-overtrek, met in figuren uitgesneden hoeken en middenstuk. *Bantàj.*

13240. Dito van rood katoen met hoeksieraad van gouddraad. *Bantàj.*

13241. Gestreept kussenovertrek met driekantige hoekversiersels. *Bantàj.*

Buitgemaakt in Pidië in 1907. Geschenk van den Gouverneur van Atjèh en Onderhoorigheden. Not. Augustus 1907, II *r*, pag. 72.

13242. Vier *soeasa* enkelringen. *Gleuëng gaki.*

13243. Vier kleine, dunne, *soeasa* enkelringen. *Gleuëng gaki.*

13244. Twee groote, zilveren enkelringen. *Gleuëng gaki.*

13245. Bolvormig, zilveren kalkdoosje. *Krandam.*

13246. *Soeasa* kalkdoosje aan twaalf-dubbel kettinkje. *Krandam.*

13247. *Soeasa* kalkdoosje aan dertien vereenigde dunne kettinkjes. *Krandam.*

13248. Verzilverde buikband met schroefsluiting. *Taloèë ki' iëng*. Defect.

13249. Zilveren buikband met inzetstuk. *Taloèë ki' iëng.*

13250. Zilveren buikband, vervaardigd uit 8 gedraaide koorden, die met schuiven bij elkander zijn gehouden. *Taloèë ki' iëng.*

13251. Dito-dito uit drie koorden gedraaid. *Taloèë' ki iëng.*

13252. Vleugelvormige, gouden sluitplaat voor een baadje. *Toendjoeng badjèë.*

13253. Ronde, blikken doos met spiegel en tal van fijne kettinkjes. *Plō tjeureumĕn mentaloē.*

13254. Kinderarmband van kettinkjes met gouden ornament bovenop. *Sawĕ'.*

13255. Vijf dikke, zilveren ringen waarvan sommige door insnijding gekarteld zijn. *Euntjeu.*

13256. Gouden ring met drie steenen. *Euntjeu.*

13257. Klein, plat, blikken doosje voor *djimat. Adjeumat.*

13258. Vingerring uit schelp vervaardigd; ziekte-afwerend voorwerp. *Lang ké'.*

13259. *Djimat*, bestaande uit een klein, zwart, vierkant pakje aan een ketting, *Adjeumat.*

13260. *Djimat* bestaande uit drie kleine, zwarte pakjes in touw gebonden, hangende aan een kettinkje. *Adjeumat.*

13261. Koperen inktkokertje met aanhangend kokertje voor penseelen. Wordt in den gordel gedragen. *Plō dawat.*

13262. IJzeren ketting met sleutels, gordelhaak en schroevendraaier.

13263. Rozenkrans van zwarte kralen. *Bōh tasbéh.*

13264. Rozenkrans van zwarte kralen, met amulet. *Bōh tasbéh.*

13265. IJzeren ketting met slagveer en ronde, koperen ring.

13266. Groen en paars geruite *sirih*-doek; aan de hoeken versierd met geornamenteerde zilveren knoppen (*bahroe*), zooals de Gajō's dragen, en een bos sleutels om de doek zwaar te maken. *Boengkōik ranoeb.*

Geschenk van den Gouverneur van Atjèh en Onderhoorigheden G. C. E. van Daalen. Zie Not. Nov. 1907, II *m*, p. 108.

13429. Revolver met 6 schoten en *soeasa*-beslag
13430. Revolver met *soeasa*-beslag. Langer dan N°. 13429.
13431. Zegelamulet met opgelegd zilverdraad op zwarten grond. Liervormig met handvatje, afkomstig van wijlen Teungkoe Tjèh Saman di Tirō. Zie voor de afbeelding Snouck Hurgronje's „de Atjèhers". 1e deel.
13432. Gordelketting van zilverdraaid gedraaid met gouden schuiven met steentjes bezet. *Talòë Kieëng.*
13433. Gordelketting uit zilveren kettinkjes vervaardigd, met *soeasa* schroefslot. *Talòë Kieëng.*
13434. Twee verschillende, hartvormige schaamplaatjes met émail en steentjes. *Tjoeping.*
13435. Gouden gespen met steentjes. Twee stuks waarvan één defect. *Kapa' badjèë.*
13436. Klein, langwerpig vierkant doosje met steentjes bezet en inhoudende een amulet. *Empèë.*
13437. Twee zware, *soeasa* voetringen.
13438. Twee paar kleine, *soeasa* enkelringen, verschillend van vorm.
13439. Twee zware, zilveren voetringen met versierde uiteinden.
13440. Bolrond, *soeasa* kalkdoosje met dito kettinkjes. *Keurandam.*
13441. Vijf verschillende stempels van koper en zilver, met Arabische inscripties, *Tjap.*
13442. Vijf rozenkransen van zwarte, gele en witte kralen.
13443. Zilveren onkwetsbaarheidskettinkjes, met zwarte, in zilverdraad gevlochten steentjes, als amuletten. 2 stuks.
13444. Zes verschillende vingerringen, van cantille-werk, zilver, koper en *soeasa*, waarbij geheel gladde.
13445. Stukjes uit gouddraad gevlochten band.
13446. Doosje met fragmenten van gebroken voorwerpen.
13446a. Defect gouden kettinkje.

Geschenk van TEUKOE TJOET ACHMAT te Bandoeng, aangeboden door Dr. G. A. J. HAZEU. — Not. Sept. 1906 IV, p. 92.

13456. Donkerblauwd zijden *saroeng* met zilverdraad doorweven. *Idja Krōng Lam goegōb*, *meukasab.*

Van Sumatra's Westkust. Padangsche Bovenlanden.

Geschenk van den Heer RAEDT VAN OLDENBARNEVELDT.

13267. Compleet model van een bruidsbed, inhoudende tal van kussens en goelings en verschillende soorten van versieringen, waarbij ook een voorstelling van bruid, bruidegom, bruiloftsgasten en muzikanten.

Van Indragiri.

Geschenk van den Heer J. F. O. LANGE. Ambt. t/b. te Ringat, Indragiri. — Not. Aug. 1907, VI. 2°, pag. 82.

13424. Kris met geel koperen greep in *raksaksa*-vorm. Scheede van gevlamd en geel gevernist hout.

Van Deli.

Geschenk van den Heer F. A. LIEFRINCK, President van het Bataviaasch Genootschap. — Not. Nov. 1907, III, p. 110.

13428. Prachtkris met invoren greep in *raksasa*-vorm en scheede uit witte en zwarte ringen ivoor saamgesteld. Afkomstig van den Sultan van Deli.

Van Palembang.

Aangekocht op Pasar-Gambir. Augustus-September. — Not. Aug. '07, V*a*, p. 80.

13452. Garenwinder, om het garen op te winden op de klossen bij het kantwerken gebruikt. *Djantra.*

13454. Groote, zwart verlakte gebaksdoos, min of meer in lotus-vorm.

13455. Gebakdoos van glad, zwart verlakt, in den vorm van een pot met deksel.

Van Djambi.

Geschenk van den Heer H. J. BERNELOT MOENS, Controleur der Toengkal te Pelaboean Dagang. — Not. Nov. 1906, II 16°, p. 125.

12916. Eenvoudige kris met houten greep, zonder scheede. *Keris sepoekal lidah ajam doewa.* Vervaardigd in de doesoen Merloeng.

12917. Kris als N°. 12916, met eenige versiering aan het lemmet. *Keris tilam oepik.* Scheede ontbreekt.

12918. Kris als N°. 12916, met schuins geslepen lemmet en van boven *à jour* versiering. Zonder scheede. *Keris djalaq.*

12919. Kris met 9 *loeq* en *à jour* bewerkt gevest. *Keris loeq sembilan.* Scheede ontbreekt.

12920. Kleine kris met *à jour* bewerkt lemmet en 9 *loeq*. Zonder scheede. *Keris lidah ajam satoe.*

12921. Kris met onversierd lemmet en zwaar houten greep. *Keris tedas tigo.*

12922. Breede kris met drie *loeq* en *à jour* versiering. *Keris djangkoeng tigo.* Greep in gestyliseerde menschengedaante.

12923. Recht zwaard met zilverversiering aan gevest. Greep van hout met koordtouw omwonden. *Soendang tedas tigo.*

12924. Zwaard als N°. 12923, maar minder versierd. *Soendang bertindi tembago.*

12925. Recht zwaard, als boven. Eenvoudig van bewerking. *Soendang.*

12926. Zwaard, als de vorige nummers, maar met drie *loeq* en gevest met koordtouw omwonden. *Soendang loeq tigo.*

12927. Breeduitloopend zwaard, geheel met krulornament gegraveerd en gedreven zilveren ring. De houten greep stelt een hanenkop voor. *Parang pandjang.*
12928. Breed, licht-gebogen zwaard met eenvoudig houten gevest. *Parang pisau.*
12929. Breed uitloopend, licht gebogen zwaard, geheel gegraveerd, met houten greep. *Parang pétot.*
12930. Lang, breed-uitloopend zwaard, met gespleten houten greep, in gestyliseerden dierenkop uitgesneden.
12931. Mes met kleinen, houten greep, op eigenaardige wijze hier en daar weggeslepen. Houten scheede met *rotan* band. *Sekin gala tigo.*
12932. Schuins weggeslepen, ijzeren lanspunt, met tongvormig ornament; van daar waarschijnlijk de benaming: *toembaq lidah ajam.*
12933. Schuins weggeslepen lanspunt, met een gedeelte van den afgesneden bamboe-steel. Houten scheede, belegd met gedroogd blad en met koord vastgebonden. *Toembaq lidah ajam.*

Van Djambi.

In bruikleen afgestaan bij Gouv. Besl. van 29 October 1906, N°. 2. Zie Not. Mei 1906, III *i*, pag. 50/51. en Not. Nov. 1906, II. 1°, pag. 118.

13447. Zeer groot, lichtgroen-bronzen kanon, geheel versierd.
13448. Klein donkergroen-bronzen kanon, rijk geornamenteerd.
13449. Lichtkleurig-bronzen kanon met fijn bewerkte puntmotieven.
13450. Dito dito, van boven met gekartelden rand.
13451. Dito dito, met gekartelden rand en wijden mond.

Java.

Van West-Java.

Geschenk van Mevrouw Serrurier, — ten Kate. Zie Not. Aug. 1907, VI*a* 4°, pag. 82.

12914. Borduurraam, met opgespannen en in bewerking zijnde sloffen van gouddraadborduursel, met bijbehoorende instrumentjes, waaronder een zilveren kruis om gouddraad op te winden. Buitenzorg.

Uit de Preanger Regentschappen.

Geschenk van Mevrouw J. A. Stuart-Descelles, te Weltevreden. Aan geefster geschonken door den Vorst van Soembawa.

12915. Katoenen *saroeng*, rood en zwart geruit, de *kapala* met verticale strepen van gouddraad doorweven. Waarschijnlijk van Tjiandjoer afkomstig.

Geschenk van den Controleur bij het B. B. A. F. Velders te Tjampaka-Tjibeber. — Zie Not. Nov. 1906, II 19°, pag. 126 en Not. December 1906, II *l*, pag. 134.

12938. Drie verschillende houten gietvormpjes voor inlandsch gebak.

Geschenk van den Heer P. J Agerbeek, Militair Apothekersbediende. — Zie Not. Nov. 1906 VI *b*, pag. 128.

13213. Cylindrisch muziekinstrument van *bamboe*, met vier snaren, die door insnijding zijn verkregen.

Midden en Oost-Java.

Tĕnggĕr.

Geschenk van Mr. A. Paets tot Gansoyen. — Not. Nov. 1906 V, p. 128 en Bijdr. Kon. Inst. 4e volgr. deel III (1879) pag. 142-143.

12934a. Klein, houten plankje in vakjes verdeeld, zijnde een Tĕnggĕrsche almanak.

Wonosobo.

Geschenk v. d. Controleur v. h. Inlandsch Crediet-wezen, R. Mas Ariå Koesoemå Joedhå Soemiådå. — Zie Not. Juni 1907, V 2°, pag. 59.

13232. Model van een bamboe-brug. In gebruik over een rivier in het Serajoedal, bij Wonosobo.

Borneo.

Wester Afdeeling.

Aangekocht van Anonymus, afkomstig van het Melawigebied, Sintang.

13426. Gebogen, breed-uitloopend zwaard in Mandau-vorm in houten scheede. Oud wapen om menschen en dieren te slachten. *Njabŏ.*

Uit het Landschap Beraoe.

Geschenk van den Sultan van Goenoeng Taboer. — Not. 21 Oct. 1907, p. 94, II*c*, 1° en van 18 Nov. V*a*, pag. 110.

13268. Lans met ijzeren punt. *Daoen patjar.*

13269. Lans met ijzeren punt en scheede. *Boedjak.*

13270. Lans met breede punt. *Beroedoes.*

13271. Lans met ijzeren punt en scheede. *Loespak.*

13272. Dito dito. *Loes.*

13273. Vorkvormige vischspeer. *Serapang.*

13274. Model van een houten afdak om een doodkist onder te zetten, met bijbehooronde kist voor aanzienlijken. *Loengoen.*

13275. Houten tijger om onder N°. 13274 te plaatsen. *Mandal.*

13276. Eenvoudige doodkist voor den geringen man. *Loengoen.*

13277. Model van een prauw van Badjau. *Sappit kedijaman.*

13278. Model van een prauw voor verre tochten, met twee roeispanen. *Djoengkoeng.*

13279. Model van een prauw om in het binnenland *getah* te zoeken. *Goebang.*

13280. Model van een prauw voor verre tochten, met twee roeispanen. *Loomboeng.*

13281. Visscherprauw van Badjau. *Sappit pengansoewan.*

13282. Model van een gewoonlijk 6 meter lange prauw voor de vischvangst, *prahoe permin toehan*, met speer en fuik.

13283. Houten bordenrak. *Sangking.*

13284. Houten madel van een oliepers om *minjak kawang* te maken. *Apitan kakawang.*

13285. Rotan zak om de *kawang* vruchten in te doen, als zij tusschen de pers gebracht worden. *Kandoelen.*

13286. Model van een rietpers, met zwaar houten cylinder op schragen. *Apitan teboe giling.*

13287. Koker van boomschors, om gezuiverde *padi* in te bewaren. *Loeloeng.*

13288. Mand met vierkanten bodem. *Oejoet.*

13289. Mand in gebruik bij den rijstoogst. *Landjoeng.*

13290. Rotan draagmand, om op tochten mede te nemen. *Baijoeng.*

13291. Rotan etensmand. *Randjang-kiring.*

13292. Mand met draagband. *Sau.*

13293. Cylindervormige doos van boombast, om kleeren te bewaren. *Aggit.*

13294. Idem, doch kleiner. *Aggit.*

13295. Mand voor eetgerei, vervaardigd uit *rotan* en *seraddang*-hout. *Ranteng seraddang.*

13296. Zeskantige mand als N°. 13295, maar kleiner *Amboeng.*

13297. *Rotan* mandje, om kleêren te bewaren. *Kampiloe.*

13398. Dito voor vrouwen, gevlochten in ruitpatroon. *Gantang pendjalin.*

13299. Mand met overschuivend deksel, voor vervoer gebruikt. *Toen.*

13300. Draagmand, om goederen op den rug te vervoeren. *Bakkoet.*

13301. Idem, in sledevorm. *Bikkoet.*

13302. Idem, van overslaande kleppen en draagbanden voorzien. *Baä.*

13303. Mandjes van *nipah*, om rijst in te bewaren. *Boenang laki.* 3 stuks.

13304. Idem, met plat deksel. *Boenang bini.*

13305. Rijstmaat van *nipah*-vlechtwerk. *Gantang sisik.*

13306. *Nipah* mandje om *padi* te vervoeren naar de draagplaats. *Gantang isi.*

13307. Zak van *nipah*, voor *gabah. Toemboe.*

13308. Dito, kleiner model. *Koempi.* 3 stuks.

13309. Model van een voorraadschuur voor *padi*; uit boomschors gemaakt. *Likoeng.*

13310. *Rotan* hangmand voor klapperdop-drinknap. *Salang pindjalin.*

13311. Kluwen gespleten *rotan*, zooals die in den handel zijn. *Pindjalin bongkal.*

13312. *Nipah* kleedermandjes van verschillende grootte. *Kroeboeng.*

13313. Zwaard met scheede, *mandau.* Het kleine mesje in de scheede ontbreekt

13314. *Rotan* krijgsmuts met tijgervel, witte vederen, enz. versierd. *Elbong.* Onversierd, ook wel door den geringen man gedragen.

13315. *Nipah*-blad mandje om rijst gaar te stoomen. *Koekoesan.*

13316. Vliegendeksel. *Toedoeng piring.*

13317. *Nipah*-hanger voor drinkvat uit *kalebas. Laoe-laoe-salang.*

13318. Hoed van *nipah. Toedoeng.*

13319. *Nipah* vliegendeksel. *Toedoeng doelang.* Defect.

13320. Etens- en vischmandjes van *poeroen*-biezen gevlochten. *Tingkoer poeroen.*

13321. Dito, doch van *nipah* gevlochten. *Tingkoer daoen.* 3 stuks.

13322. Gevlochten voetstukken uit het hart van *rotan* gemaakt, om heete pannen op te zetten. *Ringka.* 2 stuks.

13323. Mandjes voor naaigerei. *Biti.* 2 stuks.
13324. Twee verschillende keukenzeeven. *Mata lamboe.*
13325. Twee dito, doch fijner gevlochten. *Tepisan.*
13326. Twee uit *rotan* gevlochten hangers voor vaatwerk. *Sangking boelat.*
13327. Rijstbord uit kalebasvrucht (*Laoe-laoe*). *Halhong.*
13328. Model van een lampenstandaard. *Pandemaran.*
13329. Model van een ijzerhouten stampblok (*Lassoeng*), met 2 stampers. (*Alloe*).
13330. Watervaten van kalebasschil. *Laoe-laoe.* 2 stuks.
13331. Soeplepel van kalebasschil. *Lok.*
13332. Waterschepper van klapperdop. *Tjabboek pangkaran.*
13333. Dito dito, eenigszins anders. *Tjabboek mandi.*
13334. Vergiet uit klapperdop, met steel. *Tampoeroeng djewada.*
13335. Olieschepper, uit de vrucht van den ijzerhoutboom gemaakt. *Tjeboek langnga.*
13336. Rijstlepel uit klapperdop aan houten steel. *Pengaoet.*
13337. Spatelvormige braadpan-lepels met spitsen steel. *Soendip-pangoering.* 2 stuks.
13338. Houten bakje om *sambal* fijn te wrijven, met bijbehoorende wrijver. *Lehantoek sambil.*
13339. Dito, met wrijver, doch anders van vorm. *Pirikan tjabi.*
13340. Rijstbord van klapperdop. *Tampoeroeng.*
13341. Vergiet uit klapperdop. *Serangan tetei lati.*
13342. Spatelvormige rijstschepper. *Oo.*
13343. Model van een schepmand, om visch te vangen. *Aantiling.*
13344. Instrument om insnijdingen te maken in de boomen, waaruit *getah* genomen wordt. *Pahat kelapijai.*
13345. Lepeltje om *getah* op te vangen. *kikis-kikis.*
13346. Koker voor nog zachte *getah. Battoeng.*
13347. Twee eierklutsers, waarvan één dubbele. *Oentjang-oentjang teloer.*
13348. Bamboe-koker voor varkensvoedsel. *Ngan-djim.*
13349. *Rotan* strik om herten te vangen. *Djaring.*

13350. *Rotan*, zooals de honighalers gebruiken om de graten naar beneden te vieren. *Alak*.

13351. Bezem, gemaakt uit de midden-nerf der *nipah*-bladeren. *Sapoe*.

13352. *Bamboe*-koker voor zout, met deksel. *Bomboeng*.

13353. Drie mandjes om rijst te wasschen. *Kiräan*.

13354. Model van een fuik voor visschen. *Pengarri*.

13355. Model van een garnalenfuik. *Boeoe oedang*.

13356. Model van een vischfuik. } *Boeoe sampei*.

13357. „ „ „ „ } *Boeoe sampei*.

13358. Spitse mand van boombast, waarin de honiggraten naar beneden gevierd worden. *Takoer*.

13359. Dunne, gespleten *rotan* met een steen, welke in het hooge geboomte wordt geworpen door de honighalers, om er de dikkere *rotan* lijnen meê naar boven te halen. *Pelajang*.

13360. Houten mes om de honiggraten los te maken. *Sisip*.

13361. Draagtoestel om kleine kinderen op den rug te dragen. *Hewat*.

13362. Gevlochten *rotan*-draagmand, om goederen te vervoeren in de bosschen. *Kuwa*.

13363. Lenden gordel (*tjawat*) van boombast. *Gingmoet*.

13364. Vrouwenhemd van boombast, *Ladjijäng moet*.

13365. Fakkel, gevuld met *damar*-hout. *Bedau*.

13366. Stuk hout, om wapens op aan te zetten. *Geboesen mandan*.

13367. Bladscheede van den *pinang-palm*, gebruikt om gekookte rijst in te pakken. *Boengkoesan nasi*.

13368. Jas van boombast, met versiering. *Bepit moet*.

13369. Hoofdband voor vrouwen, gemaakt van boomschors. *Sedoe moet*.

13370. Hoofdband van boomschors. *Sebeb*.

13371. Voorwerp van *nyoes-blad*, waarin naaigerei bewaard wordt. *Helyl*. Afkomstig van de *Segai-Dajaks*.

13372. Dito. *Soet kandjang*.

13373. Als voren, doch kleiner. Gebruikt om garen te

bewaren. *Goeloengan koerindan.* In het zakje bevinden zich vier strengen ananasvezel.

13374. Regenjas van palmblad. *Kandjang. Segai-Dajaks.*

13375. Model van *bamboe* kree's, zooals ze voor de vischvangst, langs de rivieren gebruikt worden *Tanwang.* 2 stuks.

13376. Model als boven, voor kleine rivieren af te sluiten. 2 stuks. *Kebbat.*

13377. *Kadjang*-mat, om goederen tegen regen te beschermen. *Selijal.*

13378. *Kadjang*-mat, te om vervoeren goederen te bedekken en in te rollen, die in mand N°. 13299, *toen*, worden opgeborgen. *Plaan.*

13379. *Kadjang*-mat, bij goederen-vervoer gebruikt. *Samir.*

13380. Dito dito. *Selijal.*

13381. Mat van *nipah*-blad gevlochten; wordt gebruikt om rijst, meel, enz. op uit te spreiden. 2 stuks. *Ambi.*

13382. Idem om *padi* op te drogen. *Teppan.* 2 stuks.

13383. Angelhaak met dobber; wordt los in de rivier geworpen. *Pautau.*

13384. Houten, in figuren uitgesneden stempel om versiering op gebak af te drukken. *Serangan oelat.*

13385. Dito, doch anders van vorm en aan beide zijden met snijwerk versierd. *Serangan oelat.*

13386. Bijl, gebruikt om boomen te kappen of prauwen te maken. *Belijoeng.* 2 stuks.

13387. Houten steel, waarin de bijl N°. 13386, bevestigd wordt, om daarmede te kunnen schaven. *Bansoel belijoeng.*

13388. Dissel, voor het bewerken van prauwen. *Belijoeng keboeng.*

13389. Dissel als voren, doch kleiner. *Pelapping.*

13390. Dissel als voren, doch nog kleiner en niet gebogen. *Pepattil.*

13391. Stuk *risi*-hout, waarvan de *mandau*-scheden gemaakt worden. *Apiten sanggal.* 2 stuks.

13392. Kapmes, om hoog gras weg te snijden. Zonder scheede. *Mandau melantik.*

13393. Kapmes, om gras op de *ladang's* te snijden. *Mandau tetak.*

13394. Voorwerpen benoodigd bij het maken van *goegoes*-gebak. *Boeloe goegoes.*

13395. *Padi*-mes. *Rakapan.*

13396. Kapmes om gras te snijden. Zonder scheede. *Soessoel.*

13397. Elst van koper, met houten greep. *Soesoep girik.*

13398. Dito dito, eenigszins verschillend van N°. 13397.

13399. Mesje, om *rotan* in fijne repen te snijden. *Derisan.* 2 stuks.

13400. Dissel, om prauwen te maken. *Oesaisoeng.*

13401. Handvat voor een dissel zooals N°. 13389, gebruikt bij het maken van kleinere voorwerpen. *Koekoet oesaisoeng.*

13402. *Rotan*-tasch voor mannen. *Toen.*

13403. *Rotan sirih*-doos met garen versierd. *Ngaoe.* Segai Dajaks.

13404. Tabakskoker van *bamboe. Loe.*

13405. Tasch van *rotan*, waarin N°. 13406 moet opgeborgen. *Kalpijk.*

13406. *Bamboe*-koker, waarin de ijzeren sporen van vechthanen worden opgeborgen. *Loeoe baldan.*

13407. Aanzetplankje voor hanesporen. *Geboesen tadji.*

13408. Lont uit plantenvezels. *Boop.*

13409. Toestel van hout en touw, om vuur te maken. *Soong*

13410. Schild met kralen en vederen versierd. *Kelijl.*

13411. Bijl om groote boomen te kappen. *Oesai.*

13412. Dissel voor prauwbewerking. *Tambelang.*

13413. Werktuig om graswortels los te kappen. *Sillik.*

13414. *Rotan*-tasch voor vrouwen. *Toen.*

13415. Elst, zooals N°. 13397. *Soesoep girik.*

13416. Dito, met afgebroken punt. *Soesoep girik.*

13417. *Bamboe*-fluit. *Toempong.*

13418. Houten tol. (zie ook N°. 6145, 7827 en 12086, Groep VII).

13419. Wandelstok met een knop van uitgesneden hertenhoorn.

13420. Bakje van bladscheede, gebruikt voor *getah*.

De volgende drie nummers vormen te zamen het model van een kraamkamerinrichting:

13421. *Dapoer*, waarin een onderlaag van aarde wordt geplaatst, om er een vuur in te kunnen stoken, waarbij de kraamvrouw zeven dagen moet vertoeven.

13422. *Selimber*, een van beweegbare tralies vervaardigde hellende vloer, verblijfplaats voor kraamvrouw, kind en helpsters.

13423. *Oendjat*, rak waaraan twee wiegen hangen: één van geel katoen, gebruikt tot den 40sten dag, en één van gewoon doek, waarin het kind na 40 dagen wordt gelegd. (*Oembang*).

Celebes en Omliggende Eilanden.

Zuid Celebes en Boeton.

Door den Heer C. A. van Affelen van Saemsfoort, thans ass. res. van Boni, verzameld en aan de Regeering aangeboden, die de voorwerpen aan het Bataviaasch Genootschap ten geschenke heeft aangeboden. Zie Not. Bat. Gen. Augs. 1907, I*a*, p. 61 en II*k*, p. 71.

Zie ook Tijdschrift v. h. Batav. Genootsch. 1908 aflev. 4. Dl. L. *De Koeal-palm en wat er van hem verkregen wordt*, artikel van den verzamelaar.

13457. Hooge, houten standaard met gleuf, *kaitiak*, gebruikt om de dunne reepjes *agil* door te halen, met snijwerk versierd. Zie Plaat II van bovengenoemd artikel.

13458. Volledig weefgetouw voor *karoro*. Wordt gebruikt zonder kam.

13459. Rol Boeton-*karoro* voor zeilen van prauwen, rijstzakken en pakmateriaal van *kain*'s. Middensoort. Boeton.

13460. Twee rollen Boeton-*karoro*, grofste soort. *Goe* (Moena), Boeton.

13461. Rol *Mandar-karoro*. Middensoort, nog niet opengesneden. Mandar, Kampong Nepoe van Tjampalagian.

13462. Rol *Mandar-karoro*. Grofste soort. Mandar.

13463. Klein model van een weeftoestel voor *Dari-kowi*, met begonnen weefsel. Gebruikt voor netten. Een groote kam voor *Dari-kowi* is bij het kleine model van een weeftoestel gevoegd.

13464. Onafgewerkt sleepnet, van *agil*-touw gemaakt. *Djala.* 75 meter lang.

13465. Schepnet van *agil*-touw en *bamboe*-steel. *Boenré.*

13466. Gevlochten zakken van *Koeal*palm-reepen vervaardigd, *blassé* of *belassé*, van verschillende grootte. Gebruikt voor rijst, koffie, *djagong* enz. Afkomstig van Djampoea (Sawieto), komen ook wel van Masieri, (Boeton).

13467. Twee in verschillende patronen gevlochten matten van gekleurde *Koeal*palm-reepen. *Bolo.* Worden als afscheiding der vrouwen- en meisjes-slaapplaatsen opgehangen, de gekleurde worden nimmer voor lig- en zitmat gebruikt. Waarde 50 cts. Boeton, Bolio. *Kampongs*: Bènte en Baloewoe.

13468. Pak *Koeal*palm-vlechtreepen in 7 verschillende kleuren. *Tainĕ mangka.* Boeton.

13469. Slappe, trechtervormige mand om rijst gaar te stoomen, (Javaansche *koeksesan*). *Soeami.*

13470. Etensdeksel, *panamba*, van zuiver Boetonsch model, n.l. in *toedoeng*-vorm met een handvat van boven. Boeton. Bènte.

13471. Etensdeksel van wijnrood dicht vlechtwerk. *Panamba.* Boeton.

13472. Etensdeksel van ongekleurd vlechtwerk in Boegi-

neesch model. *Toetoebi.* Boeton: voornamelijk v. d. *kampongs* om Bolio.

13473. Ongekleurde etensdeksel. *Toetoebi.* Komt ook voor in zachte kleuren. Boeton.

13474. Ongekleurde etensdeksel, nog niet voltooit. *Toetoebi.* Boeton.

13475. Bundel *koeal*palm-bladreepen voor ongekleurde *toetoebi.* Boeton.

13476. Klein, gekleurd etensdeksel. *Toetoebi.* Boeton.

13477. Onafgewerkte etensdeksels. *Toetoebi.* Drie stuks, verschillend van kleur en grootte. Boeton.

13478. Langwerpig-vierkante *sirihdoos*, van boven open met verschillende kleine mandjes voor *sirih*-benoodigdheden. *Tōba.* Boeton, voorn. Bènte.

13479. Gesloten *sirih*doos. *Toba.* Drie stuks. De grootste alleen in vakjes verdeeld. *Moena woesalangka.* Boeton.

13480. Etensdrager van vlechtwerk in den vorm van een slinger. *Bantāla.* (Op Java *sālang*).

13481. Langwerpig-vierkante doos om *kains* op te bergen. *Sāmpa.* Vier stuks, waarvan één zwaar beschadigd. Boeton. Bènte.

13482. Etensdrager, in doosvorm met zeshoekigen bodem. *Sorāo* of *Lampa.* Met gekleurde reepen doorvlochten, Twee stuks, waarvan één beschadigd. *Kabaéna.*

13483. Ronde doos, in den vorm van N°. 13482, ook voor naarwerk gebruikt. *Ranta.* Boeton, kampong Baoe-Baoe.

13484. Ronde, stijve matjes om schalen op te zetten. *lōndjo-lōndjo.* Fijn gekleurd vlechtwerk. Drie stuks van dezelfde grootte, maar van verschillend patroon. Boeton.

13485. Schijfvormige waaier van gekleurd vlechtwerk, zonder steel. *Kambéro.* Boeton.

13486. Groote zonnehoed met zeskantig benedenvlak. *Fōroe.* Het bijgeloof wil, dat de booze geest *Lai Boei* steeds zulk een hoed draagt. Boeton. Lakara (Moena).

13486[a]. Spits toeloopend mutsje voor kinderen, van grof vlechtwerk, in schelle kleuren. *Sŏngko.* Boeton.

13487. Verschillende stukken speelgoed (*kadao*) uit vlechtwerk vervaardigd. 9 stuks. Boeton.

13488. Ongekleurde, half slappe mand met vierkanten bodem en rond deksel. *Boemboe.*

13489. Drie ronde, eenigszins puntig toeloopende mutsjes van uiterst fijn vlechtwerk. *Sŏngko.*

13490. Rozenkrans uit aaneengeregen *koeal*pitten gemaakt. *Tasbik.* Zeldzaam. Uitsluitend in den Boeton-Archipel gebruikt; ook als lijfsieraad gedragen. Boeton.

13491. *Koeal*pitten van gaatjes voorzien, verpakt in een langwerpig-vierkant doosje, met gekleurd kralenborduursel bedekt. 22 stuks pitten. Boeton.

Uit de Minahasa.

District Sondèr.

Geschenk van den heer J. A. Th. SCHWARZ, Hulpprediker te Sondĕr. Not. Juni 1907, II *p*, pag. 55 en Not. Juli 1905 VII. p. 68. Zie het artikel van den schenker in Intern. Arch. für Ethnographie. Bd XVIII, 1905, Bl. 60 en 61. Fig. I, zie p. 58-60.

13193. Donkerhouten priesterstok, met donker metalen knop in den vorm van een menschelijk gelaat, voorstellende de beschermgodin der op het veld staande gewassen. *Sinĕka'dan.* Afkomstig van het dorp *Sulu-un.* (*Sondĕr*).

Uit Midden Celebes.

Posso.

Geschenk van Dr. N. ADRIANI, te Posso. Not. Bat. Gen. Februari 1907, V *a*, pag. 17.

12935. Bamboekokertje met ingesneden, zwart gemaakte figuren versierd.

12936. Dito dito, met puntig toeloopend dekseltje.
12937. Zeer klein bamboe kokertje, met ingesneden en ingelegde figuren, en plat, houten dekseltje.

Uit de Molukken.

West-Ceram. Loki.

Geschenk van den Heer H. Krayer van Aalst. Hulpprediker te Loki. — Not. 1907, 3 Juni II *i*, pag. 53.

13181. Zeegroene, zware, ronde schaal met uitgegroefde bloemmotieven op den bodem. Gebarsten. Aanwezig in de porceleinkast der Compagnie's Kamer. Als *harta* door den aspirant-bruigom aan zijn a.s. schoonouders uitbetaald. „*Piring pinggang batoe*". Verg. N°. 12212—12214 in de Comp. Kamer.
13182. Idem, iets kleiner, eenigszins verschillend patroon. Aanwezig als boven.
13183. Gebarsten, blauw porceleinen waterflesch (*gendih*) met een tuit op zijde; zonder stop. Behoort op de offertafel, waar de geesten komen om er zich *segero* (*toeak*) in *tempoeroeng's* te schenken. In de Ethnographische Verzameling opgenomen. Groep VIII*a*, Godsdienst en Bijgeloof.
13184. Veelkleurige, grof porceleinen schaal, met roode bloemmotieven en groene ornamenten. Wordt op de offertafel geplaatst om *damar* te branden, evenals de volgende nummers, tot N°. 13189. Aanwezig als N°. 13183.
13185. Dito bord, dezelfde teekening en kleur als N°. 13184. Aanwezig als boven.
13186. Klein, vuil-wit, grof bord voor hetzelfde doel gebruikt als de vorige nummers. Aanwezig als boven.
13187. Klein, gekleurd bord, geheel bedekt door een ornament als een zonnebloem. Grof fabrikaat. Gebruik en aanwezig als boven.

13188. Grof, klein bordje met lichtgroene ornamenten. Gebruik en aanwezig als boven.

13189. Zeer klein, blauwachtig-wit bordje met donkerblauwe guirlandes. Zie ook Groep XI, N°. 6697. Aanwezig en gebruik als voren.

13190. „Chineesche centen", vroeger in den handel gebruikt, nu alléén aangewend om de geesten gunstig te stemmen bij den aanleg van een rijstveld; 37 stuks. Hierbij een fragment van een blauw glazen armband (Verg. N°. 3038. Groep VIII*a*, Godsdienst en Bijgeloof.) en twee fragmenten van een metalen knoop. Aanwezig als voren.

13191. Zwaar geschonden, geweven kleed met veelkleurige figuren en een tusschenzetsel van geheel verschillende bewerking, hoewel in kleur overeenkomende met het kleed. Dergelijke doeken werden, in den Compagnie's tijd voor de Cerammers geweven, maar zijn nu zeer zeldzaam, daar men ze niet meer „slaat". Alleen in de bergen wordt nu en dan nog geweven. Europeesche *kains* worden nu in plaats van deze kleeden gebruikt. *Kain oetē.*

13192. Kleed als N°. 13191, maar iets grover van draad en minder beschadigd. Zelfde kleur. *Kain oetē.*

Bali. Lombok.

Van Bali.

Aangekocht door tusschenkomst van den Heer J. P. Moquette. Not. Jan. 1907, VI *a*, p. 6.

12934. Fraai met kleuren en snijwerk versierde houten plank met ijzeren haak, als wicheltabel gebruikt.

Buitgemaakt te Dèn Pasar 1906, bij de laatste Bali-expeditie, en in bruikleen ontvangen bij G. B. dd°. 27 Februari 1907 N°. 9 (zie Not. November 1906, II 3° en Maart 1907, II°).

12939. Gevlamde kris met gouden *togok*-greep.

12940. Kleine kris, met *grantin*-greep en houten scheede met zilverbeslag.

12941. Rechte kris, met pracht-*pamor* en *gegajeman*-greep.

12942. Idem idem, maar met 12 loeq.

12943. Gevlamde kris, met 11 loeq en houten greep.

12944. Rechte kris, met uitgesneden *pamor*; houten gevest met montuur van gedreven goud.

12945. Gevlamde kris, met 10 loeq en houten gevest met zwart haar omwonden.

12946. Gevlamde kris, met 5 loeq en *togog*-greep van goud, rijk met diamanten bezet. Houten scheede aan één zijde met gedreven goud belegd.

12947. Kris met 16 loeq. *Togog*-greep van goud met diamanten en mirah-steenen. Scheede van gevlamd hout met goudbeslag. Het *pamor* is op twee plaatsen doorschoten.

12948. Kris met 5 loeq, waarvan het *pamor* met een gouden *naga* is versierd. Gouden *togok*-greep met diamanten en *mirah*-steenen bezet. Scheede van gevlamd hout met goudbeslag.

12949. Licht gevlamde kris, met *togok*-greep van goud, met diamanten en *mirah*-steenen rijk bezet. Scheede van wit ivoor met gedreven gouden beslag.

12950. Rechte kris met een *pamor*, dat aan de dikke zijde met goud is ingelegd, *togok*-greep van goud, met edelgesteenten versierd. Scheede van boven gebroken.

12951. Kleine kris met gouden *togok*-greep, met verscheidenheid van edelgesteenten bezet. Scheede van gevlamd hout.

12952. Groote kris met 14 loeq, gouden *togok*-greep met verschillende edelgesteenten. Zeer fraai *pamor*.

12953. Rechte kris met uitgesneden *pamor*. Buitengewoon fraai gevest, van donker hout met edelgesteenten bezet.

12954. Kris met 5 loeq, *grantin*-gevest en scheede van gedreven goud, met wit ivoor bovenstuk.

12955. Kris met 2 loeq, van boven met goud versierd. *Grantin*-gevest. Scheede van gevlamd hout met zilveren en gedreven gouden ornamenten.

12956. Kris met *grantin*-gevest.

12957. Gevlamde, en van boven uitgesneden kris. Gebroken *grantin*-gevest.

12958. Kleine, gevlamde kris met *togok*-greep en edelgesteenten. Met goud belegde, gebroken scheede.

12959. Rechte kris met goud ingelegd, *togok*-greep met steentjes bezet.

12960. Kris met 6 loeq, *pamor* van boven met krullen uitgesneden; gouden *togok*-greep met juweelen.

12961. Rechte kris, van boven uitgesneden; gouden *togok*-greep met juweelen.

12962. Kris met 13 loeq, van boven met krullen versierd; gouden *togok*-greep met enkele *mirah* steentjes.

12963. Rechte kris, met grof *pamor* en gouden *togok*-greep met steentjes bezet.

12964. Kris met 17 loeq, fraaie *togok*-greep van zwart hout met gouden montuur. Scheede van gevlamd hout.

12965. Licht-gevlamde kris, met ivoren gevest, een menschelijke gedaante voorstellende.

12966. Kleine kris met 5 loeq, in het midden met goud versierd. Ruw houten greep. Gevlamd houten scheede, waarvan het bovengedeelte ontbreekt; gedeeltelijk met goud-beslag.

12967. Kris met 7 *loeq*, zwart houten greep met ring van *mirah*-steentjes. Gevlamd houten scheede met goud-beslag. Buitengewoon fraai *pamor*.

12968. Rechte kris, pracht-*pamor* met gevest, van tot fijn koord gedraaide zwarte wol en goud-beslag. Scheede van gevlamd hout, aan ééne zijde met goud belegd.

12969. Kleine kris, pracht-*pamor*, met 7 *loeq*. Greep van gevlamd hout met gouden onderring. Houten scheede met hoornen bovenstuk.

12970. Kris met 5 *loeq*, pracht *pamor*. Greep van tot koord gedraaid, zwart haar, met gouden montuur. Houten scheede, gedeeltelijk gevlamd.

12971. Rechte kris, met van boven uitgesneden *pamor*. Gevlamd houten gevest en scheede; de laatste met ivoren bovenstuk.

12972. Kris met 2 *loeq* en een in het midden uitgegroefd *pamor*. Gevest van gevlamd hout.

12973. Licht gevlamde kris, met fraai *pamor* en gevlamd houten gevest.

12974. Kris met 7 *loeq* en van boven geornamenteerd *pamor*. Greep van gevlamd hout.

12975. Fraai stootwapen, met van boven versierd *pamor*. Greep van gevlamd hout met gouden montuur.

12976. Scheede voor een kris of dolk, geheel van gedreven goud, van onderen afgeknot.

12977. Beslag van een krisscheede van gedreven goud. Voldoende voor ééne zijde.

12978. Houten krisscheede van gedeeltelijk-gevlamd hout, met ivoren bovenstuk.

12979. Dito dito, iets minder zwaar.

12980. Kleine krisscheede met zilverbeslag.

12981. Houten krisscheede, met gevlamd bovenstuk.

12982. Dito dito, iets lichter van kleur.

12983. IJzeren drietand, op korten, houten steel, met goudbeslag. Het ijzer is zwaar beschadigd en verbogen.

12984. Omgebogen, beschadigde lanspunt met inscriptie, bevestigd aan een gedeelte van een steel met zilverbeslag.

12985. Gevlamde, fraaie lanspunt, bevestigd aan een gedeelte van een steel met zilverbeslag.

12986. Bladvormige, gedamasceerde lanspunt, zonder steel.

12987. Zeer breede, bladvormige lanspunt met verhooging in het midden.

12988. Rechte, lange sabel met zwart hoornen greep en zeer donker pracht-*pamor*.

12989. Zeer smalle, lange, ijzeren lans. Houten steel met eenig goudbeslag en kwast van donkerrood geverfd geitenhaar.

12990. Dito dito, maar langer en met wit geitenhaar versierd.

12991. Gevlamde, spitse lans, tevens blaasroer, met houten steel, waaraan goudbeslag in aangebracht.

12992. Dito dito, met rechte punt. Het goud-beslag ontbreekt.

12993. Lange lans, met kleine, gevlamde punt. Steel met gouden banden beslagen en kwast van rood en wit geitenhaar.

12994. Dito dito.

12995. Afgebroken bovenstuk van een lans met lancetvormige lanspunt en steel met goud- en zilverbeslag.

12996. IJzeren *parang* met weerhaak en donker houten steel, vroeger met goud- of zilverbeslag versierd geweest.

12997. Gebroken geweerlade met gouden bloemmotieven opgelegd en met een amathyst versierd. Zwaar beschadigd.

12998. Langwerpig-vierkante doos van goud, met ingekraste figuren versierd. Deksel met scharnieren, zwaar beschadigd.

12999. Zilveren ring, in Marquise-vorm, met gouden kast en steentjes in den vorm van een kevertje.

13000. Gouden ring met filigraanwerk en purperen steen, benevens twee *mirah*-steentjes.

13001. Dito ring, met gebarsten, rose steen.

13002. Dito ring, iets zwaarder.

13003. Dito, met zeer hooge kast en rood steentje.

13004. Zwaar gedreven gouden ring met geschonden rose steen.

13005. Afgebroken kop van een gouden *togok*-greep van een kris. Alle steentjes ontbreken.

13006. Gangversiering, bestaande uit een van gekleurde lapjes laken en breikatoen vervaardigde kwast, hangende aan een lus van rood flanel met goud-beslag.

13007. Rijk met goud ingelegde pinangschaar, in den vorm van een paard.
13008. Dito, met andere versiering en eenvoudiger.
13009. Dunne stokjes, van onbekende voorwerpen afgebroken en met gouden ringen versierd. 4 stuks.
13010. Rechte kam, van boven gegolfd met goudbeslag.
13011. Groote kam in waaier-vorm, met dun goudbeslag.
13012. Lang peervormig voorwerp, uit een harde vrucht gemaakt en met goud filigraanwerk versierd. Aan de dunne zijde een lang gouden mondstuk, gebruikt om neus-inblazingen te doen.
13013. Gouden (?) betelstamper met bamboekoker, gebruikt bij het *sirih*-kauwen door oude tandelooze lieden.
13014. *Wajangkop*, geteekend, op een peervormig stuk goudbladplankje bevestigd.
13015. Dito, langwerpig-vierkant, met houten steel. *Wajang*-figuur tot de knieëen.
13016. Dito, met mannelijke *wajang*figuur, tot de voeten.
13017. Dito, met vrouwelijke *wajang*figuur.
13018. Zeer lange, smalle, gebogen lepel van schildpad, met dunnen, donkerhouten steel met goud en *mirah*-steentjes versierd. Waarschijnlijk voor medicijn.
13019. Ronde, ondiepe, zilveren schaal op houten voetstuk en inscriptie op den bodem.
13020. Dito dito, doch kleiner.
13021. Dito, met gedreven ornamenten en zonder voetstuk. Zwaar beschadigd.
13022. Dito dito, ongeschonden en op rood en geel geverfd houten voetstuk.
13023. Schuitvormig gouden bak, met mythologische voorstelling in drijfwerk. Prachtig werk.
13024. Zilveren schaal als N°. 13019, doch grooter.
13025. Dito dito, van buiten met drijfwerk.
13026. Dito dito, maar grooter en platter.
13027. Dito dito, van buiten gekarteld, op houten voetstuk en inscriptie op den bodem.

13028. Gedreven-zilveren beker, zonder voetstuk, met fraaie *wajang*-voorstelling.

13029. Dito dito, doch zwaar beschadigd.

13030. Dito dito, zonder eenige versiering.

13031. Zilveren bak in cocosnoot-vorm, geheel glad, met ingekraste figuurtjes langs den rand.

13032. Glad-zilveren deksel met knop.

13033. Zware, glad-zilveren voetringen, die door klemming om de enkels sluiten. 1 paar.

13034. Pinangschaar in den vorm van een mythisch dier. Zilveren beenen met goud ingelegd.

13035. Twee dunne, gouden hoekstukken voor een rolkussen, met ingedrukte bloemmotieven. 1 paar.

13036. Vier dunne stukjes plaatgoud, met in inkt geteekende *wajang*-figuren versierd.

13036[a]. Vier groote ringen met goudbeslag, vermoedelijk vroeger als montuur van voorwerpen gebruikt.

13037. Gordel, zijnde een buigzame band dun plaatgoud, aan de uiteinden als een lint uitgeknipt. Beschadigd.

13038. Figuur, voorstellende *Dewi Çri*, saamgesteld uit 44 stukjes door koperdraad verbonden plaatgoud.

13039 Bundel fijne, gouden bloemen en bladen op schildpadden pen, dienende als haarversiersel, bezet met eenige witte steentjes.

13040. Dito dito, boogvormig en bevestigd op een hoornen pen.

13041. Gouden bloem met vijf bloembladen, op houten pen bevestigd. Gebruikt als haarversiersel.

13042. Kleine, plaatgouden bloemhouder in den vorm van een peperhuisje, met gouden loovertjes behangen.

13043. Dito van dun zilver, met gouden blaadjes.

13044. Dito dito.

13045. Dito, geheel van zilver.

13046. Dito dito.

13047. Stel gouden oorsieraden van bladgoud, met hangers en loovertjes. Op koperen pen bevestigd. 2 stuks.

13048. Gouden diadeem met ingeslagen figuren, sikkelvormig. Vermoedelijk op het voorhoofd gedragen.

13049. Twee zilveren oorversierselen met goudbeslag. 1 paar. *Soebeng.*

13050. Groote, waaiervormige kam met hoog, zilveren bovenstuk.

13051. Kleine, geslepen *mirah*-steentjes en één groote, gele geslepen topaas. 5 stuks.

13052. Zilveren *sirih*-doos met ingekraste figuren en gedreven zilveren deksel met gouden bovenplaat.

13053. Gouden ring met filigraanwerk versierd en witte steen.

13054. Dito dito, met *mirah*-steen.

13055. Groote, koperen ring met steen die half wit en half bruin is.

13056. Gouden (?) ring met zwarten, gladden steen.

13057. Gedreven gouden *gambir*-doosjes, met gouden kettinkjes verbonden.

13058. *Pinang*-schaar in vogelkop-vorm, de beenen met goudbeslag.

13059. *Wajang*-figuurtje, met inkt op een stukje bladgoud geteekend.

13060. Spits toeloopend hoofddeksel van bladgoud, met ingedrukte figuren en voorstellingen. *Garoeda moengkoer.*

13061. Kleine, ronde kam van schildpad, langs den rand versierd met gouden loovertjes, bloedkoraaltjes en roode lapjes.

13062. Kort jakje zonder mouwen van zeegroen satijn, geheel omzet en opgelegd met zwaar gouden bloemetjes en ornamentjes. Model van een *boléro.*

13063. Plat gouden borstsieraad in borstlap-vorm, geheel met ornamenten en roode en witte steenen versierd.

13064. Groote, schuitvormige bak van zeer zwaar, prachtig gedreven goud. De bodem is defect. Zie N°. 13023.

13065. Zwaar gouden kroon, van voren met *garoeda*-kop versierd, door, op spiraaltjes trillende loovertjes

omgeven. Heeft den vorm van het hoofddeksel van een *wajang*-pop.

13066. Rood *boléro*-jakje, afgezet met massief-gouden randen; scharnier sluiting onder de armen.

13067. Bak, uit een groote klapperdop gemaakt, opgelegd met een geörnamenteerden rand van gedreven goud. Deksel ontbreekt.

13068. Gouden beber in bloempot-vorm, versierd met ingedrukte figuurtjes.

13069. Zilveren beker, in den vorm van een kroes. Omgeven door een dun gouden overtrek met ingedrukte ornamenten.

13070. Zilveren beker, in den vorm van N°. 13068.

13071. *Pinang*-schaar, in den vorm van een gestyliseerd paard, met lofwerk en krullen. De beenen zijn van zilver.

13072. Onversierde *pinang*-schaar met zilveren beenen.

13073. *Pinang*-schaar als N°. 13071.

13074. Klein, sierlijk uitgesneden en gegraveerd mesje met houten steel, (het zilverbeslag is niet meer aanwezig) en zilveren ring.

13075. Lancetvormig mesje, aan houten steel met zilverbeslag.

13076. *Pinang*-schaar in den vorm van een mythisch dier met vleugels, met goud ingelegd, de beenen beslagen met gouden banden.

13077. Donkerood *tjindé*-weefsel, met langwerpige vierkanten, in groen, geel en wit en ingeweven dicht patroon van goud.

13078. Paarsrood zijden *kasap*-weefsel, met in zilverdraad ingeweven patroon; omzet met rood gallon.

13079. Vlaszijden weefsel, paars met geel, omzet met gallon met zilverdraad doorweven.

13080. Geel gestreepte doek, halfzijde, met gallon omzet.

13081. Groen en geel geruite *saroeng*, uit twee stukken bestaande.

13082. Dito, geel met groen en rood geruit.

13083. Dito, geel met zwart en rood geruit.

13084. Geweven, geruite *saroeng*.
13085. Dito dito.
13086. Dito dito.
13087. Dito dito.
13088. Dito dito.
13089. Lange, smalle gordel, van geel garen en gouddraad. Zie ook N°. 10685.
13090. Zeer lange, breede strook, met kleine ringetjes vervaardigd uit veelkleurige lappen, afgezet door een rand *prada*-werk op grasgroen satijn. Dient als kamerversiering.
13091. Langwerpig, vierkante lap met *prada*-werk.
13092. Groen en wit gestreepte, smalle gordel.
13093. Dito, doch smaller met paarsroode streepjes.
13094. Dito dito, met zwarte en witte streepen.
13095. *Kasap*-doek, oranje met zilverdraad doorweven. Omgeven met paars band waarin veel zilverdraad is geweven.
13096. *Kasap*-doek, gele grond met ingeweven figuren van zilverdraad, met zwaar gallon omzet.
13097. Gestreept, zijden kleed, bezaaid met ingeweven bloemmotieven van gouddraad, rand met puntfiguren.
13098. Geweven, wit zijden doek, met paarsroode figuren. Uiteinden als N°. 13078, met gallon afgezet.
13099. Dito dito, met figuren van gouddraad, rand paarsrood met zilverdraad doorweven.
13100. Klein, paarsrood kleedje, met gouddraad doorweven.
13101. Rood zijden *saroeng*, met zilveren sterren, *kapala* met torentjes.
13102. Dito dito, maar veel langer en zonder rand.
13103. Rood zijden kleed, met ingeweven gouddraadfiguren. Afgewerkt zonder rand.
13104. Kleedje als N°. 13100.
13105. Roodzijden kleed, met gouddraad doorweven en met een rand van torentjes.
13106. Groote, donkerrood-zijden *saroeng*, met gouddraad doorweven en met een rand afgewerkt.

13107. Paarsroode *saroeng*, met goud- en zilverdraad in sterren en figuren doorweven. *Kapala* met torentjes van gouddraad.

13108. Rood zijden *saroeng*, geheel als N°. 13107 met gallon omzet.

13109. Geheel versleten *saroeng*, van oud paarse zijde met gouddraad.

13110. Paars katoenen gordel, met schuins loopende, vierkante vakjes in wit.

13111. Geweven katoenen *saroeng*, uit twee stukken bestaande. Groene ruit.

13112. Dito, groen met geel geruit.

13113. Dito, groen met wit geruit.

13114. Oranje en wit geruite, dunne gordel.

13115. Paars en wit geruite, geweven *saroeng*, uit twee stukken bestaande.

13116. Gordel als N°. 13110, doch oranje met wit geruit.

13117. Paars, geel en rood geruite, geweven *saroeng*, uit twee stukken bestaande.

13118. Dito dito, geel en rood geruit.

13119. „ „ geel met paars en rood geruit.

13120. „ „ geel met paars en groen geruit.

13121. „ „ geel met groen en paars geruit.

13122. „ „ geel met paars, groen en wit geruit.

13123. Gordel als N°. 13110, zelfde patroon, maar geel met rood.

13124. Katoenen *saroeng*, uit twee stukken bestaande, paars, rood en wit geruit.

13125. Dito dito, groen, rood en paars geruit.

13126. „ „ groen, rood en geel geruit.

13127. Donkerroode *tjindé*, met onduidelijke figuren in geel, groen en wit, afgezet met breeden rand van tegen elkander inloopende, witte torens.

13128. Paars en wit geruite *saroeng* van zijde.

13129. Dito, paarsrood en geel gestreept.

13130. Geel zijden *saroeng*, met roode ruiten.

13131. Dito dito, wit en rood geruit.
13132. „ paarsrood met geel geruit.
13133. „ geel met paars, groen en rood geruit.
13134. Staatsie-kleed, geel en rood gestreept; in het midden een breede band van roode zijde met gouddraad.
13135. Geel zijden *saroeng*, paars, rood en wit geruit.
13136. Dito dito, zonder paars.
13137. Dun paarsrood zijden kleed, met streepjes van gele zijde en gouddraad. Breede rand van paarsrood met opgeplakte figuren van goud. (*Prada*-werk).
13138. Donkerrood zijden *saroeng*, met *kapala* van witte streepen.
13139. Dito dito, in kleur eenigszins anders dan N°. 13138.
13140. Lange, smalle, roodzijden gordel, met breede geornamenteerde streepen, met vlaszijde ingeweven en met gouddraad afgezet. Ingevoerd.
13141. Ingevoerd doek van gele zijde, met gouddraad doorweven. Rand nòch *kapala*.
13142. Platte doos met twee deksels, van binnen en van buiten fraai met *wajang*-figuren beschilderd in kleuren en goud, inhoudende 38 fraaie gevlamde mesjes voor vechtbanen.
13143. Groen stuk katoen, bedrukt met gele figuren, randen en imitatie-franje.
13144. Gele lap katoen-damast met ingeweven bloemmotieven.
13145. Wit katoenen lap met roode figuren, omzet met zwaar rood zijden gallon, met zilverdraad doorweven.
13146. Geruite, katoenen lap van veelkleurig weefsel. Van onderen voorzien van tot koord gedraaide, veelkleurige franje, gedeeltelijk geknoopt.
13147. Borstlap, van groen goudbrokaat omzet met oranjezijde, waarop *prada*-werk is aangebracht. Aan de vier hoeken kwastjes van rood flanel met kraaltjes.
13148. Dito dito, maar roodachtig-bruin en zonder kwastjes.

13149. Dito dito, doch veel grooter; binnenvak van geel satijn en buitenrand van *prada*-werk.

13150. Dito, model van een sjerp; lichtgeel satijn met *prada*-werk, omgeven met paarsroode randen, eveneens van *prada*-werk.

13151. Borstlapje als N°. 13147, maar kleiner en aan de hoeken van kwastjes voorzien.

13152. Vierkant, geel katoenen kleed, met groen satijnen rand, waarop een nog te borduren rand is geteekend. Onafgewerkt.

13153. Contract met het Gouvernement, gebonden in grijs katoenen omslag.

13154. Acte van verband, van den Radja van Badoeng met het Gouvernement. In geel satijnen band.

13155. Dito dito, in geel satijnen band.

13156. Minuutboek, in Arabisch schrift, in geel papieren omslag.

13157. Boek, in Javaansch schrift gedrukt, met platen. „Beschrijving en Statuten der Nederlandsche Ridderorden", door L. F. WINTER.

13158. Boek, in Javaansch schrift gedrukt, met lichtgrijs omslag, handelende over de *Wajang-Wong* voorstellingen.

13159. Rood aardewerk waterkruik op voet, met zilveren tuit waaraan een gouden punt. Hoog, rood geverfd deksel met hoogen knop.

13160. Twee zware hangers van veelkeurige, groote kralen, in lange franje afhangende van twee met rood omwoelde ringen. Van boven van een haak voorzien. Dient tot kamerversiering.

13161. Groote, gedreven zilveren bak, in den vorm van een beker zonder voet. Een scène uit een *wajang*-voorstelling is in drijfwerk uitgevoerd. Geschonden.

13162. Roomkleurig, gedrukt kleed, met bloemmotieven en golvende lijnen in kleuren versierd. Ingevoerd katoen, van Britsch-Indisch fabrikaat.

13163. Lap witte, Europeesche kantstof, zooals voor gordijntjes wordt gebruikt.

13164. Stuk dun, lichtgeel damast. Ingevoerd.

13165. Roodpaars-zijden kleed, met purperen rand, geheel bedekt met opgeplakte gouden bloemen. (*Prada*-werk).

13166. Rood en wit geruite, zijden *saroeng*, uit twee stukken saamgesteld.

13167. Goudkeurige, satijn-damasten lap, met veelkleurige ingeweven bloemen.

13168. Donkerpaars-fluweelen lap, met gele vierkanten en bloempjes.

13169. Bruinachtig gele, zijden-damasten lap, met bloemen en vogels overdekt.

13170. Groen katoenen lap, met gedrukte gouden bloemen.

13171. Stuk wit-gebloemd en gestreept neteldoek.

13172. Gebatikt kleed (*kain pandjang*), lichtbruin met donkerblauwe en bruine figuren.

13173. Lap van geelachtig-wit katoen.

13174. Stuk geel-katoenen damast.

13175. Lap zwart-gebloemd katoen.

13176. Ongekleurde krishouder, in den vorm van een vrouwen-figuur met ontbloot bovenlijf; het gelaat is dat van een *raksasa*.

13177. Krishouder, in den vorm van een mannelijk beeld; rood en verguld. Van den linkerschouder hangt een langen kralensnoer af tot op de heup.

13178. Gevlochten, platte waaier, beschilderd met de voorstelling van het offeren van donkerhuidige menschen. De zwaar houten steel, met omgebogen verlengstuk, is geheel met snijwerk versierd.

13179. Lange balk, met twee korte dwarshouten aan de uiteinden, geheel met lofwerk en bloemen uitgesneden en verguld. Waarschijnlijk een fragment van een poort of draagstoel.

13180. Zeer groote, geheel vergulde draagstoel van fraai uitgesneden hout. De zitting rust op vier mythische dieren in zittende houding, het meest op leeuwen gelijkend.

De lange stokken, die op de schouders der dragers moeten rusten, zijn beslagen met een groot aantal zilveren banden, evenals die over het algemeen aan de lansstelen zijn te zien.

Historische Afdeeling.

Voorwerpen uit den Compagnie's Tijd.

Aangekocht.

13194. Antiek luiermandje, van gesneden, verguld hout op vier kleine pootjes; de zijkanten die schuin loopen zijn geheel van *à jour* lofwerk.

13195. Zeer groote, lange kleêrkist van Ambon-hout, met fraai bewerkt koperbeslag en dito zware hengsels. Later waarschijnlijk, op een hoog voetstuk, met 4 wielen, geplaatst om het vervoer gemakkelijk te maken.

Aangekocht op Pasar Gambir.

13453. Houten kistje, met paarlmoer ingelegd en met koperbeslag.

AANWINSTEN

VAN DE

ETHNOGRAPHISCHE VERZAMELING IN 1908.

Sumatra.

Van de Padangsche Bovenlanden.

Aangekocht op Pasar Gambir, Aug.-Sept. 1908.

13560. Model van een padischuurtje, van zilver filigraanwerk, uit guldens vervaardigd.

13561. Klein schaaltje, met 3 vruchten van zilver filigraanwerk.

13562. Drie zilveren cabajaspeldjes, aan kettinkje van filigraanwerk.

13563. Massief zilveren oorlepeltje.

13564. Massief zilveren haarnaald.

13565. Model van een groot Padangsch woonhuis op palen, van zilver filigraan-werk, uit guldens vervaardigd.

13565ᵃ. Model van een kleine moskee, van zilver filigraanwerk, uit guldens vervaardigd.

Van Palembang.

Aangekocht.

13528. Kunstig gesneden krisheft van wit ivoor, *raksasa*.

Aangekocht door de Ned.-Ind. Regeering en in bruikleen aan het Bataviaasch Genootschap van K. en W. afgestaan, de Rijkssieraden der vroegere Sultans van Palembang. Zie Not. Aug. 1907, I *i*, pag. 64 en Nov. 1907, II *f*, pag. 105.

13956. Langwerpig-vierkante doos, voor *sirih* en *sirih*-benoodigdheden, van binnen rood verlakt, van buiten zwart verlakt, met geornamenteerd goud beslag. Bijpassend deksel op dezelfde wijze versierd. In de doos bevinden zich vier ronde gouden doosjes, waarvan drie bolvormig, één met platten bodem en plat deksel; zij zijn bedekt met kleine diamanten; een klein open bakje van goud en een pinangschaar zijn eenvoudiger versierd.

13957. Fraai, kort dolkmes in halvemaanvorm, met zwarten greep waarover goud beslag met steentjes. De sikkelvormige scheede is van glad goud met een geornamenteerden rand, langs de kanten en aan de punt.

13958. Kleine, rechte kris met fraai *pamor*, aan het dikste gedeelte met een gouden *garoeda* en andere ornamenten versierd. Het heft is uiterst fijn, in *raksasa*-vorm, uit wit ivoor gesneden en aan het *pamor* verbonden door gouden ringen met veel diamanten. De scheede, met gevlamd houten bovenstuk, is voorzien van goudbeslag waarop een lange, gouden draaglus naar onderen, een korte draaglus naar boven zijn bevestigd, de laatste met een zware rozet van diamanten.

13959. Zeer lange, rechte kris, met rechten greep van bewerkt goud en bezet met diamanten.

De scheede is van bewerkt goud en heeft een bovenstuk van gevlamd hout, aan de punt van onderen bevindt zich een groote *mirah*-steen.

Aangekocht en op bestelling vervaardigd te Palembang: eenige voorwerpen, geschikt om den *pĕlangi*-arbeid aanschouwelijk te maken. Pasar Gambir, Aug. 1908.

13961. Vierdubbele zijden lap, in de natuurlijke kleur, zijnde *pĕlangi*-arbeid in bewerking. De plaatsen die men niet geverfd wenscht te hebben zijn in jong *pisang*blad

gewikkeld en met haakgaren vastgebonden. Hier en daar is de zijde alleen ingerimpeld. Gereed om te verven.

13962. Teekenpen, van bamboe met ijzeren punt, gebruikt om na het verven nog hier en daar gele lijnen aan te brengen ter voltooiïng.

13963. Dito teekenpen, voor donkerroode en zwarte lijnen.

13964. Groote, gebogen naald (model paknaald), om de draden door de vier dubbele zijde te trekken en de zijde in te rimpelen.

13965. Lap, als N°. 13961, doch na het verven van rood en geel. Half ontdaan van de pisangbladeren, half ingepakt, gedeeltelijk reeds met de teekenpennen bijgewerkt, geeft dit stuk een duidelijk overzicht van de bewerking van *pĕlangi*-arbeid.

Java.

Van West Java.

Aangekocht in de Preanger. Tjipari-Djampang Koelon. Not. Jan. 1908, IV, 2°, pag. 8 en vvg.

13492. Grof katoenen, gebatikte deken, met roode ornamenten op ongekleurden grond. Wordt vervaardigd met een *bamboe*-schijfpen en tegenwoordig nog slechts voor versiering gebruikt. *Simboet*. Zie N°. 5671, Groep X. „Gebruiken bij Huwelijken". West-Java.

13493. Deken, als N°. 13492, maar nog niet afgewerkt; nog niet geverfd. Zie N°. 5671 als boven. Lengkong-Djampang Koelon.

13494. Bamboe-cither, met 15 snaren en een viool met strijkstok, cither = *kĕtjapi*, viool = *tarawangsa* Zie N°. 1264 en 1265 in Groep VII, „Spel, dans, feesten, muziek". Java. Samen vormen zij het orkest genaamd *tarawangsa*.

13495. Blaasinstrument in trompetvorm, *tarompet*. Zie N°. 8650. Groep VII als boven. Java. Afkomstig uit

de Preanger Reg. Sagaranten. Wordt bespeeld met *goöng* N°. 13499.

13496. Slaginstrument, *tjaloeng*, bestaande uit aan elkander gebonden bamboekokers, ieder van verschillende grootte, met bijbehoorende houten kloppers. Zie N°. 1261, in Groep VII als boven. Afkomstig van Tji-tjoeroeg, Djampang Koelon.

13497. Slaginstrument, van twee korte, dikke kokers, ieder van een knop en één snaar voorzien, *kĕtoek*. Herkomst als N°. 13496.

13498. Kleine boog met snaar, *pĕteng*, om de *babakoan*-vezels te zuiveren, met bijbehoorend aanvoerstaafje, spinstaafje en vlokken gezuiverde vezels, benevens een klos gesponnen garen. Afkomstig van Tji-barangkok. Palaboean Ratoe.

13499. Blaasinstument, *goöng*, bestaande uit een dikke bamboe, waarin zich een dunnere bevindt waarop wordt geblazen. Dient ter begeleiding van N°. 13495. Afkomstig van Sagaranten.

Geschenk van Raden SOERIA ADI WIDJAJA, assistent wedana van Tji-ĕmas. Djampang Koelon, Soekaboemi. Zie Not. Jan. 1908, IV 1°, pag. 8.

13505. Twee modellen van spaden, *patjoel koeja*, van verschillende grootte.

13506. Houten model van een ploeg, *singkoel*, met zeer langen boom en ijzeren spade.

13507. Houten dito, doch zonder ijzeren spade, *boeroedjoel*.

13508. Model van een mandje om rijst te stoomen, *asempan*. Model *koekoesan*.

13509. Model van een rijstmandje, *sosokan*, uit bamboe gemaakt.

13510. Bamboehanger, met ingekraste, zwartgemaakte figuren, *katoeng*.

13511. Model van een rijstmandje, *boboko*. Vorm *bakoel*.

13512. Model van een houten karbouwentuig, met bijbehoorende zweep, *pasangan.*

13513. Model van een houten ploeg, *singkal.*

13514. Zeer klein modelletje van een spade, geheel van hout, *patjoel.*

13515. Houten model van bankje, om bloemen te snijden, met bijbehoorend mes in hout. *Rimbangan.*

13516. Vischlijnen, met fijne haakjes, op klossen gewonden. *Oesup golong.* Twee stuks.

13517. Zeer klein model van een weeftoestel, met toebehooren. *Pakara.*

13518. Houten model van een toestel met twee draaiende cylinders, dient om katoen te zuiveren. Zie ook N°. 1164, Groep IIIc, West-Java.

13519. Garenwinder van hout en *bamboe. Djantra.*

13520. Klein houten model van een ploeg. *Singkal.*

13521. Klein houten model van een egge. *Garoe.*

13522. Klein houten model van een karbouwentuig. *Pasangan.* Zie ook N°. 13512.

13523. Houten model van een spade met breed ijzer. *Patjoel.*

13524. Model van een houten kapstok om tegen den muur te hangen. *Kakait.*

13525. Vischnet, gedeeltelijk in zakvorm, met twee smalle verlengstukken, met houten drijvers en stukjes lood. Voorzien van houten pennen om in den grond te steken. *Arad.*

13526. Werpnet met fijne mazen, spitstoeloopend en aan den wijden kant bezet met looden ringen. *Ketjrik.*

Geschenk van den J. P. Moquette te Weltevreden. Not. Maart 1908, VII, pag. 42.

13527. Langwerpig-vierkant wichelplaatje van lood, met ingekraste mystieke termen, namen van aartsengelen, van de vier chalifen. enz. enz. Uit een rivier opgevischt door een inlander. West-Java.

Aangekocht door tusschenkomst van den Resident der Preanger Regentschappen, de volgende voorwerpen, die bij het herstellen van een *desa*-weg in de *desa* Tjipitjoeng, distr. Tjibeureum, afd. Soemedang, zijn gevonden. Not. April 1908, II 10°, pag. 55.

13790. Aarden pot, lichtblauw gebloemd, waarvan de bodem met barsten gebakken is.

13791. Vier kommen van grof aardewerk, één rood en drie blauw gebloemd.

13792. Twee porcelein kommen met deksels, waarvan één langs de buitenzijde, gekarteld; blauw gebloemd.

13793. Klein, porceleinen, blauw gebloemd kannetje met tuit.

13794. Blauw gebloemd porceleinen *gĕndi.*

(Het bruin aarden kruikje, bij deze bezending behoorende, werd geacht meer thuis te behooren in de Archaeologische afdeeling).

Midden- en Oost-Java.

Uit de Residentie Soerabaja, afdeeling Gresik, desa Tjĕrmé. Not. Februari 1908, VII *b*, pag. 33. Zie het opstel van schenker, met de afbeeldingen, in Tijdschrift Bat. Gen. 1908, Dl. L. Aflev. 5—6, pag. 411.

13529. Hoog mutsje van lontarbladen gevlochten, met 6 hoornvormige uitsteeksels. Voor jongens en ongehuwde mannen. Drie stuks. Zie ook N°. 1279 en N°. 10425 in Groep I, „Kleeding en Opschik", Java.

13530. Mutsjes als boven, doch met drie stompe punten met lussen. Gedragen door gehuwde mannen. Drie stuks.

13531. Hoedjes als boven, doch slechts drie stompe bulten vertoonende. Dracht voor gehuwden. Drie stuks. Zie ook N°. 1279 en 10425 in Groep I. „Kleeding en Opschik". Java.

Geschenk van den Heer R. A. Kern, controleur te Patjitan. Not. Sept. 1908, IV *a*, pag. 106.

13789. Zadel, voor tournooien en andere feesten, met oud lederen flankstukken en nieuw bijgewerkt bovenzadel, hoofdstel, staartriem, teugels en stijgbeugels. Alle riemen zijn hier door met zwart fluweel overtrokken touwen vervangen, met blikken banden en roode kwasten versierd. Vervaardigd te Patjitan, naar aanwijzingen van MAS MANGOEN WINOTO, Wedono van Pringkoekoe, die hierbij Oud-Javaansche modellen gevolgd heeft.

Uit het Tengger gebergte.

Aangekocht door tusschenkomst van den Heer E. J. VAN GOGH, Aspirant-Controleur te Probolinggo, thans Controleur te Tangerang. Zie Not. Maart 1908, II 11°, pag. 40.

13533. Model van een woonhuis, zooals gebruikelijk in het Tĕnggĕr-gebergte. Vervaardigd uit een houten geraamte, *bamboe* vlechtwerk als wanden en *atap* voor dakbedekking.

Uit Solo.

Aangekocht op Pasar Gambir, Aug.—Sept. 1908.

13566. Donkerblauwe hoofddoek, met smallen rand van het patroon genaamd: *Hoedeng modang rĕgi.*

13567. Donkergroene *slendang*, van het patroon genaamd: *Tjijoet modang pangkoer.* Het middenstuk omgeven door een *geïkat* randje, omgeven door een breeden *gebatikten* buitenrand.

13568. Donkerroode slendang, met smal *geïkat* schelprandje en breeden, *gebatikten* buitenrand, van het patroon genaamd: *Tjoewiri.*

13569. Donkerblauwe hoofddoek, met *gebatikten* rand en smal geïkat tusschenrandje. Patroon genaamd: *Hoedeng gadoeng tjeleng.*

13570. *Kain pandjang*, met *gebatikte* diagonaalstrepen. Patroon genaamd: *Wijar slier lapis.*

Celebes.

Van Zuid-Celebes.

In bruikleen afgestaan door het Nederl.-Indische Gouvernement. — Zie Not. Dec. 1906, II *g*, pag. 133 en Not. Aug. 1907, II *o*, pag. 71.

13500. Zwaar bronzen kanon, met sporen van door vuur bedorven en beschadigde ornamenten.

13501. Dito, doch dikker en korter.

13502. Zeer lang, dun, onversierd kanon, met versierd draaibeugel.

13503. Kanon als N°. 13500, maar versierd met een wapen en voorzien van twee handvatsels in dolfijn-vorm. Ook het draaibeugel is versierd.

Nieuw Guinea.

Zuid Nieuw-Guinea.

In bruikleen gegeven door het Nederlandsch-Indische Gouvernement, bij Besl. van 15 September 1908 N°. 4. Afkomstig van de exploratietochten gedurende de maanden Augustus, September, October en November 1907. Herkomst Okaba. — Zie Not. Jan. '09, III 1°.

13571. Lange, smalle houten trom, versierd met rood en wit gekleurd houtsnijwerk. Bespannen met huid. Voorzien van handvatsel en draagband. Trommelvel van leguanenhuid. Wordt door vrouwen op feesten gebruikt. *Papies-kàndárá*. Okaba.

13572. Trom, geheel als 13571. *Kàndárá*, doch veel grooter en met kangoeroehuid, waarop wasknoppen, bespannen. Gebruikt op feesten door *éwà-tie* en getrouwde mannen. Okaba.

13573. Trom als N°. 13572, doch met een draagband van geklopte boombast. *Kàndárá*. Afkomstig van Sangassé.

13574. Trom als 13572, doch bespannen met leguanenhuid (gescheurd), en met *idjoeh* draagband. Gebruik als N°. 13572. Okaba.

13575. Dito dito, doch trommelvel met wasknoppen. Sangassé. Gebruik als boven.

13576. Zéér kleine trom, met leguanenhuid. Draagband van boomschors. Voor kinderen op feesten.

13577. Trom als N°. 13571, doch iets grooter en zonder trommelvel. Voor vrouwen op feesten. Versierd met een kwastje met blauwe kralen. Okaba.

13578. Houten beeld, *déhévain*; menschelijke gedaante, geheel bedekt met opgeplakte vruchtenpitjes, *baba*. Aan de kin menschenbaar, *avin-haas*. Pluim op het hoofd van casuarisveeren, *kai-poet*. Op *majoe*-feesten bij dansen, met de ledige borstholte, als een kap op het hoofd geplaatst, de beenen van het beeld op den rug neêrhangend, niet compleet. Afkomstig van Gelieb.

13579. Houten schild, met snijwerk en met rood, wit en zwart kleursel ingewreven. *Oebòn*. Uit het binnen land op sneltochten door kustbewoners meegenomen. Schilden zijn aan de kust niet bekend. Sangassé.

13580. Dito schild, doch spits toeloopend. Afkomstig van Wongselékat.

13581. Dito dito, *oebòn*. Afkomstig van Sangassé.

13582. Regenmantel, *ie-gá*, van biezen, *wie-be*, door mannen en vrouwen gedragen. Afkomstig van Gelieb.

13583. Maskers, *wang-go-bĕ*, gemaakt van de bladscheede van den klapperboom. Op feesten door dansers gedragen. 2 stuks. Okaba.

13584. Regenkap of mantel, *ie-gá*, van biezen, *wie-be*. Gedragen als N°. 13582. Afkomstig van Okaba.

13585. Schaamgordel, *noo-àh*, gemaakt uit de binnenbast van een boomsoort. Okaba.

13586. Twee buikgordels, *saï-gòs*, voor getrouwde mannen. Okaba.

13587. Borstbekleedsel, *babore*, met vruchtenpitten afgewerkt. Door jonge, ongetrouwde vrouwen en getrouwde mannen kruiselings over de borst gedragen.

Door oude mannen niet kruiselings gedragen. Bij rouw vervangen door de *só-ja*, N°. 13588. Okaba.

13588. Borstbekleedsel, *só-ja*, van riet, door mannen en vrouwen, bij rouw kruiselings over de borst gedragen. Okaba.

13589. Versieringen aan onder-armbekleedsels, *Màtam*. 2 st. Okaba.

13590. Grondstoffen van bladscheede van den wilden pinangboom, gebruikt voor haarvlechten van ongetrouwde mannen. *Ie-tàh* Afkomstig van Okaba.

13591. Schaamgordel, *noo-àh*, evenals N°. 13585. Deze is nog niet zwart gemaakt en wordt dan alleen bij rouw gedragen. Afkomstig van Okaba.

13592. Onderarmbekleedsels, *giem ràké-rie*, uit *rotan* en wortels van den klapperboom. 2 stuks. Okaba.

13593. Haarversiering, *moe-mbra*, uit de binnenbast van den *noo-àh*-boom. Okaba.

13594. Vaatwerk, *soté*, van de bladscheede van den wilden pinangboom. Alléén door vrouwen gebruikt. Okaba.

13595. Borstversiering, *goei*, het bovenste gedeelte is van vruchtenpitten, *baba*, het onderste gedeelte van varkensstaarten, *goei*. Okaba.

13596. Houten kalkspatels, *tàng*, van *pinang*-hout en *bamboe*. 2 stuks Okaba.

13597. Rotan bovenarm-bekleedsels, *bà-rà-dĕ*. 2 stuks. Voor mannen en vrouwen; bij rouw afgelegd. Okaba.

13598. Klapperdop, tot het aanmaken van de kleurstof waarmede mannen en vrouwen, vóór het huwelijk zich het gezicht inwrijven ter versiering. De bladscheede die aan den dop hangt, doet dienst als deksel. *Mangoon*. 1 stuk. Okaba.

13599. Steenen stamper in ruwen cylindervorm, *kàtà-rĕ*, gebruikt om roode of gele oker fijn te stampen. 1 stuk. Okaba.

13600. Halsversiering, van honden-hoektanden gemaakt. Door mannen en vrouwen bij verloving gedragen;

na het huwelijk alleen door mannen gebruikt; *ngat gattien.* 1 st. Okaba.

13601. Bamboe neusversiering, *sòng.* Wordt door de neusvleugels gestoken. Slechts door mannen en *ewà-tie* gedragen. 1 stuk. Okaba.

13602. Klapperdop, als schaambedekking voor mannen, *bòbò-kĕ-sako.* 1 stuk, lichtgeel. Afkomstig van Gelieb.

13603. Dito dito, zwart, *bòbò-kĕ-sako.* 1 stuk. Gelieb.

13604. Halsversiering, van paarlmoeren plaatjes en vruchtenpitten voor jonge vrouwen. Okaba.

13605. Schelp, als schaambedekking, *kéké-wie*, door getrouwde mannen gedragen. 1 stuk. Okaba.

13605[a]. Dito dito, ander model, *kéké-wie.* 1 stuk. Okaba

13606. Steenen stamper, *kata-rĕ*, in ruwen cylindervorm, behoorende bij den *sirih*-vijzel N°. 13610. Okaba.

13607. Zaag van een zaagvisch, *ròró-vè*, aangewend als dakversiering van een huis. 1 stuk. Okaba.

13608. Klapperdop, gebruikt om met het vleesch van oude klappers en speeksel, een brei te mengen waarmee kleurstoffen die men op het gezicht smeert, worden aangemaakt, *oetā-pà-mà-ngoon.* Na vermenging bewaard in N°. 13598. 1 stuk. Okaba.

13609. Haaien-onderkaak, *si-sai*, op het dak aan touwen opgehangen als huisversiering. Okaba. 1 stuk.

13610. Houten vijzel, *amoe-dĕ*, op houten pen. Okaba.

13611. Halsketting, *sahaam-sien*, van saamgebonden *kangoeroe*-tanden. 1 stuk. Okaba.

13612. Halve klapperdop, *wattie asoopĕ mànggoon*, waarin het speeksel van personen die bladeren en stengels van een Piperaceae soort kauwen, wordt uitgespogen en daarna opgedronken, of ook wel aan anderen aangeboden. 1 stuk. Okaba.

13613. Oorringen, *ie-hier*, van de opgerolde slagpennen der vleugels van den casuaris-vogel. 3 stuks saamgebonden. Dracht voor mannen en vrouwen. Okaba.

13614. Vlechtpriemen, *ban*, van het dijbeen van den *kangoeroe*. 2 stuks. Okaba.

13615. Dwarspijpje van bamboe, bij N°. 13623 behoorende.

13616. Versiering voor het boven-armbekleedsel, *wai-hai-jan*, bestaande uit het dijbeen van den reiger, met afhangende schelpjes. Dracht voor ongetrouwde jonge vrouwen. 2 stuks. Okaba.

13617. Pinanghouten boor, *alie-bĕ*, om gaten in varkenstanden te maken. 1 stuk. Okaba.

13618. Boor van bamboe, *soe-ba*, met punt van haaientand. Gebruikt als N°. 13617. 1 stuks. Okaba.

13619. Bamboekoker met rotanbanden, *soebà-à-vá*, gebruikt voor het bewaren van ongeprepareerden oker. 1 stuk. Okaba.

13620. Boven-armversiering, *kie-m*, bestaande uit varkenstestikels met zaadstreng. Dracht voor mannen. Wordt ook ten geschenke gegeven. 1 paar. Okaba.

13621. Hoofdversiering, *sie-mboe*, van casuarisvederen, dracht voor mannen. 2 stuks. Okaba.

13622. Bovenarm-versiering, van touwwerk en vruchtenpitjes, *moek-doomdĕ*. Door mannen en vrouwen alleen bij rouw gedragen. 1 stuk. Okaba.

13623. Bamboe pijp, met ingesneden figuren aan de beide uiteinden. Behoort bij het *bamboe*-dwarspijpje N°. 13615, dat in het gat der pijp wordt gewrongen.

13624. Onafgewerkte vlechtpriemen, *sahaan hai-jon*, gemaakt van de dijbeenderen van den *kangoeroe*. Wordt met schelpen gesneden en geslepen. 3 stuks. Okaba.

13625. Pijpen van bamboe, *ba-nggĕ*, met door schelp ingesneden figuren versierd. De uitgespaarde punt dient om de pijp, na gebruik, in den grond te steken. Okaba. Voor mannen van allerlei leeftijden.

13626. Dito dito, zonder punt. Okaba.

13627. Dito dito, zonder punt. Okaba.

13628. Knieband, *siegasie-bĕ*, van gevlochten *rotan*, door

getrouwde mannen en vrouwen even onder de knie gedragen. 1 stuk. Okaba.

13629. Halsversiering, *rahitoe-kienda-rie*, van door touw aanéén gevlochten, geslepen parelmoerschelpen. Gedragen door kinderen en jonge lieden, vóór het huwelijk. Na het trouwen afgelegd. 1 stuk. Okaba.

13630. Bamboekokers, *soebà-àrook kambit na ngó*, om het gat in het oorlelletje te vergrooten. 2 stuks. Okaba.

13631. Bovenarmbekleedsels, *moek-doon-dĕ*, van den uitgeplozen bast van een Hibiscus. Uitsluitend voor mannen, van welken leeftijd ook. Bij rouw afgelegd. 1 stuk. Okaba.

13632. Gedroogde kalabas, als kalkhouder, *sie-dĕ*. Zeer lang model met draagband. Voor vrouwen en mannen van elken leeftijd. 1 stuk. Okaba.

13633. Dito dito, maar balvormig, aan draagband en versierd met de schaar van een krabbe of kreeft, *sie-dĕ*. 1 stuk. Okaba.

13634. Halsversiering, uit een zwarte franje van de bladscheede van de *cariota*-palm, gedragen door getrouwde mannen. *Hassie-n* genoemd. 2 stuks. Okaba.

13635. Schedel, met kalk en bloed dichtgemaakt en met een rotan-lus aan den neus en over de kin vastgebonden. Oogen en mond zijn toegenaaid en het haar is gevlochten. Wordt in huis opgehangen aan de lus die door de neus loopt, *gòra-sĕ*. Okaba.

13636. Schedel, van een sneltocht, *mà-oo-dĕ*. Afkomstig van een vrouw. Okaba.

13637. Gesnelde kop, *mà-oo-dĕ*, denkelijk van een man, met *rotan*-lus aan den neus, alle holten met kalk opgevuld; lange franje, naar onderen afhangend. Okaba.

13638. Lange franje-versiering, voor een gesnelden kop, *mà-oo-dĕ*, *bà-ie-som*. Vervaardigd uit klapperbladeren. Okaba.

13639. Hoofdversiering, van kralen en casuarisvederen, *kóràsie-bábá*. Bij *majoe*-feesten door dansers gedragen. Sangassé.

13640. Dito dito, eenigszins anders. Sangassé.

13641. " " " "

13642. " " " "

13643. " " " "

13644. Borstversiering, *kóràsie bábá*, van kralen, casuarisvederen en cylindrische stukjes bamboe. Bij *majoe*-feesten door dansers gedragen. Sangassé.

13645. Dito dito, een weinig anders.

13646. Dito dito, ander model.

13647. Hoofdbedekking, *dadoem*, door dansers gebruikt, bestaande uit vijf gedeeltelijk rood gekleurde, vruchtvormige voorwerpen, aan een kant met de uiteinden saangebonden. De pluim bovenop ontbreekt. Nowarie.

13648. Lang, vruchtvormig voorwerp, gedeeltelijk rood gekleurd *wárĕ* of *diekĕ*; wordt bij feesten op een stok bevestigd, die door de dansers op den rug in den buikgordel wordt gedragen. Stelt een vogel voor, de kop ontbreekt. Nowarie.

13649. Voorhoofdversiering, van de bladscheede van den sagoe-boom, met vruchtenpitten, *ba-ba*, door mannen gedragen bij *majoe*-feesten en bij doodenfeesten. Gelieb.

13650. Speelgoed, *já-ris*, in worstvorm, gemaakt van *gaba-gaba*, omwikkeld door *rotan*-banden en met roode kleurstof ingewreven. Okaba.

13651. Houten afgodsbeeld, van een vrouwelijken geest, *kwà-roo-rĕ*. Wordt bij het doodenfeest voor kinderen en ongetrouwde jongelieden, in een daarvoor bestemd en daartoe gebouwd huisje geplaatst. Sangassé.

13652. Klein, houten afgodsbeeld, *kwà roo-rĕ*, van een mannelijken geest. In gebruik als N°. 13651. Beenen ontbreken. Okaba.

13653. Lang, vruchtvormig voorwerp, als N°. 13648, doch voorzien van den vogelkop, die daar ontbreekt, genaamd *Kidoebĕ*. Gebruikt als N°. 13648. Nowarie.

13654. Gelijkvormige vogel als bij N°. 13653, maar geheel van hout en kleiner, *bé-hom*. Gebruik als boven. Nowarie.

13655. Borstschild, vervaardigd van de bladscheede, *poe-hier*, van den sagoboom, *alé kahien*, opengesneden in vogelmotief en met roode vruchtjes, *baba*, bezet. Op *majoe*-feesten op de borst gedragen, als N°. 13578 op het hoofd wordt gezet. Gelieb.

13656. Grove mand in zakvorm, *wàdĕ*, met bezweringsvoorwerpen van hout, klapperdop en steen. Gevonden in een toovenaarshut. Okaba.

13657. Armbekleedsels, *pokie-raka-rie*, van de bladscheede van den sagoboom, *pokie*. Gebruikt bij jacht en in den krijg, bij het schieten met pijl en boog. Fijn, dicht vlechtwerk. 2 stuks. Okaba.

13658. Borstversiering, voor oude mannen, bestaande uit een stuk schelp, *sa-hó*, aan een touw. Okaba.

13659. Onderkaken van menschen, *été*, laatste overblijfselen van reeds in elkaar gevallen, gesnelde koppen, aan het huis opgehangen, om te laten zien hoeveel koppen de eigenaar reeds gesneld heeft. 6 stuks. Okaba.

13660. Halsvlecht, *wie-bĕ*, behoorende bij het rouwkostuum. Gevlochten van biezen en uitloopend in lange franje. Gelieb.

13661. Fluit van klapperdop, *boera-bĕ*, om den hals gedragen door mannen en gebruikt om honden te fluiten. Okaba.

13662. Haarband, *kalàm*, gehaakt van touw, gedragen door jongelieden, *majoe-anim*. Gelieb.

13663. Rammelaar, *só-kie* van een tros donkerbruine krabbescharen. Door mannen bij feesten in het haar gebonden, aan een trom bevestigd of in de hand

gehouden, om het rammelend geluid te verkrijgen. Okaba.

13664. Dito dito, *só·kie*, maar lichter van kleur dan N°. 13663. Okaba.

13665. Oorvlechten, van gevlochten touw met vruchtenpitten, *baba* en bont versierd, *kalăm*, wordt in de oorlel gedragen en behoort bij N°. 13662. 2 stuks. Gelieb.

13666. Voorhoofdversiering, *kalăm*, van gehaakt touw en doorgesneden vruchtenpitjes, door mannen gedragen bij de *majoe*-feesten en de doodenfeesten. Gelieb.

13667. Klein, plat, zakvormig mandje, *pàpies*, van dicht biezenvlechtwerk. Door jonge meisje gedragen. Okaba.

13668. Haarversiering, *dà·gies*, aan de haarstrengen van feestdansers gebonden. Gemaakt uit *gaba-gaba* omwikkeld met touw. Okaba.

13669. Haarversiering, in kwastvorm, *arie·nà·ngoon*, gehangen aan een haarstreng van feestdansers en danseressen. Gemaakt van sago-bladeren. 1 stuk. Okaba.

13670. Schaambedekking voor mannen, *lala·kie*, uit klapperdop, voor oude- en zieke mannen, zonder buikgordel gedragen met een touw om de lendenen. Okaba.

13671. Polsbanden, uit touw gevlochten, behoort tot het rouwcostuum, *kalam*. 1 paar. Gelieb.

13672. Kniebanden, van touw gevlochten, behoorende tot het rouwcostuum. 1 paar. Gelieb.

13673. Mutsje, met afhangende einden, gehaakt uit touw, behoort bij het rouwcostuum, gedragen door mannen en vrouwen. Gelieb.

13674. Platte stok, *ká-oo*, van wild pinanghout; door mannen en vrouwen gebezigd, om den bast die om den klapperschil zit te verwijderen. Okaba.

13675. Borstband, *so·já*, van bladscheede. Behoort tot het rouwcostuum. Gelieb.

13676. Prauwtje van hout, *papies javoen*, speelgoed voor jongens en meisjes. Okaba.

13677. Mand, met geraamte van *rotan*, *kie·pà·wà-dĕ*, van binnen met een netwerk van touw. Door vrouwen gebruikt, bij het heen en weêr gaan van en naar de tuinen, om klappers, sago, enz. in op te bergen. Okaba.

13678. Rond schepnet, van grof touw en *rotan*, *kie·pà*, gebruikt door kleine meisjes. Okaba.

13679. Mand van klapperbladeren, *kie·pà·wà·dĕ*, voor veldvruchten, gebruikt door vrouwen. Okaba.

13680. Band, van binnenbastvezel van den *noàh*-boom, *honja·hoe·ie*, gebruikt om iets vast te binden. Okaba.

13681. Mand, *oeloe·bĕ·wadĕ*, van klapperbladeren. Mannen, vrouwen en kinderen gebruiken deze manden, om verschillende voorwerpen op te bergen. Dit exemplaar is gevuld met 5 fraaie parelmoerschelpen, die op sneltochten, tegenwoordig ook wel door ruilers, worden verkregen. Okaba.

13682. Mand, *oedoeboe·wadĕ*, van klapperbladeren, gevuld met kookhaardsteenen, *sipkàtà·rĕ*, zij zijn slechts ter opberging in deze mand gedaan. Okaba.

13683. Vier steenen, *épra*, afkomstig van steenen bijlen. Donkergrijs van kleur en geslepen. Het mandje waarin zij verpakt zijn geweest, is niet meer aanwezig. Afkomstig van Okaba, Sangassé en Gelieb.

13684. Gele oker, *da·hie·gin*, gebruikt door mannen en vrouwen voor lichaamsversiering, hoofd, borst, armen en beenen. Okaba.

13685. Schepnet, van bamboe met touw, *kie-pà* cirkelvormig en met weinig zak. Gebruikt door vrouwen alleen. Okaba.

13686. Dito dito, maar grooter en grover, van een zak van geknoopt cocostouw. Alléén door vrouwen gebruikt. Okaba.

13687. Geslepen, steenen bijl, in zwaren bamboe steel, *épra*. Gebruikt om sagoboomen om te kappen en door mannen en vrouwen gebruikt. Okaba.

13688. Mand, *kie-pá-wà-dĕ*, van rotan met een netwerk van touw van klapperbast, en van klapperbladeren. Aan een kant afgeplat en voorzien van draagband. Gebruikt om van uit de tuinen, klappers, sago of andere zaken mee naar huis te nemen. Okaba.

13689. Dito dito, eenigszins anders, *kie-pá-wà-dĕ*. Okaba.

13690. Mand van sagobladeren, *oedoe-bĕ-wa-dĕ*, gebruikt om de geklopte sago in te doen en zoo in huizen of voorraadschuren op te bergen. Voorzien van een gevlochten hengsel. Okaba.

13691. Mand als N°. 13688, doch nog in bewerking, *kie-pá-wà-dĕ*. Gelieb.

13692. Twee rotan armbekleedsels.

13693. Zakvormige mand, van gevlochten biezen, aan een zijde gekleurd, *aliel-wà-dĕ*. Gebruikt door kinderen en ongetrouwde mannen en vrouwen, voor allerlei voorwerpen. Gelieb.

13694. Mand van sago-bladeren, *oedoe-bĕdawa-dĕ*. Gebruikt als N°. 13679. Zakvormig model met hengsel. Okaba.

13695. Mand, van biezen, geheel als N°. 13693 doch iets grooter, *Aliel-wà-dĕ*. Voorzien van twee aan een hengsel hangende klapperdoppen, voor kleurstof om het lichaam te versieren. Hengsel van vlechtwerk. Okaba.

13696. Dito mand, *wa-dĕ*, met ingevlochten figuren en hengsel. Voor getrouwde mannen en vrouwen, om allerlei zaken op te bergen en te vervoeren. Okaba en Jawimoe.

13697. Mand als N°. 13696, doch iets grooter, *wa-dĕ*, afkomstig van Okaba en Jawimoe.

13698. Spatel van varkensbeen, *poe-rĕ*, gebruikt door mannen, vrouwen en kinderen, om het vleesch uit de klappers te schrapen, Nowarie.

13699. Mand van biezen, *arier-wà-dĕ*, model als boven. Okaba.

13700. Dito dito, zelfde model. Okaba.

13701. Vuurtang, van een gespleten, omgebogen rotan gemaakt, *kahier*. Gebruikt om de gloeiende kookhaardsteenen te verplaatsen en het bereide voedsel weg te nemen. Okaba.

13702. Wieg, *kàboe*, in langen zakvorm van biezen gevlochten, met een rotan rand versterkt en van buiten met vruchtenpitjes versierd. Als werk geheel gelijk aan de hierboven beschreven manden. Wordt in huis opgehangen en bij vervoer op den rug gebonden. Dolok.

13703. Mand van biezen, *gàtò-kĕ-wàdĕ*, gebruikt om allerlei zaken op te bergen en te vervoeren. Onafgewerkt exemplaar. Jawimoe.

13704. Oorvlechten, *pèla-kĕ*, uit biezen vervaardigd. Behooren bij het rouwcostuun, *kalam*. Gelieb.

13705. Bovenarmbanden, zeer smal van biezen gevlochten en behoorende bij het rouwcostuum, *kalam*. 1 paar. Gelieb.

13706. Grof, zwaar vischnet, met groote mazen uit cocostouw vervaardigd. Onafgewerkt exemplaar. *Kiè-pà*. Okaba.

13707. Grondstoffen om N°. 13706, *kiè-pà* te maken, zijnde vezels van klapperbast om touw van te draaien, opgeborgen in bladscheede van den wilden pinangboom, als verpakking's materiaal. Okaba.

13708. Mand, *gàtò-kĕ-wàdĕ*, in zakvorm, met verschillend getinte biezen in figuren gevlochten, en van een hengsel voorzien. Gebruikt om in huis voorwerpen op te bergen en bij verhuizing tot vervoer. Okaba en Jawimoe.

13709. Dito mand als N°. 13708, doch kleiner en van franje voorzien. Okaba en Jawimoe.

13710. Zakvormige mand als N°. 13708 doch zonder hengsel

en voorzien van een lang, dun touw om vast te binden, *jàpó-wa-dĕ*. Gebruikt voor wieg en om kleine kinderen op den rug te dragen. Jawimoe.

13711. Rotan lus met handvat, *ie-wd*, gebruikt op de varkensjacht om over den kop van het dier te schuiven. Okaba en Sangassé.

13712. Dito dito, iets steviger afgewerkt. Herkomst als N°. 13711.

13713. " " " " "

13714. " " " " "

13715. " " " " "

13716. " " " " "

13717. " " " " "

13718. " " " " "

13719. Lange stok, van wild pinanghout, *kàhá-vigĕ*, aan één uiteinde puntig en smal toeloopend, aan het andere einde breed en stomp. Met schelpen geslepen en gepolijst. Gebruikt om de sago in bladscheeden van den boom te kloppen. Okaba.

13720. Dito dito, doch langer en aan beide kanten puntig toeloopend. Okaba.

13720a. Stok, van wild pinanghout, *givĕ*, met het breede uiteinde wordt de sago uit den boom gestoken, door mannen of vrouwen. Okaba.

13721. Stok van pinanghout, *oemoen-alie-bĕ*, wordt bij feesten met het dikste gedeelte op den rug gebonden, het puntige uiteinde, dat daardoor hoog boven het hoofd uitsteekt, dient om een of ander versiersel op te steken. Okaba.

13722. Buikgordel, *wie-be*, van biezen gedraaid en van zeer lange franje voorzien. Dracht voor getrouwde mannen. Okaba.

13723. Groote mantel van biezen met franje, *ie-gá*. Wordt met het zakvormige gedeelte over het hoofd gedaan. Okaba.

13724. Haarversiering, *ba-ie-sam*, bestaande uit een zeer

groote kwast van jonge, nog wit-groene klapperbladeren. Aan de haarstrengen van getrouwde mannen bevestigd. Okaba.

13725. Grondstoffen, *pàtà-kàh*, voor haarvlechten van getrouwde en ongetrouwde vrouwen, bestaande uit vezels van kokosbast. Okaba.

13726. Mand van sagobladeren, *oedoeb-dâwàdĕ*, waarin strengen tot koord gedraaid hoofdhaar, dat op den puberteitsleeftijd bij jongens en meisjes kort wordt afgesneden, om bewaard te worden tot men het later aan oude menschen schenkt, die het dan dragen. Okaba.

13727. Speerwerper, *kan-dier*, van bamboe, op jacht en in den krijg gebruikt. Okaba en Sangassé.

13728. Dito dito, *kan-dier*. Herkomst als boven.

13729. Twee geslepen schelpjes, met blauwe kralen saamgebonden, waarschijnlijk een sieraad. Doel onbekend.

13730. Waarschijnlijk een knods, met houten steel en steenen kop en punt van een casuarisnagel. Gebruik bij de kustbewoners onbekend. Afkomstig van Jamboeike.

13731. Neusversiering, voor de gaten in de neusvleugels, *gómà-rĕ*, bestaande uit een varkenstand, gedragen door *éwà-tie* en getrouwde mannen. Okaba.

13732. Knods, met rotan steel, *gar-koepà* en balvormigen knop van hout. In den krijg gebruikelijk. Okaba.

13733. Rotan steel van een knods, *toebĕ*, versierd met eenige ingesneden figuren. Okaba.

13734. Knods, *koepà*, met rotan steel en balvormigen knop, evenals N°. 13732, doch van donkeren steen, draagband van *talidoek*. Gebruikt op sneltochten in het binnenland. Okaba.

13735. Vischpijl, *bá-tà*, met rotan-schacht en viervoudige punt van pinang-hout. Wordt afgeschoten met een boog. Okaba.

13736. Knods, met houten steel, *oo-gan-dee*, waaraan een donkerkleurige, steenen schijf is gestoken. Gebruikt bij sneltochten in het binnenland. Sangassé.

13737. Knods met rotan steel, *vàkéroo gandee*, en schijfvormigen knop van ijzer. Gebruikt door mannen in den krijg. Sangassé.

13738. Houten stok, *sákir*, gebruikt als steun door bejaarde mannen en vrouwen. Okaba.

13739. Bovenste speerschacht, *deeg-dèm*, van hout met een punt van casuarisnagel. Gebruikt op jacht en in den krijg. Okaba.

13740. Bamboe-boog, *mie-se*, met bamboe-pees en een weinig versierd met zig-zag insnijdingen. Gebruikt op de jacht en in den krijg. Okaba en Sangassé.

13741. Dito dito, maar veel kleiner. Okaba en Sangassé.

13742. Werpspeer, met houten schacht en punt van casuarisnagel. Gebruikt op jacht en in den krijg. Okaba en Sangassé.

13743. Dito dito.

13744. Dito dito.

13745. Lans, *kájá-tie*, van pinanghout, voorzien van een punt met vier rijen uitstaande weêrhaken en een klein kwastje van vruchtenpitjes. In den krijg in de hand gehouden, nooit geworpen. Okaba.

13746. Lans van donker hout, *kájá-poe-ie*, in het midden met een medaillon-vormig stuk snijwerk versierd, aan één punt van inkepingen voorzien, het andere uiteinde is met touw omwonden en versierd met eenige vederen. Okaba en Jamboeike.

13747. Dito dito, doch korter en zonder touw of vederen. Okaba.

13748. Dito dito, zonder inkepingen, touw of vederen. Okaba en Jamboeike.

13749. Pijl, *alie-bĕ*, met rieten schacht, die met rotan banden aan de gladde, pinanghouten-punt is gebonden. Op jacht en in den krijg gebruikt. 5 stuks. Okaba en Sangassé.

13750. Dito dito, *alie-bĕ*, geheel als No. 13749, doch op de rieten schachten met verschillende ingekraste figuren versierd. 25 stuks, onderling verschillend. Okaba en Sangassé.

13751. Pijl, *toeli-bĕ*, met steel van geornamenteerde rotan, met een boven-verlengstuk van hout, waaraan een punt is bevestigd, bestaande uit een casuaris-nagel. Voor jacht en krijg. Okaba en Sangassé. 10 stuks, verschillend van ornament.

13752. Bovenste speerschacht van een werpspies, *deeg-dam*, bestaande uit een donkerbruine stok met punt van casuaris-nagel. Voor jacht en krijg. Okaba en Sangassé.

13753. Dito dito, met een licht gele stok. Herkomst en gebruik als bij No. 13752.

13754. Donkerbruine dito, doch langer en dikker dan de vorige nummers. Casuaris-nagel ontbreekt. Herkomst en gebruik als boven.

13755. Dito dito. Herkomst en gebruik als boven.

13756. Dito dito. Herkomst en gebruik als boven.

13757. Pijl, *toeloe-bĕ*, met een schacht van riet, waarop zwartgekleurde figuurtjes ter versiering. Punt van casuarisbeen met lange weerhaak, aangebonden met smalle rotan bandjes. Alléén in den krijg gebruikt. Okaba en Sangassé; evenals de volgende nummers tot 13766.

13758. Dito dito, de schacht geschilderd met rood en zwart met eenige figuurtjes. Gebroken beenen punt met weêrhaken.

13759. Dito dito, met beenen, lancetvormige punt, waaraan een vastgebonden beenen weêrhaak.

13760. Dito dito, met een weinig versiering in zwart en rood en een beenen punt aan één zijde, met uiterst scherpe weêrhaken uitgesneden.

13761. Dito dito, met fijn ingekraste figuurtjes aan de schacht, die in het midden met rotan omwonden is. Lancetvormige punt van casuarisbeen.

13762. Dito dito, met rood en zwart geschilderde schacht en lancetvormige, beenen punt.

13763. Dunne pijl, met fijn geornamenteerde schacht en korte beenen punt.

13764. Dito dito, met korte beenen punt van casuaris-been.

13765. Dito dito, met weinig versierde schacht en eenigszins gevlamde en gedraaide punt van casuaris-been.

13766. Dito dito, met zeer lange schacht en lancetvormige punt, met plantaardige vezels aan de schacht bevestigd.

13767. Onderste speerschacht van speerwerper, *soe-bàn-dàn*, van bamboe; gebruikt om de *deeg-dam*, N°. 13752 in te schuiven. Voor jacht en krijg, Okaba en Sangassé.

13768. Dito dito, van onderen met ingegrifte figuren versierd. Herkomst als boven.

13769. Dito dito, donkerkleurig en fraai versierd met ingekraste figuren. Herkomst en gebruik als boven.

13770. Dito dito, zeer donker van kleur, zonder figuren; aan het dikke einde, fijne rotanbanden. Gebruik en herkomst als boven.

13771. Dito dito, lichtgeel van kleur, met eigenaardige figuren ingekrast; van onderen rotan banden. Gebruik en herkomst als boven.

13772. Dito dito, donkerbruin met fraaie versiering aan beide uiteinden. Gebruik en herkomst als boven.

13773. Lichtbruine dito, alléén aan het dikke einde met inkrassingen versierd. Gebruik en herkomst als boven.

13774. Dito dito, eenigszins meer versierd. Gebruik en herkomst als boven.

13775. Dito dito, bij iedere geleding met ingekraste figuren versierd. Herkomst en gebruik als boven.

13776. Gele dito, versierd als N°. 13775 en ook aan het dikke uiteinde van fraaie inkrassingen voorzien. Herkomst en gebruik als boven.

13777. Pijl, *giertie-alie-bĕ*, met rieten schacht zonder versiering en pinanghouten punt. Gebruikt in den krijg. Okaba, Sangassé.

13778. Dito dito. Okaba, Sangassé.

13779. Dito dito. Gebruikt in den krijg. Okaba, Sangassé.

13780. Dito dito. Gebruik en herkomst als boven.

13781. Pijlen, *soo-kĕ*, met rieten schacht en punt van *bamboe melak*. Gebruikt op de jacht en in den krijg. Okaba en Sangassé.

13782. Pijlen, *alie-bĕ*, rieten schacht en pinanghouten punt. Okaba en Sangassé.

13783. Houten pagaai, *káfier*, met snijwerk. Okaba.

13784. Houten pagaai, *káfier*, met snijwerk. Okaba.

13785. Houten staf, met rood en wit ingewreven, door mannelijke dansers op den schouder gedragen, *pahoe-ie*. Wongsĕkélat.

13786. Dito dito, veel kleiner. Afkomstig van Wongsĕkélat.

13787. Dito dito, versierd met eenige afhangende grijze vederen. Wongsĕkélat.

13788. Dito dito, *pahoe-ie*, zoo groot als N°. 13785, maar geheel met wit ingewreven en aan den top versierd met zware pluim van casuarisvederen. Wongsĕkélat.

Zuid-Nieuw-Guinea.

In bruikleen afgestaan door de Nederlandsch-Indische Regeering, bij Gouv. Besl. van 14 Januari 1909, N°. 4.

Verzameld op de tochten van het Expeditie-Detachement op de Noord- en Noord West rivier. Zie Notulen September 1908, III 17°, pag. 104 en Februari 1909, II 1°.

13795. Voorhoofdversiering van bont met vruchtenpitten. Noord-rivier.

13796. Halssnoer van coixpitten. N. Rivier.

13797. Halsversiering van bamboe, schelp, coixpitten, enz. enz. N. West-rivier.

13798. Halsversiering van varkenstanden, *foos-sĕ*, Noord-rivier.

13799. Neusversiering van been. N. West-rivier.

13800. Bovenarmsieraad van touw en vederen, voor mannen en vrouwen. 1 stel. Noord-rivier.

13801. Neusversiering van veêrschachten en biezen. Noord-rivier.

13802. Oorversiersel van coixpitten, enz. Mannendracht. Noord-rivier.

13803. Halsversiering van schelp. Noord-rivier.

13804. Neusvleugelversiering van veerschachten en rotan. Noord-rivier.

13805. Halsversiering van coixpitten aan touw en afhangend stuk schelp. Voor jongens en meisjes. N. W. rivier, bovenstrooms.

13806. Oorversiering van kleine, zwarte vruchtjes. 1 stel. Noord-rivier.

13807. Neusversiering, bestaande uit een cylindrisch stuk hout. Noord-rivier.

13808. Halsversiering, *dier-rom*; Noord-rivier. Noordelijkste kampong.

13809. Haarversiering, van rotan met witte veêrtjes; voor jonge mannen. Noord-W.-rivier.

13810. Houten neusversieringen. 3 stuks. Noord-rivier.

13811. Armsieraad uit touw met kwast, vervaardigd uit touw en coixpitten, in was gedrukt. Noord-rivier.

13812. Halsversiering van coixpitten, vederschachten en schelp. Noord-W. rivier, bovenstrooms.

13813. Witte pluim van kakatoeveeren op houten pen; als haarversiering gebruikt. Noord-rivier.

13814. Halsversiering van twee varkenstanden, vederschachten en coixpitten; door mannen gedragen. Noord-W.-rivier.

13815. Neusvleugelversieringen van hout en was. 4 stellen. Noord-rivier.

13816. Neusversiering van hout en vischgraat. 2 stuks. Noord-rivier, noordelijkste kampong.

13817. Neusversiering van hout. 1 stel, Noord-rivier.

13818. Neusversiering van bewerkt been. 4 stuks. Noord-rivier.

13819. Halsversiering, bestaande uit een touwtje met krabbenscharen en een stuk schelp. Noord-rivier, noordel. kampong.

13820. Hals- en borstversiering van bamboe-pennen en coixpitten. Waarschijnlijk op feesten door mannen gedragen. Noord-rivier, noordelijkste kampong.

13821. Halsversiering van gevlochten rotan, coixpitten, veêr-schachten en veêrtjes. Noord-West-rivier, bovenstrooms.

13822. Halsversiering van coixpitten. Noord-rivier.

13823. Halssnoer van coixpitten en vuurroode vruchtjes. Noord-West-rivier. 2 stuks.

13824. Oorversiering, bestaande uit een staart van een boschkat. Noord-rivier, noordelijkste kampong.

13825. Haarversiering, bestaande uit gedraaide, lange franje van de vezels van sagobladeren. Noord-rivier.

13826. Bovenarmversiering, zijnde een varkenstand met touwtjes om vast te binden. Noord-rivier.

13827. Heupgordel, gevlochten van biezen en touw, *á-zoe-mĕ-nĕm*, versierd met vederschachten en coixpitten; de schaambedekking (schelp) ontbreekt hier. Dracht voor mannen. Noord-rivier.

13828. Idem, *pé-dien-nióma-rŭ*, van biezen alléén en onversierd. Dracht voor mannen. Noord-rivier.

13829. Open heupgordel, vlechtwerk van pandanbladeren; dracht voor mannen. Noord-West-rivier.

13830. Heupgordels, van pandan-vlechtwerk en biezen met touw, 2 stuks. Noord-West-rivier, bovenstrooms.

13831. Heupgordel, uit touw van sagovezels en pandan. Noord-rivier.

13832. Onderarmband van gevlochten rotan, gedragen door mannen. 2 stuks. Noord-West-rivier, bovenstrooms.

13833. Hoofdversiering, bestaande uit een gebogen rotan, aan welks beide uiteinden twee groote kwasten van paradijs-vogelvederen. Noord-rivier.

13834. Smalle, boven-armband van rotan gevlochten. Noord-rivier.

13835. Haarversiersel van een pandanvrucht; wordt aan vlokjes haar bevestigd en gedragen. Noord-rivier.

13836. Oorversiering van hout en coixpitten, in de oorlellen gedragen. 1 stel. Noord-rivier.

13837. Oorversiering, door mannen aan de oorlellen gedragen; zijnde een snoer van zeer kleine rotan ringen. 1 stel. Noord-rivier.

13838. Halsversiering van rotan, touw en coixpitten. Noord-West-rivier, bovenstrooms.

13839. Onderarmbekleedsel in kokervorm, van gevlochten rotan; dracht voor mannen en vrouwen. Noord-rivier.

13840. Bovenarmband voor een kind, van dicht gevlochten rotan. Noord-rivier.

13841. Bovenarmversiering, bestaande uit een rotan ring met franje van menschenhaar en een rand van coixpitten. Gedragen in den krijg. 1 stel. Noord-rivier.

13842. Halsversiering, *omděsě*, uit bamboeplankjes, veêrschachten en coixpitten, voor mannen en vrouwen. 3 stuks. Noord-rivier.

13843. Heupgordel, van biezen en touw met schaambedekking uit een schelp bestaande. Dracht voor mannen. Zeer zeldzaam exemplaar. Noord-rivier.

13844. Voorhoofdversiering, bestaande uit een stuk huid van de *koes-koes*. Noord-West-rivier.

13845. Zeer groote schaambedekking van schelp, waarschijnlijk in den krijg gedragen. Noord-rivier.

13846. Hoofdversiering, van uitgeplozen plantaardige franje op een soort mutsje bevestigd. Bij feesten gedragen. Noord-West-rivier.

13847. Masker, van gebreide vezels van boombast vervaardigd en als een zak over het hoofd gedaan. Zeldzaam. Op feesten gedragen door mannen en vrouwen. Noord-rivier.

13848. Mutsje, *koes-koes*, van gebreide vezels van boombast gemaakt, met roode en witte kleurstof ingewreven. Op feesten door jonge mannen gedragen. Noord-W.-rivier.

13849. Haarversiering van witte en gele kakatoevederen op rotan pennen, *juul-pĕ*. Op feesten gedragen door mannen en vrouwen. Noord-West-rivier.

13850. Schedel met grove versiering van plantaardige tressen en kwasten. Onderkaak mankeert. West-rivier.

13851. Onderarmbekleedsel, *má-ná-hàm*, van gevlochten liaan (?). Gebruikt bij het schieten met den boog. Noord-rivier.

13852. Linker-onderarmbekleedsel van gevlochten liaan. Noord-West-rivier.

13853. Dolk, met greep uit één stuk been-(casuaris-tibia) Noord-West-rivier.

13854. Fraaie dolk uit één stuk been, als boven; aan de greep versierd met snoeren coixpitten en gekleurde veêrtjes. Noord-west-rivier, bovenstrooms.

13855. Dolk, uit een krokodillen onderkaak gemaakt, *pie*. Noord-rivier.

13856. Fraaie dolk van been (casuaris-tibia), *sie-à riù*, twee stuks, waarvan één aan den greep met een netwerk van touw is overtrokken; beiden zijn met kwastjes van menschenhaar, coixpitten en veêrtjes versierd. Noord-rivier.

13857. Niboengstok, puntig toeloopend, van boven breed en plat. Gebruikt bij het ontdoen van den bast van den gevelden sagostam en het uitsteken van de sago. Noord-rivier.

13858. Lange, smalle kalebas, gemaakt tot *sirih*-kalkhouder; rotan dekseltje met hoogen knop van *niboeng*-hout. Noord-West-rivier, bovenstrooms.

13859. Bamboemesje uit één stuk, om vleesch enz. te snijden. Noord-rivier.

13860. Modern snijwerktuigje; eerst de twee laatste jaren ingevoerd, vervaardigd uit een houten pen met klein ijzeren mesje in den vorm van een schroevendraaier. Noord-rivier.

13861. Vlechtpen van been, met weerhaak aan het uiteinde. 2 stuks. Noord-rivier.

13862. Bijltje, *wèm-nak*, bestaande uit een tusschen twee gespleten bamboe-latjes, vastgebonden schelpje met scherpen kant. Noord-West-rivier.

13863. Bundel lang, dun touw, uit de vezels van den sagopalm vervaardigd. Noord-rivier.

13864. Draagtasschen van biezen gevlochten, in een plat vierkant model met hengsel, *ir-rie-bàs*. 6 stuks, waarvan twee onversierd, één met roode en witte kleurstof ingewreven, twee met vederen benaaid, een met oplegsel van coixpitten en een met kwasten van plantaardige vezels behangen. Noord-rivier.

13865. Dito tasch, streepsgewijze gevlochten, met versche, aan franje gesneden bladen behangen, *ir-rie-bàs*. Noord-West-rivier.

13866. Dito tasch, *ir-rie-bàs*, met uitgeknipte vederen en coixpitten versierd. Noord-West-rivier.

13867. Slappe tasch, van vlechtwerk met draagbanden, *ĕ-ràs*, gebruikt om kinderen op den rug te vervoeren. Zeer zeldzaam. Noord-West-rivier.

13868. Pagaai-versiering, bestaande uit een van touw gevlochten overtrek, waarin de pagaai geschoven wordt, met geel-witte vederen en coixpitten versierd. Noord-rivier.

13869. Pagaai-versiering als N°. 13868, maar minder gebruikt en frisscher. Noord-West-rivier.

13870. Platte tasch, van biezen gevlochten, met hengsel *ir-rie-bàs*, met versiering van coixpitten, vederen en franje. Noord-West-rivier, bovenstrooms.

13870[a]. Dito dito, veel kleiner. Noord-West rivier, bovenstrooms.

13871. Etens- of mengbakken van donker hout; lang, smal model met snijwerk en rood kleursel versierd. 2 stuks. Noord-rivier.

13872. Dito etens- of mengbak, veel grooter en minder versierd. Noord-rivier.

13873. Kinderprauwtje van uitgesneden, en rood gemaakt donker hout, uit één stuk. Noord-rivier.

13874. Fluit van bamboe, met ingekraste figuren en zeer primitieve voorstelling van een mensch. Noord-West-rivier, bovenstrooms.

13875. Bamboe fluit, *pfie* (*pfia*). Noord-rivier.

13876. Bamboe fluit, *pfie* (*pfia*) zonder versiering, bij de opening in scherpe punten uitgesneden. Noord-rivier.

13877. Zeer dikke, bamboe fluit, uitgesneden met groote, fraaie figuren. Noord-rivier.

13878. Opschepbak voor oesterschelpen gemaakt van de scheede van het sagoblad, *zá-óó*. Noord-rivier.

13879. Bak als N°. 13878, niet om op te scheppen, doch om kalk en schelpen te bewaren en daarom aan alle zijden dicht. Noord-rivier.

13880. Steenen bijl met houten steel. Noord-rivier.

13881. Steenen bijl, met ruwen bamboe steel, omsnoerd met talidoek, om steen en bamboe bij elkander te houden.

13882. Steenen bijl met houten steel. Noord-West-rivier.

13883. Sagoklopper, *óó-mòh*, bestaande uit een zwaar gebogen, bijlvormig voorwerp met snijwerk versierd, aan de punt een gespleten, ronde bamboe, met rotan om het hout vastgebonden. Noord-rivier.

13884. Plat, peervormig schild, *dzjé-mies-(ĕ)*, met snijwerk aan de buitenzijde, dat met roode en witte kleurstof is ingewreven. Franje van plantaardige vezels. Van binnen houten handvat. Noord-rivier.

13885. Trom, van zwart hout *iem bòh*, versierd met eenig snijwerk. Het trommelvel, dat *woe-dàh* heet, is van leguanenhuid. Noord-rivier.

13886. Schild van hout, *dzjé-mies(ĕ)*, bijna geheel als N°. 13884. Noord-rivier.

13887. Stokken van niboenghout, van boven puntig, van onderen breed en plat; met twee rotan ringen omvlochten. Gebruikt om den gevelden sagostam van den bast te ontdoen, en de sago uit te steken. Vergel: N°. 13857. Noord-rivier.

13888. Zeer lang, ovaal vischnet van rotan, met diep zakvormig net van touw. Noord-rivier.

13889. Dito dito, veel kleiner en nog niet afgewerkt. Noord-rivier.

13890. Net voor visch, geheel als N°. 13888, doch veel kleiner. Noord-rivier.

13891. Klein, rond net met zak, gemaakt als N°s. 13888, 13889 en 13890, maar zeer veel kleiner, voor garnalen en schelpdieren. Noord-rivier en Noord-West-rivier.

13892. Sero van lange bamboelatten, *fir-rĕ*, met rotan aan elkander gesnoerd. Gebruikt bij hoog water in kreekmonden; wordt op een staketsel geplaatst. Noord-rivier.

13893. Breistok van *niboeng*hout, in den vorm van een kleine lans; gebruikt om pagaaiversieringen op te maken. Noord-rivier.

13894. Niboeng-stok als N°s. 13857 en 13887. Doel alsvoren. Noord-rivier.

13895. Zeer groote pagaai, van onderen met snijwerk, *póh*, van boven met gebreid overtrek van touw, met coixpitten en geel-witte vederen versierd. Noord-rivier.

13896. Dito pagaai, *póh*, doch kleiner en zonder eenige andere versiering, als een uitgesneden uitsteeksel in den vorm van een menschengelaat, dat zich ongeveer middenin vertoont. Noord-rivier.

13897. Pagaai, *póh*, van onderen met snijwerk versierd en van licht, bros hout. Halverwege de stok een uitsteeksel in den vorm van een gestyliseerd viervoetig dier. Noord-rivier.

13898. Pagaai, *póh*, met casuarisvederen-versiering. Noord-rivier.

13899. Dito pagaai, met dikken knop aan het boveneinde. Noord-rivier.

13900. Eenvoudige pagaai, *póh*, van boven spits toeloopend en versierd met een kwast van plantaardige vezels. Noord rivier.

13901. Dito pagaai, *póh*, spits toeloopend, omwonden met lange casuarisvederen. Noord-rivier.

13902. Lange, spits toeloopende pagaai, met uitsteeksel van snijwerk halvewege de lengte van de stok. Noord-rivier.

13903. Dito dito, *póh*, eenigszins versierd bij het op de helft der lengte aanwezige uitsteeksel. Noord-rivier.

13904. Kinderpagaai, zonder versiering, *póh*, van *niboeng*-hout. Noord-rivier.

13904[a]. Twee kinderpagaaien van licht hout, *póh*. Noord-rivier.

13905. Vischpijlen, *à-bĕ-nĕ*, van bamboe. 3 stuks. Noord-rivier.

13906. Rieten pijlen met houten punten. 5 stuks. Noord-rivier.

13907. Pijlen van riet, met houten punten zonder weêrhaken. 5 st. Noord-West-rivier.

13908. Zeer lange, rieten pijlen, *fú-roèn*, met groote bamboe punten, met touw aangebonden; overblijfsels van vederversiering zijn aanwezig. 3 stuks. Noord-rivier.

13909. Rieten pijl, met houten punten waaraan weêrhaken, *sùn-nĕ*. Noord-rivier.

13910. Dito dito, *sùn-nĕ*. Noord-rivier.

13911. Dito dito, *sùn-nĕ*. Noord-rivier.

13912. Dito dito, *sùn-nĕ*. Noord-rivier.

13913. Dito dito, *sùn-nĕ*. Noord-rivier.

13914. Donkerhouten, zware speer, van onderen dun toe-

loopend, van boven puntig met plat, ovaal tusschenstuk. Noord-rivier.

13915. Dito dito, het ovale, platte stuk met ondiep snijwerk versierd. Noord-rivier.

13916. Pijlen van riet, met houten punten met weêrhaken. 7 stuks. Noord-West-rivier.

13917. Donker houten speer, *pie-óó*, model als N°. 13914, doch rijk versierd aan het ovale tusschenstuk en *à jour* uitgesneden. 1 stuk. Noord rivier.

13918. Dito dito, *pie-óó*, gebroken geweest en gerepareerd met rotan bandjes. Noord-rivier.

13919. Dito dito, *pie-óó*, onbeschadigd. Noord-rivier.

13920. Dito dito, *pie-óó*, Noord-rivier.

13921. Pijlen, van bamboe en *niboeng*-hout, spitsen met weêrhaken. 4 stuks. Noord-West-rivier.

13922. Zeer lange, houten speer, met een spits met weêrhaken. In het midden een *à jour* gesneden tusschenstuk. Noord-West-rivier.

13923. Zeer lange pijlen van bamboe, met bamboe punten als van een lans, aangebonden met touw en overblijfselen van versiering van vederen en coixpitten. 3 stuks. Noord-West-rivier.

13924. Zeer lange, houten speer, geheel met figuren gesneden, het ovale tusschenstuk *à jour* bewerkt. Kwasten van plantaardige vezels. Noord-West-rivier.

13925. Zéér lange, bamboepijl met ingekraste ornamenten, pijlpunt met weêrhaken van Singapore-hout en rotan omwindsels. Noord-West-rivier.

13926. Dito dito, met onversierden steel en zware *niboeng*-houten punt met weêrhaken. Noord-West-rivier.

13927. Dito dito, van zeer donkere bamboe. Korte *niboeng*-houten punt met weêrhaken. Noord-West-rivier.

13928. Lange, *niboeng*-houten speren met weinig versiering, één der speren heeft een punt van casuaris-nagel, vastgemaakt aan den steel met was, waarin coixpitten zijn ingedrukt. 4 stuks. Noord-rivier.

13929. Lange speer van donker hout, met punt van casuaris-nagel, aangebracht als bij N°. 13928. Noord-West-rivier.

13930. Lange speer van donker hout, met gesneden, ovaal tusschenstuk, waarin kwasten van plantenvezels. Noord-West-rivier.

13931. Lange speer als N°. 13930, doch van *niboeng*-hout en zonder kwasten. Noord-West-rivier.

13932. Speer als N°. 13930, doch minder afgesleten en zonder kwasten. Noord-West-rivier.

13933. Niboenghouten speer, met punt van casuaris-nagel, zonder ovaal tusschenstuk en met eenige weêrhaken bij de punt. Noord-rivier.

13934. Niboenghouten speer, voor de helft met figuren besneden en van groote weêrhaken voorzien. Noord-rivier.

13935. Dito dito, zonder versiering, met schroefvormige weêrhaken aan het bovengedeelte. Noord-rivier.

13936. Dito dito, bij de punt uitgesneden in een gestyliseerd menschenfiguur; stompe weêrhaken. Noord-rivier.

13937. Niboenghouten speer, bijna geheel glad, met kleine weêrhaken bij de punt. Noord-rivier.

13938. Dunne speer van niboenghout. Onder de punt eenige ingesneden figuren. Noord-rivier.

13939. Zware speer als boven; bij de punt met eenige insnijdingen versierd. Noord-rivier.

13940. Vischlans, met steel van bamboe en 6 bezemsgewijs saamgebonden gladde, niboenghouten punten, door rotan banden vereenigd. Noord-rivier.

13941. Dito dito, maar kleiner, voorzien van 3 saamgebonden niboenghouten punten met weerhaken. Noord-rivier.

13942. Zeer dikke, bamboe-vischlans, met 7 gladde, bezemsgewijze saamgebonden niboenghouten punten, omgeven en vastgehouden door fijn rotan vlechtwerk. Noord-rivier.

13942[a]. Zeer dikke, bamboe-vischlans, met bezemsgewijs saamgebonden niboenghouten punten en kwastversiering van gedroogde bladeren. Noord-rivier.

13943. Vischlans, van bamboe met ingesneden punten, uit één stuk. Noord-rivier.

13944. Bamboe vischlans; de punt verkregen door schuins wegsnijden van het uiteinde. Noord-rivier.

13945. Houten schild, met wit en rood ingewreven waar snijwerk aanwezig is. Ovaal, eenigszins puntig aan den bovenkant. Kwasten van plantvezels. Noord-West-rivier, bovenstrooms.

13946. Dito dito, groote figuren met rood en wit ingewreven. Zonder kwasten. Noord-West-rivier.

13947. Zeer groot dito schild, met menschelijke gedaante in afwerende houding. Veel gebruikt. Noord-West-rivier.

13948. Dito dito, doch kleiner, bovenop gesneden met een menschenhoofd, waaronder één menschenfiguur; overigens bestaan al de ornamenten uit twee, op allerlei wijzen gerangschikte armen. Noord-West-rivier.

13949. Houten schild als voren; snijwerk zeer grof met veel enkele armen. Noord-West-rivier.

13950. Houten schild als voren; aan het spitse boven einde een vrij groot, lachend menschengezicht, uitgesneden met een rotanband om den hals. Het snijwerk grootendeels uit gebogen armen bestaande. Noord-West-rivier.

13951. Zeer puntig, veelgebruikt houten schild, met figuren uitgesneden. Noord-West-rivier.

13952. Dito dito, met afgesleten menschenhoofd bovenop, zooals N°. 13950 duidelijker vertoont. Het snijwerk vertoont voor het grootste gedeelte armen met handen en één menschelijke figuur. Noord-West-rivier.

13953. Schedel van een jong persoon, met plantaardige vezels versierd. Deze schedels worden vóór de huizen gehangen en zijn denkelijk van sneltochten afkomstig. Noord rivier.

13954. Dito dito, eveneens met franje. Donkerbruin van het in de rook hangen zonder onderkaak. Noord-rivier.
13955. Dito dito, donker gerookt; met los aanhangende onderkaak.

Bali en Lombok.

Van Oost- Lombok.

Geschenk van den Heer J. E. JASPER te Soerabaja. Not. Juli 1908, II *k*. p. 82.

13532. Veelkleurige, zijden *slendang*, met ingeweven steren puntrand met franje, *lèmpot;* de *toempal*-motieven worden verkregen door heen en weêr gaanden veldinslag en wordt gewerkt met 3 spoelen. Vergel. de Soembawaweefsels met *kakando* of *posok rebong* die op dezelfde wijze worden aangemaakt. Op Soembawa veel in katoen in gebruik.

Bali.

In bruikleen afgestaan door het Nederl.-Indisch Gouvernement (Gouvern. Besl. van 14 Jan. 1908 N°. 12. — Zie Not. April 1907, II *e*, pag. 40; Augs. 1907, VI *b*. 2°, pag. 82 en Nov. 1907, II *e*, pag. 105.

13535. Zeer lange lans met 5 *loeq;* met zilveren ringen om den steel en een kwast van gedroogd mos met gekleurde lapjes. *Loek lima.*
13536. Dito dito, doch van een lanspunt met 7 *loeq* voorzien. *Loek Djoedjoe.*
13537. Dito dito, met 7 *loeq. Loek Djoedjoe.* Defect.
13538. Korte lans, met zwart houten steel en glad zilver beslag. Rechte punt en kwast van mos en lapjes. *Boeboer Bang.*
13539. Dito dito, met korte, gevlamde punt met 3 *loeq*, met koperbeslag en kwast. *Djanko ilo.*
13540. Zeer lange lans, met rechte punt en veel gladde zilveren ringen. Bovenaan kwast als voren. *Daon tijing.*

13541. Lange lans, met kleine rechte punt, met breed, glad goudbeslag. *Biring alit.*

13542. Lange lans, met zéér breed, bladvormig en *à jour* bewerkt ijzer- en zilverbeslag. Defect en zonder kwast.

13543. Lange lans, met ijzer in den vorm van een omgekeerd wapenveld. Voorzien van zilverbeslag en een kwast.

13544. Korte lans, met breed, bladvormig ijzer met stompe punt; steel met zilverbeslag. *Daon dapdap.*

13545. Lange lans, met kort breed ijzer in bladvorm. De steel met zilverbeslag en kwast van mos en lapjes.

13546. Lange lans, met recht, smal ijzer. Steel met zilverbeslag en kwast.

13547. Lange lans, met lancetvormig ijzer; zilver-beslag en kwast aan den steel. *Blentjong.*

13548. Lange lans, met gladde onversierde punt; de steel met zilver beslagen en afhangende kwast. *Poesoek kĕtjitjing.*

13549. Lange piek. Het ijzer is komvormig en bestaat uit 5 uitstaande punten. Steel met zilveren band en kwast van mos versierd. *Tjanggah lima.*

13550. Lange piek, met een punt uit drie vorkvormig geplaatste, lancetvormige messen vervaardigd. Steel met zilveren band en afhangende kwast van mos. *Trisoela.*

13551. Lange piek, met zilveren ringen en een kwast van mos. De punt bestaat uit 3 lancetvormige, gebogen messen, komvormig bij elkander gebonden en bevestigd met zilveren beslag. *Tjanggak tiga.*

13552. Dito piek, met punt van 3 rechte lancetvormige messen, van onderen vereenigd en naar boven straalsgewijze uiteenloopend. De punt is met goudbeslag bevestigd dat echter defect is. *Tjangga tiga.*

13553. Vuurroode, lange piek met zilveren banden om-

geven. De punt bestaat uit 5 lancetvormige messen die straalsgewijze uitloopen. Kwast van mos ter versiering. *Tjangak lima.*

13554. Kris met gouden *togog*-greep, met roode en witte steentjes bezet. Het mes is recht, eenigszins versierd door uitsnijding in het dikke einde. De defecte scheede, van gevlamd hout is met goud- en zilverbeslag belegd. *Tjitra lalang.*

13555. Kris met *togok*-greep. Het mes is recht, met bladguirlandes van goud ingelegd. Van de gevlamd houten scheede is het bovenstuk verloren; aan ééne zijde met zilverbeslag belegd. *Tjitra lalang.*

13556. Kris met gouden *togog*-greep met steentjes bezet. De kop van het beeldje is defect. Het mes is met 5 *loeq* gevlamd en onversierd. De scheede is aan een zijde met zilverbeslag belegd *Tjitra lalang rangge soenting.*

13557. Dito kris met steentjes bezet. Recht, onversierd mes. De defecte scheede, van gevlamd hout is aan één zijde met zilver beslagen. *Loek balebang.*

Historische Verzameling.

Voorwerpen uit den Compagnie's Tijd.

In bruikleen afgestaan door het Nederlandsch-Indische Gouvernement, bij Gouv. Besluit van 16 Januari 1908, N°. 33. — Not. Februari 1908, II 2°, pag. 17 en Dec. 1907 pag. 117.

13504. Twee verschillende zilveren knoppen voor wandelstokken met A VOC; tot 's Lands voorraad behoorende en afgestaan door den Resident van Amboina. Afkomstig van Ambon, uit den tijd der O. I. Compagnie.

Geschenk van den Heer H. M. LA CHAPELLE, President van de Rekenkamer. Weltevreden.

13534. Ouderwetsche astraal-lamp met bijbehoorende onder- en bovenballon. De zwart geworden koperen mon-

tuur onderscheidt zich in niets, wat vorm betreft, van gewone moderne petroleumlampen. Alleen is het reservoir ringvormig en de wijze van gebruik afwijkend. Niet ouder dan hoogstens 100 jaren. — Not. Maart 1908, IX, pag. 43.

Gedeponeerd in het ethnografisch museum, door tusschenkomst van den Resident van Batavia, en zulks op verzoek van de Directie van het Genootschap. Vroeger aanwezig op een minderwaardige verblijfplaats te Batavia en onlangs door bemoeienis van Dr. F. DE HAAN overgebracht. — Not. Augs. 1907, II *v*, pag. 73 en Not. Augs. 1902, VIII pag. 80.

13960. Fragmenten van den grafsteen van Jan van Riebeeck, stichter der Kolonie aan de Kaap de Goede Hoop.

Aangekocht op Pasar Gambir. Aug.-Sept. 1908.

13558. Klein, antiek muurkastje, rood verlakt met gouden uitgesneden bloemmotieven. Fronton van zwaar lofwerk. Afkomstig uit den Compagnie's tijd en hier aangebracht van Palembang.

13559. Twee ovale, blauw porceleinen sauskommetjes met fraaie deksel, oortjes en ovale onderschoteltjes. Chineesch fabrikaat.

Verliezen.

Voorwerpen, die in onherstelbaar slechten toestand verkeerden, werden, met goedkeuring van het Bestuur, uit de verzameling verwijderd. Not. Augs. 1907, II *aa*, pag. 77.

Catalogus.

N°. 395. Model van een handelsvaartuig (*djaloer*) van Sumatra's Westkust.

„ 1052. 3 modellen van Palembangsche prauwen. Dit nummer bestaat uit 11 stuks.

N°. 2229. Platbooms vaartuig (*sampan palèlè*) van Borneo's Wester-afdeeling.

„ 2230. Rivier-vaartuig voor handelsverkeer (*pendajak*). Wester-afdeeling van Borneo.

„ 2232. Zeil-vaartuig met 6 riemen (*bandoeng*) Wester-afdeeling van Borneo.

„ 2236. Sloep door de inlanders *schotji* (schuitje) genoemd. Wester-afdeeling van Borneo.

„ 2240. Prauw genaamd *gobang*. Karimata eil. Wester-afdeeling van Borneo.

„ 2426. Prauw van Pangeran Sjerif Hoesin; Staatsieprauw uit den laatsten tijd van het Bandjermasinsche Sultanaat.

„ 5743. Prauw genaamd *kolek*. Brebes, Tegal.

„ 6601. Prauw *kora-kora* (*saatama ora-ora*). Sangi- en Talaud eilanden.

„ 6603. Kotter (*saatama sopé*). Sangi- en Talaud eilanden.

„ 7303. Model van een vischting (*toea*) Karimon eil.

„ 8340. Vogelknip (*djèbak*). Krawang.

„ 8351. Model van een prauw, kinderspeelgoed. Mentaweh eilanden.

„ 10888. Klein model van een suikerpers. Centraal Borneo. Coll. Nieuwenhuis.

Ongenummerd. Egge op ware grootte.

Ongenummerd. Bamboe versperring voor visch.

Verder eenige ongenummerde borstversieringen, baadjes, enz. van Noord-Nieuw Guinea, rijkelijk vervangen door de laatste collectie, aan het Genootschap geschonken door de Maatschappij tot Bevordering v. h. Nat. Onderz. der Nederlandsche Koloniën.

KORTE INHOUD.

VAN HET

BEHANDELDE IN DE NOTULEN VAN HET BATAVIAASCH GENOOTSCHAP VAN KUNSTEN EN WETENSCHAPPEN OVER HET JAAR 1908.

Archaeologie.

Ethnographie.

Linguistiek.

Lontar-geschriften, verzameld gedurende de Bali-expeditie, voornamelijk uit de poeri van Dèn Pasar, p.p. 14/15, 61/62, 88, 123.

Siameesche handschriften, in bruikleen gevraagd door de Vajiranana National Library te Bangkok, p.p. 20, 39.

Kitab-taçawwoet van den oud-wedana Soeria Manggala te Tjidamar, p.p. 42/43.

Reproduceering van een bijzonder fraai Balineesch lontar-handschrift, p. 49.

Lontar-handschriften van Kloengkoeng, p.p. 67, 70, 103, 123, 130.

Arabisch handschrift van den Heer van Hinloopen Labberton, pag. 71.

Handschriften ten geschenke aangeboden door den Heer S. Cohen, Fzn, pag. 115.

Soendasche, Maleische en Hollandsche handschriften van de firma G. Kolff & Co., p. 117.

Verzoek aan de Leidsche Universiteit-bibliotheek om eenige handschriften in bruikleen te mogen ontvangen, p. 131.

Historie.

Zilveren stokknoppen met inscriptie, van Amboina, p. 17.

Astraal-lamp van den Heer H. M. la Chapelle, p. 43.

Oude ambts-stokken met gouden knop van Sonnabait, p. 81.

Penningkunde en Sphragistiek.

Ambtsstempel van Si Singamangaradja, p.p. 17/18.

Duiten van den resident van Benkoelen ontvangen, p. 18.

Vreemde Chineesche munt van den Heer Schaank, p.p. 19/20.

Jaarverslag omtrent de numismatische verzameling, p. 28.

Munten welke als stukken van overtuiging te Bandoeng publiek verkocht zullen worden, p. 38.

Stempels van Palembang, p.p. 67, 86, 104.

Chineesche zegel-afdrukken uit de archieven van de Wester-afdeeling van Borneo, p.p. 71, 81/82.

Zes lapjes (betaalmiddel) van Boeton, p. 92.
Gouden muntjes van Pasé (Atjèh), p. 94.
Overbrenging van twee stempels van de Ethnographische naar de Numismatische verzameling, p. 94.
Duiten te Meulabōh ingeleverd, p. 114.
Munten van den Heer van Rees, pag. 129.
Zegel-afdrukken van hindoe-ringen, p. 130.

Bibliotheek, Handschriften, Prenten, Kaarten en Photographische Collectie.

Statistiek van het vervoer op de Spoor- en Tramwegen in N. I. over 1906, p. 6.
Ruiling van edita, p.p. 6/7, 7, 16, 21, 28, 33, 39, 56, 110.
Javaansche vertaling van de Korän, p. 9.
Photo's van den Heer Meyll, p.p. 11/12.
J. J. M. de Groot, The religious system of China, Deel 5, p. 17.
Gedenkstukken der algemeene geschiedenis van Nederland, Derde deel, 1798—1801/2, p. 17.
Mouvement Général du Pélerinage du Hedjaz par les ports de la Mer Rouge, 1906/07, p. 18.
Portret van Mr. L. W. C. van den Berg, p. 21.
De Saksenspiegel, p. 21.
The Bombay Code, Vols. I, II en III p.p. 21, 93.
Jaarverslag omtrent de Handschriften-verzameling, p.p. 22/23.
Werken van de Konk. Academie van Wetenschappen te Lissabon, p. 28
Jaarverslag omtrent de Bibliotheek, p p. 33/34.
Les différents systèmes d'Irrigation, Tome III, p. 53.
M. Joustra. Karo-Bataksch Woordenboek, p. 53.
Bewaring in 's Genootschaps archief van het „Rapport der Boroboedoer-Commissie" en van de periodieke verslagen van den kapitein der Genie in Commissie T. van Erp, betreffende het werk „Herstellingen aan en photographische opname van den Boroboedoertempel", p.p. 53/54.
A Digest of Indian Law Cases, 1905, p. 56.
Acts 1907, p. 56.

Foto's van sultansgraven in de Pasé-streek, p. 57.
Vergrooting van de bergruimte in de bibliotheek, p.p. 33/34, 42, 58, 94.
Jaarverslag van den Topographischen Dienst, 1907, p. 69.
Oude Indische families, Deel 3, 4 en 5, p. 69.
Nova-Guinea, Vol. V, Livr. II, p. 79.
Aanbieding van werken van den Heer G. Ferrand, p. 80.
„Beknopt verslag" en „Verslag" der Staatsspoorwegen in Ned.-Indië over 1906, p. 82.
Resultaten der bij het Geneeskundig Laboratorium verrichte onderzoekingen, p. 89.
Mr. Dr. J. C. G. Jonker. Rottineesch-Hollandsch Woordenboek, p. 89.
Oude Kaart van Java, van den Heer R. A. Eekhout, p.p. 93, 127.
Journal of the Siam Society, van 1904—1907, p. 94.
Geologische beschrijving van de Molukken (Fransche uitgave), door Dr. R. D. M. Verbeek, p. 101.
Gedenkstukken der Algemeene Geschiedenis van Nederland, Vierde deel, 1801—1806, 1° en 2° stuk, p. 101.
Ontstaan der grondwet, eerste deel, p. 102.
Gedenkschrift of memorie van J. V. Stein van Gollenesse, Commandeur op de Malabaarsche kust, samengesteld in 1743, p. 102.
Verslag van de Wees- en Boedelkamers over 1907, p. 103.
Verslag van de B. O. W. in N. I. over 1906, p.p. 103/104.
The Coorg Code, 3rd ed., 1908, p. 105.
Catalogus der Koloniale Bibliotheek van het Konk. Inst. v. d. T. L. en V. van N. I. en van het Indisch Genootschap te 's Gravenhage, p. 106.
Werktuigje tot het beschrijven en snijden van palmbladen, p.p. 107/108
Archivalia in Italië, p. 114.
Acta der particuliere Sijnode in Zuid-Holland, p. 114.
Officieel afschrift van het oorspronkelijk Gedenkschrift, geschreven in 1781 door Adriaan Moens, p. 121.

H. E. Egerton. The claims of the Study of Colonial History upon the attention of the University of Oxford, p. 127.

Drie foto's naar kaarten en teekeningen, berustende op 's Rijks Archief te 's Gravenhage, p. 127.

Reisjournalen van den G. G. Abraham van Riebeeck, tusschen de jaren 1703 en 1709, p. 128.

Gedenkboek ter gelegenheid van het vijftigjarig bestaan der Nederl. Zendingsvereeniging, p. 128.

Jaarboek van het Mijnwezen in Nederl. Oost-Indië, 1908, p. 128.

Revue des deux mondes, 1907, p. 128.

Financiën.

Rekening en Verantwoording over 1907 en Concept-Begrooting voor 1908, p.p. 1, 23, 40.

Honorarium van *f* 25.— per vel voor in het Tijdschrift opgenomen artikelen, p. 12.

Aanbieding door Scheurleer en Zoonen van een wissel groot *f* 3894.50, p. 69.

Traktementsverhooging van Simeon, p. 83/84.

Traktementsverhooging van den letterzetter, p. 95.

Door de Regeering in bewaring gegeven voorwerpen, op den voet van het G. B. van 11 December 1858 No. 77 (B. B. 3121) en onder andere voorwaarden.

Lansen en *Krissen* van Bali (G. B. van 14 Januari 1908, N°. 12), p.p. 17, 18.

Zilveren *stokknoppen* met inscriptie, van Ambon (G. B. van 16 Januari 1908 N°. 33). p. 17.

Rijkssieraden van de vroegere Sultans van Palembang (G. B. van 5 Maart 1908, N°. 17), p. 37.

Kris, behoord hebbende tot de rijkswapens van wijlen den laatsten vorst van Tabanan (Bali), (G. B. van 18 Juli 1908 N°. 4), p. 86.

Diversen.

Personalia.

Ontslag van Mas Woekir, p. 41.

De Heer de Booy treedt af als Directielid, p.p. 56, 72/73.

De redactie van het Tijdschrift gevoerd gezamenlijk door de Heeren Dr. van Ronkel en van Hinloopen Labberton, p. 72.

De Heer G. Ferrand te Stuttgart benoemd tot Correspondeerend Lid, p.p. 80, 106.

Het beheer van het Ethnographisch Museum door den Heer Moquette wederom overgegeven aan Mevrouw Serrurier, p. 83.

Traktementsverhooging van Simeon, p.p. 83/84.

Aanstelling van een bediende ten behoeve der werkzaamheden van Mevrouw Serrurier, p. 84.

Traktementsverhooging van den letterzetter, p. 95.

De Heer W. B. van Goor tot Directielid gekozen, p.p. 95, 97, 105.

De Heer Dr. N. Adriani woont de October-vergadering bij en doet eenige mededeelingen omtrent de landschappen Napoe en Besoa (Midden-Celebes), p.p. 113, 117/119

Edita.

H. A. von Dewall. Maèn Goendoe, p. 4.

P. W. A. Munnich Antiphonie contra de quadratuur van den cirkel, p. 4.

Dr. J. Winkler. Rapport over eene onderzoekingsreis op het eiland Enggano, p. 4.

Ruiling van edita, p.p. 6/7, 7, 16, 21, 28, 33, 39, 56, 110, 129.

Honorarium voor in het Tijdschrift geplaatste artikelen, p. 12.

J. Knebel. Een paar eigenaardige gebruiken in de desa Tjĕrmé, pag. 15.

P. A. F. Blom. Opstellen in het Minangkabau'sch, p.p. 27, 36, 69, 93.

Dr. R Römer. Bijdrage tot de geneeskunde der Karo-Bataks, p. 39.

R. A. Kern. De Wajang-beber van Patjitan, p.p. 41, 48, 58, 71/72, 83, 106.

Dr. G. A. J. Hazeu. Kobongan's in verschillende Javaansche huizen, p. 41.

D. K. Wielenga. Woordenlijst en schets van een grammatica der Soembataal, p.p. 42, 71, 85. 107.

Museum-gids, p. 57.

Aanteekeningen van Dr. Brandes omtrent Siameesche handschriften, p. 57.

Rapporten der Commissie in N. I. voor oudheidkundig onderzoek op Java en Madoera, p.p. 14, 58, 79, 88.

J. Th. E. Kiliaan en Alb. C. Kruyt. Rapporten omtrent de oudheden in het landschap Besoa (Midden Celebes), p. 61.

E. S. de Klerk. De Java-Oorlog van 1825—1830, 6e deel p.p. 65, 70.

Aanvulling van edita, p.p. 70, 129.

Supplement op de Pĕpakĕm Tjĕrbon, door Dr. J. G. H. Gunning, p. 82.

J. Knebel. Een en ander over Krishna en de Krishna-basreliefs op Java (Panataran), p. 86.

H. Sundermann. Ueber Activum und Passivum im Niassischen, p.p. 86, 122.

Dr. Ph. S. van Ronkel. Catalogus der Maleische handschriften p.p. 23, 95.

P. V. van Stein Callenfels. Nota omtrent eene tocht naar de oudheden te Gedong Sanga, en de voornaamste oudheden in het Ambarawasche, p. 98.

H. A. von Dewall. Bataviaasch- Maleische taalstudiën, p.p. 98, 128.

C. M. Pleyte. De ballade „Nji Soemoer Bandoeng" eene Soendasche pantoenvertelling, p.p. 107, 113/114.

Depôt bij de firma M. Nijhoff te 's Gravenhage van „de Java-oorlog", p. 110.

J. H. I. le Cocq d'Armandville. Bijdrage tot de kennis der To-Bada en To-Lampoe, p.p. 117, 122.

LIJST
DER LEDEN VAN HET BATAVIAASCH GENOOTSCHAP
VAN
KUNSTEN EN WETENSCHAPPEN
op 31 December 1908.

Beschermheer.

Zijne Excellentie de Gouverneur-Generaal van Nederl.-Indië

J. B. van Heutsz.

Directie.

F. A. Liefrinck, President.

Mr. J. G. Pott, Vice-President.

H. N. Stuart, Secretaris, Thesaurier, Redacteur der Notulen.

Dr. G. A. J. Hazeu, Redacteur der Verhandelingen, Conservator der Archeaologische verzameling en mede-Conservator der Handschriften-verzameling.

Dr. Ph. S. van Ronkel, Bibliothecaris, mede-Redacteur van het Tijdschrift, mede-Conservator der Handschriften-verzameling.

C. M. Pleyte, mede-Conservator der Archeaologische verzameling.

D. van Hinloopen Labberton, mede-Redacteur van het Tijdschrift.

J. P. Moquette, Conservator van het Numismatisch Kabinet.

P. de Roo de la Faille.

W. B. van Goor.

Tijdelijk belast met het beheer van het Ethnographisch Museum en van de Historische verzameling: Mevrouw M. Serrurier-ten Kate.

Eereleden.

Mr. J. H. Abendanon, 's Gravenhage.
Z. K. H. Alexis Alexandrovitch, Grootvorst van Rusland.
A. Barth, Parijs.
Mr. N. P. van den Berg, Amsterdam.
Prof. Mr. L. W. C. van den Berg, Delft.
H. D. H. Bosboom, 's Gravenhage.
M. J. van Bosse, 's Gravenhage.
G. C. E. van Daalen, tijdelijk Nederland.
W. P. Groeneveldt, 's Gravenhage.
H. Helb, Buitenzorg.
Prof. Dr. J. H. C. Kern, Utrecht.
Mr. J. C. Mulock Houwer, Bandoeng.
Prof. Dr. A. W. Nieuwenhuis, Leiden.
Dr. J. G. F. Riedel, Batavia.
Mevr. M. Serrurier-ten Kate, Batavia.
Prof. Dr. C. Snouck Hurgronje, Leiden.
Z. M. Somdet Phra Paramendr Maha Chulalonkorn, Koning van Siam, Bangkok.
Dr. R. D. M. Verbeek, 's Gravenhage.
W. F. Versteeg, Amsterdam.
J. W. IJzerman, Amsterdam.

Correspondeerende Leden.

Prins Roland Bonaparte, Parijs.
Dr. R. Brandstetter, Luzern.
Dr. J. Burgess, Edinburgh.
J. Chailley-Bert, Parijs.
Dr. Clive Day, Newhaven (Connecticut).
Dr. A. Ehrenfels, Weenen.
A. G. Ellis, Amsterdam.

G. Ferrand, Stuttgart.
Prof. Dr. J. M. de Goeje, Leiden.
Prof. Dr. J. J. M. de Groot, Leiden.
Dr. B. Hagen, Domburg (Reinpfalz).
Dr. E. Hultzsch, Halle a. d. Saale.
Prof. Dr. C. M. Kan, Amsterdam.
Dr. H. ten Kate, tijdelijk Nederland.
Dr. J. Kohler, Berlijn.
Mr. O. J. W. Graaf van Limburg Stirum, 's Gravenhage.
Aristide Marre, Vaucresson, St Cloud.
A. Meulemans, Brussel.
Dr. A. B. Meijer, Berlijn.
Dr. E. Modigliani, Florence.
Prof. C. Poensen, Delft.
G. P. Rouffaer, 's Gravenhage.
Dr. Hugo Schuchardt, Graz.
Z. K. H. Kroma Mün Sommot Amorabandhu, Bangkok.
Rajah Sourindro Mohun Tagore, Calcutta.
Th. Speidel, Parijs.
Prof. Mr. S. R. Steinmetz, Amsterdam.
Alfred Russel Wallace, Londen.

Buitengewone Leden.

Dr. N. Adriani, Posso (Celebes).
K. Cephas, Jogjakarta.
Dr. I. Groneman, Jogjakarta.
Dr. F. de Haan, Batavia.
O. L. Helfrich, tijdelijk Nederland.
J. Knebel, Batavia.
A. Kruijt, Modjowarno.
Alb. C. Kruijt, Posso (Celebes).
H. L. Leydie Melville, Batavia.
J. A. T. Schwarz, Soerabaia.
W. H. Sundermann, Nias.
Sajjid Oethman bin Abdullah bin Akil bin Jahja Alawi, Batavia.

Gewone Leden.

J. van Aalst, Modjokerto.
R. T. Achmad Djajadiningrat, Serang.
M. Mohamad Achmad, Bandoeng.
C. J. Adamse, Makasser.
A. H. B. Agerbeek, Sintang.
H. Altmann, Djombang.
Handelsvereeniging „Amsterdam," Batavia.
P. H. van Andel, Jogjakarta.
Mr. A. J. Andrée Wiltens, Batavia.
O. Anton, Batavia.
P. C. Arends, Jr., Baros.
D. Bakker, Jogjakarta.
J. Ballot, Medan.
Mr. J. Barlagen Bussemaker, Batavia.
J. C. Bedding, Ambarawa.
J. C. J. van Bemmel, Bandoeng.
J. J. Benjamin, Soerabaia.
J. J. W. van Bennekom, Batavia.
Mr. J. H. L. Bergsma, Semarang.
L. Berkhout, Djambi.
H. J. Bernelot Moens, Moeara Tembesi (Djambi).
L. G. Bertsch, Jogjakarta.
Billiton Maatschappij (Vertegenwoordiger der –), Tandjoeng Pandan.
R. H. Bloemendal, Batavia.
C. P. J. Blok, Soerakarta.
S. Blok, Medan.
J. A. van Blommestein, Pekalongan.
B. M. Blijdenstein, Batavia.
Dr. C. W. Th. Baron van Boetzelaer van Dubbeldam, Batavia.
W. C. Bonebakker, Soerabaia.
R. C. van den Bor, Bangko (Djambi).
J. Bosman, Bondowoso.
Mr. V. A. van den Bossche, Batavia.
J. A. Boulet, Cheribon.

H. Bousquet, Pasoeroean.
R. K. Bowles, Indramajoe.
D. F. van Braam Morris, Batavia.
M. C. Brandes, Semarang.
I. L. O'Brien, Bambel (Atjeh).
J. F. E. ten Brink, Toeban.
W. G. Broek, Singapore.
Th. Brouwer, Soemenap.
Mr. H. J. de Bruijn, Soerabaia.
G. F. de Bruijn Kops, Singaradja.
A. A. Burgdorffer, Muntok.
H. J. Bussemaker, Wlingi.
P. Buwalda, Semarang.
B. L. van Bijlevelt, Garoet.
J. E. Bijlo, Semarang.
J. W. Campagne, Batoeradja (Palembang).
E. H. Carpentier Alting, Batavia.
G. P. J. Caspersz, Padang.
F. L. F. la Chapelle, Batavia.
H. M. la Chapelle, Batavia.
I de Clerq Zubli, Pasirian.
S. Cohen, Fzn, Bekasi.
W. J. Coenen, Muntok.
Concordia (Secretaris Societeit —), Batavia.
V. C. Coster van Voorhout, Soerabaia.
L H. C. Coster van Vryenhoeven, Soerabaia
F. C. H. Darlang, Batavia.
P. A. Daum, Batavia.
Mr. J. van Davelaar, Batavia.
Mr. C. Th. van Deventer, 's Gravenhage.
J. A. E. van Deventer, Blitar.
J. Dinger, Batavia.
A. J. M. A. Ridder van der Does de Bye, Batavia.
Th. J. H. van Driessche, Pontianak.
J. Dunnewold, Tangerang.
R. H. Ebbink, Batavia.

J. Einthoven, Soerabaia.
W. Elenbaas, Batavia.
P. S. J. Eman, Telok Betong.
F. H. D. von Ende, Bandjarnegara.
A. J. N. Engelenberg, Djambi.
Mr. J. J. C. Enschedé, Wonosobo.
Th. van Erp, Boroboedoer.
J. J. van Eupen, Makasser.
E. L. W. von Faber, Batavia.
Mr. P. Feenstra, Soerabaia.
D. A. N. Fischer, Tjilatjap.
F. Fokkens, Pamekasan.
P. H. Frölich, Sidhoardjo.
Mr. A. L. E. Gastmann, Batavia.
F. J. Gentis, Soerabaia.
Mr. J. Gerritzen, Batavia.
L. J. Ginjoolen, Batavia.
S. G. Ginsel, Karimondjawa.
G. L. Gonggrijp, Rembang.
K. E. C. Groen, Batavia.
H. J. Grijzen, Sidjoendjoeng.
Mr. W. F. Haase, Semarang.
Th. R. Haasmann, Batavia.
L. J. Harmsen, Batavia.
J B. Hartelast, Ngrambé.
Mr. J. H. van Hasselt, Semarang.
F. A Heckler, Padang.
Mr. C. W. Baron van Heeckeren, Semarang.
Mr. J. J. de Heer, Medan.
N. Heinzelman, Batavia.
R. L. A. Hellwig, Merauke (Zuid-Nieuw-Guinea).
C. C. M. Henny, Ngandjoek.
O. E. V. Hermens, Kediri.
H. F. Hesselaar, Bengkalis.
J. G. van Heyst, Magelang.
H. G. Heyting, Banjoemas.

C. J. A. L. T. Hiljé, Salaman (Kedoe).
J. W. van Hille, Amboina.
L. A. Hissink, Batavia.
L. F. Hoeke, Marabahan.
H. C. van den Honert, Medan.
J. P. W. Houtman, Japara.
Mr. J. C. Hubregtse, Batavia.
J. Hulshof Pol, Buitenzorg.
W. A. C. Ilgen, Poerwodadi.
A. H. G. Imbert, Bandoeng.
Mr. H. 's Jacob, Batavia.
Th. J. Jacometti, Batavia.
J. P. Jannette Walen, Batavia.
E. F. Janssen van Raaij, Timor.
E. F. Jochem, Batavia.
C. F. Julius, Batavia.
Dr. Z. Kamerling, Batavia.
Z. H. Kamerling, Padang.
D. M. Kan, Soerabaia.
J. S. C. Kasteleijn, Padang Boelan.
R. A. Kern, Bandoeng.
H. G. Klatt, Taroetoeng.
W. P. A. Kloprogge, Kadjen (Pekalongan).
R. M. Ario Koesoemo Joedho Soemiodo, Madioen.
D. C. J. Kool, Semarang.
J. Kreemer, Penjaboengan.
Mr. Dr. M. S. Koster, Batavia.
L. Kreischer, Pasoeroean.
C. A. J. Kroesen, tijdelijk Europa.
C. C. Krom, Djambi.
W. F. J. Kroon, Tabanan.
B. ter Kuile, Soerabaia.
C. A. M. Laane, Soerabaia.
F. A. E. Laceulle, Manondjaja.
P. Landberg, Batavia.
C. Laseur, Karanggeneng.

Mr. N. M. Lebret, Kedawoeng (Pasoeroean).
A. van der Lee, Bawean.
F. A. Liefrinck, Batavia.
E. R. van Lier, Modjokerto.
Lim Liang Boe, Batavia.
K. Lorch, Siboga.
J H. Loudon, Batavia.
E. S. Luypen, Batavia.
Mr. A. Maclaine Pont, Batavia.
E. G. Th. Maier, Medan.
H. K. Manupassa, Siboga.
Ph. J. van Marle, Tandjoeng Pandan.
A. F. Marmelstein, Batavia.
J. Uden Masman, Batavia.
J. M. Masset, Taroetoeng.
Mr. H. J. Matthes, Semarang.
E. Meertens, Batavia.
Mr. J. H. Meiss, Batavia.
E. F. O. Messchaert, Batavia.
C. A. de Meyier, Cheribon.
O. R. A. Michelsen, Batavia.
J. R. Mikkers, Batavia,
J. F. A. C. van Moll, Djombang.
P. E. Hocke Moolenburgh, Djambi.
A. Muhlenfeld, Japara.
Mr. I. A. Nederburgh, Batavia.
F. Neumann, Batavia.
Mr. C. H. Nieuwenhuijs, Batavia.
H. H. F. J. Nusselein, Bandjarmasin.
F. W. L. A. de Nijs, Singkarak.
H. D. A. Obertop, Meester-Cornelis.
R. M Toemenggoeng Oetoyo, Japara.
L. A. van Oosterzee, Manokwari (Noord-Nieuw-Guinea).
G. J. Oudemans, Cheribon.
F. K. Overduijn, Serang.
Mr. A. Paets tot Gansoyen, Soerabaia.

C. L. J. Palmer van den Broek, Seriboe Dolok.
K. Peereboom, Djember.
Mr. Th. B. Pleyte, Semarang.
W. H. P. du Pon, Balikpapan.
H. Th. Popkens Brouwer, Paseh, Soemedang.
L. R. Priester, Semarang.
F. J. H. Privé, Toeban.
A. J. Baron Quarles de Quarles, Makasser.
R. M. E. Raaff, Jogjakarta.
H. J. A. Raedt van Oldenbarnevelt, Fort van der Capellen.
W. J. Rahder, Tandjoeng Pinang.
S. E. Ramondt, Soerabaia.
Th. C. Rappard, Loeboe Basoeng.
W. E. Rappard, Kertosono.
K. A. Baron van Reede van Oudtshoorn, Koeningan.
D. F. W. van Rees, Batavia.
J. F. P. Richter, Bandoeng.
K. F. H. Roos, Batavia.
M. B. Rost van Tonningen, Batavia.
Mr. Th. A. Ruijs, Batavia.
L. H. van 't Sant, Batavia.
H. van Santwijk, Batavia.
R. Adipati Sasra di Ningrat, Soerakarta.
R. Toemenggoeng Sasra Negara, Jogjakarta.
M. C. Schadeé, Ceram.
B. Schagen van Soelen, Banjoewangi.
Mr. S. L. J. M. van Schaik, Batavia.
J. Scheel, Kendal.
Mr. W. F. Schimmel, Soerabaia.
E. W. Scholten, Batavia.
G. Scholten, Ngimbang, Djombang.
J. S. Scholten, Djoewana.
E E. W. G. Schröder, Goenoeng Sitoli.
Mr. Dr. W. M. G. Schumann, Batavia.
H. J. E. F. Schwartz, Dèn Pasar (Zuid-Bali).
J. Seyne Kok, Atapoepoe, (Timor).

G. Sieburgh, Amboina.
J. N. Smith, Ploembon.
G. J. Snethlage, Batavia.
P. A. Moehamad Djamaloeddin Aloeda, wakil Soeltan Sepoeh, Cheribon.
P. A. Arjo Prabon Soerja di Logo, Prins van Pakoe-Alam, Jogjakarta.
F. P. Sollewijn Gelpke, Batavia.
H. Somermeyer, Koelon Progo (Jogjakarta).
P. A. M. Spaan, Rangkas Betoeng.
H. E. Steinmetz, Batavia.
Th. W. L. Steinmetz, Semarang.
J. W. Stewart, Batavia.
O. Still, Batavia.
H. F. van Stipriaan Luiscius, Batavia.
J. A. Stoop, Dordrecht.
F. L. K. Storm van 's Gravesande, Palembang.
J. R. Stuurman, Telok Betong.
Ph. P. M. Sutorius, Batavia.
H. N. A. Swart, Koeta-Radja.
P. F. Sythoff, Batavia.
W. C. Thieme, Padangan.
L. Thomas, Cheribon.
Mr. Th. Thomas, Batavia.
E. F. Thijssen, Soerabaia.
S. E. Toens, Batavia.
D. Tollenaar, Buitenzorg.
A. Tom, Batavia.
Prof. Dr. M. Treub, Buitenzorg.
P. van Tubergen, Sindjai.
Dr. Th. Valeton, Buitenzorg.
N. H. Veenstra, Bojan.
C. van de Velde, Benkoelen.
A. F. Velders, Tjampaka-Tjibeber.
W. J. J. Veltman, Magelang.
Th. J. Veltman, Tapatoean.

J. R. F. Verschoor van Nisse, Menado.
N. M. C. Verwey Mejan, Batavia.
Mr. G. Vissering, Batavia.
H. A. Voet, Rembang.
H. C. A. G. de Vogel, Semarang.
J. van Vollenhoven, Medan.
Dr. E. C. de Vries, Batavia.
S. Wächter, Batavia.
A. H. J. G. Walbeehm, Semarang.
F. A. Th. Warnecke, Semarang.
J. M. Wassink, Kebajoran.
B. H. Wassmann, Batavia.
F. Th. J. Weiffenbach, Tjiamis.
C. J. I. M. Welter, Buitenzorg.
H. J. E. Wenckebach, Batavia.
C. J. Westenberg, Siboga.
B. A. J. van Wettum, Batavia.
G. L. Weynschenk, Jogjakarta.
S. K. Wieling, Dèn Pasar (Zuid-Bali).
G. F. Wiemans, Batavia.
Jhr. Mr. H. C. van der Wijck, Jogjakarta.
P. Wijers, Magelang.
E. A. Zeilinga, Batavia.
S. W. Zeverijn, Batavia.
V. Zimmermann, Batavia.
Mr. B. H. P. van der Zwaan, Batavia.

De belangen van 's Genootschaps verzamelingen worden in den steun van H. H. Leden beleefdelijk aanbevolen, te weten:

Het Ethnographisch Museum.

De Archaeologische Verzameling.

De Verzameling voorwerpen uit den Compagniestijd (historische collectie).

Het Numismatisch Kabinet en de Sphragistische Verzameling (zegelafdrukken).

De Handschriften Verzameling.

Bij voorgenomen schenking van voorwerpen wordt beleefdelijk verzocht om voorafgaande aankondiging daarvan, als wanneer door den Secretaris de noodige adressen en aanwijzingen zullen worden toegezonden ter verkrijging van kosteloos vervoer, hetwelk op zekere voorwaarden wordt toegestaan door de Administratie der Ned. Ind. Staatsspoorwegen, de Directie van de Ned. Ind. Spoorweg Mij. en die van de Kon. Paketvaart-Maatschappij.

INHOUD.

Bladz

